

Ernst Skarstedt.

Alf. Turkross.

CALIFORNIA

OCH DESS

Svenska Befolkning

—— AF ——

ERNST SKARSTEDT,

förf. till "Washington och dess svenska befolkning," "Våra Penn-fäktare" m. fl.

Med en färglagd karta öfver California, öfver 200 porträtt och 100 andra illustrationer.

På eget förlag.

Pris $1.50.

Tryckt hos
WASHINGTON PRINTING CO.
Seattle, Wash., 1910.

FÖRORD.

Den oväntade framgång, som kom min år 1908 utgifna bok om Washington och dess svenskar till del, väckte till lif tanken på den i bokens företal omnämda planen att göra äfven andra vestkuststater till föremål för en liknande "uppskrifning." I enlighet dermed påbörjade jag i jan. 1909 en bok om California och samlade längre fram under 4 månaders färder och ströftåg genom staten sådana personal- och andra uppgifter om landsmännen, som jag med min högst obetydliga förmåga som "solicitor" kunde locka ur de personer, med hvilka jag kom i beröring. Intresset för saken befans emellertid så svagt och det motstånd, jag rönte, så starkt, att jag många gånger höll på att ge alltsamman på båten. Under mitt arbete med Washingtonboken hade jag haft till medhjelpare en solicitör ex professo, tidningsmannen, numera redaktören i Portland, Oregon, F. W. Lonegren, hvars oerhörda öfvertalningsförmåga öfvervann alla de ointresserades motstånd och betänkligheter. Till följd häraf blefvo utgifningskostnaderna den gången mer än betäckta genom subskriptioner. Nu var jag deremot i det närmaste hänvisad till mina egna resurser. Resultatet blef också derefter. Hade icke den inom San Franciscos svenska verld allmänt uppburne, hjelpsamme och driftige förenings- och literaturvännen Emil Högberg slutligen godvilligt åtagit sig att egna en del af sina lediga stunder åt befrämjandet af mitt verk, hade jag af finansiella skäl troligen måst öfvergifva det. Med större tillmötesgående från allmänhetens sida hade boken, såsom jag i mina prospekt lofvade, kunnat vara färdig i augusti. Nu fördröjdes jag i mitt skrifningsarbete genom månadslånga väntanden på utlofvade biografier och porträtt (många af hvilka ej ens ännu anländt). Brådskande arbeten af annat slag på tryckeriet hjelpte äfven till att försena bokens utgifvande. Då den nu ändtligen föreligger färdig, åsamkar den mig i följd af alla dessa motigheter en känbar pekuniär förlust, hvilken dock tack vare mr Högbergs ingripande blir flera hundra dollars mindre, än den skulle blifvit, om jag utgifvit boken i trots af det glupskt otillräckliga finansiella understöd, som jag och min medhjelpare i Los Angeles, kapten Eric Johnson, samt ett par tillfälliga agenter i San Francisco lyckats utverka hos allmänheten.

"Hvad skall en sådan bok tjena till?" är en fråga, som slungats mig i ansigtet mer än en gång. För en hvar, som ej låtit hvarje ideelt intresse förqväfvas af krassa materialistiska sträfvanden, penningförvärf och "detta lefvernets omsorg," borde det väl ändå vara tydligt, att ett lands eller folks historia är af vigt för både samtid och efterverld att känna, och att det blefve svårt för någon vetenskaplig idrott att frodas, om icke historieforskning bedrefves samtidigt. Äfven de, som låtit sig öfvertalas att lemna bistånd till detta arbete och förmena sig icke få någon personlig valuta för sitt kontanta utlägg, böra förstå, att det kan finnas andra, som sätta värde på att erhålla kännedom om dem, deras öden och den insats de gjort i sitt lands och folks utveckling. Ingen må tro, att det är ett nöje att tigga folk om hjelp. Vore det så ställdt, att försäljningen af boken kunde bringa utgifvaren någon ersättning alls för hans möda, skulle han sannerligen akta sig för att plåga sig sjelf och andra

med tiggeri om finansielt understöd. Men nu har det, såsom literatören O. Almén nyl. påpekade i en artikel i **Vestkusten,** "visat sig, att literära arbeten i historiska och vetenskapliga ämnen aldrig funnit afnämare nog att betäcka kostnaderna för deras utgifvande, hvadan de flesta dylika arbeten, som hittills utkommit, understödts antingen af allmänna medel eller genom enskilda personer."

"Låt bli att ge ut dem då!" invändes kanske. Men en sådan invändning göres icke af någon, som behjertar, att vi ha förpligtelser ej blott till oss sjelfva och våra närmaste, men äfven till vårt fosterland, vårt folk och våra efterkommande. Jag kan också med glädje konstatera, att åtskilliga personer sett saken i detta ljus och efter bästa förmåga uppmuntrat mig. De svenska prester, hvilka jag anmodat om erforderliga data beträffande församlingarnes historia, ha i de allra flesta fall beredvilligt tillmötesgått mig, såsom af församlingskapitlet framgår. Att jag äfven stött på ett eller annat fall af ömkligt bigotteri — särskildt **ett**, der vederbörande, ett typiskt exemplar af egenkärlek och småsinthet, velat, om det stått i hans makt, hindra mig från att skrifva något alls om hans samfund, är beklagligtvis sant. Men sådant är ej värdt att fästa sig vid.

Hvad jag först och främst haft i ögonsigte, har varit att göra boken opartisk, tillförlitlig och i möjligaste måtto fullständig. Jag har icke tillåtit mig några gissningar eller obevisliga hugskott. Alla statistiska uppgifter äro hemtade ur de tillförlitligaste källor, som stått till buds, såsom regeringsrapporter, erkända historiska verk o. s. v. I den biografiska afdelningen saknas visserligen några namn, som bort finnas der, men detta beror i intet enda fall på afsigtlig eller medveten försumlighet å min sida. I ett eller annat fall, såsom i fråga om pastor Rodell, beror det på ofrivilligt förbiseende, men i de flesta, såsom i fråga om pastor C. Anderson i San Francisco, diktarne Olof Simonson i San Diego och Swan Wilson i Los Angeles, mekanikern Uno Ovlén i Vallejo, G. Thoren i Cotati m. fl., helt enkelt derpå, att jag ej kunnat skaffa erforderliga uppgifter.

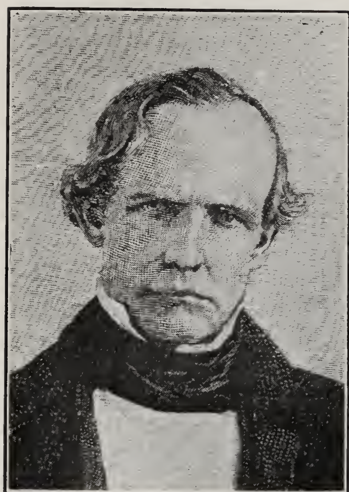
Till alla, som visat sig gynsamt stämda mot mitt arbete, hvilket, så vidt jag vet, ingen annan skulle velat åtaga sig, äfven om han (eller hon) i öfrigt egt de nödvändiga förutsättningarne, vill jag härmed frambära min varma tacksägelse. Särskildt vill jag tacka kapten Eric Johnson i Los Angeles, hvilken skaffat mig 8 procent af biografierna och 13 procent af det utlofvade understödsbeloppet, samt i all synnerhet mr Emil Högberg, som skaffat ej mindre än 20 procent af biografierna och 35 procent af understödsbeloppet, för deras vänskapsfulla bistånd. Slutligen egnas ett tack till Washington Printing Co. och bokbinderifirman The Art Bindery i Seattle, hvilka skänkt boken dess prydliga typografiska och öfriga utstyrsel.

Seattle, Columbia Station, Wash.,
den 28 dec. 1909.

Ernst Skarstedt.

INNEHÅLL.

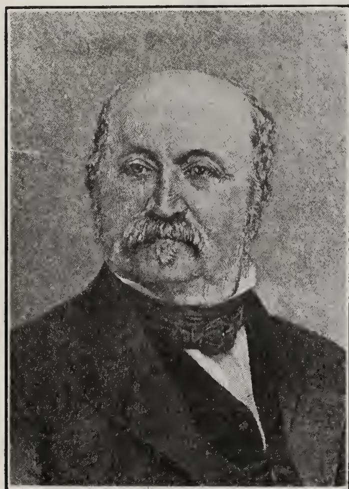
FYRA MÄRKESMÄN I CALIFORNIAS HISTORIA.

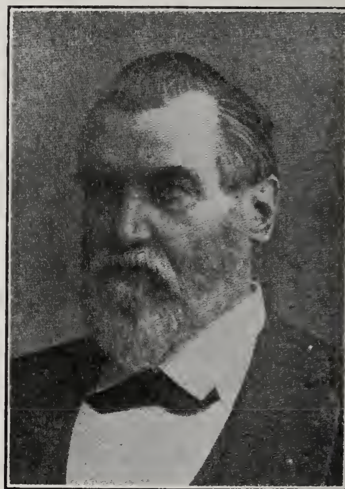
Peter Hardeman Burnett
(1807—1895)
Staten Californias förste guvernör 1850. Se sid. 30 och 39.

James Norris Gillett
(1860—)
Californias nuvarande guvernör från 1907. Se sid. 40.

John Augustus Sutter
(1803—1880)
Berömd pioniär och kolonist, på hvars egor det första guldfyndet gjordes 1848.
Se sid. 30.

Leland Stanford
(1824—1893)
Filantrop, jernvägsbyggare, universitetsgrundläggare.
Se sidorna 34 och 168.

KAPITEL 1.

Californias historia till år 1846.

Det område, som nu heter California, upptäcktes i september 1542 af portugisen Juan Rodriguez Cabrillo, hvilken utsändts på upptäcktsresor från Mexico. Han kastade ankar utanför den plats, som nu bär namnet San Diego, stannade der några dagar och seglade derpå vidare norrut så långt som till Monterey-viken, hvarest en våldsam storm hindrade honom från att landstiga. Han följde kusten, tills han nästan kom i sigte af Golden Gate. Väderleken var fortfarande stormig, och han ansåg det derför klokast att afbryta forskningsresan. Han seglade söderut och stannade vid Santa Barbara-öarne i afsigt att öfvervintra der. Cabrillo, som befann sig i spansk tjenst och var särdeles gynnad af vice-konungen Mendoza i Mexico, uppkallade efter honom den nordligaste punkt, som han nått under sin resa, nämligen den udde, som nu är känd under namnet Cape Mendocino. Kort efter ankomsten till Santa Barbara-öarne afled Cabrillo, lemnande befälet öfver expeditionen åt lotsen Ferralo. Denne fortsatte resan norrut ända till södra delen af Oregon, men måste på grund af vidriga väderleksförhållanden och otillräcklig proviant återvända till Mexico.

Den 17 juni 1579 landsteg den bekante engelske sjöfaranden Francis Drake nära det nuvarande Point Reyes och tog landet i besittning för engelska kronans räkning. Den vik, i hvilken han inlöpte, och hvarest hans fartyg låg för ankar i öfver en månad, heter ännu Drake's Bay. Den engelska regeringen har emellertid aldrig gjort anspråk på det landområde, som Drake tog i besittning, och som han gaf namnet New Albion.

Den tredje resanden, som besökte California, var general Vizcayno, som år 1602 gjorde en upptäcktsfärd på befallning af Philip den tredje af Spanien. Han landsteg i San Diego och Monterey samt utsträckte sin färd så långt norrut som till Point Reyes.

Mellan åren 1610 och 1660 gjordes 20 försök att utforska och taga i besittning det californiska fastlandet, enär på ett eller annat vis man fått för sig, att det innehölle en rikedom af guld, silfver och ädla stenar. Men resultaten af dessa försök äro begrafda i glömska, och historien har ingenting att förtälja om dessa nejder under en tidrymd af 164 år efter Vizcaynos resa.

År 1767 blefvo jesuitmissionärerna i Lägre California (eller som det också kallas: Californiska halfön) utdrifna derifrån på befallning af spanske konungen Carl den tredje och deras missionsstationer och öfriga egendom skänkta åt franciskanermunkarne. Dessa voro ärelystna och ifriga att vinna anhängare åt kyrkan och gjorde ofördröjligen, deri understödda af vice-konungen i Mexico, anstalter till utvidgande af sitt välde. Det land, som närmast kom i deras åtanke, var naturligtvis det angränsande området, våra dagars California eller, som det, till skillnad från halfön California eller Lägre California, kallades: Öfre California. Junipero Serra, en nitisk och företagsam medlem af franciskaner-orden, utnämdes till ledare af företaget och till högste styresman öfver de missionsstationer, som skulle komma att anläggas i Öfre California.

Halfön California hade upptäckts af Cortez redan år 1535 och af honom blifvit kaliad California, hvilket ord förekommit i en förut utgifven spansk äfventyrsroman, hvari California beskrefs som en ö, belägen på högra sidan om Indien. Romanen, hvars namn var "Amadis de Gaul," öfversattes till de flesta europeiska språk och var det mest populära verk på den tiden. "Califria," den qvinliga formen af ordet "kalif," var drottningen, och California var ön, öfver hvilken hon herskade. Hon skildrades som en krigisk varelse, som hatade mankönet, gick klädd i krigsrustning och hade till sitt skydd "gripar" (ett fabelaktigt djur med lejonkropp och örnhufvud), hvilka försvarade henne mot hennes fiender. I fri öfversättning skulle således ordet California kunna återgifvas med uttrycket: "Amazon-drottningens land." I våra dagar användes namnet California endast om den nord-amerikanska stat, hvars historia här behandlas. Den mexikanska halfön, som i norr gränsar till California, heter Lower California eller Lägre California, såsom redan i det föregående framhållits.

Från och med år 1769 räknas inträdet af det kanske märkvärdigaste skedet i Californias historia, då hela området så godt som egdes och med oinskränkt myndighet regerades af ett sällskap munkar, ehuru det fortfarande räknades som

spansk provins och "till namnet, men icke till gagnet" styrdes af spanska guvernörer, af hvilka den förste, som utnämdes år 1769, var Gaspar de Portola.

Så snart alla förberedande anstalter för Californias bebyggande voro undanstökade i Mexico, afsändes fyra expeditioner, — tre sjövägen och en landvägen. De tre sjöexpeditionerna, hvilka medförde allt tungt gods, lifsförnödenheter, boskap m. m., drabbades af opåräknade motgångar. Den första förlorade hela sin besättning utom befälet, kocken och en matros genom skörbjugg, törst och hunger; den andra förlorade åtta man genom skörbjugg; den tredje försvann spårlöst. Landexpeditionen delade sig i två partier, af hvilka det första anträdde färden den 24 mars 1769 och ankom till San Diego den 14 maj, grundande det första kaukasiska nybygge i California. Det andra, med hvilket fader Junipero Serra följde, begaf sig i väg den 15 maj och kom till San Diego den 1 juli. Den 16 juli grundade Junipero Serra dersammastädes missionsstationen San Diego de Aleala, den äldsta af alla stationerna, belägen 6 mil från det nuvarande San Diego. Den förste infödings, som omvändes af munkarne, döptes i denna station den 26 dec. 1769.

I juli 1769 begaf sig ett stort sällskap från San Diego-stationen norrut i afsigt att uppsöka Monterey-viken och der grunda en station. Sällskapet kom emellertid på villospår och hann aldrig sitt mål. I stället råkade det under sina vandringar upptäcka San Francisco-viken den 25 okt., hvarefter det återvände till San Diego, dit det anlände i jan. 1770. Kort derefter gjordes en annan upptäckt, af en mindre angenäm art likväl, näml. att det var på upphällningen med matförrådet. Ett väntadt fartyg, som skulle tillföra det nya samhället erforderliga lifsmedel, dröjde öfver tiden, och det beslöts, att derest fartyget icke anländt senast den 20 mars, missionsstationen och dermed hela California skulle öfvergifvas och munkarne med hela sitt följe återvända till Lägre California. Fartyget kom emellertid, egendomligt nog, just den 20 mars. Hade det dröjt en enda dag längre, hade Serra och hans folk icke varit qvar i San Diego och munkregementets egendomliga kapitel i Californias historia aldrig kommit att skrifvas.

Den 6 juni 1770 anlade Serra stationen San Carlos Borromeo eller, som den också kallas, El Carmel, 7 mil från den nuvarande staden Monterey. Denna station blef längre fram missionsstyrelsens hufvudsäte. Den byggnad, som ännu qvarstår, är icke den ursprungliga stationen, utan tillkom något

senare. Stationen ombyggdes näml. under åren 1793-1797. Junipero Serra sjelf ligger begrafven under altaret i El Carmel-stationen. Nästa station i ordningen anlades af Serra den 14 juli 1771 mellan de nuvarande King City och Jolon och fick namnet San Antonio de Padua. Den 8 sept. 1771 grundade munkarne Cambon och Somera den fjerde stationen, San Gabriel Arcangel, nära San Miguel-floden, i det nuvarande San Gabriel. Den femte stationen, San Luis Obispo de Tolosa, belägen i San Luis Obispo, grundades af Serra sjelf den 1 sept. 1772. Den ursprungliga byggnaden har blifvit mycket förändrad på senare tiden, men ett stycke af den gamla trädgården befinner sig ännu i orubbadt skick. Den 9 okt. 1776 anlade munkarne Valon och Cambon stationen San Francisco de Asis eller, som den vanligen kallas, Mission Dolores, en af staden San Franciscos sevärdheter. Mission Dolores, eller hvad som är qvar af densamma, är nämligen belägen i hjertat af San Francisco. Samtidigt med Mission Dolores grundades i dess närhet och till dess skydd en militärstation eller s. k. "presidio,"' hvilken likaledes blef färdig och invigdes på samma gång som missionsstationen, fast på något olika sätt. Dervid inträffade följande komiska tilldragelse. Presidion invigdes medelst dundrande kanonskott, som kommo de förskrämda indianerna, hvilka munkarne i missionsstationen väntat få till deltagare och åhörare under sin invigningsgudstjenst, att hals öfver hufvud kasta sig i sina båtar och söka säkerhet på öarne i viken och på motsatta stranden. När strax derpå ett kanonskott dundrade från missionsstationen som tecken, att den skulle invigas, styrktes indianerna blott ännu mer i sin tro, att de voro omgifna af fiender, och vågade sig icke fram. De goda munkarne stodo i sin kyrka, gapande af förvåning öfver att se den så tom, och begrepo icke anledningen. De måste slutligen begifva sig ut på upptäcktsfärd efter sina försvunna lärjungar och lyckades omsider locka dem tillbaka. Missionskapellet i denna station höll sig i godt skick till fram på 1820-talet. Tack vare en katolsk prest, fader Prendergast, som på 1860-talet lät reparera Mission Dolores, har detta gamla minnesmärke blifvit bevaradt åt efterkommande generationer. Det bestod äfven segerrikt jordbäfningen i april 1906 och skonades af den derpå följande branden, som hejdades just vid den gata, der Mission Dolores är belägen.

Den ståtligaste af alla missionsstationerna var San Juan Capistrano, hvilken grundlades den 1 nov. 1776 af Serra och

hans embetsbroder Amurrio. Den är belägen i den lilla byn Capistrano, ej långt från Los Angeles. Den upptog hela 6 acres, hade väldiga, tjocka murar och långa, högtidliga klostergångar med bågformigt hvälfda tak. Denna stations historia tillhör de allra sorgligaste. Söndagsmorgonen den 8 dec. 1812, då klosterklockorna kallade indianerna till gudstjenst, kändes luften ovanligt qvalmig, och då gudstjensten börjat, förnams utifrån ett doft, mullrande ljud som af en aflägsen åska. Plötsligt började jorden skaka våldsamt, och innan man visste ordet af, brakade det vackra, hvälfda taket och tornet ned och krossade 39 af de gudstjenstfirande. Under flera veckors tid derefter inträffade ständigt mindre jordskalf, och indianerna, som dittills trifts bra, syntes förlora all håg och lust för arbete. År 1833 inkräktade främlingar på deras egendom, slagtade deras kreatur, togo deras täppor ifrån dem och fördelade dem bland spanjorerna. Indianerna blefvo förskingrade och ville icke återvända, då tio år senare en af de spanska guvernörerna återställde en del af det röfvade området till missionsstationen. Munkarne sjelfva fällde modet, och regeringen sålde stationen för $750 till en viss Foster, som behöll den i 20 år, hvarefter den katolska kyrkan genom en rättegång återvann den. Det är antagligen ingen af de gamla klosterbyggnaderna i California, som besökts af så många turister som Capistrano, och ingen, som utöfvar en sådan dragningskraft på artister. Det är omöjligt att uppgifva, hur många som försökt afteckna eller afmåla dessa imponerande gamla ruiner, hvilkas gripande saga talar så mäktigt om alltings förgänglighet.

Näst i ordningen grundades stationen Santa Clara den 12 jan. 1777 af munkarne Pena och Murguin på en af de bördigaste slätter i hela staten. Denna station, belägen i staden Santa Clara, är en af de bäst bibehållna af alla stationerna. Stationen San Buenaventura (i staden Ventura), grundad den 21 mars 1782, var den sista af de nio stationerna, som anlades under Junipero Serras tid. Han afled näml. år 1784, men hans verk fortsattes af hans efterträdare, och under den återstående tiden af munkarnes regemente i California grundades ej färre än tolf missionsstationer, näml. Santa Barbara 1786; La Purisima Concepcion 1787; Santa Cruz och Nuestra Senora La Solidad 1791; San José, San Juan Bautista, San Miguel och San Fernando Rey 1797; San Luis Rey 1798; Santa Inez Virgin y Martyr 1804; San Rafael 1817 och San Francisco de Solano de Sonoma 1820. De två sistnämda äro de enda,

som äro belägna norr om San Francisco-viken. Solidad, San Antonio och San Miguel ligga i Salinas-floddalen; La Purisima, Santa Inez och Santa Barbara i eller nära Santa Barbara; San Gabriel och San Fernando i Los Angeles-trakten; San Luis Rey längre söderut.

Byggnaderna uppfördes alla efter en och samma plan, vanligen bildande tre sidor af en qvadrat; med kyrkan eller kapellet midt i den mellersta sidan. Kyrkans inre var alltid utpyntadt så prydligt som möjligt med taflor, ljusstakar, statyer, guld- och silfverkärl och annat, som kunde väntas göra intryck på indianerna. Santa Barbara-stationen, hvilken liksom stationen Santa Clara befinner sig i jemförelsevis godt skick, lemnar än i dag en god föreställning om, hur munkarne kunde anordna en klosterbyggnad så, att den kom att se ståtlig och imponerande ut. På hvartdera hörnet af denna byggnads framsida befinner sig ett 35 fot högt torn, på toppen hvaraf dubbla, korsprydda klockstaplar höja sig. Framför byggnaden synas än ruinerna af en fontän och märken efter de gångar och rabatter, som munkarne anlade med så mycken omsorg. Under de senare åren har ett sällskap i California nedlagt mycken möda och kostnad på att reparera de gamla missionsstationerna.

Presterna bodde alltid nära kyrkan, och bakom deras bostäder befunno sig verkstäder och förrådskamrar. Det byggnadsmaterial, som användes, var i de flesta fall adobe eller soltorkad lera, och taken gjordes af halfbrända, rörformade tegelpannor. På något afstånd från missionsbyggnaden uppfördes bostäder åt de indianska tjenarne eller, rättare, slafvarne. Deras bostäder voro enkla kojor af adobe med tak af växtblad och uppfördes i rader. I Santa Clara bildade de en hel liten stad med fem gator. Dessa små indianbyar voro kända under namnet "rancherias", och i deras närhet fans alltid en liten fästning, kallad "castillo", i hvilken tre eller fyra mexikanska soldater hade sitt tillhåll med uppgift att skydda missionsstationen i händelse af anfall från indianerna. Utom dessa skäligen tarfliga och betydelselösa försvarsposter funnos vid fyra af missionsstationerna, näml. San Diego, Santa Barbara, Monterey och Mission Dolores, större fästningsanläggningar, s. k. "presidios," hvilka underhöllos af den spanska regeringen och voro afsedda ej blott till skydd mot indianerna, utan äfven att afvärja möjligen inträffande försök till inkräktning från främmande makters sida. Hvarje presidio var försedd med höga murar af adobe, på hvilka tronade några små

kanoner. Men besättningen var sällan till finnandes innanför murarne. Disciplinen var ytterst slapp, och soldaterna ströko efter behag omkring i den omgifvande nejden eller t. o. m. flyttade helt och hållet från presidion, togo sig hustrur bland de omvända indianerna och slogo sig ned på någon plats, som särskildt fallit dem i smaken. Den spanska regeringen var heller icke knusslig mot dessa "trotjenare", utan skänkte dem ofta bördiga landsträckor till belöning för deras tjenster. Detta var början till de många s. k. "landgrants" eller spanska jordförläningar, af hvilka California öfverflödar, och som vållat så mycket krångel och osäkerhet vid egendomsköp. Den första landsträcka, som på så vis skänktes bort af den spanska regeringen, gafs 1775 åt soldaten Manuel Butron, som gift sig med en i San Carlos-stationen omvänd indianska.

Under de första åren efter munkarnes invandring till California erhöllo de rikliga understöd från så väl spanska regeringen som en hop välmenande enskilda personer i Spanien och Mexico, hvilka ansågo sig böra göra uppoffringar för att få alla indianer i California omvända till kristendomen. Munkarne hade sålunda fullt upp med rörelsekapital, och då deras hjordar snabbt förökades och indianerna arbetade som slafvar för dem, blefvo munkarne inom några år rika och började småningom få mer smak för vårdandet af sina ofantliga jordagods än för omvändandet af hedningar. Såsom redan visats, utsträckte de sina besittningar från San Diego till ett godt stycke norr om San Francisco-viken, upptagande alla de bördigaste dalsänkningar längs kusten. Det inre af landet med dess torra klimat och ökenartade utseende brydde de sig icke om; ej heller gjorde de någon ansträngning att omvända dess invånare. Men längs kusten regerade de på en sträcka af flera hundra mil. Det har beräknats, att de 21 missionsstationernas egor sammanlagdt innefattade omkring 8 millioner acres, hvaraf en betydlig del var under odling och resten användes till betesmarker. Stationerna voro anlagda så, att egorna bildade en sammanhängande sträcka af jord, från hvilken nybyggare, som tänkte slå sig ned i California, voro lika grundligt utestängda, som om hela kusten varit omgifven af en kinesisk mur. Munkarne odlade hvete, skidfrukter, vindrufvor, fikon, oliver m. m., pressade vin och drefvo får- och boskapsskötsel i stor skala. Redan så tidigt som 1800 började fartyg från Boston, New York och England ställa sin kosa till San Francisco-viken och idka byteshandel med missionsstationerna, af hvilka de tillhandlade sig hudar, talg, vin

Missionsstationen Santa Barbara.

m. m. I San Gabriel pressades årligen från 400 till 600 tunnor vin och i åtskilliga andra stationer nästan lika mycket. Alla stationerna egde ofantliga hjordar af boskap, får och hästar. Mission Dolores t. ex. hade år 1825 öfver 76,000 nötkreatur, 3,000 hästar, 820 mulåsnor, 79,000 får, 2,000 svin och 456 par arbetsoxar. Å Santa Claras egor föddes år 1823 22,400 kalfvar, och San Miguel-stationen egde två år förut 91,000 nötkreatur. Samtidigt hade San Luis Obispo-stationen 87,000 nötkreatur, 72,000 får och öfver 9,000 hästar och mulåsnor. Dessa siffror äro tillräckliga att visa, hvilken oerhörd ekonomisk framgång munkarne hade. En af dem, hvilken 1828 flyttade till Spanien, tog med sig som sin personliga andel i San Luis Obispo-stationens rikedom $100,000 i kontanter. Men detta resultat är icke att undra öfver, då man betänker, att hvarje stations egor räknades i hundratusentals acres, som ej kostat en enda cent; att ingen skatt erlades, och att en ofantlig arbetsstyrka stod till de vördade fädernas förfogande i form af tusentals indianer, som trälade och arbetade utan annan lön än ett tarfligt uppehälle. År 1831 bodde 18,683 indianer i stationernas indianbyar. Det är kanske icke heller så mycket att undra öfver, att i sådant öfverflöd af denna verldens goda det andliga lifvet slappades allt mer och mer, och att de välfödda, skinande munkarne så småningom utbytte den roll af missionärer, hvilken de till en början med sådan ifver sökt fylla, mot den mer beqväma af patroner öfver rika jordagods och lydiga slafvar i ett af jordens lyckligast lottade länder. Detta var den gyllene munkåldern i Californias historia. Medan indianerna i sina anletens svett plöjde och sådde, vaktade boskap och bergade gröda åt sina andliga herrar, fråssade dessa vid bord, dignande under de läckraste rätter och de kostligaste viner, eller promenerade på skuggiga trädgårdsgångar och njöto på bästa sätt af sin lyckliga tillvaro. De voro frikostiga och angenäma värdar, när helst de fingo besök af någon resande. De togo aldrig betalt för måltider eller nattherberge, och den besökande uppmanades ofta att lemna sin tröttridna häst på stationens betesmark och bland munkarnes uthvilade, vädfödda ridhästar utvälja sig en bättre.

Den ryske amiralen Otto von Kotzebue, som under sin andra verldsomsegling hösten 1824 vistades i California någon tid och derunder besökte några af missionsstationerna, erkänner ock, att han blef på det vänligaste sätt mottagen, och att munkarne bemödade sig på allt vis att göra hans vistelse hos dem angenäm, ehuru han i öfrigt ingalunda berömmer deras

regemente. Så t. ex. berättar han följande från Santa Clara stationen: "Indianernas by består af långa rader af smala och låga hus eller snarare stall med afdelningar för hvarje hushåll särskildt, der de knappt ha rum att ligga. Härjemte frapperade oss en stor, fyrkantig, af hus innesluten plats, som på yttre sidan icke hade något fönster och var försedd blott med en liten, sorgfälligt tillsluten port, hvarigenom den alldeles får utseende af ett fängelse. Här hålla munkarne, som stränga kyskhetsvaktare, de unga ogifta indianskorna inspärrade under sin uppsigt och sysselsätta dem med att spinna, väfva o. d. Detta fängelse öppnas för fångarne, endast när de måste gå i kyrkan, hvilket sker två till tre gånger om dagen Jag har sett några gånger, när porten öppnats, hur de arma flickorna med ett verkligt raseri störtat ut, för att kunna få åter andas frisk luft, och hur de af en gammal trasig spanjor med en käpp i handen blifvit fösta in i kyrkan, hvarifrån de, så snart de afhört messan, genast måste tillbaka till fängelset. Så noga vaktas flickorna af de andliga fäderna, och ändå buro några af dem jernstänger vid fötterna, såsom straff för att de lyckats undgå vaksamheten. Först när de blifvit gifta, flytta dessa klosterjungfrur åter till de de sina i rancherian. Tre gånger om dagen kallar en klocka indianerna att äta. Deras mat tillagas i stora kittlar och utdelas i bestämda portioner till hvart hushåll. Kött gifves sällan. Den vanliga rätten utgöres af en blandning af hvetemjöl, majs, ärter och bönor samt af gröt, kokad i vatten. Missionen i Santa Clara har ungefär 1,500 indianer af mankön, af hvilka omkring hälften är gift. Denna menniskomassa styres af tre munkar och bevakas af fyra soldater och en underofficer. Söndagen måste indianerna tillbringa nästan helt och hållet under bön och gudstjenst. Alla andra dagar måste de arbeta hårdt. De få dålig föda, usel boning, sakna all egendom och nästan hvarenda fri njutning af lifvet, och om de ej punktligt lyda munkarnes vilja, straffas de med kroppslig aga, arrest och jernstänger vid fötterna. Det är blott dessa indianers låga andliga ståndpunkt och djuriska väsen, som man får tillskrifva det tålamod, hvarmed de fördraga behandlingen i missionerna. Den kristna religionen eller rättare det, som munkarne så kalla, har icke fört dem ett steg längre fram i bildning. De kristna lärarnes förhållande mot dessa naturens styfbarn har tvärtom förnedrat dem ännu mer. Hur kan man också vänta annat, när rätta medlet att göra sig begriplig för dem, kännedomen af deras olika språk, nästan alldeles fattas? Endast i missionen Santa

Clara talas öfver 20 olika språk. Men det smutsiga, dumma fula utseendet är gemensamt för alla dessa indianstammar Deras själskrafter ligga ännu i djupaste slummer."

Indianernas klädsel bestod i en grof ylleskjorta, som de sjelfva måste förfärdiga och sedan erhöllo som gåfva af missionen. Hvad klädsel beträffar, voro munkarne sjelfva icke mycket bättre deran än sina slafvar. Munkarne buro endast ett plagg, en lång kåpa, som räckte från halsen till fötterna och aldrig tvättades, utan användes dag efter dag, tills den var utsliten. I åtskilliga andra afseenden voro de icke heller bortskämda. John Gilroy, som kom till California 1814, berättade, att det då icke fans i hela California en vagn, som hade hjul med ekrar i. Icke heller fans en mjölqvarn eller ett sågverk. Allt virke tillhöggs medelst yxor af indianerna. Ingen menniska hade trägolf, dörrar eller bord och stolar i sitt hus utom guvernören och missionärerna. Potatis fans icke. Kål och andra grönsaker odlades blott på några af missionsstationerna och betraktades som lyxartiklar. Ännu tio år senare var ställningen ej mycket förändrad. Kotzebue beskrifver åkdonen som "illa gjorda, trähjulade, tunga, af oxar dragna kärror med hjul bestående af skifvor, sammanfogade af tjocka bräder, icke just runda och icke heller genomborrade just på midten, hvadan de rörde sig tungt omkring axlarne och gåfvo dessa en hoppande rörelse." Vidare säger han: "Ännu finnes icke en enda qvarn i hela California, och de arma, plågade indianerna måste med mycken möda sönderkrossa hvetet mellan två flata stenar."

Jorden sköttes ytterst slarfvigt, bedömdt efter nutidens begrepp om ett ordentligt åkerbruk. Åkern uppristades med en mycket bristfällig plog, hvarefter den besåddes och harfvades. En mängd af utsädet förqväfdes under den hårda jordskorpa, som oförhindradt tilläts bilda sig. Likväl gaf jorden i medeltal fyrtionde kornet. Hvete och skidfrukter odlades i stor skala. Skörden förvarades i magasiner, och hvad som ej åtgick till föda, skeppades till Mexico och utbyttes delvis mot sådana förnödenheter, som icke kunde frambringas på stationerna. Det ansenliga öfverskottet förvandlades i penningar, som tillföllo missionsstationerna. Alla resande, som besökte California, förvånades öfver de härliga frukter, som bjödos dem i stationerna. Meloner, persikor, aprikoser, vindrufvor, fikon, äplen m. m. nådde i fråga om doft, smak och utseende en fulländning, hvartill Europa knappt kunde uppvisa något liknande. Mjölk förekom dock icke ofta. Fader Tho-

mas i Mission Dolores skröt för Kotzebue öfver, att han var den ende vid hela San Francisco-viken, som lyckats efter besegrande af en massa svåra hinder få någon mjölk af korna, oaktadt han och alla de andra egde kor i tusenvis. Måste munkarne således undvara mycket, som nu för tiden anses oundgängligt för en menniskas beqvämlighet, togo de skadan igen i ett rikligt åtnjutande af sådana bordets håfvor, som frambragtes i ymnighet i California, och hvartill äfven bör räknas den utomordentligt öfverflödande tillgången på vildfogel och annat villebråd. Från en hos fader Thomas intagen middag berättar Kotzebue: "Bordet svigtade under en mängd rätter, starkt kryddade med hvitlök och peppar, och ett alldeles icke dåligt vin, som fadern sjelf låtit pressa, skänktes flitigt i. Men jemte detta skulle måltiden äfven förhöjas af musik. Denna gafs dels af små nakna indianpojkar, som filade på bristfälliga violiner, dels af den ärevördige fadern sjelf, som framlockade toner ur en gammal lyra, som stod bredvid hans stol. Frukterna till desserten voro hemtade från missionen Santa Clara, emedan sådana icke väl trifvas i Dolores för hafsdimman, som ofta sträcker sig ända hit."

På ofvan skildradt sätt framlefde munkarne och de af dem förslafvade indianerna sin tid. Om soldaterna är ej mycket att säga. Deras antal uppgick i allmänhet till omkring 500, och vid de flesta tillfällen voro de starka nog att hålla indianerna i styr, då dessa någon gång visade sig oroliga, ehuru indianerna voro dem så ofantligt öfverlägsna i antal, att t. ex. i början på 1820-talet omkring 25,000 döpta indianer funnos i missionsstationerna. Deras antal minskades visserligen betydligt hvarje år genom sjukdom, så att somliga år ända till en tredjedel af indianerna bortrycktes. Men munkarne värfvade ständigt, med soldaternas hjelp, genom list och våld rekryter från de vilda indianerna. Mindre dugtiga voro soldaterna vid anfall utifrån. År 1819 t. ex. inlöpte ett sjöröfvarefartyg från Buenos Ayres i Monterey, intog fästningen, förstörde kanonerna, plundrade invånarne och brände staden, som hufvudsakligen beboddes af soldater.

Det var det år 1822 inträffade öfverändakastandet af Spaniens välde i Mexico, som gaf munkväldet i California den egentliga dödsstöten, fast det lyckades hålla sig uppe ännu i många år derefter. Munkarne insågo nu, att de begått en dumhet, då de hindrat sjelfständiga hvita nybyggare från att slå sig ned i California. Tack vare landets fattigdom på hvita inbyggare förnekades California representation såsom stat

i den nya republiken Mexicos styrelse och förklarades endast för territorium, ej berättigadt till mer än en representant i kongressen, och denne saknande rösträtt. Den förste delegaten var en sergeant från en af militärstationerna. Inom kort började missionsstationernas rikedom ådraga sig uppmärksamhet i den mexikanska kongressen, och år 1826 bestämdes genom lag, att munkarne skulle beröfvas sina egendomar och löner samt indianerna erhålla sin frihet. Den första delen af lagen blef emellertid icke genomdrifven, och den sista delen, beträffande indianerna, upphäfdes ett år senare, då det visat sig, att indianerna, som genom sitt slafveri blifvit oförmögna att reda sig på egen hand, togo till att anfalla och plundra de få nybyggare, som under de näst föregående åren bosatt sig i California. Indianerna tillätos sålunda återvända till stationerna, men det gamla förhållandet blef icke fullt återställdt. Indianerna kände sig mer missbelåtna än förut och voro mindre lydaktiga. Munkarne förmådde dock en del af dem att arbeta ordentligt och lyckades sålunda bibehålla sin välmåga någorlunda oförändradt till år 1833, då mexikanska kongressen stiftade en lag, enligt hvilken munkarne skulle tvingas att lemna sina platser och deras egendom och kreatur delas bland infödingarne och nybyggarne. Innan lagen hann verkställas, skedde emellertid styrelseombyte, då Santa Ana kom till makten, förhjelpt dertill af det kyrkliga partiet. Han återkallade lagen, men kunde icke hindra, att under de många slitningar och omstörtningar, som kännetecknade det politiska lifvet i Mexico under de följande åren, hvarje parti, som för någon tid lyckades få tag i regeringstömmarne, beröfvade munkarne i California än en, än en annan förmån. Från sin ställning som envåldsherskare degraderades de vördiga fäderna till en sorts andliga förvaltare med en årslön af högst $2,500, medan stationernas verldsliga affärer lades i händerna på s. k. "mayordomos" eller inspektorer. Richard Dana berättar i sin berömda bok "Two years before the mast" ett betecknande drag från ett möte med en dylik mayordomo. Det var på våren 1835, som Dana i sällskap med en kamrat en söndag besökte stationen San Diego med dess "fem klockstaplar och fem ofantligt stora, rostiga jernkors." Vi sågo en man träda ut ur en af de små byggnaderna," berättar Dana, "och redo fram till honom. Han var klädd i landets vanliga drägt och hade rundt halsen en silfverkedja, i hvilken hängde en stor nyckelknippa. Vi tilltalade honom som mayordomo, tackades med en bugning och bjödos in i

hans rum, en enkel kammare med ett bord, tre stolar, ett par små taflor och några tallrikar och glas. Vi läto förstå, att vi önskade något att äta, och han gick strax till en annan byggnad på andra sidan om gården, hvarifrån han inom några ögonblick återvände i sällskap med ett par indiangossar, som buro fat och en vinflaska. På faten lågo bakadt kött, frijoles stufvade med peppar och lök, kokta ägg och mackaroni. Då vi ätit oss mätta, togo vi fram våra börsar och frågade, hur mycket vi voro skyldiga. Han skakade på hufvudet, gjorde korstecknet och sade, att det kostade ingenting. Det vore en kristlig kärleksgåfva, skänkt af herren Gud. Vi räckte honom då 12 reals, hvilka han med en beundransvärd likgiltighet stoppade i fickan, mumlande ett: Gud belöne er!'

Indianerna blefvo af regeringen befriade från slafveriet och erhöllo betydliga landområden, hvilka de likväl i de flesta fall icke brydde sig om att sköta, ovana som de voro att arbeta på egen hand. Många af dem återvände till sitt ursprungliga lefnadssätt biand sina vilda anförvandter bland bergen och på slätterna. Då indianerna icke längre ville och munkarne sjelfva hvarken ville eller kunde odla missionsegendomarne, förföllo dessa allt mer och mer, blefvo öfvervuxna med ogräs, och munkarne slagtade tusentals kreatur för att åtminstone få pengar för hudar och talg. Stationerna San José, Santa Clara och andra, som voro belägna vid större bäckar eller floder, egde alla stora båtar, i hvar och en af hvilka nära 1,000 hudar kunde packas på en gång. Dessa roddes af indianer ut till fartyg, som ankrat i närheten af kusten, och hudarne såldes eller bortbyttes till kaptenerna.

År 1845 riktades det sista förkrossande slaget mot missionsväsendet i California af guvernör Pio Pico, hvilken bestämde, att vissa af stationerna skulle säljas på auktion och andra utarrenderas. Rörande några af stationerna gjorde han ingen bestämmelse, och dessa kommo sålunda vid Förenta Staternas besittningstagande af California direkt i Förenta Staternas ego. Dessa stationer voro Santa Clara, San José, Santa Cruz, San Antonio, San Luis Obispo, San Gabriel och San Diego. Åtskilliga af de till indianerna skänkta egendomarne blefvo likaledes sålda på auktion, enär deras egare lemnat dem och icke hörsammade guvernörens påbud, att de inom en viss tid skulle infinna sig och taga dem i besittning. Detta var slutet på den märkvärdiga munkstyrelseperioden i Californias historia. Den siste af de gamla munkarne, som afhörts efter klostrens slopande, var fader Altemira från San

Raphael. Han flyttade till Teneriffa, en af Canarieöarne, och lefde der ännu i början af 1860-talet. Af de fordom så vackra och i flera fall ståtliga klosterbyggnaderna återstå nu mestadels endast förfallna ruiner, hvilkas vittrade murar, öfvergifna pelargångar och nedfallna tak utgöra, för att tala med Bayard Taylor, "melankoliska vittnesbörd om deras forna prakt. Deras rykte för rikedom och gästvänskap har flytt sin kos i sällskap med munkarnes regemente och indianernas slafveri. De ha spelat ut sin roll. De ha uppfyllt ändamålet med sin tillvaro. Men det finnes intet skäl, hvarför man skulle, såsom somliga göra, beklaga deras fall. Den företagsamhetens ande, som nu slagit rot i den californiska jordmånen, skall komma deras vansköttа trädgårdar att blomstra igen och deras öde fält att bära rikliga skördar."

Såsom af ofvanstående skildring framgår, uträttades intill 1846 icke mycket för Californias utveckling. Det fordras en annan ande än det spanska lynnets att åstadkomma sådana förändringar, som sedermera inträdt. Under hela munkstyrelsen funnos med få undantag inga andra hvita menniskor i California än spanjorer och mexikaner. En och annan sjöfarande från de östra hamnarne besökte kusten och gjorde byteshandel med munkarne, en och annan sjöman rymde från sitt fartyg och slog sig ned i California som jägare eller gillrare, och ett par försök gjordes af ryssar att grunda kolonier, men i det hela taget gjordes inga nämnvärda framsteg under denna period af landets historia, och det var först sedan munkväldet börjat försvagas, som någon egentlig invandring till California af företagsamma och dugliga individer började förekomma.

Bland de enstaka invandrare, som under munkarnes tid slogo sig ned i California, förtjena några ett särskildt omnämnande. Den förste, som slog sig ned på allvar här ute, var skotten John Gilroy, som kom år 1814 med ett fartyg till Monterey och senare grundade ett litet hem i Santa Claradalen, der en liten by än i dag bär hans namn. Sunol är uppkalladt efter Antonio Sunol, som anlände till Monterey 1818 och 1865 afled i San José. På 1820-talet ökades de amerikanska kolonisternas antal med ett halft dussin. Den förste nybyggaren i Napa-dalen var George Yount, som kom 1830. Det första handelshus, som öppnades på kusten, var en affär i Monterey, som grundades 1824 af en engelsk firma med hufvudkontor i Lima. Alla äfventyrare, jägare och trappers inberäknade, funnos i slutet af 1820-talet nära 500 amerikaner

i California. Los Angeles, den största staden i territoriet, hade år 1831 omkring 1200 invånare, San José 500. Det första huset i San Francisco uppfördes 1835. Alla de första invånarne togo indianska hustrur, och många af dem fingo stora familjer. Hustrun till en framstående amerikan i Monterey födde 22 barn, en annan 28, en tredje 20 o. s. v., och afkomlingarne af denna blandning mellan hvita och indianer utmärkte sig i många fall genom ovanlig kroppsstorlek. Somliga af sönerna blefvo inemot 7 fot långa.

Efter 1830 tilltog invandringen ansenligt, och flera förändringar inträffade. Den första mjölkvarnen uppfördes 1832 (i San Francisco), det första sågverket dock först 1841 (i Santa Cruz). Den första amerikanska qvinna, som ankom till California, var en mrs Holmes. Hon anlände 1833. År 1841 hade Monterey 1,000 invånare, Santa Barbara 800, San Diego och Los Angeles sammanlagdt 1,300, San Francisco 800. Omkring 1,100 bodde på olika platser i det inre af territoriet. Den ryktbaraste af alla Californias pioniärer, John Sutter, ankom 1839 i sällskap med 10 amerikaner och europeer samt 8 infödingar från Sandwichöarne och uppbyggde med deras tillhjelp i närheten af det nuvarande Sacramento den s. k. Sutters Fort, som 10 år senare blef det mål, till hvilket så många tusen äfventyrare från alla länder styrde sina steg. Genom vänlighet och frikostighet mot indianerna tillvann sig Sutter deras förtroende och tillgifvenhet och fick dem att odla hans land, vakta hans hjordar och skydda hans hem. Här lefde han som en patriark i trefnad och välmåga, på egor, som mättes i kvadratmil, egare till kreatur, som räknades i tusental, i nära tio års tid eller till den olycksaliga dag, då en af hans arbetare fann guld och i följd af denna upptäckt den förut fredliga platsen förvandlades till ett veritabelt Gehenna och Sutter från en välmående godsegare till en fattig flykting.

På 1840-talet tilltog invandringen i än större skala. Det beräknas, att under åren 1841-5 nära 5,000 menniskor anträdde färden öfver prärierna för att slå sig ned här ute. Många af dem omkommo af hunger eller mördades af indianerna, men flertalet nådde sitt mål. Många gräsliga sorgespel utkämpades på denna tid. Det mest bekanta är Donner-partiets öde. Detta parti, som bestod af 80 personer, af hvilka 30 voro qvinnor och flera af de öfriga små barn, anfördes af kapten Donner och insnöades i bergen i oktober 1846. Historien om deras umbäranden, hungersnöd, ansträngningar

att rädda sig, förtärande af ihjelsvultna medlemmar o. s. v. tillhör det hemskaste man kan föreställa sig. De sista öfverlefvande räddades först i april påföljande år. Då hade 37 medlemmar af partiet omkommit. 1845 och 1846 gjordes ett par försök af mormoner att grunda kolonier i California, men de uppgåfvo ett par år derefter sitt företag.

Bland mera bemärkta invandrare från början af 1840-talet märkes John Bidwell, hvilken år 1841 anlände till California, medföljande ett sällskap af 32 personer, som färdats landvägen öfver prärierna och bergen. Detta sällskap var det första, som begaf sig direkt till California från östern, och med undantag af Bonnevilles expedition af år 1833 det första, som öfverskridit Sierra Nevada. Bidwell, som vid sin ankomst till California var 22 år gammal och haft anställning som skollärare i Nebraska, har sedermera i högeligen intressanta tidskriftsartiklar skildrat sina minnen från 1840-talet. Han berättar, att den enda läkare, som fans i California 1841, var en dr Marsh, som kommit dit via New Mexico 4-5 år förut, och som aldrig studerat medicin, men egde ett kolossalt minne, formligen slukade böcker, egde ett utomordentligt herravälde öfver språket och på grund af dessa egenskaper tillvällat sig namn och heder af läkare, ehuru han på samma gång var en af de mest sjelfviska och otrefliga personer, som Bidwell någonsin råkat. 1843 anlände en viss Joe Meeks, som på vägen till California sagt till sitt ressällskap: "När jag kommer till California, skall jag uppträda som doktor bland bondbassarne." Kamraterna gåfvo honom genast titeln doktor. Karlen kunde hvarken läsa eller skrifva, men så snart han anländt till Monterey, strömmade folk till honom, sökande hjelp för allehanda lidanden. Hans förste patient var en gosse, som råkat hugga af sig ena stortån. Meeks fastband den afhuggna tån vid såret, omlindade en gröt af gyttja, och eget nog växte tån fast. Guvernör Micheltorena anlitade Meeks vid förefallande behof. Meeks hade ett sätt att se vis och förnumstig ut och röra sig värdigt och afmätt, hvilket slog an på massan. Han teg alltid, när någon i hans närhet talade i ämnen, som han icke förstod. En dag besökte han en liten butik, som egdes af en man, som varit någon sorts lasarettsbiträde ombord på fartyg och var känd under namnet dr Stokes. Han hade tagit med sig i land en af de små medicinkistor, som vanligen förekomma på fartyg och innehålla diverse medikamenter, en våg och en liten bok med förteckning öfver medicinerna samt en beskrif-

ning öfver de sjukdomar, i hvilka de kunna användas. Meeks bad Stokes göra i ordning åt honom några pulver. Stokes tog fram vågen och medicinerna och frågade, hvad sorts pulver det skulle vara. "Vanliga pulver, patienten är icke vidare sjuk," svarade Meeks. "Om ni endast ville säga mig, hvad slags pulver, ni menar," invände Stokes, men fick ej annat svar än: "Å, bara sådana der vanliga pulver." Stokes berättade i staden, att Meeks visste ingenting om mediciner, men folket trodde, att Meeks möjligen skrifvit ett recept på latin, och att Stokes icke kunde läsa det. Meeks storhetstid blef dock ej långvarig. En dag kom ett amerikanskt krigsskepp till Monterey. I sällskap med befälhafvaren och alla officerarne besökte skeppsläkaren den i Monterey tjnstgörande amerikanske konsuln, Thomas Larkin, och blef af honom presenterad för Meeks. Samtalet föll på helsotillståndet i trakten. Meeks hade icke mycket att säga, utan anmärkte endast såsom i förbigående, att han ämnade sluta upp med sin praktik och lemna platsen, emedan han ej kunde skaffa erforderliga mediciner. Skeppsläkaren erbjöd sig genast att bistå honom med hvad han behöfde. "Mr Meeks," sade han, "om ni vill gifva mig en lista öfver de mediciner ni behöfver, skall jag med glädje dela med mig af sådana, som jag kan undvara. "Meeks försökte slingra sig undan, men den andre var envis och framställde sin fråga slutligen så direkt, att det blef nödvändigt att svara derpå. Slutligen sade då Meeks, att han var i behof af några "droppar", uttalande det engelska ordet som "draps", och detta blef allt, som skeppsläkaren kunde få ur honom. När berättelsen härom kom ut, var Meeks' bana som doktor till ända, och han lemnade trakten kort derefter.

1843 fick California sin förste lagkarl, en advokat Hastings, en äregirig man med högtflygande planer och äfventyrslysten som få. Han begaf sig efter någon tids vistelse i California tillbaka till östern och utgaf der 1845 en bok, hvari han prisade California som ett jordiskt paradis. Hans syfte var att framkalla en stor invandring till California, och utan tvifvel blef hans bok delvis orsak till den s. k. stora invandringen år 1846, då omkring 600 personer kommo öfver prärierna till California. På hösten 1845 återvände Hastings till California för att vidtaga åtgärder i syfte att förmå landet att förklara sig oberoende af Mexico och upprätta en republik, i hvilken han sjelf i så fall hoppades bli vald till president. 1846 begaf han sig österut, för att möta emigranterna och

fullborda sina planer. Under tiden utbröt det mexikanska kriget, och medan Hastings var i östern, togs California i besittning af Förenta Staterna. För att få pengar till utgifvandet af sin bok hade Hastings rest omkring som föreläsare och bl. a. uppträdt i Ohio som nykterhetstalare. Der blef han bekant med en man vid namn McDonald, som gick och gällde för metodistprest och påstod sig med stor framgång samla medel till befrämjandet af missionsverksamheten. McDonald kom till California före Hastings och fick plats hos en man vid namn Vioget, som egde krog och biljardsal i San Francisco, den första affär af detta slag på Stilla hafskusten. Hastings kom någon tid derefter till San Francisco en regnig och råkall dag och gick in i Viogets krog samt beställde ett glas konjak. När han hade hällt i och skulle lyfta glaset till munnen, kände McDonald, som tjenstgjorde bak disken, igen honom och räckte honom sin hand, sägande: "Min gode nykterhetsvän, hur mår du?" Hastings stirrade häpen på den talande, men kände snart igen honom och svarade: "Min dyre metodistbroder, hur står det till?"

Den mest framstående af alla amerikaner, som före 1846 besökte California, var forskningsresanden, öfverste Fremont, vanligen känd under benämningen "stigfinnaren" (the pathfinder). Han kom i mars 1844, efter en ytterst besvärlig vinterfärd öfver bergen, från Oregon till Sutters Fort i närheten af Sacramento och stannade der med sitt sällskap ett par veckor, för att hvila ut efter resans mödor. Knappt hade Fremont och hans män hunnit återhemta sina krafter, innan de bröto upp och tågade österut. Den 31 juli anlände de till Independence, Mo.

KAPITEL 2.

Californias historia från 1845 till närvarande tid.

Den 16 augusti 1845 lemnade Fremont med ett sällskap af 60 man Bents Fort i Arkansas och anträdde sin tredje expedition (den andra till Stilla hafskusten). Före sin afresa från Washington, hvarest han tillbragt större delen af sin tid efter återkomsten från California, hade han fått veta, att ett krig med Mexico icke tillhörde omöjligheterna, och erhållit förhållningsorder i enlighet dermed. Vid sin ankomst till California uppsökte han ofördröjligen kommendanten i Monterey, general Castro, och anhöll om tillåtelse att göra mätningar

och undersökningar i California. Denna framställan beviljades med nöje, men knappt hade Fremont börjat sitt arbete i norra California, innan Castro, på tillsägelse af mexikanska regeringen, sände honom befallning att ofördröjligen förfoga sig från California vid fara att eljest bli med våld utdrifven. Fremont lät uppföra en förskansning till sin expeditions skydd. En mexikansk krigsstyrka kom mycket riktigt till platsen och gjorde några hotande rörelser, men anföll icke förskansningen. Fremont ansåg det slutligen klokast att gifva efter och drog sig småningom norrut, under tiden bedrifvande sitt forskningsarbete. Vid öfre Sacramento-floden upphans han den 7 maj 1846 af löjtnant Gillespie, som kom med vigtiga underrättelser från Washington. Krig med Mexico hade blifvit förklaradt, och regeringen i Washington väntade, att Fremont skulle göra sig underrättad om den allmänna stämningen i California och söka vinna sympatier för Förenta Staterna. I samma vefva blef Fremont omringad af en hop klamath-indianer, hvilka dödade flera af hans följeslagare. Fremont lyckades emellertid fördrifva dem, ödelade deras förnämsta by, förstörde deras fiskredskap o. s. v. samt begaf sig derefter i sydlig riktning. I början af 1846 hade general Castro utfärdat befallning, att alla amerikaner skulle lemna California. Fremont kom under sin marsch söderut just lägligt att skydda nybyggarne i Sacramento-dalen mot en befarad fördrifning och mot angrepp från indianernas sida, hvilka den mexikanska regeringen värfvat till bundsförvandter. De flesta af nybyggarne slöto sig till Fremont, som på detta vis oberäknadt blef en härförare. De invandrare, som slagit sig ned i trakten af Sonoma, ansågo nu tillfället vara inne att lösslita sig från Mexico. Uppmuntrade af en timmerman vid namn William Ide, samlade sig omkring 250 amerikaner och hissade den californiska björnflaggan samt förklarade California för ett oberoende land. Detta skedde den 14 juni 1846. Eget nog ingrepo icke de mexikanska myndigheterna. California kom sålunda att under en kortare period vara en nation för sig sjelf, oberoende af alla andra länder och riken. Den 2 juli anlände det amerikanska flaggskeppet Savannah till Monterey. Då en från dess befälhafvare, kommodor Sloat, till fästningens kommendant medelst kurir framförd tillsägelse att gifva sig icke hörsammades, landsteg kommodoren med 250 sjösoldater den 7 juli, tågade upp till tullhuset och hissade den amerikanska flaggan under hurrarop och kanonsalut. Ett bud afsändes till generalkommen-

danten i presidion vid San Francisco eller, som det då hette, Yerba Buena, med uppmaning att stryka flagg. Då han icke efterkom tillsägelsen, begaf sig Montgomery, befälhafvaren öfver det i viken liggande skeppet Portsmouth, i land och hissade stjernbaneret. Fremont intog San Diego; kommodor Stockton intog först Santa Barbara och den 11 augusti Los Angeles, Californias dåvarande hufvudstad, ett blomstrande mexikanskt samhälle med 2,000 invånare. General Castros truppstyrka flydde hals öfver hufvud vid amerikanernas annalkande. I november kom general Kearny landvägen från Kansas till California med en truppstyrka, efter att på vägen ha tagit New Mexico i besittning för Förenta Staternas räkning. Den 24 nov. drabbade han tillsamman med en mexikansk trupp 30 mil nordvest om San Diego med det resultat, att 19 amerikaner och 6 mexikaner stupade. Den 7 jan. 1847 vunno amerikanerna seger öfver mexikanerna vid San Gabriel-floden. Amerikanerna förlorade 20 man, mexikanerna 80. Ehuru California sålunda kommit under amerikansk militärstyrka, blef det icke formligen en del af Förenta Staterna förrän vid afslutandet af fredsfördraget med Mexico 1847, enligt hvilket Mexico afträdde California till Förenta Staterna för en köpesumma af 15 millioner dollars.

Från år 1769, då California först intogs af spanjorerna, till juli 1846, då det eröfrades af Förenta Staterna, hade California haft inalles 23 guvernörer, näml. 10 under den spanska styrelsen till 1822, då Mexico blef en af Spanien oberoende republik, och 13 under mexikansk styrelse. Den 7 juli 1846 öfvergick styrelsen för tillfället i händerna på högste befälhafvaren öfver Förenta Staternas trupper, kommodor Sloat. Han efterträddes den 17 aug. af kommodor Stockton, hvilken redan påföljande januari utnämde Fremont till sin efterträdare. Stockton och Kearny hade båda erhållit bemyndigande från Washington att eröfra California och organisera dess styrelse. Detta ledde till tvist och oenighet mellan de begge befälhafvarne. Fremont ställde sig på Stocktons sida. Detta ledde till nya, allvarsamma förvecklingar. Fremont blef afsatt från guvernörssysslan och tog afsked från krigstjensten. Kearny blef den 1 mars 1847 guvernör öfver California och utnämde den 31 maj öfverste Mason till sin efterträdare. Denne qvarstod till den 13 april 1849, då general Riley utnämdes till guvernör. Riley, som såg, att den allmänna opinionen var emot militärregemente, sammankallade den 1 sept. 1849 ett möte i Monterey med syfte att författa en statskonstitu-

tion. En sådan skrefs, underställdes folkets pröfning och antogs, hvarefter i december samma år Peter Burnett blef vald till guvernör. Först den 9 sept. 1850 blef California, efter en lång och hetsig kamp i kongressen i Washington mellan slafveriets förkämpar och dess motståndare, formligen upptaget i statsförbundet och Sacramento utsedt till hufvudstad.

Vid slutet af år 1846 funnos omkring 2,000 amerikanska medborgare i California, 3,000 utländingar, som voro vänskapligt sinnade mot amerikanerna, och lika många, som voro antingen neutrala eller ock fiendtliga mot amerikanerna. I januari 1848, när det första guldfyndet gjordes, hade California omkring 12,000 hvita inbyggare. Med guldets upptäckande inträdde det andra bemärkansvärda skedet i Californias historia, ett skede, som ej blott likt det i föregående kapitel skildrade munkregementet var intressant och säreget, men derjemte utöfvade ett stort inflytande på hela Amerika, för att icke säga hela den civiliserade verlden. Bland 1844 års invandrare till California befann sig en viss James W. Marshall, timmerman och qvarnbyggare till yrket, en till sitt sätt besynnerlig och excentrisk person, men derjemte händig och praktisk i hög grad. 1847 blef han af kapten Sutter anställd att bygga ett sågverk vid norra grenen af American-floden, 40 mil ofvan om Sutters Fort. Marshall fick qvarnen färdigbyggd i januari 1848, men upptäckte, så snart han satte den i gång, att han gjort vattenrännan från floden för liten. Medan han den 24 januari höll på att rengöra rännan, upptäckte han en guldklimp i vattnet. Han ville knappt tro sina egna ögon, och för att få större visshet, begaf han sig till Sutters Fort med guldklimpen. Marshall var nästan tokig af glädje. Sutter lofvade följa med honom till qvarnen följande dag, men Marshall hade icke tålamod att vänta, utan anträdde genast återfärden ensam. Sutter red i väg tidigt morgonen derpå. När han hunnit halfvägs, hörde han något, som prasslade i buskarne vid sidan om vägen. Han steg af hästen och fann Marshall letande efter väg i snåren. Den stackars mannen hade gått vilse och var nära nog vansinnig. Samma verkan, som guldfyndet hade på Marshall, hade nyheten derom på hela statens befolkning och snart nog äfven på hela den öfriga verlden. De, som först ankommo till platsen, försökte visserligen hålla saken hemlig, men det hjelpte icke. Nyheten spred sig med en i betraktande af dåtidens usla samfärdsmedel märkvärdig snabbhet. Till en början betviflades ryktet, enär de lärda förklarade, att guld aldrig förr blifvit

funnet i sådan mark eller under sådana förhållanden. Men då metallen blifvit ordentligt undersökt, försvunno alla tvifvel, och i alla delar af den civiliserade verlden grepos menniskor af en formlig feber, som dref dem att öfvergifva hem och vänner och flocka till California, der en hvar trodde sig kunna inom kort gräfva upp en förmögenhet ur jorden. Före sommarens slut hade 5,000 äfventyrare anländt till Sutters Fort och utan hänsyn till egarens vilja eller önskan tagit hans egendom i besittning. De hackade och gräfde af hjertans lust, hvarhelst det föll dem in att pröfva sin lycka, och redan samma år togo de ut ur marken guld till ett värde af 5 millioner dollars. Under år 1849 anlände 77,000 menniskor till California, 35,000 af dem sjövägen, de öfriga öfver prärierna med hästskjuts, oxskjuts, till fots, ridande. Medlet var likgiltigt, blott de snarast möjligt nådde sina drömmars mål. Omkring 55,000 af invandrarne voro amerikaner. 22,000 kommo från Europa, Australien o. s. v. De spridde sig i allmänhet längs Sacramento-floden och dess bifloder, men utsträckte längre fram sina forskningar till alla trakter, som kunde misstänkas innehålla guld. Det var ett brokigt och vildt lif, som fördes i alla de hundratals grufläger, som voro strödda öfver hela staten. Hela förmögenheter uppgräfdes på några dagar och spelades bort på några timmar. Den tyske resanden och författaren Gerstäcker, som 1849 kom till California och tillbragte 7 månader som guldgräfvare, anmärker i sin reseberättelse, att i California såväl som i alla andra gruftrakter det egendomliga förhållandet ofta bevittnades, att lyckan oftast gynnade de största odågorna. Äfventyrare, som använde hälften af sin tid på spel och fylleri, behöfde endast, när anden föll på dem, begifva sig ut i bergen, der de med en half timmes arbete ofta förvärfvade så mycket, som andra behöfde månader för att komma åt. Flitiga och skötsamma personer måste stundom nära nog arbeta sig förderfvade för att få nog till sitt uppehälle. Den rikaste grufvan vid Mokelumnefloden, Steep Gulch, upptäcktes af en full irländare, som en qväll i fyllan och villan ramlade omkull just på det stället, der han dagen derpå fann grufvan. När han vaknade upp ur sitt rus, började han, utan att ens resa sig upp, famla omkring sig och med fingrarne rota i marken och hittade helt plötsligt ett guldstycke. Han hemlighöll sin upptäckt och gräfde på kort tid upp ett par tusen dollars, hvarpå han begaf sig till San Francisco, der han sin vana likmätigt spelade och söp upp hvarenda cent han hade. När han återkom till

grufvan, fann han, att andra under tiden upptäckt den, hvadan han måste söka upp en ny plats. Den amerikanske resanden och författaren Bayard Taylor, som likaledes besökte Californias gruftrakter 1849, berättar i sin bok Eldorado följande för guldgräfvarelifvet betecknande tilldragelse: "Jag träffade en man, som tre veckor före mitt besök vid Mokelumne ankommit dit utan några penningar, för att gräfva efter guld. Lätjefull som han var af naturen, valde han en plats under ett skuggigt träd och gräfde under ett par dagars tid utan att i minsta mån öfveranstränga sig. Han fann ingenting och öfvergaf platsen. En liten tysk tog den i besittning, arbetade hårdt en dag och gräfde upp $800. Den förste mannen lånade fem uns guld af honom och satte upp ett litet hotell. Platsen växte med sådan snabbhet, att inom ett par veckor var der en hel liten by, och dagen innan jag kom dit sålde hotellegaren en tredjedel af sin affär till en nykomling för $1,200. Med största likgiltighet betraktade guldgräfvarne sina förluster. Blefvo de barskrapade, var vanligen ett par veckors arbete nog att sätta dem på fötter igen."

Stöld bestraffades strängt. Taylor mötte på vägen till Stockton en man, som fått sitt hår afrakadt, begge öronen afskurna och tilldelats 100 käpprapp, för det han stulit 99 skålpund guld. Några tjufvar blefvo hängda eller skjutna. Som prof på gällande priser kan anföras, att Taylors hotellräkning i Stockton belöpte sig till $4 om dagen för honom sjelf och $7 för hans mulåsna. Detta betalte endast för maten. Herberge fick man förse sig sjelf med. För korn betaltes en dollar pr quart. En handfull gräs kostade lika mycket. I Double Spring betalte Taylor och två reskamrater $11 för en aftonmåltid.

Den största guldklimp, som hittats i California, påträffades år 1851 i Calaveras county och vägde 195 skålpund, representerande ett värde af $43,534. I sept. 1869 påträffades i Sierra City en guldklimp, som vägde 141 lbs. och såldes för $30,000. Många guldklimpar, värda så mycket som $10,000 stycket, ha påträffats. Ett afbrott i hetsjagten efter guld i California framkallades af guldfynden i Australien år 1851, då ej blott en mängd af guldsökarne i California lockades att fara till Australien, utan äfven andra, som ämnat sig till California, ändrade kurs och reste till Australien. Guldgräfveri har derför icke upphört i California. Långt derifrån! Staten tillhör än i dag de i detta afseende mest gifvande, men den egentliga guldgräfvareperioden med dess vansinniga mammonsdyr-

kan, nervösa oro med ty åtföljande vilda lif med fylleri, spel, slagsmål o. s. v. kan sägas ha ändat med år 1851. Sedan det första guldfyndet gjordes 1848 och till i dag har California producerat guld till ett värde af $1,500,000,000, ett belopp som öfverstiger värdet af alla de andra staternas guldproduktion. Men guld är ingalunda den enda metall, som California kan uppvisa. Ett 50-tal andra metaller ha upptäckts i California, och det största smältbruk och förfiningsfabrik (refinery) för dyrbara metaller, som finnes i verlden, är beläget i Port Costa, Cal. Likväl är ett ännu större dylikt under uppförande nära South San Francisco. Myntverket i San Francisco är likaledes det största i verlden. Soda produceras i mängd i California. Största delen deraf kommer från Inyo county, der det vinnes genom afdunstning af vattnet i Owens Lake. Största delen af det salt, som produceras i California, kommer från Alameda-viken. Mer än hälften af Förenta Staternas alla oljebrunnar äro belägna i California. 14 oljedistrikt finnas i California, näml. Kern River, Coalinga, Santa Maria, Lompoc, Los Angeles, Fullerton, Bear Canyon, Puente, Whittier, Newhall, Ventura, Summerland, Sunset, Midway, McKittrick och Sargents. De 418 brunnarne i Coalinga producerade under 1908 nära 11 millioner tunnor olja, värd 8 millioner dollars.

I mån som jagten efter guld förlorade sitt behag och aftog i styrka, började folket egna sig åt sysselsättningar, mera öfverensstämmande med en högre civilisations kraf och bättre befordrande statens utveckling. Jordbruk, enkannerligen fruktodling, har sålunda allt mer och mer under årens lopp tillvunnit sig invånarnes intresse och stadgat statens anseende inom andra delar af vårt land. Ingen annan stat kan uppvisa en sådan mångfald af olika jordbruksalster som California. Här produceras mer honung än i någon annan stat; en större årlig gröda af engelska valnötter än i alla de andra staterna tillsammantagna; mer korn än i någon annan stat. Den största russingård i verlden är belägen i Kings co., California. Den största sviskonträdgård i Amerika finnes i Los Gatos, Calif. Amerikas, om icke hela verldens, största humlefarm finnes i Alameda co., Calif., och eges af Pleasanton Hop Company, som under den bråda tiden sysselsätter ända till 2,000 arbetare. I Santa Clara co. finnas de största fröfarmar i verlden. De producera hälften af allt utsäde, som användes, och utskeppa 400 tons frön hvarje år. California är den enda stat, i hvilken citroner odlas med framgång. Verldens största citronträdgård, innehållande 60,000 träd är belägen i San

Diego county. En fjerdedel af alla bönor, som skördas i Förenta Staterna, komma från California. Af dessa siffror synes, att California på jordbrukets område svingat sig upp till en bemärkt plats. Handel och andra näringar ha likaledes utvecklats i en otroligt hög grad, fast ännu i fråga om fabriksverksamhet mycket återstår att göra. De två största krigsskeppen, som tjenstgjorde under det spansk-amerikanska kriget, näml. Oregon och Olympia, byggdes i San Francisco. Det första fartyg, som byggdes i San Francisco, förfärdigades af Louis Arguilo år 1822. Den största och värdefullaste skeppslast, som någonsin lemnat San Francisco, befann sig ombord på ångaren Manchuria, som den 19 nov. 1904 anträdde en resa från San Francisco till Asien. Värdet af lasten utgjorde $1,765,830. Äfven med hänsyn till högre konster och vetenskaper intager California ett mycket framstående rum. San Francisco är en af de mest musikaliska och för konsert- och teateridkare mest tacksamma städer i Amerika. Den berömde landskapsmålaren Keith och den döfstumme bildhuggaren Tilden äro californier. Skådespelaren David Belasco och skådespelerskorna Mary Anderson, Marie Burroughs, Nance O'Neil och Florence Roberts voro alla födda i California. Blanche Bates och Alice Nielsen erhöllo sin utbildning i San Francisco. Amerikas två förnämsta observatorier (Lick-observatoriet på Mount Hamilton och Lowe-observatoriet på Echo Mountain) samt två af dess mest ansedda universitet (California-universitetet i Berkeley och Stanford-universitetet i Palo Alto) äro belägna i California. Flera astronomiska upptäckter ha gjorts i California, och bland dess vetenskapsmän och forskare märkas sådana män som Edgar Larkin, Jacques Loeb, president Jordan m. fl., för att icke nämna sådana vetenskapens stormän som de aflidna bröderna Le Conte. Bland Amerikas naturforskare skola alltid de i California bosatta John Muir och Luther Burbank räknas med aktning. Flera af Amerikas förnämsta mecenater ha varit californier. Vi erinra blott om Stanford, Lick och Sutro m. fl., som genom frikostiga gåfvor till allmännyttiga ändamål gifvit hela verlden ett exempel på, hur rikedomar kunna användas så, att de gagna både folket och gifvarne. De stora, välskötta och rikhaltiga växthusen i Golden Gate Park i San Francisco, ett badhus för de fattiga, Lick-observatoriet, Stanford-universitetet och andra dylika inrättningar äro gåfvor af Californias penningfurstar till allmänheten. Vid tanken härpå kan det ej annat än väcka un-

dran, att just i California, der de rika visat sig mer menskliga än på de flesta andra platser, uppviglare och demagoger kunnat finna ett så tacksamt fält för sina stämplingar och vinna sådant gehör bland folket.

Med få undantag ha Californias millionärer utgått ur de arbetande klassernas leder. Som guldgräfvare eller köpmän i liten skala lade de första grunden till sin förmögenhet. Af den s. k. "stora qvartetten" (the big four), som byggde den första jernvägen öfver Rocky Mountains, hade Huntington och Hopkins börjat sin bana med att sälja skyfflar och hackor, Crocker med att sälja röda ylleskjortor och Stanford med att sälja mjöl och tobak. Nästan lika ryktbar som den nämda jernvägsqvartetten var grufkungs-qvartetten Mackay, Flood, O'Brien och Fair. Mackay var stensprängare till yrket, de andra tre likaledes kroppsarbetare. Den bekante mångmillionären Mills, egare af skyskrapare, stålbruk och hotell, började med att hyra ett litet kyffe. Sharon, Hearst, Tevis och Haggin, som ingen numera kan föreställa sig som annat än riktiga matadorer, voro en gång lika fattiga som den fattigaste bland guldsökarne. Finans-snillet James R. Keene var en gång en fattig arbetare i San Francisco. Baldwin, med tillnamnet "den framgångsfulle," började som hyrkusk. Boskapskungarne Lux och Baron, hvilka påstås kunna genomvandra hela California, utan att behöfva lemna sina egna jordegendomar, voro slagtardrängar i sin ungdom. Senator Perkins var sjöman, Irving Scott, som byggde krigsskeppet Oregon, hade varit handtlangare i ett gjuteri i Baltimore. Adolph Sutro, San Franciscos Astor, hade i Tyskland erhållit en god uppfostran, men när han först uppträdde i California, var han peddlare. Några af dessa män hade endast tur och lycka att tacka för, att de blefvo rika. Andra åter vunno sin rikedom genom snille och ihärdighet. Det var, säger en minnestecknare, till hälften lycka, till hälften strid. Många af de grufvor, som bragte de största rikedomarne, omsväfvas af ett sagolikt skimmer. Den oerhördt rika Utica-grufvan såldes af John Selkirk, som ej trodde, att den innehöll något af värde, för $50 till James G. Fair. Äfven denne eljest skarpsynte grufkännare hyste svaga förhoppningar om dess innehåll och sålde den till Lane och Hayward för $10,000. Köparne, som trodde på spiritism, läto sig af ett medium öfvertalas att grundligt bearbeta grufvan. Detta gjorde de med det resultat, att de ur densamma togo fulla 7 millioner dollars.

California-millionärerna voro af en annan karaktär än sina

medbröder i New York, Oregon och många andra platser, der de rika endast tänka på att snåla och gnida och aldrig få nog. California-gubbarne släppte sina pengar ut i verlden, till allmänhetens och landets nytta. Det är nog sant, att en stor del strök med i festliga lag och på stass och onödigheter, vackra hus och fina hästar m. m. På 1870-talet dracks det mer champanj i San Francisco än i New York. California-millionärerna, hvilkas händer blifvit valkiga af arbetet med hacka och spade, tyckte om att för ombytes skull — för att citera Franzen — "i sin hand se kristallen glindra." De voro icke alls lika en A. T. Stewart eller Stephen Girard, österns firade kapitalister, hvilka bara sparade och aldrig slösade. Men fast Californias guldkungar roade sig, använde de dock största delen af sina rikedomar på allmännyttiga företag. De byggde jernvägar och anlade städer och tillfredsställde äfven en uppvaknande smak för högre intressen. Scott och Crocker hade tafvelsamlingar, som blefvo vida berömda, och Sutros boksamling var den största vester om Mississippifloden. Hvad några af millionärerna gjort för vetenskap och forskning, antyddes här ofvan på tal om universiteten och observatorierna.

Utom de två universiteten eger California 9 gymnasier (colleges). Vid dessa elfva bildningsanstalter äro 1,000 lärare anställda och bedrifva 10,000 unga män och qvinnor studier. I California utgifvas 700 tidningar — två gånger så många som i konungariket Belgien, som dock har fyra gånger så stor befolkning som California. Den första tidningen utkom 1849 i Sacramento och hette Placer Times. Åtskilliga förträffliga tidskrifter ha haft sitt hem i California, och flera af verldsliteraturens mest berömda män, Bret Harte, "Mark Twain," Robert Louis Stevenson, Charles Warren Stoddard, Jack London, Frank Norris m. fl., ha dels lagt grunden till sitt rykte i California, dels hemtat sin inspiration från lifvet der. Den store satirikern Ambrose Bierce, den skarpe kritikern Charles Lummis, författarinnorna Helen Hunt Jackson och Gertrude Atherton, skaldinnan Ina Coolbrith — för att nu endast nämna några af de mest kända — äro alla californier. Så är också Amerikas säkerligen störste nu lefvande skald, den pittoreske kämpagestalten Joaquin Miller. Ett af de mest uppseendeväckande nationalekonomiska verk, som utgifvits i något land, var Henry Georges "Progress and Poverty," hvilket skrefs i California, sedan författaren förut i en California-tidning framställt hela sin sedermera på så olika sätt be-

dömda beskattningslära. Bland californiska historieskrifvare ha Hurbert Howe Bancroft och Theodore Hittel vunnit den högsta berömmelse. Den förstnämde skref 39 böcker och samlade ett bibliotek på öfver 50,000 band.

Äfven på sportområdet intager California ett framstående rum. Boxarekungarne Corbett, Jeffries och Britt, fotgängaren Harriman, tennisspelaren May Sutton, diskuskastaren Robert Edgren (svensk) äro alla californier. Så är också George Culvert, som i juli 1905 förvånade hela Schweiz genom att klättra upp på Mont Blanc på mindre än 10 timmar.

Det mest omfattande och grundliga försök till anläggande af en socialistisk koloni, som hittills varit gjordt i Förenta Staterna, var Kaweah-kolonien i California. Att försöket, liksom alla dylika, misslyckades, är naturligt, men det förringar icke det storslagna i planen. Vi skola längre fram i boken orda litet utförligare härom, liksom om observatorieanläggningarne och annat dylikt, hvars historia närmast tillhör den plats eller trakt, der anläggningarne skett.

California fick sin första direkta jernvägsförbindelse med östern den 10 maj 1869, då Union Pacific- och Central Pacificbanorna, den förra påbörjad österfrån, den senare från Sacramento i California, möttes i Promontory Point nära Salt Lake i Utah och jernvägsbolagets president Stanford fastslog den sista skenan. Dagen derpå afgick det första tåg, som tillryggalade hela sträckan mellan Stilla hafvet och Atlantiska hafvet. Den 1 dec. 1881 fick California sin andra jernvägsförbindelse med östern, då Southern Pacific- och Texas & Pacific-banorna möttes och förenades med hvarandra i närheten af El Paso, Texas. California har desutom jernvägsförbindelse med östern via Oregon samt en fjerde, mera direkt, medelst Atchison, Topeka & Santa Fé-banan. En femte jernväg är under anläggning. Det är anmärkningsvärdt, att California har lika många förbindelser med länderna vester om Stilla hafvet som med östra delen af Förenta Staterna. San Francisco har stadig ångbåtsförbindelse med Alaska, Kina, Japan, Honolulu, Manila och Australien. När Panama-kanalen en gång blir färdig, komma alla afstånd mellan California och andra länder att betydligt förminskas. Afståndet mellan Liverpool och San Francisco är nu via Cape Horn 13,678 mil. Via Panamakanalen blir det blott 7,907 mil. Allra märkbarast blir skillnaden i afstånd mellan New York och San Francisco sjöledes. Den gamla sjövägen rundt Cape Horn är 13,-

340 mil. Via Panama blir afståndet mellan New York och San Francisco endast 5,270 mil.

År 1850, då California blef stat, var dess invånareantal 92,-600. Tio år senare hade det ökats till 380,000, år 1870 till 560,000, år 1880 till 865,000 och 1890 till 1,208,000. År 1900 hade California 1,482,000 inbyggare. Nu torde folkmängden betydligt öfverstiga 1½ million. Hvad är dock detta i jemförelse med, hvad österns stater kunna uppvisa? Tag t. ex. den lilla staten Massachusetts, som är 19 gånger mindre än California och likväl har dubbelt så stor folkmängd. California, Oregon och Washington äro nära 39 gånger större än Massachusetts, men ha likväl icke tillsamman på långt när så många invånare som Massachusetts. Med de rika naturliga tillgångar, som finnas i de tre vestkuststaterna, kunna de säkert uppehålla en befolkning, lika stor i förhållande till arealen som Massachusetts. Med andra ord, det kan komma en tid, då Washington har öfver 23 millioner, Oregon öfver 32 millioner och California öfver 53 millioner invånare. Någon mera betydande tillökning i folkmängden på Stilla hafskusten kan dock ej väntas, innan storstäderna der börja täfla med österns i fråga om förädlande af grufvornas och jordbrukets råvaror. Någon egentlig fabriksverksamhet finnes icke ännu i Stilla hafsstaterna, äfven om California derutinnan står något framom Oregon och Washington. Det är under omständigheterna nästan märkvärdigt, att vestkustens storstäder kunna uppehålla en så pass stor befolkning som den närvarande.

Den beskattade egendomen i California har ett taxeringsvärde af öfver 1,940 millioner dollars, hvaraf 1,116 millioner för jordegendom (farmar och hustomter), 432 millioner för byggnader och andra förbättringar, 117 millioner för jernvägsegendom och 275 millioner för lösöre. För jemförelses skull kan nämnas, att Sveriges fasta egendom enligt 1907 års taxering är åsatt ett uppskattadt värde af 6 milliarder 655½ millioner kronor, hvilket, om en dollar räknas lika med 3 kronor 60 öre, blir en milliard 849 millioner dollars eller endast 184 millioner dollars mer än Californias fastighetsvärde, ehuru Sverige har 3½ gånger så många inbyggare som California och var ett gammalt land med hög civilisation, när California började bebyggas. I fråga om rikedom intager California allaredan det sjette rummet bland de nordamerikanska staterna. Endast New York, Pennsylvania, Illinois, Ohio och Massachusetts stå i detta afseende före California. Men delas förmögenhe-

ten lika på invånarne, så intager California främsta rummet bland alla stater, som ha en folkmängd af öfver 25,000, och öfverträffas endast af Nevada, Wyoming och Montana, hvilkas grufegendomar i Förenta Staternas censustabeller åsatts ofantligt höga värden i förhållande till den obetydliga folkmängden i dessa stater.

Californias guldgrufvor producera ända till 20 millioner dollars om året. Den största produktionen nåddes år 1852, då guld till ett värde af 82 millioner dollars togs ur grufvorna. Den lägsta afkastning, som något år uppvisat, var något öfver 11 millioner dollars. Öfriga mineralier, förnämligast petroleum, koppar, kalk, salt och byggnadssten, lemna en årlig afkastning af omkring 30 millioner dollars. Från fruktkonserveringsfabrikerna (canneries), hvilka representera ett värde af 6 millioner dollars, utgå i medeltal pr år 5 millioner lådor inlagd frukt, representerande ett värde af 16 millioner dollars. Omkring 100 millioner dollars äro nedlagda i vinindustrien. Endast i Sonoma co. finnas 150 vinfabriker. Hvarje år pressas i California 40 millioner gallons vin, värdt 20 millioner dollars. Säd och hö produceras till ett värde af öfver 50 millioner dollars om året. Fruktgrödan anslås till öfver 40 millioner och mejerialstren till 20 millioner dollars. Farmarena ega 396,000 hästar och mulåsnor, öfver 1½ million nötkreatur och nära 2½ millioner får. Utom de förut omnämda högre lärdomsskolorna finnas omkring 4,000 folkskolor, ett hundratal högskolor, 80 privata läroverk och 7 lärareseminarier. Öfver 9,000 lärare ombesörja undervisningen, och skolorna besökas af inemot 400,000 elever. Staten har ett döfstuminstitut och hem för blinda i Berkeley, ett hem för vanföra barn i Glen Ellen, fem dårhus (i Napa, Stockton, San José, Mendocino och Bernardino), ett soldathem i Yountville, två tukthus (i San Quentin och Folsom), reformskola i Whittier o. s. v. Den kyrkliga verksamheten är väl representerad genom ett dussin olika trosbekännelser, fördelade på 1,600 församlingar. Jernvägslinierna i California ha en sammanlagd längd af 6,700 mil, icke inberäknadt elektriska linier, af hvilka det finnes 35 med en längd af inalles 1,500 mil. Staten har inemot 20 städer med öfver 5,000 invånare hvar. Tre af dem äro storstäder med från 200,000 till 500,000 invånare.

Såsom i det föregående omtalats, blef Peter Burnett år 1849 vald till guvernör. Han qvarstod i embetet till 1851 och var således den förste guvernören, efter det California blifvit stat. Hans efterträdare hette John McDougal. Den

ne efterträddes 1852 af John Bigler, som 1856 efterträddes af J. Neely Johnson. 1858 blef John B. Weller guvernör, 1860 Milton S. Latham, samma år John G. Downey, 1862 Leland Stanford, 1863 Frederick F. Low, 1867 Henry H. Haight, 1871 Newton Booth, 1875 Romualdo Pacheco, samma år William Irwin, 1880 George C. Perkins, 1883 George Stoneman, 1887 Washington Bartlett, samma år R. W. Waterman, 1891 H. H. Markham, 1895 James H. Budd, 1899 Henry Gage, 1903 George Pardee, 1907 James Norris Gillett. År 1878 antogs genom allmän omröstning en ny statsförfattning. Om guvernörernas embetsförvaltning är föga att säga. Pardee, en ögonläkare från San Francisco, drog vanära öfver sitt namn genom att vetobelägga ett af lagstiftande församlingen fattadt beslut att slopa den föråldrade vaccinationslagen, enligt hvilken skolbarn åläggas som vilkor för bevistande af de allmänna skolorna att låta förgifta sitt blod med s. k. vaccin.

Andra mörka punkter kunna under de senare åren uppletas i Californias historia, såsom strejktyranni, ofta opåkallade arbetsoroligheter, onödiga tvister, orättrådiga domslut, tyranniska jernvägsförhållanden, ett långt drifvet rashat. Men andra stater äro icke alldeles fria från sådant, och i mycket, som är godt, står California framom många af dem. Tagen som ett helt, är Californias historia en af de mest intressanta och omvexlande. Natur och folklif förena sig om att göra staten till något i sitt slag säreget. Ingen kan gerna besöka California utan att lägga märke till den kosmopolitiska anda, som är rådande särskildt i de större städerna; det fria, otvungna och gemytliga, som finnes qvar i folklynnet som ett arf från guldgräfvaretiden och påtrycker hela tillvaron en prägel, hvartill knappast någon motsvarighet spåras i andra stater. Vackert och träffande skildras de intryck, som besökaren erfar i California, af den svensk-amerikanske prestmannen och författaren N. Heiner sålunda:

"Det är svårt att säga, hvilket som är mest intressant att studera Californias natur eller dess folklif. Det senare är lika karaktäristiskt för California som det förra. Öfverallt på vestkusten bär folket prägeln af en käckhet och ett sjelfmedvetet oberoende, som af främlingen lätt uppfattas som stolthet. Och hos Californiabon är detta drag särskildt utveckladt. Det är ett arf från förfädernas dagar, och de gamla banbrytarne tillkämpade sig det i den hårdaste af alla skolor. Afskilda från den öfriga verlden och i de flesta fall äfven från sina nära och kära genom öknar och bergskedjor, måste de

lära sig att i allt lita på sig sjelfva samt utveckla sina egna resurser. Deras ställning liknade den, i hvilken Robinson Crusoe befann sig på sin ö. Men de gåfvo icke upp modet eller hoppet, ej heller dref hemlängtan dem till mera bebodda trakter. Och ett yngre slägte har gått värdigt i deras fotspår. Fäderna byggde tält, sönerna bygga palatser, fäderna uppgräfde det glänsande guldet, sönerna uppbyggde dermed lika vinstgifvande industrier. Fäderna anlände hit på segelbåtar och färdades öfver bergen med oxök, sönerna bygga skepp, som plöja verldshafvet, och jernvägar öfver de himmelsstormande bergen. Fäderna byggde väfstolar och tillverkade kaliko, hvaraf hustrun och dottern sydde sina egna kläder, sönerna anlägga silkesfabriker och kläda sina kära i ett silke, finare än det som fås från Kina eller Japan. Hvad tjenar det till att importera kaliko eller siden, pianon eller åkerbruksredskap, när man sjelf kan tillverka mycket bättre och billigare?

Ett särskildt utmärkande drag för Californiabon är hans patriotism. Tala om Östern för honom! Det är, som existerade det knappast. De tre hundra grekerna, som ljöto döden vid Thermopylae-passet, voro icke mer patriotiska för sitt fosterland än "the native Californian" för sitt eviga solskensland. Till och med sedan San Francisco härjats af den förskräckligaste af alla eldsvådor, kunde stadens skolbarn, inhysta i tält i Golden Gate Park, med blottade hufvud sjunga:

I love thy inland seas
Thy capes and giant trees,
Thy rolling plains,
Thy canyons, wild and deep,
Thy prairies' boundless sweep,
Thy fertile mains.

Thy domes, thy silvery strands,
Thy golden gate that stands
Afront the west.
Thy sweet and crystal air,
Thy sunlight everywhere,
O land beyond compare,
I love thee best.

Det finnes ingenting, som Californiaborna så enas om, som att vara stolta öfver sin stat."

Framtiden ler med behag åt California, som redan i unga år tagit sådana jättesteg framåt, ej endast på den materiella odlingens fält, utan äfven i de mer ideella idrotterna. Bayard Taylor skådade med profetisk blick in i framtiden, då han tio år efter sitt första besök i guldstaten åter företog en resa dit och efter att ha varsnat de öfverallt märkbara framstegen skref följande ord: "Antingen skall naturen svika sina löften, eller är menniskan icke längre samma himlaburna varelse, som hon fordom var, om icke det gamla Greklands konst, literatur och filosofi en dag komma att finna sin motsvarighet på denna, den yngsta af bebygda kuster." Denna profetia börjar redan gå i fullbordan. I likhet med sina systerstater Oregon och Washington gör California ansträngningar att draga folk till sig från östern. Dessa äro väl icke i allo så välberäknade och gagneliga, som de kunde vara, om de bedrefves mera måttfullt, men det är att hoppas, att de till slut skola lända staten till fromma, och att invandrarne skola förstå att uppskatta de förmåner, som lifvet i det solbelysta California erbjuder dem.

KAPITEL 3.

Californias utseende och klimat.

California har ett ytinnehåll af öfver 158,000 qvadratmil, hvaraf nära 156,000 qv.-mil eller nära 100 millioner acres äro land. Dess längd är 770 mil, och dess bredd vexlar mellan 180 och 200 mil. Näst Texas är California den största bland alla staterna. Det kommer alltid att bli svårt för folk, som bo i östern, att tro, att California ensamt är större än de sex europeiska rikena Belgien, Holland, Grekland, Danmark, Portugal och Rumänien tillsammantagna; lika stort som New York, Pennsylvania och hela New England; och att afståndet mellan dess norra och södra gräns är lika stort som afståndet mellan New York och Indianapolis.

En betydlig del af California upptages af berg och oländig mark. Den från norr till söder längs statens östra gräns löpande Sierra Nevada-bergskedjan mäter med sina förgreningar och lägre höjder nära 70 mil i bredd. Namnet, Sierra Nevada, betyder "Snöiga bergen" och har gifvits denna bergskedja med anledning af de många alltid snöklädda toppar, som skjuta upp ur densamma. I närheten af kusten, som utgör Californias vestra gräns, löper likaledes en bergskedja från norr till söder, känd under namnet kustkedjan eller Coast

CALIFORNIA
SCALE OF MILES
0 10 20 30 40 50 60 70 80
State Capitol
County Seats
Indian Reservation Boundaries
Military Reservation Boundaries
Forest Reserve Boundaries
Size of type indicates relative importance of places
SAN FRANCISCO AND VICINITY
SCALE OF MILES
0 5 10 15
PART OF SOUTHEASTERN CALIFORNIA
SAME SCALE AS MAIN MAP
PACIFIC OCEAN
NEVADA
OREGON
MEXICO
ARIZONA
Hammond's 8 x 11 Map of California
Copyright, 1902 by C.S. Hammond & Co., N.Y.
120 Longitude West 119° from Greenwich 118°

Range, hvilken likaledes består af en mängd olika förgreningar och höjder och upptager en vidd af 40 mil. Men medan Sierra Nevada äro en sammanhängande, oafbruten bergskedja, äro kustbergen i hög grad oregelbundna, än dragande ett stycke in åt landet, än följande hafsstranden; än bildande flera olika bergskedjor med dalar mellan dem, än försvinnande helt och hållet. Mellan 38de och 40de breddgraderna är kustkedjan skogbevuxen. Norr om Mendocino county och söder om Bodega Bay är den deremot, med undantag af trakterna kring Monterey-viken och Santa Cruz, naken och ödslig. Den har en mängd dalar hela vägen igenom. Många af dem äro öppna mot hafvet, och alla dessa äro långa och smala, sträckande sig i östlig och vestlig riktning. De äro i allmänhet mycket bördiga och temligen väl bevattnade. Mellan kustkedjan och Sierra Nevada sträcka sig i nordlig och sydlig riktning statens två största och rikaste dalar — Sacramento och San Joaquin — den förstnämda begränsad i norr af både Kustbergen och Sierra Nevada, hvilka här i statens norra del förena sig med hvarandra och bilda ett vildt och storslaget bergslandskap. I statens sydöstra del är den s. k. Colorado-öknen belägen, ett ödsligt, ofruktbart område, 140 mil långt och 70 mil bredt och med sin lägsta punkt belägen omkring 70 fot lägre än hafsytan. Norr om Colorado-öknen ligger Mojave-öknen, begränsad i norr af en af Sierra Nevadas utgreningar.

Af Californias område äro omkring 35 millioner acres odlingsbar jord, 23 mill. acres betesmark, 5 mill. acres träskland, 10 mill. acres öken, 4 mill. acres sjöar och floder och resten, omkring 23 mill. acres, berg och bergsluttningar, till stor del skogbeklädda. California erbjuder den mest otroliga grad af omvexling på alla områden. Der finnas ödemarker, täflande med och på sina ställen öfverträffande Sahara i ödslighet och ofruktbarhet, vid sidan om så bördig jord, som något land kan uppvisa. Tropisk hetta och arktisk köld råda så nära hvarandra, att en dagsresa till fots kan förflytta en från den ena till den andra. Apelsiner, vindrufvor och andra tropiska eller halftropiska frukter trifvas och mogna lika väl som den norra tempererade Zonens äplen och körsbär. Hvete odlas med icke mindre framgång än citroner. Man kan på några timmar förflytta sig från en trakt, der det knappt någonsin faller ett nämnvärdt regn, till nejder, hvilkas enda obehag är deras öfverdrifvet rikliga nederbörd. Ifall det kan sägas om någon stats eller något lands befolkning, att den icke behöfver

Apelsinlund med snöberg i bakgrunden.

lemna sitt hemland för att få tillfälle att se naturens olika under, så kan det sägas om Californias befolkning. California kan uppvisa prof på allt, som finnes i naturen. På några få mils afstånd kan man påträffa bananas, majs, laxöringar, strutsar och björnar. I statens 57 counties finnas lika många olika slags naturscenerier, från det majestätiska Mount Shasta med dess eviga snö till den näpna stranden vid Santa Barbara med dess aldrig vissnande blomsterskrud, från den härliga Yosemite-dalen med dess vattenfall och klippor till den hemska Dödsdalen med dess sand och qväfvande hetta; från lugna bergssjöar till kokande källor och forsande strömmar; från tusenåriga träd till Burbanks senaste fruktskapelse.

Om det haft sina svårigheter att i några korta drag gifva en åskådlig bild af Californias utseende, är det icke mindre vanskligt att försöka i korthet beskrifva dess klimat. Liksom det inom Californias gränser finnes alla sorters landskap, finner man der äfven alla sorters klimat utom möjligen det tropiska. Chas. Lummis har förgäfves sökt tänka ut ett passande namn för Californias klimat. "Man skulle kunna kalla det för det tempererade klimatet," säger han, "om icke detta ord blifvit så missbrukadt genom att användas om klimat, som äro allt annat än tempererade. Så länge New England anses tillhöra den tempererade zonen, kan California icke räknas dit. Vi skulle kunna säga den lugna zonen, den milda, den trygga eller, kanske bäst, den jemna. Hvad uttryck vi än må använda, så qvarstår som ett faktum, att det är den gyllne medelvägens land. Det är så kraftgifvande som Maine, men utan dess lungfebrar; så fruktbart som Panama, men utan eqvatorial-febrar. Både New Englands och Equadors växtverld finnes representerad här, nästan sida vid sida och i begge fallen i allmänhet förbättrad. Norden har doft, men icke öfverdrifven fruktbarhet; tropikerna ha det senare, men sakna doft. California har beggedera. Och det samma gäller om de menskliga plantorna. Det kan icke bestridas, att t. o. m. den amerikanska företagsamheten slappas i tropikerna. Hvarje erfaren resande vet, att den engelsk-talande inbyggaren i tropiska länder efter 20 års vistelse blir lika trög som infödingarne, vanligen t. o. m. ännu trögare. Beträffande hans barnbarn skola vi yttra oss om dem, när det blir litet flera af dem. I regel är slägtet vid den tiden temligen väl utdödt. I alla våra mest bebygda länder är vädret nästan lika hinderligt på motsatta sättet. Om tropikernas inbyggare vore flitigare, än de äro, skulle de småningom dö ut af öfverhettning,

och om nordens folk vore mindre verksamma, än de äro, skulle de kanske frysa ihjel under de långa vintrarne. Den amerikanska nervositeten beror troligen till hälften på den amerikanska väderleken, som har ett ofördelaktigt inflytande på nerver, som redan äro till öfvermått spända genom försök att begagna alla möjliga tillfällen till materiel och annan utveckling. Den vållar i allmänhet förargelse, sällan trefnad, oftare fara och t. o. m. död. Det är betydelsefullt, att denna spänning icke länge kan ega bestånd i California. På en förvånande kort tid återvinner nervsystemet sin stadga. Mina barn, med en sammanlagd ålder af 18 år, ha aldrig ännu sofvit i ett rum med stängda fönster. De ha aldrig haft, hvad man i New England menar med en förkylning, och endast sällan ens en obetydlig snufva. Ingen af dem har någonsin stannat inomhus en hel dag. Hvarje morgon taga de ett bad i nattståndet vatten i ett badrum, hvars fönster aldrig varit stängda. Om någon föreställer sig, att California är förvekligande, skulle jag tycka om att låta honom sjelf pröfva det badet. Intet af mina barn begagnar någonsin en hatt eller mössa under leken, hvarken vinter eller sommar. Intet af dem har någonsin haft på sig halsduk, vantar eller andra skyddsmedel, ej heller någonsin värmt sig vid en ugn eller behöft söka efter någon skuggig plats. De ha aldrig upplefvat en vinterdag, då det var för kallt för dem att gå barfota, eller en sommardag, då det var för varmt för dem att leka i solskenet Jag vet icke, om föräldrar på andra platser ha något gagn af att höra detta, eller om man af det sagda kan sluta sig till hvad som menas med ett menskligt klimat. Det är ingalunda en gällande regel för California, att man lefver på ofvan sagda sätt, ehuru det mycket väl **kunde** vara det och i en framtid kommer att bli det. Mina barn äro i sig sjelfva hvarken starkare eller segare än barn i allmänhet. En mängd nyinflyttade California-bor stänga sina dörrar och fönster och t. o. m. sätta in värmeapparater och ådraga sig förkylningar, såsom de förtjena att göra. Men det är deras eget fel, icke klimatets. California är, i korthet, den stat, der man aldrig behöfver stänga sina fönster, utom på den sidan, på hvilken regnet piskar. På samma gång är det en stat, som är så långt ifrån att vara tropisk eller ens half-tropisk, att hvarje nykomling känner sig frusen, tills han blifvit vand vid klimatet. Ett sådant klimat verkar lifgifvande på en och hvar. Man sofver mer och bättre i California än i östern, emedan man här icke har några plågsamt varma nätter. Man äter förståndigare, emedan man har

färsk frukt och grönsaker hela året. Man andas bättre luft. Äfven de pjåskigaste inandas mer frisk luft, än de skulle inandats, om de bott i någon annan stat. Under de sista 40 månaderna har det varit precis sex dagar, då jag och min familj icke ätit minst ett mål på den öppna verandan. De dagar, då vi icke gjorde det, voro sådana, då verandan var nedvätt af regn."

Det är att märka, att Lummis bor i Los Angeles i södra California, der klimatet är något skiljaktigt från hvad det är på somliga andra platser i staten. Likväl är det sant, som han antyder, att äfven i andra delar af California klimatet ej lägger mycket hinder i vägen för samma slags lefnadssätt Författaren till denna bok har tillämpat det något så när i trakter, hundratals mil norr om Los Angeles. Att folk vistas mycket mer utomhus i California än i någon annan stat, torde ej kunna betviflas. Det påstås, att lifslängden i genomsnitt är större för Californias befolkning än någon annan stats Californias urinvånare, indianerna och spanjorerna, voro kända för att lefva länge. Beträffande de torra, varma dalarne af södra California fins en gammal sägen, att invånarne der aldrig dö, utan helt enkelt vid hög ålder torka ihop och blåsa bort. Undersökningar, som företagits i syfte att utröna skolungdomens fysiska tillstånd, ha visat, att unga män och qvinnor i California äro i genomsnitt större och kraftigare än andra staters ungdom. Redan år 1896 voro flickorna i California-universitet öfverhufvud taget längre och mera bredaxlade, hade större bröstkorg, och voro tjockare om vaderna och smalbenen än sina jemnåriga i Wellesley College i Massachusetts, enligt hvad som framgick af officielt företagna mätningar. Vid de kraftprof, som flickorna underkastades, visade det sig, att California-flickornas kroppsstyrka (d. v. s. den sammanlagda verkan af rygg, ben, armar och lungar) förhöll sig till Massachusetts-flickornas som 716 till 494. Liknande mätningar, som företagits i flera stora privatskolor och seminarier, visa, att de infödda California-flickorna äro kroppsligt bättre utvecklade än flickor, som inflyttat från andra stater. Detta beror naturligtvis till en del på ärftlighet inom en befolkning, som till att börja med utgjordes af de kraftigaste och djerfvaste från en mängd olika länder, men förnämsta orsaken är dock klimatet, som medgifver mer vistelse utomhus mer kroppsrörelse och bättre luft. Bayard Taylor iakttog under sina resor i California 1860, att "inflytandet af klimatet redan börjat visa sig på befolkningen, i det barnen i California

utan gensägelse stå långt framom barnen i östern och äro kraftigt byggda, fullblodiga, behagfulla och så lyckliga och lifliga som hjortkid."

För att nu något mer detaljeradt teckna California-klimatet, vilja vi först påpeka, att utom på bergshöjderna ingen egentlig vinter finnes någonstädes i staten, och att årstiderna endast äro två — en mer eller mindre fuktig regntid och en torr, mer eller mindre varm sommar. De olika skiftningarne i värmegrad betingas icke af en trakts mer eller mindre nordliga eller sydliga läge, såsom fallet är i mellan- och öststaterna och de flesta andra länder, utan af dess afstånd från hafskusten. På ett visst afstånd från hafvet är det om sommaren lika varmt i norra som i södra California och blir om vintern lika kallt på den ena platsen som den andra, oafsedt breddgraden. I Oroville t. ex. och t. o. m. ännu längre norrut blir det ej kallare om vintern, än det blir på platser, som ligga 600 mil söder derom. Ej heller blir det om sommaren varmare i södra California än så långt norrut som i Tehama county. Längs kusten är skillnaden mellan sommar- och vintertemperatur mindre än inne i landet. Nederbörden deremot ökas, i samma mån som man skrider norrut, så att det både på kusten och inne i landet regnar mer i norra California än i södra. Likaledes är regnfallet på kusten öfver allt större än på samma breddgrad inne i landet. Californias klimat är ett ö-klimat och icke ett fastlandsklimat och har följaktligen icke de ytterligheter eller stora språng mellan köld och värme, som kännetecknar fastlandsklimaten. Kustbergen, Sierra Nevada och hafsluftens inflytande skydda California mot köld och våldsamma stormar. Snöstormarne från norr och nordost kunna icke tränga öfver bergen in i California. Kustbergen utöfva genom sin egendomliga formation äfven ett annat säreget inflytande på klimatet. I södra California mognar frukten en hel månad senare än i Sacramento-dalen, flera hundra mil längre norrut. Detta kommer sig deraf, att kustbergen i norr äro sönderdelade i flera bergskammar, som skydda landet mot hafsvindarne, medan i söder en kuststräcka på 50-60 mil saknar dylika bergskammar och lemnar hafsvindarne fritt spelrum öfver landet.

Vi finna således, att det längs hela kusten är regnigare om vintern och svalare om sommaren än i det inre af landet; att det både på kusten och i det inre faller mer regn i norra än i södra delen af staten, och att det om vintern ej blir så kallt på kusten som i det inre af landet. Regnmängden i de norra

kustcounties öfverstiger 50 tum om året. Äfven så långt söderut som i Santa Cruz co. finnas enskilda, för hafsvindarne särskildt utsatta platser, der lika mycket regn faller. Men i genomsnitt är eljest regnmängden, då man kommit så långt söderut som till San Francisco-viken, endast mellan 20 och 30 tum och i Los Angeles mellan 10 och 20 tum om året. I det inre af staten vexlar regnmängden mellan 25 och 30 tum i norra delen af Sacramento-dalen och 5 till 12 tum i San Joaquin-dalen. Hvad nu temperaturen beträffar, så inträffar någon köldperiod hvarje vinter. Den räcker vanligen blott några dagar, men det har händt en och annan gång, att den räckt tre eller fyra veckor. Man får dock icke föreställa sig, att den köld, hvarom det här är fråga, är på något vis jemförlig med den, som råder i mellan- och öststaterna hvarje vinter. I California räknas det för ovanligt kallt, när rimfrost betäcker marken till framåt 8-tiden på morgonen och termometern visar några grader under fryspunkten. Det hör till de största sällsyntheter, att qvicksilfret sjunker så lågt som till 25 grader öfver 0 i San Francisco och de öfriga städerna och trakterna kring San Francisco-viken och utmed hafskusten. Längre in i landet kan det vid sina tillfällen sjunka ända till 16 grader öfver 0 eller 16 grader under fryspunkten. I den öfvervägande största delen af California är 28 grader öfver 0 den kallaste vintertemperaturen. Apelsiner och andra dylika tropiska eller halftropiska träd skulle heller icke tåla ens denna köld, om den vore ihållande eller återkomme ofta. Januari är i allmänhet den kallaste af årets månader. Medeltemperaturen för denna månad vexlar i San Francisco mellan 46 och 54 grader, i Los Angeles mellan 49 0och 58 grader. I den förstnämda staden är i regel september årets varmaste månad med en medeltemperatur vexlande mellan 59 och 69 grader. Den varmaste månaden i Los Angeles är i allmänhet augusti med en medeltemperatur vexlande mellan 68 och 75 grader. Sommaren i San Francisco är i allmänhet kylig och blåsig. Redan några få mil öster om staden är väderleken varmare. I San Francisco äro qvällarne för det mesta obehagligt kyliga. 100 mil inåt landet får man ofta vänta till framemot midnatten på svalka efter den långa sommardagens hetta. I Sacramento- och San Joaquin-dalarne är sommaren lång och varm. Termometern visar ibland ända till 110 grader i skuggan och t. o. m. mer. Under 2-3 månaders tid stannar qvicksilfret sällan en hel dag under 90 grader. Följande siffror gifva en klar öfverblick af sommarförhållandena i Fresno och närbeläg-

na counties i San Joaquin-dalen. Högsta värmegraden i skuggan, delad lika på alla dagar för en half månad i sender, var under första hälften af juni år 1904 93 grader, under senare hälften af juni 96, under juli resp. 91 och 98, under augusti resp. 95 och 97, under sept. resp. 99 och 90. Motsvarande siffror för 1905 voro 97 och 91 för juni, 100 och 96 för juli, 96 och 97 för augusti och 90 och 87 för september. Betraktar man 90 grader såsom lägsta gränsen för obehagligt varm väderlek, så har den ifrågavarande delen af San Joaquin-dalen mellan 3 och 4 månaders stark sommarhetta. En tidningsman i Fresno skämtade en gång på följande sätt om sommarhettan: "Vi ha det hett i vårt gamla, kära Fresno. Man skulle kunna annonsera Fresno som en öfningsplats för sådana, som vilja beredas för den eviga elden. Här kan man få en försmak af, hvad den betyder. Vårt gamla, kära Fresno! Lätt nog att säga så och mena, hvad man säger, när frosten är på blommorna eller daggen på tusenskönan, men man måste vara född skrymtare, för att kunna säga det om sommaren. Det går emellertid lätt för sig att ha hushåll. Kan man bara förmå hönsen att värpa i solen, så får man ägget löskokt. Lemnar man det en stund i solskenet, så blir det hårdkokt. Man kan hålla maten varm hela dagen utan eld, och vill man ha ett turkiskt bad, sätter man sig bara i ett rum vid solsidan af huset, iklädd sina vinterkläder. Vill man lära sig, hur det går till att hoppa lätt och qvickt, uppsöker man en sandig plats på landsvägen vid 2-tiden på eftermiddagen och tager af sig strumpor och skor. Man skall snart finna, att fötterna komma upp så qvickt, att man tycker sig flyga. Detta är också rätta tiden för älskande par att gräla. Kan den älskande hålla sig vid godt lynne i sådan hetta, så lägg genast beslag på henne. Hon är en perla af stort värde." Och likväl fann en Fresno-bo, som besökte Rochester i staten New York, att han aldrig förut vetat, hvad hetta var, och förklarade Fresno vara en mild, behaglig juni mot den allt förhärjande likbränningsugn, hvarvid Rochester närmast kunde förliknas. I allmänhet är nämligen luften i de varma områdena i California torr under sommaren, hvilket gör, att värmen icke kännes så pinsam som i ett fuktigare luftstreck. Äfven råder olikhet mellan menniskors förmåga att stå ut med värme. Somliga kunna aldrig vänja sig vid stark sommarhetta, andra fördraga den utan vidare svårighet. Farmare och fruktodlare i de varma trakterna kunna trösta sig med, att en större mängd produkter kunna frambringas i ett

varmt än i ett kallt klimat. Den, som ej tål stark sommarhetta, har så många andra platser i California att välja på, der sommaren är svalare. Om klimatet öfver allt i California gäller, att det är helsosamt, jemnt och mildt, fritt från de obehag, som tillhöra andra länders klimat, såsom snöstormar, cykloner, ödeläggande hagelskurar, åska o. s. v. Sandstormar äro icke främmande för de varma dalarne i California, och för några år sedan hände det en gång, att en cyklon strök fram i närheten af Visalia. Men dels tillhör sådant sällsyntheterna, dels har deraf icke ännu i statens hela historia åstadkommits någon nämnvärd skada, på minsta sätt jemförlig med hvad som ofta förekommer i mellanstaterna. Öfversvämningar, framkallade af plötsliga, långvariga regnfall eller tidig vårvärme, som kommit snön i bergen att hastigt smälta, inträffa ej sällan i dalarne, men inbyggarne i sådana trakter äro beredda derpå och kunna i de flesta fall rädda sig och sina egodelar undan förödelse. Troligen kunna icke många länder uppvisa ett klimat, som är mer både angenämt och i öfriga afseenden gynsamt än klimatet i de smärre dalar, som ligga mellan kustområdet och det inre af California och liksom förmedla öfvergången från det kyligare och fuktigare kustklimatet till det varmare och torrare inlandsklimatet. För resten finnes, om man tager i betraktande alla de af olika höjdlägen betingade skiftningarne, en sådan mångfald af klimat i California, att hvem som helst kan der finna just det, som han tycker bäst om, vare sig han älskar stekande sommarhetta eller kylig sommar, mild eller kall vinter, snö eller regn eller torka. Ända till en höjd af 2,500 fot i bergen är klimatet ungefär det samma som i dalarne nedanför. Högre upp blir vintern längre och kallare och sommaren svalare än i dalarne.

Ingen regel gifves i naturen, som icke har sina undantag. Fast den årliga regnmängden i Los Angeles i regel håller sig mellan 12 och 18 tum, har det dock händt, att så litet som 5 tum fallit ett eller annat år och andra år så mycket som 40 tum. I San Francisco var regnfallet 1898 ej mycket öfver 9 tum och 1889 nära 37 tum. Från 1850 till 1904 funnos icke två år, som uppvisade samma regnmängd för San José. År 1890 föllo der öfver 52 tum, år 1851 mindre än 7½. Den vanliga regnmängden för nämda plats är mellan 21 och 34 tum. Ej ens i de torraste trakter är man absolut säker för häftiga regnskurar. Författaren har aldrig i det regniga vestra Washington sett ett häftigare eller mer ihållande regn, än han våren 1903 upplefde i det torra Fresno co., Calif. En

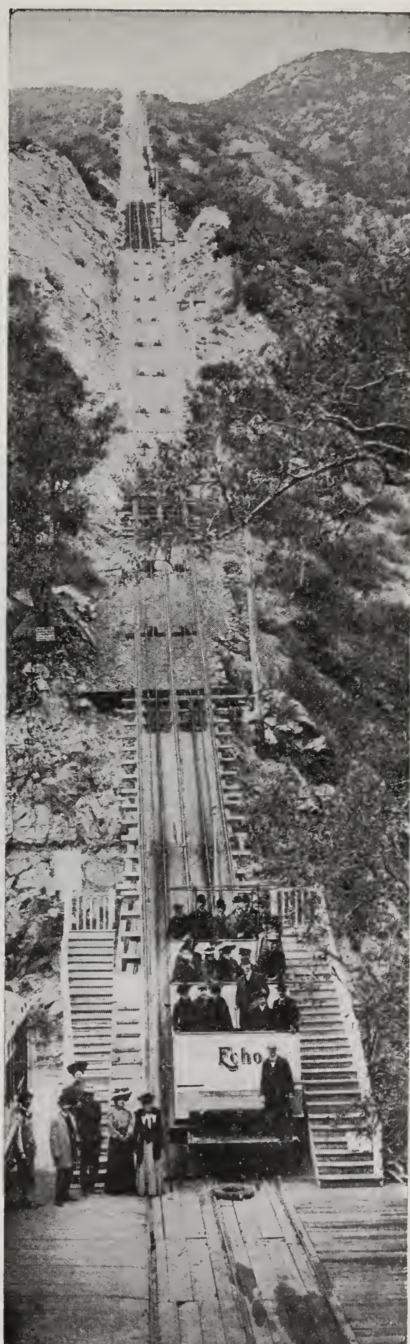
gammal landtmätare berättar, att han för en del år sedan företog mätningar i den för sin torka beryktade Mojave-öknen i sydöstra California. "Den bästa karta, vi kunde skaffa öfver trakten i fråga," berättar han, "var i högsta grad bristfällig. Der funnos hvarken höjder, dalar eller floder utsatta. Der fans ingenting, som kunde gifva oss någon ledning på våra ströftåg. Hela det väldiga område, som går under namnet Mojave, var på kartan representeradt af en bar fläck, öfver hvilken i prydliga bokstäfver var prentadt: "Den regnlösa Mojaveöknen." Expeditionens geolog och jag bodde i ett tält, och första natten vi tillbragte i öknen, började det regna. Jag har aldrig i mitt lif sett maken till regn. Innan vi visste ordet af, kom ett helt haf störtande ned öfver oss från backarne. Vattnet lyfte geologen från hans plats och kastade honom öfver mig på min bädd. Han dök ned, fick tag i en af tältpinnarne och höll sig fast vid den, tills vattenmassan runnit undan. Derpå letade han fram kartan och beskådade den noga vid ljuset från vår lykta samt läste med högtidlig stämma: "Den regnlösa Mojave-öknen." "Jag skulle ha lust att råka den lymmeln, som ritat den här kartan," tillade han allvarsamt. Ej ens i de regnlösa trakterna är man således tryggad mot en öfversköljning. Sådant tillhör dock sällsyntheterna.

KAPITEL 4.

Berg, sjöar, geysrar, floder och vikar.

Som vi sett, upptages en stor del af California af de breda och långa bergskedjorna Coast Range och Sierra Nevada. Den första är betydligt lägre än den sistnämda och har endast några få toppar af nämnvärd höjd. De förnämsta äro det 7,500 fot höga Mount Ripley, det 5,675 fot höga Mount Downey, det 4,443 fot höga Mount St. Helena. Mera bekanta äro Mount Diablo (3,876) fot) och Mount Tamalpais (2,592 fot). Mount St. Helena heter på spanska Silverado och har blifvit förevigadt i Robert Louis Stevensons bok "Silverado Squatters," hvari han hänförande skildrar en sommar, som han tillbragte i trakten af detta berg. Sitt andra namn fick berget af ryske naturforskaren Wossenessky, som 1841 besteg detsamma och vid toppen fäste en blyplåt, hvarpå han ristat dag och år samt namnet Helena till åminnelse af storhertiginnan af Ryssland. Från Mount Diablo kan man öfverskåda ett område, hvarpå mer än hälften af statens befolkning är

bosatt. Från Tamalpais har man en mindre vidsträckt, men ändå omvexlande utsigt, hvarjemte detta berg erbjuder förmånen att kunna lättare besökas. År 1896 byggdes näml. en jernväg från den lilla staden Mill Valley till bergets topp. Jernvägen är 8½ mil lång och har på denna korta sträcka 277 kurvor. Det längsta raka stycke på banan är 413 fot långt. Der banan är brantast, gör den en stigning af 7 fot på 100. En ännu märkvärdigare bana är den, som leder upp till Echo Mountain i södra California. Från Los Angeles och genom Pasadena och Altadena färdas man 20 mil på elektrisk jernväg till en punkt kallad Rubio, belägen 2,200 fot öfver hafvet. Här vidtager den s. k. "great incline," en öfver 3,000 fot lång kabelbana, som leder uppför Echo Mountain till en höjd af 1,300 fot öfver Rubio, med en stigning af från 48 till 62 fot på 100, troligen den brantaste bana i verlden. Vid högsta ändpunkten af densamma är Mount Lowe-observatoriet beläget. Man stiger der ur kabelvagnen och fortsätter färden på en elektrisk

Kabelbanan på Mount Lowe.

bana, som leder i slingringar, öfver bråddjup, kurvor och bryggor till det 5,000 fot högt belägna Alpine Tavern. Denna bana är 5 mil lång och har 127 kurvor och 20 bryggor. På ett ställe kan man se 5 af dess slingringar samtidigt. Det längsta raka stycket af banan är 250 fot långt. Tur- och returbiljett från Los Angeles kostar endast $2.50. För jemförelsens skull kan påpekas, att motsvarande priser äro på den 3 mil långa banan upp på Mount Washington i New Hampshire $4; på den 8½ mil långa banan upp på Pikes Peak i Colorado $4.05 och på de från 3 till 6½ mil långa banorna på Mount Pilatus, Rigi, Corner Grat m. fl. i Schweiz vexlande mellan 2 och 3½ dollars.

Mount Shasta från stationen Edgewood.

Äro såsom nämdt, Kustbergen i California jemförelsevis låga och fattiga på uppskjutande höjder, så äro Sierra Nevada desto högre och i berörda afseende bättre försedda. Ur denna bergskedja uppskjuta nära 100 bergstoppar, som öfverstiga 10,000 fot i höjd. Bland dem märkas först och främst det 14,449 fot höga Mount Whitney, den högsta bergstoppen i Förenta Staterna, frånräknadt Alaska, som har ett 20,464 fot högt berg, McKinley. Californias näst högsta berg är Mount Shasta, som enligt senaste mätning är 14,389 fot högt eller 17

fot högre än Mount Rainier i Washington, hvilket enligt samma mätning är 14,372 fot högt. Mount Tyndall är öfver 14,000 fot. Dernäst komma Kaweah, Brewer, Goddard, Lyell, Table Mountain m. fl., samtliga öfver 13,000 fot höga. Det ståtligaste af dem alla är Mount Shasta med sin breda, kägelformiga, hvita topp, som höjer sig 10,500 fot öfver det kringliggande landskapet. Mount Whitney och andra höga berg göra icke samma intryck, enär de i allmänhet blott med 3—4,000 fot höja sig öfver närliggande trakter. På sensommaren bli de också i det närmaste fria från snö. Shasta är ett gammalt eldsprutande berg, som under tidsåldrarne uppbygts genom aflagringar af utsprutad lava och aska. På sommaren erbjuder berget ända upp till snögränsen en obeskrifligt rik profkarta på blomsterverldens under. Här finner man den älskliga linnéan, och liljor, spireor och tjogtals andra blommor bilda en matta af de mest skiftande färger. Bestigandet af Mount Shasta anses icke såsom något ovanligt prof på ihärdighet eller styrka. Den närmaste jernvägsstationen, Sissons, ligger endast 14 mil från bergets topp. Under de långa dagarne vid midsommartiden kan man göra tripper från Sissons till bergets topp och tillbaka till Sissons på två dagar. Uppför en jemnt stigande bergsstig färdas man 8 eller 10 mil, antingen ridande eller ledande en häst, på hvilken man lastat sina förnödenheter, slår läger öfver natten nedom snögränsen och klättrar följande dag upp till bergstoppen samt återvänder till Sissons. En mängd resande besöka dessa trakter, ehuru de flesta nöja sig med ströftåg nedanför berget

Icke färre än 65 glaciärer eller isfält ha upptäckts i Sierra Nevada-kedjan, öfver två tredjedelar af dem belägna mellan 36te och 39de breddgraden på de högsta topparnes norra sluttningar, der de äro skyddade mot sommarsolen, och der snöfallet är rikligast. Det var icke kändt, att några verksamma glaciärer funnos i denna bergskedja, förrän i oktober 1871, då den bekante naturforskaren och bergklättraren John Muir upptäckte Black Mountain Glacier och mätte dess rörelser.

California är ganska rikt på sjöar. Ett af dess counties har på grund af sin rikedom på insjöar blifvit kalladt Lake county. Den största och vackraste heter Clear Lake och har på sina stränder många nätta sommarhem. Små ångbåtar befordra samfärdseln mellan dem och staden Lakeport. Lake Tahoe är den mest bekanta bland insjöarne i California. Det är en bergssjö, belägen i Sierra Nevada på en höjd af 6,220

fot. Den bildar en del af gränslinien mellan Placer och El Dorado counties och sträcker sig in i staten Nevada. Lake Tahoe är 23 mil lång och 13 mil bred. För 40 år sedan var Tulare Lake i södra delen af San Joaquin-dalen den största sötvattensjö vester om Mississippi-floden. Den var då 70 mil lång och 40 mil bred och upptog en fjerdedel af det nuvarande Kings county. Genom Kings River försågs den år efter år med vatten från Sierra Nevadas snötoppar, och som snömängden på bergen var ungefär den samma hvarje år, erhöll sjön i det närmaste lika stort vattentillflöde det ena året som det andra, så att den hvarken steg eller sjönk märkbart. Sjön hade intet aflopp, men på grund af den starka sommarvärmen i dessa trakter afdunstade en hel del vatten hvarje sommar. Under vintern 1861-2 föll så ovanligt mycket regn, att sjön steg 16 fot och öfversvämmade kringliggande landsträckor, tills den kom att upptaga en yta af omkring 800 qvadratmil, mer än tre gånger dess vanliga omfång. Två år senare nådde den nära nog samma höjd och vidd, men har sedan dess stadigt sjunkit, sedan farmare börjat afleda flodvattnet och använda det att vattna trädgårdar och fält. Sommaren 1900 var sjön så godt som alldeles uttorkad. Vintern derpå föll åter en mängd regn, och sjön växte, tills den nådde en längd af 35 och en bredd af 18 mil, förorsakande ansenlig skada, enär talrika nybyggare slagit sig ned på den uttorkade sjöbottnen och anlagt stora sädes- och boskapsfarmar. År 1905 funnos 60,000 acres odlingsbar jord på den forna sjöbottnen. 18,000 acres voro skyddade mot öfversvämning medelst 6 fot höga och 30 fot breda vallar. Påföljande vår inträffade dock åter öfversvämning, som nedbröt vallarne och förstörde gröda och redskap och tvang inbyggarne att söka sin räddning i flykten. En annan California-sjö, som förtjenar nämnas, är Mono Lake, Californias Döda haf. Den har intet aflopp och dess vatten är starkt alkaliskt. I Modoc county finnas tre saltvattensjöar, som upptaga ett område af 64,000 acres.

Heta källor finnas i stor mängd, i synnerhet i Sonoma och Lake counties. I det förstnämda finnas omkring 100 källor och remnor i jorden med gaser eller vatten af alla möjliga värmegrader och färger. Vid foten af Mount Lassen finnas geysers, och Tartarus är namnet på en kokhet sjö full med små geysers. Den svenske resanden och skriftställaren J. Stadling, som under en rundresa i Amerika i början af 1880-talet äfven besökte geyserna i norra delen af Sonoma county,

skrifver derom bl. a.: "En plötslig svängning på stigen för oss in i öppningen till det hemska svalg, som utgör målet för vår resa. Vi fortsätta utför vår slingrande stig, tills vi komma till Geyser-floden, som ljum och mångfärgad hoppar likt en vildget utför klipporna. Tjocka lagerträd hänga ned och bilda ett naturligt tak öfver den krokiga stigen, som blir trängre och vildare och leder oss genom romantiska grottformationer och uppför massor af klippblock. Luften börjar lukta som en nyss påtänd svafvelsticka. Om det amerikanska bruket att uppkalla platsen efter den onde någonstädes har något sken af lämplighet, så är det på denna plats. Också har, som det tyckes, platsen helt och hållet gifvits den onde i våld. Vi äro redan i "Djefvulens kontor." Det är ett slags apotek. Epsomsalter hänga ned i fantastiska krystallformer från klippväggarne; en hel rad mineralkällor, somliga af jern, andra svafvel, salt, soda o. s. v., springa upp ur djupet bredvid hvarandra, hvar och en med någon helande egenskap, som indiansägner, folktron eller spekulationsandan tillagt dem. Några steg till, och hela det hemska underjordiska laboratorium ligger öppet framför oss. Vi passera kokande mineralkällor, svarta som bläck. Vi komma till "Djefvulens bläckhorn." Om han sjelf använder det, är ej bekant; andra göra det. Resande skrefvo in sina namn i hotellets journal med detsamma. Dernäst komma vi till "Djefvulens grynqvarn," en stor sten, som ständigt rör sig och åstadkommer ett hemskt knarrande läte, som gifvit anledning till namnet. "Djefvulens punschbål" är full till brädden. "Djefvulens länstol," af solid klippa, är tom för tillfället. "Trollpackans kittel," 25 fot i omkrets, kokar i ett par hundra graders temperatur sitt smutsiga té. Icke nöjda med att ha gifvit allt på denna hemska plats "satan i våld," ha amerikanerna äfven prestvigt honom, och der uppe 100 fot öfver dalen är "Djefvulens predikstol." Väl vore, om denne prest inskränkte sin verksamhet till denna plats! Från "Djefvulens predikstol" stiga vi ned i en dal med friska källsprång, grönskande träd och doftande blommor. Foglars qvitter når ditt öra, och du fyller åter dina lungor med en luft så ren och uppfriskande, som endast California kan bjuda uppå. Du andas lättare och är glad, att du undsluppit en trakt, der vår afsvurne fiende ensam rådde. Blott några steg från den hemska Geyser-dalen hoppar den silfverklara Pluton-floden, yster och glad, utför klippor och hällar, under lummiga träd och kransad af blommor, under det höga bergsryggar, prydda med ek- och oliveträd m. m., liksom

stå på vakt och undangömma det hemska svalg, der endast död och fasa rådde." Geyser-dalen ligger 1700 fot öfver hafvet. Två vägar leda till densamma: en genom Napa-dalen och Calistoga, en öfver Santa Rosa och Cloverdale.

Californias förnämsta floder äro Sacramento och San Joaquin. Den förstnämda har sina källor i statens norra del i närheten af Mount Shasta och flyter i sydlig riktning till Suisun-viken, der den har sitt utlopp. Sacramento-floden är 400 mil lång och segelbar för ångbåtar på en sträcka af 300 mil. Den flyter genom en nästan golfjemn dal af 50 mils bredd, och dess förnämsta bifloder äro, räknadt från norr,

Sceneri längs Klamath-floden.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

Pitt-, Feather-, Yuba- och American-floderna. San Joaquin-floden har sina källor i Sierra Nevada nära midten af staten samt flyter först i sydlig riktning för en kort sträcka och derpå i nordvestlig riktning till Suisun Bay, der den har sitt utlopp vid mynningen af Sacramento-floden. San Joaquin-floden är omkring 350 mil lång och segelbar på en sträcka af 200 mil eller mer. Dess förnämsta bifloder äro Calaveras-,

Stanislaus-, Tuolumne- och Merced-floderna, hvilka samtliga ha sina källor i Sierra Nevada. Moquelumne-floden, som likaledes kommer från den nämda bergskedjan, går i rakt vestlig riktning och förenar sig med Sacramento- och San Joaquin-floderna vid deras utlopp. De floder, som utmynna i Stilla hafvet, äro Eel- och Russian-floderna (norr om San Francisco-viken) samt (söder derom) Salinas, Guiamas, Santa Inez, Santa Clara, Santa Ana, San Luis, San Diego och Tia Juana, samtliga af ringa storlek. Colorado-floden bildar Californias sydöstra gräns, och Klamath-floden, som kommer från Oregon, flyter genom Californias nordvestra del.

På kusten finnas flera anmärkningsvärda hafsvikar, såsom Trinidad-viken längst i norr, Humboldt-, Bodega-, Tomales-, Francis Drake- och San Francisco-vikarne och söder om den sistnämda: Monterey, Estero, San Luis, San Pedro och San Diego. Alla utom San Francisco-viken ligga vidöppna mot hafvet. San Francisco-viken är den bästa och största af alla vikarne och anses som en af de förnämsta hamnar i verlden. Den sträcker sig från norr till söder 60 mil inåt landet och är på det bredaste stället 14 mil bred. Omkring 30 mil från sin norra gräns står denna vik i förening med Stilla hafvet medelst ett sund, som mäter 2 mil i längd och 6 mil i bredd samt bryter sig väg mellan den kedja af höjder, som bekransa kusten. Inloppet är det bekanta Golden Gate eller Gyllene porten, som man plägar kalla det på svenska. Norra delen af viken kallas San Pablo Bay och står medelst Carquincz-sundet i förbindelse med den 16 mil långa och 5 mil breda Suisunviken, hvilken bildas af de här utlöpande Sacramento- och San Joaquin-floderna. Staden San Francisco är belägen på vestra stranden af San Francisco-vikens södra del strax innanför Golden Gate. Flera andra städer ligga längs viken, och flera öar finnas i densamma.

KAPITEL 5.

Dalar och skogar.

De californiska dalarne äro både många och omvexlande i fråga om storlek, läge och utseende. De största af dem utgöras af landsträckorna på båda sidor om Sacramento- och San Joanquin-floderna. Vester om dessa dalar ligga en mängd smärre dalar dels nedanför kustbergskedjan, dels inklämda bland dess lägre förgreningar, hela kusten utefter. Några allmänna anmärkningar om de mest framstående bland Californias dalar torde få anses tillräckliga att lemna läsaren ett

någorlunda korrekt begrepp om deras utseende, storlek och resurser.

Sacramento-dalen, såsom den norra delen af det inre Californias låglandsområde kallas, innehåller omkring 6,600 qvadratmil, oberäknadt landsträckorna på de angränsande lägre backarne och bergen, hvilka upptaga ett nästan lika stort område. Vid norra ändan af dalen står det snökrönta Mount Shasta på vakt och nära sydvestra hörnet, på ett afstånd af nära 300 mil från Mount Shasta, höjer sig Mount Diablo. Ungefär midt i dalen höja sig, oberoende af de begge bergskedjorna vid dalens östra och vestra sida, de s. k. Marysville Buttes likt öar från en jemn vattenyta. Hela dalen användes förr till betesmark åt boskap och får, och dess enda menskliga invånare voro då herdar till häst och till fots. Hveteodlaren efterträdde herden, och länge odlades icke annat än hvete i Sacramento-dalen. Ett år voro 1,630 qvadratmil besådda med hvete. Skörden blef öfver 19 millioner bushels och representerade ett värde af nära 17 millioner dollars, mer än Förenta Staterna vid slutet af mexikanska kriget betalte för California, Nevada, Utah, en del af Colorado och Kansas, Mexico och Arizona, hvilket köp då af många betraktades som en dåraktig spekulation. Ingen anade då, att ett enda års hvetegröda i Sacramento-dalen skulle komma att inbringa mer, än hvad som betalts för alla eröfringarne norr om Rio Grande. Och dock producerades i Sacramento-dalen det ofvan åsyftade året ej blott hvete. 810 qvadratmil voro samtidigt besådda med korn, hafre m. m. och inbragte öfver 8 millioner dollars. I Sacramento-dalen fans länge en hvetefarm, som ensam upptog 60,000 acres. Numera äro produkterna vida mer omvexlande än så. I närheten af Winters skördas arabiska dadlar, i Marysville äro de förnämsta skuggträden apelsiner och citroner, i Colusa ligga vingårdar och körsbärsträdgårdar strödda bland hveteåkrarne, i Oroville ökas apelsinlundarnes antal år efter år, i Chico, der förr indianerna plockade ekollon och ansågo dem för en värdefull gröda, plockas nu frukten från mandelträd i stället, i Woodland är hela trakten öfversållad med vingårdar. Ett hundra mil norr om Sacramento fins en trädgård på 3,000 acres, hvari odlas äplen, päron, körsbär, plommon, sviskonplommon, fikon, apelsiner citroner, mandlar, russin, aprikoser, oliver, persimmons och guavas, kort sagdt "hvarenda frukt som odlas i Frankrike, Egypten, Grekland, Spanien och Ryssland," för att citera general Chipman, en erkänd auktoritet på fruktodlingsområdet

och sjelf bosatt i Sacramento-dalen. Det första fartyg, som för handelsändamål befor Sacramento-floden, var en slup på 30 tons. Det var 1857. Inom ett år derefter var der ett fartyg till, en 30 tons skonert. De produkter, som skeppades från dalen, voro potatis, kål, vattenmeloner, pumpor. Den första frukt, som utskeppades, var persikor. Detta var år 1860. Derpå började äplen och päron utskeppas, och 1866 hade handeln nått sådan utveckling, att en ångbåt måste taga de begge segelfartygens plats. Samma bolag, som började i så anspråkslös skala, har sedan låtit bygga ett halft tjog ångbåtar. De två segelfartygen gjorde två resor i veckan från maj till december, och hela godstransporten uppgick till 1,000 tons om året. Nu pågår utskeppningen hela året, och under den bråda tiden, som räcker 4 månader, forslas 250 tons om dagen. Ångbåtarne ha 150 landningsplatser på en sträcka af 30 mil. De första nybyggarne lade märke till, att jordmånen var rikast, der det fans bäst tillgång på vatten och skog, och der byggde de sina hem. Der var också villebrådet talrikast. Hjordar, innehållande tusentals antiloper, kunde ses än på en plats, än på en annan i dalen. Kronhjortar förekommo talrikt. År 1851 mottog en hotellegare i Colusa hvarje dag en antilop från en vedhuggare, som desslikes var god skytt. Den i statens historia omnämda Sutters Fort, som uppfördes på en af de äldsta och största mexikanska landbevillningarne, befinner sig i dag inom staden Sacramentos gränser. När guvernör Stanford med rikliga medel till sitt förfogande sökte efter en lämplig landbit för anläggande af en vingård, gjorde han sitt val i Sacramento-dalen och planterade i Vina, 110 mil norr om Sacramento, den derstädes ännu befintliga jättevingården, en af de största i verlden. Den stora Glenn-ranchen, hvars egares högsta önskan var att få under ett år skörda en million bushels hvete, ligger i norra delen af dalen. Följande counties räknas helt eller delvis till Sacramento-dalen: Tehama, Butte, Glenn, Colusa, Sutter, Yuba, Yolo, Sacramento och Solano. Alla utom Sutter co., som ligger helt och hållet i dalen, sträcka sig delvis upp i bergshöjderna vid ena eller andra sidan om dalen. Såsom i kapitel 3 omtalats, är breddgraden icke bestämmande för klimatet i California. I Redding, Shasta co., vid Sacramento-dalens norra gräns är den årliga medeltemperaturen mellan 62 och 66 grader, ungefär den samma som i Redlands, San Bernardino co., nära 800 mil söder om Redding. Den högsta värmegraden är för begge trakterna 107 och den lägsta 25 grader. Medelregnmängden

för Sacramento-dalen är 17 tum. Längs bergen är den 25 tum, längre norrut 30 tum, och på en höjd af öfver 2,000 fot faller det ända till 50 och 60 tum om året. Den förnämsta staden i Sacramento-dalen är Sacramento. Omkring hälften af hela Californias mineralproduktion kommer från bergshöjderna vid sidan om Sacramento-floden.

San Joaquin-dalen, som strängt taget utgör en fortsättning i sydlig riktning af Sacramento-dalen, liknar denna i så många afseenden med hänsyn till utseende, klimat, produkter o. s. v., att det mesta af hvad som här ofvan sagts, kan med någon modifikation gälla äfven om San Joaquin-dalen. Den är emellertid betydligt större än den andra. Sträckande sig 250 mil från norr till söder med en bredd af i medeltal 60 mil, upptager dess yta nära 34,000 qvadratmil, hvaraf nära hälften eller omkring 10 millioner acres anses vara odlingsbar jord. San Joaquin-dalens förnämsta produkt var likaledes länge hvete, och än i dag, fast nu mera en stor del af området är egnadt åt fruktodling o. d., kommer största delen af Californias hvetegröda från San Joaquin-dalen. På 1870-talet betraktades de, som endast egde 2—4,000 acres i hvete, som småfarmare. Hvetefält på 10,000, 20,000, 40,000 och ännu flera acres voro icke sällsynta. Nu gå odlarens sträfvanden i en annan riktning. Man har funnit, att jättefarmar som de nämda äro mer utsatta för förödelse från insekter, torka och andra jordbrukets fiender än små farmar, och der förr hveteodlaren körde en fåra, mätande 60 mil i längd, innan han hunnit rundt hela sin farm, idka nu kanske 60 familjer jordbruk med sammanlagdt ofantligt mycket större behållning, än hvad som kom honom till del. Ingen trakt af California har gjort så stora framsteg på konstbevattningens område som San Joaquin-dalen. I hela staten finnas omkring 1½ million acres, som konstbevattnas. Öfver hälften af dem äro belägna i San Joaquin-dalen. Hvar helst jorden kan konstbevattnas, egnas den åt mer inbringande grödor än hvete och andra sädesslag. Alfalfa är en växt, som trifves utmärkt i San Joaquin-dalen. Bland de fruktsorter, som förnämligast odlas, märkas aprikoser, persikor, fikon och vindrufvor af olika slag. Muskat-drufvan, hvilken torkas till russin, odlas med särskild framgång inom ett stort område af San Joaquin-dalen, beläget i Fresno och King counties. Sådana frukter som äplen, körsbär m. fl. odlas på höjderna öster om dalen. Klimatet i sjelfva dalen är mindre gynsamt för dem. De counties, som tillhöra San Joaquin-dalen, äro, från norr räknadt, San Joaquin, Stanis-

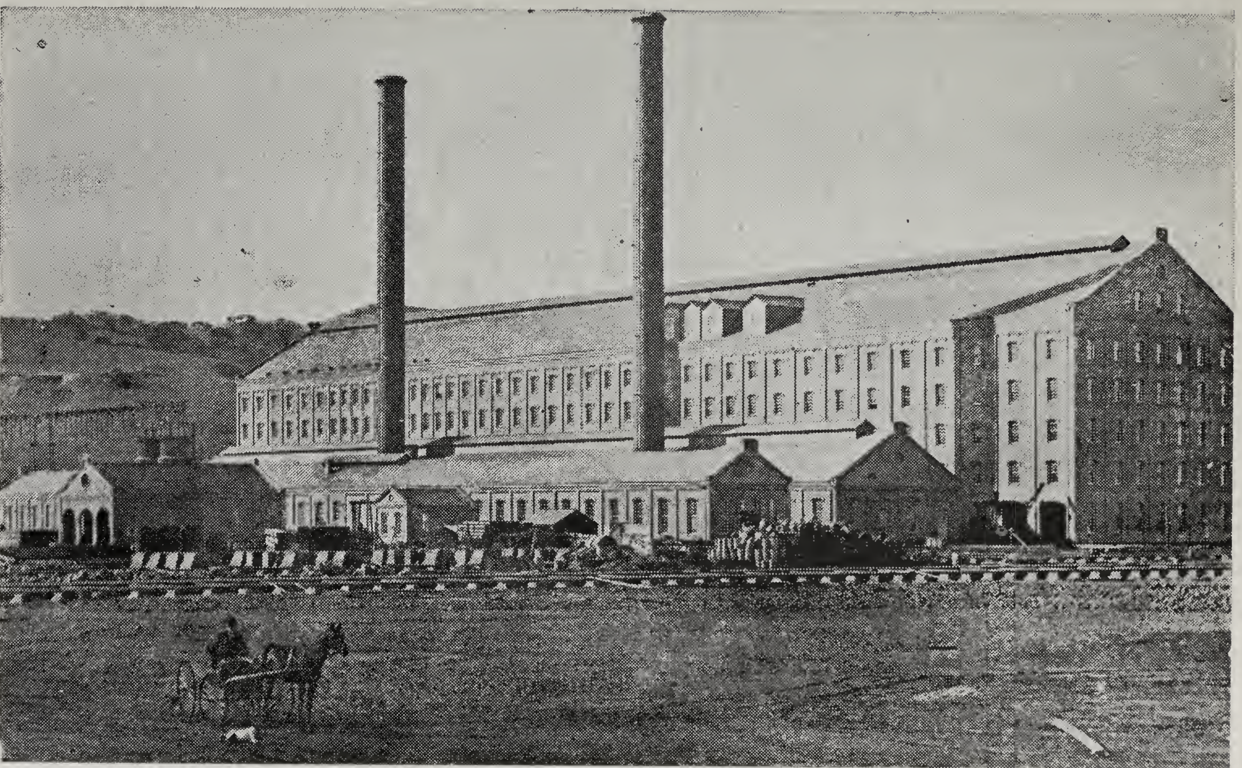
laus, Merced, Madera, Fresno, Kings, Tulare och Kern, af hvilka de flesta sträcka sig tvärs öfver dalens hela bredd. De på bergen till höger om dalen belägna Amador, Calaveras, Tuolumne och Mariposa counties tillhöra delvis äfven med sina vestliga sluttningar San Joaquin-dalen. Hvad jordmånen beträffar, består den, liksom i Sacramento-dalen, till stor del af sandmylla af så bördig beskaffenhet, att enligt prof. Hilgards påstående endast Yazoodeltat i Mississippi kan dermed jemföras. För odling af vissa produkter kan äfven Skagit-dalen i nordvestra Washington mäta sig med dessa gynnade jordområden. Tyvärr är en stor del af jorden i San Joaquin-dalen bemängd med en för hög procenthalt af alkaliska salter, såsom f. ö. fallet i allmänhet är med alla torra trakter. Klimatet är gynsamt för producerande af halftropiska frukter. I de norra trakterna af dalen blir sommarvärmen icke så hög som längre söderut eller som den är i Sacramento-dalen. Hafsvindarne från San Francisco-vikens inlopp utöfva näml. en märkbar inverkan på hela det område, som sträcker sig från San Joaquin-flodens mynning genom dalens två nordligaste counties. Den årliga regnmängden, som i midten af dalen är omkring 10 tum, tilltager något norrut och aftager söderut. De största städerna i San Joaquin-dalen äro Fresno och Stockton.

Bland de dalar, som äro belägna mellan kusten och det ofvan beskrifna inlandsriket, är **Santa Clara-dalen** den största Den är omkring 60 mil lång och 20 mil bred i genomsnitt samt är belägen i Santa Clara county. Redan år 1792 fann Vancouver persikor, äplen, päron, aprikoser, fikon och vindrufvor i ymnighet i Santa Clara-missionsstationen, och dess trädgård försåg hela dalen med frukt ända till 1840-talet. På 1850-talet planterades en mängd fruktträd i denna dal. 1868 fans ingen marknad för frukten. Det var då dr Dawson löste problemet genom att upprätta en konserveringsfabrik. 1874 kom en frukttorkningsanstalt till stånd. Två år senare utskeppades 15 tons torkade aprikoser. I närvarande stund finnas öfver 6 millioner fruktträd i Santa Clara-dalen. New Almaden-vingården, som år 1852 planterades af Charles Lefrane, producerade 1888 omkring 100,000 gallons vin. Nu äro 8,210 acres i Santa Clara-dalen egnade åt drufodling, och 1908 producerades 980,000 gallons vin, värdt $212,000, samt 293,000 buteljer champanj, värd $1 flaskan. 125,000 acres äro lagda under konstbevattning. Sviskonplommon odlas i större mängd här än i någon annan del af verlden. Sviskongrödan för 1908

var värd $1,200,000. Aprikosgrödan var värd $915,000. Klimatet är ett af de bästa. Sommaren är icke så varm som i de inre dalarne. Ett par tre gånger under sommaren inträffar nordanvind, medförande en starkare värme än den vanliga, som sällan öfverstiger 80 grader och om natten sjunker till 56 eller 58 grader. Vintern är ganska regnig, men har flera solskensdagar än mulna dagar. Den vanliga nederbörden är mellan 21 och 34 tum. År 1891 föll föga öfver 1 tum under januari, men under det öfriga af vintern föllo 20 tum. I januari 1862 föllo öfver 24 tum och under resten af vintern precis lika mycket. Den största staden i Santa Clara-dalen är San José.

Salinas-dalen i Monterey county är 100 mil lång och i genomsnitt 10 mil bred, innehållande öfver 1,000 qvadratmil, hvaraf nio tiondedelar äro odlingsbart land. Två på hvarandra följande torkår i början af 1860-talet gjorde slut på den dittills bedrifna boskaps- och fårafveln och ledde befolkningens tankar på jordbruk. Sedan dess ha både säd och rotfrukter m. m. odlats med stor framgång, och landet, som i boskapsafvelns dagar knappt hade något värde alls, betingar nu höga priser. Sädesgrödorna gifva från 25 ända till 64 bushels pr acre. I synnerhet odlas korn och hvete med framgång. I fråga om potatis- och hvitbetsodling intager Salinasdalen troligen det främsta rummet i California. Från 12- till 15,000 tons potatis utskeppas årligen, och hvitbetsgrödan uppgick år 1908 till 250,000 tons. Samma år skördades 55,000 tons korn, 27,000 tons hvete och 10,000 tons hafre. Boskapsafvel bedrifves äfven i stor utsträckning. År 1908 uppföddes och såldes 250,000 kreatur. I Spreckels, 5 mil från staden Salinas City, är den största betsockerfabrik i verlden belägen Den har jemte dithörande land och arbetarebostäder kostat 5 millioner dollars och kan under de 3 till 3½ månader, som sockertillverkningen pågår, krossa och bearbeta 3,000 tons betor och tillverka 450 tons socker hvarje dygn. I den närbelägna Pajaro-dalen odlas med synnerlig framgång äplen och päron. Klimatet i dessa dalar är jemnt, fritt från öfverdrifter, angenämt och styrkande. Medelregnmängden är 15 tum, ehuru somliga år 20 tum och deröfver ha fallit. Termometern visar sällan så högt som 90 grader under sommaren eller lägre än 28 grader om vintern. Den varmaste sommartemperaturen är i regel mellan 70 och 80 grader. Den största staden är Salinas City.

Ett stycke norr om San Francisco-viken vidtager ett höge-

Sockerfabriken i Spreckels.

ligen omvexlande landskap, fullt af förgreningar från Kustbergskedjan, mellan hvilka små, täcka dalar ligga inbäddade, bildande ett öfvergångsstadium från bergstrakterna till de stora, släta floddalarne och i sig förenande alla både höglandets och låglandets behag. Fyra hela counties och delar af två andra counties ligga inom detta område, hvars yta upptager ej långt från 3 millioner acres. Bland de många större och mindre dalarne i detta höglandsområde, hvilka bebygts och odlats, intaga **Napa- och Sonoma**-dalarne i anseende till storlek och produktion främsta rummet, men de äro så nära förbundna med en mängd andra dalar, belägna litet högre upp eller litet mer svårtillgängligt, att hvad som yttras om dem, till stor del gäller äfven om de öfriga. Alla dessa dalar öfvergå, än tvärt och plötsligt, än småningom och mer omärkligt, till de kringliggande backsluttningarna, och odlingarne — trädgårdar och vingårdar — äro på ett sådant sätt delade mellan det jemna landet och sluttningarne, att det är omöjligt att draga någon skarp gräns mellan hvad som producerats i de egentliga dalarne och de alster, som skördats på sluttningarne. Det faller sig derför i detta fall enklare och naturligare att taga ett helt county i stöten med alla inom det samma befintliga dalar. I detta distrikt är vinodlingens rätta hem i California. Nära 3½ millioner gallons vin pressades 1908 i Napa county och 10 millioner gallons i Sonoma county. Det har varit år, då vinproduktionen i Sonoma county uppgått till betydligt mer än hälften af hela statens vinproduktion. I Sonoma county upptaga vingårdarne 22,000 acres. De två största vinkällare i verlden äro belägna i dessa två counties, näml. den s. k. graystone-källaren vid St. Helena, en 300 fot lång, 100 fot bred 4-våningars byggnad af sten med förvaringsfat för öfver 3 millioner gallons vin samt den s. k. Astikällaren i byn Asti, Sonoma co., ett i marken inmuradt, 84 fot långt, 30 fot bredt och 25 fot djupt vinfat af cement med rum för en half million gallons vin. Apelsiner, oliver, engelska valnötter, fikon, persikor, mandel och andra frukter trifvas ypperligt i Napa-dalen. En sak, som väcker besökarens förvåning, är den mängd präktiga stenbryggor, som han ser i Napa county. Öfver $100,000 ha kostats på dessa bryggor. Den största staden är Napa City; den största i Sonoma county är Santa Rosa. I Sonoma county finnas öfver 1,400,000 fruktträd, 35,000 acres egnade åt sädes- och höproduktion samt omkring Petaluma det största hönsafvelsdistrikt i verlden, hvarifrån under 1908 skeppades till San Francisco 7 millioner dussin ägg och

20,000 dussin fjäderfä. Samtidigt producerades inom countyt 4 millioner skålpund smör samt humle till ett värde af en million dollars. I både Napa och Sonoma counties finnas gifvande qvicksilfvergrufvor och många helsokällor. I Napa co. har Battle Creek-sanatoriet i Michigan upprättat ett sanatorium enligt samma princip som den i Battle Creek följda. I Sonoma county har den berömde naturforskaren och trädgårdsmästaren Luther Burbank sin experimentalfarm. Klimatet i dessa counties är varmt om sommaren och mildt om vintern med tillräcklig nederbörd för alla der odlade grödor.

Kustdistriktet från Monterey söderut till Ventura är ett af de mest romantiska och minst kända i staten. Här och der finnas jemna trakter och dalar, som odlas. **San Benito-dalen**, en af dem, är egentligen endast en fortsättning af den förut beskrifna Santa Clara-dalen. I San Luis Obispo county finnas flera högslätter, på hvilka i synnerhet hvete odlas med framgång. De sju sydligaste counties i staten — Santa Barbara, Ventura, Los Angeles, San Bernardino, Orange, Riverside och San Diego — bilda, hvad som i dagligt tal kallas södra California. Det vore omöjligt att här uppräkna alla de små och stora dalar, som ligga strödda öfver hela detta väldiga område, som upptager en lika stor yta som staten Pennsylvania och inom sig hyser omkring en fjerdedel af Californias hela befolkning. De nära kusten belägna rika dalarne i **Santa Barbara** och **Ventura** counties tillhöra de mest produktiva i staten. Bland grödor, som skördades i det förstnämda countyt år 1908 förtjenar nämnas 14,000 tons sockerbetor, 1,400 tons engelska valnötter, 194,000 tons korn. Från Ventura co. komma tre fjerdedelar af alla Lima-bönor, som skördas på jorden. På 60,000 acres i Ventura co. skördades år 1908 öfver 825,000 säckar Lima-bönor, hvarje säck vägande 80 lbs. och värd $1.60. Samma år skördades i nämda county 150,000 tons sockerbetor, som förvandlades till socker i sockerbruket i Oxnard, näst sockerbruket i Salinas det största i verlden. 17,500 tons engelska valnötter, 150,000 lådor citroner, 125,000 lådor apelsiner, 1,000 tons torkade aprikoser, 90,000 lbs. honung och en mängd andra produkter, sammanlagdt representerande ett värde af 10 millioner dollars, utskeppades 1908 från Ventura county. Under munkstyrelsen i California var hela landsträckan mellan Los Angeles och San Bernardino en enda oafbruten betesmark för missionsstationen San Gabriels boskapshjordar. År 1834 hade denna station 20,000 bushels säd i sina magasiner och 105,000 nötkreatur

och 20,000 får betande på slätterna. 2,700 indianer tjenade som herdar eller arbetade i stationens trädgårdar och vingårdar. Oerhörda förändringar ha inträffat sedan dess i dessa af naturen så rikligt gynnade trakter. I all synnerhet ha de sista 30 åren bevittnat märkvärdiga framsteg. **Los Angeles co.** t. ex. hvars egendomsvärde år 1880 utgjorde 18 millioner dollars, hade år 1908 inom sina gränser fastigheter taxerade till inalles 400 millioner dollars. Under samma tid hade folkmängden ökats från 34,000 till 425,000. Apelsin- och citrongrödorna inbragte 1908 tre millioner dollars, valnötsgrödan $1,100,000, höskörden $2,300,000, mejerialstren 2 millioner dollars. Kreatur såldes för en summa af öfver 5 millioner dollars. Frukt och grönsaker inbragte inalles 9 millioner dollars. En million lbs. honung producerades, och ur oljebrunnarne pumpades 5 millioner tunnor olja. **San Bernardina co.**, det största county i hela staten och upptagande en yta af öfver 20,000 qvadratmil (det näst största, Inyo co., är blott hälften så stort), utgöres till största delen af ökenland, men producerade i de bevattnade delarne år 1908 apelsiner och citroner till ett värde af nära 8 millioner dollars och öfriga jordbruksprodukter till ett värde af omkring 3 millioner dollars. **Orange co.**, med ett ytinnehåll af 780 qvadratmil är ett af de minsta counties i staten, men producerade dock 1908 jordbruksalster till ett värde af 7½ millioner dollars. På obevattnadt land skördades hö och säd samt uppföddes kreatur till ett sammanlagdt värde af nämre 1½ million dollars. Apelsiner och andra frukter på de bevattnade områdena inbragte betydligt öfver 2 millioner dollars. **Riverside** och **San Diego** counties ha icke några stora sträckor af odladt land att uppvisa, men ha dock gjort sig bemärkta särskildt genom värdefulla apelsin- och citronplanteringar. Apelsin- och citronodlarne i Riverside co. klarerade 1908 mellan 3 och 3½ millioner dollars, och rätt stora alfalfafält finnas inom countyt. Det största område, inom hvilket citronen trifves, är beläget i San Diego county. Gemensamt för hela södra California är det sköna klimatet, som möjliggör odlingen af en sådan mångfald af produkter, hvar helst tillräcklig vattenmängd kan åstadkommas. Det naturliga regnfallet är öfverallt utom i de två nordvestligaste counties otillräckligt. Hundratals artesiska brunnar ha borrats för att förse odlarne med vatten till sina trädgårdar. De förnämsta oljedistrikten i California äro belägna längs kusten i Los Angeles, Ventura och Santa Barbara counties. De största städerna i södra California äro Los Angeles och San Diego

De i det ofvanstående omtalade dalarne och jordbruksdistrikten äro samtliga i regel skoglösa med undantag af små ekdungar på vissa platser i Sacramento-dalen, ett distrikt i San Joaquin-dalen, 25 mil söder om Fresno, hvarest rätt mycken ekskog fins, samt backarne i San Luis Obispo county, som likaledes äro på sina ställen bevuxna med ekskog. Intet af de skildrade områdena räknas dock till Californias skogsområden. Dessa äro belägna på kusten norr om Sonoma county samt i Santa Cruz county, vidare i norra California och utefter vestra sluttningarne af Sierra Nevada och i vissa delar af San Bernardino och Los Angeles counties. Inalles äro 44,700 qvadratmil eller något öfver en fjerdedel af Californias område bevuxna med skog. Öfver 40,000 qvadratmil skog eller närmare bestämdt 25,742,782 acres ha förklarats såsom nationalegendom och af regeringen ställts under beskydd af en kår utbildade skogvaktare, som skola se till, att skogsreservationerna äro fredade mot åverkan, eld och annat, som kan förstöra denna, för ett framgångsfullt jordbruk och för fortsatta lyckliga klimatförhållanden nödvändiga hjelpkälla. Fast Californias skogsområde sålunda jemförelsevis icke är så vidsträckt, som många föreställa sig, är dock skogsrikedomen på grund af trädens storlek ansenlig. Det är i synnerhet två skogsträd, som skaffat staten anseende som ett den väldiga skogens hem, näml. redwood-trädet (Sequoia sempervirens) och mammut-trädet (Sequoia gigantea) det förra hemmahörande på kusten, det senare på bergen i det inre af staten. Begge dessa träd äro gengångare från förflutna tider och öfverträffa i ålder allt annat lefvande, som finnes på jorden. Då alla andra mycket gamla träd räkna sin ålder i hundratals år, räkna dessa sin i tusental. En författare skrifver om dem, att de äro afkomlingar af de enda två trädarter, som öfverlefde isperioden, de enda lefvande minnesmärkena från ett förgånget geologiskt tidsskede. Den förut citerade svenske resanden J. Stadling gör följande betraktelser öfver dessa växtverldens uråldriga jättar: "Fast de ej fått tunga som vi, tala de ändå ett renare och vältaligare språk än någon menniska, och deras predikan om Guds makt och majestät och om menniskolifvets korthet och vansklighet lemnade ett djupare och varaktigare intryck i min själ, än hvad jag erhållit af postillor och prester. Det är icke alls otroligt, att några af dessa träd, som ännu lefva och grönska, hade trädt ur barnskorna, då Noak höll på att bygga arken. De voro stora träd, då David och Jonatan knöto vänskapsförbund, då Hiram sän-

de timmer och huggen sten från Libanon till Jerusalem, då Leonidas med sina män stupade vid Termopyle. De voro äldre än Metusalem, då Cæsar Augustus förde spiran öfver verlden och verldens frälsare föddes i Betlehem. Somliga af dem hade 2,000 år på hjessan, då nordens vikingar injagade skräck och fasa i hela den kända verlden och sträckte sina äfventyrliga färder bortom Atlanten ett halft dussin sekler, innan Columbus gjorde anspråk på att vara Amerikas upptäckare. Hvem kan säga, hur länge de skola stå? Hvilka kommande verldsomhvälfningar skola de upplefva? Kanske skola ett årtusen härefter luftskepp ankra vid deras rötter och föra lustresande hit, som skola beundra dem liksom vi. Kanske skola de få upplefva en kommande gyllene ålder, ett allmänt fridsrike på jorden, hvilket många fromma vänta och längta efter, och som lofvats af siare och profeter."

Redwoodskogarne taga vid strax söder om Oregon-gränsen och fortsätta i sydlig riktning till Point Sur i Monterey co. Längre söderut påträffas endast enstaka grupper af träd, såsom på en plats i Los Angeles co. och likaledes på höjderna bortom Santa Barbara. Redwoodträdet har sitt hem i alla mot hafvet vettande dalgångar i Kustbergen och på deras vestliga sluttningar så långt österut som hafsdimmorna tränga, d. v. s. skogsbältet är på sin höjd 20 mil bredt. Redwoodträden äro icke så gamla som mammutträden. De äldsta anses vara mellan 1,400 och 1,800 år. De äro deremot i många fall lika höga, men i allmänhet icke så stora i omfång. Det högsta träd, som hittills upptäckts, var ett redwoodträd vid Eel-floden i Humboldt co. Det var 427 fot högt och 77 fot i omkrets. Det afbröts af en storm 274 fot ofvan marken och mätte på denna höjd 9 fot i diameter. I ett af sågverken i Mendocino City uppsågades år 1902 vid ett tillfälle 11 stockar, tagna från ett och samma träd, hvilka alla mätte från 14 till 16 fot i diameter och från 16 till 20 fot i längd. Dessa stockar gåfvo 51,375 fot virke, nog att bygga tre lagom stora hus, och värdet af detta virke var, enligt i San Francisco gällande priserna, omkring $2,000, förutsatt att virket var hyfladt, och hälften så mycket, om det var ohyfladt. På arbetsplatsen var det värdt $500. Den man, som nedhögg trädet och forslade stockarna till sågverket, fick $250 för sitt arbete. De flesta af stockarna måste sprängas med dynamit, innan de kunde handteras i sågverket. En god redwoodskog ger i genomsnitt 200,000 fot godt virke pr acre. En otrolig mängd skog förslösas. I alla skogsläger finner man stubbar, grenar, stycken

af trädstammar qvarlemnade såsom odugliga, af hvilka mindre nogräknade afverkare skulle kunna få ved och virke till betyd-

Redwood-skog i Humboldt co.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

ligt värde. Redwood multnar aldrig. Stammar, som legat nedfallna i tusen år, äro lika friska i dag, som när de föllo.

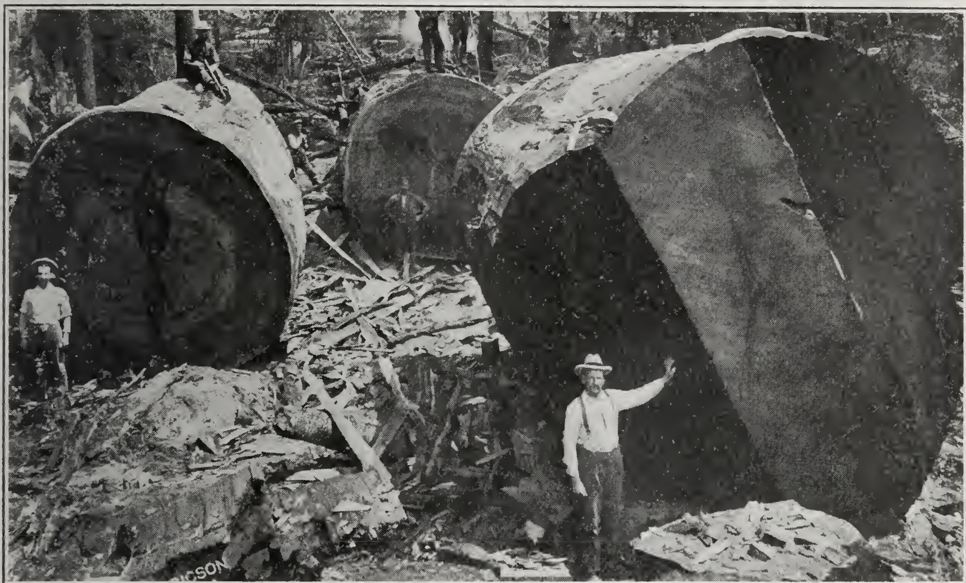
Men trädet är så skört, att det vid fallet ofta brister, äfven om stammen är många fot i genomskärning. Af denna orsak bry skogsafverkare sig sällan om att taga träd, som äro mindre än 3 fot i diameter. I regel är trädet 175—200 fot högt och 4—8 fot i diameter. De största träden äro i allmänhet redan nedsågade och afverkade. Omkring 300 millioner fot redwoodvirke afverkas årligen. I Del Norte, Humboldt, Mendocino och Sonoma counties finnas omkring en million acres bevuxna med redwoodskog, innehållande öfver 20,000 millioner fot

Redwoodträd, som nedsågas. Skåran 19 fot bred.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

virke. Som en del ungskog är i uppväxt, beräknas skogsförrådet kunna räcka ännu 80—90 år. Med tillbörlig omvårdnad borde skogen aldrig behöfva taga slut. Redwoodträdet har icke lätt för att brinna. Det motstår temligen starka skogseldar. Likväl ha under tidernas lopp dylika vållat stor skada i Californias redwoodskogar, och sågverk i hundratal ha gjort allt de kunnat för att utrota detta, det i kommersielt hänseende värdefullaste träd i staten. Som prof på den storlek,

som redwoodträdet i enstaka fall uppnår, meddelas ytterligare några exempel. I trakten af Blue Lake, Humboldt co., har förf. till denna bok fotograferat en stubbe, som mäter 22½ fot i genomskärning. Vid Guernville fälldes en gång ett träd, som var 349 fot högt, och vid Arcata år 1855 ett, som var 400 fot högt. En 60 fots längd af stammen gaf virke nog till uppförandet af två 2-våningars-hus och ett par uthus samt ett trädgårdsstaket. 1856 stod ett träd i närheten af Trinidad, som mätte 33 fot i genomskärning. Skogsarbetare gå till väga

Stockar af det nedsågade trädet. Den största 19 fot i diameter. Trädet 320 fot långt.

Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

här alldeles som i skogarne i Oregon och Washington, i det de, innan ett träd fälles, bestämma åt hvilket håll de önska få det att falla, och så vidt som möjligt rensa undan buskar, stockar och annat, som är i vägen, hvarefter ett par hål huggas i stammen 6 eller 8 fot öfver marken. I dessa instickas ett par jernskodda, 3½ fot långa brädbitar, på hvilka två arbetare taga plats. Sedan de med yxa huggit en djup och bred skåra på den sida, som vetter åt det håll trädet skall falla,

sätta de en lång såg mot motsatta sidan af stammen något högre upp, än skåran är belägen, hvarefter de börja sågningen och, då de nästan hunnit genom stammen, slå in kilar i sågskåran och dymedelst tvinga trädet att luta öfver åt andra sidan och slutligen falla till marken. Strax före fallet börjar det braka och knaka i jätten, och arbetarne få brådt att hoppa ned från sina lifsfarliga platser och springa undan. I trots af all skicklighet och försigtighet inträffa stundom olyckshändelser, i det afbrutna grenar komma neddansande från

Stockarne lastade på jernvägståg.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

höjden och träffa någon af arbetarne. Stundom händer ock, att trädet svänger åt sidan eller vid fallet bryter af toppen på något närstående träd, som faller åt ett håll, der man kanske minst anar, att det skall falla. Sedan trädet fallit, afsågas det i lämpliga längder, som sedan medelst ångmaskiner eller med tillhjelp af åtskilliga par arbetsoxar halas undan och forslas till flod eller på särskildt för ändamålet anlagd bjelkväg till närmaste sågverk. Den vackraste grupp af stora redwoodträd, som finnes, är den s. k. Santa Cruz-skogen, ett

fridlyst område på 20 acres i närheten af staden med samma namn. Der är ett träd, benämdt "Jätten" (Giant), som är 300 fot högt och vid marken mäter 84 fot i omkrets. 40 fot af toppen afbrötos af en storm på 1880-talet. Det mest intressanta trädet i gruppen kallas "General Fremont." Det är 275 fot högt och 48 fot i omkrets. Stammen är ihålig till en höjd af 15 fot. Trädet är uppkalladt efter Fremont, som påstås ha bott i det under sitt besök på platsen år 1846. Urhålkningen har sedan blifvit inredd likt ett rum och försedd med dörr och två fönster. Ett träd, kalladt "General Grant," är 300 fot högt och växer fortfarande. "Bob Ingersoll" är namnet på ett 280 fot högt träd, som blifvit uppkalladt efter den store talaren och frihetskämpen. Träden i denna skog likna till den grad det egentliga mammutträdet, att endast kännare kunna se skillnaden.

Mammutträdet (Sequoia gigantea) förekommer endast på Sierra Nevadas vestra sluttningar och der blott inom ett visst område, beläget mellan 4,700 och 8,000 fot öfver hafvet samt sträckande sig från södra delen af Placer co. till Tule-floden i Tulare co., ett afstånd af omkring 250 mil. Trädet växer i smärre, spridda grupper, inströdda bland andra stora träd, såsom sockergranar och furor. Någon sammanhängande skog af endast mammutträd finnes således icke. Den nordligaste gruppen innehåller blott ett halft dussin träd och besökes sällan. Närmast dertill kommer Calaveras-skogen, en i Calaveras co. belägen grupp, belägen 4,750 fot och mer öfver hafvet och innehållande omkring 1,400 mammutträd. Det högsta af dessa kallas "Keystone State" och mäter 365 fot i höjd och 45 i omkrets. Ett annat träd, som fått namnet "Skogens moder," är 315 fot högt och 61 i omkrets. Det är barklöst. Eljest är barken fotstjock, på somliga af träden ända till 2 fot och deröfver. "Skogens fader" kallas ett nedfallet träd, som har en diameter af 20 och en längd af 450 fot. Ett jätteträd af 350 fots höjd och mätande 104 fot i omkrets nära marken och 63 fot på en höjd af 6 fot ofvan marken är försedt med en marmorskifva, på hvilken läses: "Carl von Linné, the father of botany, 1902. C. Th. L—z." Sommaren 1902 besöktes näml. Calaveras-skogen af C. Th. Lagercrantz, en i San Francisco bosatt svensk, som är en stor naturvän och vanligen tillbringar sina sommarferier på utflykter i Stilla hafs-staternas vildmarker. Han lade märke till, att bland de många namn på statsmän, hjeltar, skalder och andra, som tilldelats träden i Calaveras-skogen, just det, som främst borde

varit ihågkommet, saknades. Han utvalde ett af träden och anskaffade efter erhållen tillåtelse den ofvan nämda marmorskifvan, hvilken nu är fastsatt i den tjocka barken ett godt stycke från marken och helgar trädet åt minnet af botanikens fader, svensken Linné. Fem mil söder om Calaveras-skogen ligger Stanislaus-skogen, som också innehåller många vackra träd, bl. a. "Old Sequo," som mäter 41 fot i diameter nära marken. Inalles finnas 10 mammutträdskogar (Sequoia groves), somliga innehållande endast några få hundratal träd hvar; andra — såsom Kings River- och Kaweah- eller Tule-skogen — flera tusen träd. Sammanlagdt finnas i alla skogarne omkring 500 träd, som särskildt utmärka sig genom sin storlek. Mellan somliga af skogarne är afståndet stort. Der äro sålunda nära 40 mil mellan Stanislaus- och Tuolumne-skogarne och lika mycket mellan Fresno- och Kings River-skogarne. De ståtligaste äro Kaweah- och Calaveras-skogarne. Men den mest besökta, emedan den ligger beqvämligt till för dem, som besöka den berömda Yosemite-dalen, är Mariposa-skogen. Den är belägen i Mariposa co., från 5,750 till 7,140 fot öfver hafvet, 35 mil söder om Yosemite-dalen och upptager en ytvidd af 2,500 acres. Den upptäcktes i april 1857 af Galen Clark, som i åratal var skogvaktare i Yosemite-dalen. I Mariposa såväl som i de andra mammutträd-skogarne förekomma mammutträden dels enstaka, dels i grupper af från två till åtta träd inströdda bland sockergranar och furor m. fl. Inalles finnas i denna skog 621 mammutträd, vexlande i höjd mellan 100 och 325 fot och i omkrets från 30 till 120 fot. De märkvärdigaste af träden äro "The grizzly giant," "Wawona" och "The fallen monarch." Den förstnämde jätten är 300 fot hög och 31 fot i genomskärning. Det tager öfver 30 långa steg att gå rundt stammen. En af grenarne, hvilken skjuter ut på en höjd af 80 fot öfver marken, är nära 7 fot i diameter. På stammen är fästad en tafla, hvarpå läses bl. a., att trädet antages vara 8,000 år gammalt, och att det innehåller en million fot virke. Många af grenarne äro nakna, och trädet tros vara döende, fast ingen vet, hur många hundra år det befunnit sig i detta tillstånd, eller hur länge det tager, innan dess sista lifsgnista slocknat. Wawona-trädet är 260 fot högt och 27 fot i diameter. En 10 fot hög och nedtill 9½ fot bred tunnel är huggen genom stammen. Vägen går genom denna tunnel, och under sommaren köra dagligen två eller flera vagnar med turister genom densamma. Trots stympningen befinner sig trädet i full helsa. "Den fallne mo-

Grupp af mammut-träd i Mariposa-skogen.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

narken" ligger med rötterna i vädret, och stammen mäter 16 fot i genomskärning vid roten. Vid ett tillfälle har en af 6 hästar dragen diligens körts på stammen ända upp till roten. Resande nöja sig vanligen med att promenera uppför densamma och vid ankomsten till roten klättra ned för en der anbragt stege. Den af författaren vid hans besök i skogen den 13 maj 1909 fotograferade trädgruppen, hvaraf en reproduktion här återgifves, aftogs icke så mycket för trädens storlek, enär många större träd finnas i skogen, som fastmer för den vackra naturliga grupperingen. De fem träden bära alla namntaflor och heta, räknadt från venster, Nevada, Pasadena, Minnesota, General Logan och Governor Todd.

Genom regeringens visa åtgärder har nu satts stopp för allt vårdslöst handhafvande af dessa Californias, för att icke säga Amerikas, märkvärdigaste skatter, de uråldriga jätteträden i skogarne på Sierra Nevadas sluttningar. Det kan aldrig mer förekomma, att, såsom åtminstone vid ett tillfälle händt, ett sådant dyrbart träd nedsågas blott för tillfredsställandet af menniskors nycker. I Calaveras-skogen blef näml. en gång ett jätteträd nedsågadt, blott för att stubben skulle kunna tjena till dansbana och mötesplats. Det tog 5 män 23 dagar att med borrning och sågning få ned trädet. Arbetet kostade $500. På stubben finnas sittplatser för en folksamling af 300 personer. En företagsam amerikan lär en gång ha uppsatt ett tryckeri och utgifvit en tidning från denna stubbe.

Såsom ofvan anmärkts, stå mammutträden icke för sig sjelfva, utan växa inströdda bland andra trädarter, såsom sockerfuran (Pinus lambertiana), den gula eller silfverfuran (Pinus ponderosa), silfvergranen (Abies concolor), douglasgranen (Pseudotsuga douglasii) samt rökelsecedern (Librocedrus decurrens). Dessa träd bilda stora skogar både på Sierra Nevadas vestra sluttningar på en höjd af 2,000 fot och mer öfver hafvet och i enskilda trakter af kustbergen. Sockerfuran är den största, vackraste och ståtligaste bland alla furor. Den växer på en höjd af mellan 2- och 7,000 fot öfver hafvet och når sin högsta fulländning på en höjd af omkring 5,000 fot. Fullvuxna exemplar af detta träd nå ofta en höjd af 225 fot och mäta 6-8 fot i genomskärning nära marken. Riktigt gamla träd, d. v. s. sådana som nått en ålder af 5- eller 600 år, mäta stundom ända till 10 och 12 fot i genomskärning. Sockerfuran har en rak, smärt stam och en yfvig krona, 60 fot och deröfver i diameter, från hvars kanter kottarne nedhänga.

Dessa bli vid mogningstiden i september och oktober 15-18 tum långa och 3-6 tum breda. Sockerfuran har sitt namn af den safve, som sipprar ut från stammen, när man borrar eller bränner hål i den, och som smakar söt. Den är mycket omtyckt af indianerna, men på grund af dess lösande egenskaper törs man icke äta mycket af den på en gång. Silfverfuran täflar med sockerfuran i ståtligt utseende. Begge dessa furor äro mycket eftersökta af sågverksegare. Rökelsecedern (incense cedar) är likaledes ett väldigt träd, hvars stam i enskilda fall blir ända till 8 fot i diameter. Det förnämsta bland Californias löfträd är eken, som förekommer i en mängd olika arter, bland hvilka hviteken och den alltid gröna evighetseken (live oak) äro de vackraste. Den förra förekommer på många ställen i Sacramento- och San Joaquin-dalarne, den senare på höglandet närmare kusten. På många af backarne i Kustkedjan utgöres nästan den enda växtligheten af den s. k. chapparal-busken, en dvärgartad ek med krokiga grenar. På andra platser, såsom i Napa och Sonoma counties, växa vackra lundar af lagerträd, ek, det utsökt vackra madronaträdet m. fl. Några mil vester om Calistoga Springs utefter den bergsrygg, som skiljer Napa från Sonoma county, finnes en s. k. förstenad skog. Den upptäcktes år 1870 och består af omkring 300 på jorden liggande förstenade trädstammar. Den största af dem är 34 fot i omkrets och har öfver 1,000 årsringar, hvilka liksom barken äro bibehållna i förstenadt tillstånd. Trädets höjd lär ha varit omkring 200 fot. Alla stammarne äro afbrutna på tvären. Somliga stycken äro endast 2 fot långa. Det antages derför, att de förstenats, medan de stodo upprätta, och sedan genom någon naturrevolution kullstörtats och afbrutits. Väldiga träd, säkerligen flera hundra år gamla, växa i samma mark, på hvilken den förstenade skogen har sitt hvilorum.

Sedan nu skogsvården i California, tack vare president Roosevelts framsynthet och patriotism, blifvit ordnad på ett ganska tillfredsställande sätt, är det att hoppas, att skogseldar, som förut varit så vanliga i all synnerhet i skogstrakterna på Kustbergen, skola inträffa mer sällan, om de icke kunna helt och hållet förebyggas. De ha i de flesta fall framkallats af stadsbor, som företagit utflykter i bergstrakterna och ej förstått att vara nog försigtiga med sina lägereldar. "Det är," anmärkte Charles Lummis i sin tidskrift Out West, "en af de sorgligaste kommentarier öfver, hvad vi behaga kalla civilisation, att 90 procent af dem, som kunna oklanderligt

uppträda i societeten, icke kunna med större trygghet lemnas ensamma med en eld på annan plats än i deras egen köksspis, än ett tre års barn kan lemnas ensamt med en bundt svafvelstickor. Dessa förfiningens frukter, som ha god reda på, när de skola resa sig upp eller sitta ner i kyrkan, och hur de skola hålla gaffeln, när de äta fisk, bli, så snart de genom något underverk af äfventyrslystnad förflyttas till skogar och berg, farligare för naturen och staten än ett helt dårhus fullt af galningar, lössläppta i sällskap med ett jernvägståg fullt af dynamit. Det fins så mycket qvar af mensklig natur i dem, att de kunna göra upp en eld, ifall de ha tillräckligt med tändstickor och ved, som är genomtorr, men så mycket mensklig natur har blifvit civiliseradt ut ur dem, att de icke veta, hvad de dernäst skola taga sig till. Californias bergstrakter äro under sommaren ett enda stort krutmagasin. Komma så 50,000 tosingar med sina facklor. Hvad blir följden? Hvarje år en förlust af egendom till ett värde af 50 millioner dollars. Det retsammaste är, att bergen brinna liksom våra moderna explosionsämnen. Om de vore lika vanligt, simpelt krut, så att de flöge i luften i sällskap med de ohjelpliga odågor, som antända dem, vore det icke så galet. Men som det är, undkomma idioterna, och endast några tusen acres af det fuktighetsmagasin, hvarpå hela Californias lif är beroende, brännas och stekas, hårdna och förstöras, så att vi förlora det förråd af vatten, som frälsar vårt land från att bli en öken. Den tid kommer, då vi skola hålla vakt vid alla våra berg; då lagarne för skogsvård skola tillämpas; då vi skola straffa dessa statens fiender, som nu på grund af professionel fånighet skada hela samhället mer på en dag, än de under en 70-årig lefnad någonsin gagna det. Men tills det tusenåriga riket inträffar, bör en hvar, som vet med sig, att han kan våga sig utomhus med en tändsticka utan att göra skada, anse det som en pligt att se efter, varna och bringa till straff dessa oförbätterliga fånar, som bränna upp det enda, som deras ynkliga talgdanksnille någonsin kan sätta i brand. Åt det menskliga ogräset gifver den store trädgårdsmästaren några få års vattning. Åt Californias skogsträd äro ett, två, ja fem tusen år af den allsmäktige Gudens vård icke för mycket för honom att gifva. Måhända skälet är, att han icke vet bättre, men det kan också hända, att skälet är, att han vet, hvad som lönar sig. Det finnes andra, mindre visa än han, som också tro, att dessa väldiga träd äro värda mer än det menskliga ogräs, som utrotar dem — icke med uppsåt, icke af något giltigt skäl, icke

ens på grund af förvriden estetisk smak, utan helt enkelt derför att de äro så gudsförgätet dumma, att de ej ens äro mogna för det ansvar, som vidlåder bärandet af tändstickor." Lummis har rätt. California behöfver sina skogar, och de måste skyddas till hvad pris som helst.

KAPITEL 6.

Dödsdalen och Yosemite-parken.

California eger icke inom sina gränser två större motsatser än den hemska Death Valley och det sköna Yosemite-den ena en bild af död och förödelse, det andra ett under af storslagenhet och skönhet. Dödsdalen är belägen i östra delen af Inyo county mellan ett par bergskedjor, Panamint och Funeral Mountains. Den är omkring 75 mil lång och från 5 till 25 mil bred. Den ligger med sin lägsta punkt 480 fot under hafsytan. Med undantag af Döda hafvet i Palestina är Dödsdalen den djupaste naturliga sänkning, som jordytan någonstädes företer. Den lägsta punkten i dalen ligger öfver 100 mil från närmaste stad i Nevada, hvars namn är Manse, och lika långt från Johannesburg, närmaste staden i California. Dalen och Funeral-bergen fingo sina namn af den ende öfverlefvande medlemmen af ett sällskap invandrare, som på väg till California i början på 1860-talet omkom i Dödsdalen af törst. Sällskapet utgjordes af 16 personer. Sedan 14 af dem dukat under för sina lidanden, försökte de två qvarvarande, hvilka voro de yngsta i sällskapet, att uppnå trakten af Telescope peak, en 12,000 fot hög bergstopp, hvars smältande snö de hoppades finna i form af vatten någonstädes nedom berget. Den ene af dem stupade på vägen. Den andre lyckades hitta vägen ut ur dalen och nå mera gästvänliga trakter. Många försök ha sedan gjorts att förmå honom åter besöka dalen, för att visa platsen, der hans reskamrater omkommo, men minnet af de hemska qval han led under sin vandring i dalen var alltjemt så lefvande, att han icke kunde öfvertalas att än en gång inträda der. Det var han, som gaf namnet åt dalen och "begrafningsbergen." Han afled 1907 i Kansas City. En grufkännare och tidningsman från Los Angeles, mr Sidney Norman, skrifver om ett besök, som han 1908 aflade i dalen: "Jag har just återvändt från en ansträngande färd, som nödvändiggjorde en sju dygns vistelse 275 fot under hafsytan, och nu sedan jag blifvit stekt och kokt och bakad samt nästan ihjelpinad af muskiter så stora som fjärilar och hästflugor så stora

som honungsfoglar i en temperatur af närmare 130 grader i skuggan (och ingen skugga att finna ändå), undrar jag, hur den förste vandraren, som besökte dalen, kunde lockas dit, och hvad som sedan kunnat förmå andra att följa i hans spår. Jag kan endast gissa mig till, att han afskydde sig sjelf, och att han i sin ilska flydde till den hemskaste plats, han kunde uppleta. Att han fann en hemsk plats, är då säkert. Mig synes det, som om Skaparen här afslutade sitt verk och slängde ifrån sig allt onyttigt material, som han hade qvar."

Marken i Dödsdalen lyser hvit i solskenet till följd af den massa af salter och alkalier, af hvilka den är sammansatt. Under snart sagdt hvilka andra förhållanden som helst än de, som äro rådande i denna del af California, skulle Dödsdalen förvandlas till ett af säf och vass öfvervuxet träsk. Men här är värmen så stark, att hvarje droppe af fuktighet afdunstar. Tre eller fyra långsamt flytande och vattenfattiga floder ha sitt sitt utlopp i Dödsdalen, men deras vatten förflyktigas, när det når fram till dalen, i hvilken ingenting stannat eller stannar qvar utom de salter, som under oräkneliga flydda tidrymder genom ösregn och störtfloder spolats ned från de omgifvande höjderna. Hela dalen är täckt af en saltskorpa, vexlande i tjocklek mellan ett halft tum och två fot. Under denna skorpa befinner sig ett gyttjeartadt jordlager af okändt djup. Det är af samma fasthet ungefär som nyblandadt cement och innehåller en samling af alla ämnen med bitter smak, som blifvit upptäckta sedan verldens skapelse. Der äro salter af borax, magnesia, soda, arsenik, pottaska m. fl. Dessa skänka emellertid dalen ett visst värde. Under en lång följd af år ha sålunda ofantliga massor af borax hvarje år hemtats och bortförts från dalen, utan att tillgången synes minskas. Många af mina läsare ha nog sett i annonser och annorstädes afbildningar af de med 20 par mulåsnor förspända ofantliga vagnslaster af borax, som skredo fram genom öknen i riktning mot civiliserade trakter. Mulåsnorna ha nu efterträdts af lokomotiv. Boraxkungen Smith var den förste, som förtjenade en förmögenhet på Dödsdalens boraxlager. F. M. Teal heter en annan, som blifvit rik på samma sätt. Så godt som all i California producerad borax, och det vill säga två tredjedelar af all borax i verlden, kommer från boraxgrufvan Lila C. i Dödsdalen. Der är nog af varan i sigte för ännu tio års arbete. 125 arbetare ha stadig sysselsättning der. En annan rikedomskälla, som Dödsdalen bjuder på, består i ändlösa förråd af saltpeter. En resande som 1904 färdades

genom dalen, berättar: "Jag trängde mig genom ett snår af mesquite-buskar och befann mig, efter att ha tagit af åt ena sidan, helt plötsligt framför ett landskap, hvartill maken nog ej fins i hela verlden. Ty på ingen annan plats finnas sådana massor af saltpeter samlade. Till höger och till venster och framåt, så långt blicken nådde, utbredde sig en vågformig massa af gulgröna backar, ingen af dem höjande sig mer än 100 fot öfver dalbottnen. Den nedgående solen göt sina ljusfloder öfver det hela, och det enda intryck jag erhöll var, att jag tyckte mig se en ocean af grädde, obetydligt upprörd af en döende vestanvind." Hur otroligt det låter, fins det menniskor, som välja denna hemska dal till vistelseort och hem. Flera af dem äro bildade personer, som af en eller annan anledning fattat fiendskap till hela den öfriga verlden och betrakta menniskorna som fiender och sig sjelfva som landsförvista. Indianer, mestadels tjufaktiga, lömska piute-indianer, ströfva omkring i öknen. Årligen omkomma många menniskor i öknen dels af törst, dels som offer för indianernas mordlystnad. Äfven röfvare och banditer med hvit hudfärg förekomma. Vid öknens gränser ha nybyggare slagit sig ned och föra en tynande tillvaro. De flesta af dem äro farmare, hvilka funnit lifvet inom civilisationen alltför rastlöst och intagits af längtan efter någon stilla, fridfull och undangömd vrå, der de kunna lefva i lugn och ro. 15 mil från dalens norra gräns ligger en farm, kallad Furnace Creek Ranch, som åtnjuter hedern att vara den lägst belägna farm på jorden. Den ligger 178 fot under hafsytan. Mr Norman säger: "Jag tror icke, att det fins någon plats på jorden, som kan uppvisa så många flugor, som förbittra ens lif från morgon till qväll, som denna farm. Men i trots af flugorna tyckte jag ändå, när jag vid 7-tiden en morgon släpade mig fram till skuggan under ett af dess fikonträd, med termometern visande på 110 grader, att jag funnit paradiset. Det fins vatten i öfverflöd, kallt vatten, i ett öppet dike, som leder från höjderna i öster, och det fins varmt vatten (midt på dagen nästan kokhett) i rören, som leda från en källa kallad Texas Spring. Det är på denna plats boskap gödes till föda åt Borax-Smiths arbetare, och här konstbevattnas alfalfafält med det resultat, att fulla sex grödor skördas hvarje år. Platsen egdes länge af ett odjur i menniskohamn vid namn Northrup, en menniskohatare, som t. o. m. vägrade arma, nästan ihjeltörstande vandrare en droppe vatten. Nu eges den af Ed. Muncy, en jättestor karl med ett hjerta lika stort som hans stofthydda, en af

de män, som genom sin välvilja och godhet göra det möjligt för menniskor att uthärda lifvet i öknen." I de kringliggande bergen ha koppar och guld påträffats på flera platser. I sydvestra delen af Inyo co. är sålunda Custer gruf-distriktet beläget, i hvilket Custer Mining & Realty Co., representeradt af våra landsmän N. O. Hultberg, A. M. Erickson och A. Agrell, eger värdefulla grufvor. Bortom Panamint-bergens toppar arbetar ett 40 tal män i en grufva, kallad Skidoo, och uttager guld till ett värde af $10,000 i månaden.

Yellowstone i Wyoming, Grand Canyon i Arizona och Yosemite i California äro utan tvifvel Amerikas tre märkvärdigaste trakter. De äro nationalparker, genom lag skyddade mot all åverkan, och besökas årligen af stora skaror turister från alla civiliserade länder. Yellowstone-parken är belägen i ett berglandskap 6,000 fot öfver hafsytan och innehåller omkring 5,000 qvadratmil. Den är mest ryktbar för sina heta källor och för den storartade klyfta eller canyon, som, omgärdad af öfver 2,000 fot höga bergväggar, på en sträcka af 10 mil erbjuder ett af de mest häpnadsväckande scenerier i verlden. Grand Canyon i Arizona är en liknande klyfta af öfver 200 mils längd och 9—13 mils bredd och på en sträcka af 50 mil belägen mer än 6,000 fot under det kringliggande landskapet. Den är i alla afseenden större än Yellowstone Canyon, men eger icke Yellowstone-parkens öfriga lockelser, de heta källorna. Yosemite-parken är likt de begge nämda naturundren belägen i ett berglandskap. Den upptager endast en ytvidd af 1728 qvadratmil, men innehåller en sådan mångfald af storslagna naturscenerier, att man ej kan uppgifva någonting visst såsom dess enda eller förnämsta dragningskraft. Den egentliga s. k. Yosemite-dalen är en af naturen i sjelfva klippan mejslad urhålkning af 7 mils längd, ½ till 1 mils bredd och från 2-3 till nära 1 mils djup. Dess botten, sjelfva dalgången, ligger 4,000 fot öfver hafvet, och klippväggarne omkring densamma äro flera tusen fot höga och nästan lodräta. Yosemite-dalen är belägen i Mariposa county, i Sierra Nevada, 150 mil i rak östlig linie från San Francisco. Klippväggarne förete alla möjliga slags former. De påminna än om torn, än om hvalf, än om fästningar, kupoler, gaflar eller något annat. Djupa klyftor, branta stigar, förtjusande vattenfall, parkliknande skogsdungar, forsande bäckar erbjuda mångskiftande omvexling. Dalbottnen är jemn. En flod, Merced River, flyter genom dalen och omgifves af skog, naturliga ängar och hagar. "Det är," säger John Muir,

"en plats, till råga fylld med vild bergsskönhet och storslagenhet, floder af solsken, floder af snövatten, härliga träd af många slag, snår af blommande buskar, blomsterbäddar af alla färger från ängarnes blåa och hvita violer till alpväxternas blodfärgade kalkar, glödande bland de bruna barren nedanför granarne. Ormbunkar och mossor finna tacksamma hem i tusentals fuktiga vrår bland klipporna. Honungsfoglarne skymta fram bland de lysande blomstren, sångfoglar fladdra bland snåren, och bredvingade hökar och örnar sväfva i de lugna djupen mellan de väldiga väggarne. Ekorrar i träden, björnar i klyftorna, alla finna fridfulla hem. Lifvet i alla dess skiftande former, ömtåliga varelser och typer af ihärdighet och kraft, alla blandade med hvarandra, som om naturen hade i detta ståtliga klipptempel församlat sina ljufvaste skatter, både stora och små."

I maj, då utflykterna till Yosemite taga sin början, ligger snön ännu djup i de högre belägna skogarne. De lägre sluttningarne och kullarne nedanför Yosemite äro redan torra. Men på Yosemites höjd är allt grönt och friskt och håller sig så genom hela sommaren. I november eller december faller den första snön. Vinterkölden är dock aldrig vidare svår. I januari vexlar temperaturen mellan 22 och 40 grader. Sommaren är sval och skön. Yosemite innehåller de ståtligaste berg och vattenfall, som finnas i verlden. För att komma till Yosemite-dalen tager man numera tåget från Merced till El Portal, ett afstånd af 78 mil med en stigning af 2,000 fot. Från El Portal färdas man på diligens de återstående 12 milen till Yosemite-dalen, en brant väg vid sidan om Merced Canyon och med en stigning af i genomsnitt 165 fot på milen. Att försöka beskrifva de naturskönheter, som vid annalkandet till och efter inträdet i dalen upprulla sig i oafbruten följd för den besökandes blickar fordrar en bättre penne än min. "Inför dylika storartade skapelsens under" — säger den förut citerade svenske resanden Stadling i berättelsen om sitt besök i Yosemite — "höfdes det bäst att vara stum. Att söka med våra svaga och ofullkomliga ord beskrifva dem skulle nästan vara en förolämpning mot skapelsens herre, om vi gjorde anspråk på mer än ett svagt återgifvande af våra personliga intryck." Jag vill alltså här nöja mig med ett kortfattadt omnämnande af några af de märkvärdigaste naturföreteelserna, som väcka turistens beundran och—bäfvan. På venster hand har man ett vattenfall, som fått namnet Ribbon Falls, och som nedstörtar från en höjd af 3,300 fot. Till höger om sig ser

man det förtjusande Bridal Veil-fallet, 940 fot högt, och omedelbart bortom det samma resa sig tre klipptoppar, kallade De tre gracerna, till en höjd af 3,400 fot. Framför sig har man en utskjutande, lodrät granitvägg, hvars ytinnehåll är lika stort som en 160 acres-farms. Detta är det berömda, 3,300 fot höga El Capitan-berget. Högt uppe ser man i en urhålkning i klippan något, som liknar en buske, men i sjelfva verket är ett 160 fot högt träd. Det är först genom dylika jemförelser man kan vänja ögat vid att uppfatta det kolossala i dessa naturunder, som här möta en på hvarje sida. Följande dalen inåt, med El Capitan på venster hand och De tre gracerna på höger hand, färdas man i tur och ordning förbi — på höger hand Katedralklipporna (2,660 fot höga) och de s. k. Katedralspirorna (resp. 2,579 och 2,678 fot höga) samt på venster hand De tre bröderna, tre klippor som äro 3,830 fot höga. Vid sidan om den sista af dem nedstörtar det 35 fot breda Yosemite-fallet i tre afsatser från en höjd af 2,600 fot. Midt mot detta står Sentinel Rock, ett 3,100 fot högt klipptorn, bakom hvilket en kupolformig klipptopp, Sentinel Dome synes höja sig mer än 1,000 fot öfver Sentinel Rock. Så der fortgår det hela dalen utefter — den ena synen mer gripande och majestätisk än den andra. Man vet till slut icke, hvad man skall beundra mest, de älskliga vattenfallen, der de mellan klipputsprången sjunga sin ljufva melodi, eller de öfverväldigande klipporna, som resa sig mot skyn, de högsta af dem — Halfdomen, Mount Starr King och Clouds Rest — till en höjd af resp. 5,000, 5,100 och 6,000 fot öfver dalbottnen eller 9,000, 9,100 och 10,000 fot öfver hafvet. Ej heller vet man, hvilket af de talrika vattenfallen man skall gifva priset. Det 605 fot höga Nevada-fallet, det 350 fot höga Vernal-fallet och det förut omnämda Yosemite-fallet, det högsta kända vattenfall på jorden, lika högt som 13½ Niagarafall ställda på hvarandra, äro nog de mest storartade, men Brudslöjefallet, med sin skiftning från hvitt till en förtrollande blandning af alla färger, torde vara det vackraste. Ribbon Falls kommer från den största höjden, men är mycket smalare än Yosemite-fallet och fördelar sig samt försvinner bland snåren et par tusen fot öfver marken, hvadan det icke gör samma storartade effekt som de öfriga. Bortom en klippa, kallad Washington-pelaren, ligger den berömda Spegelsjön (Mirror Lake). Från Yosemite till Mariposaskogen leder vägen förbi Brudslöjefallet uppåt, uppåt till en höjd af 3,000 fot öfver dalen, sedan vexlande nedåt och uppåt igen, genom idel

Yosemite-dalen från Artists Point.

Till venster synes El Capitan, till höger Brudslöjefallet och De tre gracerna.

Fotografi tagen af E. Skarstedt.

obebodda vilda skogstrakter. På två ställen i närheten af Yosemite går vägen öfver klipputsprång, som skänka en härlig utsigt öfver Yosemite-dalen. Den ena platsen kallas Artistpunkten, den andra Inspirationspunkten. Från den förstnämda är vidfogade fotografiska vy tagen. Allt i Yosemitedalen är så nära fullkomligheten, som någonting jordiskt kan vara. T. o. m. namnen äro så vackra och så betecknande, att — såsom den svenske tidningsmannen V. H. Wickström, som år 1901 besökte dalen, anmärker i sin reseskildring — "den, som döpt denna dals skilda partier, måste på en gång varit naturälskare, skald och byggmästare." Den, som en gång besökt Yosemite, kan aldrig glömma denna öfverjordiskt sköna plats. "Jag kom dit med höga anspråk," säger Stadling, "med föreställningen uppjagad till hvad jag tyckte dess höjd. Jag hade sett Mont Blanc i ansigtet från en höjd af 10,000 fot; jag hade från högsta toppen af Jura-bergen vid soluppgången i en enda vy sett Berner-alperna, Vallis-alperna, med St. Gotthard resande sig i bakgrunden, samt Mt. Blanc-kedjan; men hvad jag nu för första gången skådade, var något så egendomligt i sitt slag, hvilket öfverträffade och undanskymde allt storartadt och majestätiskt jag någonsin sett."

Yosemite-dalens historia är intressant. Ehuru redan 1851 kapten Boling, vägledd af två indianer, anförde ett kompani soldater dit, för att bestraffa en hord indianska röfvare, som der hade sitt tillhåll, var det först på våren 1855, som dalen blef ordentligt upptäckt af en hvit man. James Mason Hutchings var född i England 1824, kom 1840 till Amerika och 1849 till California. Han förvärfvade och förlorade under guldfeberns dagar flera rikedomar. På våren 1855 uppsökte han Yosemite-dalen, om hvilken han hört dunkla rykten af indianer och jägare. Vid sin återkomst skref han för en tidning i Mariposa en berättelse om hvad han sett. Han var en god stilist, och hans berättelse aftrycktes i en mängd tidningar. Han började utgifva en tidskrift, Hutchings California Magazine och skref deri ofta om dalen. Han gjorde flera utflykter dit, och sedan han 1861 upphört med sin tidning, egnade han sig helt och hållet åt att studera Yosemite-dalen, som han uppkallat efter en indianstam, som fordom haft sitt tillhåll i samma nejd. H. hade ordentligt förälskat sig i den vilda Yosemite-naturen och kände en okuflig trängtan att förmå andra att intagas af beundran för samma natur. Han genomforskade dalen, besteg alla klippor, tog fotografier i oändlighet, lät göra stereoptiska bilder, reste tusentals mil och höll

föredrag för hundratusentals menniskor om Yosemite. Han skref en bok, Sierras hjerta, om dalen och sina ströftåg. Han bosatte sig i dalen, anlade en trädgård och uppförde 1865 ett litet hotell. Sin förmögenhet använde han på att anlägga vägar, bygga broar o. s. v. Han for till Washington, D. C., flera gånger för att försöka hos kongressen utverka eganderätt åt sig till det landstycke, på hvilket han byggt sitt hem och hotell. Hans böner afslogos. Då kongressen öfverlemnade Yosemite åt California som statsegendom, gjordes inga bestämmelser rörande skadeersättning åt nybyggarne i Yosemite. Californias legislatur beviljade slutligen Hutchings $24,000 för hans arbete. Detta hade då kostat honom $41,000 och 12 år af hans lif. År 1875 blef han formligen utvisad ur parken af en sheriff. 1880 utsågs H. till parkvaktare, men han behöll sysslan blott ett år. Sällan har en så stark hängifvenhet blifvit så illa belönad. Men hvad menniskorna vägrade honom, det fick han af döden, — ett hem, der han önskade ha det. Historien härom är af gripande beskaffenhet. På hösten 1902 beslöto Hutchings och hans åldriga maka, hvilka då voro bosatta i Calaveras-skogen, att flytta till San Francisco. Dessförinnan ville de dock än en gång skåda Yosemite. De spände sina hästar för vagnen och anträdde färden. Den tog tre dagar. Nätterna tillbragte de hos gamla nybyggare, som delade H:s smak och sjelfva i åratal dvalts på samma jagtmarker som han. På e. m. den 31 okt. inkörde de i Yosemite-dalen. Då de nalkades El Capitan, den härliga jätteklippan, stannade H. hästarne, lyfte på hatten och sade: "Detta är som att vara i himlen." I detsamma skyggade den ena hästen. Mrs H. steg af och ledde hästarne ett stycke på vägen, men när hon åter satt sig i vagnen, blefvo de än en gång rädda och skenade. Enligt hvad sedermera utröntes, hade de skrämts af en björn. H. var ej stark nog att hejda dem. De rände vagnen mot stt stenblock, och det åldriga paret kastades ur vagnen. Mrs. H. svimmade. När hon återfick medvetandet, hörde hon sin man ropa hennes namn. Hon hade ej blifvit skadad, men när hon kom till stället, der H. låg, såg hon, att hans hufvudskål var spräckt. Han gaf henne en lång blick och slöt ögonen i döden. Den arma qvinnan måste i qvällen gå ett par mil genom skogen, för att komma till parkhotellet. Då hon omtalat det skedda, sändes folk efter liket. Det ställdes i det berömda s. k. "jätteträdrummet," hvilket H. sjelf många år förut byggt, och hvars väggar äro uppförda rundt omkring stammen af ett jätteträd, som

sålunda står och växer midt i rummet. Den 2 nov. begrofs den gamle pioniären på en backsluttning, der hans första hustru och hans dotter förut blifvit nedmyllade. Jordfästningen förrättades af en gammal nybyggare, som uppläste ritualen ur episkopalkyrkans handbok. Ett 20-tal personer, alla som funnos inom en radie af 20 mil från hotellet, hade uppbådats och infunnit sig. H. hade beklagat, att han genom sin flyttning till San Francisco skulle komma att beröfvas möjligheten att få dö och begrafvas i Yosemite. Genom en märklig skickelse kom han ändock att få sin innerligaste önskan uppfylld.

Den förste nybyggare, som på fullt allvar bosatte sig i dalen och stannade der hela året om, hette Lamon. Han flyttade dit på våren 1859, byggde sig en liten stuga i skuggan af Halfdome-berget, rödjade en jordbit vid Tenaya Creek och planterade en fruktträdgård. Hans vänner sökte skrämma honom; de sade, att det var omöjligt att få träden att bära frukt eller att sälja frukten, om den verkligen kunde produceras. Han höll emellertid ut, gräfde, sådde, planterade och fick både grönsaker, frukt och säd att växa och trifvas. Sedan Yosemites rykte spridt sig när och fjerran, blef han förmögen och skulle kunnat tillbringa en lång ålderdom fri från bekymmer, om icke döden just då ryckt honom bort. Han ligger begrafven nära Yosemite-fallet. Ett granitblock utmärker platsen. Några af hans fruktträd lefva ännu. Likaledes finnes stugan qvar, fast illa medfaren af tiden.

En annan Yosemite-beundrare, som fick sin död i Yosemite-dalen, var den berömde vetenskapsmannen Joseph Le Conte, professor vid California-universitet i Berkeley. I juni 1901 företog han sin elfte resa till Yosemite-dalen. Han var då 78 år gammal. Under vistelsen i dalen insjuknade han och dog den 9 juli. Liket fördes till San Francisco och jordades i Mountain View-kyrkogården, der brodern John 10 år förut begrafvits. Joseph Le Contes graf utmärkes af ett stenblock, som ditförts från Yosemite.

Mariposa-skogens upptäckare Galen Clark, bor i Yosemitedalen och ämnar dö der. Han är nu 97 år gammal, men kry och dugtig och hade ett långt samspråk med president Taft under dennes besök i dalen i början af okt. 1909.

Innan Sierra Nevada utforskats så grundligt, som nu är fallet, betraktades Yosemite såsom det enda stora undret. Men sedan dess ha många andra dalar af samma beskaffenhet och utseende upptäckts, — dalar med vattenfall, under-

bara klippformationer och samma slags växtlighet som Yosemites. En af dessa kallas Hetch-Hetchy och ligger 18 mil nordvest om Yosemite. Genom Hetch-Hetchy-dalen flyter Toulumne-floden, alldeles som Merced-floden flyter genom Yosemite. Hetch-Hetchy-dalen har sin botten 3,800 fot öfver hafsytan. En 2,000 fot hög klippa, kallad Kolana, erinrar mycket om Katedralklipporna i Yosemite, och midt emot densamma står Tucculala, 1,800 fot hög, från hvars topp nedstörtar ett vattenfall, som John Muir påstår vara det utan undantag behagfullaste af alla vattenfall han sett. Det har en oafbruten ström af 1,000 fots höjd, hvarefter det delas mot ett klipputsprång. På samma sida om dalen och helt nära Tucculala finnes ett annat 1,800 fot högt fall, benämdt Wapama eller Hetch-Hetchy-fallet.

I Yosemite finnas två hotell, — Sentinel Hotel, uppfördt nere i dalen midt emot Yosemite-fallet, samt Glacier Point Hotel, uppfördt på en af klipphöjderna på södra sidan om dalen, helt nära det under namnet Glacier Point bekanta, utskjutande klippblocket, hvars öfre sida befinner sig jemnt 3,250 fot öfver dalen. Glacier Point betraktas som den förnämsta utsigtspunkten i Yosemite. Snön smälter der uppe flera veckor senare än i dalen, hvadan Glacier Point-hotellet också öppnas mycket senare än Sentinel-hotellet. I närheten af det senare finnas äfven tre tältstäder — Camp Yosemite, Camp Curry och Camp Ahwanee — i hvilka resande kunna inackordera sig något billigare än i hotellet.

KAPITEL 7.

Jagt och fiske.

Joaquin Miller, den bekante California-skalden, säger, att om någon frågade honom, hvar den plats på jorden finnes, som i sig förenar allt, hvad jägaren, fiskaren och naturvännen mest åstundar, så skulle han taga kartan och peka på norra California, der Sacramento-floden tager sin början, och der man har Mount Shasta till granne. Man kan komma dit utan mycket besvär eller kostnad. Och i trots af alla beqvämligheter och förbättringar, som menniskorna åstadkommit, stå bergen orörda qvar i sitt svarta och hvita majestät och dväljas de vilda djuren i sina gamla tillhåll och laxöringen i de glittrande bergsbäckarne. Man bör icke slå läger närmare Mount Shasta än vid Lower Soda Springs. Det är, säger skalden, ett misstag att ränna hufvudet mot ett berg, liksom om man fruktade, att man icke kunde se det på vörd-

nadsfullt afstånd. Det är näsvist att göra så, och det straffar sig sjelft med snöblindhet, röjmatism m. m. Berg äro lika taflor; de äro icke gjorda att lukta på eller att ätas. Det bästa i naturen är liksom det bästa i konsten heligt. Man skall betrakta det med vördnad och dyrkan, eller icke alls. T. o. m. de vilda djuren ha reda på det.

Det förnämsta och mest anmärkningsvärda af de vilda djur, som ha sitt tillhåll i dessa nejder, är grizzlybjörnen

Jagtmarker i nordvestra California, trakten kring Klamath-floden.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

(Ursus horribilis). Långt tillbaka förekom han äfven i dalarne och på kusten. Fremont stötte på hela flockar af grizzlybjörnar under ekarne vid Santa Barbara, der de smorde kråset med ekollon. I sin rapport till regeringen i Washington omtalade han, att han vid ett tillfälle anföll en hel hop dylika björnar och dödade 13 af dem på stället. Miller påstår sig ha sett dem på samma sätt snokande omkring under ekträden i Napa-dalen. Men dessa björnar voro hvarken så stora eller så vildsinta som deras slägtingar i trakten af Shasta. Den grizzlybjörn, som håller till der i de mest svår-

tillgängliga bergstrakterna, förtjenar nästan att kallas djurens konung. Joaquin Miller berättar följande jagtäfventyr, som han en gång var med om i början af 1860-talet i sällskap med en ung, bildad man vid namn Abby. De hade följt Castle Creek ett stycke uppåt, letande efter björnspår, och trodde till slut, att ingen björn fans i trakten. De satte sig omsider ned på en mossbeväxt stock, och Abby tog upp ur fickan ett exemplar af Homeros' Odyssé och läste högt derur, tills det blef för skumt att se. Miller fick i detsamma syn på en fura, från hvilken harts droppade. Indianerna plägade skala barken af furorna vissa tider på året och äta den mjuka, söta safven på barkens insida. Någon indian hade hvilat på samma plats, der Miller och hans kamrat nu sutto, och hade förnöjt sig med att skära af ett stycke bark på furan. Miller strök en svafvelsticka och antände det droppande hartset, som flammade upp i en stor låga. Knappt var det gjordt, förrän han upptäckte en stor grizzlybjörn, som kom springande rakt ned på dem. Han stannade ett ögonblick och såg på elden. Abby var qvick i vändningarne och sköt på björnen. Vilddjuret föll omkull och rullade och tumlade sin väldiga stofthydda i riktning mot männen. Miller ville springa. Den andre ropade till honom att stanna. Beväpnade med gevär och knif, inväntade de björnen, som vältrade sig öfver stocken, på hvilken de suttit. Björnen krossade Millers gevär och ryckte med sina tänder af ett stycke af Abbys skjorta och fortsatte derpå sin färd. Han tycktes icke se männen. Förmodligen hade skenet från det antända hartset bländat honom. Om den gamla föreställningen, att man lättast räddar sig från en anfallande björn genom att kasta sig på marken och spela död, skrifver Miller: "Jag känner en indian, "Grizzly Dick," som försökte den metoden och jemnt och nätt kom undan med lifvet. Man kan tryggt påstå, att flertalet af dem, som pröfvat denna räddningsmetod, hamnat i björnens mage. Dock vet jag en hvit, en irländare, som undkom som genom ett underverk. Han anförde ett sällskap guldgräfvare öfver ett berg, då han plötsligt såg sig ansigte mot ansigte med en grizzlybjörn. Mannen kastade sig ned på sina knän och började bedja. När björnen kom närmare, trampande så att marken skälfde, förlorade den stackars mannen den sista gnista af besinning och föll framstupa på marken. Hans kamrater hade under tiden klättrat upp i några träd. Björnen stannade och betraktade med häpnad den underliga varelsen, som låg på marken. Han gick fram och

nosade på honom, ungefär som en hund nosar på en annan hund. Karlarne i träden påstodo, att irländaren stack upp näsan och nosade igen, men det är naturligtvis lögn. Hur som helst undslapp irländaren den gången all skada och försäkrade sedan framgent, att det var hans bön och den heliga jungfrun, som räddade honom."

Näst efter grizzlybjörnen, som stundom når en vigt af 2,000 lbs., kommer i storlek och anseende bland jägarne den stora kronhjorten (cervus canadensis), gemenligen kallad "elk". Han är, alldeles som fallet är med björnen, ansenligt större än sina i dalarne lefvande slägtingar. Han plägade förr ha sitt förnämsta tillhåll mellan de s. k. Modoc-lavabäddarne och snötrakterna på östra och sydöstra sidan af Mount Shasta. För att finna honom nu, måste jägaren flytta sitt läger från Soda Springs till andra sidan om berget, ett afstånd af 25 mil i rak östlig riktning. Kronhjorten älskar mer än något annat vildt amerikanskt däggdjur, med undantag af bisonoxen, att lefva i hopar. Innan civilisationen gjort så stort intrång, påträffades ofta hjordar, räknande från 50 till 500 individer. Numera äro de mer spridda och fördelade i skogssnåren och de små undangömda dalarne, som förekomma i dessa nejder. Joaquin Miller berättar följande om en hjortjagt, som han var med om: "På vintern 1856-7 anträdde jag i sällskap med två unga indianska jägare en färd från den lilla, vackra Squaw-dalen. Vår uppgift var att försöka finna någon hjortflock, för att få kött åt ett band indianer, som slagit läger vid McCloud-floden och icke hade något att äta. Vintern hade varit ovanligt sträng, och snön låg så djup och var så mjuk, att indianerna icke ens med tillhjelp af snöskor hade kunnat flytta till någon lämpligare plats. Nu hade plötsligt stark köld inträdt, och snön hade blifvit hård som ett golf. Vi styrde färden rakt upp mot berget och tillryggalade första dagen 40 mil, hvarefter vi lägrade under ett träd som var alldeles öfverklädt med snö, som bildat väggar och tak kring och öfver trädets lägsta, stora grenar. Indianerna kalla dylika snöbildningar för "Guds tält." Marken är bar inne i dylika tält och betäckt med barr, och man har grankottar att elda med. Dagen derpå kommo vi till en af de varma källorna, en mjuk, sörpig plats på sidan af berget, upptagande omkring 2 acres. Hjortarne hade kort förut varit der och afgnagt björkar, alar och ranklönnar ända till marken. Der stucko upp pilstubbar så tjocka som en arm. Hjortarne voro synbarligen lika hungriga som indianerna. Vi funna

deras väg genom snön och följde efter, så snabbt vi kunde. Snön stod vid båda sidor så hög som en man, och man kunde på flera ställen se, att ledaren gifvit upp af trötthet och vältrat sig i snön, för att derpå intaga en plats längre tillbaka i ledet, lemnande ledningen åt någon annan hjorttjur. Slutligen kommo vi till en djup dalhåla, i hvilken vi sågo flera hundra hjortar, alla liggande och idisslande under träden, som växte på små kullar bland de ångande varma källorna. Jag sände ett skott ned och träffade en stor hjort i pannan. Indianerna rusade ned med bågar och pilar, qvarlemnande sina gevär bakom sig, och innan hjortarne hunnit resa sig, sänkte indianerna sina pilar i dem. Det var en slagtning att skåda. Några af hjorttjurarne skakade i ilska sina horn och sparkade omkring sig vildt. Men indianerna gåfvo icke efter. De drefvo hjortarne in i den djupa snön, der de snart tumlade omkull och blefvo ett lätt byte för dem. Ett helt folk höll ju på att svälta. Här var icke tid till medlidande, och indianerna voro icke de, som drogo sig undan det blodiga arbetet. Och vargarne sedan! Och vildkattorna! California-lejonen den natten! Den, som åstundar att se något riktigt vildt och blodigt, att höra afgrunsandars skrän och tjut, bör gå upp, högt upp på Mount Shasta och ställa om, att lukten af blod sprider sig genom luften en midvinternatt. I flydda tider tjenade de väldiga hjorthornen mången gång som försvarsvapen vid indiansk krigföring. Samma vinter, hvarom jag talar, och medan vi ännu voro ute på vår jagtfärd, mördade Pitt River-indianerna en natt alla de hvita nybyggarne, nära 20 till antalet, och satte sig åter i besittning af hela trakten nedom lava-bäddarne till nära Red Bluffs. Jag medföljde som vägvisare den första expedition af frivilliga och tjenstgjorde sedermera under dåvarande löjtnant Crook. Då vi nalkades scenen för blodbadet, funno vi, att indianerna hade gräft stora fallgropar och lagt hjorthorn på bottnen af dem. Vi förlorade flera hästar, och åtskilliga af karlarne blefvo illa skadade. Dylika gropar gräfdes alltid på trånga platser och doldes helt och hållet af grenar och blad. De voro 10—15 fot djupa, och på bottnen placerades hornen så, att taggarne stucko rakt upp.”

Hvad grizzlybjörnen och kronhjorten äro för de högre bergstrakterna, äro svarta björnen (Ursus americanus) och de mindre hjortarterna eller ”deer” (Cervus leucurus) för lägre trakter, — de förnämsta medlemmarne af den fria djurverlden. Både på bergen och i dalarne stryker pantern om-

kring. Det stora California-bergslejonet (Felis concolor) har sitt hem bland bergen. En och annan gång händer det, att dessa djur, drifna af hunger, anfalla menniskor, men i regel äro de fega. Sådan är också prärievargen eller koyoten (Canis latrans), som förekommer talrikt i de inre dalarne, vanligen smygande sig efter de stora fårahjordar, som beta der höst och vår. Koyoten är ytterst feg af naturen. Dock kan han ibland visa förvånande prof på fräckhet och midt på blanka dagen i menniskors åsyn tränga in på farmgårdar och snappa undan en höna eller ett lamm. Den stora bruna vargen (Canis occidentalis) finnes också. Bland de smärre däggdjuren märkas tvättbjörnen (Procyon lotor), den stora präriiharen eller jack rabbit (Lepus californicus), som förekommer i stor mängd på många ställen i San Joaquin-dalen och i södra California, och för hvars skull stundom stora drefjagter anordnas, hvarvid tusentals harar uppskrämmas och skjutas, — vidare åtskilliga arter ekorrar och jordekorrar (chipmunks), gophers m. fl. Det stora bergfåret eller, som det också kallas, "bighorn," (Ovis montanus) har sitt hem i allmänhet på de mest svårtillgängliga platser i Sierra Nevada och är mycket skyggt och svårt att komma åt. Det väger stundom öfver 200 lbs., och gumsens horn kunna bli ända till 3 fot långa och 5 tum breda nere vid hufvudet.

Ett egendomligt förhållande med flera af de californiska djuren är, att de synas kunna lefva utan vatten. Det nyssnämda bergfåret t. ex. förekommer äfven bland backarne i Mojave-öknen, der guldsökarne och indianerna ha reda på hvarenda källa, som finnes, och ännu aldrig sett bevis på, att fåren druckit ur dem. Två piute-indianer, som år 1905 dödade 15 bergfår några mil från en af de få farmar, som finnas i dessa trakter, och hvilka jagat bergfår i många år, försäkra, att bergfåret åtminstone under vintern och våren aldrig smakar en droppe vatten, och att det under öfriga tider på året icke fins ett grönt strå på backarne, hvarifrån fåren skulle kunna hemta någon fuktighet. Haren dricker aldrig, påstå gamla pioniärer, som i åratal iakttagit hans vanor. Guldsökare, som ströfvat genom öknarne, ha sett harar på platser, der intet vatten funnits på många mil, men ej kunnat finna ett spår efter dem i den fuktiga marken bredvid de sparsamma källorna. På en irrigerad ökenfarm, der vattnet i dikena var det enda vatten, som fans på många mil, anställde harar i tusenvis en formlig hemsökelse en sommar. Under de tre hetaste månaderna kommo de i massor från de omgifvande ut-

torkade kullarne för att beta på alfalfa-ängarne, men aldrig sågs någon af dem bry sig om dikena eller försöka närma sig vattnet. Den lilla haren (cottontail) är ej vidare allmän, men för 30 år sedan kunde man längs den 12 mil långa vägen mellan San Diego och El Cajon nästan hvarje morgon och qväll se hundratal af dem. Ingen källa fans på långa vägar, och aldrig syntes spår efter dem vid källorna. De rörde icke ens vid de saftiga cactus-växterna eller chapparal-buskarne, utan lefde under den långa tid, då all annan växtlighet var uttorkad, af det torra gräset. Jordekorrarne, som hålla sig mesta delen af sin tid i långa underjordiska gångar, der hettan på sommaren måste vara nästan outhärdlig, ses aldrig söka upp vatten. När de visa sig ofvan jord, gå de sällan ens så långt som 100 fot från någon håla, och i öknen, der de ha sitt hem, finnes i månader i stöten ingen annan växtlighet än uttorkade strån. De lefva mestadels på frön, af hvilka de flesta äro torra. Man har sökt förklara förhållandet så, att de gräfva sig ned till vatten, men de dväljas ofta i trakter, der det är hundratals fot till vatten, och så djupt är det väl icke troligt att de gräfva sina trånga gångar.

Fogelverlden är rikare representerad i California, än man vid ett flyktigt påseende skulle vara benägen att tro. Åtminstone upptaga böcker, som behandla det ämnet, ett betydligt antal arter. Bland de jagtbara foglarne intager den vackra vakteln med tofsen på hufvudet (California quail) ett framstående rum. Han förekommer mycket allmänt i de trakter, der vindrufvor odlas, och betraktas af odlarne som ett skadedjur, i trots af att zoologerna genom experiment utrönt, att dess föda till största delen består af insekter och ogräsfrön. Den bekanta vinodlerskan mrs Sherman i Fresno, hvars vingård och farm är en af de mest inbringande och välskötta i hela staten, skref 1904 i en farmtidning: "Jag har icke kunnat påträffa en enda person bland alla mina grannar, som icke anser vakteln för ett skadedjur. Men på samma gång fann jag heller icke en enda, som hade någon verklig idé om, hur stor skada fogeln gör. Alla voro säkra på, att de förlorade, men ingen visste hur mycket, — om 5 eller 500 dollars pr år. Jag undersökte särskildt de drufsorter, som mest angripas i min trakt, och fann, att förlusten var obetydlig, ehuru allmänna meningen var, att våra drufvor voro illa skadade af quails och annat. Endast 4 tons drufvor af 79 kasserades för utskeppning, och de, som kasserades, voro ej blott sådana, som skadats af quails, utan äfven sådana, som

skadats af mögel, svafvelfläckar m. m. För min del anser jag detta för en lätt börda i betraktande af den stora mängd quails, som vi ha hos oss. Vi böra besinna, hur mycken nytta de göra. Drufvorna räcka endast några få veckor. Under resten af året, 9 månader eller mer, lifnär vakteln sig med ogräsfrön och insekter. Den nytta, de härigenom göra, är ej lätt att beräkna, men den är stor, och jag tycker så mycket om dem, att jag icke alls tänker på de stackars vindrufvor, som de äta upp för mig, och jag är så säker om foglarnes värde och betydelse för landthushållningen, att jag icke tror, att jag deras hjelp förutan skulle kunna hålla ogräset underkufvadt så bra, som nu är fallet." Mellan Sacramento- och San Joaquindalarne, der San Francisco-viken med sina olika grenar skjuter in och floderna förena sina utlopp, utbreda sig stora låglandssträckor, der änder och gäss ha sitt tillhåll i otaliga massor vissa tider på året. I bergstrakterna bygga örnarne sina nästen på de mest omöjliga klippkrön, och i dalarne dela jordugglorna bostad med jordekorrar och — skallerormar, det senare dock endast undantagsvis numera, sedan konstbevattning införts på så stora områden. Ormarne i allmänhet och skallerormar i synnerhet synas vantrifvas, der vattning bedrifves, och träffas mera allmänt på de lägre bergssluttningarne, der den af dem omtyckta sommarvärmen är lika stark som i dalarne.

För fiskevänner erbjuder California lockande tillfällen. Bergforellen (mountain trout) förekommer i all sin glans i många af de till floderna från bergen nedströmmande bifloderna. I dalfloderna finnas andra fiskarter — gös, mört m. fl. I Monterey-viken påstås fiskverlden vara så rik, att ej färre än 150 arter der anträffats. Ett fiske, som mer än något annat är egendomligt för California, är dock tunafisket i Avalon-viken, och det torde förtjena ett fullständigare omnämnande. Ön Santa Catalina, belägen 25 mil från södra Californias kust i sydvestlig riktning från Los Angeles, tillhör en liten ögrupp, som är känd under namnet Santa Barbara eller Channel Islands och eger ett af de skönaste klimat, som någon trakt af jorden fått på sin lott. Frost är okänd, och stark hetta förekommer nästan aldrig. Santa Catalina-ön är 27 mil lång och från ½ till 8 mil bred samt innehåller 55,000 acres. Färden dit från Los Angeles — först på jernväg till kusten och sedan på ångbåt — tager 3½ timmar. Ön består mest af kullar, och dess högsta topp är 2,200 fot öfver hafsytan. På ön fins endast en stad eller rättare by, Avalon,

med 250 invånare, som för sin tillvaro är beroende af besökande främlingar, hvilka räknas i tusental. Vid midsommartid vistas ofta ända till 7- eller 8,000 menniskor i Avalon, till större delen boende i tält. Om vintern äro platsens hotell och alla villor fyllda med resande. Det är i synnerhet tunafisket, som gjort platsen ryktbar. Tuna är en fisk, som tillhör makrillfamiljen, men är vida större än de öfriga arterna och dertill så liflig och stridslysten, att han väcker alla sannskyldiga fiskares lifligaste intresse. Det fordras både mod och skicklighet att kunna fånga en tuna. Denna bjesse till fisk kan ofta i flera timmars tid släpa en båt efter sig ut på hafvet, utan att förtröttas, och hela tiden genom sina krumbugter, som komma fiskaren att än hala in, än släppa ut linan, lika grundligt uttrötta honom, som om han gjort ett styft dagsarbete. Tunans älsklingsbyte är flygfisken, och han kastar sig ofta upp öfver vattenytan under sina försök att gripa denna. Det mest använda betet vid tunafiske är en vid pass 14 tum lång flygfisk, i hvilken två starka krokar fästas på olika platser och sinsemellan förenas medelst en stark pianosträng. När tunan känner sig fången, ränner han med en svindlande hastighet i väg genom vattnet, och det gäller då att låta linan löpa ut qvickt och ro båten i samma riktning, som fisken tagit. Ofta händer det, att en fiskare, som i timmar arbetat på att hala in fisken, till slut genom någon oförsigtighet går miste om sitt byte. Ibland händer, att fisken kastar sig upp öfver båten och stjelper den öfver ända. De äfventyr, för hvilka tunafiskare ständigt bli utsatta, låta ofta rent fabelaktiga, äfven då berättaren omtalar nakna sanningen, och detta ledde för många år sedan till bildandet af en förening af de ifrigaste fiskarena, hvilken kallades Ananiasföreningen. Dess stiftare lät förfärdiga en hop föreningsmärken i form af en lyra (innebärande ordleken lyre-liar-lögnare) med ordet Ananias på toppen, och när han hörde någon fiskare omtala någon mer eller mindre märklig fiskebedrift, skänkte han honom ett af dessa märken, derigenom görande honom till medlem af föreningen. Längre fram ändrade föreningen sitt namn till Santa Catalina tuna-klubben och gjorde vilkoren för inträde i densamma betydligt svårare. Nu måste man, för att vinna inträde, kunna bevisa, att man utan någons hjelp fångat en tuna, vägande minst 100 lbs., med spö och lina ej öfverstigande en viss tjocklek. Hur svårt det stundom kan vara att uppfylla dessa föreskrifter, fick en mr Wood från Los Angeles erfara, då han i öfver 7 timmar för-

Ett fiskafänge i Avalon.

De stora fiskarne äro black bass, den största vägande 320 lbs.

gäfves sökte hala in en tuna, som fastnat på hans krok. Uttröttad öfverlemnade han linan åt sin båtkarl, hvilken likaledes stred med fisken i öfver 7 timmar och efter denna kamp hade den stora harmen att se fisken plötsligt rusa i väg och efter att ha dragit med sig 1,000 fot af linan rycka sig lös från kroken. Mr Wood hade då med sin båtkarls hjelp i jemnt 14 timmar och 15 minuter arbetat på att infånga fisken och hade af denna släpats omkring på vattnet öfver 30 mil, utan att ändå kunna nå det eftersträfvade målet att bli medlem af tunaklubben. Ända tills för några år sedan fångades tuna-fisken liksom den ännu större fiskarten "black bass" endast medelst grofva linor, som fiskaren höll i sina händer, men alltsedan öfverste Marchona från Pasadena lyckades medelst spö och tunn lina fånga en tuna, vägande 153 lbs., bestämdes af klubben, att intet annat fångstsätt finge användas. Marchona innehar rekordet i tunafångst. Hans största tuna vägde 251 lbs. och fångades enligt klubbens föreskrift beträffande spö och lina. Mr T. S. Manning från Sierra Madre, Cal., innehar rekordet för fångandet af den största black bass, hvilket likaledes skedde med spö och lina, ehuru fisken vägde 370 lbs. Endast spön och linor af allra bästa och segaste beskaffenhet kunna användas. Mr G. D. B. Bonbright från Colorado Springs, Colo., innehar rekordet för fångandet af en tuna på en årstid, då fisken icke antages nappa på krok. Enligt klubbens påstående nappar tunan endast från midten af maj till slutet af juli, men mr B. fångade en 32 lbs.-tuna den 25 mars. För fiskevänner, som ej våga sig på det ganska besvärliga tuna-fisket, finnas en mängd andra mindre fiskarter i vattnet kring Santa Catalina. Särskildt lär en fisk, kallad yellowtail eller gulstjert, erbjuda ypperliga tillfällen till pröfvande af fiskarens skicklighet utan att sätta honom i fara. Denna fisk kan väga ända till 40 lbs. Andra fiskar äro bonita och makrill, hvilken förekommer så talrikt, att fiskare stundom kunna fånga ett hundratal på några timmar. Den väger i genomsnitt 3 lbs.

Enligt Californias jagtlag äro följande djur beständigt fridlysta: Kronhjort (elk), antilop, bergfår, hjortkor och kid (deer), fasan, grouse, stepphöna och svan. Det är tillåtet att jaga hjorthanen (deer) mellan den 15 juli och den 1 okt., men ej att skjuta mer än två hjortar under tiden. Änder få jagas fr. o. m. den 1 okt. till den 16 februari, men ingen får skjuta flera än 35 på en dag. Dufvor få jagas mellan den 14 juli och 16 okt. och vaktel (quail) mellan den 14 okt och den 16 feb.

Af dessa foglar få blott 25 skjutas på en dag. Forellfiske (trout) är tillåtet fr. o. m. den 1 maj till den 16 nov., och man får fånga 50 fiskar på en dag, men ingen af dem får understiga 5 tum i längd, och de få sammanlagdt icke väga öfver 25 lbs. Laxfiske är tillåtet hela året utom mellan den 15 sept. och den 22 okt. Fångst af black bass är tillåten under årets 7 sista månader, men man får ej taga flera än 50 på en dag. För jagträttighet betalar California-bon 1 dollar om året. Medborgare från andra stater betala 10 och utländingar 25 dollars.

KAPITEL 8.

Jordbruksförhållanden i California.

Ända tills konstbevattning infördes, var det jordbruk, som bedrefs i California, föga annat än en form af spel eller lotteri, hvars resultat helt och hållet berodde på tur och lycka i fråga om nederbörd. Det ena året kunde regnmängden vara tillräcklig och komma på passande tider, och då blef vinsten stor. Det nästa föll kanske nog regn, men på olämpliga tider, eller föll icke nog, och farmaren gjorde förlust. I båda fallen rörde det sig om stora belopp, enär farmningen bedrefs i stor skala. Under många år företedde California de märkvärdigaste prof på storfarmning, som verlden någonsin sett. En farmare betalte öfver en million dollars blott för stängslen kring sina egor och använde 700 arbetare under den bråda tiden. För några få år sedan skördades på en farm 600,000 säckar korn en sommar, och i en af sina böcker omtalar Helen Hunt Jackson följande betecknande historia om en farm i södra California. Den såldes för $275,000. Köparen betalte kontant häraf $75,000. Ett torkår inträffade, och köparen försökte krångla sig ifrån köpet. Han var villig att förlora det erlagda beloppet, men säljaren ville ej antaga hans förslag. Året derpå blef gynsamt, och hvetegrödan gaf i vinst de $200,000, som köparen var skyldig. Under en tidrymd af 11 år hände det 4 gånger, att Californias hvetegröda belöpte sig till öfver en million tons. Ännu fortfar man på många platser att på samma vis idka spel med hvete och korn, men beträffande alla öfriga grödor — frukt, bär, alfalfa, grönsaker o. s. v. — följas nu i regel vetenskapliga metoder, och vid deras odling har det märkvärdiga inträffat, att California ifrån att vara storfarmarelandet blifvit Amerikas förnämsta småfarmareland, d. v. s. de stora, på måfå skötta vidderna ha efter-

trädts af små, välskötta farmtäppor, som proportionsvis betala sig ofantligt mycket bättre.

Såsom förut omtaladt, är statens sydöstra del i allmänhet en öken. Jordmånen är dock utomordentligt fruktbar och ger rika grödor, hvarhelst konstbevattning kan anbringas. Mellan 40 och 50 millioner acres af California äro försedda med sådan jordmån, som kan användas för farmning. Häri inbegripes mycket land, beläget bland backar och höjder och ännu icke taget i anspråk för jordbruksändamål. Enligt 1900 års census voro nära 29 millioner acres i användning, fördelade på 72,542 farmar, af hvilka somliga innehöllo många tusen acres. Hvad jordmånen beträffar, visar den en stor olikhet mot hvad som förekommer i öst- och mellanstaterna. Det derstädes vanliga förhållandet, att ett tunt lager af mylla, tjenlig för jordbruk, hvilar på en oduglig och ofruktbar s. k. "subsoil," tillhör sällsyntheterna i California. Här är regeln den, t. o. m. på höglandet, att marken är fruktbar till okända djup. Vid borrandet af brunnar har man funnit jordmånen vara af alldeles samma beskaffenhet på 40 fots djup och mer som vid ytan. Detta förhållande är betecknande för torra och half-torra klimat och är särskildt af vigt vid odlandet af växter, som gå på djupet med sina rötter, såsom fruktträd och alfalfa. De växtligheten befordrande ämnen, som kunna finnas i de djupare jordlagren, dragas vid bevattning upp till de öfre lagren, alldeles som fallet är med skadliga ämnen, der sådana finnas. Den värdefullaste egenskapen hos en för vatten så lätt genomträngbar jord, som den California i allmänhet förete, är dock dess förmåga att snabbt tillgodogöra sig och qvarhålla vatten. Det är denna egenskap, som gör, att säd kan mogna, äfven om intet regn kommer senare än mars månad, om blott under vintern fallit så mycket, att rötterna drifvits att tränga någorlunda djupt i marken. Detta gäller i somliga trakter t. o. m. om majsen. Det är tack vare denna egenskap hos jorden, som fruktträd kunna hålla sig gröna och friska genom hela den långa, torra sommaren och bära frukt, äfven om denna blir mindre och sämre, än då konstbevattning användes. En 6 månaders torka i California gör mindre skada än en 6 veckors torka i mellan- eller öststaterna.

En ledsam olägenhet, som vidlåder alla torra trakter, är förekomsten af alkaliska salter och s. k. "hardpan", ett cementartadt ämne af vexlande tjocklek och beläget på vexlande djup från ytan. I länder med ymnig nederbörd, 40 tum eller deröfver, sköljas vanligen sådana salter och ämnen bort, lika

fort som de bildas, och spolas genom floderna ut i hafvet. I regnfattiga trakter fins deremot alltid en benägenhet hos salterna att hopa sig på låga platser i större eller mindre mängd, beroende på den kemiska sammansättningen af de stenarter, genom hvilkas upplösning de olika jordarterna bildats. Hardpan-ämnet blir ej fördeladt, utan packar ihop sig och bildar en tunnare eller tjockare skorpa, genom hvilken växtrötterna icke kunna tränga, och salterna dragas efter hvarje regn eller konstbevattning upp till ytan och lägra sig der, när vattnet afdunstar, i form af dels hvitt pulver, dels en svart skorpa. I förstnämda fall har man hvit, i sistnämda fall svart alkali. De äro båda sammansatta af flera olika ämnen, — den hvita alkalin hufvudsakligen af vanligt koksalt och glaubersalt. I den svarta alkalin är sodakarbonat förnämsta ämnet. Den svarta alkalin, som är den farligaste af de två, kan medelst nedplöjande af kalk förvandlas till hvit alkali, men det säkraste medlet att befria jorden från alkali är dränering, ett förfarande som dock ej gerna kan användas af enskilda farmare, i det att de alltid äro utsatta för att få ny tillförsel af alkali från angränsande platser. Rätta sättet vore att uppdela sådana trakter, som äro behäftade med alkali, i dräneringsdistrikt, så att stora områden samtidigt försåges med rörledningar till alkalins aflägsnande, och att inrätta irrigationsdikena så, att intet stillastående vatten kunde finna väg från dem in i omgifvande jord. Med diken af cement kunde denna fara förhindras. Med tiden kommer det nog också att bli så, men tillsvidare bör landköparen undvika att slå sig ned på jord, som är alkalibemängd. De flesta växter tåla en viss mängd af alkali, somliga mer, andra mindre; men när marken innehåller mer än 4-10-dels procent af alkali, är det omöjligt att bedrifva jordbruk. De växter, som komma upp, frätas till döds af alkalin, och det mesta, som sås eller planteras, dör genast utan att slå rot. Allt alkaliland är rikt. Det gäller blott att hålla alkalin inom behöriga gränser. Om sommaren är det alltid lätt att se, hvar alkali fins i öfvermått. På vintern och våren är det svårare, enär den då sällan hinner att lagra sig på ytan, innan en ny regnskur sköljer ned den igen, så att jordytan återtager sitt naturliga utseende och icke lyser hvit eller, der den svarta alkalin är förherskande, ser beckartad ut. Man bör ihågkomma, att det gäller i fråga om både alkali och hardpan, att äfven i de distrikt, der de förekomma, de icke finnas öfver allt. Stora sträckor af landet äro fria från ettdera eller begge. På andra sträckor förekommer det ena eller det andra

fläckvis, så att på en och annan farm kan finnas både jord, som är fri från alkali, och jord, som är bemängd dermed, och hardpan kan ligga utbredd i bälten under en del af samma farm, som på andra ställen är fri derifrån. Om hardpan-skorpan befinner sig mer än 5 fot från ytan, är den ej till vidare skada, och äfven om den ligger närmare ytan, kunna sådana växter, som ej gå särdeles djupt med sina rötter, såsom säd, grönsaker, klöfver, odlas utan svårighet. Men fruktträd, vin-

Nybyggarehem i San Joaquin-dalen.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

drufvor och alfalfa kunna icke med framgång odlas på land, der det är närmare än 5 fot till hardpan-skorpan, fast man äfven på sådana platser öfvervunnit svårigheten genom att spränga hål i densamma. Detta är dock ett kostsamt och tidsödande arbete, och för säkerhets skull bör man vid köp af jord, om hvars beskaffenhet i berörda hänseende man icke är tillräckligt väl underrättad, gräfva eller borra hål här och der. För detta ändamål användes med fördel ett 5 fot långt jern-spett med tillspetsad nedre ända. Det är emellertid blott i de torrare delarne af staten, som detta försigtighetsmått är

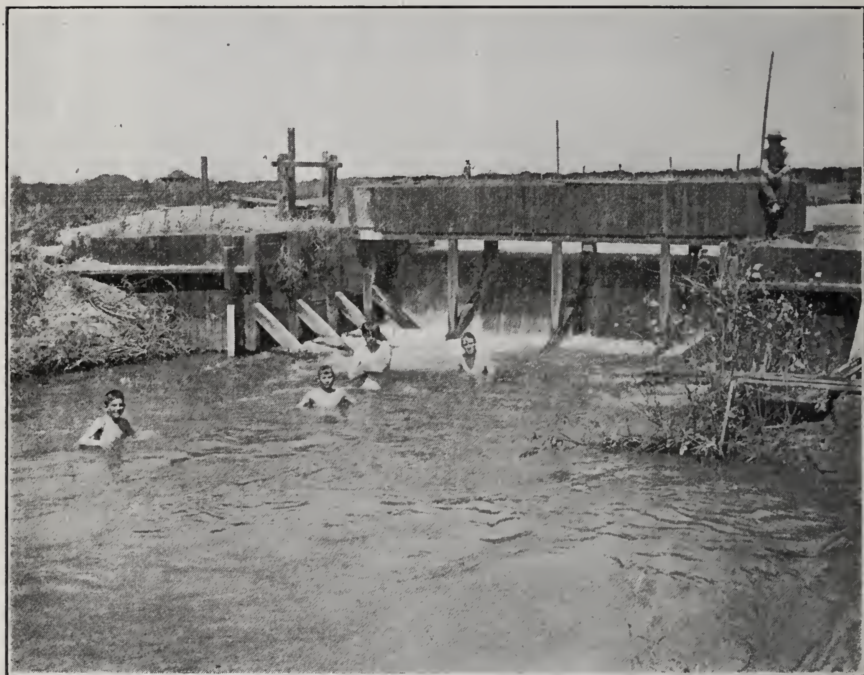
af nöden. I de rikligare bevattnade kustområdena förekommer i regel hvarken alkali eller hardpan.

Då konstbevattning först började användas, troddes det, att ju mer vatten man kunde häfva på jorden, desto bättre skulle resultatet bli, och i åratal följdes denna plan, tills jorden på sina ställen blef så genomdränkt, att man fick nytt hufvudbry med att fundera ut, hur man skulle kunna göra sig qvitt det öfverflödiga vattnet. Det fins platser vid Fresno, der ett dussin år, efter det man ej fann vatten på närmare djup än 50 fot, vatten träffades så nära ytan, att vindrufvor icke längre kunde odlas. Genom denna öfverdrifna bevattning samlades också alkali till den grad, att jorden blef värdelös. Man vet nu, att rätt afpassad, sparsam bevattning, följd af flitig harfning, är rätta sättet att gå till väga. Härigenom tillåtas växterna att följa sin natur att tränga nedåt med rötterna i st. f. att, såsom fallet är i fuktiga klimat, breda ut dem. I öster- och mellanstaterna äro de odlade växterna på grund af jordens beskaffenhet nödsakade att söka sin näring endast i det öfversta jordlagret, inom ett djup af 6 till 9 tum. Frukträden i California hemta sin näring 5 och 10 fot under ytan. Man har vid gräfning funnit rötter af persikträd öfver 20 fot djupt och alfalfarötter, som sträckt sig dubbelt så djupt. Den starka sommarvärmen i Californias dalar skulle förbränna rötterna, om de vore utbredda nära ytan, och mycket mer vatten skulle behöfvas för att få växten att frodas, än då den får tränga nedåt med rötterna och hemta fuktighet i de lägre jordlagren. Detta visar sig klart vid sockerbetsodling. Få betorna för mycket vatten, bli de knutiga och oformliga; sparas det på vattnet, skjuta de rakt nedåt och bli långa och välformade. En annan sak är också att iakttaga, näml. att det icke går an att som i östern plöja endast några få tum och till samma djup år efter år. Många ha pröfvat denna metod och begagnat ofta upprepad bevattning i grunda fåror, med påföljd att der bildat sig i jorden hvad som i California kallas "irrigation hardpan," ett ogenomträngligt lager af hårdlera, hvarigenom växterna tvungits att breda ut sina rötter nära ytan. Otaliga trädgårdar ha förstörts på detta sätt. I California gäller det att plöja djupt, vexlande djup hvarje år, och att bevattna jorden sällan, men i djupa fåror, på det att vattnet må tränga sig ned, der det gör största nyttan, och endast genom s. k. "kapillärattraktion" eller naturlig sugning sprida sig uppåt. Detta vid bevattning af trädgårdar. Alfalfafält bevattnas vanligen genom att leda vattnet in öfver fältet, som är uppdeladt i

En irrigerad trädgård.

rutor, omgifna af 6—12 tum höga vallar. En dylik ruta bevattnas, hvarefter vattnet genom en håla i vallen inledes på en annan ruta. Är fältet alldeles jemnt, behöfves inga rutor, enär vattnet då sprider sig lika öfver hela fältet. Men som i de flesta fall höjningar och sänkningar förekomma, måste rutsystemet användas, för att hindra vattnet att samla sig på de låga platserna och lemna de högre oberörda. Irrigationssystemen i California äro i de flesta fall anlagda af bolag,

Stor vattendamm i Turlocks irrigationsdistrikt.

och farmarena få sjelfva från de af bolagen anlagda hufvudkanalerna leda diken till sina respektiva farmar och betala sedan hvarje år ett visst gifvet pris för vattnet, vanligen mellan 50 cents och 1 dollar pr acre i San Joaquin- och Sacramento-dalarne, men i södra California, der vattentillgången är knapp, ofta flera dollars. På många platser, dit vatten ej kan ledas från floder, ha farmare borrat djupa brunnar och

irrigera sitt land med vattnet från dem. I Santa Clara-dalen bevattnas hundratals trädgårdar medelst pumpning från sådana brunnar. Naturligtvis är en sådan anordning kostbar. En pumpmaskin, stor nog att bevattna 40 acres kostar $1,000. Konstbevattningen har förvandlat öknar till blomstrande samhällen. I Imperial-dalen, som för några år sedan ansågs obeboelig, ha, sedan konstbevattning infördes, städer och byar vuxit upp som svampar ur jorden, och dalen är nu ett af de mest blomstrande farmdistrikt. San Joaquin-dalen skulle än i dag varit ett hem endast för boskapshjordar och deras vaktare samt för spekulanter i hveteodling, om ej konstbevattning införts. I norra delen af nämda dal har den mest underbara förändring inträffat, sedan Modesto-Turlock-irrigations-systemet blef fullbordadt. Detta irrigations-distrikt organiserades 1887, men intet blef uträttadt under de derpå följande 14 åren, enär hveteodlarne motsatte sig införandet af konstbevattning. Distriktet omfattade 250,000 acres. Det var nästan omöjligt att finna någon köpare, när något land var till salu, ehuru jordmånen var god och priset sällan öfversteg $10 pr acre. Omsider segrade "den nya ordningens" förfäktare, kanaler anlades kors och tvärs, vatten inleddes, och köpare började strömma till trakten. Jord i detta distrikt betingar i dag ett pris vexlande mellan 60 och 100 dollars pr acre. Farmar på 300 till 1,000 acres ha uppdelats i 40-, 60- och 80-acres-platser, och alfalfafält, vingårdar, trädgårdar ha efterträdt de gamla, halfförtorkade sädesfälten. I Kern county, det med irrigationskanaler bäst försedda af statens counties, mäta hufvudkanalerna sammanlagdt 600 mil i längd och de mindre dikena 800 mil.

Hvete var den första jordbruksprodukt, hvarigenom California blef kändt. 1850 skördades 167,000 bushels hvete i California, 1853 fyra gånger så mycket, 1860 öfver 6 millioner, 1868 öfver 20 millioner, 1878 öfver 38 millioner. Den största hvetegröda, som någonsin skördats i staten, var den af år 1880, belöpande sig till 57 millioner bushels. Priset på hvete var då $1.08 pr bushel. Sedan dess har grödan varit i nästan stadigt nedgående. 1907 utgjorde den 18 millioner bushels. De minsta grödorna sedan år 1860 skördades 1865 och 1905, utgörande resp. 5,167,000 och 5,328,563 bushels. Det högsta priset, 3 doll. pr bushel, betaltes 1864; det lägsta, 48 cents; 1895. Svårigheten att få de stora grödorna bergade, då arbetslönerna voro höga och arbetarne få, ledde till uppfinnandet af arbetsbesparande maskiner — först den s. k.

"headern", som afklipper axet och kastar det i en långsides med maskinen körande vagn, och derefter den kombinerade skörde- och tröskmaskinen, som, dragen af ett 20-tal hästar eller ock af en automobil, både skördar och tröskar säden. De stora hvetefälten plöjas och harfvas än i dag mångenstädes mycket slarfvigt. "Gangplogar," som plöja flera fåror samtidigt, dragas öfver fälten af ett dussin hästar eller mulåsnor, jemt och nätt rifvande upp jorden till ett par, tre tums djup. Sådan farmning, med odling af samma sorts gröda år

Typisk präriefarm i California.
De två skuggträden äro s. k. umbrella-träd, vanliga i San Joaquin-dalen. Farmen tillhör Chas. Fredrickson och är belägen 5 mil norr om Kingsburg. Fotografi tagen af E. Skarstedt.

efter år, måste gifvetvis utsuga jorden. I Californias torra klimat produceras icke sådana växter, som bilda en tät och rotrik vall, och med hvilkas tillhjelp man kan bibehålla jordens bördighet och mylla. Genom att hvart tredje eller fjerde år nedplöja en klöfver- eller gräsvall uppehålles en farms produktionsförmåga ganska bra, men i ett torrt klimat är man beröfvad denna utväg. Konstbevattning är derför den enda räddningen. Med dess tillhjelp kan allt möjligt odlas, äfven

ärt- och klöfverväxter, synnerligast alfalfa. Der ej konstbevattning kan införas, användes metoden att hvart annat år låta sädesjorden ligga i träda. Genom harfning göres den då skicklig att qvarhålla en stor del af vinterregnet till gagn för nästa gröda. California-hvetet har i följd af klimatiska förhållanden och dåligt val af utsäde blifvit så stärkelsehaltigt, att dess mjöl, för att kunna användas till bakning, måste blandas med hvetemjöl från nordligare belägna stater.

Kornet (barley) är den vigtigaste af Californias sädesarter. Kornet mognar tidigare än hvetet och reder sig med en mindre regnmängd. Kornet har icke likt hvetet försämrats. Det röner stor efterfrågan i bryggerierna i Europa. I California är korn det förnämsta häst- och svinfodret. Majs kan odlas med fördel endast på fuktigt lågland eller irrigerad jord, och grödan räcker icke på långt när för behofvet. Arbets-

Hafrefält i Eel River-dalen.
Denna gröda gaf 75 bushels pr acre.

hästar fodras derför med korn, ehuru produktionen deraf kostar mer än majs i ett ordentligt majsklimat eller hafre i ett ordentligt hafreklimat. California-farmaren kan följaktli-

gen ej föda sina dragare så billigt, som farmaren i majs- och hafrestaterna föder sina. Ej heller kan han producera gödboskap, svin eller ägg lika billigt, som förhållandet är i majsstaterna. År 1907 såldes i California 25 millioner bushels korn och året förut liksom 1901 öfver 26 millioner, utom allt som användes på farmarne.

Hvarken hafre eller majs odlas i någon vidare utsträckning i California. Hafren kräfver ymnig vattentillgång. Längs kusten, i synnerhet i de norra counties, ger den dock vissa år goda grödor, såsom af vidfogade illustration synes. Hafregrödan uppgår till mellan 4 och 5 mill. bushels pr år; majsgrödan till föga mer än en mill. bushels.

Californias torra somrar förebygga odlandet af de gräsarter, som i östern användas till hö. Det hö, hvarmed California-farmaren fodrar sina hästar och kor, hemtas i regel från sädesväxterna. Hafre, hvete och korn skäras, innan de hunnit mogna, och torkas till hö. Kornaxet med sina långa, skarpa spröt skadar ofta djuren i munnen, hvadan kornhögerna undvikes, der man har tillgång på hafre- eller hvetehö. I de irrigerade trakterna användes mest alfalfahö. Vanligen ger alfalfan 3—5 grödor om året, hvardera på 1 eller 1½ ton. Alfalfan är det rikaste foderämnet för mjölkproduktion, t. o. m. öfverträffande klöfver, och användes i mejeridistrikten i ofanlig utsträckning. Äfven begagnas den till svinfoder. Som betesväxt lider alfalfan af samma fel som klöfvern, näml. att lätt förorsaka väderspänning hos kor och får, hvadan farmaren, isynnerhet då korna först släppas ut på bete, måste vara mycket aktsam med dem. Klöfver odlas med framgång i de norra kustområdena.

Den första betsockerfabrik i Förenta Staterna, som hade någon framgång, var den, som 1886 uppfördes i Alvarado, Calif., och som under många år var den enda i landet. Dernäst byggdes fabriken i Watsonville, och sedan följde andra, så att California nu har 10 sockerfabriker. En af dessa, belägen i Crockett, sysslar dock endast med att förfina rörsocker från Hawaii. De öfriga sockerbruken äro belägna i Chino, Oxnard, Los Alamitos, Spreckels, Betteravia, Hamilton och Visalia. Under skördetiden kunna de förbruka inalles 10,000 tons sockerbetor om dagen. Värdet af det socker, som tillverkas i Californias fabriker, öfverstiger 1½ million dollars om året. Deras sockerproduktion utgjorde år 1908 175 millioner lbs. Det pris, som betalts för sockerbetor, aflemnade vid någon af fabrikerna, har i allmänhet varit 4½ doll. pr

ton. Medelgrödan är 10 tons pr acre. Med omsorgsfull odling kan denna fördubblas. En af svårigheterna vid sockerbetsodling är att skaffa arbetshjelp under den bråda tiden, då lukningen företages, äfvensom vid skörden. Kineser och japaneser användas mestadels till detta. Betodling bedrifves som en del af ett välordnadt vexelbruk, hvadan odlaren må-

Klöfverfält på bottenland vid Arcata.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

ste ha till sitt förfogande minst tre gånger så mycket jord, som upptages af betgrödan. Jorden måste näml. bibehållas vid full bördighet, för att göra betodlingen lönande.

Mejeriindustrien i California var till en början inskränkt till de nordliga kusttrakterna med deras ymnigare nederbörd

och deraf följande rikligare grönbete. Men i och med införandet af konstbevattning i de torra och varma dalarne ha mejerier upprättats äfven der. På kusten är smörproducenter för sitt kofoder beroende på det vilda gräsbetet, sädeshö, kli o. d. På de irrigerade områdena är alfalfan det hufvudsakliga fodret Mejerialster kunna i Californa icke produceras fullt så billigt som i östern, och fortfarande importeras

Typisk höglandsfarm i California.

en myckenhet smör och ost till California från andra stater. California exporterar hufvudsakligen kondenserad mjölk. Den ost, som tillverkas, är mest afsedd för omedelbar användning. California producerade 1907 öfver 45 millioner lbs. smör, 10 mill. lbs. ost och 169,000 lådor kondenserad mjölk om 48 burkar hvardera.

Humledistrikten äro belägna i Sacramento-dalen och de nordliga kustdalarne, i hvilka nederbörden är tillräcklig. Priset på humle vexlar betydligt, och der är alltid fara för, att skörden skall öfverstiga efterfrågan. Odlarne bedraga sig ofta sjelfva i sina anspråk. För några år sedan, då priset var 25 cents, ett ovanligt högt pris, vägrade åtskilliga odlare att

sälja, med mindre de finge 30 cents pr lb. Sedan sjönk priset, och efter att ha väntat så länge som möjligt på ändring, slumpade de bort sin gröda för 5 cents pr lb. En bal humle väger i Oregon och Washington 185 lbs., i California 196 lbs. Den årliga grödan utgör omkring 60,000 balar.

Såsom i ett föregående kapitel omtalats, har en smal landremsa på kusten i Santa Barbara och Ventura counties befunnits utomordentligt gynsam för odlingen af Lima-bönor. Rankorna utbreda sig der öfver marken, och grödan bergas och tröskas med maskiner. I Sacramento- och San Joaquin-dalarne odlas andra sorters bönor i mängd på lågland och likaledes i Monterey co. Den största bönskörd, California haft, var år 1903, då den uppgick till 112½ millioner lbs. 1907 skördades endast 85 mill. lbs.

Ingen stat producerar mer honung än California. Stora bigårdar finnas strödda här och der i de inre dalarne och på bergssluttningarne. Många af biskötarne äro personer, som för sin helsas skull flyttat ut i vildmarken och valt biskötsel som en lämplig sysselsättning. De slå sig vanligen ned på någon plats, der bina ha tillgång till alfalfafält, apelsin- eller andra fruktträdgårdar. Somliga slå sig ned i öknen bland "sage-brush," af hvilken eljest djupt föraktade växt vissa varieteter gifva god honung. California producerar i allmänhet omkring 7 millioner lbs. honung om året.

California producerar icke allt det kött, som säljes i köttbodarne. Ett stort antal kreatur importeras årligen från Oregon, Nevada och Arizona, ehuru på många ställen i bergstrakterna boskapsafvel bedrifves och på de flesta farmar någon kalf eller ungstut hvarje år uppfödes till slagt. Andra grenar af jordbruket ha verkat mer lockande på odlarne. Fårafveln befinner sig dock i ganska god blomstring, ehuru äfven den, i mån som landet lägges under odling, aftager. Fårhjordar på ett eller flera tusen djur drifvas hvarje vår upp till vildbetena i bergsbygden och på hösten tillbaka till dalarne, der egarne uppsöka farmare, som äro villiga att låta fåren beta af den stubb, som är lemnad qvar på majs- och sädesfält, eller den sista oskurna alfalfagrödan, och betala dem ett visst belopp för att få drifva in fåren på farmen. 1895 producerade California 35 millioner lbs. ull, 1908 endast 14½ millioner.

Det största hönsafvels- och äggproduktions-distrikt i verlden är beläget i trakten af Petaluma i Sonoma co., California. Petaluma är omgifvet af hönsgårdar af alla möjliga storlekar

— sådana, som endast innehålla några få hundra höns, och sådana, på hvilka hönsen räknas i många tusental och der inkubatorer kläcka ut ända till 3,000 kycklingar på en gång. Hönsindustrien i Sonoma county producerar öfver $2,000,000 om året. Vid en för några år sedan företagen räkning befans det, att i trakten af Petaluma redan då funnos öfver 850,000 hvita leghorn-hönor, hvilka efter låg beräkning värpte 150,-000 ägg om dagen året rundt. Detta var dock ej hälften nog att ens förse San Francisco med dess behof af ägg. Den största duffarm i verlden finnes också i California, näml. i

Strutsfarm i California.

närheten af Los Angeles. På denna farm finnas 15,000 dufvor, och kostnaden för deras föda belöper sig till inemot $6,000 om året. Egaren sålde ett år dufvor för $12,000. I Pasadena finnes en strutsfarm, hvars egare lär göra goda affärer. Strutsfjädrar säljas på platsen för priser vexlande mellan 50 cents och 30 dollars, och urblåsta strutsägg fås för en dollar stycket.

Näst upptäckten af guld samt de jättestora hvetefarmarne fins intet, som gjort California så ryktbart som dess apelsin- och citronträdgårdar. Apelsinen och citronen kunna odlas hvar som helst i California, der konstbevattning fins, och

der frost icke förekommer utom undantagvis och lindrigt. Det äldsta och förnämsta distriktet för odlingen af dessa frukter är södra California, men det vidgar sig, och i vissa trakter i de mer nordligt belägna, lägre backsluttningarne af Sierra Nevada, särskildt i Tulare, Fresno, Sacramento, Butte och Placer counties finnas redan så många fullvuxna apelsin- och citronträd, att grödan från dem utgör 10 procent af hela statens apelsin- och citrongröda. Odlingen af dessa frukter i nämnvärd skala daterar sig från början af 1880-talet och gjorde så snabba framsteg under de första 10 åren derefter, att innan man var beredd på något sådant, tillgången på frukt

En svensk apelsinodlares hem vid Riverside.

befans öfverstiga efterfrågan. Anläggningen af en apelsinträdgård kostar mycket pengar. Jorden i de trakter, der de första trädgårdarne anlades, var dyr. Vattnet var dyrt. Jemnandet af landet och införandet af vattenledning, planteringen och skötseln af träden och den långa väntan på inkomst från dem voro alla dryga och dyra, och många odlare började förlora modet, i synnerhet som de sågo, hur dyrt det var att utskeppa frukten och få den såld. Bildandet af en kooperativ förening med uppgift att ombesörja fruktens försäljning räddade odlarne ur deras betryck, och nu kan en gröda på 30,000 banvagnslaster torgföras och säljas lättare än

en gröda blott en fjerdedel så stor kunde i början af 1890-talet. De nordligt belägna apelsintrakterna ha vissa fördelar framför södra California för odlare, som endast tänka på den ekonomiska sidan af saken, i det jorden der är billigare, frukten mognar tidigare och vattentillgången är rikligare. För dem deremot, som tänka lika mycket på nöjet som på vinsten, kunna de nordliga distrikten aldrig ha samma lockelse som södra California med dess behagligare och mer romantiska vinterklimat. Apelsinodlingen är så godt som allt i södra California. De öfriga grödor, som der förekomma, äro af underordnad betydelse. De förnämsta apelsindistrikten der äro Riverside, Redlands, Highlands, Rialto, Corona, Pomona m. fl. Ofantliga summor ha nedlagts i apelsinträdgårdar af kapitalister från östern. De löpande utgifterna för en apelsinlund äro stora. Endast konstgödningen, som är nödvändig för att hålla träden vid vigör, kostar hvarje år 20—30 doll. pr acre. Den mest eftersökta och odlade apelsinsorten är Washington Navel. I södra California äro apelsinträden af denna art i full blomning i april, och frukten mognar påföljande januari och februari, stundom senare och alltid så ojemnt, att man aldrig kan renplocka ett träd på en gång. Andra apelsinsorter, såsom t. ex. Valencia, mogna på sommaren, andra återigen hela sommaren och vintern igenom. Citroner plockas snart sagdt när som helst. Man finner ofta på samma träd blommor och frukt i alla stadier, från en hasselnöts storlek till fullmogen frukt, samtidigt. De flesta citronerna plockas dock under årets 5 första månader. Frukten plockas, när den nått en viss storlek, antingen den är mogen eller ej. Man har funnit, att den då håller sig bäst och längst. Det tager 7—8 år att förvandla oodlad jord till en bärande apelsinträdgård. En dylik med träd från 8 till 15 år gamla är ledigt värd $1,000 pr acre. Träden planteras i rader på ett afstånd af 20—25 fot från hvarandra, och i marken mellan dem plöjas flera djupa fåror, i hvilka vattnet ledes. Träden vattnas på detta sätt flera gånger under sommaren, stundom hvarje månad hela året igenom, och efter hvarje vattning harfvas jorden omsorgsfullt och grundligt. California producerar omkring 27,000 banvagnslaster apelsiner och 5,000 vagnslaster citroner. Sedan april 1904 räknas 384 lådor på hvarje vagnslast. Dessförinnan räknades 362 och före 1899 blott 336 lådor som en vagnslast.

I likhet med apelsin- och citronträden står olivträdet grönt hela året om. Olivträdet trifves öfver allt i Californias jord-

bruksområden. De flesta olivträdgårdarne finnas i södra California samt i Butte och Contra Costa counties. Den största af dem alla och f. ö. den största i verlden planterades 1894 nära San Fernando och upptager 1,200 acres med 100 träd på hvarje acre. Olivträdet börjar bära frukt, när det är 4 år gammalt, men någon nämnvärd afkastning kommer ej förrän senare. Skördetiden börjar i november och räcker till februari eller mars. Oliverna tagas vanligen ned från träden med en räfsa, hvadan träden under skördetiden se skrangliga och fula ut. På gamla olivträd hänger frukten så tätt som blad. På grund af den skarpa konkurrensen med billigare växtoljor har produktionen af olivolja blifvit mindre lönande, än den förr var, och olivodlarne få nu sin största vinst af att sälja inlagda oliver, som mer och mer röna efterfrågan.

Vi komma nu till de fruktträd, som fälla sina löf hvarje vinter. De odlas öfver allt i California, dock betydligt mindre i södra California än längre norrut. Den dyra jorden och det dyra vattnet i södra California göra det fördelaktigare att der egna jorden åt apelsiner och citroner. Likväl gifva de öfriga frukterna lika god vinst som apelsinerna, om man tager i betraktande skillnaden i anläggnings- och odlingskostnader. Apelsinodlingen ådrog sig de rikas uppmärksamhet genom det skimmer af romantik, som omgifver denna söderns produkt och naturligtvis verkar förföriskt på folk, som bo i kalla vinterklimat. Men i sjelfva verket är den ena fruktens odling lika oromantisk som den andras. Vare sig man har en apelsin- eller en äpleträdgård, så har man samma arbete med plöjning, harfning, klippning, kamp mot skadeinsekter och sjukdomar, plockning och försäljning af frukten. Det må likväl medgifvas, att ingen annan trädgård företer en så tjusande anblick som den mörkgröna apelsinträdgården med dess glänsande gulröda frukter under vintermånaderna och ej heller sprider en så luflig doft som en blommande apelsinträdgård. De löffällande fruktträd, som äro mest kännetecknande för California, äro fikon, aprikoser, nektariner, persikor, mandel, valnötter och de plommonarter, som kunna torkas till sviskon. Andra frukter, som odlas med större eller mindre framgång, äro äplen, päron, plommon, körsbär och de vanliga bärsorterna hallon, björnbär, smultron o. s. v.

Äpledistrikten i California äro framför allt Pajaro-dalen i Monterey county samt vissa högt belägna områden i bergstrakterna. Äplen, som odlas i dalarne, mogna för fort och hålla sig icke. De äplesorter, som förnämligast odlas, äro

Jonathan, Early Harvest, Red Astrachan, Gravenstein, Bellflower, Newtown Pippin och Winter Permain, som håller sig bäst af alla. Äpleodlingens värste fiende är den under namnet codlin moth bekanta skadeinsekten, hvilken trifves ypperligt i Californias klimat. År 1908 utskeppades från California 2,201 banvagnslaster färska äplen, mer än dubbelt så många som året förut, samt 6,000 tons torkade äplen, nästan dubbelt mot hvad som utskeppats något föregående år.

Päron ha till för några år sedan odlats med stor framgång nästan hvar som helst, men under de senare åren har den under namnet "blight" bekanta farsoten spridt sig så vida omkring, att den nästan utrotat alla päronträdgårdar i en stor del af staten. Det är i synnerhet Bartlett-trädet, som äro mest utsatta för dess härjningar. Kiefer- och Le Conte-päronen ega den största motståndskraften, men anses ej värda att ha, utom i de varmaste trakterna, der de bli mer välsmakande än på kyligare orter. Men det är också i de varma trakterna, som sjukdomen har sitt förnämsta tillhåll. I trots af allt utskeppade California 1908 2,702 banvagnslaster af färska och 2,500 tons af torkade päron. Ør 1900 utskeppades öfver 7,000 tons torkade päron, men intet annat år har utskeppningen nått ens halfva detta belopp. Hvad de öfriga, ett tempereradt klimat tillhöriga frukterna beträffar, trifvas de icke i de varma dalarne. I San Joaquin-dalen kan man icke med någon framgång odla körsbär, hallon o. d. De trifvas bäst i de nordligare, närmare hafvet belägna distrikten. Vaca-dalen är det förnämsta körsbärsdistriktet i California. Utförseln af körsbär belöpte sig 1908 till 208 banvagnslaster, mot endast 98 år 1907 och 150 året förut. Bland bärsorterna måste undantag göras för björnbäret, som synes trifvas bra äfven i de varma dalarne.

Med "prunes" eller sviskon menas egentligen hvilken plommonsort som helst, i hvilken kärnan lätt skiljer sig från det omgifvande köttet och detta är sött nog och eger så mycken fasthet, att det vid torkning icke skrumpnar för mycket. Flera sorter användas till torkning, men de flesta sviskon, som förekomma i handeln, äro torkade och Fellenberg-plommon, de förra mest kända under namnet "French" och de senare under namnet "Italian" (eller German) prunes. Fellenberg-plommonet är mycket större än Petite. Det är Fellenberg-plommonet, som hufvudsakligen odlas i Oregon och Washington och der torkas till sviskon. I California skeppas det mestadels färskt till östern. California-sviskonet är

öfvervägande torkade petite-plommon eller franska sviskon, ehuru äfven en annan art förekommer, känd under namnet "Silver-prunes." Det franska sviskonet trifves hvar som helst i California, der regnfallet är tillräckligt. Men det förnämsta sviskondistriktet är i Santa Clara-dalen. California-sviskonet är alldeles det samma som det importerade franska sviskonet med endast den skillnaden, att det förra är soltorkadt, medan det senare torkas i ugnar och delvis kokas, innan det

Ung fruktträdgård vid Turlock.

utsläppes i marknaden. Sviskonodlarne ha ofta haft svårighet att sälja sin gröda till lönande priser. Säkert är, att det för närvarande icke är rådligt att utvidga sviskonodlingen. Oregons och Washingtons odlare få i allmänhet högre pris för sin vara, emedan den ser större och vackrare ut, ehuru den i näringsvärde är underlägsen California-sviskonet. Jorden i Oregon och Washington är rikare på fosforsyra än jor-

den i California. Jord, rik på fosforsyra, producerar stora frön och fruktkärnor. Först när man äter Oregon- och Washington-sviskonen, finner man, att kärnan i den är oproportionerligt stor. California utskeppade 1908 1,763 banvagnslaster plommon, mot 1,220 år 1906 och 1,039 1907. Sviskongrödan utgjorde 1908 54 millioner lbs., den minsta på många år. Den största var 195 millioner lbs. (år 1902) och den dernäst 180 mill. lbs. (år 1906).

Persikor och aprikoser synas ha sitt rätta hem i de varma California-dalarne. I intet land produceras persikor, som så väl tåla vid utskeppning eller hålla sig så länge som Californias. Aprikosen är en ömtålig frukt, som endast trifves inom vissa begränsade områden i de varmaste trakterna. Redan detta tillförsäkrar odlaren, som träffat på rätta platsen, en god vinst, då ju konkurrensen icke kan bli så stor som vid odlingen af mindre ömtåliga frukter. Californias utförsel af färska persikor uppgick 1908 till 1,980 banvagnslaster, mot 584 år 1906 och 699 år 1907. Af torkade persikor utsläpptes i marknaden 48 millioner lbs. år 1908, mot endast hälften så mycket 1907 och öfverträffadt endast 1902, då siffran öfversteg 50 millioner. Beträffande aprikosgrödan må följ. siffror anföras. Utskeppning af färska aprikoser: år 1906 16, 1907 71 och 1908 232 banvagnslaster. Torkade aprikoser: 3 millioner lbs. år 1907, 36 millioner 1908. Nektarinen, som är en egendomlig afart af persikan, trifves utmärkt i San Joaquin-dalen. Nektaringrödan var störst 1902 med 910,000 lbs., dernäst 1901 med 870,000, minst 1907 med 275,000 lbs. För 1908 var siffran 500,000 lbs. torkade nektariner. Persikor, aprikoser och nektariner soltorkas liksom sviskonen, men utsättas, olikt dessa, före torkningen för en blekningsprocess med svafvel. Utan densamma mörkna de vid torkningen och bli svårare att afyttra, enär köparne fordra ljus frukt lik den, som torkas i evaporatorer. Blekningen eller svafvelbehandlingen gör ingen annan nytta än att tillfredsställa denna nyck hos folk, som "köper med ögonen", d. v. s. frågar först och främst efter, hvad som tilltalar ögat. I flera stater ha förbud utfärdats mot införsel af sålunda behandlad frukt, och För. Stat:s jordbruksdepartment har i sin kamp mot all lifsmedelsförfalskning äfven angripit den californiska plägseden att svafvelbehandla frukt. Troligen är dock blekningen, när den icke öfverdrifves, oskadlig för helsan. Icke all californisk frukt af de nämda slagen torkas eller säljes färsk. En stor mängd inkokas i burkar eller bleckkannor i de s. k. "cannerierna" el-

ler konserveringsanstalterna, i hvilka ett ofantligt kapital blifvit nedlagdt. År 1902 utsändes från dessa anstalter endast 2¼ millioner lådor med dylika burkar. 1907, då den högsta siffran nåddes, var produktionen öfver 5½ millioner lådor. 1908 var den omkring 5 millioner.

California producerar årligen mellan 6 och 7 millioner lbs. torkade fikon, till största delen det svarta California-fikonet. Försök ha äfven gjorts med odling af det äkta Smyrna-fikonet, och till en del ha dessa lyckats. Största svårigheten låg i införandet af den s. k. blastofagagetingen, som är nödvändig för detta fikons befruktning. Fikonet består af ett tjockt skinn, som omsluter ett antal blommor, hvilka efter befruktningen sätta frön och bilda fruktkött. Utan befruktning torkar fikonet helt enkelt ihop och faller af. Smyrnafikonet befruktas på så sätt, att getingen i fråga tränger in i det, för att lägga sina ägg der. Han medför dervid frömjöl från vildfikonet. Getingen dör i fikonet och ätes af den, som äter fikonet. Blastofaga-getingen är nu införd till California och kommer att betrygga odlingen af Smyrna-fikonet. Mandelträdet blommar mycket tidigt, i februari, och dess blommor och ömtåliga rötter tåla icke frost. På grund af denna ömtålighet och det förhållandet, att trädet visar mycken oregelbundenhet i alstrandet af frukt, odlas det icke i någon nämnvärd utsträckning. Contra Costa, Solano, Yolo och San Joaquin counties äro nära nog de enda, i hvilka mandelträdgårdar finnas. 1908 utskeppades från California 6 millioner lbs. mandel. Af större betydelse är valnötsodlingen. Den engelska valnöten trifves nästan hvar som helst i staten utom i bergen, men det fins en olägenhet förbunden med odlingen af detta träd, särskildt de ömtåliga varieteterna. Hanblomman slår ut minst 10 dagar, ofta 2 veckor eller mer, före hanblomman, och om då regn inträffar, försiggår ingen befruktning. De trakter, der man hittills lyckats bäst med valnötträdet, äro Santa Barbara, Los Angeles och Orange counties nära kusten. Med de varieteter, som odlas der, har man icke haft framgång på något annat ställe. I Napa co. och annorstädes produceras valnötter af andra varieteter, som äro lika bra, men ej röna samma efterfrågan i marknaden. Södra Californias valnötsodlare ha en stark förening och sälja sin gröda gemensamt efter ett pris, som bestämmes af föreningens styrelse och alltid sättes ett litet grand under det pris, till hvilket valnötter från Frankrike anses kunna importeras. Californias valnötsgröda öfverstiger nu 16 millioner lbs. om året.

Vindrufvor odlas i ofantligt stor utsträckning i California både för vintillverkning, russinproduktion och för användande i färskt tillstånd. Tre fjerdedelar af allt det vin och nära nog alla russin, som produceras i Förenta Staterna, komma från California. Nära 250,000 acres i California äro planterade med vindrufvor. Ungefär hälften af planteringarne bär vindrufvor, uteslutande afsedda för vintillverkning. 100,000 acres bära russindrufvor, om ock en stor del af dessa, i synnerhet andra grödan, sändes till vinfabriker att förvandlas till vin och konjak, och 25,000 acres äro bevuxna med drufvor, afsedda att ätas i sitt färska tillstånd. Dessa packas i lådor och skeppas till öststaterna. Öfver 100 millioner dollars äro nedlagda i vingårdar, vinfabriker och annat till vinindustrien hörande. De i California tillverkade vinerna delas i två slag: sura viner (dry wines), omfattande olika sorters rödvin och hvitt vin, samt söta viner, innefattande sådana sorter som port-vin, sherry, malaga, angelika m. fl. Med surt vin menas ett vin, hvari drufvans hela sockerhalt fått öfvergå till alkohol. Ett dylikt vins alkoholhalt uppgår till mellan 10 och 14 procent. Dit höra klaret, burgundy, bordeaux, moselle, sauterne m. fl. I det söta vinet har icke allt sockret fått öfvergå i alkohol, utan jäsningen hejdats vid en viss punkt medelst tillsättning af konjak, hvarigenom en söt smak qvarstannar i vinet. Dessa viners alkoholhalt utgör 24 procent. Konjak destilleras från dåligt vin eller från drufvor, som icke lämpa sig för vintillverkning. De counties, i hvilka det bästa sura vinet tillverkas, äro Sonoma, Napa, Solano, Contra Costa, Alameda, Santa Clara och Santa Cruz. Priset på vindrufvor har här somliga år varit så högt som 20-30 doll. pr ton. Afkastningen är vanligen 4 tons och mer pr acre. California producerar årligen 25 mill. gallons sura och 16 mill. gall. söta viner. Sötvinsdistriktet befinner sig i det inre af staten och i södra California. I Fresno co. upptaga vingårdarne öfver 100,000 acres. Der är en vingård på 3,000 acres. I Cucamonga i San Bernardino co. fins en vingård på 3,500 acres, som lär producera 20,000 tons drufvor om året utan irrigation. För produktion af röda viner odlas i California 30 olika slags drufvor, såsom zinfandel, alicante m. fl.; för de hvita vinerna 16 drufsorter, bland hvilka märkas reisling, muscadelle o. s. v. För de söta vinerna odlas malaga, mission, muskat, tokay, sultana o. s. v. California Wine Association eger och sköter 40 vinfabriker och har ett år pressat vin af 225,242 tons, ehuru den vanliga mängden blott är 130,000 tons.

Russin äro i de flesta fall soltorkade muskat-drufvor. Seedless sultanas och Thompsons seedless äro ett par arter små, kärnfria drufvor, som också torkas och närmast motsvara de importerade korinterna. Russinindustrien är sammanträngd inom några få områden. 90 procent af alla i California producerade russin komma från trakterna kring Fresno, Kingsburg och Hanford i San Joaquin-dalen. Resten kommer dels från San Diego co., dels från Sacramento-dalen, i synnerhet Yolo co. Californias russingrödor utgjorde år 1908 100 mill.

Russintorkning i Nils Hansons vingård i Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

lbs.; året förut 140 mill. lbs., den största i statens historia. Den minsta var 1899 års gröda — 71½ mill. lbs. På russinfarmarne tillåtas vinbuskarne icke att växa på höjden eller sprida ut sig mycket. De afskäras hvarje höst nära roten och växa ut igen följande vår. De planteras i rader med i allmänhet 8 fots mellanrum mellan buskarne. Drufklasarne afklippas, när frukten är mogen, hvilket inträffar i september, och läggas på träbrickor att soltorkas, alldeles som man förfar med persikor, aprikoser och nektariner, endast med den

skillnaden att dessa före torkningen sönderskäras på midten. Sedan russindrufvorna torkat, hvartill åtgår ett par veckor, läggas de i de s. k. svettningslådorna (sweat boxes), stora lådor, som hålla omkring 100 lbs. hvar. Här lemnas de några dagar, hvarefter de köras till "packing"-husen, der de sorteras och läggas i mindre lådor samt sändas ut i marknaden. En stor del af russinen behandlas numera med en maskin, som tager ut kärnorna, hvarefter russinen läggas i pappaskar och i denna form salubjudas. Som russin i allmänhet betraktas mer som en lyxartikel än som en nödvändighetsvara, är det ej underligt, att russinodlarne icke alltid haft sötebrödsdagar. Få torde de farmare i östern vara, som genomgått sådana svårigheter och en så långvarig pinotid som russinodlarne i California. I åratal kunde de icke afyttra sin vara till snart sagdt något pris, ty en cent pr lb., som ofta var allt de kunde få, betalar icke kostnaderna, då en russingård representerar ett stort kapital och det räknas för en rätt god gröda, då man får ett ton russin pr acre. Många russinodlare, som voro skuldsatta, måste gå från sina gårdar. Då senare, på initiativ af en stor russinodlare och affärsman i Fresno vid namn Kearney, en russinodlareförening stiftades, förbättrades ställningen, och odlarne fingo bättre priser för sin vara, somliga år ända till 4 cents pr lb. Äfven om de finge 5 cents pr lb., vore det ej för mycket i betraktande af de svåra och ofta ganska vanskliga arbetsförhållanden och det nödvändiga kapitalutlägg (endast torkbrickorna på en 10 acres russinfarm representera ett kapital af 7—700 dollars), som äro förbundna med russinodlingen. Man tycker, att mellanhänder och köpmän skulle vara rikligen ersatta för sin möda, om russinen i sista hand såldes för 8 eller 10 cents pr lb., då jernvägsfrakten sällan belöper sig till mer än en cent pr lb. I st. f. detta betinga russin vanligen i städerna ett pris af 12—15 cents pr lb., äfven om odlarne ej fått mer än 1—2 cents. Vinlusen, som anställt sådana förfärliga härjningar i vingårdarne närmare kusten, har endast i enstaka fall uppträdt i russindistrikten. Försigtiga odlare ympa dock äfven der sina vindrufvor på rötter af någon af de s. k. "resistant varieties," sådana som Rupestris St. George, Riparia m. fl. En annan fara hotar vingårdarne i de varmare trakterna. Det är den s. k. Anaheimfarsoten, hvilken i södra California ödelagt vingårdar till millioner dollars värde, och om hvars orsak, förebyggande och botande man ännu ej vet något med visshet. Det tros, att druf-varieteten lenoir eger motståndskraft mot farsoten, och

vinodlare ha derför tillrådts att begagna den till ympstock. Men å andra sidan ger den föga skydd mot vinlusen. Konkurrensen och de många svårigheter, som mött vinodlarne, ha gjort det nödvändigt för dem att utbilda sig till specialister i sitt yrke. De äro derför i det hela bättre hemmastadda i en hel del ämnen än farmare i allmänhet. Men som affärsmän äro de lika underhaltiga som de flesta farmare. Russinodlarne, som dock ega ett visst monopol på den vara de odla, då ingen annan plats i hela Amerika kan konkurrera

Paul Rycéns vingård vid Kingsburg
visande, hur vinbuskarne se ut om vintern.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

med dem, ha genom brist på enighet och sammanhållning samt oförmåga att inse nödvändigheten af affärsmessigt tillvägagående icke ens kunnat hålla sin förening vid lif.

Grönsaker trifvas icke särdeles väl i de varma dalarne. Hvad som produceras i den vägen, odlas på vintern och skördas, innan värmen blir för stark. I trakter belägna närmare kusten går det bättre, och det fins vissa distrikt i närheten af San Franciscoviken, der sparris, kål, lök, selleri och tomatoes odlas i rätt stor skala, så att t. o. m. under somliga år

ända till 2,000 eller 2,500 banvagnslaster af selleri kunnat skickas i marknaden.

California är ett blomsterland. Under alla årets månader erbjuda blomstergårdarne der en ljuflig anblick och en angenäm sysselsättning för alla, som älska blommor och blomdoft. Violer, rosor, geranier, jasminer o. s. v. blomstra i en oändlig följd från årets början till dess slut. Några af de vackraste blomstergårdar i verlden finnas i Los Angeles, Ventura, Santa Barbara, San Mateo m. fl. af Californias counties. Alla ha hört omtalas Luther Burbank, som genom korsning och ympning m. m. framtrollar den ena märkvärdiga blomster-, frukt- eller grönsaksarten efter den andra, och som årligen erhåller en donation på $10,000 af Carnegie, för att kunna bedrifva sina forskningar och experiment utan att behöfva besväras af ekonomiska bekymmer. När Burbank skulle utse åt sig ett lämpligt arbetsfält, valde han Santa Rosatrakten i Sonoma county, Calif. Oregon och Washington ha namn om sig att producera härliga rosor, men California står ingalunda efter dem ens på det området. I Californias kustcounties och äfven i sjelfva Sacramento-dalen frodas rosorna på ett sätt, som icke öfverträffas i något annat land. Den största fröodlingsfarm i Amerika är belägen vid Gilroy, ej långt från San José i Santa Clara county. Den upptager 2,600 acres, och hvarje fot deraf är underkastad den grundligaste vetenskapliga skötsel. Det har tagit öfver 30 år att bringa denna farm till dess nuvarande högt uppdrifna ståndpunkt. Der fins en spenatsäng på 300 acres, en löksäng på 825 acres. Rädisor upptaga 100 acres. Der äro 2,500 fot långa och 300 fot breda sängar af liljor, verbenor, vallmoblommor o. s. v. af hundratals olika skiftningar i färg och form, som alla måste hållas reda på, så att fröna ej förblandas eller förkomma. Marken måste harfvas många gånger efter hvarandra, innan någonting sås. Sedan köres ogräsplogen många gånger mellan växtraderna, och stora skaror af arbetare utrota med hacka allt ogräs, som i trots af allt ständigt vill gro i den bördiga jorden. Den enda växt, hvars frön samlas med en sorts skördemaskin, är luktärtan. Alla andra frön plockas för hand. Fröna soltorkas på utbredda lakan.

En industri, som bådar godt, är att odla träd i de trädlösa trakterna af staten, för att efter deras uppväxt hugga ned dem och sälja dem som ved. Härtill har gummiträdet (Eucalyptus) befunnits särdeles passande. Detta träd har sitt egentliga hem i Australien, men planteras nu i många andra

länder och trifves synnerligen väl i California. Trädet växer med otrolig snabbhet och kan under gynnsamma förhållanden redan vid 10 års ålder med fördel förvandlas till ved eller bro-virke m. m. Sedan trädet afsågats, växer det åter upp och blir 10 år senare färdigt för ny skörd. På några få år kan detta träd hinna en höjd af 50 fot och mäta 3 fot rundt stammen. Trädet börjar blomma vid 3 års ålder och är grönt hela året om. Det synes trifvas allra bäst i Santa Barbara och Ventura counties, ehuru äfven längre norrut — t. ex. i Berkeley och Oakland — och i de inre dalarne finnas många vackra Eucalyptus-träd. Elwood Cooper i Santa Barbara, en bekant fruktodlare, har 200 acres planterade med olika Eucalyptus-arter, till största delen på mark, som var så godt som oduglig för jordbruk. Han beräknar, att han skall kunna år efter år, hur länge som helst, hugga 1,000 cords ved från sin plantering hvarje år, utan att förminska dess värde.

Bland de ogräs, som bidraga att förbittra California-farmarens tillvaro, må nämnas solrosor, saltgräs, Johnsongräs och Bermudagräs i San Joaquin-dalen och åkervindan (morning-glory) i Napa- och Sonoma-dalarne. Öfriga ogräs kunna jemförelsevis lätt underkufvas, men de nämda äro mycket besvärliga. Bland de värsta skadeinsekterna räknas "codlinmoth" samt åtskilliga arter af sköldlöss (scale-insects), hvilka äro besvärliga i alla torra klimat. Fruktodling måste bedrifvas vetenskapligt, med användande af alla nutida hjelpmedel vid bevattning, harfning, trädens besprutning o. s. v., om den skall bli lönande. Många exempel på storartad vinst från väl skötta trädgårdar kunna också hvarje år uppvisas. Men den, som med otillräckligt kapital, på olämplig jord och utan erforderlig erfarenhet slår sig på fruktodling, skall ej förvåna sig öfver, om han blir besviken i högt spända förväntningar. California har i så fall inga fördelar framför andra stater för farmaren, utom den att han i dess blida klimat lättare bär sina missräkningar och eggas till förnyade ansträngningar, än fallet skulle vara, om han samtidigt skulle besväras af köld, snö, storm och andra dylika obehag. Någon viss gifven stor inkomst kan ingen, allra minst nybörjaren, med säkerhet påräkna. Det är så många förhållanden, som göra inkomsten från fruktodling oregelbunden. "Det finnes," skref prof. Wickson, Californias förnämsta auktoritet på detta område, en gång i den af honom redigerade farmtidningen Rural Press, "fall, då en acre af fruktträd i godt skick lemnat frukt till ett värde af $500 på ett enda år, och

det finnes andra fall, då icke ens 20 acres producerat så mycket, vare sig det varit trädgårdens fel eller berott på olämpligt tillvägagående vid försäljningen af grödan. Afkastningen af en trädgård beror på trädgården, på egaren och på marknadsförhållandena. Det försäkras dock temligen allmänt, att goda trädgårdar äro vinstgifvande egendom och äro i stadig efterfrågan till ett pris af mellan 100 och 1,000 dollars pr acre. $250 torde vara genomsnittspriset för sådan egendom. Utsigten för en nybörjare utan kännedom om fruktodling att redan från början lyckas är icke synnerligen god, fastän det verkligen funnits många fall, då personer kommit till California och haft framgång från början. Det beror visserligen i hög grad på odlaren, men den allmänna ställningen inom fruktmarknaden kan i dessa fall ha varit gynsam för honom. Ingen bör köpa California-egendom, utan att först ha undersökt förhållandena på ort och ställe och bildat sig en föreställning om, huruvida han sjelf eger de nödvändiga betingelserna för att göra företaget lönande för honom. Det finnes ingen "bästa tid" att börja i California, ty våra fruktintressen äro lifliga hela året om. Apelsinerna börja mogna i november och hålla på, tills de vanliga trädgårdsfrukterna börja i maj, och dessa hålla på, tills apelsiner och citroner börja igen på hösten. Kostnaden för land och odling är så omvexlande, att man icke kan lemna något tillförlitligt besked derom i några få rader." Likväl låta menniskor i östern kugga sig att köpa jord, aktier i fruktodlingsföretag, i oljebrunnar och annat, utan att vårda sig om att anlita sakkunniga personers biträde eller att sjelfva komma ut och undersöka förhållandena. Ett bolag i östern köpte på 1880-talet 1,200 acres jord i södra California, planterade apelsiner på alltsamman och ställde om, att träden blefvo skötta på bästa sätt. De växte dugtigt ett par, tre år, hvarefter de började tyna och dö. Fackmän från California-universitetet eftersändes för att se efter, hvad felet var. Prof. Hilgard, den verldsberömde jordbruksauktoriteten, som var med, berättade efteråt: "Vi funno hardpan så nära jordytan öfver hela bolagets farm, att det fans alldeles intet hopp att kunna rädda planteringen. Företaget måste öfvergifvas, sedan det kostat bolaget många tusen dollars."

Hvad som deremot kan uträttas på lämplig plats med företagsamhet, insigtsfullhet och nödvändigt begynnelsekapital, visas af mrs Shermans historia. Mrs Minnie Sherman uppväxte i Philadelphia och kom 1884 till California. Hon

fick af sina föräldrar en summa penningar att använda efter eget behag. Efter att ha sett sig omkring, köpte hon 640 acres jord 5 mil från Fresno. 14 acres voro i vingård, 30 bevuxna med mandelträd. Resten af platsen var obrukad. Der fans ett nytt boningshus. Mrs S. odlade första året hvete. Året derpå planterade hon 40 acres i Muskat-drufvor. Denna russingård ökade hon sedan år efter år med nya planteringar, tills den nådde ett omfång af 200 acres. Under tiden planterades på en annan del af farmen päron, oliver och persikor m. m. Kort efter utflyttningen till farmen började mrs S. vid sidan om sina öfriga företag studera smörtillverkning. Hon köpte böcker i ämnet, rådgjorde med erfarna personer, studerade bakteriologi och vann det mål, hon föresatt sig, näml. att åstadkomma smör, som var fritt från den besynnerliga smak, som alfalfabete skänker. Hennes smör blef eftersökt, och den första guldmedalj, som någonsin utdelats för alfalfa-smör, tillerkändes mrs Sherman. Hon hade inalles 200 kor, och under de första åren betalte de i medeltal $51.65 pr ko. Hon slog sig nu på djurförädling med syfte att producera kor med största möjliga härdighet och styrka och förmåga af mjölkproduktion. Den på sin tid mest berömda mjölkko, Juliana De Kol, föddes på mrs Shermans farm och blef på bekostnad af California Promotion Committee sänd till mejeristmötet vid verldsutställningen i Chicago. Fidessa, en annan berömd ko, som flera år å rad vann pris i Sacramento, samt öfver 20 andra kor, som hvardera producerat öfver 20 lbs. smör i veckan, härstamma alla från mrs Shermans farm. Mrs Sherman tillvann sig genom sitt outtröttliga arbete, sina studier och sin praktiska duglighet anseende som en auktoritet i vinodling, boskapsskötsel och mycket annat och uppträder ofta som talare vid farmaremöten. Sin kärlek till landet framställde hon vid ett tillfälle i följ. ord: "Hur mycket ljufvare skall det icke bli, när arbetsdagen är till ända, att veta, att den förbättring man åstadkommit här på jorden, vunnits under kamp med den vänliga naturen och icke med den oroliga menskligheten. Lifvets nöjen äro på landet fulla af enkel lycka. Der har man tid att njuta af naturen, af böcker och umgänget med vänner. Familjen samlas der under den långa qvällen i större enighet och kärlek, då intet finnes, som lockar någon af medlemmarne bort från den husliga härden. Och tänk, hur mycken tillgifvenhet som finnes på farmen. Efter familjen komma de trogna djuren, hästarne, som gnägga, då de höra egarens steg; korna, som vända sina milda

ögon för att se efter, hvem det är, som stryker deras mjuka hår; och alla de andra, mindre djuren, som visa menniskan sin tillgifvenhet. Stundom efter en tids bortovaro från hemmet förefaller det nästan, som om äfven träden och blommorna utandades ett välkommen." Landtlifvets okonstlade lockelser kunna knappast framställas vackrare eller sannare i så få ord.

KAPITEL 9.

Indianer, kineser och japaneser.

Somliga författare anse Californias indianer såsom de lägst stående bland alla indianer i Amerika. Andra hålla före, att detta omdöme beror på missförstånd och föranledts af indianernas fredliga lynne och tillbakadragna natur. I ingen del af Amerika voro urinbyggarne fredligare än i California. Ursprungligen bebodde alla dalar både på låglandet och bland bergen af indianer. På 1830-talet ansågs California hysa inom sina gränser 200,000 indianer. I närvarande stund finnas troligen icke mycket öfver 10,000 californiska indianer. Som ett exempel på, hur man förfarit med indianerna, kan följande nämnas. Omkring 50 mil från San Jacinto i södra California ligger ett område, kändt dels under namnet Agua Caliente från en der befintlig varm källa, dels som Warners Ranch, efter namnet på en kapten Warner, som slagit sig ned der. Indianerna voro der före honom, men han lyckades likväl göra gällande, att han tagit landet i besittning före indianerna, och begärde, att regeringen antingen skulle köpa landet af honom och gifva det åt indianerna eller också drifva bort de senare. T. o. m. Högsta domstolen fällde det utslaget, att Warner och hans familj hade eganderätt till ett område innehållande 30,000 acres, och då egarne vägrade att sälja de 900 acres, på hvilka indianerna hade sitt hem, och ej ville taga emot mindre än $245,000 för hela platsen, dömdes indianerna till förvisning, sedan regeringen uppsökt och för deras räkning köpt en annan lämplig trakt. Den förut citerade skriftställaren Chas. Lummis från Los Angeles besökte 1902 Warners Ranch, för att tala med indianerna och inhemta deras åsigt om saken. Der bodde då 154 indianer, och det arbete de gjort på platsen, ansågs värdt $10,000. De förklarade enhälligt, att de hellre ville dö än lemna den plats, som utgjort deras och deras fäders hem. "Om ni ger oss den bästa plats i verlden," sade deras ledare, "så är den icke så bra för oss som denna. Vi föddes här, och våra fäder äro begrafna här.

Om ni icke vill köpa denna plats åt oss, så fly vi likt vildfoglarne upp i bergen. Vi slåss icke. Vi lyda, när regeringen befaller. Om vi icke få stanna här, vilja vi dö i bergen." Lummis anmärker: "Utom sitt jordbruk och de varma källorna ha indianerna andra industrier, värda beaktande. De äro skickliga i att fläta korgar. Om man toge något af de konstarbeten, som göras af hvita qvinnor, och ställde det på en offentlig förevisning sida vid sida med de korgarbeten,

Korgflätande indianqvinnor i södra California.

som göras af indianqvinnorna, skulle de civiliserade damerna ögonblickligen begära att få sitt konstarbete tillbaka, ty hvarken i fråga om konstnärlighet, gagn eller värdighet skulle det uthärda jemförelse med indianskornas arbete. Utom korgar

af alla former, färger och mönster tillverka de präktiga sadeltäcken af yucca-växtens fibrer. De använda vattnet i de varma källorna att uppmjuka materialet. Att taga från dem källorna vore detsamma som att beröfva en stadsdam de beqvämligheter hon har i sitt hem. Om något amerikanskt samhälle hade dessa källor och begagnade dem för någon industri — för att nu icke tala om deras medicinska egenskaper eller den inkomst, som beredes genom resandes besök — så skulle det slåss hellre än att godvilligt lemna dem ifrån sig." De fredliga indianerna kunde och ville icke detta. De blefvo beröfvade sina källor och sitt land och bortförda till en annan trakt.

I korgflätning visa indianskorna i Humboldt co. samma skicklighet som sina medsystrar på Warners Ranch. I Humboldt co. inom ett område af 3,500 qvadratmil bodde ursprungligen fyra genom språk, seder och tradition skarpt åtskilda indianstammar, näml. Hoopa-stammen, två stammar vid Öfre och Lägre Klamath-floden samt en stam vid Mad River. Qvarlefvorna af dessa stammar ha nu delvis utjemnat skiljaktigheterna. Ännu för en mansålder sedan måste alltid tolk anlitas, när medlemmar ur de olika stammarne råkades. Nu rådbråka de engelska vid dylika tillfällen. Den ena stammens korgarbeten likna den andra stammens. De ha alla låtit sig påverkas af den amerikanska affärsandan, och den starka efterfrågan på deras korgarbeten har förmått dem att tillgripa annat, lättare åtkomligt material än hvad de förr använde, och äfven att skänka korgarne annan form än den traditionella. Deras religiösa dansar äro nu föga annat än supfester. För endast några år sedan voro de ceremonier af den högsta betydelse. Hvithuds-dansen bland Hoopa-indianerna var deras största fest. Under sina dansar plägade indianerna hålla olika dyrbarheter i sina händer — bössor, "medicin-stenar" o. s. v. I den ifrågavarande dansen buro de hvita hjortskinn hängande på långa stakar. Dylika hjortskinn värderas högt af indianerna och gå i arf från fader till son. Dansen pågick i flera dagar. De dansande uppträdde på olika platser i trakten, der enligt deras tradition den första menniskan varit sedd. Dansen bestod i svängning med armarne och kroppen och upphäfvande af vilda tjut. Qvinnorna deltogo icke i densamma.

Californias indianer äro korta till växten, men breda öfver höfter och bröst. De äro af naturen sega och starka och uppnå en hög ålder, ända till 120 år och deröfver. En indian, som

gick naken en kall och ruskig dag tillfrågades, om han inte kände sig frusen. Han frågade tillbaka, om den hvite kände sig frusen om ansigtet. "Nej, naturligtvis inte," svarade den

Indianhöfdingen Big Willis i Hoopa-dalen. **Indianen Kah-Hah, 120 år gammal.**

Fotografierna tagna af A. W. Ericson, Arcata.

hvite. "Nåväl," gentog indianen, "indian ansigte öfver hela kroppen." Indianernas ursprungliga vapen voro mycket enkla båge och pilar. Deras föda utgjordes af ekollon, kött, fisk,

tarmar, rötter, gräsfrö, ödlor. Klöfver äta de med begärlighet, både stjelk, blad och blomma. Sedan de kommit i beröring med de hvita, ha de i många fall antagit deras seder.

Det är kanske icke rätt att sammanställa indianerna med kineser och japaneser, hvilka ju äro folk, som representera en gammal civilisation, då indianerna endast representera naturlifvet. Men i California ha kineser och japaneser ständigt rönt en behandling, som om man ej ansåge dem vara mer förtjenta af undseende än indianerna. Guldfynden i California i slutet af 1840-talet voro den första anledningen till kinesinvandring till Förenta Staterna. Ganska många kineser anlände till San Francisco 1850 och 1851. 1852 skockade sig guldgräfvare tillhopa och drefvo kineserna ut ur gruflägren. I trots af en den 4 juli 1868 mellan Förenta Staterna och Kina afsluten vänskapstraktat fortfor agitationen mot kineserna i California. I Förenta Staterna funnos 1870 omkring 63,000 kineser. Tio år senare var antalet 105,000, och af dem voro nära en tredjedel bosatta i California, och de flesta af dessa i San Francisco.

Oaktadt arbetslönerna i California voro högre än i de flesta andra stater, rådde i slutet af 1870-talet ett allmänt missnöje bland kroppsarbetarne i California. Jernvägsstrejken i östern år 1877 gaf anledning till ett massmöte i San Francisco med uppgift att uttrycka sympati för strejkarne. Det hölls den 23 juli 1877, och samma qväll samt under de två följande qvällarne blefvo flera kinesiska tvätterier förstörda och några kineser mördade. En säkerhetskomité blef af de ordningsälskande medborgarne tillsatt. Dess anförare var Will. Coleman, som varit president för vigilanskomitén 1856. Arbetarne förnekade sin delaktighet i våldsgerningarne mot kineserna, och många af dem förenade sig med Colemans brigad, som under de följande dagarne höll vakt i staden till förebyggande af vidare oroligheter. Bland medlemmarne i brigaden befann sig en irländare vid namn Denis Kearney, en 30 års karl, anspråkslös i sitt lefnadssätt, men våldsam i tal och idéer. Han hade 5 år förut kommit som sjöman till San Francisco och der arbetat sig till en förmögenhet såsom åkare. Han var af ett nervöst temperament, var kort till växten, starkt bygd och egde i ovanlig grad företagsamhet och skarpblick. I 2 års tid hade han tillbragt flera timmar hvarje söndag i en skola för sjelfbildning och der ofta uttalat sig skarpt om arbetarnes lätja och slösaktighet och deras ovilja mot kineserna. Af en eller annan anledning slog han nu tvärt om

och uppträdde som agitator mot allt, som han förut hållit dyrt och kärt. Den 12 sept. 1877 bildade en skara arbetslösa en förening under namn af Californias arbetareparti. Bland de uppgifter, som detta parti satte sig före, var kinesernas utdrifvande. Kearney valdes till ordförande, och i den trosbekännelse, som affattades, förekom bl. a. ett skarpt uttalande mot kineserna och dem, som hade kineser i sin tjenst. Snart vidtogo de sedermera så beryktade "sandlott-mötena," der Kearney qväll efter qväll dundrade och rasade mot de "blodsugande kapitalisterna," de tjufaktiga politikussarne samt kineserna. Alla sina tal inledde han med sitt valspråk: "Kineserna måste bort." Han förklarade, att striden mot dem ej skulle komma att uppgifvas, förrän der flöte nog blod i Kinastaden för kinesernas lik att flyta på ut i viken. Den 29 oktober tillställde han ett möte på Nob Hill, der de rika bodde. Han lät tända upp stora eldar och skrämde med sitt tal vederbörande till den grad, att de läto arrestera honom. Då han utsläpptes ur fängelset, helsades han som martyr af 20,000 arbetare, hvilka satte honom i hans egen åkarevagn och drogo honom genom gatorna. Det dröjde icke länge, innan både politikussar och andra började söka Kearneys bevågenhet. Han blef en makt i staden och staten. Hans parti tillväxte. Motpartier uppstodo, men fastän Kearney snubbade sina närmaste anhängare, tyranniserade sina vänner och skällde ut dem, som gjorde invändningar, fick han dock en tid framåt behålla makten. Han bestämde, hvilken guvernör som skulle väljas, han tillsatte lagstiftare, domare och andra embetsmän. Ingen man i California har någonsin egt större makt än han. Det var faktiskt han, som genomdref, att kinesinvandringen blef förbjuden, och Californias nu gällande grundlag, denna — såsom någon sagt — "egendomliga blandning af visdom och nonsens" — är ett arf från Kearneys glansdagar. När hans verk var fullbordadt, inträdde en våldsam reaktion. Han förlorade sin popularitet. Sedan hördes han ej vidare af. Den 23 april 1907 afled han i sitt hem i Alameda. Som ett minne af hans verksamhet har alltjemt qvarstått i det allmänna tänkesättet i California en afgjord ovilja mot kineserna. Californias grundlag egnar dem en hel artikel, hvari staten förbjudes att anställa dem i något allmänt arbete.

Fackföreningarne i de stora städerna ha ifrigt agiterat mot kineserna. Lika fullt kunna dessa knappt undvaras. De, som skrika mest emot dem, äro de, som sist skulle vilja fylla

deras platser. Fruktodlarne, som behöfva snabb och pålitlig hjelp i skördetiden, skulle under nuvarande förhållanden rakt icke kunna reda sig utan kineser eller japaneser. Kinesen är som arbetare och menniska flitig, oförarglig och framför allt sparsam. I San Francisco ha kineserna sin stad för sig. De utgifva tre tidningar, och en af deras redaktörer har tagit afgångsexamen från Yale-universitetet. Sex af deras stora bazarer representera ett sammanlagdt kapital af en million dollars, och en sak, som de särskildt berömma sig af, är att de betala en tredjedel af all införseltull, som inkasseras i San Francisco. Deras stad var före den stora branden en ruskig hopgyttring af hus vid trånga gränder. Deras nya stad är renare, bättre och trefligare. Deras nya teater kostar $50,000; de ha en egen bank, ett josshus, naturligtvis, och en ofantligt fin restaurant. 500 telefoner äro insatta i Kina-staden.

Mycket af hvad som sagts om kineserna, gäller naturligtvis äfven om japaneserna. Dessa räkna sig dock som ett högre och mer modernt civiliseradt folk och anse det som en grof förolämpning, att amerikanerna vilja hänföra dem till mongolerna i sin lagstiftning mot invandring af asiatiska folk. Beträffande japaneserna röjes i California en uppfattning, som icke delas af befolkningen i de öfriga amerikanska staterna, och som ledt till mycken ledsamhet och t. o. m. förorsakat allvarsam oro inom landet. I flera år har en del af befolkningen i San Francisco yrkat på att få japanesiska skolbarn utestängda från de allmänna skolorna och hänvisade till särskilda skolor. Då advokaten Grover Johnson (samme herre som på 1890-talet uppträdde som försvarare för den nedrige qvinnoskändaren och dubbelmördaren Durrant i San Francisco) såsom medlem af Californias legislatur vintern 1908-9 framkom med ett lagförslag i samma syfte, kort efter det att försäkringen om vänskapliga känslor mellan Japan och Förenta Staterna blifvit afgifna af de båda landens regeringar och Japan på ett så storartadt sätt mottagit och hedrat den amerikanska flottans män vid dess besök i Tokio, väckte hans tilltag bestörtning öfver hela landet och föranledde president Roosevelt att gripa in och genom telegram till guvernör Gillett söka få lagförslaget åtminstone bordlagdt tillsvidare. Amerikanska tidningar uttryckte som sin mening, att California i gengäld för det stora och kraftiga bistånd, som skänktes af hela landet, då California led nöd och behöfde hjelp, borde undvika att genom egensinne och obetänksamhet sätta hela landet i fara. Japaneserna representera i alla fall en högt

civiliserad, lifskraftig nation, vida öfverlägsen en mängd af de invandrare, som opåtaldt tillåtas strömma in från Europa. Förf. till denna bok har en gång under sin farmaretid i California anlitat en skara japanesiska arbetare, och han vet, att hvart han än vänder sig, han aldrig kan få trognare, pålitligare, präktigare menniskor att göra med, än dessa japaneser voro.

KAPITEL 10.

Städerna vid San Francisco-viken.

Ingen amerikansk stad torde haft en mer romantisk och omvexlande historia än **San Francisco.** Ifrån en ringa början tillkämpade sig denna stad på föga mer än 50 år en plats i ledet bland de främsta städer i Amerika både som handelsstad och som ett hem för skön konst, literatur och andra den högsta civilisationens idrotter. På några få dagar omintetgjorde jordbäfning och eld resultaten af en hel generations alla ansträngningar, och tre år derefter framstår staden åter i förnyad och förskönad form. Något i sitt slag mer underbart kan ej uppletas i verldshistorien. Den 8 okt. 1776 grundades af franciskanermunkarne Palon och Cambon den än i dag vid Dolores str. belägna missionsstationen Mission Dolores med dess tre fot tjocka murar af soltorkad lera på grundvalar af gråsten. Den förste amerikan, som ankom till platsen, var Jacob Lease, hvilken år 1836 erhöll till skänks af guvernör Pio Pico ett landstycke vid viken och derå omedelbart uppförde ett litet brädhus och firade dess fullbordande den 4 juli medelst hissande af den amerikanska flaggan. Platsens namn var då Yerba Buena, och Lease's bostad låg vid norra sidan af Clay st., nära Dupont st. Ännu 10 år senare funnos endast ett 30-tal byggnader i Yerba Buena. År 1840 hade platsen 14 invånare, näml. 4 amerikaner, 4 engelsmän och 6 andra europeer. I januari 1847 ändrades namnet, af aktning för den gamla missionsstationen, till San Francisco. Den 28 feb. 1849 besöktes platsen för första gången af en ångbåt. Vid denna tid hade ryktet om guldfyndet vid Sutters qvarn hunnit sprida sig och lockat tusentals äfventyrare från alla jordens länder till California. San Francisco blef plötsligt en handels- och sjöstad af betydelse. Stora karavaner ankommo landvägen, och i hamnen lågo ångbåtar och segelfartyg från alla länder. Menniskorna grepos af en feberyra. De glömde allt för det trolska ordet guld. Alla ville bli rika och

trodde sig kunna bli det i en handvändning, blott de komme till guldfälten. Vid ett tillfälle lågo i hamnen 400 fartyg, som öfvergifvits af sina besättningar.

Det är naturligt, att under sådana förhållanden en mängd laglösa sällar skulle finna fritt spelrum för sina lidelser. Det dröjde heller icke länge, innan förbrytelser och laglöshet i oroväckande grad utbredde sig i det nya samhället. Men den rättsinnade delen af befolkningen var situationen vuxen. I juni 1851 bildades af 200 medborgare en s. k. vigilanskomité, hvilken utan onödiga ceremonier eller dröjsmål hängde fyra af de värsta bofvarne och körde ett 30-tal andra ut ur staden. Komitén höll vakt i staden och införde ordning och trygghet. Fem år senare hade det laglösa elementet åter vunnit sådant insteg, att det blef nödvändigt att bilda en ny vigilanskomité. Den räknade öfver 8,000 medlemmar, tillsatte en exekutivkomité af 40 personer och valde William Coleman till president. $70,000 sammanskötos till bestridande af dess utgifter. En politiker och redaktör vid namn Casey hade med berådt mod mördat en annan redaktör, James King, hvilken bekantgjort den förres historia från östern. Casey och en annan mördare vid namn Cora hade insatts i häkte af stadens styrelse. Vigilanskomitén omringade fängelset, riktade en kanon mot byggnaden och skrämde fängelsevaktaren att utlemna de två brottslingarne, hvilka af komitén underkastades ett strängt förhör och derpå hängdes. Guvernören öfver staten anropade landets regering om hjelp och utkallade statens försvarstrupper, hvilka helt enkelt vägrade hörsamma hans befallning. En annan förening, kallande sig lag- och ordningspartiet, hade under tiden organiserat sig för att motverka vigilanskomitén, som betraktades såsom en olaglig institution. Vid ett försök att arrestera en af dess medlemmar knifhögg David Terry, ledamot af Californias högsta domstol, en af komiténs medlemmar. Domaren Terry blef gripen och ställd till svars inför komitén. Terrys offer tillfrisknade, och domaren blef lösgifven. Tre år senare tog han afsked från sitt embete och mördade senator Broderick i en duell. 35 år derefter tilldelade Terry ledamoten af Förenta Staternas högsta domstol, domaren Field, en örfil i en jernvägsstation i California. Field hade en skyddsvakt med sig, och denna ihjelsköt Terry. 1856 års vigilanskomité uträttade ett stort arbete. Den trotsade visserligen myndigheterna, emedan den ej trodde på deras förmåga eller vilja att rensa samhället från dess drägg. Men den injagade under sin tre månaders verk-

samhet en sådan skräck hos slöddret, att 800 brottslingar sjelfmant lemnade San Francisco.

Under år 1850 försökte banditer ett halft dussin gånger att tända eld på staden. En af eldsvådorna, anlagd den 4 maj, ödelade en stor del af staden, och den 3 maj 1851 utbröt en annan, som lade nära nog hela staden i aska. Tre stora skepp, fullastade med nödvändighetsvaror, blefvo lågornas rof. Inom 4 veckor efter den senaste elden var större delen af San Francisco åter uppbyggd. En eldsvåda utbröt i juni och gjorde betydlig skada. Men intet kunde krossa befolkningens mod eller dess tro på stadens framtid. Dess tillväxt var också underbar, såsom följande siffror bevisa. Folkmängden, som i aug. 1847 utgjorde 459, hade i nov. 1852 vuxit till 36,154. I juli 1860 hade staden 56,802 invånare; 1870 149,473; 1880 233,359; 1890 298,997 och 1900 342,782. Vid början af 1906 anslogs stadens folkmängd till 440,000.

Under guldfeberns dagar var postportot å bref till California 40 cents. Adressater, som bodde utom San Francisco, måste betala en extra afgift för att få brefven till sig. Mången guldgräfvare betalte ända till $1 för denna tjenst, eller för att få ett af honom skrifvet bref befordradt till San Francisco. Postkontoret i San Francisco utgjordes, enligt hvad Bayard Taylor berättar i sina reseminnen från California 1849, af en liten brädbyggnad, ej öfver 40 fot lång. 'Posten kom en gång i månaden med ångbåt från Panama. Invånarne strömmade då i skaror till den lilla postbyggnaden. Ofta började de ställa sig i kö redan 48 timmar, innan ångbåten kunde väntas. Ofta hände, att regnet öste ned på dem. Likväl stodo de qvar, stundom med fötterna djupt nere i dy och vatten, väntande med ifver på det ögonblick, då deras tur skulle komma att vid luckan få efterfråga bref från vänner och fränder i östern. Äfventyrare, som ej hade något bref att vänta, ställde sig i kön för att göra affärer. Sådana infunno sig tidigt, och när de hunno nära luckan, sålde de sina platser till andra, som kommit senare, och som voro villiga att betala ett högt pris för att slippa vänta länge. Ända till $40 betaltes för en sådan plats. $20 var ett vanligt pris. Så fort mannen sålt sin plats, ställde han sig vid ändan af kön, för att när han hunnit fram nära luckan åter sälja sin plats till någon. Det berättas, att en person, som ovand vid svårigheterna och mödorna i ett nytt och vildt land gripits af hemlängtan, men saknade mynt att återvända till östern, på ofvan beskrifna sätt förtjenade ihop nog till en biljett till sitt hem

på mindre än en dag. 1863 fick San Francisco daglig post, i det tågen på Union Pacific-banan då började föra post till och från California. 1864 utgjorde arbetsstyrkan i stadens postkontor 12 man. 1874 hade den vuxit till 70, och nu utgöres den af 850, af hvilka omkring 350 äro brefbärare. Omkring 200 millioner bref och tidningspaket ankomma till och afsändas från San Francisco årligen, och genom postanvisningar förmedlas öfver 10 mill. dollars. San Franciscos nya postkontor, som kostat 7 millioner dollars och blef färdigt 1904, har en inredning, hvartill ingen annan offentlig byggnad i Amerika, med undantag af kongressbiblioteket i Washington, kan visa maken. För tomten, hvarpå byggnaden är uppförd, betalte regeringen på 1890-talet öfver en million dollars, mer än hela staden var värd 40 år förut. En enda af de bronslampor, som upplysa ingången, har kostat mer, än hela postkontoret i början af 1850-talet var värdt. Sin första tidning (Weekly Star) fick staden i jan. 1877. Den ändrade senare namn till Alta California och utkom till slutet af 1880-talet.

År 1904 hade staden 82 allmänna skolor med öfver 1,000 lärare och lärarinnor och 50,000 skolbarn. Der funnos 11 läroverk för blifvande läkare och dentister, 145 kyrkor, öfver 100 välgörenhetsföreningar, 44 sjukhus och vårdanstalter, elektriska spårvägar till en sammanlagd längd af 140 mil samt 77 mil af kabelbanor. San Francisco var den första stad i verlden, som införde sådana. Den första kabelbanan byggdes 1873. Det taxerade värdet af fastighet och lösöre utgjorde 1902 öfver 420 millioner dollars. Det verkliga värdet var 30 procent högre. Stadens polisstyrka utgjorde 1903 673 man. Brandkåren räknade 584 man och ansågs som en af de dugligaste i verlden. Med boksamlingar var staden väl försedd. Allmänna biblioteket innehöll år 1905 160,000 band, Mechanics Institute- och Mercantile-biblioteken tillsamman lika många, Sutros bibliotek 225,000 band, San Franciscos lagbibliotek 35,000 o. s. v. Tjogtals stora privatbibliotek och konstsamlingar funnos. Den stora, breda Market street var ansedd som verldens vackraste affärsgata. Den storartade elektriska belysning, som gjorde denna gata nattetid nästan lika ljus, som den var om dagen, och under hvars lockande sken otaliga folkskaror promenerade på de breda trottoarerna till sent på qvällarne, var något enastående i sitt slag. Det brusande och berusande lifvet i San Francisco väckte alla resandes uppmärksamhet. De anmärkte vanligen såsom något

för staden säreget den mer än i andra amerikanska städer framträdande sorglösheten och kosmopolitiska andan, stadens måleriska utseende och frånvaron af de i andra storstäder förekommande "slum"-qvarteren med deras nöd och smuts. Kinesernas distrikt var visserligen, bedömdt efter vesterländska idéer, smutsigt och trångt, men något armod syntes ej till. Det milda klimatet med den deraf alstrade blomsterrikedomen och glädtigheten hade skänkt staden en prägel af allmän välmåga.

Sådan var den stad, som i april 1906 genom en af de hemskaste tilldragelser, som förekommit i verldshistorien, till största delen utplånades. Jordbäfningar tillhöra icke ovanligheterna i vissa delar af California, men de äro sällan starka nog att vålla någon betydlig skada. Den starkaste, som före 1906 inträffat i San Francisco, egde rum 1868 och kullvräkte några få byggnader. Den öfverträffades betydligt af den, som kl. 5:15 morgonen den 18 april 1906 väckte den stora stadens intet ondt anande invånare ur deras slummer, för att omedelbart sänka många af dem i den sömn, som icke vet af något uppvaknande. Den varade endast 47 sekunder, men föreföll som om den varat många minuter. Den följdes kort derefter af flera smärre jordskalf. Hur mycken skada jordbäfningen i sjelfva verket åstadkom, blef ej bekant, enär strax efter det den fullbordat sitt verk, eld utbröt och snart utplånade alla spår af dess verkningar. Så mycket hann man dock se, att de flesta tegelhus helt eller delvis ramlat, och att äfven de flesta andra byggnader inom det distrikt af staden, hvars mark blifvit ifylld, lidit skavank. Ej heller blir det någonsin bekant, hur många menniskor som omkommo. Inemot 500 lik, som senare drogos fram ur ruinerna, kunde på ett eller annat sätt identifieras; men troligen omkommo lika många flera, som man aldrig fick reda på. Emellertid var det icke jordbäfningen, utan den derpå följande branden, uppkommen i följd af spruckna skorstensrör, söndersprungna elektriska ledningar och exploderande gaser, som ödelade staden. Som vattenledningen förstörts af jordbäfningen och elden utbröt samtidigt på så många håll, att brandkåren äfven med tillgång till vatten icke kunnat bekämpa den, ej ens om den fått behålla sin i jordbäfningen omkomne präktige chef, Dennis Sullivan, återstod intet annat medel till dess hejdande än att med dynamit nedspränga byggnader och derigenom hindra elden från att flamma upp i hög låga. Det var en förtviflad kamp mot öfvermakten, och redan första dagen blef det klart,

San Franciscos brand.

att staden var tillspillogifven, och att den enda plats, der sprängningarna skulle kunna medföra åsyftad verkan, var vid de två ovanligt breda gatorna Dolores st. och Van Ness ave. Hemskt dånade sprängskotten dag och natt ända till sent på qvällen den 20 april, då man verkligen genom hardt när öfvermenskliga ansträngningar lyckades hämma eldhafvet vid Van Ness ave., efter att qvällen förut ha hejdat det vid Dolores st. Äran af att den bortom de nämda gatorna belägna stadsdelen blef räddad, tillkom först och främst tre i sprängningsarbete skickliga kanoniärer från flottstationen å Mare Island,

Sv. luth. kyrkan och pastorsbostället vid Dolores st. efter branden.

I förgrunden synas pastor Andreen och apotekare Hulting samt dennes två söner stående bland ruinerna efter Hultings hus, ett bland de sista, som nedsprängdes och uppbrunno, innan elden hejdades vid Dolores st. Fotografi tagen af E. Skarstedt.

hvilka arbetade outtröttligt både dag och natt, men äfven i viss mån vår landsman pastor Andreen och en skara frivilliga, som på hans uppmaning räddade den svenska kyrkan vid Dolores st. och derigenom äfven det bortom liggande området.

Elden sköflade 512 stora gatuqvarter med 28,188 byggnader, omkring tre fjerdedelar af staden. Det ödelagda området beräknades innehålla omkring 5,000 acres. Gränslinien omkring detsamma mätte, inberäknadt diverse krökar och bugter, 26 mil. Inom detta område funnos före branden nä-

stan alla stadens kyrkor och skolor, alla grosshandelshusen, bankerna, tidningarne, tryckerierna, fabrikerna, varumagasinen, millionärspalatsen, vetenskapsakademien med dess dyrbara museum, nästan alla biblioteken, offentliga såväl som privata, boklådorna, alla de offentliga byggnaderna, bland hvilka dock två — myntverket och postkontoret — undsluppo med jemförelsevis lindrig skada. Omkring 250,000 menniskor hade haft sitt tillhåll och sin verksamhet inom det brända området, och förlusten å den sköflade egendomen anslogs till öfver 350 millioner dollars med nära 200 millioners brandförsäkring. Redan vid brandens utbrott förklarades staden i belägringstillstånd, och tusentals soldater ditkommenderades att deltaga i släckningsarbetet, upprätthålla ordningen bland de skräckslagna invånarne och skydda dem mot mordbrännare och tjufvar. Sträng krigslag tillämpades, och en mängd lagbrytare sändes utan dom och ransakning ur denna verlden. I några fall blefvo äfven oskyldiga personer, t. o. m. sådana som voro stadda i utöfvande af kärleksverk, nedskjutna af unga brushufvuden, mestadels kadetter. De egent-

"Nob Hill," de rikas distrikt i San Francisco samt Fairmont Hotel efter branden.

Fotografi tagen af S. Fehlen.

liga soldaterna uppförde sig i regel mönstergillt. Tack vare dem blef samhället befriadt från en hop slödder af värsta slag. Så snart elden var släckt, tog man i tu med upprödjandet af de förnämsta gatorna för att göra det möjligt att komma till och från färjstationen och forsla förnödenheter. Soldaterna hade rätt att tvinga hvem som helst till arbete och att lägga beslag på hästar, vagnar och automobiler. På otroligt kort tid voro hjelpstationer uppförda och ett par gator nödtorftigt rensade, så att spårvägar och telegrafledningar kunde sättas i skick. Ännu medan elden rasade, hade kongressen och enskilda personer öfver allt i landet skänkt penningar och förnödenheter. Det första tåget med förnödenheter lemnade Omaha inom 24 timmar efter det olyckan blifvit bekant i östern. Det andra lemnade Omaha kl. 5:19 e. m. den 19 april. Mellan denna dag och den 4 maj forslade Southern Pacific-banan gratis till San Francisco 1,500 godsvagnar med öfver 37,000 tons matvaror, kläder, tält m. m. 75 procent af dessa saker kommo från Stilla hafsstaterna. Under vanliga förhållanden skulle frakten belöpt sig till $500,000. Jernvägsbolagen läto äfven så många, som ville, åka fritt på tågen från San Francisco. Andra dagen efter olyckan forslade Southern Pacific-bolaget 1,073 fullpackade passagerarevagnar från San Francisco. Utströmningen af folk pågick ett par veckor. På 9 dagar befordrades fritt öfver 300,000 menniskor ur staden. Southern Pacific-bolaget ensamt bortskänkte biljettvärden till ett belopp af öfver $500,000. Det är så mycket märkvärdigare, att bolaget kunde ordna med allt detta, som alla dess kontor, papper, kartor, biljetter o. s. v. förstörts af elden och dess kontorspersonal af öfver 2,000 tjenstemän var förskingrad. I flera veckors tid bespisades i San Francisco öfver 200,000 menniskor gratis, och många af dem funno denna anordning så beqväm, att de tycktes vilja fortsätta dermed hela lifvet igenom och envist vägrade att mottaga erbjudna tillfällen till arbete och inkomst. Generalerna Funston och Greeley, borgmästare Schmitz och guvernör Pardee, på hvilkas lott det föll att ordna förhållandena i staden under de första dagarne efter olyckan, löste sin uppgift på ett mästerligt sätt. Den allmänna offervilligheten var ofantlig. När den allmänna nödhjelpskomitén två år efter olyckan afslutade sitt arbete, hade den handhaft och utbetalat öfver 9½ millioner dollars, låtit uppföra 8,000 hem åt arbetare, som förlorat sina egodelar, samt ett hem för orkeslösa och obotligt sjuka. Den hade qvar i kassan $400,000, hvilka öfverlemnades till staden. Omkost-

naderna för förvaltningen af dessa väldiga summor hade uppgått till $125,000. Den svenska nödhjelpskomitén gjorde sin slutredovisning den 1 nov. 1907 och hade då haft till förvaltning $6,513, hvaraf $5,563 utbetalts i nödhjelp och $950 gått till diverse andra utgifter. Den svenska komitén bestod af pastor Ph. Andreen, ordf.; red. Alex. Olsson, v. ordf.; Aug. Johnson, sekr.; C. Andreen, finans-sekr.; Gottfrid Peterson, kassör. Revisorer voro C. N. P. Ahlgren, J. A. Sandell och F. B. Hulting, H. Mentzer, C. Andreen, G. Lohr och mrs Fred. Johnson hade uppoffrat mycken tid på komitégöromål.

Det enda fula drag i hela San Franciscos olyckshistoria var Western Union-telegrafbolagets beteende. Ehuru telegrafledningen till San Francisco var förstörd, mottog detta bolag under de första dagarne efter olyckan hundratusentals telegram af i östern boende slägtingar och vänner till de nödlidande i San Francisco, tog betaldt enligt gällande telegramtaxa och sände telegrammen — med posten likt vanliga bref med påsatt 2-centsfrimärke. Bolaget lär på detta lömska sätt tillskansat sig en million dollars, men skänkte ändå intet till hjelpkassan. Med rätta yrkade tidningarne i San Francisco, att regeringen skulle fråntaga Western Union-telegrafbolaget rättigheten att bedrifva affär i Förenta Staterna. Likt så många andra rika lymlar undslapp bolaget allt straff. Poststyrelsen deremot mottog och befordrade bref från San Francisco, utan att begära ens, att de skulle vara inlagda i kuvert, ännu mindre, att de skulle vara försedda med frimärke. Länge var det omöjligt att utdela någon post. Menniskorna voro ju husvilla. Tusenden bodde i parkerna, andra tusenden hade lemnat staden. Under tiden hopade sig i postkontoret hela berg af postsäckar. Det är ett under, att vederbörande någonsin kunde komma till rätta med dem. I San Francisco utdelades ingen tidningspost på många veckor. På flera månader tilläts ingen krogrörelse i San Francisco, och af två dussin personer, som blefvo vansinniga efter branden, voro de flesta fyllbultar, hvilkas vansinne framkallades af den påtvungna nykterheten.

För jemförelses skull meddelas här några uppgifter om den stora Chicago-branden af den 7 okt. 1871, hvilken ända till den 18 april 1906 var den största brand som egt rum i Amerika. Den förstörde 17,450 byggnader, gjorde 98,000 menniskor husvilla och vållade en förlust af 175 millioner dollars, med en brandförsäkring af omkring 90 millioner. Af de 200 försäkringsbolag, som voro ansvariga för denna summa, gjorde om-

kring 50 konkurs. Nödhjelpskomitén fick enligt en uppgift 3½, enligt en annan 5 millioner dollars att förvalta. Af de brandskadade lemnade 50,000 staden under de första veckorna efter branden. 60,000 blefvo försörjda hela vintern på allmän bekostnad. Bostäder uppfördes åt 35,000 personer. Omkring 250 omkommo i branden. Chicagobranden och de två jemförelsevis rätt stora eldsvådorna i Boston 1872 och Baltimore 1904 ödelade emellertid tillsammantagna icke fullt hälften så stort område som San Francisco-branden ensam.

Den amerikanska optimismen och företagsamheten är oförbrännelig. Endast de första dagarne gingo San Franciscoborna liksom drömmande. Derpå ryckte de upp sig ur sin dvala och började planera, reparera, bygga och arbeta af alla krafter. Träffande skref en korrespondent till en Stockholmstidning: "I allmänhet ser man blott glada menniskor, fulla af kurage, energi, sjelftillit och praktisk företagsamhet. Jag är nästan frestad att säga, att detta mod och denna segervissa, friska företagsamhet, demonstrerad så hack i häl på den stora katastrofen, utan andrum eller tvekan, är det mest förunderliga af hela raden förunderligheter. Den här befolkningen ger sig inte för 17 sådana katastrofer. Och derför kan den öfriga verlden nu åse, hur San Francisco kommer att återuppbyggas igen, — hur återuppbyggandet redan skjutit fart, ännu innan bränderna slocknat och askan kallnat." Tidningarne inhyste sig till en början hos en af Oakland-tidningarne och utgåfvo först ett nummer gemensamt, men uppträdde omedelbart derefter sjelfständigt, fast i anspråkslös form och icke innehållande annat än sådant, som rörde San Francisco. Ett par veckor senare flyttade de öfver till Fillmore st. i den räddade delen af San Francisco, hvilken gata i hast förvandlats till en liflig affärsgata och stadens affärscentrum. Länge dröjde det, innan alla de nedrasade skorstenarne i den räddade stadsdelen blifvit reparerade och befolkningen fått tillåtelse att laga sin mat inom hus i st. f. på gatan, der allt sådant arbete försiggick efter branden.

Ett nytt San Francisco har sedan dess rest sig ur det gamlas ruiner. Huruvida det fullt motsvarar det gamla, får hvar och en afgöra efter egen smak. Ty den, som älskade det gamla San Francisco på grund af den egenartade, romantiska tjusning, som låg så att säga i luften och härledde sig från klimatet i förening med stadens traditioner och de förhållanden, under hvilka den uppvuxit, tillfredsställes icke deraf, att den nya staden innehåller så eller så många hus, eller att

dessa i prydlighet öfverträffa sina föregångare. Dock eger det sitt stora intresse att betrakta de resultat, som här åstadkommits på så kort tid. Två år efter branden hade hälften af de förstörda byggnaderna åter uppbygts, de flesta i förbättradt skick. En stor hjelp var naturligtvis, att brandförsäkringsbeloppen så ordentligt utbetaltes, att staden derigenom fick betydliga penningsummor att röra sig med. Likväl förefaller det en hvar, som såg staden under dess ödeläggelse, då vi och många med oss trodde, att flera år skulle åtgå endast till aflägsnandet af ruinhögarne, som ett underverk att nu finna på samma plats en modern verldsstad på nära en half million invånare. Visserligen påträffas obebygda tomter, ruinhögar, fallfärdiga murar här och der i staden, men å andra

Market st. mellan Kearny st. och färjstationen.
Den stora byggnaden på högra sidan är det nya Palace Hotel.

sidan finner man ock, att många af de nya byggnaderna äro både större och prydligare, än de gamla voro. Det värsta är undangjordt, och detta är så mycket märkvärdigare, som staden hela tiden haft att kämpa mot en mängd andra besvärligheter. San Francisco har sedan många år tillbaka varit kändt såsom den stad, der fackföreningsväsendet tillskansat sig den största makten och tidtals utöfvat ett formligt skräck-

välde. Egentligen har det väl icke varit arbetarne, utan snarare den landsplåga, som går under namnet "walking delegates," som tillställt den myckna oredan med strejker, boykottningar o. d., i trots af att högre arbetslöner betalts i San Francisco än i de flesta andra städer. Efter branden blef det värre än någonsin. Lönerna stegrades i oerhörd grad. Materialier voro dyra. Det kostade 30-60 procent mer att bygga ett hus, än hvad det kunnat byggas för före branden. En annan olycka var böldpesten, som utbröt 1907. Denna hemska farsot, som redan under åren 1900-3 hemsökt staden och då kräft 121 offer, föranledde ett systematiskt och kostbart utrotningskrig mot råttorna, som tros vara de egentliga spridarne af sjukdomsgiftet. Alla afskrädeshögar bortrensades. Afloppskanaler, magasiner, tusentals stall, källare, fartygskajerna o. s. v. gjordes otillgängliga för råttor. Förordningar i samma syfte utfärdades beträffande alla nya hus. Under ett halft års tid inträffade 159 fall af böldpest, hvaraf 77 med dödlig utgång. Det oaflåtliga rensningsarbetet medförde dock åsyftad verkan, och sedan den 30 jan. 1908 har intet nytt fall inträffat. Ett annat styft arbete, som staden fått sig påtrugadt, var pligten att rädda sig från den smälek, som tjufvar och skurkar inom stadsstyrelsen dragit öfver staden. 1895 hade det demokratiska partiet nominerat för borgmästareembetet en rik irländare vid namn Phelan. Han blef vald och senare återvald två gånger. Ingenting fans att anmärka mot hans styrelse. Men så inträffade en strejk 1901, och Phelan tog med full rätt parti emot strejkarne, emedan de förgått sig genom våldsgerningar mot allmänheten. Fackföreningarne ansågo sig snubbade och beslöto visa sin makt. Vid nästa borgmästareval uppsatte de som kandidat en musikant vid namn Eugene Schmitz, medlem af musikanternas fackförening. Han blef vald, men aldrig har en stad haft en ruttnare styrelse, än den han bjöd på. Han var ett redskap i händerna på en förslagen, politisk intrigmakare, Abraham Ruef, en judisk advokat, som haft sin hand med i allt möjligt, der det fans något att förtjena. Tidningarne afslöjade både Schmitz och Ruef; visade, hur de plundrade staden; hur orättrådighet, mutor, lögn och falskhet användes till befordrande af deras planer och ökande af deras inkomster. Arbetarepartiet ville likväl icke medgifva, att det misstagit sig, utan envisades att påstå, att allt, hvad som lades skurkarne till last, endast var förtal, hopljuget af den mot arbetarne fiendtliga "kapitalistpressen." Schmitz blef liksom Phelan återvald två

gånger, sista gången (1905) med en röstöfvervigt af 16,000, oaktadt ett parti af rättsinnade medborgare under namnet Citizens' Alliance organiserats och gjort allt, för att rädda staden, och redan mått och steg tagits af ansedda medborgare att få stadsstyrelsen ställd under åtal. Francis Heney, den öfver hela Amerika välkände, omutlige och oförskräckte lagkarlen, hade åtagit sig att börja ransakning med San Francisco-gubbarne, och millionären Rudolph Spreckels hade lofvat att bekosta alla utgifter. Branden kom och afbröt förhandlingarne. Men då Ruef och Schmitz med oförminskad fräckhet slogo in på sin gamla bana, blefvo de ändtligen dragna inför rätta. Ruefs och Schmitz derpå följande rent af sagolikt fräcka försök att slingra sig undan de klaraste bevis och väcka misstankar mot åklagaremaktens ärlighet; de mordförsök mot farliga vittnen, som gjordes gång på gång på de anklagades anstiftan; hur Heney i sjelfva domsalen blef skjuten af en af bofvarnes anhängare, ehuru lyckligtvis ej farligare, än att han efter några veckors vård i sjukhuset åter kom på fötter; hur ända in i det längsta ett starkt parti bland befolkningen, antingen af ren dumhet och blindhet eller af tjurskallighet att ej vilja erkänna sitt misstag, tog parti för bofvarne och mot åklagaremakten; hur t. o. m. domstolen fjeskade för bofvarne och medgaf uppskof på uppskof och på de tarfligaste tekniska grunder förklarade en af annan domstol mot Schmitz fälld dom för ogiltig; hur tidningar öfver allt i landet gjorde sig lustiga öfver ställningen i San Francisco; hur det fjeskades och fjäsades för brottslingarne, t. o. m. af domaremakten, — allt detta skall för alltid räknas som ett af de bedröfligaste kapitel i San Franciscos historia, ett som tyder på vanslägtande från den tid, då medborgarne bildade vigilanskomitéer, som skipade snabb och säker rättvisa. Sådana skandalösa farser som rättegångarne mot Schmitz, Ruef och Calhoun skulle då varit otänkbara. Det tog tre rättegångar, innan Ruef blef fälld. Den tredje och afgörande varade 105 dagar. 1,450 personer inkallades till jurytjenst, och 446 af dem måste förhöras, innan ändtligen 12 blefvo funna, som ansågos opartiska nog att kunna tjenstgöra som jurymän. Ruef dömdes till 14 års tukthus på en af de nära 100 anklagelser för mutningsförsök, som väckts mot honom. Spårvägsmagnaten Calhoun blef den 26 mars 1908 åtalad för att ha mutat en medlem af stadsstyrelsen. Bevisen voro klara. Rättegången började den 12 jan. 1909. Det tog 3 månader och 2 dagar att få en jury till stånd. 2,310 personer inkal-

lades och 1,285 af dessa ursäktades på olika grunder, innan ändtligen 12 ordinarie och en extra juryman blifvit utsedda. Vittnesförhören upptogo öfver 2 månader, och resultatet blef, att juryn ej kunde ena sig om ett fällande utslag. Rättegången hade varat 159 dagar och kostat $60,000. Under allt detta togo tidningar öppet parti för den anklagade och utslungade de skändligaste oqvädingsord mot åklagaremakten, utskällde och förlöjligade Heney och Spreckels, som gjort så stora uppoffringar för att rädda stadens anseende och göra slut på tjufregementet. Spreckels betalade af egna medel $140,000 för detta ändamål, och Heney ställde sin tid och sin talang till åklagaremaktens förfogande utan att begära lön derför, samtidigt afsägande sig honom af regeringen i Washington erbjudna uppdrag, som skulle inbragt honom, efter hvad det beräknats, mellan 1- och 200,000 dollars.

En sådan stad som San Francisco är värd att göra uppoffringar för. Dess hamn är den bästa på hela kusten, dess omgifning romantisk, dess klimat skönt, om det ock öfverträffas af Oaklands och södra Californias kustklimat. Den kallaste dag i San Franciscos historia var den 20 jan. 1854, då qvicksilfret sjönk till 28 grader; den varmaste var den 10 och 11 sept. 1852, då termometern visade 97 grader i skuggan. Den största byggnaden på kusten var San Franciscos rådhus, hvars torn var 270 fot högt. Denna byggnad, som illa förstördes af jordbäfningen, är nu helt och hållet nedrifven. Den hade kostat 5 mill. dollars. Den vackraste parken på kusten är Golden Gate-parken i San Francisco. Den upptager öfver 1,000 acres och når nästan ut till hafsstranden, der det bekanta Cliff-House med utsigten öfver sjölejonsklipporna samt den berömda parken Sutro Heights med sina många statyer och byster utgöra vallfärdsorten för tusenden hela året igenom. I Golden Gate-parken finnes verldens största fogelbur, 300 fot lång, 120 fot bred och 20 fot hög. Det var i denna park, som den bekanta Midvinter-utställningen, en "afläggare" af verldsutställningen i Chicago 1893, hölls under de första sex månaderna af 1894. Utställningsplatsen invigdes den 31 aug. 1893 i närvaro af öfver 100,000 menniskor. Denna utställning är särskildt minnesvärd för oss svenskar derigenom, att Sverige var representeradt der på ett förträffligt sätt, och att den största svenska samlingsfest, som dittills förekommit vester om Chicago, egde rum på svenska dagen på utställningsplatsen den 14 maj 1894. Ingen annan nation firade sin dag på ett så lyckadt och storslaget sätt som den svenska. Utställ-

San Franciscos "City Hall" efter branden.

ningens general-direktör, M. H. de Young, tidningen Chronicles utgifvare, erkände detta, och att den svenska paraden var den ståtligaste och vackraste som dittills förekommit. Festivitets-salen hade ingen gång varit så öfverfylld med folk som på svenskarnes dag. Utställningen besöktes den dagen af 8,000 personer, och af dem voro omkring 75 procent svenskar. Dagen firades af så godt som alla svenskar i staden, och detta var så mycket märkvärdigare, som tanken att åstadkomma en dylik fest i början hade mötts med det mest kompakta motstånd från snart sagdt alla håll och ända in i det sista rönte opposition af några kyrkliga församlingar och nykterhetsifrare, hvilka fått för sig, att en dylik fest nödvändigtvis innebure någonting öfver måttan syndigt, då troligen rusdrycker skulle komma att användas vid densamma och de påtänkta folkdanserna möjligen skulle kunna förleda svaga hjernor till oanständiga tankar. De, som ifrade för festen och svenskarnes sammanslutning, läto icke afskräcka sig af något motstånd. De bedrefvo agitationen för svenska dagen oaflåtligt och kraftigt. Den, som gjorde det mesta för saken, var onekligen Alex Olsson, **Vestkustens** ene utgifvare, hvilken ända från början i tal och skrift verkat för den vackra tankens förverkligande och i ett tal den 17 mars 1894 yttrade: "För mig ter sig svenska dagen som en soluppgång, som bebådar en härlig sommardag. Det är soluppgången till svenskarnes anseende, socielt och politiskt, här ute på Stilla hafskusten. Det är uppvaknandet ur årslång dvala, likgiltighetens och lojhetens tunga dvala." Resultatet blef glänsande. Alla olycksprofeter hade tystnat. Svenskar ur alla politiska och religiösa läger voro tillstädes vid festen. Ej en enda af de prester, som fruktade dess skadliga inflytande, saknades. Allt var, som det borde vara. Den svenska paraden, anförd af dr A. O. Lindström, ordnades vid Van Ness ave. på f. m. Den var delad i tre divisioner, hvilka anfördes af K. A. Lundström, Hj. Brunell och K. E. Hanson resp. Processionen, bestående af de olika föreningarne — de uniformprydda Knights of the Golden Banner, dels till häst, dels till fots. Sv. Sällskapet, Sv. Republ. klubben, Sv. Sångsällskapet, Sv. Gymnastikklubben, nykterhetsföreningarne, luth. ungdomsföreningen, öfriga kyrkliga samfund, Oaklands svenska föreningar — besökande från andra orter, en "float" föreställande Ericsons Monitor, en annan representerande Svea och Columbia (miss Hammar och miss Jennie Hedberg), tågade till utställningen och anlände dit vid ½2-tiden. En timme senare började den första stora

festen i festivitets-salen. Inträdet var fritt, och salen var så fullpackad, som den kunde vara. Salen hade sittplatser för 2,000 personer, men hur många åhörare, som på stående fot lyssnade till programmet, ha vi aldrig fått reda på. Både vid denna och den senare festen tjenstgjorde dr Fr. Westerberg som ordförande. Efter en ouvertyr af orkestern höll dr W. festtalet och tackade i vältaliga ordalag alla, som bidragit att göra festen lyckosam. Svenska Sångsällskapet sjöng två nummer på programmet (Vårt land och Djupt i hafvet), mrs Westerberg sjöng ett sopransolo med da capo-nummer, tal höllos af de Young och dr G. Eisen, ett festpoem upplästes af författarinnan mrs Sonnicksen, och festen afslutades med orkestermusik. Den andra stora festen, hvilken gafs kl. 8 på qvällen, var lika talrikt besökt som den första, ehuru inträdet nu kostade 25 cents. Den inleddes med orkestermusik, hvarefter svenske utställningskommissarien Samuel höll ett fosterländskt tal. Svenska Damqvartetten (Jennie Norelii, miss Minna Norelius, miss Lindström och miss Barkstedt), som befann sig på konsertresa på vestkusten och redan uppträdt vid en stor konsert i San Francisco, hade nästa nummer på programmet och sjöng så hänförande, att publiken icke nöjde sig, förrän qvartetten gifvit fyra extranummer. Derpå kommo i ordning festpoem af Ernst Skarstedt; "Hör oss, Svea" och "Mandom, mod" af sångkören; potpourri på svenska melodier af orkestern; "Sångfoglarne" och "Hör jag forsens vilda fall" af en mansqvartett under anförande af H. Brunell; "I rosens doft" och ett par andra stycken, spelade med mästerskap på glaseufonium af W. Westin; dalpolska, dansad af ett tjogtal herrar och damer i dalkostymer och inöfvad af mrs Lindskog, samt slutligen Södermans bröllopsmarsch, spelad af orkestern. Som den svenska dagen på midvinterutställningen var den mest anslående och i alla afseenden gedignaste och mest lyckade svenska nationalfest, författaren någonsin bevistat, och den derjemte var den första i sitt slag på Stilla hafskusten och, så vidt vi veta, aldrig sedan öfverträffats af någon annan dylik fest här ute, torde den vara väl förtjent af det utrymme, vi här egnat densamma i San Franciscos historia. Det vackra poem, "Helsning till California," som den välkände svensk-amerikanske skalden Jakob Bonggren var nog vänlig att på vår anmodan skrifva för det praktnummer, som **Vestkusten** utgaf med anledning af Svenska Dagen, följer här:

"För snart ett år se'n fans i Hvita staden
I Jackson Park ett fint orangeri,
Der dadelpalmer viftade med bladen
Och tycktes hviska: "Vandra ej förbi!"
I dörren slogo dofter dig till möte
Af mysk och ambra, drufvor och viol.
Du trädde in. Det var, som om du njöte
Af tropisk Flora under nordlands-sol.

Hvad rikedom på frukt! Orangen glödde
Och härmade den gyllne solens klot,
Och palmer susade och drufvor blödde,
Och skogens jättar glodde dig emot.
Det var liksom när ljufva drömmar draga
Framför vår syn med mången härlig skatt;
Det var liksom en yppig sommarsaga,
En österländsk, ur "Tusen och en Natt."

Alltsamman flyktat har liksom en hägring,
Ruiner blott i parken återstå.
Det var en syn af **californisk** fägring,
Som vi så gerna ville se uppå.
I ären lyckliga, som slagit neder
Bopålarne på sådan härlig ort,
Dit kosan in från österlandet leder
Igenom Stilla hafvets "Gyllne port."

Var helsad, stat, med guld i sol och sinne,
Med guld i frukt, med guld i berg och sand!
Var helsadt, glada, djerfva folk der inne!
Var helsad, San Francisco, tätt vid strand!
Med mig Chicago-svenskar helsning sända
Till vännerna i "Frisco." Här den tag!
Må stora skaror ut i marschen lända,
Då snart I firen **svenska folkets dag!"**

Oakland betraktas af många som en förstad till San Francisco, enär en stor del af San Franciscos affärsmän och arbetare ha sina hem i Oakland. Afståndet tvärs öfver viken, som skiljer de båda städerna åt, är 4 mil, och det tager knappt en half timme att komma från den ena staden till den andra. Oakland är en särdeles vacker stad med både nordisk och sydländsk prägel. Man ser på gårdarne akacior och palmer,

aloe, apelsinträd o. s. v., men äfven björkar, rosor, geranier och kaprifolium. Gummiträdet trifves ypperligt. Den förste hvite man, som slog sig ned, der Oakland nu är beläget, var sjömannen Moses Chase från Massachusetts. Det var guldfynden, som lockade honom hit. Efter en tids vistelse i grufvorna byggde han 1850 af en hop från ett förlist fartyg landdrifna plankor ett litet hus i hörnet af det nuvarande E. 9th st. och 4th ave. I bolag med tre engelsmän, bröderna Patton, köpte han ett landstycke och gaf det namnet Clinton efter sin fästmö. Ett antal fruktträd planterades nära stugan, och ett fält besåddes med säd, hvars första gröda afyttrades i San Francisco och bragte i ren vinst $4,000. Några kapitalister der ingingo i bolag med Chase och bröderna Patton samt förskotterade ett kapital. Landstycket utlades i tomter. Dessa utbjödos till salu, ett hotell uppfördes, och bolaget gjorde rik vinst. Chase begaf sig till östern för att gifta sig, men möttes, då han efter den flera månader långa färden hann fram, af underrättelsen, att hans fästmö aflidit. Han återvände till Clinton, men tog aldrig mer någon del i affären, utan lefde som eremit de återstående åren af sin lefnad. Clinton, det nuvarande Oakland, växte med stormsteg. 1860 hade platsen något öfver 1,000 invånare, 1880 var folkmängden 40,000, 1890 49,000, 1902 83,000 och anslås nu till öfver 200,-000. San Francisco-olyckan gaf Oakland ett ofantligt uppsving. På ett par dagar fördubblades dess folkmängd genom ditflyttande San Francisco-bor. I Oaklands närhet finnas åtskilliga städer, som i fråga om förtjusande läge, klimat, blomsterrikedom och hemtrefnad äro afbilder af Oakland. På södra sidan ligga **Fruitvale** med 2,000 invånare och **Alameda**, en vida större plats, uppbyggd på en i viken utskjutande halfö och egande 35,000 invånare. Några mil sydost derom ligger det lilla vackra **San Leandro.** Norr om Oakland ligger **Piedmont** med 2,000 invånare samt norr derom universitetsstaden **Berkeley** på en sluttning med den präktigaste utsigt öfver viken och Golden Gate. Staden har en folkmängd af 43,000. Hit har California-universitetet blifvit förlagdt. Platsen för detsamma utvaldes redan 1860. Detta universitet, hvars fonder belöpa sig till 13 millioner dollars, och som har en årlig inkomst af öfver en half million dollars, intager en rangplats bland verldens lärdomsskolor. Det är nummer tre bland Förenta Staternas universitet och nummer 14 bland alla universitet i verlden i fråga om lärarekrafter och de studerandes antal.Flera af professorerna i Berkeley åtnjuta vidsträckt an-

seende inom den lärda verlden. Prof. Hilgard, föreståndaren för landtbruksdepartementet och experimentalstationen, är en auktoritet i jordbrukskemien, hvars ord gäller högt äfven i Europa. Den första experimentalstation, som anlades i Förenta Staterna, grundades af prof. Hilgard i California. Det vetenskapligt bedrifna jordbruket har alltså sin första upprinnelse i California. En annan verldsberömd vetenskapsman är professorn i fysiologi, dr Loeb, hvars upptäckter rörande lifvets ursprung och betingelser väckte sådant uppseende i början af 1900-talet. En arkeologisk expedition under ledning af dr Reisner utsändes 1902 af Berkeley-universitetet till Egypten och erhöll af den egyptiska regeringen det vitsordet, att den bedref de arkeologiska arbetena grundligare, än någon annan expedition gjort. Alla dess utgifter bekostades af mrs Phoebe Hearst, en millionärska, som skänkt stora summor till universitetet och städse varmt intresserat sig för dess framgång. Under sommaren 1904 gästades universitetet af Sir William Ramsey från London och den frejdade svenske vetenskapsmannen och Nobel-pristagaren prof. Svante Arrhenius, hvilka inbjudits att der hålla en serie föreläsningar. Lärarekåren räknar öfver 300 medlemmar, med Benjamin Ide Wheeler som rektor. De studerandes antal utgör 4,200, hvaraf omkring 1,200 tillhöra det qvinliga könet. Fyra af universitetets lärokurser äro förlagda till San Francisco, näml. läkarevetenskapen, apoteks-, tandläkare- och lagvetenskaperna. De flesta af de byggnader, i hvilka dessa vetenskaper studeras, äro uppförda på egendom, som skänkts till staten af millionären och filantropen Adolph Sutro. Med universitetet är äfven en konstskola förbunden, hvilken före branden plägade årligen sända många af sina mera begåfvade elever till Paris, Rom och andra europeiska konstnärssamhällen. Berkeley-universitetet har ett bibliotek på 106,000 volymer, konstgalleri, museer, laboratorier m. m. Undervisningen är fri för alla California-bor. Studenter från andra stater betala $10 i terminsafgift. En fullständig kurs omfattar 4 år. I Berkeley finnas dessutom en högskola och 17 lägre skolor. Äfven i Oakland fins det högskola och ett stort antal lägre skolor. Vidare finnes der ett institut för blinda. Statens döfstuminstitut är beläget i Berkeley. Klimatet på östra sidan om viken är angenämare än i San Francisco. År 1902 var regndagarnes antal i Berkeley 83. Frost inträffade 22 gånger. Regnmängden var 24 tum. Den varmaste dagen visade 70 grader i skuggan, den kallaste 39.

En stor del af Californias svenska befolkning är bosatt i städerna vid San Francisco-viken. I San Francisco bo flera tusen svenskar, i Oakland troligen öfver 1,000. De äro representerade på alla områden, kyrkans så väl som handelns och näringarnes. De flesta svenska föreningarne äro till finnandes i San Francisco. Likaledes äro de flesta svenska kyrkorna belägna der. En i Los Angeles bosatt svensk, vid namn John Swanberg, som kom från Småland till Amerika 1854 och till San Francisco 1857, berättar, att han der blef bekant med följande svenskar, som vistats der sedan 1849, näml. konsul Lybeck (konsul för Kina), löjtnant Fleming från Karlskrona, juvelerarne Kling (från Stockholm), Nordström (från Jönköping) och Malmgren, malmkännaren von Sydow (son till en amiral i svenska flottan), Otto och Ferdinand Horn från Östergötland, en grefve Mörner, en Edwards (i Sverige hette han Forlenius), som dref partihandel med spirituosa, en groceryhandlande Hasselquist, Adolf Ringström, Cederblom (från Venersborg), en groceryhandlande Charles Melin (hette Olson i Sverige), bryggaren John Lind (från Strömstad), en Samuelson, som hade sodafabrik i Sacramento, men bodde i San Francisco, samt en Johnson, känd under namnet "rike Johnson," emedan han lär vid ett tillfälle egt två millioner dollars, hvilka han dock senare förlorade på försök att smuggla vapen och förnödenheter till upprorsstaterna i södern samt under kriget mellan Peru och Kili, då han utrustade fyra fartyg och lastade dem med vapen, ammunition och matvaror för en af de stridande makterna. Fartygen och lasten togos i beslag. Johnson begick sjelfmord. Otto Horn återvände till Sverige 1859. Ferdinand Horn och Mörner flyttade till Brasilien under guldfebern der. År 1855 kommo till San Francisco: L. F. Hammar från Helsingborg, två handtverkare Armstrong (födda i Venersborg) från Motala, en handtverkare Elmquist från Motala samt svensk-norske vicekonsuln Bergqvist. I Vallejo bodde en Bergvall från Karlshamn.

KAPITEL 11.

California-städer, icke belägna vid San Francisco-viken.

Los Angeles är troligen den i östern mest bekanta bland Californias alla städer, tack vare en sedan långt tillbaka bedrifven flitig annonsering. Staden är byggd på en slätt 27 mil från hafvet och har ett synnerligen inbjudande läge. Bergen, som synas på något afstånd, äro oregelbundet och pit-

toreskt formade och skimra i en mängd olika färger — en särdeles bjert motsats till de både hvad skapnad och färg beträffar mer enformiga kullarne vid San Francisco och Oakland. Ännu 1850 hade Los Angeles endast 1,600 invånare. 1860 var folkmängden 4,400, 1870 5,700, 1880 11,000, 1890 50,000, 1900 102,500 och anslås nu till omkring 300,000. Los Angeles' historia vid förra århundradets midt var i vissa fall ej olik San Franciscos. Staden är, såsom Stadling uttrycker det, "ett alster af en barbarisk tidsålder, två eller tre olika civilisationer och en tids anarki." År 1853 föröfvades i genomsnitt ett mord om dagen, enligt hvad major Horace Bell berättar i sin bok "Reminiscences of a ranger," och det var vid ett tillfälle svårt att finna någon person villig att mottaga sheriffsbefattningen, ehuru den medförde en inkomst af $10,000 pr år. "Det fins," säger Charles Lummis, "intet skäl att betvifla dessa uppgifter. Här hade slagit sig ned, antingen på grund af lätjefull olust att begifva sig till grufvorna eller af allvarsamma personliga skäl att icke stanna i dem, en jemförelsevis liten, men desto mer bullersam befolkning af amerikanskt slödder med ett ännu mindre antal af sådana amerikaner, som dugde till att vara föregångsmän i ett samhälles grundläggning. Det fans mycket penningar att förtjena i den förnämsta staden i ett boskapsaflande område, som försåg de inströmmande guldsökarne 600 mil längre norrut med största delen af deras behof af kött, då vanliga nötkreatur här betingade ett pris af 20—25 doll. stycket och kostade så godt som ingenting att uppföda." Under åren 1885-1890 blef Los Angeles' befolkning mer än tredubblad. Det var då den märkvärdiga s. k. "boom" eller landspekulations-raseri rådde, hvartill troligen intet land någonsin kunnat uppvisa ett motstycke. Hvarken den spansktalande befolkningen eller de på platsen sedan längre tid tillbaka bosatta amerikanerna hade något med densamma att skaffa. Det var tilltagsna nykomlingar från östern, som satte den i gång, måhända ouppsåtligt, genom att lägga ut nya stadsdelar och utbjuda tomter till salu. Boomen varade från våren 1886 till januari 1888. Menniskor grepos af en sådan spekulationslusta, att de betedde sig, som om de varit från vettet. Tusentals acres, som inköpts för 10-30 doll. pr acre, utlades i tomter, hvilka såldes till priser, som bragte en vinst af från 1,000 till 10,000 doll. pr acre. Tiotusentals acres, som hvarken då eller senare varit passande till något annat än betesmark, om ens det, delades upp i 25-fots-byggnadstomter. Boomen sträckte sig mer eller mindre öfver hela södra Cali-

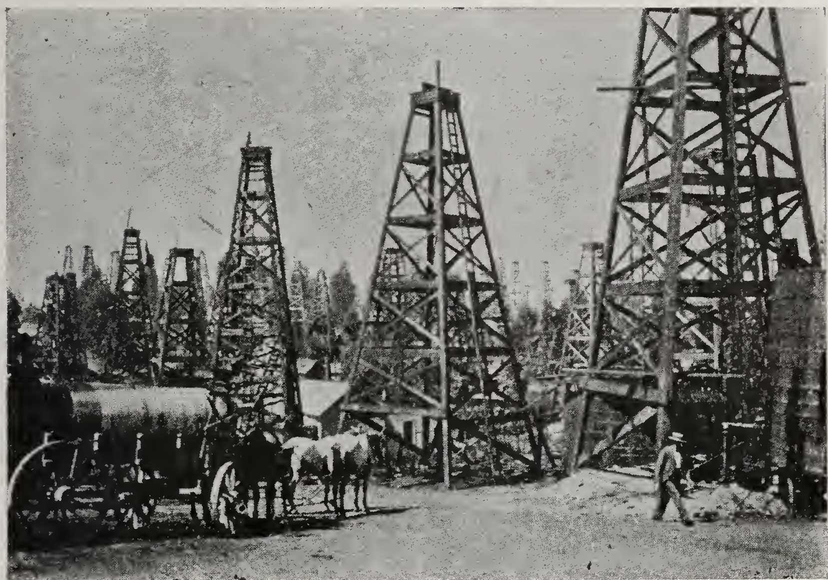
Broadway i Los Angeles.

fornia, men hade sitt stamfäste i Los Angeles, hvars befolkning under 1887 ökades med minst 1,500 personer i månaden. Väldiga annonser i tidningarne lockade köpare från östern, och när de anlände, bragtes de genom allehanda konster, bl. a. musik — i det landagenterna läto musikkårer paradera på gatorna utanför landkontoren — i ett tillstånd af öfverretning, som gjorde dem till lättvunna offer för spekulationslystnaden. En landfirma annonserade t. ex., att den utlagt ett område i tomter och ämnade anlägga en ny stad; att tomtförsäljningen skulle taga sin början en viss dag, och att en exkursion då skulle afgå till platsen. Ofta bildade tilltänkta köpare kö en dag i förväg, och det fans de, som betalte $100 för någon god plats i kön, för att få tillfälle att köpa någon af de bästa tomterna. Ett par, tre hundra personer kunde stå i kö på detta sätt från landkontoret, nedför trappan och ut på trottoaren gatan nedåt. Det fans exempel, då en landfirma på några få dagar sålde tomter för öfver $300,000 och hade tre fjerdedelar af tomterna qvar osålda. De landtransaktioner, som under 1887 bokfördes i Los Angeles co., representerade ett belopp af långt öfver 100 millioner dollars, eller mer än $1,000 för hvarje man, qvinna och barn, som det året funnos i countyt. Köpevilkoren voro vanligen 25-30 procent kontant, resten att betalas efter ett halft eller helt år. I de flesta fall påräknade köparen att före förfallotiden kunna sälja det land han köpt med en vinst af från 10 till 100 procent, och många lyckades t. o. m. öfver förväntan i denna spekulation. En affärsman från Chicago köpte en tomt i Los Angeles för $1,500. Återkommen till Chicago, läste han i tidningarne om den kolossala tillväxten i tomternas värde i Los Angeles. Han företog en ny resa ditut och beslöt sig för att sälja sin tomt, om han kunde få $4,500 för den och sålunda tredubbla sina pengar. Vid ankomsten till staden uppsökte han den landagent, som sålt tomten till honom, samt frågade, om någon utsigt fans att sälja den med god vinst. Agenten försäkrade, att han kände en person, som genast skulle köpa den, om han finge den för rimligt pris. Uppmanad att nämna, hvad han ville sälja tomten för, råkade Chicago-mannen af en ren tillfällighet i st. f. "45 hundra dollars" säga 45 tusen. "Vill ni sälja den för det, är affären genast afgjord!" ropade agenten, och Chigomannen fick sålunda tio gånger så mycket, som han tänkt begära, och som han ansett som det högsta möjliga pris, som kunde påräknas. Det gick väl ändå an, när landet, såsom i detta fall, var beläget, der det alltid kunde beräknas

ega något värde. Men i många fall rörde sig spekulationerna om land långt ute i öknar och på bergssluttningar. En hop bedragare från östern slogo sig på landaffärer och kuggade lättrogna köpare på det erbarmligaste sätt. Tusentals "hustomter" såldes, som stodo i 45 graders vinkel på någon naken bergssluttning. Andra tusental af totalt värdelösa tomter, belägna på Californiska halfön, 150 mil söder om Förenta Staternas gräns, kuggades på intet ondt anande menniskor till priser, för hvilka de kunnat köpa en hel farm i någon hygglig trakt. Dessa svindlerier utfördes nästan utan undantag genom annonsering i tidningar i östern. Det märkvärdigaste är dock, att boomen icke medförde någon finansiel olycka. Icke en enda bank, icke ett enda ordentligt och stadgadt affärshus bragtes på fallrepet genom densamma. Många af bedragarne blefvo deremot utblottade, helt enkelt emedan de höllo på för länge. De, som satt den i gång, drogo, när bubblan brast, norrut. Äfven bland dem voro många i penningförlägenhet. I Seattle och Tacoma inträffade kort derpå en landboom, som dock icke nådde samma vansinniga proportioner som den, hvilken i dag utgör ett af de mest kuriösa minnena ur södra Californias historia.

Bland sevärdheter i Los Angeles kunna nämnas de vackra West Lake- och East Lake-parkerna betäckande resp. 35 och 50 acres. I den sistnämda finnes en vacker caktusanläggning och ett välförsedt menageri. Något, som mer än mycket annat väcker främlingens förundran, är stadens oljedistrikt. På en sträcka af 2 mil och med en half mils bredd höjer sig en hel skog af tornhöga ställningar i rak linie genom en af stadens utkanter. Under hvarje ställning fins en oljebrunn, försedd med pump. På vissa mellanrum äro ångmaskiner anbragta, hvilka hålla pumparne, som medelst en stark jerntråd äro förenade med hvarandra, i ständig gång. Dag och natt pågår pumpningen utan återvändo, och oljan, som pumpas upp, ledes genom jernrör in i ofantliga behållare. Ingen menniska synes till. Det gör ett nästan hemskt intryck på den, som för första gången besöker en dylik oljeskog, att se alla dessa pumpar lyftas och sänkas i jemn, taktmessig gång, liksom lyftade af osynliga händer. Ställningarna förefalla gåtfulla, men ha en vigtig uppgift. Om något råkar i olag i brunnen, så att pumprören måste upptagas, komma ställningarne väl till pass. Det skulle ej gå för sig att draga upp pumprören ur jorden, om ej den höga ställningen funnes att anbringa upphalningsrepet vid. 5 millioner tunnor olja pro-

ducerades i Los Angeles county 1908. Nybyggnader uppfördes i Los Angeles år 1908 till ett värde af 12 millioner dollars. Stadens hamnplats heter **San Pedro,** och der kostade Förenta Staternas regering samma år 4 millioner dollars på byggandet af en vågbrytare. Från Los Angeles leda jernvägar och elektriska spårvägar till en mängd förtjusande vackra småstäder och badorter, såsom Pasadena, Long Beach, Pomona, Redondo, Santa Monica m. fl. De elektriska banorna i Los Angeles co. utgöra i längd 950 mil. Staden har

Oljebrunnar.

öfver 500 mil af asfaltbelagda eller på annat sätt välordnade gator. Ett utmärkt offentligt bibliotek finnes, och handelskammaren uppehåller en rikhaltig, förträfflig, ständig utställning af jordbruks- och andra produkter från södra California.

Några mil nordost om Los Angeles ligger **Pasadena,** ett paradisiskt vackert samhälle med 25,000 invånare, till stor del rikt folk från östern, som här uppfört åt sig ståtliga villor, för att tillbringa sin återstående lefnad i ett klimat, som möjliggör ett behagligt ute-lif året rundt. Mellan Los Angeles

och Pasadena är den i ett föregående kapitel omtalade strutsfarmen belägen. Los Angeles co. är näst San Francisco co. det rikaste i staten. Egendomsvärdet i det sistnämda utgjorde 1908 455 millioner dollars, i Los Angeles co. 408 mill. Folkmängden i Los Angeles co. öfverstiger betydligt 400,000. Klimatet är vida berömdt för sin jemna mildhet. I jan. kan det bli så varmt som 76 gr., och den högsta sommarvärmen är 97 gr. På 20 år har det endast varit 6 vintrar, under hvilka frostväder inträffat, och den starkaste kölden har varit 4 gr. under fryspunkten. Sommaren är lång och torr, och det blir då betydligt dammigt. Den årliga regnmängden är i genomsnitt 12-18 tum. Resande, som besöka Los Angeles, böra icke försumma att företaga en utflykt till det på sid. 53 omnämda Echo Mountain eller att besöka den på sid. 98 omtalade Catalina Island.

Den största staden i södra California näst Los Angeles är **San Diego**, en snabbt växande stad med öfver 40,000 invånare, belägen 130 mil söder om Los Angeles och bekant för sin ypperliga hamn, den bästa söder om San Francisco, sitt ofantligt jemna, kraftgifvande klimat samt den närbelägna vinterbadorten Coronado Beach med dess ståtliga hotell och stora tältstad, dit hvarje vinter lustresande rika personer från östern och andra trakter komma i stor mängd. Midt emot detsamma på andra sidan viken, 9 mil från San Diego, ligger det af teosof-prestinnan mrs Tingley grundade och nästan autokratiskt styrda Point Loma-samhället, en sorts uppfostringsanstalt och tillflyktsort för beundrare af mrs Tingley och hennes läror. Den svenske resanden Carl Ramberg, som 1908 besökte platsen, skrifver, att han der fann "sunda, praktiska menniskor med stor förmåga att ordna lifvet harmoniskt, män och qvinnor af skilda nationaliteter och ur olika samhällslager." Förståelse af broderskapsidéen lär vara det enda kraf, som ställespå Point Lomas gäster. De behöfva icke nödvändigtvis vara teosofer. Det system, som följes vid uppfostran, är "Raya Yoga," en indisk filosofi, i ordagrann öfversättning "den heliga kunskapen." Mr Ramberg fann "lifvet på Point Loma vara en stark förespråkare för teorien" och skildrade i lockande ordalag de resultat, som den indiska uppfostringsmetoden medfört. Menniskor se saker så olika. Vid vårt besök i Point Loma sommaren 1909 kunde vi omöjligen få samma gynsamma intryck. Lifvet i Point Loma föreföll oss högst ogemytligt, uppstyltadt och tillgjordt. Men

mr Ramberg var der såsom inbjuden gäst hos mrs Tingley, hvilket möjligen i någon mån inverkat på hans uppfattning.

Omkring 80 mil ostsydost om Los Angeles ligger staden **Riverside**, medelpunkten i Californias förnämsta apelsinodlingsdistrikt. Om man besöker denna plats, innan den starka sommarvärmen hunnit trycka sin förslappande prägel på trakten, tycker man sig försatt till det drömda paradisets fridfulla nejder. Små apelsinträdgårdar ligga inströdda här och der i staden mellan boningshusen. Endast den del, som upplåtits åt butiker och restauranter, liknar andra städer genom frånvaron af planteringar. Men den delen är icke vidsträckt. Der är blott en nämnvärd affärsgata och den är kort. Ingen krog finnes; intet buller, ingen oro. Från affärsgatan leda två spårvägslinier ut på landet. Den ena för resanden till en kulle, från hvars topp man har utsigt öfver tusentals acres af apelsinlundar, gamla och unga, och stora, obebyggda områden, bortom hvilka höja sig berg och kullar af alla upptänkliga former och färger. Endast några kyrktorn, uppstickande ofvan trädtopparne, antyda, hvar staden ligger; ty af husen synes ej mycket. Den andra linien leder 7 mil genom en oafbruten följd af apelsinträdgårdar, af hvilka en innehåller 80 acres och alla äro försedda med stora, väl placerade boningshus med skuggande verandor. Längs spårvägen äro träd planterade, — höga, yfviga gummiträd, magnolier, palmer m. fl., så att man hela vägen färdas fram genom en allé, under ett tak af grenar och blad. Det skall bli svårt att uppleta någonting vackrare eller mer paradisiskt, och det är ej att undra öfver, om främlingen under sådana omständigheter, så olika allt, hvad han förut upplefvat eller sett, påverkas af den milda luften, den ljufva doften från träd och buskar, åsynen af den trolska, sydländska naturen och kommer på den tanken, att här måste paradiset vara till finnandes. Den skönaste utsigten erbjudes från toppen af en kulle, kallad Mount Roubidoux, dit en väl anlagd slingrande väg leder i sakta stigning Ett dussin mil norr om Riverside ligger **San Bernardino** i en trakt, som på samma sätt som Riverside-trakten medelst konstbevattning förvandlats från en sandöken till ett härligt fruktdistrikt. Riverside har omkring 9,000 och San Bernardino 7,000 invånare. Egendomsvärdet i Riverside county utgjorde 1908 nära 22 millioner dollars; egendomsvärdet i San Bernardino co. 33 millioner dollars. Många blomstrande fruktodlingssamhällen finnas i San Bernardino co. såsom **Redlands, Colton, Highland,** vinodlings-

platserna **Cucamonga** och **Bloomington; Hesperia** och **Victorville,** hvarest både äplen och vindrufvor såväl som potatis och andra grönsaker odlas med stor framgång. I det lilla Orange co., hvars egendomsvärde öfverstiger 20 millioner dollars, ligga städerna **Santa Ana** (6,000 invånare) och **Anaheim,** ett nybygge, grundadt 1860 af några tyskar enligt en kooperativ plan, som i detta fall slog lyckligt ut. Anaheim räknar nu en folkmängd af 5,000. Santa Barbara och Ventura counties representera ett egendomsvärde af resp. 25 och 13 millioner dollars. Deras största städer äro **Santa Barbara** och **Ventura** med resp. 8,000 och 3,000 invånare. I Santa Barbara co. finnas stora oljedistrikt, som 1908 producerade 8½ millioner fat olja. Det finnes brunnar, som gifva öfver 600 tunnor olja om dygnet.

De platser i södra California, i hvilka svenskarne talrikast slagit sig ned, äro Los Angeles, San Diego och Riverside.

Den största staden i det inre California är **Sacramento,** statens hufvudstad. Dess folkmängd uppgår till omkring 35,000. Staden är välbyggd, med breda gator, och styrelsebyggnaden eller kapitolium är en af de ståtligaste i sitt slag i hela vestern. Hufvudorten i Santa Clara co. är **San José** som är näst Sacramento den största staden i det inre California och har 30,000 invånare. Andra anmärkningsvärda städer i Santa Clara co. äro **Santa Clara, Gilroy, Palo Alto** m. fl. I närheten af den sistnämda är det berömda Leland Stanford Junior-universitetet beläget, den säkerligen rikaste bland alla undervisnings-anstalter på jorden. Dess egendom, bestående hufvudsakligen af räntebärande värdepapper samt öfver 100,000 acres jord, representerar ett värde af öfver 30 millioner dollars. Bland dess jordagods äro den stora Vina-egendomen i Tehama co. och Gridley-egendomen i Butte co. de förnämsta. Universitetet är uppfördt på en särdeles lämplig trakt, ensam innehållande öfver 30,000 acres. Det grundades, såsom bekant, af mångmillionären Leland Stanford och hans maka till åminnelse af deras ende son, Leland Stanford Junior, som afled vid unga år. Det berättas, att Stanford kort efter sonens död hade en dröm, i hvilken han tyckte sig höra sonen säga till honom: "Fader, tillbringa icke ditt lif i sorg. Gör något för menskligheten. Upprätta ett universitet, der fattiga ynglingar kunna erhålla uppfostran." Stanford beslöt att följa vinken. Och så tillkom universitetet, vid hvilket nu öfver 200 lärare äro anställda, med president David Starr Jordan i spetsen, och 2,000 studerande åtnjuta undervis-

ning. Efter Stanfords död satte enkan in nästan hela sin förmögenhet i universitetet. Hennes man hade förvärfvat den hufvudsakligen på jernvägsanläggningar. Det är ett anmärkningsvärdt faktum, att vid uppförandet af de storartade byggnaderna ej en cent af grundkapitalet behöft röras. Räntan på det samma har räckt till för alltsamman. Gymnastiksalen, mätande 312 fot i längd och 150 fot i bredd och försedd med en flygel af 200 fots längd och 115 fots bredd, lär vara den största, som fins vid någon läroanstalt. Biblioteksbyggnaden är öfver 300 fot lång och nära 200 fot bred. Dessa två byggnader ensamma ha kostat vida öfver en million dollars. Jordbäfningen den 18 april 1906, som förstörde San Francisco, vållade stor skada på åtskilliga af Stanford-universitetets byggnader. Förutom universitetet finnas i Santa Clara co. 104 folkskolor och 8 högskolor, den förnämsta af de sistnämda uppförd i San José 1908 för en kostnad af $200,000.

Från San José går vägen till det verldsberömda Lick-observatoriet på Mount Hamilton. Dess historia är ganska romantisk. I sin ungdom var James Lick förälskad i en rik mjölnaredotter i Pennsylvania. Hon besvarade hans böjelse, men fadern vägrade sitt samtycke. "Det är qvarnen och inte flickan du är efter," sade han till Lick. "Du skall få min dotter, så snart du eger en qvarn, som är lika fin som min, men inte förr." Lick begaf sig till California. Han förfärdigade orglar och pianon och blef rik. Då byggde han en qvarn, sådan som ingen mjölnare någonsin drömt om. Den var byggd af mahogny från Central-Amerika. När den var färdig, skickade han en fotografi deraf till mjölnaren. Det var hans hämd. Lick gifte sig aldrig. Hela sin till nära 3 millioner dollars uppgående förmögenhet skänkte han till allmännyttiga företag. Bl. a. hade han beslutat att förse California med det bästa observatorium i verlden. Han utvalde till läge för detsamma Mount Hamilton på det vilkor, att Santa Clara county skulle anlägga en god väg dit. Förslaget antogs, och countyt byggde en 26 mil lång, präktig väg för en kostnad af $78,000. På de brantaste ställena gör vägen en stigning af 343 fot på milen. Observatoriet ligger 4,440 fot öfver hafvet. Till dess uppförande åtgingo öfver 3 millioner tegel, och det kostade, inberäknadt det stora teleskopet med dess 3 fots lins, det största i verlden till för några år sedan, då ett ännu större insattes i Yerkes-observatoriet i Chicago, $700,000. Observatoriets föreståndare är prof. W. W. Campbell, och i hans stab af medhjelpare finnas män med

verldsbekanta namn. Flera nya upptäckter i stjernerymden ha gjorts från Lick-observatoriet, och vid dess fot ligger dess ädle gifvare, den gamle enstöringen James Lick, begrafven.

Näst efter San José i storlek bland det inre Californias städer kommer **Stockton,** hufvudorten i San Joaquin co. Det är en särdeles vacker stad med öfver 25,000 invånare. Lummiga träd kransa de flesta af gatorna, hvilka i följd deraf likna alléer, och dessa fortsättas långt ut på landet, tack vare en nitisk trädplanteringsförening, som eger bestånd i Stockton. Detta försköningsarbete fortsättes år efter år. Meningen är att åstadkomma en vacker boulevard rundt omkring hela staden. Närmast före San Joaquin co. i fråga om rikedom står Fresno co. (med öfver 50 millioner dollars egendomsvärde), och dess hufvudort, **Fresno,** är näst efter Stockton den största staden i det inre California. Fresno är, såsom förut nämdt, äfven hufvudorten i Californias förnämsta russindistrikt. Staden har öfver 20,000 invånare och är i snabb tillväxt liksom flera af de mindre samhällena i Fresno county, såsom **Selma** och **Kingsburg** m. fl. Troligen kan intet county i staten uppvisa en större mångfald af produkter än Fresno co. Utom russinodling bedrifves här jordbruk af alla slag: fruktodling, boskapsafvel, mejeriskötsel, sädesodling. Likaledes bedrifves skogsafverkning, och oljefält finnas, som gifva god afkastning. Sammanlagda värdet af countyts produkter utgjorde 1908 öfver 31 millioner dollars. En mängd andra städer, utom de nämda, finnas i det inre California, från **Redding** i Shasta co., **Red Bluff** i Tehama co., **Oroville** i Butte co., **Marysville** i Yuba co., **Woodland** i Yolo co., **Modesto** och **Turlock** i Stanislaus co., **Merced** i Merced co. hela vägen ned till **Hanford** och **Laton** i Kings co., **Visalia** i Tulare co. och **Bakersfield** i Kern co., samtliga blomstrande landsortsstäder med från 3- till 6,000 invånare hvar. En mängd mindre platser förekomma naturligtvis också. Visalia är historiskt ryktbart såsom närmaste staden till den trakt, der den märkvärdiga **Kaweah-kolonien,** det största experiment i praktisk socialism, som någonsin företagits på Stilla hafskusten, var belägen. Denna koloni grundades på hösten 1886 af ett antal personer, som tröttnat på de vanliga samhällsförhållandena. På sluttningen af Sierra Nevada vid vestra gränsen af Tulare co. i närheten af källorna till norra grenen af Kaweah-floden funno de ett väldigt skogsområde. De räknade ut, att kolonien skulle kunna afverka skogen och afyttra den till inbyg-

garne i San Joaquin-dalen. Skogen växte på en höjd af 8,000 fot. 3 mil i rak linie derifrån på en lägre plats anlades kolonien, och den 8 okt. 1886 påbörjades, under ledning af en ovanligt duglig man vid namn Horace Taylor, anläggningen af en väg från kolonien till skogen. Den måste ledas rundt afgrunder och stupande sluttningar, för att ej göras för brant. På så vis blef vägen 18 mil lång och hade en jemn stigning af 8 fot på 100. Den blef färdig i juni 1890. Med vanligt kontraktarbete skulle denna väg icke kunnat byggts för mindre än $150,000. Kolonisterna anlade först en tältstad, kallad Advance, i hvilken de bodde till december 1889, då staden Kaweah anlades 6 mil längre bort. Den bestod dels af brädhus, dels af tält. Många af de ogifta karlarne sofvo i månader i en öppen lada. I juni 1890 uppsattes ett litet sågverk, som kunde skära 3,000 fot virke om dagen. Kolonisterna, som nu ändtligen skulle börja få någon inkomst, lyckades emellertid icke åstadkomma mer än 20,000 fot på tre månader. Derpå blefvo de af Förenta Staternas myndigheter förbjudna att vidare röra skogen, som förklarats såsom regeringsreservation. Koloniens "trustees" blefvo arresterade för åverkan å fridlyst egendom. Efter en lång rättegång blefvo de i maj 1891 dömda skyldiga. De vädjade till regeringen, och ändtligen år 1900 blef domen förklarad ogiltig och de anklagade "benådade" af president McKinley. Emellertid hade kolonisterna på hösten 1890 arrenderat ett skogsområde vid Atwells Mill, och trusteerna besvuro arbetarne att raska på och försöka hinna med litet mera arbete, än de förut gjort. Intet hjelpte. Då Taylor i juli 1891 sändes till sågverket för att se, hur det gick, fann han, att arbetarne ej blott varit oerhördt lata utan alldeles onödigt gått öfver gränsen till regeringsområdet och fällt skog och sålunda åter satt trusteerna i fara att bli arresterade. Trusteer voro under koloniens tillvaro Taylor, Martin, Christi och Burnette Haskell, koloniens president. Alla utom Martin lemnade sin befattning, så snart de erforo hur det tillgått vid sågverket. I okt. 1891 upplöstes kolonien. Under dess tillvaro hade omkring 400 personer inskrifvit sig i den, fast 300 var det största antal, som någon gång samtidigt vistades i kolonien. Oftast bodde der blott omkring 75 eller 100. Nära $50,000 i penningar och materialier till ett värde af $10,000 hade inbetalts till kolonien. Anklagelse väcktes en gång mot styrelsen för att ha användt mottagna penningar för egen del, men domare Ross, som handhade målet, tillsade juryn att frikänna de anklagade på den grund, att

koloniens räkenskapsböcker bevisade, att den mest beundransvärda sparsamhet och insigtsfullhet samt en inom affärskretsar oerhörd osjelfviskhet och hängifvenhet gjort sig gällande vid ledningen af koloniens affärer. I åratal hade kolonisterna fått sin försörjning, kläder, skolundervisning m. m. Kolonien stupade på samma förargelseklippa, som vållat alla andra dylika koloniers fall — menniskonaturens sjelfviskhet. Alla ville bestämma, hur hvar sak skulle göras; alla ville styra, ingen lyda, och derigenom utspann sig ständigt ett olidligt käbbel om småsaker. I sågverket, der ingen "boss," utan endast intresset för samhället skulle pådrifva arbetet, uträttades blott en tiondedel så mycket som i ett vanligt sågverk. I skolan funno lärarne det omöjligt att lära barnen lydnad. Barnen kallade lärarne vid deras förnamn. Om någon i följd af större begåfning eller bildning fick något kall, som ej kräfde kroppsarbete, vipps knotade arbetarne och sammansvuro sig mot honom. I kolonien rådde en sådan splittring och så mycket sqvaller, att — såsom presidenten säger i sin berättelse om kolonien — "man längtade tillbaka till någon stor stad, der man icke känner sin närmaste granne. Jag minnes," säger han vidare, "hurusom jag förr, när mina motståndare icke-socialisterna påstodo, att lätja skulle komma att råda bland kolonisterna, plägade svara, att det vore omöjligt, enär hvarje man ju hade samma rättighet som någon annan och arbetade för sig sjelf, och naturligtvis lika ställda personer ej skulle vilja göra hvarandra något förfång. Men de gjorde det i alla fall. Icke alla, men tillräckligt många för att göra de öfriga misslynta och modfällda." Der funnos alla sorters menniskor: lärda och olärda, kristna och fritänkare, skalder, artister, musiker, vegetarianer, nykterister, spiritister o. s. v. Det var som en enda stor familj, i hvilken hvarje medlem sysslade med den andres angelägenheter. En kolonist yttrade vid ett tillfälle: "Mina grannar stå t. o. m. och lukta på röken från min skorsten, för att utröna hvad jag har till middag." Haskell erkänner öppet, att han genom Kaweah-experimentet, om hvars lyckliga utgång han på förhand var orubbligt öfvertygad, ändtligen fick klart för sig, att det fordras en genomgripande förändring af menniskonaturen, innan socialismen kan förverkligas.

I det inre California ha svenskar i mängd slagit sig ned på många platser. I Fresno såväl som i Stockton, Sacramento, Modesto m. fl. platser bo många svenskar, men de förnämsta svenska kolonierna äro belägna i Kingsburg, Turlock och

Vinland. Den förste svensk, som kom till Kingsburg, var F. D. Rosendahl. Han kom dit 1885. I juli 1886 kom hans kusin C. A. Johnson dit. Under tiden hade en del svenskar i Ishpeming, Mich., bildat en kolonisationsförening i syfte att skaffa sig land i California. Andrew Erikson reste 1886 på uppdrag af föreningen till California att undersöka förhållandena. Han fann, att lämplig jord kunde fås, men att man för framgångs vinnande var beroende på konstbevattning, och ville fördenskull ej genast rekommendera någon särskild plats.

Storgatan i Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Rosendahl och Johnson företogo på hösten 1886 en resa till San José. Erickson, som då vistades i staden, blef händelsevis bekant med dem och fick sålunda kännedom om Kingsburgs-trakten. Han begaf sig dit i nov. 1886, fann platsen värd att rekommendera, och som följd deraf flyttade P. G. Hero, K. E. Berg och Chas. Carlson (sedermera afliden) redan samma år från Michigan till Kingsburg. Noach Anderson (nu död) och Erick Peterson kommo 1887 och Nils Hanson 1888. Kingsburg var vid Rosendahls ankomst dit 1885

en ganska stor stad, men ödelades senare af eldsvåda och ansågs under flera år nästan som bortsopadt från jorden. R. arbetade ifrigt på att göra trakten bekant för landsmän. Flera af hans vänner och slägtingar kommo dit, och småningom uppväxte ett stort svenskt nybygge. Detta fortfor att tillväxa, och nu bo flera tusen svenskar i trakterna kring Kingsburg. Många ha affärer i staden. Flera svenska kyrkor finnas, den äldsta grundad 1887. Kingsburg är beläget 225 mil från San Francisco och 20 mil söder om Fresno vid Southern Pacific-banan. **Turlock** ligger 100 mil norr om Kingsburg och är en mycket yngre plats. Den svenska kolonien i Turlock har till upphofsman N. O. Hultberg, som kom till Turlock vintern 1901-2 och köpte en sträcka land för att anlägga

Storgatan i Turlock.

en svensk koloni. Turlock var då blott en liten plats med mindre än 100 invånare, sandig och torr. Trakten har nu ett af de bästa konstbevattningssystem i California. Den, som såg Turlock-trakten 1903 och nu återser den, kan ej annat än häpna öfver en sådan förändring. De torra sandslätterna ha genom vattnets inverkan och ordentlig farmning förvandlats till en blomstrande trädgård. Hultberg har under dessa år kostat $64,000 på platsens annonsering, och resultatet är storartadt. Turlocks irrigationsdistrikt omfattar öfver 176,-

000 acres. Som prof på, hur land stigit i värde under dessa år, kan nämnas, att Hultberg 1909 återköpte några acres jord för $600 pr acre, hvilka han sjelf sålt 6 år förut för $25 pr acre. Turlock är nu en stad med 2,000invånare, välbyggd och solid. Den har 2 banker, en högskola, bibliotek och läsrum, drufsaftsfabrik m. m. Flera af stadens förnämsta affärsmän äro svenskar. Bland de 8 kyrkorna äro två svenska. En tredje är belägen några mil utom staden. Under de första 9 månaderna af 1908 skeppades öfver 800 banvagnslaster med frukt, grönsaker o. d. från Turlock. Den yngsta svenska kolonien är belägen i **Vinland,** 16 mil vester om Fresno och 6 mil från stationen Kerman vid Santa Fé-banan. I början af 1905 hade

Hotel Ramona i Turlock.
Egare och föreståndare J. Samuelson.

ett 20-tal familjer köpt land der och grundat en svensk församling. I **Stevenson,** 12 mil från Turlock, fins en af dr E. Nelander grundad svensk koloni.

Komma vi nu till den del af det californiska kustlandet som ligger norr om Santa Barbara county, och som ej behandlades i föregående kapitel. Den största staden i detta område är **Eureka,** hufvudorten i Humboldt co. Detta är statens förnämsta skogsområde. Från Eureka utskeppades år 1908 200 millioner fot bräder, bjelkar och plank, 70,000 dörrar, 250,000 läkten, 400 millioner takspån. Humboldt co. är i fråga om rikedom det elfte i ordningen och har ett egen-

Affärsgata i Eureka.

domsvärde af 28½ millioner dollars. Eureka har en god hamn och öfver 20,000 invånare. Sju mil derifrån ligger den lilla romantiskt vackra staden **Arcata** med en folkmängd af 4,000. Countyt har ännu icke fått jernvägsförbindelse med den öfriga delen af staten. I det söder derom belägna Mendocino co. är **Ukiah** hufvudstaden med 4,000 invånare. Vida större är **Santa Rosa,** hufvudorten i Sonoma co. Detta county är i rikedom det sjette af statens counties och representerar ett värde af öfver 35 millioner dollars. Santa Rosa har 8,000 invånare och påstås vara uppkalladt efter en underskön

Western Hotel i Eureka.
Egare och föreståndare Otto Peterson.
Fotografi tagen af A. W. Ericson, Arcata.

och änglagod flicka i Lima, Peru, som kanoniserades af påfven och var Amerikas första helgon. Men staden kunde lika gerna ha fått sitt namn af de underköna rosor, som alltjemt frodas här. I denna stad bor Luther Burbank, såsom förut omnämts. **Petaluma,** hönsafvelsstaden, och **Asti,** vinkällarestaden, ha likaledes redan omtalats. Det nordost härom liggande Lake co. är det sjörikaste i staten, och dess klimat anses vara ett säkert botemedel mot andtäppa. Endast några

små städer finnas der. **Lakeport** torde ha ett par tusen, **Middleton** kanske hälften så många invånare. Det söder derom belägna Napa co. har förut omtalats som ett vingårdsland. Dess förnämsta städer äro **Napa** (med 7,000 invånare), **St. Helena** och **Calistoga** med resp. 2,500 och 2,000. De två förstnämda äro särdeles vackra platser med en halftropisk prägel.

Den största staden på kusten mellan San Francisco-viken och södra California är **Santa Cruz.** Den har 8,000 invånare och ligger vid norra sidan af Monterey-viken nedanför ett skogbevuxet berglandskap, hvars högsta toppar nå en höjd af mellan 2,000 och 3,800 fot. De stora träden på Santa Cruz-bergen tillhöra statens märkvärdigheter, och Santa Cruz är en af Californias mest besökta badorter. Näst efter Santa Cruz kommer **Salinas,** hufvudorten i Monterey co., en stad med omkring 5,000 invånare och hufvudorten i den förut omtalade Salinas-dalen. 4 mil från Salinas ligger **Spreckels** med det stora, förut omtalade sockerbruket. **Monterey,** beläget vid Monterey-viken, var under en lång följd af år statens hufvudstad. Nu är platsen förnämligast ryktbar genom det stora turisthotellet Hotel del Monte, en sorts samlingsplats för rika californier, som här finna trefnad efter sin smak året rundt. Blomsterverlden frodas här både vinter och sommar. Laxfiske i Monterey-viken är ett omtyckt nöje. 17 mil från Monterey ligger den gamla Carmel-missionsstationen. **Pacific Grove** är en ryktbar badort belägen mellan Monterey och Carmel. Omkring 5 mil vester om **Soledad** på östra sluttningen af Santa Lucia-bergen ligga helsokällorna **Paraiso Hot Springs.** I countyts södra del ligger San Antonio-missionsstationen. Hufvudorten i San Luis Obispo county är **San Luis Obispo** med 4,500 invånare. Här har California en polyteknisk skola, hvari undervisning meddelas både i jordbruk och olika handtverk. Den är belägen på en 280 acres farm nära staden. San Luis Obispo ligger ett stycke från kusten. Dess hamnplats heter **Port Hanford.** Både olja och kol finnas i countyt. Flera helsobrunnar finnas likaledes. De mest besökta äro **Paso Robles** och **Santa Ysabel.** I Paso Robles finnes ett af de största turisthotell i staten. 6 mil söder om Paso Robles ligger **Templeton,** hvarest ett af de äldsta svenska nybyggena i California är beläget. Eljest ha svenskar icke i någon nämnvärd mängd slagit sig ned i någon af de här skildrade kusttrakterna utom Humboldt co., der i synnerhet staden Eureka och trakten bortom Arcata ha många invånare af svensk härkomst.

KAPITEL 12.

Svenska kyrkor och församlingar i California.

A. De lutherska församlingarnes historia.

Redan så långt tillbaka som 1860 gjordes förberedelser till svensk luthersk kyrklig verksamhet i **San Francisco.** En f.d. sjökapten Chas. J. Janson, som kommit dit 1850 och förvärfvat en stor förmögenhet, bildade i sällskap med flera andra svenskar, bland hvilka särskildt nämnas C. W. Lübeck, kapt. Alfred Enquist och O. W. Kling, en svensk luthersk församling, som började hålla gudstjenster 1861 under ledning af en ung man vid namn Janne Tenggren. I en af dr Ph. Andreen författad och i hans tidning Vår kyrka för sept. 1909 införd uppsats om den sv. luth. kyrkans begynnelse i California, hvarur vi hemtat dessa uppgifter, heter det vidare, att Tenggrens namn efter året 1862 helt och hållet försvinner ur församlingens historia, och att ifrån denna tid tjenstgör som predikant en handlande Holmgren från Göteborg, hvilken dock redan 1863 återvände till Sverige, hvarefter församlingen kallade till sig en pastor Lindgren från Sverige. Han vantrifdes emellertid och lefde under ständig fruktan för att omkomma i någon jordbäfning, hvarför han redan samma år återflyttade till Sverige. Kapten Janson bekostade begge hans resor. 1864 kallades en pastor Stromberg, äfven han från Sverige. Han påyrkade, att de tre skandinaviska folken skulle förena sig i en församling, och vid omröstning beslöts, att församlingens namn skulle ändras från svensk till skandinavisk Detta harmade kapten Janson så, att han återtog ett förut gifvet löfte att skänka församlingen en tomt vid Mission st. mellan 3 & 4 sts. och i stället gaf den till det år 1859 bildade, ännu i dag bestående Skandinaviska Sällskapet. Pastor Stromberg förestod församlingen till 1867. Den räknade aldrig öfver 25 eller 30 medlemmar. Af de ursprungliga stiftarne lefver ingen nu. Janson dog 1879, Lübeck 1892, Enqvist 1906 och Kling 1878. I slutet af 1860-talet och början af 1870-talet gjordes flera fåfänga försök att få en svensk församling till stånd. Tre prester från Sverige kommo hitöfver, men kunde ej uträtta något. Den siste af dem var en äfventyrare af värsta slag, som efter det han hoptiggt en betydlig penningsumma försvann med den samma. Först 1874 uppmärksammades fältet af Augustana-synoden, som utsände pastor Jonas

Auslund att arbeta i de vestra staterna. Under 5 månaders tid vistades han i Colorado, Utah och San Francisco. På nyåret 1875 reste han till Minnesota, der han afled 1878 i en ålder af 35 år. Under 1875 verkade pastor C. P. Rydholm 6 månader i missionens tjenst, större delen af tiden i San Francisco. Först 1882 upptogs dock verksamheten der på allvar, då pastor J. Telleen begaf sig dit och den 10 augusti stiftade **Ebenezer-församlingen** med ett medlemsantal af 48, af hvilka 31 voro kommunikanter. Pastor Telléen återvände kort derefter till sin församling i Denver, Colo. I jan. 1883 flyttade han på allvar till San Francisco, der han på 3 månader lyckades hopsamla $2,000 till församlingen. I feb. 1884 köpte denna för $10,500 en vid Mission st., mellan 9 och 10 sts., belägen tomt, 40 fot bred och 80 fot djup. Samma år byggdes kyrka, 40x80 fot, beräknad att kosta $10,000. Telléen stannade till 1890, då han flyttade till Kansas. Han har sedan dess varit anställd i hednamissionens och i engelska missionens tjenst, blifvit utnämd till teol. doktor, varit pastor i Chicago och teol. professor i Red Wing, Minn., och är nu pastor i Illinois. Under hans vistelse i San Francisco erhöll hans församling $4,000 i bidrag från östern. Allt öfrigt samlades på fältet. Han efterträddes af prof. C. M. Esbjörn från Augustana College i Rock Island, Ill., hvilken förestod församlingen till nov. 1894 och derefter flyttade till Marshfield, Ore. Sommaren 1892 anställde församlingen studenten vid Stanford-universitetet, skalden O. M. Benzon, att hålla svensk skola. Till hans lön bidrog församlingen med $150 och pastorn med fri kost och logi i pastorshuset. Samma år förvärfvades genom pastorns föranstaltande en altartafla åt församlingen, målad af artisten O. Grafström. 1893 hade församlingen besök af biskop Scheele från Sverige. Sedan E. lemnat församlingen, förestods den en månad af pastor P. A. Edquist, hvarefter pastor E. Nelander tillträdde densamma. Han höll sin inträdespredikan den 18 nov. 1894 och stannade som pastor till den 5 april 1896. Under hans tjenstetid anordnades en nationalfest, som inbragte öfver $1,000 i nettovinst. Under 1895 hölls sommarskola af mrs Sabina Hanson. Pastor P. A. Mattson från Tacoma, Wash., förestod församlingen under 6 månader fr. o. m. den 17 maj 1896, hvarefter den var vakant till början af 1898, då pastor C. J. E. Haterius antog kallelse dit. Under sommaren förestods den af pastor A. Appell från Peoria, Ill., och i augusti började H. sin verksamhet. Han stannade till den 27 mars 1905, då han

flyttade till Mariedahl, Kans. Under hans tjenstetid skedde flera förändringar. Kommunikantantalet ökades från 171 till 300. Den gamla kyrkegendomen såldes 1903 till frälsningsar-

Sv. lutherska kyrkan och presthuset i San Francisco.

mén för $24,500. Tomter köptes i hörnet af Dolores och 15 sts. Kyrka och presthus, det sistnämda det kanske finaste i hela synoden, uppfördes. Den 17 aug. 1902 firade försam-

lingen sin 20-årsfest. Under 1901 hölls sommarskola af studer. J. A. Benander. Haterius efterträddes af pastor Philip Andréen den 11 april 1905. Församlingen hade då en skuld af $19,000. Genom jordbäfningen och branden i april 1906 åsamkades kyrkan skada till ett belopp af $2,000. Men pastor C. T. Sandström hade under 1904 och 1905 insamlat öfver $7,800 till församlingen och af de $7,000, som sändes efter branden till hjelp åt församlingen, kunde $5,000 användas till afbetalning på skulden. Kyrkan invigdes den 18 feb. 1906. Sommarskola hölls 1905 af pastorns broder Carl Andréen. Den 8-12 aug. 1907 firade församlingen 25-årsfest, till hvilken dess pastor utarbetat och utgifvit en storartad minnesskrift. Församlingens egendom är nu värd öfver $44,000. Dess skuld utgör $3,500. Församlingen räknar 500 medlemmar, af hvilka 370 äro kommunikanter.

Den andra församlingen i ålder är **Immanuel-församlingen** i **San José**, hvilken grundlades 1884 och fick kyrka 1886. Den betjenades af pastor F. A. Linder, innan pastor P. A. Fair 1887 tillträdde pastoratet. Fair flyttade i aug. 1892 till Connecticut. Församlingen besöktes sedan af J. L. Wallin från San Francisco samt af pastor Le Veau och fick i sept. 1893 pastor A. M. L. Herenius till föreståndare. Han flyttade 1900 till Topeka, Kans., och efterträddes af Le Veau. Församlingen har 152 medlemmar, hvaraf 108 kommunikanter. Dess egendom värderas till $12,000 och har en skuld af $500.

I **Oakland** predikade pastor Telléen 1885 och pastor A. M. Le Veau den 19 dec. 1886 för 13 personer. Han köpte en vid 9 st. belägen kyrka, byggd 1850 af amerikanska baptister. Köpesumman var $6,000. Nyårsdagen 1887 började han hålla regelbundna gudstjenster der. Den 23 jan. 1887 organiserade han **Pauli-församlingen** med 30 medlemmar. Under första året tillkommo 22 nya medlemmar. Pastor L. for till östern och insamlade $2,000 till afbetalning på kyrkoskulden. I okt. 1897 flyttade L. till Riverside och efterträddes af pastor A. J. Rodell i feb. 1898. År 1900 bortbyttes kyrkan mot en tomt, 50x100 fot, vid Grove & 10 sts., och en ny kyrka uppfördes, 35 fot bred och 68 fot lång, samt invigdes af pastor Haterius den 12 mars 1901. Den kostade $7,300. Alaska-millionären E. O. Lindblom har skänkt $1,000 till församlingen. 1906 bekostade och insatte ungdomsföreningen en piporgel. Efter San Francisco-branden användes kyrkans undervåning i flera veckors tid som nödhjelpstation. Den 6 dec. 1906 afled pastor Rodell. Församlingen förestods under de 9 första må-

naderna af 1907 utaf studer. C. N. Emelius, under okt. och nov. af pastor M. A. Nordström och har sedan den 8 dec. 1907 haft till föreståndare pastor N. T. Anseen. Församlingen firade den 27 och 28 jan. 1907 sin 20-årsfest. Den har 240 medlemmar, hvaraf 187 kommunikanter. Dess egendom är värd $25,000 med en skuld af $1,344.

Bethel-församlingen i **Templeton** bildades 1887 och byggde 1890 kyrka af tegelsten, hvilken dock ej blef invigd förrän den 22 okt. 1893. Församlingen var vakant till i juni 1890, då den berömde skalden pastor A. A. Swärd flyttade dit. Kort derefter insjuknade han häftigt. Under hans sjukdom leddes gudstjensterna af J. A. Levin, som likaledes efter pastor Swärds den 20 juli 1891 timade frånfälle förestod församlingen till 1894 med undantag af ett par månader på våren 1893, då den betjenades af pastor M. J. Englund från Jamestown, N. Y. 1894 öfvertogs församlingsvården af pastor J. A. Gustafson. 1899 flyttade han till Minnesota och efterträddes af pastor A. Kinell, som höll sin inträdespredikan den 17 sept. 1899. År 1902 inköptes pastorsboställe. Under sommaren predikade studer. G. Fahlund och höll skola under pastorns bortovaro. Efter San Francisco-olyckan sände församlingen $141.50 till församlingen i San Francisco, den största hjelp som skänktes af någon församling i California. Sommaren 1909 tog pastor Kinell afsked och flyttade till Minnesota. Församlingen har 195 medlemmar, hvaraf 47 kommunikanter. Dess egendom är värd $6,000 och är skuldfri.

Concordia-församlingen i **Kingsburg** stiftades 1887 och byggde 1888 kyrka af tegel. Pastor A. M. L. Herenius betjenade församlingen till slutet af 1891, då han flyttade till New York-konferensen. 1892 byggdes presthus, och kort före jul återkom pastor H., men nödgades redan följande år öfvergifva platsen på grund af den rådande penningbristen. Församlingen var sedan vakant i 7 år, under hvilken tid den fick tillfälliga besök af pastorerna Herenius, Gustafson, Mattson, Edquist och Edlund. I mars 1901 installerades dr C. M. Esbjörn som församlingens pastor. Samma år skaffade församlingen sig ringklocka och dyrbara nattvardskärl, och under 1903 blef presthuset tillbygdt. I dec. 1906 tog dr Esbjörn afsked från sin befattning, och i maj 1907 flyttade han till New Haven, Conn. Det erkännes allmänt, att, såsom dr Ph. Andréen uttryckt det, ingen annan enskild person utöfvat så stort inflytande på den af de sv. luth. California-församlingar-

Dr och mrs C. M. Esbjörn.

ne bestående konferensen som dr Esbjörn. Det är hans hand, som till största delen gifvit konferensen dess konstitution, hvilken af sakkännare anses såsom något utomordentligt i sitt slag. E. efterträddes af pastor O. Oström, som höll sin inträdespredikan den 13 maj 1907. Församlingen består af 195 medlemmar, hvaraf 142 kommunikanter. Dess egendom är värd $5,750 och är skuldfri.

Angelica-församlingen i **Los Angeles** stiftades den 12 feb. 1888 af pastor Telleen, med ett medlemsantal af 29. Studer. A. Beausang förestod församlingen till den 4 juli 1889, då pastor P. A. Edquist öfvertog den samma. 1890 byggdes kyrka vid Grand ave. & 10 st. 1892 byggdes presthus. Under 1895 hade pastor E. 6 månaders tjenstledighet för att börja en stads- och sjömansmission i San Francisco. Under denna tid sköttes församlingen af J. A. Levin och C. Walleen. I maj 1899 flyttade E. till Illinois. Han efterträddes i okt. af pastor H. Douren, som redan vid ankomsten till Los Angeles drabbades af sorg, i det hans maka afled, just som tåget stannade i stationen. Redan i maj 1900 afsade sig D. församlingen på grund af sjuklighet. Pastor A. F. Bonander betjenade den ett par månader. Den 23 aug. 1900 afled pastor Douren. Sedan prof. L. Bonander och pastor H. O. Lindeblad under kortare perioder betjenat församlingen, fick den i nov. 1901 ordinarie lärare i pastor J. A. Edlund. Samma år såldes kyrkegendomen för ganska högt pris. Annan egendom köptes i hörnet af Hope & 17 sts. Pastorshus och kyrka byggdes 1902. I april 1905 flyttade pastor E. till Michigan. Pastor M. A. Nordström betjenade församlingen 1½ månad. Den 1 juli 1905 öfvertogs församlingsvården af dr E. Nelander. Efter San Francisco-olyckan tog församlingen under flera veckor vård om 168 skandinaviska flyktingar från den förolyckade

staden. Under ordinarie pastorns tjenstledighet i och för en färd till Jerusalem förestod pastor M. A. Nordström församlingen från 1 jan. till 15 juli 1908. En ny kyrka behöfves, och insamlandet af en byggnadsfond är påbörjad. Församlingens egendom är värd $20,000 med en skuld af $3,000. 56 familjer tillhöra församlingen. Hela folkmängden är närmare 400.

Eden-församlingen i Riverside organiserades 1888 och köpte ett par år senare en 80 fot bred och 165 fot djup tomt vid Orange & 11 sts. för $1,000 samt byggde för $2,800 en kyrka, 32 fot bred och 54 fot lång. Kyrkan invigdes den 20 mars 1892 af dr Esbjörn. Ingen församling har haft så täta ombyten af föreståndare som denna, och det är ej lätt att efter konferensrefat framställa en öfverskådlig redogörelse för pastorernas tjenstetider. Studerande J. N. Brandelle betjenade församlingen från sept. 1891 till våren 1892. Pastor F. Nibelius från Opheim, Ill., var der under juni-aug. 1892 och från början af juli 1893 till våren 1894. Under mellantiden förestods församlingen af pastor S. N. Beckman från den 21 okt. 1892 någon tid framåt och af pastor Edquist i början af 1893. Pastor Beckman afled af lungsot under återresan till sitt hem i Michigan. I maj 1894 blef dr E. Nelander pastor för församlingen, men flyttade redan i nov. samma år till San Francisco. Derefter tillbragte pastor L. J. Sandén från Eureka större delen af tre månaders tjenstledighet i Riverside. I sept. 1895 kom studer. O. N. Glim dit och stannade någon tid. Den 13 juni 1896 antog teol. kandidat C. J. Peel pastoratet. 1897 flyttade han till Iowa och efterträddes af pastor A. M. Le Veau. Sedan denne på hösten 1900 flyttat till San José, åtog sig pastor L. O. Lindh församlingen och förestod den från jan. 1901 till juni 1902. Pastor D. Magnuson tillträdde församl. i jan. 1903, flyttade i okt. 1904 och efterträddes den 2 april 1905 af pastor O. N. Glim, hvilken stannade till den 30 juni 1907. Efter att ha varit vakant ett år fick församlingen en ny föreståndare, då pastor M. A. Nordström i sept. 1908 flyttade dit. Församlingen har 124 medlemmar, hvaraf 74 kommunikanter. Dess egendom är värd $10,500 med en skuld af blott $210.

Sv. luth. församlingen i Eureka stiftades den 10 okt. 1889 af pastor A. M. Le Veau. I början af okt. 1890 kom pastor A. M. L. Herenius dit, för att se till, hvad som kunde göras, för att få kyrka byggd. Han stannade der ett par månader och sammankallade församlingen, som höll sina gudstjenster

i en butiklägenhet, till extra möte, hvarvid hans förslag om kyrkbygge nedröstades. Vid följande möte uppträdde en tjensteflicka och sade: "Jag tycker, det är skamligt, att presterna skola komma hit upp och försöka hjelpa oss och vi ingenting vilja göra sjelfva. Jag ger $50 till företaget." Då steg en ung man upp, som förut ordat emot företaget, och sade: "Ja, kan du ge $50, så ger jag $25." När flickan inbetalte sitt bidrag, sade hon: "Nästa vecka ger jag $50 till," och hon höll ord. Pastor H. tiggde ihop bidrag bland amerikanerna också. Tomt köptes och kyrka byggdes. Den invigdes 1891 af dr Esbjörn. Presthus uppfördes 1894. Sedan församlingen från nov. 1891 till mars 1892 betjenats af pastor C. P. Edlund och under 4 månader af pastor A. P. Fair, tillträddes pastoratet i okt. 1893 af pastor L. J. Sandén. I aug. 1895 flyttade han till Colorado och afled der. Den 4 nov. 1895 tillträddes pastoratet af pastor A. P. Martin, hvilken stannade till hösten 1899, då han flyttade till Illinois. Under hösten 1900 betjenades församlingen af studer. C. E. Holt en kort tid, året derpå af studer. J. A. Benander en månads tid och från nov. 1902 till aug. 1903 af A. G. Sandell, hvilken påföljande år afled i östern. Under 1904 verkade pastor L. W. Gulström någon tid. Från nov. 1904 till nov. 1905 betjenades församlingen af pastor D. Magnuson. Den 14 juli 1907 anlände pastor O. N. Glim för att taga vård om församlingen. Medlemsantalet är 107, hvaraf 60 kommunikanter. Egendomsvärdet är $7,000, och egendomen är skuldfri. Under konferensmötet i april 1909 firade församlingen 20-årsfest.

I **Fresno** organiserades församling den 19 sept. 1904. I aug. 1905 företogo dr Esbjörn och pastor Nordström en färd till olika sågverk i Sierra Nevada-bergen, för att bedja sågverksegarne om virke till kyrkbygge, hvilket ock lyckades. Tomt köptes för $1,000, och en 74 fot lång och 32 fot bred kyrka uppfördes. Församlingens egendomsvärde anslogs 1906 till $5,000, med en skuld af $1,200. De finansiella svårigheterna voro emellertid sådana, att pastor M. A. Nordström, som var församlingens förste föreståndare, måste uppgifva platsen i juni 1906, sedan, såsom han sjelf uttrycker det, han "blef utan både mat, kläder och husrum för både sig sjelf och familj och pastorsboningen förvandlats till tvättstuga," i det att pastorskan måste bidraga till familjens lifsuppehälle genom att göra tvätt för annat folk. Under 1907 och 1908 fick församlingen ett dussin tillfälliga besök af pastorerna från

Kingsburg, Oakland o. s. v. Den 1 april 1909 öfvertogs vården om densamma af pastor L. Dahlsten.

Bethany-församlingen i **Vinland,** 7 mil från jernvägsstationen Kerman (församlingens postadress), grundades 1905 af pastor M. A. Nordström, som sedan nov. 1903 bott ömsom der och i det 16 mil aflägsna Fresno samt utan formlig kallelse och lön arbetat på de olika platserna oegennyttigt och sjelfuppoffrande. Under 1906 betjenade förre pastorn A. Palmér församlingen. På våren 1906 fick pastor N. kallelse att betjena församlingen mot en årslön af $75, men antog den ej. Församlingen räknade 76 medlemmar, hvaraf 40 kommunikanter. 1908 byggdes kyrka, 42x46 fot, på af pastor N. skänkt tomt. Egendomen anses värd $2,000 och är skuldfri. Församlingen besökes af pastorn från Fresno.

I **Stockton** stiftades församling 1905 med 15 kommunikanter. Den har besökts en och annan gång af pastorer från San Francisco, Oakland o. s. v.

Berea-församlingen i Irwin City (Stevenson-kolonien) grundades den 17 juli 1906 af dr E. Nelander och erhåller tillfälliga besök af konferensens prester. Den har egendom värd $300.

Till i mars 1893 utgjorde alla församlingarne på kusten gemensamt Pacifickonferensen. Denna hade sitt sista möte under prof. C. M. Esbjörns ordförandeskap i Portland, Or., den 1 och 2 mars 1893, dervid den delade sig i två konferenser: California, omfattande församlingarne i denna stat; och Columbia, omfattande de norr om Calif. belägna församlingarne. California-konferensen hade sitt första möte den 12-16 april samma år i Kingsburg och har under de följande åren haft 3 möten i San Francisco (1894, 1900 och 1906), 2 i Oakland (1898 och 1904), 2 i San José (1897 och 1905), ett i Eureka (1909), 2 i Templeton (1895 och 1902), 2 i Kingsburg (1901 och 1908), 2 i Riverside (1899 och 1907), 2 i Los Angeles (1896 och 1903). Såsom ordförande ha följ. pastorer tjenstgjort: Esbjörn 1903-4 och 1906-7, Edquist 1895-6, Le Veau 1897-8, Herenius 1899, Haterius 1900-5, Andréen 1908-9.

B. Metodistförsamlingarnes historia.

Den Svenska Metodist-Episkopal-församlingen i **San Francisco** organiserades 1875 och höll då sina sammankomster i en sal vid Harrison st. under ledning af J. A. Bergen. 1876 utnämdes pastor E. Shogren till församlingens föreståndare och

qvarstannade till 1881, då han efterträddes af pastor C. G. Wigren, under hvars tjenstetid församlingen skaffade sig tomt vid Howard st. Efter W. blef pastor O. Gunderson föreståndare för församlingen. Han efterträddes 1887 af pastor J. R. Andrews, som stannade 5 år, och under hvars tid församlingen gjorde sådana byggen och förbättringar på sin egendom, att den inbragte omkring $60 i månaden. Efter honom betjenade pastor J. O. Wahlberg församlingen. W. efterträddes af pastor C. A. Anderson. Derefter blef Andrews för andra gången församlingens pastor och stannade två år. Pastor Wahlberg efterträdde honom och qvarstod likaledes i två år, hvarpå församlingsvården öfvertogs af dr A. Hallen. Efter honom

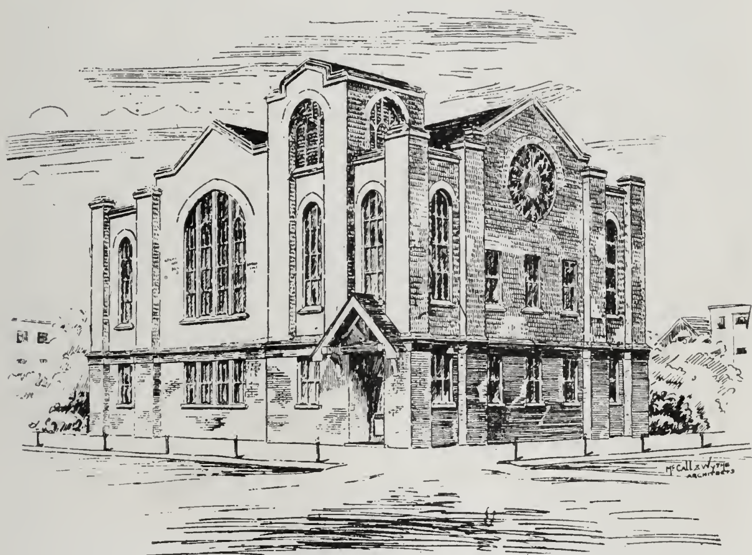

Platsen, der den gamla svenska metodistkyrkan ödelades af branden i april 1906. Fotografi tagen af E. Skarstedt.

betjenades församlingen i två års tid af pastor O. W. Ostrom. Under hans efterträdare, pastor L. Dahlgren, inträffade den stora San Francisco-olyckan, hvarigenom församlingens kyrkbyggnad totalt bortsopades från jorden, såsom vidstående fotografi utvisar, och medlemmarne förskingrades. På hösten 1906 öfvertog pastor J. H. Levedahl vården om församlingen. Den gamla tomten vid Howard st. med derpå efter branden uppfördt kapell och prestboställe såldes, och annan tomt köptes i hörnet af Guerrero & Camp sts. Söndagen den 20 juni

1909 lades här hörnstenen till en ny kyrka. Pastor Andrews hade ledning af mötet och ceremonierna, och pastorerna Burdell från Easton, Lind från Oakland och Ellofson från norska metodistkyrkan deltogo i förhandlingarne. I hörnstenen insattes en blecklåda, innehållande bl. a. ett nummer af hvardera af följande tidningar: Vestra Sändebudet, Sändebudet, Vestkusten och Svenska Pressen. En månad senare kunde redan möten hållas i den nya kyrkans undervåning. Presthus kommer att uppföras bredvid kyrkan.

I **Oakland** bildades svensk metodistförsamling 1886. Dess nuvarande lärare är pastor E. Lind.

Den nya svenska metodistkyrkan i San Francisco.

Svenska Metodistkyrkan i Los Angeles. (Af pastor G. A. Werner). På hösten 1887 organiserade qvinnorna en förening för andlig verksamhet och detta blef början till denna församling. Möten, hvilka leddes af framstående och Gud hängifna lekmän, höllos här och der i hemmen, och skaran förökades. I sept. 1887 utnämdes pastor Aug. Peterson till vårdhafvande predikant. En amerikansk kyrka hyrdes, i hvilken reguliära möten höllos, och i hvilken församlingen organiserades den 26 dec. 1887 med följ. 10 medlemmar såsom de för-

sta: Mr och mrs P. M. Paulson (nu bosatta i San Francisco), miss Augusta Berg, mrs Mina Peterson, miss Clara Öman, mr N. P. Hultin, mr och mrs W. J. Peterson samt mr och mrs N. J. Peterson. De två sista äro de enda, som varit med från församlingens början till nu, — pelare äro de. Kort efter organisationen köptes en tomt vid San Julian st. för $1,100, på hvilken boställe byggdes. På hösten 1888 blef pastor J. O. Wahlberg, som kort förut ankommit från Texas, anställd som församlingens ledare och pastor och verkade med nit och framgång i 4 års tid. Församlingen höll sina sammankomster först i Södra M. E.-kyrkan, sedan i Tyska M. E.-kyrkan, vidare i Grand ave.-Hall och slutligen i Panorama Hall å Main st. År 1892 blef J. R. Andrews församlingens pastor. Egendomen å San Julian st. såldes för $1,400, och en tomt i hörnet af 7 & Los Angeles sts köptes för $1,837. En gammal kyrka köptes och flyttades till den nämda tomten, och började församlingen således att tillbedja under eget tak. F. ö. gick verksamheten sakta men säkert framåt under pastor Andrews femåriga tjenstetid som lärare. Sedan betjenades församlingen ett år af den inom midvestra staterna välkände, kraftige ledaren C. A. Anderson. I nov. 1898 anlände pastor J. H. Levedahl från Ironwood, Mich., såsom församlingens pastor, och i två års tid verkade han med vexlande framgång. Tomten såldes för $3,500. Hade den behållits några år, kunde den bringat församlingen mellan 40- och 50,000 doll., men ganska få anade då, att fastighet skulle stiga så oerhördt i pris. En annan tomt köptes å 15 & Los Angeles sts. för $1,100. Kyrkan flyttades kort derpå till sitt nuvarande läge, och emedan den var större, än behofvet kräfde, inreddes en del af den till boställe. På den nya lägenheten röntes till en början föga framgång. Församlingen tycktes gå kräftgången både under de 2 år som pastor Aug. Wallin förestod verksamheten och under sista delen af pastor Levedahls tjenstgöring. Kanhända de dåliga tiderna voro grundorsaken dertill. På hösten 1902 blef pastor Wahlberg för andra gången församlingens pastor, och dermed började ett nytt skede i dess historia. På grund af gynsamma arbetsförhållanden eller "goda tider" skedde stor inflyttning. Detta jemte pastor Wahlbergs lifliga och kraftiga sätt satte nytt lif i verksamheten. Kyrkan erhöll en grundlig reparation, hvars kostnad belöpte sig till öfver $2,000, och församlingen var 100 medlemmar starkare, då pastor W. efter en 6-årig verksamhet lemnade rum åt skrifvaren af dessa rader (pastor G. A. Werner). Med en tidsen-

lig, nästan skuldfri egendom, en lifskraftig söndagsskola, en nitisk och frimodig ungdomsförening, en vislig styrelse, goda förmågor till sitt förfogande, med tillit till verksamheten och med förtröstan till Gud ser församlingen framtiden an med stora förhoppningar.

Svenska Metodistförsamlingen i Pasadena organiserades den 27 okt. 1906 af pastor J. O. Wahlberg, som då var presiderande äldste för svenska distriktet inom California-konferensen. Redan på våren 1903 hade han, medan han var pastor i Los Angeles, börjat verksamhet i Pasadena med möten i en hyrd lokal vid W. Colorado st., hvilka möten fortgingo nästan oafbrutet i 3 år. Följande personer ingingo i församlingen vid dess organisation: Clara Anderson, Emily Beck, S. A. Carlson, mrs Ruth Carlson, C. H. Gustafson, mrs Mathilda Gustafson, Mathilda Jacobson, Gust. Malmquist, Anna Malmquist, Ida Nelson, Albert Peterson, mrs Hanna Peterson, Ernest Wennerberg, mrs Alma Wennerberg. Församlingens förste föreståndare blef pastor Martinus Nelson, som stannade till den 18 mars 1907 och efterträddes af pastor J. B. Anderson. Han efterträddes på hösten 1908 af pastor J. O. Wahlberg. På våren 1909 utgjorde medlemsantalet 35. På sommaren 1909 byggdes kyrka, 45x60 fot, innehållande auditorium, söndagsskolrum, ett klassrum och kök och värd minst $5,000. Svensk söndagsskola organiserades strax efter församlingens bildande och har sedan varit i stadig verksamhet och haft god tillväxt.

I **Kingsburg** finnes likaledes svensk metodistförsamling, hvars historia vi dock icke äro i tillfälle att här meddela.

C. Missionsförsamlingarnes historia.

Svenska Missionsförsamlingen i San Francisco. (Af pastor Carl Anderson.) Den 1 okt. 1877 samlades några på Jesus troende vänner för att organisera sig till en församling. En sal hyrdes å Sutter st. för $50 i månaden. Andliga sammankomster hade dock hållits före denna tid. Pastorerna Mellgren och P. Widen voro de första evangelii förkunnare bland oss. Församlingens förste pastor blef dock E. Törnquist. Han kallades hit 1877 från Sverige. 1878 hyrdes söndagsskolans sal af The Church of Advent å Howard st. för $24 i månaden. Möten kunde nu hållas mer reguliärt. Lärarens lön bestämdes till $50 i månaden. Den 14 mars 1880 inlemnade T. sin resignation. Han hade antagit kallelse från

missionsförsamlingen i Minneapolis, Minn. Den 5 aug. hade församlingen afskedsfest för den högt värderade läraren. Pastor A. Noren, som kallats att upptaga arbetet efter T., tillträdde sin plats i aug. 1880. Julen 1881 förhöjdes gudstjenstfirandet för första gången af en sångkör. Konfirmationsklass hölls och ungdomsförening bildades 1882. Den 5 juli 1885 höll den afhållne läraren sin afskedspredikan och flyttade till Chariton, Ia. En br. Torgerson förestod verksamheten nära ett års tid, eller tills pastor Carl Anderson från Chicago, Ill., antog kallelsen att bli församlingens lärare. Den 11 april 1888 anlände han med familj hit. Den 12 sept. samma år

Ruinerna efter den gamla missionskyrkan, som förstördes i branden.
Fotografi tagen af E Skarstedt.

hade församlingen glädjen att fira gudstjenst i sitt eget kyrkliga hem, 588 Jessie st. Kyrkan blef dock snart för liten. Trots förändringar och fast den tillbyggdes, måste den slutligen nedrifvas. En präktig kyrka uppfördes på samma plats, som rymde omkring 750 personer. Möten för sjömän hade församlingen börjat hålla vid hamnen till stor uppmuntran och välsignelse. En förening för yttre missionen hade ock bildats och fortsätter ännu. På grund af helsoskäl hade församlingens lärare antagit kallelse till Ishpeming, Mich., 1901. Pastor E. O. Carlson kallades att tillsvidare betjena församlin-

gen. Han antog kallelsen. Pastor Albin Anderson från missionsförsamlingen i Oakland kallades att bli församlingens ordinarie lärare. Han antog kallelsen. Under hans verksamhetstid byggdes det Skandinaviska Sjömanshemmet af John Brynteson. Albin Anderson kallades att bli missionär och föreståndare för sjömanshemmet, hvilken kallelse han antog. Kallelse utfärdades till församlingens förre lärare, Carl Anderson, och i början af aug. 1903 var han åter på sitt gamla fält. Allt gick sin jemna gång. Söndagsskolan, ungdomsföreningen, sångkören, strängbandet och föreningen för yttre missionen arbetade fortfarande med trohet och nit. Församlingen förökades. 1904 intogos 70 medlemmar. Men så inträffade jordbäfningen och eldsvådan den 18 april 1906, då både

Det nya sv. missionstabernaklet.

Det nya skand. sjömanshemmet.

kyrkan och sjömanshemmet lades i ruiner. Församlingen stod hemlös, och flera af medlemmarne voro husvilla. Församlingens hufvudsakliga mötesplats var Fridhem, ett hem som församlingen upprättat för flickor. Det såg mörkt ut, men efter en tid inköptes en tomt på hörnet af Dolores och Dorland sts. Församlingen uppförde der ett tabernakel. Svenska Tabernaklet är en präktig samlingslokal, rymmande omkring 1,000 personer, och kostar närmare $40,000. Utom verksamheten i Tabernaklet hålles söndagsskola i "Mission." För denna verksamhet uppfördes ett kapell, 46 College ave., 1908. Kapellet jemte tomt kostar omkring $3,000.

Skandinaviska Sjömanshemmet har sin upprinnelse genom Sv. missionsförsamlingen i San Francisco, som för ett par tiotal år sedan började hålla möten för skandinaviska sjömän i hyrda lokaler vid hamnen. Det var först 1902, som filantropen John Brynteson ingrep och inköpte tomten å hörnet af Drumm & Commercial sts, på hvilken tomt han lät uppbygga det Skandinaviska sjömanshemmet. Det byggdes af tegel, 4 våningar högt, innehållande kapell, kontor, matsal, rum för sjömän samt kök. Hemmet invigdes i okt. 1903. Det visade sig snart vara otillräckligt att rymma de skandinaviska sjömän, som der önskade bo, hvarför en femte våning tillbyggdes året efter. Jordbäfningen och branden 1906 förstörde totalt den ståtliga byggnaden med undantag af källarvåningen. Af brandförsäkringen erhölls blott $9,600. Åter var det John Brynteson, som var villig att offra omkring $50,000 för hemmets återuppbyggande. I feb. 1908 var det oss åter möjligt att öppna det nya hemmets dörrar och bjuda sjömännen in. Det nya hemmet är 5 våningar högt och bygdt af "re-enforced concrete." Det har ett kapell för gudstjenster, kontor, matsal och kök (ehuru af särskilda skäl matservering ännu icke börjats) samt läsrum och 80 sofrum. Hemmets missionär och föreståndare har sedan dess början varit pastor Albin Anderson.

Svenska Missionsförsamlingen i **Oakland** organiserades af pastor Carl Anderson i okt. 1887 med 12 medlemmar. Församlingens förste lärare var pastor N. Lindqvist från Sverige. Församlingen köpte i maj 1891 egendom för $4,000.

Svenska Missionsförsamlingen i **Los Angeles.** (Af pastor A. Gustafson). Denna församling organiserades den 1 aug. 1889 med 11 medlemmar. Fyra af dessa tillhöra ännu församlingen och äro J. A. Warner med hustru och Bernard Swenson med hustru. De öfriga ha alla flyttat till andra orter. De första åren saknade församlingen egen lokal. I de mest lämpliga salar, som kunde hyras, höllos mötena. Tanken på att skaffa egen lokal började år 1893 göra sig gällande. I början af juli sändes en subskriptionslista ut bland församlingens medlemmar. Den blef väl mottagen, och den 26 juli beslöts att köpa tomt, och en komité blef tillsatt. Resultatet blef, att en tomt på 8 st, mellan Olive & Grand sts, köptes och bygget började i oktober. Redan till julen var kyrkan så pass färdig, att möten kunde hållas der, och andra söndagen i februari hölls invigningen. Snart blef dock kyr-

kan med dess omkring 300 sittplatser för liten, och i jan. 1906 samlades man igen i en sal. I den hyrda lokalen, på hörnet af Lincoln & Figueroa sts, höllos mötena nu några månader. Under tiden uppfördes på hörnet af Lincoln och Francisco sts det Svenska Tabernaklet, som skulle ersätta den kyrka, som blef för liten och redan af församlingen blifvit såld. I aug. samma år höll församlingen invigningshögtid igen. Den nya lokalen, som rymmer närmare 1,000 personer, anses vara en af de mest praktiska i staden och kostar med inventarier

Sv. missionstabernaklet i Los Angeles.

något öfver $37,000. För närvarande består församlingen af omkring 250 vuxna medlemmar. Söndagsskolan har öfver 100 och ungdomsföreningen nära 100 medlemmar. Söndagsskolverksamhet bedrifves äfven på en annan plats i staden och sjömansmission i San Pedro. Dessutom underhåller församlingen en manlig missionär i Kina och bidrager f. ö. till andra både yttre och inre missioner. August Gustafson är

församlingens närvarande pastor och har betjenat församlingen sedan i november 1905. Andra pastorer, som varit i församlingens tjenst, äro E. Wallgren (död), S. O. Lindgren, J. E. Björklund och E. M. Carlson.

De svenska missionsförsamlingarne i Turlock. (Af pastor J. O. Bodén). Den svenska missionsförsamlingen i **Hilmar** är den äldsta svenska församlingen här på orten, emedan kolonien Hilmar är det första svenska "settlementet" här. Den 5 feb. 1903 bildades missionsförsamlingen med 27 medlemmar. Hultberg hade då redan byggt kyrkan, så den nybildade församlingen kunde genast hålla sina möten derstädes. Kyrkan fick församlingen mottaga som en gåfva af Hultberg, fri från all skuld. Den kostade $2,000 och har omkring 400 sittplatser. Församlingen räknar nu 95 medlemmar och har en söndagsskola på omkring 150 barn. Under de tre första åren betjenades församlingen af pastor Myren, som kommit från Minnesota och slagit sig ned i Hilmar. Under kortare tider ha sedan Lindholm från Iowa och missionär Hendrikson från Alaska betjenat densamma till 1907, då pastor N. M.

Svenska missionskyrkan i Turlock.

Nilsén från Harcourt, Ia., slog sig ned i nämda koloni. Han har sedan dess betjenat församlingen. Församlingen i **Turlock** bildades samma år på sommaren med 7 medlemmar, just så många, att de kunde utgöra en styrelse, för att kunna köpa den amerikanska metodistkyrkan, som då var till salu, emedan den församlingen blifvit upplöst, på grund af folkets bortflyttning från platsen. Tillströmningen af svenskar har hvarje år varit rätt betydande, hvarför församlingen haft en hastig tillväxt. Den räknar nu omkring 125 medlemmar. Söndagsskolan består af omkring 150 barn. Den köpta metodistkyrkan blef snart för liten, hvarför församlingen beslöt rifva ned den gamla och bygga en ny. I aug. 1908 var den nya kyrkan färdig och kunde högtidligt invigas. Den kostade närmare $12,000, har sittplatser för 600 och är i stil och praktiskt hänseende en af de trefligaste missionskyrkor här i landet samt i det närmaste utan skuld. Som lärare betjenade A. Hallner under det första året, samtidigt med att han skötte Hultbergs landkontor. Andra året var C. O. Sundquist från N. Dakota dess lärare. Det tredje och fjerde året var J. O. Bodén från Youngstown, O., dess lärare och efterträddes af E. M. Carlson från Fresno. **Youngstown**-kolonien är namnet på en trakt 3 mil sydost om Turlock, uppkallad efter Youngstown, Ohio, hvarifrån de allra flesta af nybyggarne i denna koloni äro. Hufvudstyrkan af denna befolkning anlände till Turlock den 3 okt. 1903. De voro 45 personer i ett sällskap. Sommaren 1904 byggde de ett skolhus i centern af sin koloni. Så snart detta var färdigt, bildades en söndagsskola, hvilken fortgått hela tiden och nu räknar ett 60-tal barn. Då under tiden flera predikanter slagit sig ned dels i kolonien, dels i dess omedelbara närhet, ansåg man det vara rätt att använda dessa pröfvade och tränade gåfvor, hvarför de uppmanades att hålla möten i skolhuset och predika Guds ord för det folk, som ville samlas der. Sålunda har under ett par års tid P. Samuelson från Idaho och under ett års tid C. J. Wideberg från Kansas hållit regelbundna möten om söndagarne. I början af 1908 bildades församling med 15 medlemmar. Den räknar nu omkring 30 medlemmar och betjenas sedan nyåret 1909 af J. O. Bodén och F. Schölander såsom lärare. Församlingen har fått till skänks en stor och väl belägen kyrktomt och ämnar der i en snar framtid uppföra en liten, treflig kyrka.

Svenska Evangeliska Friförsamlingen heter en församling, som grundades i Turlock den 17 juli 1906 med 12 medlemmar.

I juni 1907 byggdes kyrka. Egendomen värderas till omkring $3,000. Medlemmarnes antal är 30. Församlingen betjenas af pastor C. G. Nelson.

I **Kingsburg** finnas ett par svenska missionsförsamlingar.

D. Baptistförsamlingarnes historia.

Svenska Baptistförsamlingen i **Oakland** bildades af pastor Gustavus Liljeroth den 1 feb. 1885 med 14 medlemmar. Möten hade dock redan förut hållits under pastor L:s ledning sedan i juni 1884. Fem af församlingens första medlemmar finnas ännu qvar i församlingen, näml. Joel Lund, missionärinnan Lina Hagström, N. P. Johnson, mrs Rina Olson och mrs Anna Söderstrand. Församlingens förste pastor var den ofvannämde Liljeroth, och under hans tjenstetid köptes en tomt och uppfördes kyrka. Den 5 juli 1887 flyttade pastor L. Han efterträddes af pastor C. M. Nelson från Clay Center, Kans., hvilken anlände i sept. 1887. Under hans verksamhet, som varade till maj 1891, afbetaldes skulden på kyrkoegendomen. Från juli betjenades församlingen under någon tid af pastor F. O. Nelson från Seattle, Wash. Från jan. 1892 till juli 1897 förestods församlingen af pastor Allfrid Sjölander från Minneapolis, och under hans tjenstetid blef hörntomten, på hvilken den nuvarande kyrkan är byggd, köpt för $1,800. S:s efterträdare var pastor A. W. Backlund från Los Angeles, som tillträdde församlingen i sept. 1897 och stannade till början af 1904. Till hans efterträdare kallades statsmissionär John A. Erickson från Missouri, hvilken antog kallelsen och kom till Oakland i sept. 1904. Dr Aug. Johnson från Kansas och pastorerna F. O. Nelson och J. P. Rosquist ha också tjenstgjort i församlingen, då den varit utan ordinarie pastor. 1904 såldes den första kyrkan, och 1905 byggdes ny kyrka för $9,000. Den har sittplatser för 500 personer i sjelfva kyrkan och för 200 i ett sidorum. Församlingen har 220 medlemmar. Dess egendom är värd $18,000, med en skuld af $2,800.

Första Svenska Baptistförsamlingen i Los Angeles. (Af pastor John Friborg). Denna församling organiserades den 15 maj 1887 af endast 12 medlemmar. 8 af dessa kommo med betyg från Första Amer. Församlingen i Los Angeles. Förhandlingarne leddes af dr J. A. Edgren, grundläggaren af svenska baptisternas teol. seminarium i Morgan Park, Ill. Den 30 juni 1887 anlände Peter Anderson från skolan på kallelse från församlingen och öfvertog församlingsvården. Han

tjenade endast till den 1 jan. 1888. Pastor August Olson blef hans efterträdare och tjenade församlingen till den 1 okt. 1889. I mars 1889 hyrdes lokal i St. Vincents College. Utom verksamheten i Los Angeles predikade pastor O. äfven i San Pedro och Pasadena emellanåt, och Peter Anderson verkade i San Diego. Pastor O. antog kallelse till San Francisco. 1 okt. 1889 afslutades hans verksamhet här. Församlingen var nu utan pastor till den 1 maj 1890, då Nicolaus Hayland tillträdde platsen och tjenade till den 10 okt. 1891. De pastorer, som sedan tjenat församlingen, äro: F. O. Nelson 24 jan. 1892—sept. 1893, A. W. Backlund sept. 1893—sept. 1897. Missionär Aug. Johnson från Kansas och C. M. Nelson verkade en kort tid hvardera under de följande 8 månaderna. F. O. Nelson blef pastor för andra gången och tjenade från maj 1898 till maj 1901. Sommaren 1900 besökte han Alaska, och pastor J. P. Rosquist tjenade församlingen under tiden. Pastor Petrus Öström tillträdde den 1 maj 1901 och tjenade till den 23 mars 1905, då hans verksamhetstid på jorden var slut och Gud förflyttade honom till den triumferande församlingen. I nov. samma år öfvertogs församlingen af pastor John Friborg från Hartford, Conn. 1892 skaffade sig församlingen tomt å 717 W. 8 st. för $2,000 samt erhöll fritt ett gammalt kapell från Första amer. församlingen, hvilket ditflyttades. Detta kapell förbättrades betydligt under 1897. Egendomen såldes i början af 1906, och en hörntomt å W. 11 och Denver ave. inköptes. Här har en ändamålsenlig kyrka uppförts. Den invigdes våren 1907. Egendomen är värderad till $25,000, och på densamma hvilar en skuld af endast $500. Inom församlingen verka 4 olika föreningar: söndagsskola, ungdomsförening och två qvinnoföreningar. Ungdomsföreningen underhåller två infödda missionärer i Indien samt bidrager äfven till Selma Mobergs understöd i Kina. Hon är medlem af församlingen. Sabina A. Erickson har verkat som missionärinna sedan 1895. Församlingen har bidragit frikostigt både till utlands- och hemmissionen, såsom till svenska baptisternas allmänna konferens, svenska statskonferensen, amerikanska konferensen i södra California o. s. v. Omkring 500 ha kortare eller längre tid tillhört församlingen. Medlemsantalet är nu 195. Församlingen utför icke ringa välgörenhetsverksamhet, i det den hjelper sjuka och fattiga, som kommit hit utblottade för att i södra Californias välgörande klimat söka helsa och krafter.

Första Svenska Baptistförsamlingen i San Francisco. (Utdrag ur en rapport af J. W. Edwall). Denna församling organiserades den 15 feb. 1889 med 14 medlemmar. Efter flera fåfänga försök att skaffa pastor erhöll församlingen löfte af pastor August Olson i Los Angeles. Han tillträdde platsen i okt. 1889. Då han i dec. 1892 lemnade sin befattning, räknade församlingen 74 medlemmar. Under 1893 var församlingen vakant, och först i början af 1894 erhöll den föreståndare, näml. pastor C. M. Nilson, som dock redan i slutet af

Ruinerna efter svenska baptistkyrkan, som förstördes i San Francisco-branden. Fotografi tagen af E. Skarstedt.

1895 tog afsked. Medlemsantalet var då 90. Den 21 feb. 1896 upptog pastor Matts Karlson verksamhet som församlingens föreståndare. Han efterträddes 1897 af pastor Palm. Redan 1896 hade församlingen köpt för $2,500 en tomt vid 10 st. för en tilltänkt kyrka, och i mars 1897 fattades beslut om uppförandet af kyrkbyggnad. Första mötet i den nya kyrkan hölls den 15 sept. 1897. Den 20 april 1898 beslöt församlingen att köpa en orgel för $309. Kyrkan blef den 13 juni 1901 betydligt skadad af en eldsvåda. I brandförsäkring erhölls dock $1,550, och W. O. Peterson erbjöd sig att för denna summa reparera skadan. Redan den 25 aug. var kyrkan åter färdig. Då pastor Palm i början af 1901 lemnade

sin plats, var församlingens medlemsantal 160. Till hans efterträdare kallades pastor Hjelm. Han tillträdde platsen i juli 1901 och qvarstod till juli 1906. Enligt årsrapporten 1904 var medlemsantalet 170. Under den bekanta San Francisco-branden den 18 april 1906 blef kyrkan lågornas rof. Pastor Hjelm företog en resa till östern för insamlande af pengar till ny kyrkobyggnad. Under 6 månaders tid lyckades han anskaffa $3,775, hvilken summa öfverlemnades till församlingen. I jan. 1907 blef pastor J. P. Rosquist församlingens föreståndare, och det blef tal om uppförande af ny kyrka. Olika tom-

Den nya svenska baptistkyrkan i San Francisco.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

ter voro på förslag vexlande i pris mellan 8- och 12,000 dollars. En af dessa, belägen vid 17 st & Dearborn Place, mellan Valencia & Guerrero sts. köptes för $9,635. Ett bidrag af $5,225 erhölls från den amerikanska nödhjelpskomitén. Ett byggnadsförslag från L. L. Berger, lydande på en kostnad af $10,100 och understigande alla öfriga till byggnadskomitén inlemnade förslag, antogs. Kyrkan byggdes och blef invigd i aug. 1908. På nyåret 1909 utträdde några af medlem-

marne och bildade egen församling, som dock icke blifvit officielt erkänd af distriktstyrelsen. Sedan församlingens stiftelse 1889 ha 377 medlemmar intagits och 274 utträdt. Vid nyåret 1909 var medlemsantalet 103. Församlingen har en ungdomsförening, som bildades på hösten 1896 med ett medlemsantal af 22. Följande äro för närv. församlingens tjenstemän: Ordförande D. H. Stake; sekreterare J. W. Edwall; kassör J. Carlson; finanssekret. J. O. Bauer; kassör för byggnadskassan N. Swanson; diakoner J. Johanson, B. O. Olson, Chas. Holmgren, A. Lyon; trustees J. A. Almquist, J. Johanson, J. Carlson, L. L. Berger, Joel Johnson; rådgifvande komité (advisory committee) L. L. Berger, Louis Lindström, D. H. Stake; organister Olga Olson och W. Peterson; finanssekr.-biträden mrs H. Johanson, mrs J. W. Edwall.

Svenska Baptistförsamlingen i **San Diego.** (Af pastor C. M. Nelson). Denna församling organiserades den 18 okt. 1892 med 15 medlemmar och antog namnet "The Bethel Baptist Church of San Diego." Pastor A. B. Orgren, som organiserade församlingen, blef hennes förste pastor och tjenstgjorde till den 1 nov. 1897. Pastor N. P. Palmquist från South Bend, Ind., tjenstgjorde från den 1 nov. 1897 till aug. 1899, då pastor C. J. Christianson öfvertog församlingsvården till nov. 1901. Sedan den tiden var församlingen utan pastor och reguliär verksamhet med undantag af ett besök nu och då af resande predikanter. Men i feb. 1908 upptog församlingen full verksamhet tillsammans med pastor C. M. Nelson från Oakland. Sedan dess har församlingen köpt sig en hörntomt och byggt ett kapell, der hon nu bedrifver verksamhet med söndagsskola och två predikningar på söndagen och en i veckan. Församlingen har sedan feb. 1908 förökats med 14 medlemmar och eger en egendom värd $6,000.

Svenska Baptistförsamlingen i **San José** stiftades 1898 och räknar öfver 60 medlemmar. Den har egendom till ett värde af $4,000.

Svenska Baptistförsamlingen i **Kingsburg** stiftades 1904. Den har omkring 150 medlemmar och egendom värd $4,500. Pastor Backlund är dess föreståndare.

Första Svenska Baptistförsamlingen i **Turlock** stiftades den 22 mars 1908. Dess kyrka invigdes den 11 april 1909. Församlingens trusteer voro 1909 J. Samuelson, C. A. Nystrom och Axel Hagström. C. A. Nyström var ordförande och predikant.

KAPITEL 13.

Svenska tidningar i California.

Den 1 sept. 1873 utkom i **San Francisco** första numret af en tidning, som hette **California-Skandinav** och under namnet bar devisen: "Låtom oss hedra vår nationalitet." Tidningens utgifvare och redaktör var Hugo Nisbeth, sedermera utgifvare af tidningen Figaro i Stockholm. California-Skandinav utkom 2 gånger i månaden, var 4-sidig och 5 spaltig utom under månaderna okt.-dec. 1873, då den hade 6 spalter på sidan. Dess prenumerationspris var $2.50 pr år. Texten var författad på både svenska och norsk-danska. I början fans äfven engelska i tidningen. Den 30 dec. 1874 upphörde tidningen att utkomma. Ehuru den strängt taget icke var en svensk tidning, har den tagits med här, emedan den var den första tidning i California, som innehöll någonting på svenska, och emedan utgifvaren var svensk och vann stor berömmelse som tidningsman och författare.

Eljest var Californias första enbart svenska tidning **Stilla Hafs-Posten,** hvilken började utkomma i **San Francisco** den 7 juni 1879. Dess utgifvare var S. V. Youngberg, hvilken tillsamman med Algot Gustafson redigerade tidningen till okt. 1879, hvarefter en Meyer var Youngbergs medredaktör i Gustafsons ställe t. o. m. numret för den 28 maj 1881, då tidningen upphörde att utkomma. Denna tidning utkom en gång i veckan och hade 4 7-spaltiga sidor utom under juni-okt. 1880, då den hade 8 spalter på sidan. Prenumerationspriset var $2 pr år.

Den ofvannämde Meyer utgaf en tidning vid namn Golden Gate Gazette, hvilken öfvergick i svenske advokaten Nils Söderbergs ego. Han beslöt utgifva den på både svenska och engelska och gaf den namnet **Nya Stilla hafs-Posten.** Denna tidning, som på sätt och vis blef en fortsättning till Youngbergs tidning, utkom en gång i veckan från den 6 jan. t. o. m. den 19 maj 1882. Dess prenumerationspris var $2 pr år. Den var 7-spaltig, hade under de första tre månaderna 4, men sedan endast 2 sidor.

Den första tidning, ej blott i California, utan på hela vestkusten, som segrade i kampen för tillvaron och blef "beståndande," var dock **Vestkusten.** Den började utgifvas i okt. 1886 i **San Francisco** af den luth. församlingens dåvarande föreståndare, pastor J. Telléen, samt kyrkans ungdomsförening.

Första numret hette **Ebenezer** och var ett litet oansenligt blad på 4 sidor af samma storlek som sidorna i denna bok, Tidningen utkom en gång i månaden och var egentligen afsedd att tjena som kyrkans organ och endast behandla kyrkliga frågor. Andra numret, som antog namnet Vestkusten, utkom i större format med 3 spalter på sidan och hvarje sida lika stor som det första numrets alla 4 sidor. I numret för maj 1887 tillkännagaf pastor Telléen, att han afsagt sig redigeringen, och att tidningen öfvergått i A. G. Spencers ego. Tidningens nuvarande utgifvare och redaktör, Alex. Olsson,

Vestkustens kontor 1895.
Ernst Skarstedt, redaktör; Alex. Olson, manager.

skref för dr Andréens år 1907 utgifna Minnesskrift öfver Ebenezer-församlingen följande kortfattade historik öfver sin tidning: "Vestkustens historia är lik de flesta sv.-amer. tidningars deri, att det tog många års arbete att få den att betala sig, hvarför den alltsom oftast bytte om egare. Vestkusten grundlades af en prest. Det var näml. pastor J. Telléen, som år 1886 började utgifva ett litet 4-sidigt blad under namnet Ebenezer. Pastorn fann dock, att mödan var större än förtjensten, och öfverlät 1887 tidningen, som omdöpts till Vest-

kusten, åt boktryckaren A. G. Spencer, som gjorde den till ett nyhetsblad och så småningom förstorade den samma. Murberg, Borgström, J. A. Almkvist m. fl. voro tid efter annan redaktörer. Spencer skördade heller icke guld på företaget och organiserade 1891 ett bolag, tidningen utvidgades ånyo, och Ernst Skarstedt blef i aug. 1891 antagen som redaktör, under det Spencer skötte finanserna. Undertecknad var kassör, rapportör och "kallpratare." Tidningen var fin, men också dyr och betalade sig icke, och då aktieegarne, som väntade vinst från början, icke ville släppa till mera kapital, fingo Skarstedt och undertecknad, som hade största fordringarne,

Ruinerna efter Vestkustens lokal efter branden i april 1906.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

öfvertaga tidningen i jan. 1894. Vi drogo in på staten och arbetade hårdt och fingo snart debet och kredit att gå ihop. Skarstedt utvecklade under sin härvaro all sin talang och förhöjde tidningens literära värde betydligt, men omsider tröttnade äfven han, fick "utvandringsfeber" och begaf sig till Washington. 1896 i mars stodo vi sålunda helt allena, bäfvande för hvad som månde komma, men fast beslutna att "hänga i." En liten bokhandel bedrefs vid sidan af tidningen, men inbringade föga, ty efterfrågan på svenska böcker har aldrig varit stor här ute. Tryckeriet fick dock ersätta, hvad

som felades, och aldrig ha vi ångrat, att vi lärde det vällofliga boktryckaryrket i vår gröna ungdom. Men den 18 april 1906 kom och nära nog knäckte både Vestkusten och dess utgifvare. Ingen press fans i San Francisco att trycka tidningen på, och vi måste först bege oss till Fruitvale, sedan till Oakland. "Hvem täljer väl de mödors tal" dessa månader! Men

Vestkustens byggnad vid Sharon st.

så småningom kom allt i de gamla gängorna igen. I aug. 1906 flyttade vi tillbaka till Frisco. Vestkusten utgifves nu i no. 30 Sharon st., midt i den svenska kolonien, och allt som behöfs för dess framtida bestånd är—prenumeranter och annonsörer. Vestkusten har alltid arbetat i samlingens tecken, söker följa den gyllne medelvägen om möjligt. Att vi icke

kunna tillfredsställa alla, är gifvet. Ingen tidning har ännu kunnat det. Men det, som är svenskt, önska vi understödja, och enighet är, hvad som mest behöfves." Så långt mr Olsson. Till fullständigande af historiken bifogas här några mer detaljerade upplysningar. Spencer ökade Vestkustens format till 8 sidigt med 6 spalter på sidan. Redigeringen ombesörjdes stundom af Spencer, tillfälligtvis äfven af P. Borgström eller R. Stenmark, men mestadels af J. A. Almkvist, bekant

Vestkustens kontor och tryckeri 1909
Alex. Olson, redaktör och manager.

från den tid, då han utgaf den rafflande tidningen Folkets Vän i Gefle. Då tidningen sommaren 1891 öfvergick i ett bolags ego, ökade Spencer spaltantalet till 7 och lät sätta tidningen med mindre stil, så att den rymde dubbelt så mycket som förut. I sin nya drägt utkom tidningen första gången den 14 aug. 1891. Dess kontor var i no. 32 California st. I slutet af jan. 1893 flyttades tidning och tryckeri till en större lokal i hörnet af 3 och Minna sts och i sept. 1895 till 921 Mission st., der de dåvarande utgifvarne, Olsson och denna boks

författare, köpt af O. A. Clasell, organisten i sv. luth. kyrkan, den af honom innehafda svenska bokhandeln. Sedan jag i mars 1896 sålt min andel i affären till Olsson, fortsatte han ännu några år med både bokhandel och tidning, men sålde slutligen ut större delen af boklagret och flyttade tidning och tryckeri till California st., ett halft qvarter öster om Kearny st. Det var der jordbäfningen och branden sköflade hans egendom. Under stora svårigheter utgaf han derpå några nummer af tidningen i Fruitvale och Oakland, men affären blomstrade upp igen, och sedan sommaren 1906 har tidningen utkommit i samma goda skick som förut. Under ett par längre resor, som O. företagit, har tidningen redigerats af L. Gisslow. Till medredaktörer har han haft G. Lynell ett halft års tid 1906-7 och sedan sommaren 1909 Olof Almén. Men mestadels har han ensam skött tidningen. Bland tillfälliga medarbetare, hvilkas bidrag särskildt uppmärksammats, märkas den nämde Almén (sign. Åke), O. F. Isakson (sign. Frithjof), bosatt i Portland, Or., samt Henry Svarenius (sign. Carlo Enrico), bosatt i Upland, Sverige. Vestkustens prenumerationspris har alltid varit $2.

Den näst Vestkusten äldsta bland de svenska tidningarne är **Vestra Sändebudet**, en religiöst politisk månadstidning i metodistsamfundets tjenst, hvilken utkommit i San Francisco sedan jan 1890. Den har innehållit från 8 till 12 sidor med 4 spalter å hvarje, och dess pris har varit $1.50. Den utgafs och redigerades i 20 år af pastor J. R. Andrews. En mycket ifrig och dugande medarbetare hade den under åren 1893-5 i P. M. Paulson.

I maj 1891 började den bekante tidningsmannen och f. d. nykterhetsifraren Nils Peter Lind utgifva **Svenska Arbetarens Vän i San Francisco**, en månadstidning, hvaraf inalles 10 nummer utkommo. Dess sista nummer utkom i maj 1892. Utgifvaren vistades nästan hela tiden i Seattle, Wash.

I mars 1893 började i **Oakland** utgifvas en tidning vid namn **California-Posten.** Dess utgifvare voro H. Lindblom & Co. Tidningen var i högsta måtto underhaltig, och dess lifstid blef ej lång.

Från början af feb. till i nov. 1896 utgafs **California-Journalen** i **Los Angeles** af pastor Edquist och G. Eckdahl, den förre redaktör, den senare manager. Tidningen var 6-spaltig och först 4-sidig, men de sista tre månaderna 8-sidig. Den utkom en gång i veckan.

En ny **California-Posten** uppenbarade sig i dec. 1906 i **Los Angeles.** Den utgafs af Swedish Publishing Co., hvars förste president och manager var G. Eckdahl. Axel Ahlroth var tidningens förste redaktör. Han efterträddes af Axel Fredenholm. Eckdahl efterträddes såsom manager af Gust. Anderson. Tidningen var under någon tid 4-sidig, sedan 8-sidig. Med ett afbrott på 5 eller 6 veckor, då den ej syntes till, utkom den till frampå vintern 1907.

Den 28 sept. 1907 utkom i **Eureka** första numret af veckotidningen **Vestern,** 6-spaltig, 8-sidig, hvaraf 2 sidor med engelsk text. Utgifvare var Western Publ. Co. (Isak Nordfors och Bo Folke Randel). Redaktör var den sistnämde. Längre fram blef C. O. Carlson i San Francisco medarbetare och skref kåserier och nyheter från San Francisco. Prenumerationspriset var $2, men nedsattes senare till $1. Redaktörens i tidningens anmälan uttalade förmodan, att "på en plats med 3,000 svensktalande personer borde finnas behof och vara marknad för en tidning," motsvarades icke af verkligheten. Han hade ytterst svårt att reda sig, fast han tidtals förminskade tidningens format till 4-sidigt och emellanåt inställde dess utgifvande en eller annan vecka. Som prof på sina erfarenheter berättade han oss följande betecknande historia: "Jag lät den svensk-finska sångföreningen annonsera en piknik fritt i tidningen tre gånger. Så gaf den ändå all sin tryckning—biljetter o. s. v.—till ett annat tryckeri än mitt, betalte för annons i amerikanska tidningar och lät mig inte ens få fribiljett till pikniken." Tidningens sista nummer utkom den 30 juni 1909.

Af tidningen **Los Angeles Tribun,** som utgifves i **Los Angeles,** utkom första numret den 12 aug. 1908. Om tidningens tillkomst skrifver C. A. Kunou: "Några för saken intresserade personer sammansköto ett litet kapital för tidningens underhåll. Bland dessa voro T. Emtman, A. B. Johnson, J. A. Jepson, H. H. Bryson, Anton Peterson, A. G. Carlson, Swan Paulson och Oscar Norell. Axel Ahlroth blef utnämd till redaktör. Emellertid befans, att tidningen icke kunde ega bestånd på de principer, som förfäktades. Undergång var påtaglig. Omorganisation tog plats, och Swan Paulson blef hufvudegare af aktierna. C. A. Kunou, som redan förut bidragit i literärt hänseende, blef anmodad att redigera tidningen. Han blef också aktieegare, genom att A. B. Johnson beredvilligt öfverlät sina aktier och utgick ur tidningens tjenst, så också flertalet af de gamla aktieegarne.

Nytt lif andades ur tidningens spalter. Liberala, rationella ideer förfäktades, och inom kort blef tidningens format ökadt, efter att ha tvingats till en förminskning af 4 sidor. Bland de vänner, som beredvilligt bidrogo till tidningens underhåll, må nämnas Henry Carlson, Gust Larson och C. J. Nordquist. Dessa landsmän äro nu aktieegare. Men först och sist var patrioten, filantropen och farmaren Swan Paulson från Chatsworth den, som alltid bar Tribunen genom dess pröfvostunder." Ahlroth var redaktör och manager till slutet af nov. 1908, då han efterträddes af C. A. Kunou som redaktör och O. Norell som manager. Kunou efterträddes i redaktionssysslan i slutet af sept. 1909 af Bo Folke Randel. Tidningen var i början 8-sidig, från den 1 dec. 1908 till den 13 maj 1909 4-sidig, blef derpå åter 6-sidig. Dess kontor är i rum 311 International Bank Bldg. Bland mer bemärkta bidragare till tidningen märkas Chas. Johnson och Swan Wilson, hvilka riktat den med många dikter och kåserier.

Åtskilliga församlingstidningar ha under årens lopp utkommit, alla månadtliga. Under 1887 utgaf pastor J. Telléen i **San Francisco** några nummer af en tidning, som han kallade **Uppåt.** Den uppgick sedermera i tidningen **Herderösten,** som pastorerna Telléen och Le Veau utgåfvo under åren 1888 och 1889, och hvars första nummer utkom den 26 april 1888. Den var 4-sidig, 3-spaltig. Fr. o. m. den 15 mars 1892 utgaf Ebenezer-församlingen i **San Francisco** en 2-spaltig 8-sidig tidning med namnet **Beständig.** Den redigerades på ett särdeles förtjenstfullt sätt af pastorn, C. M. Esbjörn. Prenumerationspriset var 25 cents pr år. Inalles utkommo 14 nummer. Emellanåt hände, att den fördröjdes utöfver tiden, hvilket gaf P. M. Paulson anledning till vitzen, att den borde heta Obeständig. Ungefär vid samma tid utgaf pastor Le Veau i **Oakland** en liten tidning vid namn Fridsbudet, som han både skref och satte sjelf. Från juni 1900 t. o. m. dec. 1904 utgaf pastor Haterius i **San Francisco** tidningen **Hemåt.** Den utkom dels 4-, dels 8-sidig. Dr Esbjörn i Kingsburg var dess redaktör fr. o. m. april 1903. Tidningens prenumerationspris var först 50, men nedsattes senar till 25 cents. Den efterträddes i maj 1905 af dr Philip Andréens tidning **Vår kyrka,** hvilken utgifvits af sin egare ända sedan den 1 juli 1900 under hela hans tjenstetid som pastor i Pittsburg, Pa., och öfverflyttades till **San Francisco,** då han i april 1905 tillträdde pastoratet der. Denna tidning har 24 2-spaltiga sidor och redigeras med omsorg. Troligen har ingen af de föregående för-

samlingstidningarne haft så stor spridning som denna. Dess prenumerationspris är 35 cents pr år. I **Los Angeles** har dr E. Nelander sedan den 1 okt. 1905 utgifvit ett 12-sidigt, 3-spaltigt församlingsorgan med namnet **Härolden.**

Bland de af missionsförsamlingarne utgifna tidningar, vi ha haft tillfälle att se, är **Missions-bladet** i **San Francisco** den äldsta. Den har utkommit från början af 1906 och utgifves och redigeras af pastorerna Carl och Albin Anderson. Den är 4-sidig och 3 -spaltig. I **Turlock** utkommer sedan början af 1908 **Församlings-vännen,** en 8-sidig, 3-spaltig tidning, redigerad af pastor E. M. Carlson.

KAPITEL 14.

Svenska föreningar i California.

De allra flesta af de föreningar, som i det följande komma att presenteras för läsaren, höra hemma i San Francisco. Ingen stad på vestkusten har någonsin kunnat uppvisa ett ens närmelsevis så månggrenadt föreningslif bland svenskarne som San Francisco. Äfven den utom föreningsväsendet stående måste medgifva, att dessa sammanslutningar bidragit att vidmakthålla svenskt språk, svenska seder och svensk sång bland landsmännen, vänja dem vid parlamentariskt skick, egga deras tankeskärpa och skänka dem sjelftillit och öfning i offentligt tankeutbyte. Man behöfver ej numera befara ett upprepande af hvad som för ett 20-tal år sedan timade vid ett möte, som anordnats för att väcka intresse för literära öfningar, och vid hvilket dåvarande organisten vid sv. luth. kyrkan O. A. Clasell befans vara den ende, som vågade uppträda och kunde uttrycka sig begripligt. Sedan han först försvarat ena sidan af det ämne, som förelåg till diskussion, måste han åter uppträda och förfäkta den motsatta sidan af saken. Att dylika komiska utvägar till räddande af en iråkad situation ej behöfva tillgripas numera, är till ej ringa del föreningarnes förtjenst. Föreningarne ha vid flera tillfällen på ett hedrande sätt upptagit värdskapets pligter gent emot framstående personer, som kommit till California på besök. Prof. Svante Arrhenius, musikdirektör Assar, konstnärsparet Oscar, fru Blumenthal ("Delsbostintan") och andra svenska resande, som besökt San Francisco, bevara i kär hågkomst det bemötande, som kom dem till del från föreningarnes sida. Vi börja nu med den äldsta af de svenska föreningarne och låta de andra följa i tur och ordning efter ålder.

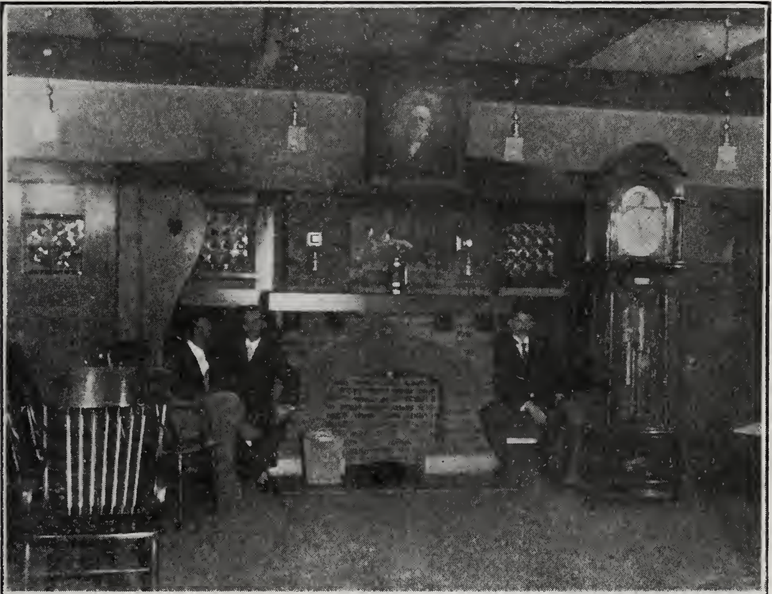
Svenska Sällskapet i San Francisco. (Af Lambert Gisslow). Denna förening har sitt ursprung från en sångförening vid namn Svea, som bildades i aug. 1873 och omorgani-

Svenska föreningshuset i San Francisco.

serades den 20 sept. 1875 till en sjukhjelps- och biblioteksförening med namnet Svenska Sällskapet af San Francisco. Sällskapet har gått sakta, men säkert framåt och räknade den 1

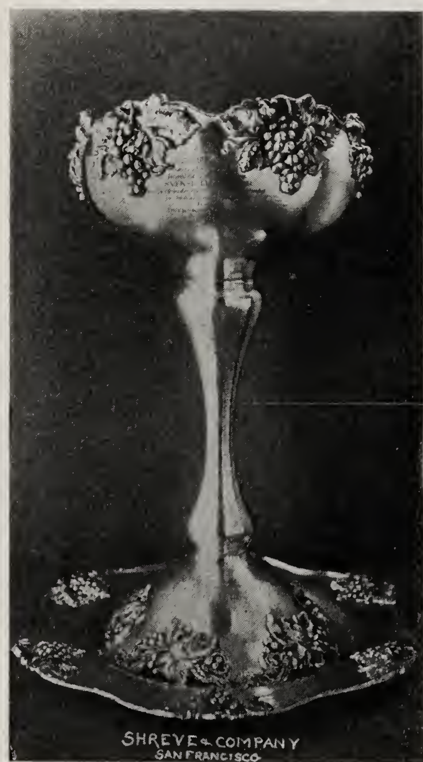
jan. 1909 375 medlemmar. Har en branchförening i Oakland, som stiftades 1901 och har 263 medlemmar. Modersällskapet har utbetalt i sjukhjelp och begrafningskostnader omkring $75,000. Jacobson, en af stiftarne af föreningen och nu bosatt i Honolulu, var dess förste president. Bland de ännu lefvande stiftarne märkas P. E. Erickson, A. Wohlander, L. Nelson, Gustaf Sundberg, T. Linck och C. T. Lagercrantz. Föreningen har haft sina möten i Platts Hall, Pythian Castle, Irving Hall, Alcazar Hall och Scandia Hall, i hvilken sistnämda all-

Klubbrummet i Svenska föreningshuset.
Fotografi tagen af J. Ludwig.

ting brann upp under eldsvådans dagar — föreningens bibliotek på omkring 2,000 band och alla rekordböckerna. Efter branden mötte sällskapet i svenska luth. kyrkan för en tid af omkring ett år, hvarunder inköptes den tomt, der sällskapet nu har sitt ståtliga föreningshus, bygdt genom den finansiella hjelp, som det erhöll från grufegaren och mecenaten Erik O. Lindblom, som sedermera invaldes till hedersledamot af sällskapet. Detta föreningshus, beläget vid Market st., mellan

Church & Sanchez sts., och hvars bild här återgifves, byggdes på en tomt 50x100 efter ritning af arkitekten A. T. Nordin och byggmästaren Andrew Olson och kostar med fastigheten $75,-000. Byggnaden har fem, fint inredda möteslokaler, ett klubb- och biblioteksrum, likaledes afbildadt här, två butiker samt källarvåning, den senare uthyrd till ett bolag, som begagnar den till ett kafé, "Café du Nord." Efter eldsvådan skref dr A. O. Lindström, en af sällskapets medlemmar och f. d. ordförande, till en vän i Stockholm, en framstående armé-kapten, W. A. Bäcklin, en vänlig anmodan att försöka insamla ett bibliotek och skänka sällskapet. Kapten B. insamlade omkring 20 volymer och skänkte sjelf omkring 2,-000, en värdefull boksamling som anlände till San Francisco i slutet af 1908. För att visa sin erkänsla till kapten B. för gåfvan afsände sällskapet till honom en minnesgåfva i början af 1909 i form af en solid silfverpokal med passande inskription, hvilken gåfva högt värderas af honom. Sällskapets ändamål är "att understödja sina sjuka medlemmar; att begrafva aflidna medlemmar; att uppmuntra till idkandet af god sång; att anordna literära och sällskapliga samqväm samt att till medlemmarnes nytta och nöje ega och underhålla ett bibliotek." Sällskapet intager såsom medlem "hvarje mansperson under 45 år, född af svensk-talande föräldrar," som är väl rekommenderad, och hvars rykte och karaktär etc. blifvit vederbörligen

Den till kapt. Bäcklin skänkta pokalen.

undersökt af en dertill utsedd komité. Sällskapet utbetalar i sjukhjelp $10 i veckan, tills $750 blifvit af en medlem dragna, och derefter $5 i veckan, tills han ytterligare dragit $250, hvarefter sjukhjelp skall utgå med $2.50 i veckan. Sällskapet lemnar fri läkarehjelp. Då en medlem dör och begrafves af sällskapet, skola omkostnaderna derför ej öfverstiga $100, och om han ej begrafves af sällskapet, "skall dess kassör mot anvisning, lagligen utfärdad af begrafningskomitén och godkänd af ordföranden, utbetala $100 till sådan medlems närmaste anhöriga." Ofantligt många äro de familjer, som under en medlems sjukdoms- och pröfningsdagar blifvit hulpna af sällskapet genom hans medlemskap, hvilket alltid skall förblifva i densammas tacksamma minne. Vid 1909 års början hade sällskapet följ. styrelse: Emil Högberg, ordf.; Alfred Lundquist, v. ordf.; Hj. Brunell, finans-sekr.; J. L. Jacobson, kassör; P. E. Erickson, Gustave Peterson, John Carlson, borgesmän; Axel Ongman, Hans Forsberg, Swan Chytraus, Nels Olson, sjukkomité; G. F. Palmer, G. M. Rudebeck, Andrew Olson, revisorer; John Renström, Charles Fredin, Alfred Nelson, begrafningskomité. Vid nästföljande styrelseval, den 8 juli 1909, blef resultatet följande: Alf. Lundquist, ordf.; Otto Sjögren, v. ordf.; H. Mentzer, sekr.; H. Brunell, finans-sekr.; J. L. Jacobson, kassör; John Renström, Ed. Adams, C. Fredell, begrafningskomité; B. Egnel, bibliotekarie. Borgesmän, sjukkomité och revisorer återvaldes oförändradt. Embetsmännens rapporter visade, att fast medlemsantalet var större än någonsin, antalet sjuka under det näst förflutna halfåret varit lägre än på många år, och att ingen under halfåret aflidit.

Nordstjernan var — meddelar Alex. Olsson — den första sociala förening i **San Francisco.** Den organiserades af Sv. Sällskapets ungdomar omkring 1889 och "verkade" endast 3 eller 4 år, men hade då stor framgång. De flesta af medlemmarne gifte sig inom föreningen, och så slutade intresset. Dess ledare voro Otto och Frank Sjögren, C. Benson, mr och mrs Fred Johnson, bröderna Dahlgren, G. N. Turner i Oakland m. fl. Bland des ordförande minnes jag endast Ch. Benson, målaremästaren, samt Frank Sjögren, nu byggmästare i Kalmar.

I okt. 1890 stiftades i **Oakland** sjukhjelps- och nöjesföreningen **Freja.** Den intog både manliga och qvinliga medlemmar. Inträdesafgiften var 50 cents. I sjukhjelp betalades $5 i veckan. 1894 hade Freja omkring 50 medlemmar och $700

i kassan. Styrelsen utgjordes våren 1894 af: G. Wahlcrantz, ordf.; C. Peterson, sekr.; A. Carlson, kassör. Under senare hälften af 1894 var W. Gustafson ordf. 1895 hade föreningen följ. styrelse: G. Wahlcrantz, ordf.; P. Brask, v. ordf.; A. W. Gustafson, sekr.; Carl Carlson, kassör. Styrelse valdes hvar sjette månad. Under ett par år bekläddes sekr.-platsen af Alex Olson och kassörsplatsen af C. J. Larson. Föreningen gaf flera lyckade fester. På vintern 1895 blef den uteslutande en sällskapsklubb. Bland ledande qvinliga medlemmar märktes mrs C. J. Larson, miss Albertina Larson, miss Laura Johnson m. fl. 1896 upplöstes föreningen. Kassan delades då mellan ett 10-tal qvarstående medlemmar, bland hvilka miss Laura Johnson var den enda qvinliga.

Mrs. G. R. Lindberg.
En af hjelpföreningens äldsta och verksammaste medlemmar.

Svenska Hjelpföreningen af San Francisco. (Af Emil Högberg). Denna förening organiserades i juni 1891. Sedan åtskilliga försök att få till stånd en skandinavisk hjelpförening misslyckats, höllo följ. personer möte i pastor C. M. Esbjörns hem: Pastor Esbjörn, dr F. Westerberg, dr J. A. W. Lundborg, Joseph Okerblad, P. E. Erickson, mrs R. Armstrong, mrs G. R. Lindberg, mrs C. H. Johnson, mrs Ed. Franklin. Det beslöts, att ett öppet möte skulle sammankallas, för att gifva allmänheten tillfälle att intressera sig för saken. Detta möte hölls i Pythian Castle, 909 Market st. Hjelpföreningens första styrelse utgjordes af: pastor C. M. Esbjörn, ordf.; dr F. Westerberg, sekr.; H. Rosenquist, kassör. Medlemmar af hjelpkomitén voro: mrs G. R. Lindberg, mrs Armstrong, mrs C. H. Johnson, mrs Ed. Franklin. Revisorer voro dr Lundborg och Joseph Okerblad. Ändamålet

med föreningen skulle vara att hjelpa och understödja sådana landsmän, som genom sjukdom eller andra olyckshändelser kommit i saknad af det nödvändiga. Många äro de, såväl familjer som enskilda, som under den förflutna tiden erhållit hjelp och understöd af föreningen. Såsom inkomstkälla för föreningen gifves årligen en stor maskeradbal. Äfven mottagas privata donationer. Likaledes erlägger hvarje medlem en månadsafgift af 25 cents. Följande personer ha under föreningens tillvaro beklädt ordförandesysslan: Dr C. M. Esbjörn, domare Sundström, mrs G. R. Lindberg, Julia W. Anderson, dr Holmgren, Joseph Okerblad, mrs Fred Johnson, dr Kylberg. Den nuvarande ordföranden, dr O. L. Gruggel, har under de sista fem åren innehaft sysslan. Bland andra, som bidragit till föreningens bestånd, må nämnas: mrs John Olson, mrs F. O. Nelson, mrs G. Anderson, mrs H. Kylberg, misses Sofie och Mattey Hultberg, mrs Jack Thomson m. fl. Den nuvarande styrelsen utgöres af: O. L. Gruggel, ordf.; mrs Westman, v. ordf.; mrs F. O. Nelson, sekr.; mrs John Olson, kassör. Hjelpkomiténs medlemmar äro: mrs Gustaf Anderson, mrs G. R. Lindberg och mrs Fred Johnson. Alla dessa, både de som organiserat föreningen och de som sedermera uppehållit den och så osjelfviskt arbetat för detta ädla mål, äro berättigade till den svenska allmänhetens högaktning och tacksamhet. Som föreningens böcker blefvo förstörda i San Francisco-branden, har det varit omöjligt att skaffa någon fullständig historia om föreningen.

Den 7 aug. 1893 stiftades i **San Francisco** föreningen **Knights of the Golden Banner** eller som Albert Bergström skämtsamt brukade öfversätta namnet: Knektarne af det gyllene baneret. Stiftarne voro O. N. Loden, Chas. E. Johnson, Chas. J. H. Borg, G. Carlson, K. W. Appelton, G. Anderson och J. Carlson. Dess ändamål var att såsom en "broderlig, hemlig, välgörande, sällskaplig och militärisk orden" i broderlig anda sammansluta alla antagliga hvita män, af hvad yrke eller sysselsättning som helst, att bispringa sina medlemmar på alla sätt, både moraliskt och finansielt, anordna moraliska och undervisande föreläsningar, uppmuntra till arbete och verksamhet, befrämja välgörenhet och åstadkomma en sjukkassa för hjelpbehöfvande medlemmar. (Citat ur en uppsats af Alex. Olsson om svenskarne i San Francisco i Vestkusten för den 10 maj 1894). Föreningen hade då 110 medlemmar. Föreningen hade en uniformerad afdelning, som var väl inöfvad och ofta gaf föreställning. I okt. 1894 gaf

föreningen en teaterföreställning, då en för tillfället författad 4-akts-pjes med namnet Frithjof hos Angantyr uppfördes. Senare ändrades föreningens namn till Knights and Ladies of the Golden Banner, och för några år sedan anslöt den sig till Oddfellow-orden såsom en loge i densamma samt ändrade sitt namn till **Odin.** Vid styrelseval i juli 1909 valdes till styrelse: Chas. J. H. Berg, öfvermästare; A. E. Lidström, undermästare; Hj. Matson, prot.-sekr.; H. Berg, fin.-sekr.; C. J. Rehn, kassör; C. Felting, konduktör; E. O. Wicklund, bevakande broder; A. Lund, inre vakt; A. Thomas, yttre vakt.

I slutet af mars 1894 bildades **Svenska Gymnastikklubben** i **San Francisco.** Dess instruktör var dr A. O. Lindström. Styrelsen bestod af Alb. Bergström, ordf.; A. Pihlström, sekr., J. Okerblad, kassör. Klubben hade 4 månader senare öfver 40 medlemmar, dels aktiva, dels passiva, de senare sådana personer, som (för att citera Alex. Olsson) "på grund af ålder eller stofthyddans abnormitet icke kunde deltaga i öfningarne, men ändå intresserade sig för gymnastiken."

På hösten 1894 organiserades af Knights of the Golden Banner i **San Francisco** damföreningen **Valkyria.** Den gaf i nov 1894 tillställning med bal och i april 1896 skottårsbal. Dess ledande medlemmar voro mrs G. Peterson, mrs Ed. Anderson, mrs Ch. E. Johnson, mrs Math. Berg m. fl.

Sv.-Am. Patriotiska Förbundet. (Af R. Dybergh). Detta förbund, organiseradt i **San Francisco** den 28 jan. 1895, utgör en fortsättning af den svenska lokala utställningskomitén, hvilken vid ett möte i 921 Mission st. den 22 sept. 1893 valdes af för saken intresserade svenskar att upprätta en svensk intelligens- och kommunikationsbyrå i San Francisco för bistående af svenska utställare och besökande landsmän vid Midvinter-utställningen såväl som för sammanhållning och ömsesidigt bistånd mellan svenskarne i staden, äfvensom för firandet af en Svenskarnes dag å utställningen måndagen den 14 maj 1894. I dess den 28 dec. 1903 reviderade och antagna stadgar och förordningar bestämdes närmare om förbundets organisation, att det är en till sin verksamhet sjelfständig förening med liberala tendenser, hvars aktiva medlemmar bestå dels af delegater från de olika svenska föreningarne inom staten, tillsatta för en period af ett år, dels af dess f. d. ordförande, som fortfarande tillhöra någon inom förbundet representerad förening. Dess ändamål skall vara: 1) att verka för svenskarnes i California sammanhållning och gemensamma intressen i socialt, ekonomiskt, literärt och musikaliskt

hänseende; 2) att uppmana till samfäldt uppträdande i sådana frågor, som kunna vara till gagn för hela den svenska befolkningen i California, samt taga initiativ härtill, när så är nödvändigt; 3) att arrangera och leda firandet af en gemensam nationel svensk midsommarfest hvarje år å den lördag, som är närmast midsommardagen; 4) att enligt bästa förmåga bistå och intressera landsmännen för upprätthållandet af en för alla svenska föreningar gemensam möteslokal eller föreningsbyggnad i San Francisco. Inga afgifter uttaxeras af delegaterna, utan bestå förbundets inkomster så godt som uteslutande af nettobehållningen från dess midsommarfest eller från sådana sociala tillställningar, som då och då anordnas af förbundet. För svenskarnes kraftigt representativa deltagande i firandet af svenskarnes dag den 14 maj 1894 hade jätteansträngningar gjorts, och resultatet var öfver förväntan godt. (Eftersom ämnet redan behandlats utförligt i denna bok på sidorna 155-6, utelemna vi mr Dybergs berättelse derom och hänvisa läsaren till de nämda sidorna). Det första firandet af en midsommardag leddes påföljande år af de ledande själarne i föregående års företag, och sedan dess har ej något år gått förbi utan ett värdigt firande af den dagen. I synnerhet gjordes år 1901 utomordentliga ansträngningar, och förbundet visade, hvad det kunde åstadkomma i friluftsdekoration, och yttrade egaren af Shellmound Park, kapten Siebe, att aldrig förr under 25 års tid parken hade haft en sådan smakfullt festlig prägel. Elektriska ljusskyltar på en hög äreport med orden "Midsommardagen 1901" och "Välkommen" lysa ännu i vårt minne från den vackra sommarnatten. Året förut deltog Patriotiska förbundet med heder i firandet af Californias upptagande som en stat i Unionen, en af de få organisationer, som deltogo och hjelpte "Sönerna och Döttrarna af den Gyllene Porten" att värdigt fira dagen. 1898 gafs en storartad 5 dagars bazaar för anskaffandet af en grundfond för ett svenskt föreningshus och bildades Svenska Byggnadsföreningen på förbundets initiativ den 9 juni 1898. Den vackra silfver-minnesplåten med ingraverad kondoleans-resolution till den mördade president Wm. McKinleys enka, af kritiker ansedd som ett ovanligt väl utfördt konstarbete, bör ej förglömmas. Banketten för prof. Arrhenius i Scandia Hall 1904 hör till förbundets vackraste minnen, då vår store landsman på ett storartadt festligt sätt visades, hur vi svenskar här ute i den yttersta vestern deltaga i våra kulturella segrar och uppskatta deras målsmän och kämpar. Dr Wickström

En af Patriotiska Förbundets midsommarfester.

på sin jordomresa mottogs äfven på ett värdigt sätt. Supén för operadivan Anna Hellström, som gafs i förbundets mångårige kassörs, Gottfrid Peterson, hem var utomordentligt lyckad. Dessutom har förbundet spelat värd vid många andra festliga tillfällen för lokala celebriteter. Förbundet understödde i ett par år svenska språkets skola i vår lutherska kyrka, företog ånyo en bazaar till understöd af byggnadsföreningen vid öppnandet och invigningen af dess lokal, Scandia Hall, 1903. (Förf. till denna bok tillåter sig här erinra om, att förbundet samma år tilldelade honom en hedersgåfva af $50 som

Ruinerna efter Scandia Hall efter branden i april 1906.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

erkännande af hans literära verksamhet). Efter den stora branden den 18-20 april 1906 mötte dess delegater söndagen den 6 maj i 46 Devisadero st. att uppgöra planer för midsommardagens firande, hvilket äfven gick af stapeln som vanligt med storartad tillslutning från våra landsmäns sida, trots de förstörda kommunikationerna. Svenskarne voro de enda, som höllo sina före branden gjorda aftal med parkens egare. Alla andra nationaliteter inställde näml. sina årsfester. Patriotiska Förbundet deltog äfven tillsamman med lutherska kyrkan i bildandet af Svenska Undsättningskomitén för ledandet af

dess arbeten till nödlidande landsmäns fromma. Det satte sig i spetsen för en insamling för inköp af en silfverpokal, att öfverlemnas till konung Gustaf den femte på hans 50de födelsedag den 16 juni 1908. Pokalen åstadkoms äfven, och med svenska och amerikanska flaggorna i emalj och kungens namn-chiffer i briljanter samt försedd med passande inskriptioner öfverlemnades den af vår på resa i Stockholm vistande delegat, redaktör Alex. Olsson, med biträde af dr A. O. Lindström, begge för de våra i svenska kolonien välkända landsmän. Kl. 12 på högtidsdagen mottogos de af hans ma-

Den till kung Gustaf skänkta pokalen.
Personerna äro, räknadt från venster: Red. Alex. Olsson; konsul C. Friberg; dr A. O. Lindström.

jestät konungen, som syntes rördt appreciera helsningsgåfvan från den allra yttersta kanten af vår stora kontinent. Våra sändebud behandlades som de mest favoriserade utomordentliga representanter. Äfven gafs den företräde för andra främmande länders beskickningar vid högtidligheterna. Det är ej något företag, som förbundet åtagit sig, som ej gått igenom med glans, nu senast herr och fru Oscars (f. d. Anna Hellström) konsert i San Francisco, i vintras Skansen-dansarnes

hitskaffande o. s. v. Af f. d. ordförande, som ännu aktivt deltaga i förbundets förhandlingar, må nämnas: Dr Fr. Westerberg, red. Alex. Olsson, Emil Högberg, Hjalmar Brunell, dr O. Gruggel, byggmästaren Andrew Olson, D. Molander samt jernvägsmannen R. Dybergh. Detta års (1909) styrelse utgöres af: F. O. Sjögren, ordf.; Swan Chytræus, 1 v. ordf.; mrs F. O Nelson, 2 v. ordf.; Harry Mentzer, protokollsekr.; Ida Olson, korresp. sekr.; Gottfrid Peterson, kassör; Ola Person, Chas. Ramberg, A. C. Lund, trustees.

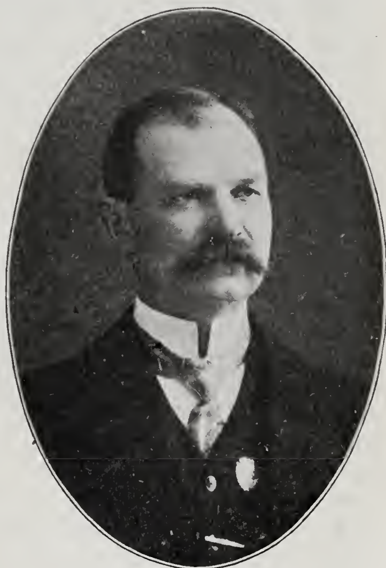
Mrs Selma Hanson.
Damsällskapets första ordf.

Svenska Damsällskapet af San Francisco. (Af mrs Selma Hanson). Idén att bilda en qvinlig sjukhjelpsförening utgick från Svenska Sällskapet. På sommaren 1896 utnämdes en komité från Svenska Sällskapet för att sammankalla ett qvinligt massmöte. Komitén utgjordes af Otto Sjögren, G. N. Turner och Albert Bergström. Genom deras arbete bildades Sv. Damsällskapet den 24 juli 1896. Dess första styrelse utgjordes af: mrs Selma Hanson, ordf.; mrs Aug. Sjögren, v. ordf.; mrs Ella Olson, prot.-sekr.; miss Amanda Nelson, korr. sekr.; mrs Emma Fehlen, kassör. Borgesmän voro mrs Hilda Roberts och mrs Tekla Arfvidson; sjukkomiterade för San Francisco: mrs G. R. Lindberg, mrs C. Johnson och miss Selma Danielson; för Oakland: misses Augusta Erikson och Anna Anderson. Begrafningskomiterade voro: miss Jenny Nelson, miss Laura Johnson och mrs Chas. Anderson; revisorer: misses Hilda och Josefina Olson. Dr Aug. Fehlen var sällskapets läkare. Vilkoren för inträde i Damsällskapet voro då som nu att vara född svensk eller af svensktalande föräldrar, ej vara öfver 40 år gammal samt ega klanderfri karaktär och

god helsa. Inträdesafgiften är $2.50, månadsafgiften 50 cents. Vid sjukdomsfall betalar sällskapet första veckan $2.50, de följande veckorna $5, tills inalles $300 bekommits. Derefter betalas åter $2.50 i veckan, tills medlem ytterligare dragit $400. Vidare består sällskapet fri läkarevård af sällskapets läkare. I händelse af dödsfall utbetalas $50 till begrafningshjelp, som uttaxeras af medlemmarne, 50 cts pr medlem. Under de år, sällskapet existerat, har det utbetalat omkring $2,325 i sjukhjelp samt $400 i begrafningshjelp. Som det i likhet med de flesta föreningar förlorade sina böcker och räkenskaper i branden 1906, kan rätta summan ej med visshet uppgifvas. Sällskapet eger en god reservfond. Under sällskapets 13-åriga tillvaro ha följ. damer tjenstgjort som ordförande: mrs Selma Hanson i 7 år i 2 terminer, mrs Anna Sandahl ett år, mrs Mathilda Pearson 4 år, mrs Hilda Gardelius ett år samt den nuvarande ordföranden mrs F. Johnson. Den öfriga nuvarande styrelsen består af: mrs F. O. Nelson, v. ordf.; mrs G. R. Lindberg, kassör; mrs Anna E. Forsell, prot.-sekr.; mrs Engla Holmström, korr. sekr. Sjukkomiterade äro: mrs Maria Hilton, mrs Christine Frisk, mrs C. Franke för San Francisco och mrs Mary Anderson samt mrs Cecilia Nord för Oakland. Borgesmän äro mrs Maria Ström, mrs C. Nelson och mrs Maria Anderson; revisorer: mrs Emma Fehlen och mrs Selma Hanson. I förbigående må nämnas, att i sitt tionde tjensteår såsom kassör ingår den i många föreningar och deras olika komitéers arbete välkända, alltid villiga och pålitliga medhjelparinnan mrs G. R. Lindberg. Sällskapets nuvarande protokollsekreterare, mrs Forsell, har i 7 år på ett tillfredsställande sätt fört protokoll öfver sällskapets möten. En af de äldsta och mest arbetsamma och nitiska medlemmarne är mrs Mary Anderson. Likaledes ha mrs Fred Nelson, mrs Chas. Sandell och miss Anna Stenberg gjort sig förtjenta af särskildt omnämnande. Damsällskapet möter tredje torsdagen i månaden i Svenska Sällskapets lokal och ger ofta efter mötets slut trefliga aftonunderhållningar dels för medlemmar endast, dels för allmänheten. I dec. gifves en större julbal och under sommaren en piknik eller utflykt i det gröna. Medlemsantalet är omkring 125. Intresset för Svenska Damsällskapet och dess anordningar synes ha stigit betydligt, och nya medlemmar intagas vid hvarje möte.

Svenska Sällskapet af **Oakland,** underafdelning no. 1 af Sv. Sällskapet i San Francisco. "Den 9 feb. 1901 sammankallade Sv. Sällskapet af San Francisco ett massmöte i Gier's

Hall å 14 st., Oakland, för att utröna, huruvida landsmännen i Alameda co. vore villiga att bilda en underafdelning af ofvannämda sällskap med egen möteslokal i Oakland. Vid mötet presiderade sällskapets dåvarande ordf., A. O. Lindström, biträdd af v. ordf. red. Alex Olsson, sällskapets läkare, den kände vältalaren dr Fr. Westerberg, finanssekr. Hj. Brunell m. fl. Följande 19 Oakland-svenskar tecknade sig som kandidater för den nya föreningen: C. O. Lindquist, A. Gräslund, S. A. Carlson, A. G. Petterson, C. A. Ekstrom, J. Söderberg, C. F. Lagerström, N. G. Lindgren, J. H. Anderson, Ben. O. Johnson, Paul Brask, Axel Johnson, S. Nilson, Albin Johnson, Axel Anderson, C. V. Delén, Otto Chalgren, G. A. Peterson, C. T. Peterson, och kunna dessa således anses som föreningens stiftare. Föreningens första möte hölls den påföljande 5 mars, då ofvan nämda personer blefvo högtidligen intagna som medlemmar af sällskapet samt val af styrelse egde rum. Från denna dag daterar sig sällskapets tillvaro i Oakland. Som sällskapets förste ordf. utsågs N. G. Lindgren, hvilken qvarstod i denna förtroendepost till juli 1903, då han med bestämdhet förklarade sig ej längre önska qvarstå. Många kalla Lindgren sällskapets fader med anledning af det nit och intresse han tog i dess angelägenheter från dess början. Under hans kloka och hänsynsfulla ledning gick sällskapet framåt med jättesteg och räknade vid hans afgång från ordförandestolen omkr. 140 medlemmar. I Juli 1904 valdes L. till finanssekreterare, hvilken syssla han fortfarande innehar och sköter med välkändt nit. Sedan 1903 ha som ordförande tjenstgjort följande personer: Andrew Anderson (1903-5), C. T. Peterson (1905-6), A. Sutherland (1906-7), M. Freeman (1907-8), F. Lundin och Albin Johnson (1908-9). När detta

N. G. Lindgren.

skrifves, räknar sällskapet 263 medlemmar, har i sjukhjelp utbetalt öfver $11,000 samt i begrafningshjelp $450 för sex aflidna medlemmar. Med sådana siffror för handen visar det sig tydligen, hvilken fördel det är att tillhöra Sv. Sällskapet. Enligt statistiska uppgifter finnes det ingen annan sjukhjelpsförening på vestkusten, som tillförsäkrar sina medlemmar så liberala förmåner, och det bör ligga i hvar och en landsmans eget intresse att understödja den samma. Å sällskapets vägnar Andrew Anderson, Chas. A. Blom, A. Sutherland."

Iduna var namnet på en literär förening i **San Francisco**, hvilken blomstrade i början af 1890-talet, och i hvilken dr E. Nelander, red. Alex. Olsson, R. Dybergh, Emil Högberg, miss Hulda Bordin, miss Agnes Lundgren, F. Strandberg och L. G. Lindgren voro de verksammaste medlemmarne. Såsom ordförande tjenstgjorde först dr Nelander och efter honom Alex. Olsson och L. G. Lindgren.

Sällskapet **Lyran i Los Angeles** organiserades den 16 aug. 1902 af A. B. Johnson, Martin Olson, Chas. Carlson, Al. Wickman, Joel Peterson och Chas. Youngstedt. Dess första tjenstemän voro: A. B. Johnson, ordf., Al. Wickman, sekr.; Martin Olson, kassör. Fr. o. m. det fjerde mötet har sällskapet haft sina sammanträden i en sal i hörnet af 25 & Hoover sts. Stadgar antogos våren 1903 och nya stadgar den 16 mars 1904. År 1906 beslöts att äfven mottaga qvinliga medlemmar. 1908 antogos åter nya stadgar, enligt hvilka sällskapet skall dels som social förening samverka till medlemmarnes nöje och trefnad, dels som hjelpförening understödja medlemmarne, vid sjukdomsfall bistå dem och vid dödsfall tillse, att medlem erhåller en hederlig begrafning. Till medlem mottages hvarje person till börden svensk, af god karaktär, godt helsotillstånd och mellan 18 och 60 år gammal. 1904 hade sällskapet vid ett tillfälle 140 medlemmar. Split inträdde, och medlemsantalet kröp ihop till 17. Föreningen har repat sig igen och räknar nu 85 medlemmar. Den har $1,000 i sin kassa. Styrelsen utgöres af: A. B. Johnson, ordf.; C. A. Kunou, v. ordf.; Axel Roumaine, prot. sekr.; Alf. Peterson, finans.-sekr.; Theo. Emptman, kassör; mrs B. Canada, kaplan; miss Ida Cederlind, marskalk; Ivar Vitty, ceremonimästare; Carl Engman, inre vakt; mrs A. B. Johnson, yttre vakt. I okt. 1909 hyrde sällskapet för en tid af 5 år Santee Hall, hörnet af Pico & Santeests, och ändrade dess namn till Swedish-American Hall.

Rebecka-logen **Freja,** no. 284 af Oddfellow-orden, organiserades i **San Francisco** den 18 okt. 1905 af Swan Chytræus, Hulda Bordin, Ida Olson, Anna Hurtig och Anna Swanson. "Ändamålet med Rebecka-logerna är" — skrifver miss Ida Olson — "att medverka i upprättandet och vidmakthållandet af hem för ålderstigna och orkeslösa oddfellow-medlemmar och deras hustrur samt för enkor efter aflidna oddfellow-medlemmar, äfvensom af hem, i hvilka barnen efter aflidna oddfellow-medlemmar kunna erhålla vård och uppfostran; vidare

"Frejas" stiftare.

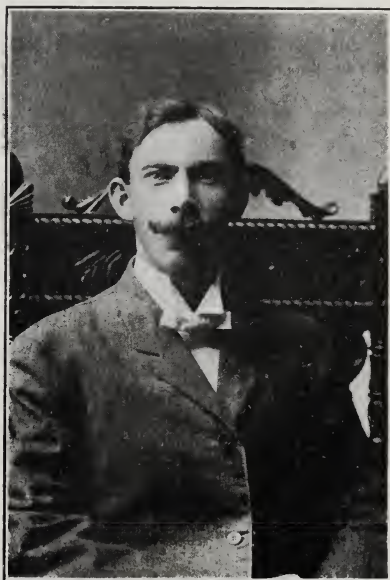
att besöka sjuka, lindra bördorna för dem, som befinna sig i trångmål, och på allehanda sätt bistå underordnade loger och Rebecka-loger i vänlig tillsyn af betryckta och nödlidande oddfellow-familjer; odla broderlig och systerlig kärlek genom att ofta komma tillsamman i vänskapligt umgänge, så att medlemmarne bli ömsesidigt intresserade i hvarandras välfärd och förenas genom band af heder och sedlighet såväl som barmhertighet." Freja-logen består uteslutande af svenskar. Den

räknar omkring 150 medlemmar. Styrelsemedlemmarne väljas för en termin af 6 månader, och hvarje år tillsättas delegater att representera logen hos den storloge, under hvilken Rebecka-logen är en underafdelning. Frejas styrelse utgöres sedan den 1 juli 1909 af: Elvira Wilson, noble grand (ordf.); Mathilda Högberg, v. grand; Tillie Johnson, protokoll-sekr.; Anna Nelson, finans-sekr.; Anna Johnson, kassör. Noble grand-sysslan har sedan logens stiftelse innehafts af följande: Ida Olson, Mathilda Berg, Elvira Johanson, Alfreda Carlson, Elfreda Nelson, Adelaide Pierson och Elvira Wilson. Logen erhöll den 1 juli 1909 af mr och mrs E. O. Lindblom, som båda äro medlemmar af Freja, en dyrbar ordförandeklubba af elfenben med logens emblem och namn samt gifvarnes namn i guld. Klubban hade tillverkats af Geo. Larson och det konstnärligt snidade lilla skåp, i hvilken den förvaras, af H. Pearson å Noe st. Vid samma tillfälle öfverlemnades åt miss Ida Olson från Patriotiska Förbundet en vacker medalj som erkännande för det arbete, hon nedlagt i förbundet, hvars korr. sekreterare hon varit i flera år.

Vasa-orden är den största svensk-amerikanska föreningsorganisation. Den har 15,000 medlemmar fördelade på öfver 150 loger, lydande under 9 distriktsloger och en storloge, hvilken senare håller session började på tredje tisdagen i mars hvartannat år på plats, som verkställande rådet bestämmer. Nästa session hålles 1911. Orden organiserades i New Haven, Conn., den 18 sept. 1896. Dess ändamål är att understödja medlemmar under sjukdom samt bisträcka med begrafningshjelp ur fond upprättad för detta ändamål. Orden har en fond för ett blifvande hem för obotligt sjuka samt ålderstigna medlemmar. Orden har äfven framträngt till Stilla hafskusten och har tre loger i California, näml. **Nordstjernan** no. 106 i **Los Angeles**, **Fylgia** no. 119 i **San Francisco** och **Tegnér** no. 149 i **Oakland**, samtliga organiserade af special-deputeraden John E. Hammar från Los Angeles. Den äldsta af dessa är **Nordstjernan**, som organiserades i **Los Angeles** den 15 jan. 1907 med 51 medlemmar. Sedan den organiserades, ha följ. medlemmar tjenstgjort som ordförande: John E. Hammar till den 14 jan. 1908, F. A. L. Berggren till den 8 sept. 1908, Albert Almstedt till den 12 jan. 1909, då han efterträddes af John Salomonson. V. ordf.-platsen har innehafts af G. E. Friedorff till den 8 juli 1907, F. A. L. Berggren till den 14 jan. 1908, Albert Almstedt till den 8 sept. 1908, Carl A. West till den 12 jan. 1909, då han efterträddes af Axel Roumaine.

Inträdesafgiften är från 2 till 10 doll., beroende på sökandens ålder, och månadsafgiften är 50 cents, lika för damer och herrar. Sjukhjelp är $7 i veckan för de första 10 veckorna och $4 pr vecka för de 10 följande. Logen har punktligt utbetalat ganska betydande belopp. Den har tid efter annan anordnat fester och utflykter. Medlemsantalet är nu 125.

Fylgia i San Francisco, den andra logen i ordningen i California, organiserades den 17 okt. 1907 i Golden West Hall vid Castro st. Vid första mötet inskrefvos 34 medlemmar, och charter-medlemsantalet blef 46. I juni 1909 hade logen 107 medlemmar. Redan den 5 dec. 1907 flyttade logen, för att få större lokal, till Polito Bldg, 3265 16 st., och håller sedan dess sina möten i Golden Gate Hall. Från början ha mötena hållits hvar torsdags qväll. Logens bilagar antogos och gillades af storlogen den 1 juli 1908. Logen har både manliga och qvinliga medlemmar, fullkomligt likställiga i alla hänseenden. Inträdesafgiften är för män mellan 16 och 30 år $3, mellan 30 och 40 år $4 och mellan 40 och 50 år $5. För qvinnor mellan 16 och 30 år $2, mellan 30 och 40 $3 och mellan 40 och 50 $4. Månadsafgiften är 60 cents. Sjukhjelpen är $8 pr vecka för 10 veckor och $5 för nästföljande 10 veckor under ett år. Begrafningshjelpen utgår med $1 pr medlem, dock ej mer än $100, hvilket betäckes genom uttaxering af $1 vid dödsfall. Logens förste ordf. var från den 17 okt. till den 31 dec. 1907 G. Alfred Johnson, och sekreteraren för samma termin var Albin Hanson. Dess andre ordf. blef John Nordgren, hvilken afsade sig sysslan den 9 april 1908 och efterträddes af Alfred Anderson, som omvaldes för terminerna juli-dec. 1908 och jan.-juni 1909. Vid logens allra första möte valdes han till

Alfred Anderson.

förtroendeman, och denna syssla innehade han till den 1 juli 1909, samma dag som han lemnade ordförandebefattningen. Som erkänsla för sitt nitiska arbete erhöll han då af ordensmedlemmarne en stor och dyrbar silfverbägare. (Anderson, hvars porträtt är infördt här, är född i Bohuslän den 26 april 1878 och har vistats i Amerika sedan våren 1902. Efter tre års vistelse i St. Paul, Minn., kom han till San Francisco). Fylgia har följ. tjenstemän: Ordf., förre ordf., v. ordf., finanssekr., v. sekr., kassör, kaplan, ceremonimästare, inre och yttre vakt samt tre förtroendemän, hvilka äro ansvariga för logens egendom och väljas för en tid af 18 månader så, att vid hvarje termin en afgår och en ny väljes. Såsom sekr. ha tjenstgjort: Bern. Anderson (jan.-juni 1908), Otto Carlson (juli-dec. 1908), C. J. Linder (jan.- juni 1909).

Tegnér i Oakland, den tredje af Vasa-logerna, "organiserades den 6 nov. 1908 i California Hall, 1015 Clay st. Dess organisatör var special-deputeraden för California, John E. Hammar från Los Angeles, biträdd af Fylgias tjenstemän. Den nya logen hade ett 20-tal anmälda som charter-medlemmar, men endast 16 infunno sig på utsatt tid. Vid första halfårets slut hade logen 60 medlemmar. Dess första tjenstemän voro: Ivar Olson, ordf.; Amanda Österman, v. ordf.; Valborg Johnson, sekr.; Hilmer Anderson, finans-sekreterare; Hans Petterson, kassör; Hanna Johnson, kaplan; Frida Kronlöf, ceremonimästare; Victor Axelson, v. sekr.; C. G. Johnson, f. d. ordf.; G. Erikson, inre vakt; E. Rinnumell, yttre vakt. Dess första förtroendemän voro: Valb. Johnson, C. G. Johnson, Oscar Johnson; bilagskomitén: Ivar Olson, Hilmer Anderson, Frida Kronlöf, Oscar Johnson, Valb. Johnson, Victor Ax-

Hilmer Anderson.

elson, C. G. Johnson; revisorer: Frida Kronlöf, C. H. Bloom, C. W. Petterson. Den 26 dec. gaf Tegnér sin första bal, som var i alla afseenden lyckad. Den 30 dec. flyttade logen till Maple Hall, 14 & Webster sts. Dess andra bal gafs den 13 feb. Logens inträdes- och månads-afgifter äro de samma som Fylgias: $3 för manlig medlem, $2 för qvinlig medlem samt en månadsafgift af 60 cents. Sjukhjelp erlägges med $8 i veckan för de 10 första veckorna af sjukdomen och $5 pr vecka under de derpå följande 10 veckorna. Valborg Johnson, Ivar Olson, C. G. Johnson, komiterade."

Frimurarelogen **Balder** i **San Francisco** är visserligen något äldre än Vasa-logen Tegnér, men den sistnämda har ändock här införts före Balder, emedan det var önskligt att placera de tre Vasa-logerna i sammanhängande följd. Redan den 29 dec. 1907 sammanträdde ett antal svenska frimurare i Balder Hall i Svenska Byggnaden, 2174 Market st., i afsigt att vidtaga mått och steg till bildande af en svensk frimurareloge. Beslut fattades att hos de förutvarande logerna i staden begära tillstånd till det påtänkta företaget och om detta beviljades, underkasta förslaget stormästarens pröfning. En petition affattades och undertecknades af följande personer med angifvande vid hvarje namn af den loge, personen redan tillhörde: M. Rudebeck, E. O. Lindblom, F. G. Johnson, F. O. Renström, J. W. Johnson, A. Nordin, Chas. G. Johnson, J. V. Stanquist, P. A. Anderson, J. A. Peterson, E. Stanquist, F. O. Holmquist, A. M. Wallen och W. E. Wallgren. Petitionen godkändes och rekommenderades af de 22 i San Fracisco befintliga frimurarelogerna, hvarefter den sändes till stormästaren. Den 12 mars 1908 beviljade han ansökningen, och den nya logen fick namnet Balder. Den började sitt arbete den 13 mars 1908 och valde styrelse, som tjenstgjorde till årets slut. Föreningens förste mästare var G. M. Rudebeck, wardens F. G. Johnson och F. O. Renstrom; kassör E. O. Lindblom; sekr. J. W. Johnson, kaplan A. Nordin; deacons Chas. G. Johnson och J. V. Stanquist; marskalk P. A. Anderson; stewards J. A. Peterson och E. Stanquist; tyler F. O. Holmquist. Tack vare E. O. Lindbloms erbjudande att bekosta nödvändiga utgifter sattes logen i stånd att inrätta sig på beqvämaste sätt. Vidstående fotografi framställer logens styrelse under 1909, näml. George M. Rudebeck, mästare; F. O. Renstrom, senior warden; Chas. G. Johnson, junior warden; E. O. Lindblom, kassör; Alf. Lundquist, sekr.; Oscar Gruggel, kaplan; V. Stanquist, senior deacon; J. A. Peterson, junior deacon; Emil Högberg, marskalk, G. F. Palmer, senior

Balders styrelse 1909.

steward; Ed. Stanquist, junior steward; F. O. Holmquist, tyler; C. Randall, organist.

Svenska Amerikanska National-förbundet af Södra California stiftades i **Los Angeles** den 7 dec. 1908. Det är en af all partipolitik oberoende förening, hvars ändamål är bl. a. att verka för svenskarnes i södra Calif. sammanhållning och gemensamma intressen; arrangera och leda firandet af gemensamma, nationella fester hvarje år; intressera landsmännen för byggandet af gemensam möteslokal eller föreningshus i Los Angeles. Förbundet har öfver 100 manliga medlemmar, men väntar en allmän tillslutning äfven af qvinliga medlemmar. Förbundet styres af en verkställande komité, bestående af förbundets tjenstemän samt tre andra medlemmar, som tillsättas af ordföranden. Tjenstemännen äro: Dr E. Nelander, ordf.; Henry Carlson och Gustaf Larson, 1ste och 2dre vice ordf.; C. A. Kunou, sekr.; E. Leaf, finans-sekr.; S. J. Jacobson, kassör; J. A. Nilson och John Cederlind, vaktmästare. G. Eckdahl, J. A. Rydell och C. J. Nordquist fullständiga komitén. Hvarje svensktalande, välfrejdad man eller qvinna kan bli medlem af förbundet, och hvarje svensk förening eger rätt att välja två ombud eller delegater till förbundet,. Vid dess offentliga möten och fester äro religiösa och partipolitiska diskussioner samt serverandet af rusdrycker förbjudna.

En **svensk atletisk klubb** fins i **San Francisco.** En af dess medlemmar är C. Hubbenette, som vid en Marathon-löpning den 4 feb. 1909 vann pris för ihärdig löpning. Han sprang 26 mil och 385 yards. Klubbens föreståndare är dr O. E. Edström.

Nykterhetsrörelsen har varit representerad genom många svenska föreningar i California. Den 9 maj 1889 stiftades i **San Francisco** templet **Svanen** af mr och mrs Adam Swan, mr och mrs Åkerman, mr och mrs P. Borgström, N. Lindström, H. Lindblom och E. Egnell. Svanen var troligen den lifskraftigaste nykterhetsförening, som funnits bland svenskarne i California. Den var en loge under den öfver flera länder utbredda föreningen Templars of Temperance, som organiserades af svenskar i New York 1885 och vann en sådan framgång, att den 1894 hade 700 olika under-loger eller s. k. lokal-tempel med sammanlagdt 50,000 medlemmar. Senare stiftades templet **Hoppet** i **Oakland, Svea** i **San Francisco** och i nov. 1891 **Victoria** i **San José,** i hvilket sistnämda mrs Laura

Göranson var den ledande själen. Victoria började med 16 medlemmar och hade ett år derefter 35. Äfven stiftades ett distrikt-tempel, **San Francisco no. 12,** med sjukkassa, hvarur vid förekommande sjukdomsfall betalades $5 i veckan. Öfverstyrelsen på vestkusten bestod år 1894 af: mrs Swan, distriktdeputerad, C. Stone, sekr., och N. Lindström, kassör. Den 14 april 1891 organiserades i **San Francisco Svenska Allmänna Nykterhetsföreningen,** som bl. a. hade till mål att få ett skandinaviskt sjömanshem till stånd. Den hade ett år efter sin stiftelse 143 medlemmar, men var 1894 icke så lifskraftig som de öfriga dåvarande föreningarne. Sommaren 1891 grundade **Nils Peter Lind** en nykterhetsförening i **San Francisco,** som dock ej blef långlifvad. Den höll regelbundna möten, fast stiftaren reste ifrån den. Han tog under sin bortovaro för gifvet, att den artade sig väl. Men när han fram på vintern återkom, fann han, att barnet—såsom han uttryckte sig—blifvit en vanartig son. Vid ett möte, som han bevistade, märkte han, att föreningens ledare begagnade sig af sin ställning i syfte att göra proselyter för baptismen. Då Lind för dem framhöll, att man kan vara goodtemplare utan att nödvändigt vara baptist, och att han stiftat föreningen för befrämjande af nykterhetens sak och icke för att tjena någon religionssekt, rusade ledarne fram med bibeln i hand, för att öfvertyga stiftaren om hans villfarelse, och det var på ett hår när, att stiftaren fått känna på handgriplig tillrättavisning af de sjelfutnämda förmyndarne för hans vanartade afkomma. Den 28 sept. 1891 stiftade P. Borgström goodtemplar-logen **Manhem i San Francisco** med 13 medlemmar. Högsta medlemsantalet blef 69. År 1894 hade det minskats till 40. Styrelsen bestod då af: F. L. Billgren, ordf.; miss Larson, v. ordf.; F. Peterson, sekr.; miss Aronson, kassör. Alla dessa föreningar ha gått all verldens väg. De senaste underrättelser jag kan finna om dem i mina papper är, att Svanen och Manhem gåfvo hvar sin fest i april 1896. De personer, som närmast tryckte sin prägel på dessa de två starkaste af 1890-talets nykterhetsföreningar, och genom hvilkas ifver för den goda saken de förnämligast höllos vid lif, ha ej på många år varit i San Francisco. Adam Swan flyttade till Alaska, hans hustru afled i San Francisco, och P. Borgström återvände till Sverige och dog der. Deras föreningar upplöstes så småningom, när de unga medlemmarne började gifta sig och skaffa sig andra intressen att syssla med än nykterhetsmöten o. d. I **San Francisco** fans 1908 en good-

templarloge vid namn **Viking**, inom hvilken bröderna Sundell nedlagt mycket arbete. I **Los Angeles** finnes logen **Oscar 2 no. 217**, organiserad den 27 aug. 1903 of Theo. D. Kanouse, biträdd af ordensmedlemmar från två amerikanska loger. Vid tillfället blefvo 22 svenska män och qvinnor intagna i orden. Medlemsantalet har sedan dess vexlat mellan 100 och 20 och utgör nu omkring 50. Medlemsafgiften är $1 för man och 50 cents för qvinna pr qvartal. Oscar 2:s förste ordförande eller loge-templar var A. V. Carlson och vice loge-templar miss Augusta Botvidson. A. G. Carlson var sekreterare; Isidor Fallström, biträd. sekr.; Salomon Anderson, finans-sekr.; Emil Andrén, kassör. Nuvarande tjenstemän äro: F. A. C. Berggren, loge-templar; Emilia Berg, v. loge-templar; P. A. Petterson, sekr.; Nils Nyquist, fin.-sekr.; Selma Gustafson, kassör; Ellen Lindgren, kaplan; Lova Godberg, marskalk; Ida Swanson, loge-deputerad; Wanda Hammar, organist. Logen möter lördags e. m. kl. 8 i Mammoth Hall, 517 S. Broadway. Den enda svenska goodtemplarloge utom Oscar 2, som nu finnes i California, är logen **Skandia** i San Diego. Flera loger ha under de senaste 15 åren bildats i San Francisco och omnejd, men nödgats upphöra af brist på understöd. Goodtemplar-orden, som är den mest vidtomfattande nykterhetsorganisation i verlden med ett medlemsantal af 600,000, synes ej ha något tacksamt fält i California.

Från föreningsverksamheten inom det politiska området är ej mycket att omförmäla. **Svenska Amerikanska Politiska Klubben** stiftades den 24 sept. 1890 af A. G. Spencer i **San Francisco.** Dess förste ordf. var Ad. Bræse. Alex. Olsson var i många år dess sekreterare. 1894 hade klubben 500 medlemmar. Dess styrelse utgjordes då af: A. G. Spencer, ordf.; C. M. Esbjörn och O. A. Clasell, v. ordf.; A. Johnson, sekr.; Gust Peterson, kassör. 1900 bestod styrelsen af: D. Molander, ordf.; J. P. S. Johnson och O. Dahlin, v. ordf.; Alex. Olsson, sekr.; Gustave Peterson, kassör. De senaste åren har byggmästaren Wallén varit den ledande själen i klubbens verksamhet. Klubbens syfte förklaras i dess stadgar vara att befrämja och uppehålla republikanismens principer bland de svensk-talande inbyggarne i California, hjelpa svenskar att bli amerikanska medborgare och arbeta på att få dugliga personer invalda i de olika politiska embetena. Den 14 sept. 1892 stiftades i **Oakland Första Svensk-amerikanska Politiska Klubben af Alameda co.** med 34 medlemmar. Dess första sty-

relse utgjordes af: Fred Sandelin, ordf.; R. Armstrong och C. G. Kjellström, v. ordf.; C. G. Swenson, sekr.; John Ek, kassör. Den 11 aug. 1899 ändrades klubbens namn till Sv.-am. Republikanska Klubben. Dess styrelse bestod 1900 af: Ben O. Johnson, ordf.; N. G. Lindgren och J. A. Nelson, v. ordf.; K. E. Hanson, sekr.; A. Sandin, kassör.

Vi komma nu till sångens och den dramatiska konstens områden, inom hvilka svenskarne alltid intagit en bemärkt plats Redan i början af 1890-talet funnos två utmärkta svenska mansqvartetter i **San Francisco.** Den äldsta af dem var den s. k. **Brunellska qvartetten,** uppkallad efter sin ledare och förste tenor Hjalmar Brunell. De öfriga tre medlemmarne voro. Alf. Lundquist, Lundahl och dunderbasen Sykes. Den andra qvartetten hette **Lyran** och utgjordes af medlemmar ur nykterhetsföreningen Svanen. Lyrans sångare hette Erikson, Ludwig, Malmquist och Anderson. Inom kyrkorna ha ständigt funnits goda sångkörer. De förnämsta svenska sångföreningarne i California äro emellertid Sv. Sångsällskapet och Lyran i San Francisco.

Svenska Sångsällskapet. (Af L. Gisslow). Svenska Sångsällskapet stiftades den 25 maj 1891 i L. Malmquists hem, 248 4 st., i **San Francisco,** med följande personer närvarande: R. Sjögren, A. F. Brandstedt, Uno Ovlen, P. H. Hanson, C. Lundberg, Emil Egnel, Holmberg, Liljegren, G. Bergström, O. Sundman, Malmström, Malmquist och A. Pihlström. Den första sång, som inöfvades, var "Dåne liksom åskan, bröder." Den 5 sept. samma år höll sällskapet sin första konsert i Metropolitan Temple med 362 personer närvarande, och blef nettobehållningen $14.25. I likhet med många andra föreningar har sångsällskapet haft skiftande öden. En gång upplöstes det till följd af inbördes oenighet och omorganiserades, en annan gång senare var det nära att göra sammaledes. Sällskapet har under sin existens haft följande ledare: Hj. Brunell, E. Peterson och A. Pihlström, som nu är dess instruktör. Det har haft många ordförande och följ. sekreterare: Emil Egnel, som tjenstgjorde längsta tiden, Uno Ovlen, L. Gisslow, A. N. Anderson, Emil Högberg. Sångsällskapet har uppträdt inför allmänheten vid många tillfällen, dels för egen del, dels för att bistå andra föreningar och kyrkosamfund, alltid skördande stort bifall med sin sång. Det har haft och har inom sig många präktiga stämmor. En bland de bä-

Ledare Hj. Brunell. **Svenska Sångsällskapet våren 1893.** Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Svenska Sångsällskapet 1909. Ledare A. Pihlström.

Fotografi tagen af Torkelsen & Henry.

sta tenorerna bland vårt svenska folk i Amerika, John Nelson, numera bosatt i Portland, Or., der han är medlem af Columbia-sångklubben, var i många år medlem, och hans tenorsolon med sällskapet som brumkör, såsom i Fogelns visa, Det var en lördags afton, Morgonsång m. fl., väckte alltid den största entusiasm. Sällskapet gaf folkspelet Nerkingarne för packadt hus i okt. 1904 i Turn Verein Hall med Axel Pihlström som ledare och Lasse, John Nelson som Sven och miss Minnie Schültzberg (sedermera Nelsons hustru) såsom Ingeborg. Vid Patriotiska Förbundets midsommarfester har sällskapet alltid bidragit med sång. Under Lewis & Clark-utställningen i Portland 1905 uppträdde sällskapet nästan mangrant vid konserterna på den skandinaviska dagen, den 29 juli, tillika med flera andra sångföreningar från Oregon och Washington, och härunder bildades det "Svenska Sångarförbundet på Stillahafs-kusten," hvilket nu räknar öfver ett dussin föreningar, spridda från norr till söder i Stilla hafs-kustens stater. 1907, året efter jordbäfningen och branden, höll förbundet sin sångarfest och konvention i San Francisco, med sångsällskapet såsom hufvudarrangör genom sin festkomité (Högberg, Gisslow, Gardelius), och i trots af mycket ogynsamma omständigheter blef densamma en af de mest lyckade i alla afseenden och nummer två, hvad det finansiella resultatet beträffar, bland alla sångarfester, som hållits af något svenskt eller skandinaviskt sångarförbund i Amerika. Vid detta tillfälle uppträdde madame Jennie Norelli som primadonna och tog publiken med storm genom sin utmärkta, lyriska sopranstämma och sitt värdiga uppträdande. Sällskapet räknar, då detta skrifves, 28 aktiva medlemmar, med Axel Pihlström som dirigent, och möter i Svenska hallen hvarje onsdags afton. Dess stadgar föreskrifva bl. a.: "Till aktivt medlemskap är hvarje aktad man af svensk börd, med god sångröst, berättigad, men bör helst vara af medlem rekommenderad. Sedan han blifvit af musikkomitén godkänd, kan han uti sällskapet intagas." Sista veckan i juli 1909 uppträdde sällskapet vid Alaska-Yukon-utställningen i Seattle, Wash., tillika med de öfriga sångföreningarne tillhörande Stilla hafs-kustens svenska sångarförbund, hvarvid konvention och sångarfest höllos.

Lyran. (Af Hj. Brunell). Sångföreningen Lyran leder sitt ursprung från den i jan. 1901, af W. K. Johnson, H. Ringholm, M. Blomstadt, Frank Johnson, John Thompson och F. Olson m. fl. i **San Francisco** bildade sångföreningen Svea. Dess första ledare voro: H. Ringholm, W. K. Johnson och se-

Ledare Hj. Brunell. **Sångföreningen Lyran 1909.** Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

dermera prof. Adolf Edgren, som invaldes 1906, men strax efter jordbäfningen och branden i april samma år flyttade från San Francisco och på hösten slog sig ned i Seattle, Wash. År 1907 ingick Svea i Svenska Sångarförbundet på Stilla hafskusten. Samma år kallades dess nuvarande ledare, Hjalmar Brunell, att öfvertaga "stämgaffeln," och strax derefter antogs namnet Lyran. Föreningen räknar nu 23 aktiva medlemmar och har reguliära öfningar en gång hvarje vecka. Lyran deltog jemte öfriga svenska sångföreningar, tillhörande vestkustens svenska sångarförbund, i de stora sångfesterna och konventionen vid Alaska-Yukon-Pacific-utställningen i Seattle, Wash., sista veckan i juli 1909. Lyrans nuvarande styrelse består af: O. Pearson, ordf.; Harry Swanson, v. ordf. och kassör; Gust. Pearson, sekr.; Dan Sundeen, bibliotekarie. Lyran, hvars ledare är, såsom nämdt, Hj. Brunell, eger följande medlemmar inom de olika stämmorna. Första tenorer: Dan. Sundeen, Hugo Ekenberg, Frank Johnson, Jos. Wallöf, M. Blomstad, R. Thorstad, Alb. Williams; andra tenorer: W. K. Johnson, Axel Olson, P. Tengwall, Alb. Nelson; första basar: Ernest Glenwood, Ben. Holmberg, Otto Haigh, Gust. Hanson; andra basar: Otto Pearson, John N. Thompson, Harry Swanson, Gust. Pearson, Victor Anderson, Gus. Hultberg, Chas. Helin.

Äfven instrumentalmusiken har varit representerad genom en och annan svensk förening i California. I **San Francisco** bildades sommaren 1892 **Svenska Musiksällskapet**, hvilket egde bestånd under en tid af omkring 4 år och i regel sammanträdde en gång i veckan och inöfvade såväl klassisk som modern musik. Sällskapet uppträdde offentligt vid flera tillfällen. Följande personer voro under längre eller kortare perioder medlemmar deraf: Hj. Brunell, Fr. Wetche, A. Pihlström, O. A. Clasell, Aug. Fehlen, A. G. Spencer, Ernst Skarstedt, Victor Anderson, Timroth, Nyman, Sandberg, Randall, Nyberg. Som ledare tjenstgjorde först Skarstedt, sedan Randall och Pihlström. I **Kingsburg** har tidtals, såsom under vintrarne 1903-4, 1904-5 m. fl. en svensk orkester haft öfningar och gifvit musikaliska tillställningar.

Den dramatiska konsten har med ifver odlats af **Svenska Dramatiska Sällskapet i San Francisco**, hvilket organiserades 1895 och sedan dess uppfört en mängd skådespel, dels svenska original, dels bearbetningar från engelska pjeser. Bland de stycken, som uppförts, kunna nämnas Det skadar inte; Jan Anders, Lars Anders och deras barn; Sodom och Gomorrha;

Anderson, Peterson och Lundström; Karl 12 eller kungens dom; Friaren från Vermland; Nerkingarne, Jernbäraren, Vermländingarne m. fl. Den ledande kraften i detta sällskap har varit August Brandstedt, en ypperlig skådespelare, som förstått att samla kring sig dugande förmågor. Bland dem, som uppträdt med framgång i de olika rollerna, må nämnas Harry Mentzer, W. Håkanson, Emil Högberg, O. Blomquist, Hj Brunell, J. Okerblad, C. Gardelius, Ernst Swenson, Knut Lundström, mrs Fred Johnson, mrs Sam. Anderson, mrs Lindskog, miss Mathilda Högberg, miss Agnes Lundgren, miss Alice Anderson m. fl.

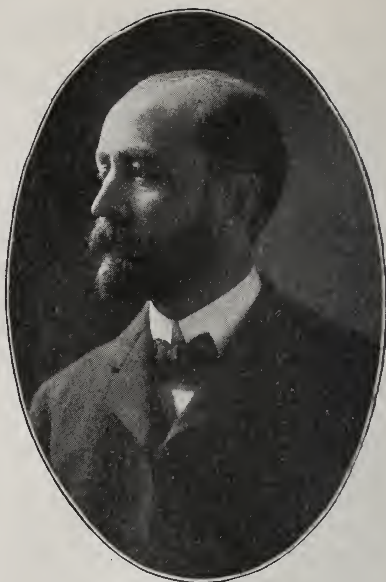
BIOGRAFISK AFDELNING.

Abrahamson, Johan Alfred, handelsbiträde — Fresno — född i Moline, Ill., den 17 mars 1859 af svenska föräldrar. Familjen flyttade till Stockholm, Wis., när han var 4 år gammal. Fadern dog samma år. Modern gifte om sig och flyttade 1865 till Red Wing, Minn., der hon afled 1866. A. återvände till Stockholm och stannade der, tills han var 17 år, då han flyttade till Grant co., Minn. Höll skola en tid, var skolsuperintendent 4 år och postmästare i Hoffman 1894-9. Kom till Fresno, Cal., 1905 och blef tre veckor efter sin ankomst biträde i Graffs handelsaffär. Gift sedan 1890 med Maria Peterson från Hoffman, Minn. Har en adopterad dotter. Medlem af sv. luth. kyrkan.

Akerman, Carl Gustaf, vetenskaplig forskare, farmare — San Diego — född i Stora Herrestad, Skåne, den 8 april 1856. Efter fullbordad skolgång ingick han 1872 i kungens husarregemente i Ystad, studerade 1872-3 i Malmö, tog fanjunkareexamen, var senare korporal i Göteborg. Ingick 1878 vid Wendes artilleri i Kristianstad, tog styckjunkareexamen och utexaminerades som lärare i fäktning, gymnastik m. m. Begaf sig 1881 till Jönköping och tillhörde någon tid poliskåren der. Reste den 28 maj 1882 till Amerika. Stannade 5 år i Chicago och genomgick ett kongregationalistiskt seminarium. Aflade ett kort besök i Sverige 1887. Uppehöll sig sedan 5 år i New York och studerade de s. k. ockulta vetenskaperna. Kom 1892 till San José, Cal., och vistades der 2 år. Uppehöll sig någon tid i Oakland. Genomgick en kurs i stenografi, bokföring m. m., men egnade mesta tiden åt religionsforskning, studier af ockultism o. d. till 1897, då han flyttade till San Diego. Han bodde först vid hafvet, för att pröfva dess inverkan på själslifvet, men flyttade senare upp bland backarne några mil från staden. A. har egendom på flera platser, bl. a. en farm i La Mesa. Han är skicklig frenolog. Gift sedan den 28 sept. 1898 med Mary Josephine Clarkson, författarinna och redaktris af tidskrifter för konst och "new thought." A:s första hustru, Wilhelmina Ödquist, med hvilken han gifte sig 1882, afled i dec. 1897.

Akesson, August, köpman — Alameda — född i Barkåkra förs:g, Kristianstads län, den 13 maj 1859. Reste till Amerika 1877 och kom först till San Francisco, men flyttade omedelbart öfver till Alameda, hvarest han nu eger den största och

äldsta affär med köpmansvaror såväl i parti som i minut. Affären är belägen i no. 1429 Park st. A. har sin bostad i 2323 Central ave. Är mångårig medlem af Knights of Pythias m. fl. Gift sedan 1903 med Signe Johanson och har en son. A. är en af de mest ansedda och högaktade affärsmän i Alameda och eger en stor vänkrets på båda sidor af San Francisco-viken.

August Akesson.

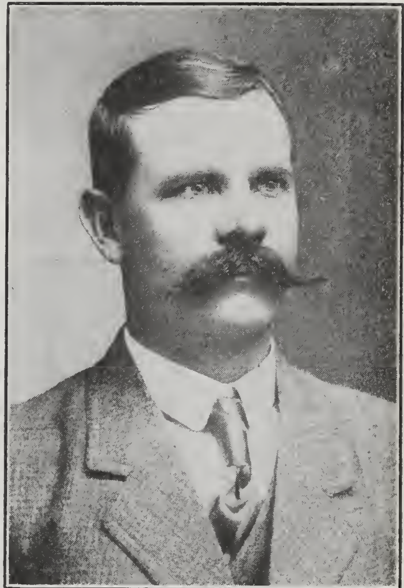
Almén, Åke Olof Ivar, tidningsman — San Francisco — född i Jemshög, Bleking, den 23 mars 1873. Efter att ha genomgått Karlshamns och Lunds Allmänna läroverk, lemnade han under ett par års tid bidrag till tidningar samt utgaf i öfversättning ett par verk af Livius och Cicero, hvarefter han blef medredaktör först i Hörby-Posten och sedan i Folkets Tidning. Han idkade äfven juridiska studier och tog liflig del i kommunala och politiska ärenden. Ankom till Amerika 1905 och till San Francisco den 29 juni 1907. Under signaturen "Åke", men äfven under sitt namn Olof Almén, har han genom en mängd bidrag till svenska och sv.-amer. tidningar, bland de se-

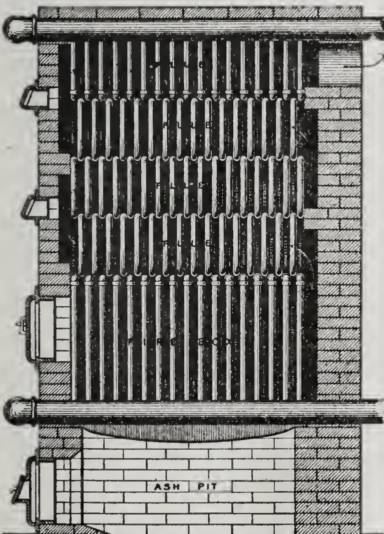
Åke O. I. Almén.

nare förnämligast Omaha-Posten och Vestkusten, gjort sig känd som en skarpsinnig och skicklig skribent, som med ifver drager i härnad mot allt, som stöter på kotterivälde eller privat ärelystnad. Hans uttalanden i den allbekanta sanatoriefrågan i Denver synas ej ha varit utan verkan med hänsyn till frågans slutliga lösning. Han har gjort beaktansvärda inlägg i många andra frågor af praktisk betydelse för svensk-amerikanerna.

Anderson, Alfred, affärsman, fabrikör—Los Angeles — född i Torlarps by, Ströfvelstorps församling, Kristianstads län, den 21 april 1860. Kom till Amerika 1880. Slog sig ned i Des Moines, Ia., våren 1881 och egnade sig åt rörläggare- och värmeledningsaffär till 1904, då han flyttade till Los Angeles, Cal. På våren 1906 började han rör-

Alfred Anderson.

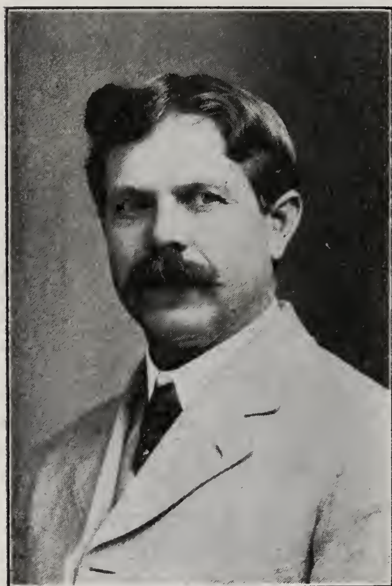

Anderson Improved Steam and Hot Water Heater.

läggningsaffär (plumbing) i stor skala. A. är en expert på detta område såväl som i allt, som beträffar uppvärmning af byggnader, och är alltid redo att gå till handa med råd och upplysningar. Han tillverkar och säljer den bästa värmeapparat som finnes att tillgå, näml. Anderson Improved Steam and

Hot Water Heater, af hvilken en afbildning är införd på föregående sida. Denna apparat kräfver mindre bränsle än någon annan värmeapparat, och dess rörledningar kunna icke fyllas af sot. Den är utmärkt, hvad slags bränsle som än användes. Den kan uppvärma det minsta hus såväl som den största byggnad. Den är särdeles lämplig för växthus och har med stor fördel införts i en mängd växthus och andra byggnader i Los Angeles. A:s adress är 746 Kensington Road. Vid beställningar är det nödvändigt att uppgifva storleken af den byggnad eller det rum, som skall uppvärmas. A. är president för Independent Copper Co. och direktör i Oro Fina Leasing & Mining Co., som har sitt kontor i rum 418 Pacific Electric Bldg., Los Angeles.

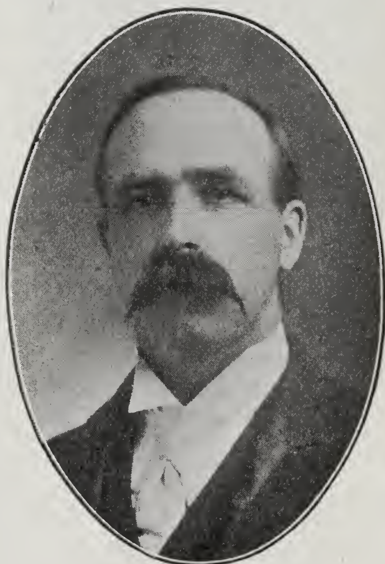
Anderson, Andrew, fruktodlare — Kingsburg — född i Frändefors, Dalsland, den 18 maj 1870. Medföljde 1876 modern till Ishpeming, Mich. (Fadern, Noach Anderson, hade farit förut.) Kom till Kingsburg den 3 aug. 1888. Fadern hade här köpt 40 acres invid staden och stannade der till sin död, den 28 aug. 1896. Det första arbete sonen Andrew företog efter sin hitkomst var brobygge i Reedley. Han höll på att bli blind i följd af solens skimmer på vattnet. 1904 köpte han 40 acres strax vester om staden och har planterat allt utom 7 acres i vingård. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1906 med Esther Elizabeth Hero från Kingsburg och har 2 barn.

A. G. Anderson.

Anderson, Andrew G., grufingeniör — Los Angeles — född i Brunskog, Vermland, den 25 jan. 1871. Kom till Amerika 1892 och arbetade ett år i smältverken i Murray, U., hvarefter han i 2 års tid arbetade i grufvorna i Binghams Canyon. Han arrenderade grufvor efteråt; arbetade i Montana 1898, återvände till Utah 1900 och for till

Los Angeles 1902. Han arbetade ett år för Axel Frazer, egare af Cartric-grufvan i Ventura co., tog sjelf upp en grufva näst intill Frazers och bearbetade tillsamman med 9 andra personer densamma, tills han kostat på den $10,000 i pengar och arbete, då han ändtligen öfvergaf företaget. Efter att i 2 år ha sysslat som grufkontraktör, arrenderade han Cartric-grufvan i bolag med B. Johnson. 6 månader derefter sålde egaren grufvan, och A. organiserade bolaget Oro Fino Leasing & Mining Co., som utstakade grufanledningar i Ventura co. och senare köpte grufegendom mellan Los Angeles och Kern coutnies och bearbetar densamma med alla moderna hjelpmedel. A är bolagets president och manager. Han är derjemte manager för Shoe-string-grufbolaget och har för det utmärkta sätt, hvarpå han förvaltat och skött dess egendom, från bolagets direktörer och aktieegare mottagit högst smickrande tacksamhets-resolutioner. A:s adress är: 937 Stanford ave., Los Angeles. Han gifte sig den 15 april 1909 med Alfrida Hagg från Stockholm, hvilken kom till Amerika med sina föräldrar 1889 och har varit bosatt i Los Angeles sedan år 1900.

C. A. Anderson.

Anderson, C. A., begrafningsentreprenör — San Francisco — född i Kristiania, Norge, af svensk fader (vermländing) och norsk moder den 27 maj 1860. Utvandrade till Amerika i juni 1877. Landsteg i Philadelphia, Pa., och for derifrån till Beloit, Wis., hvarest han under ett års tid arbetade tillsamman med en broder, som hade kötthandel. Efter att derpå under 2½ års tid ha haft sitt hemvist i Litchfield, Minn., arbetande första året på farm och derefter såsom försäljare af jordbruksredskap, slog han sig år 1881 ned i Minneapolis, Minn. Tillbragte några månader som biträde åt en kommissionsfirma, som handlade med frukt, samt erhöll derefter

anställning hos en likbesörjarefirma. Han stannade der i närmare 4 års tid. Reste så i juni 1888 till Spokane, Wash., och anlände efter en utsträckt lustresa, hvarunder han besökte alla de större städerna i Washington och Oregon, till San Francisco, Cal., i oktober. Här fick han anställning hos likbesörjarefirman Craig, Cochran & Co., hvars affär han år 1902 köpte. A. bedrifver sin förrättning som begrafningsentreprenör och balsamerare fortfarande under det gamla firmanamnet i no. 1169 Valencia st., nära hörnet af 23 st. Han är medlem af flera föreningar, såsom Skandinaviska Sällskapet, Scandinavian Brotherhood, frimurarelogen Balder samt Oddfellows, inom hvilken sistnämda han intager en framstående plats och har tjenstgjort som embetsman. Gift sedan 1892 och har 5 barn (3 gossar och 2 flickor).

Carl Anderson.

Anderson, Carl, fruktodlare, nykterhetskämpe — Kingsburg — född i Riseberga församling, Skåne, den 9 aug. 1856. Kom vid 12 års ålder i skräddarelära, blef gesäll vid 17 år och arbetade som sådan både i Sverige och Danmark. Reste, efter att ett par års tid ha varit sin egen i Helsingborg, 1880 till Amerika. Vistades i Brooklyn till 1883, kom så till Minnesota, der han den 18 dec. 1883 stiftade den första goodtemplarlogen i St. Paul och på grund deraf blef af den svenska pressen kallad "den skandin. goodtemplar-ordens fader." Under en följd af år reste han omkring i Minnesota och Wisconsin, öfverallt bildande nya loger och äfven arbetande i Forester-ordens tjenst. Han kom till California 1903 och har genomrest staten från den ena ändan till den andra. Han är nu farmare i Kingsburg, bosatt vid Washington ave. Goodtemplare sedan 1881 ingick han 1894 i Forester-orden och har i denna innehaft kassörssysslan många år. Han är äfven

medlem af A. O. U. W. och har der beklädt flera ansvarsfulla platser. Han gifte sig 1878 med Justina Malmquist i Helsingborg. Hon dog i San Francisco den 30 sept. 1908. Af makarnes 5 barn lefva endast två jemte en fosterson.

Anderson, Carl Oscar, banktjensteman — Turlock — född i Hernösand den 30 okt. 1881. Kom till Amerika i juli 1891, stannade först i Marinette, Wis. Genomgick högskola der och flyttade 1902 till Turlock, Calif. Under 1905 hade han ett par månader plats som bokhållare i en bank i Modesto, men återflyttade i juli och blef kassör i First National Bank i Turlock. Han var då den yngste bankkassör i hela California. I juni 1907 antog han plats som kassör i Peoples State Bank i Turlock. A. är sekr. i Fruitjuice Co., sekr. i missionsförsamlingen och eger både farmland och stadstomter. Gifte sig 1909 med Florence Anderson från Turlock.

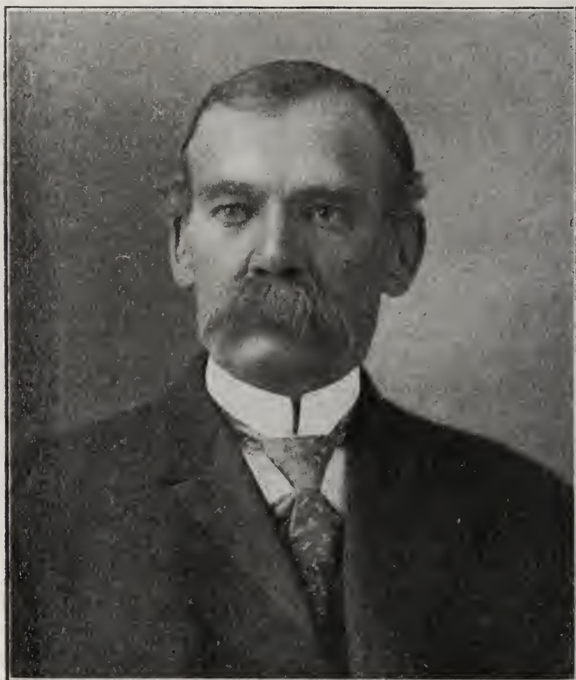

C. O. Anderson.

Anderson, Adolph, fruktodlare — Kingsburg — född i Gunnarskog, Vermland, den 17 nov. 1857. Vistades i Norge 4 år som fabriksarbetare samt i Stockholm 3 år som qvarnarbetare, innan han 1880 reste till Amerika. Han bosatte sig först i Alexandria, Minn. Hade butik i 8 års tid, farm i 7 år och flyttade 1903 till Kingsburg, der han köpte en 12-acres-farm samt senare 20 acres dertill, belägna alldeles vid stadsgränsen. Allt är nu planteradt i träd- och vingård. A. är sedan 1897 gift med Brita Anderson från Dalarne, hvilken i 11 års tid haft anställning vid Nordiska museet i Stockholm som dalkulle-representant, och hvars porträtt förekommer på vykort från museet. Makarne A. ha 4 barn.

Anderson, Emanuel, byggmästare — San Francisco — född i Tramo, Elfsborgs län, den 12 dec. 1846. Efter att ha

någon tid varit bosatt i Stengårdshult, Småland, kom han 1870 till Grand Rapids, Mich., och 1872 till Chicago. 1874 kom han till San Francisco. Han har hela sitt lif sysslat med snickeri och husbyggen. 1900 företog han en resa till Alaska för att söka arbete i sitt yrke. Då intet fans att få, slog han sig på att vaska guld på hafsstranden. Han och en annan man togo på 17 dagar ut $230. A. fick således nog att resa

Emanuel Anderson.

hem på. På 1880-talet bodde han under 6 års tid i eget hem i Oakland. Han bor nu i eget hem i San Francisco, no. 34-36 Broderick st. Medlem af sv. luth. församlingen. Gift sedan 1875 med Vendla Charlotta Carlson från Hogstad, Kalmar län, och har 4 döttrar.

Anderson, Frederick Gottfrid (Fred), fruktodlare — Kingsburg — född i Uddevalla, Bohuslän, den 23 aug. 1877. Kom med föräldrarne till Ishpeming, Mich., 1877 och till Kingsburg, Calif., i okt. 1888. Eger 4 mil från Kingsburg 40 acres i vingård och trädgård. Medlem af Forester-orden. A. är son till Samuel Anderson, hvars biografi följer litet längre fram. Han är en forskarenatur, mycket frisinnad och har sysslat rätt mycket med studier i helsolära. Gift sedan 1908 med Ulrika E. Wickman från Kingsburg.

Fred G. Anderson.

Anderson, Gottfrid, affärsman — San Diego — född på Gotland den 1 april 1863. Lemnade skolan vid 14 års ålder. Kom 1878 till San Francisco. Var anställd någon tid i restaurant och var sedan egare af San Rafael Coffee House vid East st. 1887 flyttade han till San Diego, blef egare af St. Elmo Hotel och förestod det några år. Köpte 1891 ett ångtvätteri. Detta förstördes af eld 1899. A. uppförde en ny 2-våningars byggnad, 100x100 fot, i hörnet af B och State sts. Han har der en maskin om 35 hästkrafter och en 50 hästkrafters ångpanna. År 1900 tog han sin broder Julius till kompanjon i affären. Affären sysselsätter 40 personer. A. eger ett fint hem i 1306 Union st. Medlem af Skandinaviska Sällskapet i San Francisco, hvilket han var med om att stifta; medlem af Foresters, Maccabees, Oddfellows, Frimurare-orden. Gift med Annie Peterson från Chicago och har 3 döttrar.

Anderson, Gust., fastighetsmäklare — Los Angeles — född i Kisa, Östergötland, den 31 dec. 1858. Reste till Amerika 1889. Under resan dit led han skeppsbrott. Endast tre af de ombordvarande räddades. Två af dessa dogo kort derpå. A. landsattes af ett tyskt fartyg i Hamburg. 4 månader efter afresan från Sverige kom han till Amerika. Han vistades i

Henry co., Ill., till 1893, sjuk mest hela första året först i nervfeber, sedan i lungfeber. Flyttade så till Nebraska och egnade sig åt farmning. Sålde ut och flyttade till Los Angeles 1904. Både i Ill. och Neb. sysslade han mycket med politik, var 5-6 år medlem af republ. centralkomitén, var assessor 6 år, supervisor 4 år o. s. v. 1906 ingick han i landaffär med N. G. Eckdahl. Firman har sitt kontor i 418 Pacific Electric Bldg. A. är medlem af Sv. Nationalförbundet, United Workmen, metodistkyrkan. Gift sedan 1887 med Mathilda Anderson från Östergötland och har 4 barn.

Dr. G. E. F. Anderson.

Anderson, Gustave E. F., M. D., läkare — San Francisco — född i Sverige den 20 juni 1863. Studerade 6 år vid elementarskola, äfvensom vid slöjdskola och genomgick en förberedande kurs för inträde vid flottan. For vid moderns död till England och var under några månader bokhållare hos en morbroder i Shields. Var derpå sjöman ett par års tid. Lemnade fartyget i Boston, Mass., och reste 1887 till San Francisco. Studerade till dentist och fullbordade studierna i Chicago, der han 1890 tog tandläkareexamen. Ingick vid Rush Medical College och tog läkareexamen 1893. Studerade derjemte apoteksvetenskap och senare särskildt ögon- och öronsjukdomar m. m. Medlem af Chicagos helsovårdsnämd. Efter att ha praktiserat i Smith co., Kans., kom A. 1896 till San Francisco. Begaf sig till Alaska och öppnade apotek i Skagway. Kom längre fram till Klondyke. Blef polisläkare i Lake Bennett. Hade senare apotek och lasarett i Eagle City och flyttade derifrån till Nome City. Tjenstgjorde som skeppsläkare under flera resor mellan San Francisco och Nome. Slog sig ned som läkare i San Francisco och hade samtidigt flera apotek. Det sista af dessa, Manhattan Phar-

macy vid Market st., förstördes i branden 1906. Efter att derpå ha vistats ett år i Los Angeles återflyttade A. till San Francisco och började läkarepraktik i no. 787 Market st. (Investors Bldg.). Är läkare för Odin-logen. Medlem af nämda loge af Oddfellow-orden, vidare af Americans, National Union och frimurarelogen Balder. Medlem af djurskyddsföreningen och sällskapet för undertryckande af last. Gift sedan 1896.

Anderson, Hans, trädgårdsmästare — Oakland — född i Lindby, Malmöhus län, den 28 jan. 1862. Blef vid 15 års ålder trädgårdselev på Näsbyholm och ett år senare på Charlottenlund. Stannade der 3 år och genomgick derefter en 2-årig kurs vid Alnarps trädgårdsmästareskola. For 1883 till London och hade under 4 års tid anställning hos olika firmor, bl. a. Henderson & Co., den förnämsta på sin tid, hvilken hade en vinterträdgård 150x150 fot. 1887 reste A. till Amerika. Var privatträdgårdsmästare i Austin, Tex., ett år och senare i Fort Worth, Tex., efter att ha någon tid vistats i Denver, Colo., och der förlorat $1,100 på en spekulation. Reste 1889 till Sverige och hade der först plats som trädgårdsmästare i Malmö och sedan förmansplats i handelsträdgård i Ystad. For 1896 till London och tog anställning hos en trädgårdsmästarefirma. Kom i jan. 1898 till Houston, Texas, och efter ett års vistelse der till Dallas, Tex. Stannade der 4 år. Blef der öfverfallen af röfvare, plundrad på $40 och slagen i hufvudet med en pistol och har i följd deraf alltsedan varit besvärad af katarr i örat. 1903 flyttade A. till Oakland, Cal., och fick plats som föreståndare för mrs McDermits stora trädgård. 1908 köpte han en 20-acres-farm i Vinland-kolonien, på hvilken han längre fram ämnar slå sig ned. Medlem af Scand. Brotherhood och sv. luth. kyrkan.

Hans Anderson.

Anderson, Jonathan, byggmästare — San Francisco — född i Bärby, Elfsborgs län, den 15 aug. 1860. Fadern var jordbrukare och auktionsförrättare. A. tog under sin uppväxt plats vid ett pappersbruk i Uddevalla, men stannade der endast 6 månader. Genomgick senare en kurs vid Nääs slöjdlärare-seminarium och utexaminerades derifrån 1878. Reste på våren 1880 i sällskap med sin 3 år äldre broder John till Amerika, der de efter en kort vistelse i Connecticut slogo sig ned i Minneapolis, Minn., och under arbete i en möbelfabrik visade sådana prof på duglighet, att de, ehuru okunniga i engelskan, erhöllo högsta dagspenningen bland 68 arbetare. Senare slogo de sig på husbygge och reste 1883 till Portland, Or., samt öppnade egen möbelaffär. Derifrån begåfvo de sig till Coeur d'Alene, Idaho, der de dels försökte sig som "prospectors," dels och för det mesta arbetade som byggmästare. Efter 2 års vistelse der flyttade de till San Francisco och började verksamhet som kontraktörer och byggmästare. Ända från början ha de mötts af en sällspord framgång i sina företag. Det första hus de byggde fann köpare, när det var halffärdigt; det andra och nästan alla de följande ha sålts, antingen innan eller ock omedelbart efter det de blifvit färdiga. På en enda dag sålde bröderna A. egendom för öfver $13,000. De uppdelade senare sina affärsintressen och ha sedan slutet af 1890-talet bedrifvit verksamhet hvar för sig. John har t. o. m. under en längre tid varit bosatt i Afrika. Jonathan Anderson har byggt så godt som hela den stadsdel, som kallas Castro Heights. Bl. a. äro två hela gatuqvarter bebyggda af honom. Närstående afbildning visar en af de husrader, han uppfört. Han har äfven sysslat något med politik och haft framgång äfven på det

Mr och mrs Jon. Anderson.

En af Jon. Anderson uppförd husrad på 22 st. mellan Castro & Noe sts. Fotografi tagen af E. Skarstedt.

området. Två gånger har han valts till distriktsdelegat till konventioner. Den ena af dessa var den, som i maj 1908 sammanträdde i Sacramento och nominerade Taft som presidentkandidat. A. har flera gånger uppmanats att söka supervisors-befattning. Han har varit juryman inalles 3 år. 1896 upptäckte han guld inom San Franciscos stadsområde. Vid analysering befans det af honom gjorda fyndet innehålla pr ton 60 uns guld (värdt $12.40) och 4 uns silfver (värdt $2.60). Den bekante millionären Adolph Sutro visade mycket intresse för upptäckten, men det befans omöjligt att öfvervinna de svårigheter, som voro förenade med öppnandet af en guldgrufva inne i en stor stad. A. är en ifrig fiskare och äfven kuriositetssamlare. Han har skänkt till parkmuseet ett ex. af den första bok, som tryckts i Göteborg, och en del andra märkvärdigheter. Fyra gånger har han besökt Sverige, näml. 1889, 1892, 1900 och 1909. Det tredje besöket utsträcktes till 1½ år, och han umgicks med planer att bosätta sig der för alltid. Sommaren 1909 företog han en resa till Europa, hvarunder han besökte Italien, Frankrike, Tyskland o. s. v., innan han reste till Sverige. A. är medlem af Frimurareorden. Han har varit gift två gånger, först med Mathilda Nilson från Öland 1889, hvilken under Sverige-besöket afled 1890 — andra gången 1893 med Anna Mathilda Lindström från Trollhättan. A. har en dotter ur första giftet och tre döttrar ur det andra.

Anderson, Oscar, skomakare — San Diego — född i Varfs förs:g, Östergötland, den 1 dec. 1859. Flyttade till Omberg nära Vadstena 1862 och till Jönköping 1880. Arbetade der 2 år och i Stockholm ett år samt reste till Amerika 1883. Efter öfver 4 års vistelse i Davenport, Ia., kom han 1887 till San Diego, Cal. Började egen affär i jan. 1895. Har sin skomakeriverkstad i no. 744 6 st. Medlem af Woodmen of the World. Gift sedan 1885 med Anna Sofia Blombeck från Småland och har 4 barn.

Anderson, Otto, apelsinodlare — Covina — född i Järsnäs förs:g, Jönköpings län, den 20 feb. 1857. Kom till Amerika i april 1881. Stannade ett år i Odebolt, Ia., och derefter i Iowa Falls, Ia., tills han 1884 flyttade till California. Efter ett halft års vistelse i Banning flyttade han till Los Angeles. Han fick anställning hos en förmögen trävaruhandlande och landegare vid namn Kerckhoff, först som farmarbetare och sedan som superintendent. Han har ännu tillsyn öfver K:s

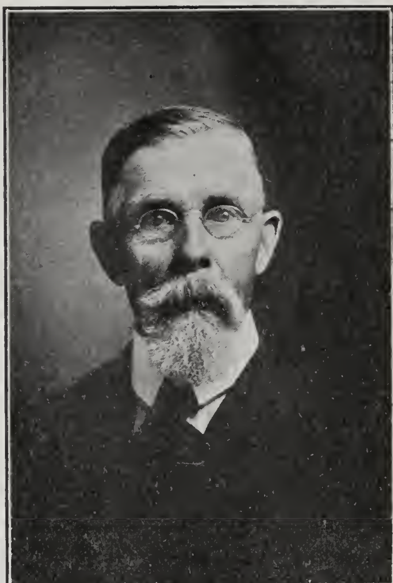

Otto Andersons hem i Covina.

20 acres omfattande apelsinträdgård. Under sin öfver 20-åriga anställning hos K. har A. med egna händer planterat öfver 4,000 apelsinträd, och att han vunnit sin arbetsgifvares fulla erkännande för skicklighet och pligttrohet, bevisas deraf, att han för 6 år sedan fick till skänks af K. 10 acres värdefullt land, hvarpå A. nu har en lofvande, 4 år gammal apelsinlund, hvarjemte han uppfört ett rymligt och vackert boningshus samt stor lada och andra uthus. Både hans egen apelsinlund och den, som han sköter för K., bära vittne om stor insigtsfullhet och ihärdighet. A:s vackra hem är beläget endast 5 gator från midten af Covina, en treflig stad med 2,500 invånare i öfre delen af den fruktbara San Gabriel-dalen, 22 mil öster om Los Angeles. A. har haft till uppgift ej endast att plantera träd. Kerckhoff var egare af flera hundra acres jord, som skulle uppdelas i 10-acre-lotter och förses med solida vägar, irrigationskanaler o. s. v. Allt detta har blifvit utfördt af A. med stor skicklighet. A. värderar sin egendom till $10,000. Han tager ett lifligt intresse i statens och samhällets angelägenheter och åtnjuter den största aktning. Gift sedan den 13 juli 1896 med Ida Danielson, född i Eksjö förs:g, Jönköpings län, och bosatt i Keokuk, Ia., dit hon kom 1888 med sina föräldrar, till juni 1896, då hon flyttade till California. Makarna A. ha 4 barn.

Anderson, P. A., farmare — Clearwater — född i Sandsjö förs:g, Jönköpings län, den 27 jan. 1837. Arbetade under sin vistelse i Sverige som timmerman och möbelsnickare. Utvandrade till Amerika 1869 och ankom den 18 mars till New York. Fortsatte resan till Altoona, Ill., och stannade der 2 år. Efter att derpå ha arbetat i sitt yrke under tre års tid i Burlington, Ia., greps han af hemlängtan och återvände till Sverige. Här stannade han 11½ år, men fann icke den tillfredsställelse han väntat. Drifven af längtan till det mera fria och tilltagsna lifvet i Amerika, utvandrade han för andra gången och anlände till Philadelphia, Pa., den 14 april 1887. Han hade biljett till Round Rock, Texas, för sig och familjen, men kom genom något misstag å biljettförsäljarens sida att göra resan via New York och derifrån på ångbåt till Norfolk, Va., och så med jernväg till New Orleans, La., Houston och Austin och Round Rock, Tex. Icke finnande förhållandena gynsamma, fortsatte han resan till Los Angeles, Cal. Här fick han arbete dagen efter sin ankomst med en lön af $3 pr dag, och 3 veckor senare skickade han efter sin familj, som

han qvarlemnat i Round Rock. Den ankom till Los Angeles den 15 okt. 1887. En hustomt köptes vid Pritchard st., stadens dåvarande gräns, och en liten stuga uppfördes derpå. Skicklig som A. var i sitt yrke och dertill understödd af familjen i sparsamhet och omtänksamhet, var snart en sparpenning lagd åsido, för hvilken några hundra acres land inköptes i Wallace co., Kansas. På sommaren 1890 begaf A. sig i sällskap med sonen Oscar Albert dit, för att uppodla landet, men fick i Denver, Colo., höra så o-

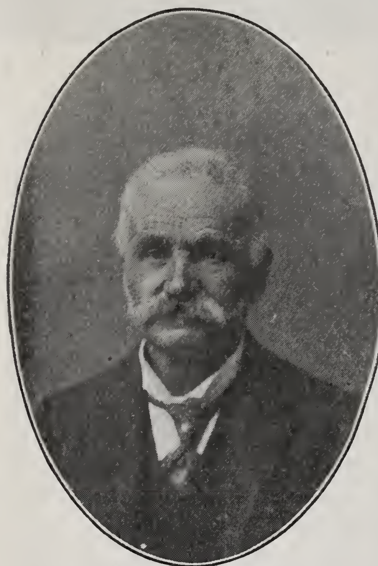
P. A. Anderson.

Mrs P. A. Anderson.

fördelaktiga rykten om torka, hvilken hemsökt vestra Kansas, att han beslöt att lemna den inköpta landsträckan "åt sitt värde" och återvände till California. Under tiden insjuknade sonen och afled. Nedtryckt af sorg, reste A. tillbaka till Los Angeles. 1891 köpte han 20 acres land i Clearwater-området, 12 mil från staden, för $75 pr acre samt byggde en stuga och började med sina söners hjelp att odla upp landet. Tid efter annan ökade han sina egor genom inköp af angränsande landstycken. Farmen

består nu af 100 acres af den mest bördiga jord, som fins i södra California. Den ursprungliga stugan, som var 10 fot bred och 12 fot lång, har nu efterträdts af ett elegant och rymligt 2-våningshus. En stor ladugård, sädesmagasin, stallrum, en gasolinmaskin om 15 hästkrafter och alla moderna irrigations-tillbehör, 500 bärande valnötträd, 250 fruktträd af andra sorter, en ung citronträdgård, vindrufvor, bärbuskar af allehanda sorter, 12 mjölkkor, präktiga hästar, höns o. s. v., stora alfalfa-, potatis-, korn- och hafrefält m. m., 40 acres i betesmark — allt detta finner man nu på denna farm, som för mindre än 18 år sedan var en ödemark. Farmen är skuldfri och värd öfver $75,000. Detta lysande resultat har åstadkommits genom förståndigt val af land, ihärdigt och insigtsfullt arbete, god beräkning, sparsamhet och klok samverkan mellan familjens alla medlemmar. A., som gifte sig 1863 med Anna Sophia Rosenquist, som var född den 12 dec. 1843 i samma församling som A. sjelf, har med henne haft fem barn, näml. sönerna Gustaf Adolf (född i Sverige före föräldrarnes första utvandring), Oscar Albert och John Emil (födda under familjens första vistelse i Amerika) samt döttrarna Anna Regena och Ellen Carolina (födda i Sverige under besöket der). Med undantag af den andre sonen i ordningen, hvilken såsom ofvan omtalades afled 1890, samt den äldsta dottern, hvilken är gift och nu heter mrs Shirk, befinna sig barnen fortfarande i föräldrahemmet.

P. E. Anderson.

Anderson, Pehr Erik, urmakare — Arcata — född (den yngste sonen bland 8 syskon) i Vestra Färnebo förs:g, Vestmanlands län, den 24 maj 1845. Medföljde vid 8 års ålder föräldrarne till Möklinta förs:g. A. kom i urmakarelära i Sala. För att förtjena pengar till verktyg mottog han plats vid Frövi-Ludvikabanan. Flyttade så till Vestanfors och byggde eget hus. 1881 reste han till Amerika. Tog land i Dakota

samt skänkte 5 acres till kyrka och grafgård. Flyttade till Paso Robles, Calif., och senare derifrån till Arcata, hvarest han eger en större urmakeriaffär. A. är en ganska beläst man och god talare. Han har ofta predikat för metodisterna i Arcata och äfven uppträdt som tillfällighetspoet vid kyrkliga fester och som brefskrifvare till tidningar. Gift två gånger — först med Johanna Sofia Eriksdotter från Ludvika, hvilken afled under vistelsen i Dakota; andra gången 1894 med Christine Våg. Haft 5 barn i första och 2 i andra giftet. En son ur det första giftet afled i Vestanfors.

Sam. Andersons farmhem vid Kingsburg.
Han sjelf står i midten, sonen Fred. A. till venster, mrs Sam. A. på verandan. — Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Anderson, Samuel, fruktodlare — Kingsburg — född i Fossela socken, Bohuslän, den 13 nov. 1843. Gick till sjös 1863 och tillbragte många år på långresor och 4½ år på kortare färder, innan han på våren 1897 utvandrade till Amerika. Efter att de första 2 åren ha sysslat med olika arbeten i sydstaterna och tillbragt en sommar i Illinois, arbetade han i grufvor i Ishpeming, Mich., från hösten 1881 till hösten 1888, då han flyttade till California och köpte 20 acres jord 4 mil

från Kingsburg. Dem har han planterat i vingård, och der har han haft sitt hem alltsedan. Tillhör sv. luth. kyrkan. Gifte sig 1876 med Mary Mattson från Fossela, Bohuslän. Hon afled den 28 feb. 1908. Haft 2 söner, af hvilka en dött. Den andre är Fred Anderson, hvars biografi förekommer några sidor tillbaka.

Anderson, Theodore, mjölnare — Fresno — född i Vadstena den 12 dec. 1868. Lärde sadelmakareyrket. Reste 1888 till Brockton, Mass., och kom på hösten till Fresno. Egnade sig under 8 års tid åt jordbruk. Började 1879 arbeta för Sperry Flour Co. och blef förman. Förestår sedan 1904 hela affären. Medlem af Woodmen of the World och Fraternal Brotherhood. Egare af huset no. 371 Blackstone ave. Gift sedan den 19 maj 1898 med Elna Maria Johnson från Virestad, Småland.

Carl E. Andreen.

Andreen, Carl E., politisk embetsman — San Francisco — född i Swedona, Ill., den 28 nov. 1872, yngre broder till läroverkspresidenten Gustaf A. i Rock Island och pastorn Philip A. i San Francisco. Blef vid 8 års ålder genom moderns och faderns, pastor Andreen, nästan samtidigt inträffade bortgång, föräldralös och kom så till Kansas. 1887 började han studera vid Bethany College i Lindsborg. På våren 1893 utexaminerades han från dess affärsafdelning och flyttade till New York. 1895 började han studera vid Yale-universitetet, och 1898 aflade han mogenhetsexamen med höga betyg. Vintern 1891-2 var han lärare i allmänna skolan i Salemsborg, Kans. Han höll svensk församlingsskola i Lindsborg sommaren 1891, i Hartford, Conn., sommaren 1894 och i San Francisco sommaren 1895. Under åren 1898-1902 var

han reseagent för **Svea** och 1902-4 anställd som första biträdet hos Augustana Book Concern i Rock Island, Ill. Hösten 1904 flyttade han till vestkusten och slog sig ned i San Francisco. Han har här tjenstgjort i en bank, men har nu anställning i Förenta Staternas pensionsbyrå. A. är en kunskapsrik man och har under många år egnat stort intresse åt såväl den svenska som den engelska literaturen. Han är medlem af sv. luth. kyrkan och af Svenska Sällskapet.

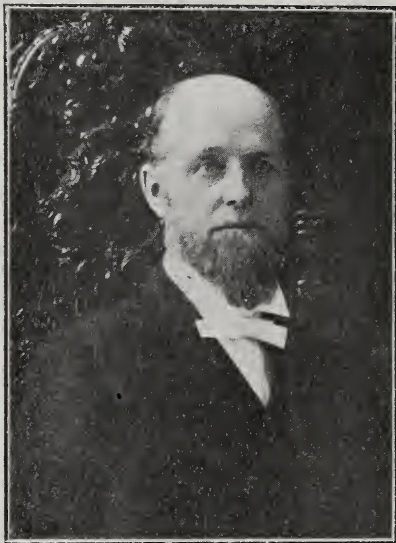
Andreen, Philip, D. D., prest — San Francisco — född i Swedona, Ill., den 20 aug. 1867, äldre broder till den föregående. Blef föräldralös vid 12 års ålder. De två personer, till hvilka han från sina gosseår står i största tacksamhet för goda råd och godt inflytande, äro — säger han sjelf — hans äldre broder, presidenten för Augustana College, dr Gustave Andreen, samt Bethany College's grundläggare och förste president, dr Carl Swensson. Mellan sitt 14de och 17de år arbetade A. för farmare i Illinois och Kansas för att få medel till fortsättande af sin påbörjade studiebana. 1892 aflade han mogenhetsexamen vid Bethany College såsom nummer ett i klassen, 1895 blef han artium magister, 1900 erhöll han graden B. D. af Augustanas teologiska seminarium och 1908 teol. doktorsgraden af Wittenberg College i Springfield, O. Under 5 års tid på 1890-talet var han professor i latin vid Upsala College inom New York-konferensen samt desslikes adjunkt i engelska. Efter att ha genomgått Augustana-synodens seminarium i Rock Island, Ill., prestvigdes han 1900 i Burlington, Ia. Han var derpå i 5 år pastor i Pittsburg, Pa., och synodens representant i Porto Rico-missionsstyrelsen. Den 11 april 1905 anlände han till San Francisco, för att öfvertaga vården om dervarande sv. luth. församling. Såsom i församlingens historia omtalats, fann han kyrkan behäftad med en skuld af $19,000, hvilken sedermera under hans ledning minskats till $3,500. År 1903 företog A. en vidsträckt europeisk studieresa, hvarunder han besökte England, Frankrike, Schweiz, Italien, Tyskland och de skandinaviska länderna. Han fick audiens hos konung Oscar 2, hvilken, efter att ha åhört hans berättelse om sin verksamhet i den svenska lutherdomens och det svenska språkets tjenst i Amerika, tog den långväga resenären i famn. A. skref en serie intressanta resebref i Ungdoms-Vännen m. fl. tidningar. Under mer än ett års tid efter branden i San Francisco var han ordförande för den svenska nödhjelpskomitén, och såsom redan antydts i historien om branden (sid. 145), kan till stor del tillskrifvas honom förtjensten

Dr. Philip Andreen.

att kyrkan och derigenom den bortom densamma liggande delen af staden räddades från ödeläggelse, i det han genom både uppmuntrande ord och föredöme förmådde en mängd personer att langa vatten dels från en källa, dels från en uppbruten kloak och medelst våta täcken och mattor hindra den redan af hettan nästan hvitglödande kyrkan från att antändas. A. är sedan 3 år tillbaka ordf. i California-konferensen. Han har sedan 1900 utgifvit och redigerat månadstidningen Vår kyrka och utgaf 1907 ett nära 300 sidor starkt praktverk om San Francisco-församlingens 25-åriga historia, med titeln Minnesskrift, illustreradt album. A. är en framstående talare och menniskovän. Gift sedan den 15 juni 1895 med Thekla Lethin från Elgin, Ill., och har 4 barn. Ett femte är aflidet.

Andrews, J. R., prest — Kingsburg — född i Hogby förs:g, Åland, den 5 maj 1851. Kom till Amerika i aug. 1869. Arbetade först som repslagare i Chicago, Ill., sedan som biträde i en klädesbutik. Inträdde 1875 i de svenska metodisternas teologiska seminarium. Intogs 1878 på prof i nordvestra svenska konferensen. Blef vid samma tillfälle invigd till diakon och 1882 till äldste. Har varit pastor på följande platser: Ishpeming, Mich., 2 år; Atwater, Minn., 3 år; presiderande äldste i St. Paul-distriktet 2 år; pastor i San Francisco 5 år; i Los Angeles 5 år; åter i San Francisco 2 år; i Kingsburg 5 år; i Easton 4 år och är nu sedan 1908 distriktsföreståndare för California-distriktet. Han var grundläggare af tidningen Vestra Sändebudet i San Francisco och i 20 år dess redaktör och manager. Gift sedan aug. 1882 med Jennie M. Danielson, som föddes i Norge och vistats i Amerika sedan 1859. Makarne A. ha haft 7 barn.

Pastor J. R. Andrews.

Anseen, N. T., prest — Oakland — född i Träne, Skåne, den 22 maj 1862. Lärde smedyrket. Kom till Amerika vid 20 års ålder och arbetade 6 år i sitt yrke i Kansas City, Mo. Studerade sedan vid Bethany College och Augustana College och aflade mogenhetsexamen 1898. Prestvigdes 1901. Var pastor i Greensburg, Pa., till dec. 1907, då han öfvertog pastoratet i Oakland. Gift sedan 1904 med Augusta Sundberg från Cedar Rapids, Ia., en framstående sångerska, och har haft 3 barn, hvilka aflidit.

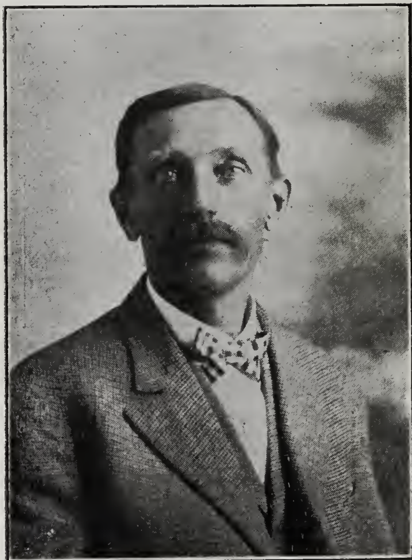
Kapten J. W. Astrom och familj.

Astrom, John W., sjökapten, fyrvaktare — Point Sur — född i Skellefteå den 3 nov. 1857. Lemnade vid 14 års ålder föräldrahemmet och har tillbragt största delen af sitt lif till sjös samt i Förenta Staternas regerings tjenst. Kom till Amerika 1876 och hade sitt hem i Baltimore, Md., till 1887, då han flyttade till California. Mellan 1876 och 1880 tjenstgjorde A. dels som förste styrman på fartyg, som gingo mel-

lan Baltimore och Rio Janeiro, dels som kapten. Från juni 1880 till spansk-amerikanska krigets slut 1899 tjenstgjorde han i För. Staternas flotta. I sept. 1899 blef han utnämd till biträdande fyrvaktare och den 30 aug. 1908 till fyrvaktare i fyrbåken å Point Sur. A. är belåten med sin verld. "Jag har en temligen god ställning och känner mig nöjd," skrifver han i ett bref. "Jag har visserligen ännu icke fått ihop en förmögenhet — den återstår ännu att skaffa — men min familj är betryggad, äfven om jag skulle dö. Jag har således intet att oroa mig öfver. Min lefnadsregel är att handla mot andra så, som jag sjelf önskar bli behandlad." A. gifte sig första gången 1886. Hustrun dog efter 18 månaders äktenskap. 1894 gifte han om sig med Alice Anderson från Kalmar län, Småland, och har med henne en son, Oscar.

Aspegren, P. G., köpman — Kingsburg — född i Åtvidabergs förs:g, Östergötland, den 8 mars 1857. Flyttade vid 10 års ålder till Hudiksvall. Gick i skola och blef derpå bokhållare. Kom 1880 till Ishpeming, Mich. Bokhållare i butik och bank till 1888, då han reste till Kingsburg och stannade der öfver sommaren. Återvände till östern och tog efter ett par månaders vistelse i Ishpeming hand om en bank i Minnesota. Började affär i Ely, St. Louis co., Minn. Flyttade till Kingsburg 1901. Har här byggt eget hus och började den 1 april 1909 jernhandel. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1890 med Helga Magnuson fr. Jönköpingstrakten. Hustrun förestår affären i Ely, Minn.

Backstrand, Johan Ferdinand, affärsman — Riverside — född i Qvibille, Halland, den 21 juli 1858. Kom våren 1872 med sina föräldrar till Jamestown, Pa., och samma år till Chandlers Valley, der fadern köpte farm. B. har

J. F. Backstrand.

alltjemt egnat sig åt affärer. Han hade anställning i klädesbutik i Jamestown och hade sedan egen skoaffär i Princeton, Ill. 1896 flyttade han till Los Angeles, Cal. Hade affär der. Gick 1900 i kompanjonskap med H. F. Grout i Riverside. Affären, som de bedrifva, innefattar skobutik, klädesbutik m. m. och är den största i staden. I genomsnitt äro 25-35 personer anställda der. B. är dessutom en stor hästvän och har egt flera dyrbara springare. Han är medlem af Oddfellows, Woodmen of the World och sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1884 med Sofia Scott från Sugar Grove, Pa., och har 5 barn (Clarence, Lillian, Lawrence, Clifford och Leland).

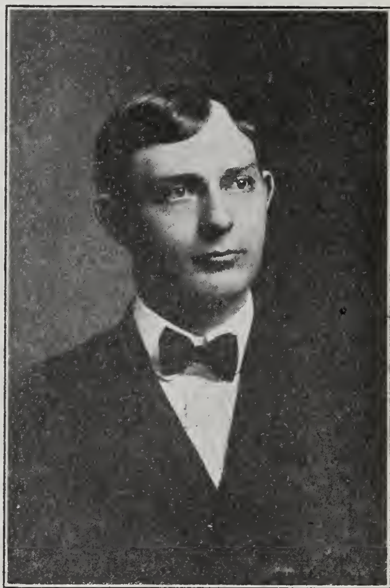

John E. Beck.

Beck, John E., byggmästare — San Francisco — född i Ljuders förs:g, Småland, den 28 dec. 1864. Reste den 11 april 1886 till Moorhead, Minn.; i okt. 1887 till Seattle, Wash., och i juni 1894 till San Francisco., Cal., der hans adress nu är 119 Park Hill ave. Medlem af Foresters, Frimurareorden, der han innehar 32 graden, Islam Temple Mystic Shriners, samt af Builders Association of California. Gift sedan 1895. Hustrun är äfven från Småland.

Benson, John, fruktodlare — Kingsburg — född i Långaryd, Jönköpings län, den 14 maj 1860. Kom till Amerika 1880. Arbetade i 6 mån. på jernvägsbygge i Minnesota och N. Dakota och sedan i 3 år för farmare i Minn. Tog homesteadland i Dak. 20 mil från jernväg. Reste efter ett par års farmning till Tacoma, Wash., 1888. Återvände 1891 till N. Dak. och slog sig på hveteodling på land, som han tagit under trädplanteringslagen. Hösten 1902 flyttade han till Calif. och köpte en 20-acres-farm i Kingsburgstrakten, det mesta af den planteradt i vin- och trädgård. Tillhör sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1889 med Amalia Anderson från Glafva i Vermland.

Benson, Nils Peter, skomakare — Riverside — född i Laholm, Halland, den 24 nov. 1866, der fadern var fiskare. B. lärde skomakeriyrket i Sverige. Han kom till Riverside 1886 och arbetade i trädgårdarne i trakten de första 5 åren, hvarefter han började skomakeriaffär i Riverside. Den utvidgades snabbt och ger nu stadig sysselsättning åt en medhjelpare. B. har full uppsättning af alla för yrket nödvändiga, moderna maskiner och är ansedd som den bäste skomakare i staden. Hans verkstad är belägen vid 8 st. Han eger två vackra hus i staden. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 22 juni 1897 med Nellina Winström från Veinge, Halland, och har 3 söner och 2 döttrar.

Benson, P. O., köpman —Los Angeles—född i Morups förs:g, Halland, den 21 sept. 1874. Kom till Amerika 1892 och arbetade första året i en maskinverkstad i Greensburg, Pa. Flyttade derpå till Ashtabula, O., och dref handel först med oljor m. m., sedan med jernvaror. Kom 1906 till Los Angeles och öppnade 2 månader efter sin ankomst jernhandel i no. 617 S. Main st., samma plats der den ännu befinner sig, midt emot Pacific Electric Inter-urbanstationen. Affären har upparbetats till en af de främsta i sitt slag. B. är gift sedan den 12 juni 1897 med Emelia Freeman, f. i Brolunda förs:g i Elfsborgs län och bosatt i Amerika sedan 1891. Makarne B. ha 4 söner och en dotter.

P. O. Benson.

Benzon, Oscar Magnus, A. M., talare, skald — Palo Alto — född i Moline, Ill., den 10 dec. 1870. Genomgick Augustana College och aflade mogenhetsexamen 1891, hvarefter han fortsatte sina studier vid Stanford-universitetet i Palo Alto, Calif. Sommaren 1892 höll han svensk församlingsskola i

San Francisco. I maj 1893 försvarade han inför fakulteten i Stanford-universitetet en af honom författad afhandling och belönades med magistergraden. Det var hans plan att fortsätta sina studier vid något universitet i Tyskland, men sjuklighet lade hinder i vägen, och i ett anfall af sinnesförvirring dränkte han sig den 13 okt. 1893 i viken utanför Alameda. B. var en bland de rikast begåfvade personligheter, stor som talare, som skald och som menniska. Han författade en mängd poem, flera af dem på tyska och engelska. Hade ej hans bana stäckats i förtid, skulle han ovilkorligen kommit att göra sig bemärkt inom den lärda och literära verlden.

O. M. Benzon.

Berg, J., bagare — Kingsburg — född i Sigtuna den 25 juni 1857. Kom som barn till Stockholm. Lärde bageriyrket och hade, när han 1887 utvandrade, arbetat i 45 städer i Sverige. Var bosatt först i Austin, Tex., derpå i Denver, Colo., innan han 1890 flyttade till San Francisco. Hade senare eget bageri i Oakland och dref på samma gång restaurant-affär 1892 slutade han med bageriet, och 1896 sålde han restauranten och blef förman i ett bageri. Reste till Sverige. Återkom efter 16 månaders bortovaro. Flyttade i nov. 1908 till Kingsburg och öppnade vid jultiden bageriaffär. Medlem af Woodmen of the World. Gift sedan 1895 med Carolina Nelson från Halland och har 2 barn.

Bergh, Henning Einar, D. V. S., djurläkare — San Francisco — född i Vadensjö, Malmöhus län, den 20 juli 1883. Fick god skolbildning. Reste till Amerika hösten 1903. Arbetade bl. a. i kemiskt laboratorium i sockerbruk i Saginaw, Mich. Kom i maj 1904 till San Francisco. Genomgick San Francisco Veterinary College och tog afgångsexamen derifrån i april 1909. Förtjenade sitt uppehälle under sin studietid genom att arbeta som nattclerk i hoteller, spela piano vid

logemöten o. s. v. Under San Francisco-branden räddade han åt managern på Palace Hotel, der B. då var anställd, juveler till ett värde af $30,000. Och under det han var anställd i New Palace Hotel, lyckades han i tid upptäcka en utbruten vådeld och rädda hotellet genom att genast alarmera brandkåren. För ingen af dessa bedrifter erhöll han någon belöning. Medlem af Oddfellows, Skand. Brödraförbundet, S. Fr-o Medical Association m. fl. Gift sedan okt. 1907 med Selma Melin från Öland och har ett barn.

Berg, Karl E., fruktodlare — Kingsburg — född i Hallsberg, Örebro län, den 7 okt. 1861, der fadern var torpare på en

K. E. Bergs farmhem vid Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

herregård. B. stannade hemma till våren 1882. Reste då till Ishpeming, Mich., och arbetade i grufvor till hösten 1886, då han flyttade till California och köpte 20 acres land nära Kingsburg och planterade vingård och frukträdgård. Sålde platsen 1903 och köpte en 40-acres-farm, hvarpå han sedan dess varit bosatt. Han har 27 acres i drufvor, resten i frukt-

träd och alfalfaäng. Han har byggt ett fint boningshus. Medlem af Forester-orden. Gift sedan 1890 med Emelie Myra, bördig från Norge, men uppfostrad i svensk familj i Ishpeming. Makarne Berg ha tre barn.

M. M. Berg.

Berg, M. M., köpman — Turlock — född i Eds socken, Elfsborgs län, den 3 maj 1865. Kom till Amerika i juni 1882. Arbetade i 2 års tid i grufvor i Arnot, Tioga co., Pa., hvarefter han flyttade till Michigan. Han hade der anställning vid olika sågverk och arbetade sig upp till virkes-inspektör och bokhållare. Började derefter på egen hand diversehandel. Hade egen affär först i Öfre Michigan och sedan i Cleveland, Ohio. Begaf sig 1901 till San Francisco, Cal., och stannade der ett par år. 1903 flyttade B. till Turlock, hvarest han nu är egare till en stor "department"-affär, en af de förnämsta i sitt slag i hela San Joaquin-dalen. Han eger 3 butiker med sammanlagdt 100 fots front vid Main st. och en vid Broadway och dessutom 84 acres jord en mil från staden. B. är medlem af direktionen i Peoples State Bank i Turlock. Gift sedan 1902 med Selma Rosén från Cleveland, O., och har en dotter, Hazel.

Berglöf, Alfred, skräddare — San Francisco — född i Stensele socken, Vesterbottens län, den 9 feb. 1877. Lärde vid unga år skrädderiyrket. Reste 1896 till Amerika. Bosatt först i St. Cloud, Minn. Genomvandrade senare nästan hela landet och kom i juni 1902 till San Francisco och stannade der. Har haft anställning hos flera af de förnämsta skräddarefirmor. Var manager för Byron-Rutleys fina skrädderiaffär i Berkeley i 2 år, tills han började egen affär under fir-

manamn Berglöf & Forester i no. 45 Kearny st., San Francisco. Har varit verksam i föreningslifvet. Medlem af Balder-logen, af Elks och af svenska Oddfellowlogen Odin och har varit dess stormästare.

Bergren, Louis Gustaf, kontraktör och byggmästare — San Francisco — född i Sunne, Vermland, den 24 feb. 1862. Reste till Amerika 1888. Efter ett halft års vistelse i Wisconsin begaf han sig till Washington och efter tre års vistelse der till San Francisco. Bland byggnader, som han har uppfört i San Francisco, märkas Svenska Sjömanshemmet och Svenska Missions-tabernaklet. B. gifte sig i Sverige med Maria Josephina Björk från Sunne, Vermland, och har med henne 4 barn. Det äldsta af dessa är en son, som föddes i Sverige och kommer att följa i faderns fotspår. B:s adress är 409 Sanchez st.

Alfred Berglöf.

L. G. Bergren.

Fotografi af Terkelsen & Henry.

Bergström, Albert, affärsbiträde — San Francisco — född i Norrtelge den 29 aug. 1866. Kom till California 1890. Vistades först i San Pedro och bosatte sig kort derefter i San Francisco. Arbetade en tid för en speceri-

firma, derefter för Joseph Okerblad och hade så egen affär några år. Sålde den och blef föreståndare för Okerblads affär. Efter hans död ingick B. i kompanjonskap med Fred. Jacobson. Efter en längre tärande sjukdom afled B. den 5 juli 1908, sörjd af maka, 7-årig dotter samt broder och syster bosatta i San Pedro. B. var en ovanligt liflig och treflig umgängesvän, städse villig att hjelpa till, der han kunde vara till nytta, såsom i komitégöromål o. d. I branden förlorade han allt, men blef icke modfälld.

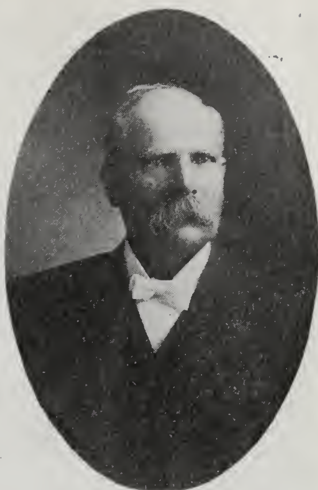
Bergström, Gottfrid, D. D. S., tandläkare — San Francisco — född i Förslöfs förs:g, Kristianstads län, d. 31 aug. 1871. På våren 1887 reste B. till Amerika och kom den 1 maj till Brooklyn, N. Y. Der stannade han till nov. 1888, då han flyttade till San Francisco. Han hade flera olika slags sysselsättningar under de första 8 åren. 1897 började han studera tandläkarevetenskapen, tog privatlektioner samt ingick vid California - universitetets tandläkaredepartement. Efter att ha genomgått en fullständig kurs och aflagt en hedrande examen öppnade han år 1900 kontor vid Powell & Market sts. Han flyttade senare till no. 6 Eddy st. och derefter till 15 st. Nu har han sin bostad och kontor vid Dolores st. mellan 15 & 16 sts. Ända från de tidigare åren af sin vistelse i San Francisco har han varit välkänd bland svenskarne som framstående sångare. Han är en af de äldsta medlemmarne af Svenska Sångsällskapet. Är vidare frimurare, oddfellow, medlem af Svenska Sällskapet och af sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 9 maj 1901 med Elna Troili från Roslagen och har tre barn.

Dr. Gottfrid Bergström.

Blomberg, Andrew, fabrikör — Los Angeles — född i Wing förs:g, Skaraborgs län, den 13 april 1851. Lärde snic-

keriyrket. Kom till Amerika den 4 maj 1870. Arbetade i sitt yrke 7 år i Rockford, Ill., 2 år i närheten af Abilene, Kansas, så åter i Rockford och en vinter i Galesburg, Ill. Kom till Los Angeles den 10 maj 1880. Är kompanjon med Chas. Eck i firman Blomberg & Eck, tillverkare af "the patent universal improved removable screen." B. har varit sysselsatt i sin nuvarande affär i öfver 23 år.

A. Blomberg.

Bodén, J. O., prest — Turlock — född i Jerfsö, **Helsingland**, 1856, der hans föräldrar voro bondfolk. B. kom 1878 i Kristinehamns skola, ett seminarium för utbildande af predikanter och missionärer, som på den tiden förestods af E. J. Ekman. Efter fullbordad kurs på våren 1881 började han sin predikoverksamhet som resepredikant i Helsingland. Han innehade denna befattning till hösten 1889, då han reste till Amerika på kallelse från en missionsförsamling i Dagus Mines, Pa. Efter att ha betjenat denna församling i 6 år, antog han kallelse till församlingen i Youngstown, O., och qvarstod der till den 1 okt. 1903, då han flyttade till Turlock, Cal. Han är en af de många pastorer, som slagit sig ned som farmare i trakten af Turlock, och har ett vackert farmhem. På samma gång har han hela tiden varit verksam äfven som prest.

Pastor J. O. Bodén.

Bohmanson, Robert, apotekare — Arcata — född i Kristianstad, Skåne, den 19 april 1865. Hade genomgått nästan alla klasserna i Elementarläroverket, då han 1884 plötsligt afbröt studierna och ingick vid apotek. Var på apotek i Södertelge till 1887 och derefter i Grenna och på apoteket Storken i Malmö som laborant till 1888, då han reste till Amerika. Stannade först i Omaha, Neb. Efter att ha försökt sig på olika saker, fick han anställning i sitt yrke och arbetade på apotek i Omaha och Wakefield, Neb., och Del Rapids, S. Dak. 1894

R. Bohmanson vid sitt apotek i Arcata.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

gick han till fots från Salt Lake City, U., till San Francisco, Cal. Arbetade der först i bageri och var derefter ett par år laborant i det stora apoteket No-percent-pharmacy vid Market st. 1897 hade han anställning i apotekare F. B. Hultings ena apotek. Öppnade derpå egen affär i hörnet af 1 & Folsom sts och innehade den till 1901, då han flyttade till Arcata och köpte det apotek, som han ännu innehar. 1908 köpte han vid

sidan derom ett apotek i Blue Lake. B. har eget hem i Arcata. Han är skicklig botanist och företager hvarje sommar botaniska utflykter i bergstrakterna. Han är frimurare och medlem af apotekareföreningar. Gift sedan aug. 1896 med Anna Amalia Rundblad från Södertelge och har en son och två döttrar.

Aug. F. Brandstedt.

Brandstedt, Aug. F., skådespelare — San Francisco — född i Norrköping den 22 april 1856. Lärde tapetserareyrket. Hans håg har alltid legat åt teatern, och han var under en längre tid en framstående medlem af Norrköpings arbetareförenings amatörsällskap. Kom den 17 juni 1888 till San Francisco och har sedan innehaft anställningar dels i sitt yrke, dels af annat slag, men derjemte egnat en stor del af sin tid åt dramatiska tillställningar och bearbetning af teaterpjeser för den svenska scenen. Han har uppträdt med stor framgång i en mängd roller såväl i San Francisco som i Oakland och San José. I Oakland har han varit ledare för en dramatisk klubb, Thalia. Han har äfven ofta uppträdt som tillfällighetspoet. För närv. bedrifver han i bolag med Bernard Peterson vinaffär i 233 Church st. I sept. 1900 råkade han falla från en ställning och afbryta sitt högra ben. Under den tid af 14 månader som han låg på sjukhuset mottog han 690 besök af vänner och bekanta. Han undergick en i sitt slag nästan enastående operation, i det att läkarne, för att rädda hans fot, införde ett 5 tum långt stycke af en hunds benpipa och läto det sammanväxa med patientens. I östern hade dylika operationer försökts, ehuru mindre framgångsfullt. Men detta var första gången något sådant försökts i vestern, och operationen lyckades rätt bra. I maj 1905 blef B. antastad af en röfvare och skjuten i ena underarmen. B. gifte sig vid

22 års ålder och har haft 4 barn, af hvilka ett dött. Familjen medföljde icke till Amerika.

Brandt, Magnus, kontraktör — San Francisco — född i Sunne, Vermland, den 10 juli 1858. Genomgick Tekniska elementarskolan i Örebro. Kom till Amerika den 10 jan. 1887 och till San Francisco 1888. Var bosatt 2 år i Honolulu såsom verkställande byggnadsingeniör för uppförande af dervarande stora sockerbruk. Flyttade tillbaka till San Francisco och bildade firman Brandt & Stevens. Han har uppfört flera stora byggnader. Gift sedan den 10 juli 1888 med Maria Sjöquist från Vermland och har en son, Fred, och en dotter, Edith.

Hjalmar Brunell.

Brunell, Hjalmar, urmamakare, sångledare — San Francisco — född i Vendels församling, Upsala län, den 23 sept. 1855. Lärde urmakeriyrket i Upsala. Hade anställningar i Stockholm och Linköping och hade egen affär någon tid i Hudiksvall. Kom till Amerika den 29 sept. 1883. Arbetade i 5 månaders tid i verldens största urfabrik i Waltham, Mass., och kom den 17 feb. 1884 till Omaha, Neb., samt stannade der till den 17 feb. 1890, då han reste till San Francisco. Började egen affär 1895. Förlorade allt i den stora branden 1906. Har nu åter egen urmakeriaffär i no. 2150 Market st. Medlem af Sv. Sällskapet sedan 1892. Var dess prot.-sekreterare 5 år, derpå dess kassör ett år och har sedan 1898 varit dess finans-sekreterare. I Omaha var han med om att stifta Svea-Nora-orden och var ledare för dess qvartett samt för två andra svenska sångföreningar och en dansk förening. I San Francisco var han i 4 år ledare för Svenska Sångsällskapet och ett år för den för länge sedan upplösta Glee-klubben. Sedan 1907 är han ledare för sångföreningen Lyran. B. är medlem af svenska frimurare-logen Balder.

Carlson, Adam, D. D. S., tandläkare — Los Angeles — född i Fonås, Vestergötland, den 22 juni 1861. Gick i skola der. Ankom den 15 juni 1880 till Chicago. Flyttade 1886 till San Francisco, Cal., och sysslade med olika arbeten der till 1896. Efter att ha genomgått en förberedande kurs, vann han 1897 inträde i afdelningen för tandläkekonst inom "College of Physicians and Surgeons" i San Francisco och tog afgångsexamen derifrån 1900. Han stannade i San Francisco som praktiserande tandläkare till hösten 1904, då han öfverflyttade sin verksamhet till Los Angeles. Han har sitt kontor i 222 Mason Bldg., hörnet af 4 & Broadway. Gift sedan den 11 april 1895 med Sophia Swanson från Helsingborg.

Dr. A. Carlson.

Carlson, Andrew P., fruktodlare — Kingsburg — född i Alsheda socken, Jönköpings län, den 22 jan. 1852. Medföljde sina föräldrar till Amerika 1865. Bodde i 3 år i Altoona, Ill., och 20 år i Dayton, Ia., der han de tre sista åren hade egen farm. Kom på våren 1888 till Kingsburg och köpte 20 acres 3 mil från staden och anlade en vingård. Köpte senare åter 20 acres, som han har insådda i alfalfa. Medlem af Foresters och sv. luth. kyrkan. Gifte sig den 24 mars 1880 med Kate Johnson från Östergötland. Hustrun afled 1895. C. har 3 söner och 3 döttrar. Äldsta dottern är gift med Chas. Lindquist, som har farm i närheten af C:s.

Carlson, August, skomakare — Fresno — född på Åland den 12 okt. 1867. Gick till sjös 1886. Stannade 1887 i Australien. Uppehöll sig der på många platser, från 1892 i guldgrufvorna i vestra Australien. Kom 1906 till Fresno, Cal., och ingick 1907 i broderns, C. E. Erickson, affär.

Carlson, Anton, målare — San Francisco — född i Stora Weckleby, Öland, den 24 jan. 1874. Lärde målareyrket i Kalmar. Reste till Amerika 1891 och hamnade först i San Francisco. Började 1903 egen affär under firmanamnet Carlson & Swanson. Medlem af Svenska Sällskapet, svenska Oddfellow-logen och svenska frimurarelogen Balder. Gift sedan 1901 med Thora Olson och har två barn.

Anton Carlson.

Carlson, C. O., tidningsman — San Francisco — född i Jemshög, Bleking, den 8 maj 1856. Blef efter flera års studier informator och egnade sig derefter åt affärslifvet. Var någon tid bosatt i Mora, Dalarne, och utvandrade 1880 till Amerika. Var någon tid dels reseagent för ångbåtslinier, dels lifförsäkringsagent. 1882-4 var han annonsagent för Sv. Amerikanaren i Chicago, under flera följande år annonsagent för Sv. Tribunen och så åter för Sv. Amer. Besökte Sverige 1895-6. Reste 1897 till San Francisco och har sedan dess vistats flera år i Seattle, Wash., och i Portland, Or., i Council City och andra platser i Alaska och är åter sedan 1907 bosatt i San Francisco. Var 1908-9 medarbetare i tidningen Vestern i Eureka. Gifte sig 1881 med Anna Johnson i Chicago. Hon afled i jan. 1894, efterlemnande tre söner.

Carlson, Earnest, fruktodlare — Riverside — född i Glimåkra, Kristianstads län, den 17 maj 1865. Kom till Knoxville, Ill., 1882 och till Riverside, Cal., sommaren 1883. Arbetade dels i trädgårdarne, dels som murare. Besökte Sverige 1887. Har alltsedan hösten 1887 varit fruktodlare i Riverside. Köpte 1889 vid Dewey ave. (no. 153) 11 acres, som han sedan uppodlat. 10 acres äro planterade med apelsinträd och en acre bevuxen med alfalfa. Medlem af Oddfellows, Woodmen

och sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1891 med Ida Besser från Knoxville, Ill., och har 3 barn.

Carlson, Frank E., skräddare — San Francisco—född i Dannäs förs:g, Småland, den 14 juni 1872. Begaf sig vid 17 års ålder till Amerika och var i många år bosatt i South Bend, Ind. 1904 besökte han Sverige. Bosatte sig 1907 i San Francisco, der han nu innehar en förmånlig anställning som tillskärare hos firman F. C. Thiele. C. är medlem af Sv. Sångsällskapet, Knights of Pythias, Elks och var en af stiftarne af den svenska ungkarlsklubben.

F. E. Carlson.

Carlson, Gustaf Adolf, kontraktör — Turlock—född i Norrköping den 1 feb. 1867. Reste 1882 till Amerika. Bosatt i många år på olika platser i Nebraska. Lärde kalkrappare - yrket. Gjorde en resa till Stilla hafskusten 1902. Flyttade till Turlock, Cal., i april 1903. Ingick kompanjonskap med Edw. Johnson. Firman tager kontrakt på anläggning af cementtrottoarer, grundläggning af byggnader, mureriarbete och kalkrappning. C. eger en 28 acres-farm och bor på den. Gift sedan juni 1906 med Ruth Anderson från Minnesota och har en dotter.

Carlson, Johan Magnus, fruktodlare — Kingsburg — född i Alsheda socken, Jönköpings län, den 28 feb. 1826. Hade kronboställe. Reste 1865 till Amerika och var bosatt i Illinois och i Iowa, innan han 1888 flyttade till Kingsburg. Han afled 1905. Medlem af sv. luth. kyrkan, hade han varit diakon i 20 år i Dayton, Ia., och under hela sin vistelse i Kingsburg. Han var gift sedan 1847 med Anna Stina Peterson och hade 6 barn. Af dessa äro en dotter och en son aflidna. Två af de qvarvarande äro Andrew P. och Gustaf Emanuel, hvilkas biografier finnas å sidorna 279 och 282.

Carlson, Gust Emanuel, slagtare — Kingsburg — född i Skede socken, Småland, den 15 juni 1860. Medföljde föräldrarne 1865 till Amerika. Bodde först i Altoona, Ill., så i Dayton, Ia., från våren 1868. Kom i april 1888 till Kingsburg, Cal. Köpte 20 acres, uppodlade dem och behöll dem i 7 år. Reste 1895 till östern och stannade der 20 månader. Återkom till Kingsburg 1897 och började kötthandel, hvarmed han fortfarit alltsedan. Han eger 38 acres land och eget hem i staden. Medlem af sv. luth kyrkan. Gifte sig 1891 med Alfrida Lin-

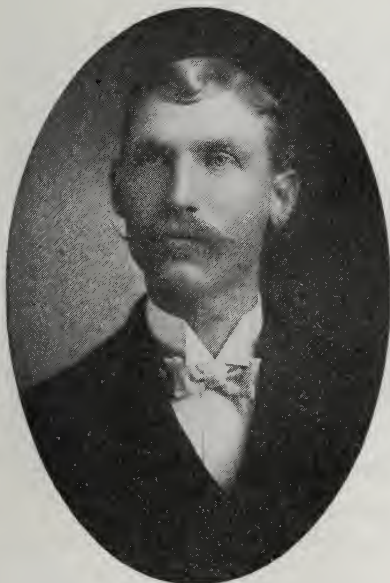

G. E. Carlsons hem i Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

dell från Dayton, Ia., hvilken afled 1895. Omgift 1904 med Christina Henrietta Peterson från Helsingborg. Har en son ur första giftet, som är bosatt i Iowa, samt i andra giftet 2 barn.

Carlson, H., tvätteriegare — Los Angeles — född i Urshults förs:g, Kronobergs län, den 1 juli 1872. For till Danmark 1889 och arbetade i ett tvätteri ett års tid, hvarefter han återvände till Sverige och fortsatte i samma yrke. Utvandrade till Amerika 1891. Efter en kort tids vistelse i Halifax,

N. S., begaf han sig vesterut görande kortare uppehåll i Winnipeg, Man., samt i Vancouver och Victoria, B. C. Han ankom 1893 till San Francisco och 1895 till Los Angeles. 1896 förestod han det af senator Jones egda Santa Monica-tvätteriet. I början af 1897 flyttade C. tillbaka till San Francisco och blef föreståndare för tvätteridepartementet i Palace Hotel. Samma år fick han från senator Clark, som då vistades i Europa, telegrafiskt anbud att för hög lön taga hand om ett af senatorn egdt tvätteri i Gerome, Ari. I början af 1899 slog C. sig ned i Los Angeles. Han hade under ett års tid anställning i Empire-tvätteriet. Under hela den tid han arbetade för andra, funderade han på planer att uppsätta ett eget mönstertvätteri, och 1901 gjorde han en början dermed i liten skala vid Temple st. Omkring 2 år senare flyttade han sitt tvätteri till dess nuvarande läge, 710 W. 3 st. Han har förbättrat och utvidgat sin affär, tills den nu är försedd med alla för ett dylikt företag erforderliga moderna maskinerier och tillbehör. I C:s tvätteri göres all strykning för hand, hvarigenom det bästa och finaste arbete tillförsäkras kunderna. C. har öfver $6,000 insatta i sin affär och eger ett elegant hem, 1156 E. 20 st., som kostat lika mycket. Han låter icke affären uppsluka alla andra intressen. Tvärtom tager han liflig del i politik, sällskapslif och allt, som kan lända särskildt hans landsmän i Los Angeles till fromma. Han är en stor djurvän och hästkännare. Han eger dyrbara hästar så väl som automobiler. Gift sedan den 14 juli 1896 med Eva Christina Swanson från samma församling i Sverige som han sjelf och bosatt i Amerika sedan 1893. Makarne C. ha en son, Luther Malcolm.

H. Carlson.

Carlson, Johan Gustaf, fruktodlare — Vinland (Kerman) — född i Vernamo, Jönköpings län, den 22 april 1857. Arbetade i stenbrott och på jernvägar i Norrland och Dalarne m. fl. samt reste 1880 till Amerika. Efter 2 års vistelse i Joliet, Ill., och 5 års i Vasa, Minn., der han arbetade i en mjölqvarn, kom han 1887 till Templeton, Cal., och köpte 20 acres samt planterade dem i trädgård. Blef sedan hveteodlare. Sålde farmen och arrenderade stora sträckor land. Han hade sålunda ända till 2,000 acres farmland och betesland, då han i okt. 1903 i sällskap med O. F. Erickson, B. A. Larson och Henning Johnson företog en resa med hästskjuts till Fresno

J. G. Carlsons farm i Vinland.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

co. för att bese den nyanlagda Vinland-kolonien. På vägen till Vinland gjorde sällskapet ett besök hos denna boks förf., som då egde en farm mellan Laton och Kingsburg. De 4 Templetonborna köpte ett stort landstycke i Vinland och delade sedermera upp det. C. fick sålunda på sin lott 53 acres och flyttade dit med sin familj 1905. Han köpte 20 acres till och har dem i alfalfa och allt det andra planteradt i träd- och vingård. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1880 med Anna Sofia Johanson och har 7 barn.

Carlson, Joseph M., elektriker — San Francisco — född i Chicago den 18 aug. 1884. Medföljde sina föräldrar till Los Angeles, Cal., 1894. Kom till San Francisco 1900. Har sedan

1902 sysslat med elektriska konstruktionsarbeten. Bildade i jan. 1903 "Independent Electrical Construction Co." och är dess sekreterare och kassör. Affärsplatsen är i no. 381 Fulton st. C. har eget hem i Alameda. Han är medlem af sv. baptistkyrkan. Gift sedan juni 1906 med Bessie Helena Olson från Jamestown, N. Y., och har en son.

Carlson, Sven August, fabrikssuperintendent — Stege — född i Toffteryds förs:g, Småland, den 11 dec. 1867. Efter slutad skolgång fick han anställning hos ett trävarubolag i Skillingaryd. Reste 1888 till Amerika och var under 1½ års tid trädgårdsmästare i Riverside, Cal., hvarefter han fick plats hos den stora firman Stauffer Chemical Co. i San Francisco först som snickare, sedan som förman. 1896 utnämdes han till superintendent för firmans kemiska fabrik i Stege, Contra Costa co. C. har varit medlem af skolstyrelsen i Stege i 5 år och dess ordförande 4 år. Han är sedan 1892 medlem af Sv. Sällskapet i San Francisco. Gift sedan 1892 med Adelina Anderson från Pukarp, Småland, och har 4 barn.

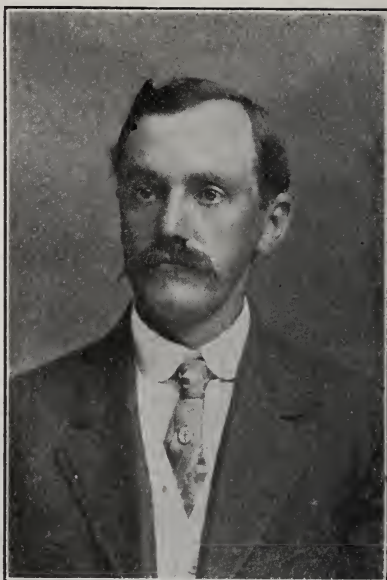

S. A. Carlson.

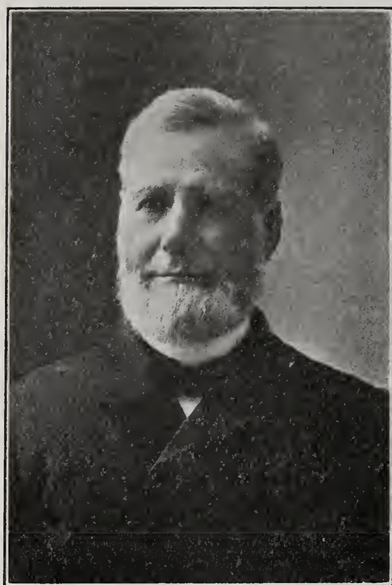
Cederlind, John A., fabrikör — Los Angeles — född i Virestads förs:g, Kronobergs län, den 22 april 1873. Kom till Amerika 1890. Var först bosatt i Erie, Pa., och arbetade som gjutare. Kom 1902 till Los Angeles. 1903 började han tillsamman med Will. och Axel Peterson ett gjuteri, men sålde det efter ett halft år. 1904 grundlade han tillsamman med Peter B. Peterson och Will. Peterson bolaget United Phosphate Co., hvars v.-ordf. och sekreterare han är. Bolaget handlar med gödningsämnen och talg samt har sitt upplag vid 38 st. & Santa Fé-banan och gör en blomstrande affär. Gifte sig 1895 med Ida Sofia Peterson från samma församling

som han sjelf. Hon hade vistats i Amerika sedan 1891. Hon afled 1903, efterlemnande 2 söner och en dotter. En annan dotter hade aflidit i barnaåren.

Croft, Eric, pioniär, f. d. farmare — Los Angeles — född i Gefleborgs län den 3 maj 1835 och medföljde sina föräldrar 1846 till Amerika, dit de anlände, efter en 5 månaders sjöresa mellan Gefle och Brooklyn, i mars 1847. Färden fortsattes med kanalbåt o. s. v. till Chicago samt till fots till Bishop Hill, dit invandrarne, s. k. Erik Jansare, omkring 300

J. A. Cederlind.

Eric Croft.

till antalet, anlände i slutet af maj 1847. Kort derefter flyttade familjen Croft till Victoria, Ill. C. egnade sig här åt jordbruk hela 21 år. I okt. 1868 färdades han i prärieskonare till Boone co., Ia., hvarest han sedan i 24 år sysslade med jordbruk. 1890 aflade han ett besök i Sverige. I början af 1893 reste han till California. Efter att ha tillbragt 3 år i trakten af Santa Ana flyttade han i juli 1896 till Los Angeles. Han har varit fredsdomare 2 år, skoldirektör 14 år, townshiptrustee 7 år. 1856 var han med om

att rösta för John C. Fremont för president. 1850 blef han medlem af sv. metodistkyrkan i Victoria, Ill. 1871 erhöll han vederbörligt tillstånd att verka som lokalpredikant. Han gifte sig våren 1856 med Martha Larson från Bollnäs, hvilken medföljde samma emigrantsällskap som C. från Gefle till Bishop Hill och stannade på sistnämda plats 8 år. Hon afled den 27 dec. 1905 i en ålder af nära 74 år. Af makarne Crofts 9 barn lefva fem i eller nära Slater, Ia.

Cullberg, Isaac, affärsman — Arcata — född i Onsala, Halland, den 9 jan. 1867, son till sjökaptenen Andreas Cullberg. Studerade i folkskolan i Onsala och derefter i Göteborgs Realskola samt Hansons Handelsskola. Hösten 1885 kom han till Arcata. Arbetade i flera år i olika befattningar vid sågverken. Genomgick handelsskola i Eureka och utexaminerades 1888. Var derefter bokhållare hos olika sågverksbolag, hvarefter han 1894 organiserade Humboldt Manufacturing Co. för tillverkning af takspån, idkande af handel m. m. Han har varit detta bolags sekreterare från början. Bolaget har sin affärsplats och sin fabrik i Arcata. C. är delegare i flera andra bolag. Gift sedan 1899 med Hulda Nelson och har två döttrar.

I. Cullberg.
Fotografi tagen af A. W. Ericson.

Dahlsten, Luther, prest — Fresno — född i Swedona, Ill., den 25 aug. 1869, son till pastorn dr A. W. Dahlsten. Medföljde som barn föräldrarne till Salemsborg, Kans., och uppväxte der. Under omvexlande studier, resor som tidningsagent, arbete som butiksbiträde o. s. v. hade D. nått sitt 22dra år, innan han på allvar egnade sig åt studiebanan. 1895 aflade han med höga betyg mogenhetsexamen vid Bethany Col-

lege i Lindsborg. Tjenstgjorde som hjelpprest någon tid. Inskrefs hösten 1896 vid Augustana College i Rock Island. Vann der lärdomsgraden B. D. och erhöll af Bethany College graden A. M. Blef år 1900 prestvigd i Buffalo, N. Y. Var pastor der till 1903, derpå i Hegewich, Ill., och i Manistique, Mich., till april 1909, då han öfvertog vården om församlingen i Fresno, Cal., och de dertill hörande församlingarne i Kerman och Stevinson. Gift sedan 1904 med Bertha Noyd, dotter till pastor M. Noyd, och har 2 barn.

Pastor L. N. Dahlsten.

Danielson, August, köpman — Kingsburg — född i Sillerud socken, Vermland, den 19 jan. 1855. Lärde skomakeriyrket. Kom till Ishpeming, Mich., 1880 och hade skoaffär der till 1903, då han flyttade till Kingsburg, Cal. Han har stor skobutik der sedan den 3 okt. 1903. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1883 med Carolina Swenson från Sillerud socken. Har 4 barn. Ett femte, en 20-årig dotter vid namn Agnes Eugenia, gick i affärsskola i San Francisco 1906. Hon blef så skrämd af jordbäfningen den 18 april, att hon efteråt aldrig var frisk mer, utan småningom tynade bort och dog på sjelfva julafton 1906.

Davis, Axel, rörläggnings-kontraktör — San Francisco — född i Stockholm den 13 dec. 1863. Började vid tidiga år lära plåtslageriyrket. Reste 1880 till Amerika. Efter ett års vistelse i Minnesota flyttade han till San Francisco och började arbeta som rörläggare (plumber). Har haft egen affär sedan 1903 i no. 1556 Dolores st. Är medlem af Master Plumbers Association och den svenska frimurare-logen Balder. Gift sedan 1888 med Augusta Sjöberg.

Danell, C. S., fruktodlare — Kingsburg — född i Tokeröd, Jönköpings län, den 16 okt. 1860. Medföljde sina föräldrar

1869 vid deras utvandring till Red Wing, Minn. Efter ett års vistelse der flyttade familjen till Kansas och tog homestead-land 10 mil sydvest om Salina. Efter att i 27 år ha sysslat med hveteodling flyttade D. med sina föräldrar och en broder 1896 till Kingsburg, Cal. D. köpte 20 acres. Sålde dem 7 år senare och köpte den farm, han nu eger och bebor,

C. S. Danells farmhem vid Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

en vacker 20-acres-plats en mil från Kingsburg, planterad i trädgård och vingård. Medlem af missionsförsamlingen. Gift sedan 1884 med Anna Christina Eastberg från Bricksta, Småland, och har 3 barn.

Dybergh, R., jernvägstjensteman — San Francisco — född i Stockholm den 16 jan. 1862. Efter slutad skolgång, hvari inberäknas 2 terminer i teknisk skola och 2 terminer i handelsinstitut, var han från maj 1877 till aug. 1879 anställd hos maskinagenturfirman Carl Jacobsen & Co. Gick derpå till sjös. Fick efter sin återkomst plats hos ett snickeriaktiebolag och arbetade sig upp till magasinsbokhållare. 1880 blef han

kapten på firmans bogserbåt; var derpå åter bokhållare och kassör. Den 9 juni 1881 gick han till sjös igen. Kom på våren 1882 till Galveston, Texas, och stannade der under olika sysselsättningar, mest som försäljare och handelsexpedit, till våren 1885, då han företog en resa till Sverige. Genomgick en 3 månaders kurs i Jönsons Handelsskola i Stockholm. Återkom till Texas i sept. 1885 och slog sig ned i Dallas. Hade anställning i olika affärer, äfven en kort tid egen affär och reste på våren 1888 till San Francisco. Den 30 april fick han anställning på S. P.-jernvägens hufvudkontor, samma plats som han ännu innehar. Hösten 1889 byggde han ett hem åt sig i Fruitvale, no. 1356 35 ave., och har bott der alltsedan. Är medlem af Sv. Sällskapet sedan 1896 och var dess ordf. 1905-8 samt af Patriotiska Förbundet sedan 1897 och har deri tjenstgjort som koresp. sekreterare 1899-1901, vice-ordf. 1904-6 och ordf. 1908-9. Han har tagit en mycket verksam del i svenskarnes angelägenheter, bl. a. såsom arrangör och dekoratör vid midsommarfesten 1901, som festtalare 1905 och 1906, som marskalk vid midsommarfesten 1908. År 1906 räddade han $800 åt Patriotiska Förbundet på dess assurans. Han tjenstgjorde som bokhållare åt Sv.-Am. Importbolaget från hösten 1908 till våren 1909. Han tog en särdeles verksam del i agitationen för kapten Matsons utnämnande till svensk konsul. Han är äfven intresserad i ett kolonisationsföretag i Rogue River-dalen i södra Oregon. Gift sedan den 30 juli 1885 med Ada Maria Fredlund från Stockholm och har 3 barn.

Eckman, Alexius Oscar, organist och kompositör — San Francisco — född i Tuna förs:g, Småland, den 27 nov. 1843, der fadern och farfadern varit organister. E. studerade musik, innan han 1866 gaf sig till sjös. Efter att ha flackat omkring som sjöman ett par år, led han skeppsbrott på ett korallref vid Cuba, men blef, liksom hela besättningen i öfrigt, räddad. Han inskeppade sig för New York, angreps af gula febern, kryade till sig igen och kom efter en resa till Panama år 1865 via Cape Horn till San Francisco och har alltsedan dess vistats här. Han upptog sina musikstudier igen och har tjenstgjort som organist i flera af stadens förnämsta kyrkor. Han är nu sedan flera år tillbaka körledare och organist i sv. luth. kyrkan. Han har komponerat flera musikstycken. Är medlem af musiklärareföreningen. Har varit dess sekreterare och fick af föreningen 1897 en dyrbar käpp åtföljd af en tacksamhetsskrifvelse.

Eck, Charles, fabrikör — Los Angeles — född i Frändefors, Sverige, 1859. Kom till Amerika 1886. Bosatte sig först i Tacoma, Wash. Flyttade till Los Angeles, Cal., 1896 och ingick kompanjonskap med Andrew Blomberg. Firman tillverkar såsom redan nämts i Blombergs biografi, hvad som är kändt under namnet patent universal improved removable screen. Firman har haft stor framgång och eger nu en stor fabrik med alla sorters moderna maskinerier, en gasolinmaskin om 38 hästkrafter, en elektrisk maskin om 10 hästkrafter. När verkstaden är

Charles Eck.

i full gång, ger den arbete till 14 man, nästan alla svenskar. E. har varit gift. Hustrun afled i juli 1909.

N. G. Eckdahl.

Eckdahl, Nils Gottlieb, fastighetsmäklare—Los Angeles — född i Helsingborg den 6 sept. 1869. Reste i sept. 1888 till Amerika. Vistades i Council Bluffs, Ia., och Omaha, Neb., de första åren, mestadels sysselsatt i annonserings- och tryckeriaffärer. For den 6 juli till Colorado Springs, Colo. Uppehöll sig der och i Denver till dec. 1895, då han reste till Los Angeles, Cal. Här har han varit mycket verksam på flera områden. 1896 utgaf han och var manager

för tidningen California-Journalen. Han har i 4 år haft anställning i stads-assessorns kontor och i flera år varit deputerad stads- och county-assessor och är notarius publikus sedan 1906. Han var en af sv. republ. klubbens stiftare och har tjenstgjort som dess ordf. och sekr. Han var en af stiftarne af Sv. Nationalförbundet och af sjukhjelpsföreningen Skandia. I sept. 1906 började han tillsamman med Gust Anderson fastighetsaffär med kontor i no. 418 Pacific Electric Bldg. Firman eger 2 grufvor i Mexico. E. är delegare i flera grufvor i California och eger 2 hus i Los Angeles. Han är medlem af Modern Woodmen och sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 20 feb. 1895 med Emma Rydbäck från Nottebäcks förs:g, Småland, och har 2 söner och 3 döttrar.

Eckström, Albert, hjelpförenings-föreståndare — Stockton — född i Stockholm 1840. Har varit bosatt i Stockton sedan 1859. Har hela tiden haft sin verksamhet bland amerikaner, är den styrande anden i deras hjelpförening och kassör i deras trädplanteringsförening, gift med en amerikanska och talar engelska som en infödning, men har lika fullt hela tiden varit med ovanlig ömhet fästad vid Sverige och allt svenskt. Bl. a. har han så ifrat för svensk sång, att han gjort sig besvär att till engelska öfversätta åtskilliga svenska studentsånger blott för att få tillfälle att sjunga dem i qvartett med amerikaner. En gång har han besökt Sverige och höll vid sin återkomst inom de föreningar, som han tillhör, föredrag om sin Sverige-resa, belysande det med stereoptiska bilder. Minister Thomas sände honom i erkänsla för detta bemödande ett bland amerikanerna sprida kännedom om Sverige sitt porträtt med tacksam helsning.

Edwall, J. W., skräddare — San Francisco — född i Indals socken, Medelpad, den 28 april 1875. Vistades på olika platser. Gick någon tid i folkhögskola. Tjenstgjorde i armén 4 år. Tog afsked derifrån som sjukvårdskorporal 1900 och afreste till Amerika. Kom på våren 1901 till Oakland. Arbetade mesta tiden i San Francisco och flyttade dit 1903. Han har eget hem, 401 Moscow st. Medlem af sv. baptistförsamlingen. Gift sedan 1900 med Carolina Söderström från Torps socken, Medelpad.

Elmlund, Carl Johan, farmare — Riverside — född i Wieslanda, Småland, den 26 juni 1874. Medföljde som barn föräldrarne till Bleking. Var från 1882 till 1890 bosatt i Hofmantorp och sedan i Alfvestad till 1893, då han reste till Carl-

ton, Oregon, och egnade sig åt jordbruk. Kom 1898 till Riverside. Köpte 1900 en alfalfafarm på 13 acres och 1902 en 20-acres farm. Denna har han senare sålt. 1904 köpte han den plats på 7 acres, som han nu bebor (125 N. Jefferson st.) Medlem af Woodmen of the World och sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1905 med Ellen Carolina Dauhn från Toffteryds förs:g, Småland, och har 2 söner.

Einarson, A., naturopatisk läkare — San Francisco — född i Karlshamn 1872. Gick i skola der och studerade sedan vid gymnastikinstitutet i Stockholm. Var i många år medhjelpare åt den bekante, framstående, numera aflidne sjukgymnasten Göthe Norberg i Stockholm. Kom till San Francisco i sept. 1897 och har sedan maj 1898 varit associerad med dr A. O. Lindström och sedan 1903 hans kompanjon.

Dr. A. Einarson.

Englund, J., pioniär — Vasa — född i Gräsmarks socken, Vermland, den 6 nov. 1827. Måste vid 11 års ålder ut att förtjena sitt eget uppehälle, först som vallpojke, sedan som dräng. Gifte sig vid 27 års ålder med Stina Jansdotter, som egde ett litet hemman. Detta sålde makarne E. längre fram och köpte ett större, hvarvid de betalte 2,000 kr. och gingo i skuld för lika mycket. 3 år derefter förlorade de allt. E. begaf sig till Norrland och arbetade ihop nog till en Amerikaresa. 1870 reste han till St. Peter, Minn. Arbetade på jernväg m. m., eftersände sin familj, köpte 80 acres stubbland och flyttade 4 år derefter till Chisago Lake, Minn., och slog sig ned på skogsland. 1889 bosatte han sig med sin familj i Vasa, San Luis Obispo co., Cal. E. är en strängt bekännelsetrogen lutheran. Han har haft 3 söner och en dotter, hvilken sistnämda afled i Minn. Äldste sonen är den bekante prestmannen och redaktören vid Augustana, pastor Martin J. Englund. Yngste sonen, Philip E., är skräddare och bosatt i San Francisco.

Engberg, Charles Knut, fruktodlare — Riverside — född i Bottneryd förs:g, Jönköpings län, den 13 jan. 1867. Kom 1887 till Hiawatha, Kans. Arbetade hos farmare, äfven en sommar i Nebraska. Reste 1892 till Riverside, Cal. Arbetade i många år för andra farmare. Köpte 1901 10 acres alfalfaland samt 1902 3¼ acres vid N. Jefferson st. och 1908 angränsande 7 acres. Denna senare plats, hvilken han uppodlat till apelsinträdgård, vingård m. m., och som han hade till sitt hem till sommaren 1909, finnes afbildad på sid. 117 i denna bok. Sommaren 1909 sålde han den och köpte en annan trädgårds-

C. K. Engberg och hans familj samt deras hem i Riverside.
Fotografi tagen af pastor M. A. Nordström.

farm på 7 acres vid samma gata helt nära Magnolia ave. Det är detta hans nya hem, som är afbildadt här. E. är medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1895 med Emma Peterson från Toffta, Jönköpings län, och har en dotter och 2 söner. Två barn äro döda.

Engmark, Johan Theodor, skomakare — San Diego — född i Motala, Östergötland, den 9 jan. 1851. Lärde skomakeriyrket. Bodde 4 år i Vadstena. Reste 1870 till Amerika. Han förlorade allt, hvad han hade, i branden i Chicgo 1871. Bodde derpå 4 år i Genesee, Ill., och derpå i Davenport, Ia., och Moline, Ill.. Öppnade affär i Chicago 1877 och fortsatte med den till 1882. Var i 4 år sjuk i röjmatism. Kom i nov. 1885 till Los Angeles, Cal. Stiftade 1886 föreningen Svea och var dess ordf. till 1891, då han for till Chicago. Hade anställning som försäljare hos skofirman Holder och derpå under 6 års tid hos Douglas, hvarefter han var bosatt i Kansas City till 1904, då han flyttade till Los Angeles. I feb. 1904 flyttade han till San Diego. I aug. samma år började han egen affär i 1311 F st. E. är medlem af K. of P. sedan 1877, af Skand. För. sedan 1894 och var dess förste president. Gift sedan 1906 med Augusta Peterson från St. Charles, Ill.

Engstrom, Frans Oscar, slagtare — Eureka — född i Molbäcks förs:g, Jönköpings län, den 4 okt. 1869. Arbetade från 10 års ålder i en bobinfabrik. Kom 1890 till Texas och arbetade ett års tid på bomullsfälten. Kom till San Francisco 1891 och till Eureka 1892. Arbetade i skogar och sågverk m. m. till sommaren 1908, då han öppnade kötthandel, som han ännu bedrifver. Är diakon i sv. luth. kyrkan. Gift sedan dec. 1896 med Alma Larson och har 3 barn.

Engstrum, F. O., byggnadskontraktör — Los Angeles — född i Stockholm 1847. Reste i unga år till Amerika och vistades först i Houston, Tex. Kom 1888 till San Diego och 1892 till Los Angeles. Efter att några år ha arbetat för andra började han bygga hus på entreprenad. Det första stora kontraktet han åtog sig var uppförandet af sockerbruket i Oxnard. E. är den störste kontraktören i södra California och sysselsätter omkring 300 svenskar, bland dem 25—30 såsom förmän. Hans son F. E. Engstrum deltager i förvaltningen af faderns jätteaffär. Bland stora byggnader, som E. uppfört, märkas flera teatrar, dårhuset vid San José, postkontoret i San Diego, banker, skolhus o. s. v. Engstrum-bolaget eger den största snickerifabrik vester om Chicago, dessutom maskinverkstäder, gjuteri, brädgård, tegelbruk o. s. v.

Erickson, Andrew, kontraktör, grufegare — Winslow, Glenn co. — född i Carver co., Minn., den 5 april 1864. Arbetade på Canadian Pacific-banan 1881 och 1882. Vistades sedan dels i Minneapolis, dels i sitt föräldrahem i Jordan, 28

mil från Minneapolis. Hade i 4 års tid ett kontrakt på att förestå spårvägstrafiken i Minneapolis. Flyttade 1889 till Centralia, Wash., och stannade der 4 år. Sålde land för N. P.-banan och hade grufvor i bergen 37 mil öster om staden. For på hösten 1893 till San Luis Obispo, Cal. Hjelpte att bygga kustbanan mellan nämda stad och Santa Barbara. Flyttade derpå till Oakland och tog kontrakt på att afjemna marken för Standard Oil-bolagets fabriker i Point Richmond. Tog sedan kontrakt på att bygga broar och göra utjemningsarbeten på S. P.-banan på en sträcka af 90 mil mellan Carlom, Nev., och Ogden, Utah. Efter att derefter ha gjort arbete för North Shore-banan, byggt en stor reservoar nära Ross, en elektrisk jernväg från Point Richmond till countygränsen vid Oakland, en elektrisk jernväg mellan Point Richmond och San Pablo, en 12 mil lång jernbana i Napa co. och fullbordat ett annat kontrakt för Ocean Shore-banan i Green Canyon, for han 1897 till Alaska för att bygga en jernväg åt Guggenheim-syndikatet mellan Cotello och koppargrufvorna, ett afstånd af 250 mil. Arbetet var beräknadt att kosta 25 millioner dollars, men 4 månader efter dess påbörjande blef företaget nedlagdt. Sedan dess har E. varit sysselsatt med grufföretag i Inyo co. och har i bolag med N. O. Hultberg grundat Custer Mining & Realty Co., såsom omnämdt på sid. 84. Bolaget har kontor i 301 Mechanics Bank Bldg., San Francisco. 1909 tog E. ett stort jernvägskontrakt i Oregon. E. är gift sedan 1883 med Betsy Olson från Minneapolis och har två söner och en dotter.

Erickson, Carl Edward, skomakare — Fresno — född på Åland den 21 feb. 1870. Lärde skomakeriyrket och blef gesäll vid 15 års ålder. Gick till sjös. Kom till San Francisco 1891. Arbetade på sågverk i Sonoma co. 1½ år. Kom till Fresno i dec. 1893. Arbetade först i vingårdar, började sedan med skomakeri. Hade haft egen affär två gånger (utbränd ena gången), innan han 1902 för tredje gången började egen affär i 931 I st. Brodern August Carlson är hans kompanjon. I jan. 1909 uppsatte han skobutik i samband med sin verkstad. E. är medlem af sv. luth. kyrkan, af Woodmen of the World och Fraternal Union. E. är gift sedan 1906 med Davida Olson och har en son.

Erickson, Charles, fruktodlare — Kingsburg — född i Grythytte socken, Vestmanlands län, den 9 nov. 1863. Kom 1884 till Iron Mountain, Mich., och 3 månader senare till Ishpeming samt arbetade i grufvorna der till våren 1888. For der-

på till Kingsburg. Arbetade för andra de första 10 åren. Arrenderade derpå farm och köpte 1902 20 acres samt 2 år senare 35 acres, det mesta deraf planteradt med träd och vingård. Har senare köpt 10 acres nära staden och har der sitt hem. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1885 med Christina Maria Anderson från Bäckenäs, Dalsland, och har 4 döttrar och en son.

Erickson, Charles E., tvätteriföreståndare — San Francisco — född i Bosebo, Småland, den 6 nov. 1872. Genomgick allmänna skolan och reste vid faderns död 1892 till San Francisco och har vistats der alltsedan. Försökte sig under de första åren på många olika sysselsättningar. Har de senaste 15 åren varit anställd i tvättinrättningar, de sista 7 åren af dessa såsom förman under den allmänna helsovårdsnämden för tvättinrättningar i fattighuset och de olika lasaretten. Medlem af sv. luth. kyrkan och af Oddfellows. Är stor vän af literaturstudier. Gift sedan juni 1905 med Hulda S. Linder och har två barn. Bor i no. 415 Hoffman ave.

Erickson, Johan Alfred, prest — Oakland — född i Nordmalings socken, Vesterbottens län, den 7 feb. 1875. Kom vid 17 års ålder till Jamestown, N. Y., och några månader senare till Kansas City, Mo. Studerade sedan vid baptisternas läroverk i Chicago och utexaminerades derifrån 1900. Tjenstgjorde vid en församling i Minnesota några månader och var derefter statsmissionär i Kansas och Missouri. Blef 1904 pastor för sv. baptistförsamlingen i Oakland. Gift sedan maj 1907 med Ida Elizabeth Wåhlin från Grand Rapids, Mich., en framstående sångerska.

Pastor J. A. Erickson.

Erickson, P. E., köpman — San Francisco — född i Ramnäs bruk, Vestmanland, den 28 juli 1841. Arbetade från sitt

15de till sitt 18de år vid Surahammars jernbruk. Ingick derpå i finsnickarelära i Stockholm och blef på 2 år och 5 månader gesäll. Vann medalj för ett utmärkt arbete. Arbetade som gesäll till 1866. Gjorde möbelarbeten till utställningen i Stockholm, för hvilka hans arbetsgifvare fick pris. For den 1 aug. 1866 till New York. Arbetade der i sitt yrke och reste 1868 till San Francisco via Nicaragua och Costa Rica. Fortsatte att arbeta i sitt yrke till 1872. Arbetade 2 år för jernvägsbolag med byggande af jernbankupeer. Besökte Sverige vintern 1877-8. 1879 började han den sedan så välkända cigarraffären i hörnet af California och Kearny sts. Sedan den förstörts af branden i april 1906, började E. affär vid East st. nära färjstationen. E. har eget hem i Richmond-distriktet, no. 308 2 ave. Medlem af Skand. Sällskapet sedan 1868 och har tjenstgjort som v. ordf. deri. 1868 ingick han äfven i sångkören, som sedermera omdanades till Svenska Sällskapet. Var en af de sex medlemmar, som utarbetade bilagarne. E. har 2 gånger valts till ordf. för Sv. Sällskapet. Han är också frimurare. Gift sedan 1889 med Mathilda Erickson från Linköping. Hon hade varit föreståndarska för Old Peoples Home i San Francisco. Makarne E. ha en son.

A. W. Ericson och familj.

Ericson, A. W., fotograf — Arcata — född i Örebro den 26 april 1848. Fick vid 11 års ålder plats i tryckeri och stannade der till 1866, då han reste till Chicago. Hans första arbete der var att hjelpa till att förvandla den nuvarande Lincoln Park från grafgård till lustgård eller park. Efter att senare ha arbetat i skogsläger vid Whitehall, Mich., reste han i nov. 1868 till Arcata, Cal. Var bosatt i Trinidad, Cal., åren 1869-76, under största delen af tiden som bokhållare för Trinidad Mill Co. Började egen

tryckeriaffär i Arcata 1876 och har sedan 1893 derjemte haft fotografiatelier. Brodern Richard är kompanjon med honom. Firmanamnet är A. W. & R. Ericson. Som landskapsfotograf har E. vunnit stort rykte. Hans vyer från skogstrakterna i nordvestra California och hans indianporträtter m. m. ha sålts i tusenvis i många år. I denna bok finnas på flera ställen vackra prof på hans konst. E. är frimurare och oddfellow. Gift sedan 1878 med Ella Fitzell från Iowa och har haft 8 barn, af hvilka 2 söner och 5 döttrar lefva.

Ericson, Richard, boktryckare — Arcata — född i Örebro den 7 sept. 1843. Arbetade från sitt elfte till sitt 27de år i Lindska tryckeriet i Örebro. Ingick sommaren 1870 i handelsaffär tillsamman med äldste brodern Erik och arbetade i bolag med honom äfven 15 månader i Kronstadt, Ryssland. Kom i aug. 1882 till Arcata, Cal., och blef kompanjon med brodern A. W. Ericson i hans tryckeriaffär. E. är musiker och har varit flöjtist i flera olika orkestrar och alt-kornettist i musikkårer.

Andrew Erikson.

Erikson, Andrew, fruktodlare — Kingsburg — född i Långmyre i Väse socken, Vermland, den 9 juni 1857. Tillbragte inalles ett år med skolgång. Lemnade vid 12 års ålder sitt föräldrahem och kom ut att tjena som dräng hos bönderna i trakten. Gaf sig vid 16 års ålder i smedlära i Stockholm, men ändrade ett halft år senare plan och kom i maskinlära. Fortsatte dermed till sommaren 1879, då han reste till Amerika. Arbetade dels som maskinist, men mest som eldare i Ishpeming, Mich., till 1886, då han, såsom i Kingsburgs historia omtalats på sid. 173, blef utsänd att undersöka landförhållandena i California och genom sitt förordande af de samma blef anledning till

flera Michigan-svenskars ditflyttning. Den 23 nov. 1886 kom E. till Kingsburg. Hans köpte 40 acres, hvilka han sedan förlorat och åter köpt samt delvis sålt igen. Har dessutom 40 acres på annan plats. Under de första 2 åren försökte han sädesodling med dåligt resultat. Har sedan egnat sig åt fruktodling. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 24 april 1880 med Sofia Wessman från Stockholm och har en fosterdotter, Agnes Erikson.

Mrs A. Erikson.

Erikson, Gustaf, fruktodlare — Kingsburg — född i Långmyre, Vermland, den 23 dec. 1855, broder till Andrew E. Kom till Amerika våren 1880. Arbetade i grufvor i Michigan, på vallbyggnader i Louisiana, för farmare i Kansas o. s. v. Kom till Kingsburg 1887. Köpte 20 acres och har varit mycket framgångsfull som vinodlare. Företog 1909 en resa till Sverige. Medlem af sv. luth. kyrkan, hvari han tjenat som trustee o. s. v. Gifte sig 1901 med Lovisa Ström. Hon afled ett år derefter, efterlemnande en dotter.

Erikson, Peter, fruktodlare — Kingsburg — född i Väse, Vermland, den 14 april 1847, broder till de föregående Andrew och Gustaf E. Kom efter sitt 23dje år ut på jernvägsarbeten på olika håll och 1878 till Stockholm, der han sysslade med olika arbeten, såsom spårvägsanläggning m. m., till okt. 1880, då han reste till Amerika och efter några månaders vistelse i Negaunee, Mich., kom till Ishpeming. I slutet af april 1888 reste han till Kingsburg, Cal. Arbetade först som vedhuggare på det närbelägna Laguna de Tache-området och köpte derefter 4 acres. Sålde dem senare och köpte andra 10 acres 1 mil från Kingsburg. Medlem af sv. luth. kyrkan, ledde han under de år församlingen var vakant gudstjensterna. Största delen af sin tid tjenstgjorde han som diakon. Han afled

den 14 juni 1909 i Paso Robles, dit han blifvit förd för att om möjligt återvinna helsa genom användande af vattnet i dervarande helsobrunn. E. var gift sedan 1878 med Augusta Maria Wessman från Österåker.

Fagerstrom, John P., sjökapten — San Francisco — född i Misterhult, Kalmar län, den 29 maj 1867. Gick till sjös vid 12 års ålder. Fick vid 22 års ålder kaptensrättighet i Vestervik. Kom 1890 till San Francisco. Seglade på kusten som kapten. Uppehöll sig i Alaska hela sommaren och hösten 1909. Har eget hem i San Francisco vid 22 st. Medlem af Eagles. Gift sedan 1889 med Maria Hallgren från Vestervik och har en dotter.

Fallgren, Per August, köpman — Kingsburg — född i Nykroppa, Vermland, den 11 nov. 1848. Kom den 5 april 1869 till Lake City, Minn., och 1877 till Weston i Travis co. Hade farm och butik till dec. 1903, då han sålde ut och flyttade till Kingsburg, Cal. F. har butik vid Main st. och eger 40 acres jord en mil öster om staden. Gift första gången den 17 maj 1873 med Carolina Nelson från Nora; andra gången med Sophia Skor från Norge. Haft 2 barn i första giftet och 5 i andra. Äldsta barnet i andra giftet, en 16-årig son, drunknade under badning i närheten af Kingsburg 1904.

Farman, mrs Emma Shogren, författarinna — Napa — född i St. Paul, Minn., dotter till pastor Erick Shogren, en af den svenska metodistkyrkans i Amerika grundläggare. Under uppväxtåren hade mrs F. många tillfällen att följa med sin fader på resor och flyttningar i de svenska nybyggena i Minnesota och Illinois och slutligen till California. Hon började idka högre studier vid California-universitetet i Berkeley och fortsatte dem vid Knox College i Galesburg, Ill., hvarefter hon under ett års tid tog en fortsättningskurs i engelska literaturen vid Cornell-universitetet i Ithaca, N. Y. Hon är gift med dr Chas. H. Farman, utexaminerad tandläkare från universitetet i Michigan. Makarne F. äro bosatta i Napa City och ha en dotter och fyra söner. Mrs F. har skrifvit ett antal korta noveller, som vittna om djup insigt i de svenskamerikanska nybyggare-förhållandena. Hennes bästa berättelser ha varit införda i Scribners Magazine, New York Christian Advocate samt i en af henne 1907 utgifven bok med titeln "Where the Mississippi flows." I svensk öfversättning ha några af hennes berättelser varit synliga i Stockholmstidningen Idun, Chicago-tidningen Svenska Tribunen-Nyheter och kalendern Vinterrosor.

Fehlen, August, M. D., läkare—San Francisco—född i Tarstad, Malmöhus län, den 12 feb. 1860. Genomgick Landskrona Lägre och Helsingborgs Högre Elementarläroverk samt aflade studentexamen 1881. Efter 4 terminers vistelse vid Lunds universitet, der han egnade sig åt medicinska studier, reste han 1883 till Amerika och fortsatte sina studier vid St. Paul Medical College i St. Paul, Minn., under tre års tid. För att anskaffa medel till fullbordandet af sin läkarekurs, måste han för någon tid afbryta studierna, men upptog dem senare ånyo i San Francisco, Cal., och aflade läkareexamen vid dervarande Cooper Medical College 1894. Han slog sig omedelbart derefter ned som praktiserande läkare i San Francisco och var under de första 2 åren samtidigt anställd vid en af den nämda läkareakademiens kliniker. Med undantag af ett par månader 1904, då han företog en resa genom Förenta Staterna, och ett halft år 1908, då han med sin familj besökte Sverige och åtskilliga andra europeiska länder, har han sedan 1894 oafbrutet verkat som läkare i San Francisco. Han är medlem af San Francisco county, California State Medical Society och American Medical Association. Hans kontor och bostad äro i no. 331 Church st. Gift sedan 1895 med Emma Peterson och har två barn: Olga och Oscar.

Dr. A. Fehlen.

Francee, Charles, notarius publicus — San Francisco — född i Ystad 1853. Kom 1873 till Illinois och 1878 till California. Efter en kort tids vistelse i Sacramento slog han sig ned i Salinas City som handlande. Han var under 6 års tid stadens borgmästare och hade i 8 år politiska sysslor, såsom medlem af stadsstyrelsen och public administrator. Under de senaste åren har han varit bosatt i San Francisco, der

han har sitt kontor i Chronicle-byggnaden. Gift sedan 1878 med Effie Gaines och har 2 barn.

Franklin, Carl Pontus, rörläggare och kontraktör — San Francisco — född i Örebro den 14 maj 1869, der fadern var stadsträdgårdsmästare. Efter att ha studerat vid vanlig skola såväl som vid tekniska skolan och någon tid haft anställning som e. o. telegrafist vid Bergslagernas jernväg, reste F. den 22 juni 1888 till Amerika. I Stamford, Conn., hvarest

C. P. Franklins hem i Piedmont, han sjelf med familj stående framför grinden.

Fotografi tagen af E. Skarstedt.

han stannade 3 år, lärde han sig rörläggareyrket (plumbing). 1891 kom han till Portland, Oregon. Försökte sig der någon tid som trädagent, men återgick derpå till sitt yrke och flyttade 1892 till San Francisco. Under 1893 vistades han ett halft år i Fresno. Återkom derefter till San Francisco och gjorde arbete på Midvinterutställningen. 1894 flyttade han till College Park, nära San José, och hade egen affär der till 1901, då han återflyttade till San Francisco. Han har sitt af-

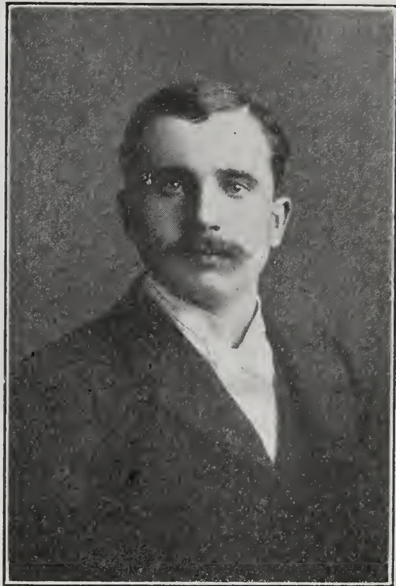
färskontor och verkstad i no. 49 Sacramento st., men bor i Piedmont, der han har eget hem, no. 89 Echo ave., postadress: Oakland. F. är en ovanligt mångsidig mekaniker, skicklig i allt, som tillhör husbygge. Han är atlet och gymnast och har med framgång pröfvat det vegetariska lefnadssättet. Medlem af Svenska Sällskapet och den svenska frimurarelogen Balder. Gift sedan den 15 maj 1897 med Esther Johanson från Hofstad nära Örebro och har tre döttrar.

Franklin, Edward, mekaniker — San Francisco — född i Ljusterö, Stockholms skärgård, 1859. Gick till sjös och kom efter en 5 månaders resa rundt Cape Horn till San Francisco 1881, hvarefter han i öfver två år seglade och fiskade på kusten samt vid ett tillfälle höll på att omkomma vid inloppet till Columbia-floden. 1884 företog han en resa till Sverige. Återkom 1885 till San Francisco, flyttade 1892 till Palo Alto och 1896 till Sausalito. 1898 reste han till Goldfield, Alaska, der han som grufarbetare och handlande hade god framgång. 1900 återflyttade han till San Francisco och köpte sig ett hem vid Diamond st. Han har sedan flera år tillbaka haft anställning hos Southern Pacific-bolaget som maskinist och nu senast som "steam-fitter". Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 23 sept. 1886 med Johanna Lindström från Karlshamn och har 4 söner.

Franzén, John, hotellegare — Turlock — född i Virke, Skåne, den 16 jan. 1860. Lärde vagnmakeriyrket och vistades i Marieholm och i Danmark före sin afresa till Amerika, som skedde 1886. Efter 7 års vistelse i Pullman, Ill., uppehöll han sig tre år i Sverige, anställd vid kyrkbygge och i pianofabrik i Eslöf. Återkom till Pullman och stannade der till 1903, då han för sin helsas skull på inrådan af N. O. Hultberg flyttade till San José, Cal. Arbetade der och i Santa Clara, hade i 3 år Hultbergs farm 5 mil från San José under arrende och flyttade i juni 1907 till Turlock. Sedan mars 1908 arrenderar och förestår han logihuset Chester House. Gift sedan 1896 med Clara Lindblad, lärarinna från Lund och dotter till bankkamrer Lindblad i Linneryd. Makarne F. ha haft 3 barn, af hvilka ett, en flicka, lefver.

Fredrickson, Oscar, sjökapten — San Francisco — född å Häfverön i Stockholms skärgård den 1 dec 1877. Utvandrade till San Francisco 1889. Bodde hos sin farbroder, kapten John Ericson, och gick i skola till 1891. Gick samma år till sjös. Sändes senare till Newport News, Va., hvarest Matson

Navigation Co:s ångare Lurline byggdes, och kom på den samma såsom förste styrman tillbaka till San Francisco. Tjenstgjorde som förste styrman på nämda ångare till juni 1909, då han befordrades till kapten på Hilonian under kapten Peter Johnsons sjukdom. F. har eget hem no. 6298 Herzog st., Oakland. Gift sedan 1901 med Margaret Thomsen och har 2 döttrar och en son.

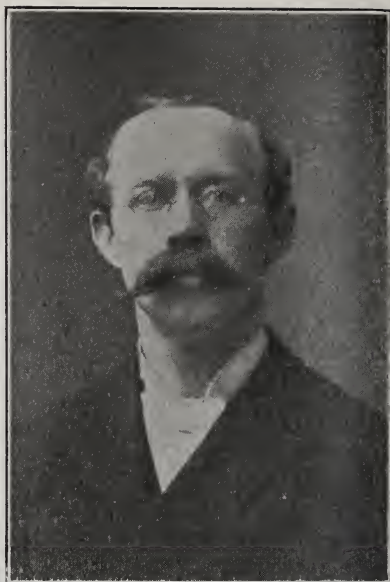

Kapten O. Fredrickson.

Fredrikson, Charles, farmare — Kingsburg — född i Fridene, en half mil från Hjo, den 26 sept. 1847. Lärde skomakeriyrket. Ingick vid 18 års ålder i armén och stannade der till 1884, då han reste till Amerika. Han ankom till New York den 14 juli och begaf sig derifrån till Minnesota. Tog homestead- och förköpsland i trakten af Herman, Minn. 1902 sålde han sin egendom för $10,000, och 1903 reste han till California. Ankom till Kingsburg den 14 april och köpte en 140-acres-farm 5 mil från staden. På **sidan 110** i denna bok finnes ett **porträtt af F:s farmhem** och af honom sjelf stående framför bostaden med sina två yngsta söner. F. gifte sig 1870 med Charlotta Johanson från Kyrkvalla, Vestergötland. Hon afled 1905. Makarne F. hade 3 söner och 6 döttrar. En af döttrarna är gift med red. Otto Elander i Göteborg.

Friborg, John, prest — Los Angeles — född i Gunnarsjö socken, Vestergötland, den 19 nov. 1871. Genomgick folkskolan och reste vid 17 års ålder till Amerika. Ingick i svenska baptistförsamlingen i Manchester, N. H. Lärde sig stenhuggareyrket i Concord, N. H., och arbetade i detta yrke till 1895, då han upptog missionsarbete i Lowell, Mass., och organiserade en baptistförsamling der. På hösten 1895 ingick

han vid baptisternas teologiska skola i Morgan Park, Ill. Utexaminerades derifrån 1899. Var pastor för sv. baptistförsamlingen i Hartford, Conn., i 6½ års tid, hvarunder kyrka byggdes och församling stiftades i Springfield, Mass. Har sedan hösten 1905 varit pastor för sv. baptistförsamlingen i Los Angeles, Cal. En ny dyrbar kyrka har under hans verksamhetstid der uppförts. Han utgifver en månadtlig församlingstidning med namnet Ledstjernan. I Hartford utgaf han tillsamman med pastor Klingberg en

Pastor J. Friborg.

tidning med samma namn. Gift sedan den 21 okt. 1903 med Elly Andrén, skollärare-dotter från St. Mellösa, och har en son.

C. Gardelius.

Gardelius, Conrad R., tvätteriföreståndare — San Francisco — född i Nora, Vestmanland, den 9 aug. 1869. Började efter slutade skolstudier arbeta i sockerbageri i Norrköping och arbetade sedan som gesäll hos sin morbroder A. F. Sundell i 8 år, hvarefter han flyttade till Malmö och under 3 års tid hade anställning i ett konditori. Genomgick sedan korporalskolan vid kron-

prinsens husarer. Efter att åter ett par år ha arbetat i sockerbageriyrket i Norrköping, reste han till Amerika och arbetade i olika yrken i Spokane, Wash., till vintern 1893, då han flyttade till San Francisco. Efter att här ha arbetat som spårvagnskonduktör m. m., hade han anställning i United States Laundry till efter branden 1906, då fackföreningen uppsatte sitt eget tvätteri. G. är aktieegare i detta och har en fördelaktig anställning hos detsamma. G. är frimurare, medlem af Oddfellows, Svenska Sällskapet och Sv. Sångsällskapet, i hvilket han i många år varit kassör. Han var medlem af verkställande komitén för den stora sångarfesten i San Francisco 1907 och var dess förste kassör. Han har äfven visat talang som skådespelare. Han har eget hem i Berkeley. Gift sedan den 15 juni 1901 med Hilda Olson.

Georges, Leonard, bankpresident, affärsman — San Francisco — född i Stockholm den 22 sept. 1850. Studerade under åren 1859-1865 i Stockholms Lyceum och var under de följande sex åren kontorsskrifvare vid Kontrollkontoret i Kungl. jernvägsstyrelsen. Reste 1872 till Amerika. Arbetade dels på farm, dels i handelsbutik och apotek i Chariton, Ia., och derpå i groceryaffär i Omaha, Neb. Kom 1873 till San Francisco, Cal. Fick samma år anställning som bokhållare hos musikfirman Sherman, Hyde & Co. och upptogs 1885 som medlem af firman, hvilken år 1892 inkorporerades under namnet Sherman, Clay & Co. G. blef vald till firmans kassör och, efter major Clays år 1903 timade frånfälle, till dess vice-president. Efter jordbäfningen och branden i april 1906 reste G. till Sverige och stannade der ett år. Återkom 1907, tog afsked af sin verksamhet inom firman, med föresats att draga sig tillbaka

L. Georges.

från allt affärslif, men inträdde igen i affärsverlden 1908, i det han tillsamman med åtskilliga andra organiserade den svensk-amerikanska banken, som den 1 okt. samma år började sin verksamhet. G. blef vald till bankens president och omvaldes den 1 april 1909. G. är skicklig pianist och god talare, medlem af frimurarelogen Balder, Oddfellows, Svenska Sällskapet, Skandinaviska Sällskapet. Gift sedan 1879 med Jennie Lee och har en son.

Gisslow, Lambert, affärsman — San Francisco — född i Grönahög, Vestergötland, den 25 aug. 1863. Fadern var organist och skollärare och gaf unge G. så fullständig skolundervisning som möjligt. Vid 12 års ålder kunde G. redan spela i kyrkan och ett par år senare biträda sin fader vid skolundervisningen. Vid 19 års ålder reste han till Amerika och fick plats vid tidningen Upplysningens Tidehvarf i Grove City, Minn. 1883-4 utgaf han Sv. Folkets Allehanda i Litchfield och Minneapolis. 1885 inträdde han i Sv. Folkets Tidnings redaktion och stannade der ett år. 1887 flyttade han till San Francisco, Cal., och slog sig på möbel- och mattrengöringsaffär. Under en följd af år hade han sin affärslokal i no. 608 Larkin st., men nu har han den i undervåningen till sitt hem, no. 3808 22 st. Under signaturen "Idem" har G. vid många tillfällen uppträdt som tidningskorrespondent. Under Alex. Olssons resor 1905 och 1908 har han redigerat Vestkusten. Han är ifrig sångare- och föreningsvän. I Minneapolis organiserade han sångföreningen Svea, en musikkår med samma namn, föreningen Gustaf 2 Adolf m. fl. Han är medlem af Svenska Sällskapet, Sv. Sångsällskapet och uppoffrar mycken tid på komitéarbeten o. d. Gift sedan 1887

L. Gisslow.
Fotografi tagen af Johnson.

med miss Hjelm från Minneapolis och har två söner och en dotter.

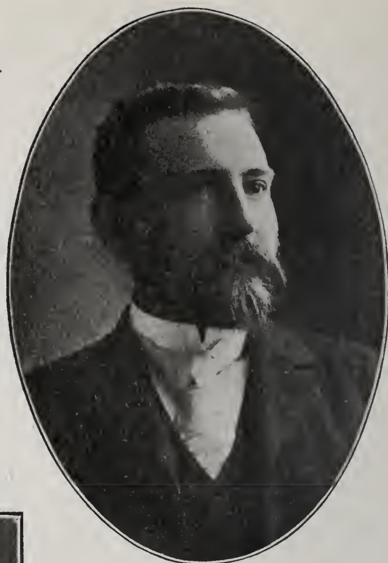
Glim, Olof N., prest — Eureka — född i Glimåkra socken, Kristianstads län, den 15 dec. 1865. Reste på våren 1882 till Amerika. Arbetade de första 5 åren på farmar i Illinois och Dakota. Började vintern 1887 studera vid Augustana College och tog i juni 1893 studentexamen. Efter att i 3 år ha verkat som predikant i Washington och California inträdde han 1896 i seminariet vid Augustana College. Tog prestexamen och prestvigdes 1899. Hade i 6 år varit pastor i Ridgway och Erie, Pa., då han den 2 april 1905 tillträdde pastoratet i Riverside, Cal. Lemnade detta i juni 1907 och öfvertog församlingen i Eureka den 14 juli. G. har två gånger besökt Sverige, sista gången 1904, då han i sällskap med sin hustru utsträckte färden till flera andra europeiska länder. Han är skicklig fotograf och flitig bok- och kuriositetssamlare. Gift sedan den 26 aug. 1900 med Cora Matilda Larson från Cedarhome, Wash. Mrs. G. är begåfvad med en utmärkt vacker sångröst.

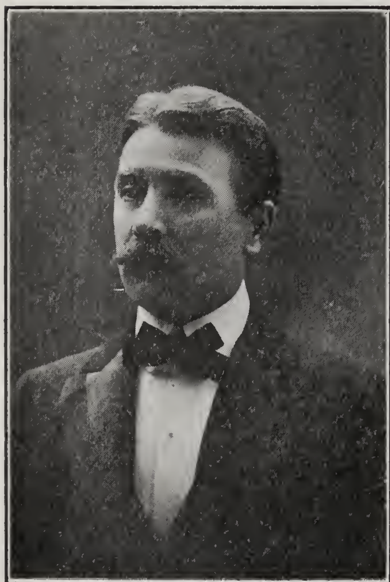
Pastor O. N. Glim.

Gradin, August, målare — San Francisco — född i Kroksjö, Ångermanland, den 30 jan. 1864. Blef vid 2 års ålder fader- och vid 4 år moderlös och kom 9 år gammal till Sundsvall. Lärde målareyrket der. Flyttade 1881 till Stockholm. Arbetade der i sitt yrke till 1887. Företog under tiden en resa genom en stor del af Sverige. Reste 1887 till Amerika och kom efter ett par års vistelse i New York och Jersey City till San Francisco 1889. Började egen affär 1892 och har haft många stora målerikontrakt och gifvit arbete åt en mängd landsmän. Har eget hem, no. 3887 23 st., och eger vid 30

st. & San José ave. ett större logihus. Är president i flera grufbolag i Nevada och Calaveras, Cal. Medlem af Sv. Sällskapet och frimurarelogen Balder. Var efter Okerblad ordf. i Scandia Hall Association. Är ordf. i Sw.-Am. Mercantile Co. och har arbetat hårdt för förverkligandet af idén att genom ett dylikt handelsbolag få till stånd direkt handelsförbindelse mellan Sverige och vestkusten. Gift sedan 1887 med Emma Wendtland från Ångermanland.

A. Gradin.

Dr. O. L. Gruggel.

Fotografi tagen af Johnson.

Gruggel, Oscar L., kiropodist — San Francisco — född i Helsingborg och begaf sig i unga år till sjös. Han kom rundt Cape Horn till San Francisco 1876, egnade sig derpå åt laxfiske och laxinpackning vid Columbia- och Cooper-floderna och tjenstgjorde som sjökapten under 5 års tid, hvarefter han i 8 år hade anställning som föreståndare för Sutter st.-Hamman Baths vid Sutter st. i San Francisco. Sedan 1892 har han praktiserat kiropodi och har en stor kundkrets bland stadens fashionabla befolkning. Hans kontor är beläget i

Phelan-byggnaden. Är mångårig medlem af Sv. Sällskapet, medlem af och f. d. ordf. i Patriotiska Förbundet, medlem af frimurarelogen Balder. Den förening, som legat honom mest om hjertat, är dock Svenska Hjelpföreningen, hvars ordf. han varit de sista 5 åren. Gift sedan juni 1902 med Ella Nelson.

Gustafson, Albert, trädgårdsmästare — Oakland — född i Vestergötland den 17 maj 1866. Stannade hos fadern, som var landtbrukare, till 1887. Reste då till Amerika och kom efter att ha arbetat som trädgårdsmästare i New Jersey, den 14 feb. 1890 till Oakland. 1894 började han egen affär som trädgårdsmästare. Han eger två 2-våningshus vid Chestnut st. i Oakland. Hans adress är 1021 Chestnut st. Medlem af sv. luth. kyrkan, Svenska Sällskapet i Oakland. Var i 2 år ordf. för sällskapet Freja och trustee under hela dess tillvaro. Gift sedan 1893 med Augusta Anderson från Nerike och har 2 söner och en dotter.

Göhranson, Oskar Fredrik, fruktodlare — San José — född i Stockholm den 13 dec. 1835. Uppföddes dels på landet, dels

O. F. Göhransons farmhem vid San José.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

i Stockholm och Upsala. Gick vid 12 års ålder till sjös, men återkom snart, efter att ha varit sjösjuk hela tiden, och gick i skola i Göteborg. Var efter sin konfirmation handelsbiträde i Kongsbacka 5½ år, hvilken tid han betraktar som den ledsammaste i hela hans lif. Efter att derpå ha haft kontorsplats i Göteborg 1½ år gick han åter till sjös och seglade som jungman och som steward med svenska och engelska fartyg på Australien, Kina m. m. Stannade vid grufvorna i Australien. Var äfven varuforslare någon tid. På en af sina sjöresor led han skeppsbrott. En annan ändades med, att han angreps af feber och låg sjuk i Kina. På en tredje blef han skållad. Efter att åter ha varit i Göteborg, for han 1866 till Australien och 1868 till San Francisco. Här seglade han på kusten i ett par års tid, hvarefter han besökte Sverige för sin helsas skull och i mars 1870 återkom till California. Slog sig på hönsskötsel i San José i bolag med en tysk och förlorade sitt kapital. Var ett år i restaurantaffär. Hade i 6 års tid 20 acres i arrende. Köpte derpå 11 acres, senare 9 acres till och åter 20 acres, men förlorade dessa senare på grund af odugligt köpebref, sedan han nedlagt 8 års arbete på dem och underkastat sig stora kostnader för att få full eganderätt. Han har senare sålt 4½ acres och eger nu 15½ acres, dels i frukt, dels i hö. G:s farmhem ligger endast 1½ mil från San José. 1870 gifte han sig med Laura Victoria Kjellberg, en literärt begåfvad qvinna, som på 1890-talet skref många både prosastycken och dikter i tidningen Vestkusten under signaturen Laura G. Hon omkom den 18 april 1906 i jordbäfningen, som skakade ned en del af St. Agnews hospital, der hon befann sig som patient. Makarne G. ha haft 7 barn, af dem tre tvillingar. Fyra af barnen lefva, bland dem tvillingdöttrarna Svea och California.

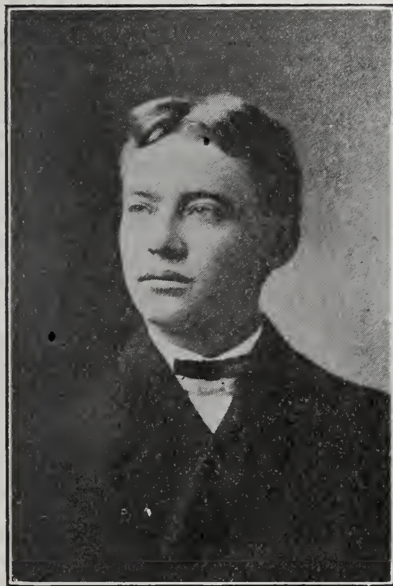
Hagbom, Emil Wilhelm, skräddare — San Francisco — född i Ekenäs, Finland, den 13 okt. 1869. Lärde skrädderiyrket i Ekenäs. Flyttade på våren 1888 till Kuopio och arbetade der nära ett halft år och derefter i St. Petersburg 2 år och i Helsingfors 1 år. Kom på hösten 1891 till Minneapolis, Minn., 1893 till Buffalo, N. Y., och 1895 till New York City. Arbetade der som tillskärare och reste på våren 1901 till San Francisco. Under de första tre åren af sin härvaro arbetade han som tillskärare. På våren 1904 började han egen affär. Samma år ingick han kompanjonskap med en mr Mills.

Firman drifver nu affären under namnet Mills & Hagbom i no. 154 Sutter st. H. är frimurare. Gift sedan den 28 juni 1902 med Nelly Johanson från Halmstad och har 2 barn.

E. W. Hagbom.

Haggans, Charles, byggnadskontraktör—San Francisco—född i Sölvesborg, Bleking, den 29 maj 1878. Lärde stenhuggeriyrket hos sin fader. Reste 1893 till Chicago och stannade der tre år. Efter att derpå ha företagit vidsträckta resor genom landet, anlände han 1904 till San Francisco. Genast efter sin ankomst började han taga kontrakt på uppförandet af byggnader af alla slag och har kraftigt bidragit till stadens återuppbyggande. Medlem af svenska frimurarelogen Balder, Skandinaviska Brödraförbundet och Builders Association of California.

Chas. Haggans.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

Haij, Alfred, boktryckare — Los Angeles — född i Långhed, Dalsland, den 14 sept. 1872. For 1890 till Chicago. Lärde boktryckeri och hade anställning på flera olika tryckerier. Bl. a. skötte han Sv. Missionsförbundets tryckeri i N. Park

A. Haij.

College. 1905 flyttade han till Winnipeg, Man., och blef föreståndare för Canada-Posten. 1907 kom han till Los Angeles och har der Central-tryckeriet (Central Press), no. 101½ S. Broadway, samt trycker flera tidningar, såsom Härolden, Los Angeles Tribun, Ledstjernan, Församlingsbudbäraren från Oakland och Församlingsvännen från Turlock. Dr Nelanders bok "Till Jerusalem" trycktes på H:s tryckeri. H. är medlem af Sv.-am. Nationalförbundet.

Hain, Thomas, affärsbiträde — San Francisco — född i Ronneby, Bleking, den 6 maj 1856. Tog efter slutad skolgång anställning såsom expedit, biträde i bokhandel o. s. v. Den 1 maj 1886 kom han till Amerika och har mestadels vistats i Oakland och San Francisco. Han har haft restaurant i Oakland, saloon i San Francisco och haft anställningar hos andra. Från hösten 1904 till våren 1905 var han bosatt vid Como, Nevada, såsom vaktman hos grufbolaget Oakland Consolidated Mining Co. För

T. Hain.
Fotografi tagen af Johnson.

närv. är han anställd i no. 435 Duboce ave., San Francisco. H. är skicklig pianist och har med framgång uppträdt på scenen i olika roller.

Hallner, A., prest, redaktör — Turlock — född i Remene socken, Elfsborgs län, den 9 juni 1846. Kom till Amerika tillsamman med den öfriga familjen i slutet af maj 1863. Var bosatt de första två åren i Chickasaw co., Ia., och åren 1865-9 i Minnesota, hvarefter han flyttade till Nebraska. Var pastor för missionsförsamlingen Fridhem i Saunders co., Neb., 1876-1885 samt redaktör för tidningen Missionsvännen 1879-81 och 1885-94. Var under de sistnämda åren bosatt i Chicago, Ill. 1880 började han utgifvandet af söndagsskoltidningen Den lille missionären. 1894 flyttade han till Kingsburg, Cal., och 1902 till Turlock, der han från den 23 april 1902 till den 5 jan. 1905 hade anställning hos landfirman Hultberg & Soderberg. H. är president för Turlock Rochdale Co. och eger en farm på 156 acres 4½ mil sydost om Turlock och en annan farm på 130 acres 10 mil sydvest om staden. Han är medlem af Missionsvännernas hjelpförening. H. har gjort sig bemärkt på det literära fältet ej endast som redaktör. 1890 medverkade han vid utgifvandet af sångboken Sionsharpan, och 1892 utgaf han ett större verk i nykterhetens intresse, med titeln Det stora fälttåget. Gift sedan den 6 juli 1873 med Ida Norman från Swedeburg, Neb., och har haft 13 barn, af hvilka sju (2 söner och 5 döttrar) lefva.

Mr och mrs A. Hallner.

Hammarstrom, Carl August Heliodor, sjökapten, artist — San Francisco — född i Slite, Gotland, den 14 okt. 1866. Kom vid 7 års ålder till Göteborg. Genomgick 4 klasser i Elementarskolan, gick till sjös 1882. Aflade 1885 styrmans- och ång-

båtsbefälhafvare-examen. Kom till San Francisco 1886. Seglade på kusten i 8 års tid, var derpå spårvagnskonduktör till 1904, arbetade i parken och blef i jan. 1907 föreståndare för en af de stora väderqvarnarne, som pumpa vatten till sjöarne och konstbevattningen i Golden Gate-parken. H. är en framstående artist. Redan 1896 fick han en stor oljemålning antagen till utställning i Hopkins Konstinstitut. Många af hans taflor ha varit omtalade i tidningarne. Han hemtar i allmänhet sina motiv från sjön. Äfven som skulptör har han med framgång försökt sig. H. gifte sig 1892 med Agnes Plock från Böhmen. Hon afled i feb. 1906, efterlemnande 7 barn.

Hanson, K. E., politisk embetsman — San Francisco — född i Nora förs:g, Örebro län, den 27 aug. 1866. Gick i privatskola i Stockholm och genomgick Kristinehamns Praktiska skola 1882-3, hade anställning på sjömanshemmet i Stockholm m. m. och kom i okt. 1886 till Amerika. Var först handelsbiträde i Hudson, Wis., och St. Paul, Minn., och flyttade på hösten 1888 till California. Hade egen handelsaffär i Oakland 1891-5. Var i flera år föreståndare hos Olson & Co. och manager för grocery-departementet i Emporium i San Francisco. Var i 7 år "sexton" i Första presbyteriankyrkan i Oakland. I två terminer var H. deputyassessor i Alameda co. och hade äfven någon tid anställning i tullverket i San Francisco. Samtidigt med sin befattning i kyrkan hade en framstående politisk befattning i Oakland. I mars 1908 inrättades i San Francisco ett nytt politiskt embete, hvars innehafvare kallas parole officer for the state of California och har under sin uppsigt fångar, som släppas lösa för viss tid på sitt hedersord. H. blef den förste innehafvaren af detta embete. Han har under sin kontroll 245 fångar och har infört ett nytt system, som vunnit loford. Medlem af Redmen, Woodmen, Sv. Sällskapet i Oakland, Frimurare-orden. Bosatt i Oakland, i 1081 East 25 st. Gift sedan den 25 okt. 1891 med Mary Jacobson från Gotland och har 2 barn.

Hanson, Nils, fruktodlare — Kingsburg — född i Lund, Skåne, den 8 dec. 1858. Arbetade under sina uppväxtår i Åkerlunds klädesfabrik i 5½ års tid. Lärde garfvareyrket och blef gesäll i april 1879. Hade anställning hos garfvare Thelander. Reste i slutet af mars 1880 till Chicago, Ill., och stannade der tre månader, hvarefter han några månader hade anställning på ett konstruktionståg i Iowa. Efter att derpå ha arbetat i garfveriyrket i Chicago några månader, begaf han

sig i sept. 1880 till Ishpeming, Mich., och stannade der 8 år. Han sysslade der med grufarbeten, hade bl. a. plats som brytare. Ett år hade han högsta betalningen bland alla, som arbetade för lön. H. tog äfven arbetskontrakt på egen hand. 1888 reste han till Kingsburg, Cal., företog samma år en resa till Sverige, stannade der tre månader och kom sedan till Portland, Ore., och arbetade under vintern som brobyggare. 1889 flyttade han på allvar till Kingsburg, köpte 20 acres och upp-

Nils Hanson och hans familj i trädgården vid deras hem i Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

odlade dem. Sålde platsen och köpte 1898 invid stadsgränsen de 20 acres, på hvilka han har sitt hem. Han har planterat muskatdrufvor på 12½ acres af dessa. På **sid. 125** i denna bok finnes **porträtt af** en del af denna **vingård,** visande hur den ter sig, medan russintorkningen pågår. 1902 köpte H. 20 acres 1½ mil norr om Kingsburg och 1905 40 acres vester om staden. Alla dessa 60 acres har han, med sina söners hjelp, förvandlat till vacker, fruktbar vingård, i dels zinfandel-, dels muskatdrufvor. H. är medlem af sv. luth. kyrkan och Farmers Union. Gift sedan 1888 med Cecilia Hanson från Lund och har 4 söner.

Hanson, Olof, evangelist — Kingsburg — född i Löfvestad, Skåne, den 2 nov. 1845. Efter att ha tjenat som kusk vid herrgårdar och haft bageri och handel vid Bjufs grufva kom han i maj 1882 till Joliet, Ill. Tog kort derefter homestead 11 mil från Boulder, Colo., och stannade der till 1903. Har äfven bott i Seattle, Tacoma och Los Angeles. Köpte 1905 5 acres jord några mil från Kingsburg. Har sedan sålt hälften deraf. Uppträder som predikant och andlig sångare. Gifte sig 1876 med Maria Krok från Helsingborg. Hon afled 1903, efterlemnande en son.

Mr och mrs P. H. Hanson.

Hanson, P. H., målare — San Francisco—född i Stockholm 1854. Erhöll sin uppfostran i Upsala och begaf sig derpå till sjös. Efter några års segling genomgick han navigationsskolan i Stavanger, Norge. Fortsatte derpå som sjöman och slog sig, sedan han gjort flera jordomseglingar, år 1882 ned i San Francisco. 1886 började han måleriaffär och har alltsedan fortsatt dermed. H. är medlem af Eastern Star, Frimurareorden (i hvilken han innehar 22dra graden), Svenska Sällskapet, Foresters och Svenska Sångsällskapet, hvilket han var med om att stifta. Gift sedan 1891 med Selma Söderberg från Stockholm, hvars biografi här följer.

Hanson, mrs Selma, född Söderberg, verksam föreningsmedlem — San Francisco — född i Stockholm 1856. Genomgick först Franska skolan och sedermera Folkskoleseminariet. Erhöll efter aflagd afgångsexamen plats som lärarinna vid Östermalms folkskola. Studerade äfven vid Nääs slöjdskola i Vestergötland och var i 5 år telefonist vid Stockholms allmänna telefonbolag. For 1890 till San Francisco och tog strax del i föreningslifvet. Var Svenska Damsällskapets förste ordf. Har nedlagt mycket arbete i Sv. Hjelpföreningen

såväl som i Patr. Förbundet och Eastern Star. Gift sedan 1891 med P. H. Hanson.

Hasse, Carl Johan, sjökapten — Berkeley — född i Borgholm, Öland, den 13 januari 1858. Efter att från sitt fjortonde till sitt sextonde år ha haft anställning i handel, gick han 1874 till sjös och tillbragte de följande 12 åren som sjöman på långresor med svenska, tyska, engelska och andra fartyg. Redan vid 21 års ålder började han tjenstgöra som andre styrman. Han korsade under dessa 12 år eqvatorn öfver 20 gånger. Han bedref under 3½ års tid sjöfart på New Zealands kust. Ej färre än tre gånger låg han på lazarett i Ostindien och genomlefde en mängd andra äfventyr, omöjliga att här uppräkna. 1877 landsteg han i San Francisco och företog derifrån en resa till Sverige, hvarest han dock endast stannade några månader. 1886 landsteg han för andra gången i San Francisco och har sedan dess uteslutande seglat på Amerikas vestkust. 1888 började han segla mellan San Francisco och Alaska och har sedan 1892 varit anställd i Alaska Packers Co:s tjenst. Han var med om att bygga en stor fiskkonserverings-fabrik i Alaska och hade då under sitt kommando 280 man, en stor del af hvilka utgjordes af det värsta tänkbara afskum, förrymda odågor o. s. v., som endast en man med ovanlig karaktärsstyrka och herskaretalang kunde hålla i tukt. Endast en gång har H. tagit arbete i San Francisco, näml. vintern 1896, då han antog plats som "rigging boss" hos P. M. Paulson, som då hade under uppförande en stor fabriksbyggnad för Stauffers kemiska bolag. Vid den mogna åldern af 43 år beslöt H. förvärfva sig kap-

Kapten C. J. Hasse med sonen Nils, sedermera afliden vid 7½ års ålder.

tens grad och rang. Han genomgick lyckligt sin examen och har sedan 1905 fört fartyg för det ofvannämda Alaska Packing Co., hvilket bolag, då H. år 1892 trädde i dess tjenst, egde två fartyg, men nu eger en flotta af öfver 60 fartyg. H. är för närvarande befälhafvare på barkskeppet Star of Chili. Han eger ett prydligt, af blommor omgifvet hem i no. 1046 Murray st., W. Berkeley. Gift sedan 1893 med Susanna Wickström från Borgholm, hvilken redan i Sverige vann anseende som skicklig i boktryckerifacket och under många år arbetat som sätterska dels vid Stockholmstidningar, dels vid tidningar i San Francisco. Makarne H. ha haft tre söner, hvilka alla gått hädan i unga år. H. är medlem af California Harbor Association och af föreningen Redmen.

A. R. Hedberg.

Hedberg, A. R., byggmästare — San Francisco — född i Hannäs, Kalmar län, den 10 april 1851. Kom till Chicago, Ill., 1872 och flyttade 1877 till Muskegon, Mich. På hösten 1883 kom han till San Francisco och stannade här till sin död, som inträffade den 27 april 1907. H. var en framstående och nitisk medlem af sv. luth. kyrkan. Han gifte sig 1872 med Anna Anderson från Venersborg. Hon afled den 13 feb. 1893, efter att ha skänkt sin man 2 söner och 7 döttrar. En son och 2 döttrar äro döda. Bland döttrarna ha särskildt Augusta (nu död) och Jenny (numera mrs Lindegren) utmärkt sig för härlig sångröst.

Hedman, Martin, köpman — Turlock — född i Gustaf Adolfs förs:g, Vermland, den 16 aug. 1869. Kom till St. Paul, Minn., 1887. Lärde snickareyrket. Flyttade efter 8 års vistelse i St. Paul till Red River-dalen och verkade der som byggnadskontraktör till 1901, då han begaf sig till Turlock, Cal., och köpte land. I 2 års tid var han kontraktör och organiserade derpå i kompanjonskap med Theodor Olson trävaruaffären Turlock Lumber Co. Efter 2 år sålde H. och O. den-

na och började den jernhandel, som de ännu bedrifva. Firmans namn är Turlock Hardware Co. och affären är den största i sitt slag i staden. Firman har 4 butiker och uthyr två af dem. H. eger två hus i Turlock och en fin farm, som han utarrenderar. Han är direktor i Custer Consolidated Mining Co. i Inyo co., Cal., medlem af Turlock helsovårdsnämd samt af sv. missionsförsamlingen. Han är en framstående jägare. Gift sedan mars 1896 med Maria Carolina Anderson från Linköping och har haft 7 barn, af hvilka 5 lefva.

M. Hedman.

Dr C. A. Hellström.

Hellström, Carl A., massör och sjukgymnast — Pasadena — född i Fryserum, Kalmar län, den 7 sept. 1860. Lärde mjölnaryrket i Sverige. Kom till Amerika den 27 sept. 1886, fast besluten att inhemta allt som fans att lära beträffande amerikanska metoder i hans yrke. Med denna föresats tog han anställning hos ett stort tyskt qvarnbolag i St. Cloud, Minn. Börjande på det lägsta trappsteget arbetade han sig upp, tills han innehade främsta platsen i firmans tjenst. Efter 5 års arbete hos detta bolag tog han plats som förste mjölnare

hos ett qvarnbolag i Stockholm, Wis., och ett år senare hos ett bolag i San José, Calif. Här befordrades han till biträdande manager. På grund af helsoskäl företog han en resa till Sverige. Efter ännu en tids vistelse i Amerika återvände han 1898 till Sverige och sökte hjelp och råd hos den berömde dr Westerlund i Enköping, hvilken öfvertalade honom att byta om yrke. H. tog nu under ett års tid en kurs i sjukgymnastik och massage i prof. Unmans Institut och utnämdes derpå till föreståndare för prof. U:s Institut vid Ramlösa helsobrunn i Skåne. På hösten 1901 reste H. för tredje gången till Amerika. Han öppnade en helsovårdsanstalt i Pasadena, Cal., introducerade den äkta vetenskapliga svenska massagen och sjukgymnastiken, rönande ända från början en ofantlig framgång. Han eger ett fint hem i Pasadena och en fruktfarm nära Medford, i södra Oregon, hvarest han tillbringar sommarmånaderna. Hans adress är 104 Los Robles st., Pasadena. Han är gift med mrs Mathilda Luckra från Molde, Norge.

Heerman, Mauritz N., fruktodlare — Kingsburg — född i Jemshög, Blekinge, den 12 aug. 1859. Kom till Monmouth,

M. N. Heerman och familj i trädgården framför sitt farmhem vid Kingsburg.

Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Ill., den 6 okt. 1882 med $50 skuld och 5 cents i kassan. Han arbetade än på plogfabrik än på farm. Efter att från mars 1889 till mars 1899 varit arrendator i York, Neb., och derunder genomkämpat tre torkår, då han ej ens fick halm att skörda, flyttade han till Wausa i samma stat. Här köpte han 80 acres och skötte ej blott dem, men äfven 80 acres arrenderad jord och hade under de nära 4 år han stannade ingen motgång med undantag af en hagelstorm, som skadade grödan. I jan. 1903 kom han till Modesto, Cal., och köpte 23 acres inne vid staden, byggde och stannade der 9 månader, hvarefter han flyttade till Kingsburg och köpte 40 acres 3 mil vester om staden. Han har planterat fruktträd och vinrankor på allt utom 7 acres. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan den 30 april 1888 med Hulda Carolina Carlson från Mjölby, Östergötland, och har 3 söner och en dotter.

Hero, Per Gustaf, snickare och fruktodlare — Kingsburg — född i Grangärde socken, St. Kopparbergs län, den 8 juli 1850. Lärde snickareyrket. Kom 1880 till Ishpeming, Mich., och arbetade i sitt yrke, tills han 1886 flyttade till Kingsburg, Cal., hvarest han delvis egnat sig åt fruktodling. Han eger 40 acres i trädgård och vingård. Medlem af sv. luth. kyrkan. Har varit diakon i församlingen hela tiden. Gift sedan 1879 med Helena Elizabeth Peterson från Hudiksvall och har 6 barn. Ett sjunde har aflidit.

Hoarlin, Ernst Erik, sjöman — Eureka — född i Vestervik den 18 juli 1862. Fadern, som var sjöman, dog i Rio Janeiro, när H. var 5 år gammal. Efter att ha gått i skola några år och varit springpojke för en handlande 3 år samt arbetat i boktryckeri ett år, gick H. till sjös och seglade i öfver 20 år, på långresor en stor del af tiden och i många år på Amerikas vestkust Sedan 1889 har han haft sitt hem i Eureka. 1901 lemnade han sjön och har sedan dess sysslat med olika arbeten, i sågverk, på tryckeri o. s. v. Medlem af Foresters, Redmen, Knights of Maccabees, sv. luth. kyrkan. Gift sedan juni 1905 med Clara Styrenius från Vestervik och har en son.

Hjelte, Frans August, skräddare — San Francisco — född i Ekeby, Linköpings län, den 8 maj 1863. Lärde skrädderiyrket. Kom till Amerika i maj 1880. Efter 3 års vistelse i Warren, Pa., bodde han ett år i Kansas City, 3 år i Clinton, Ia., och några månader i Moline, Ill. Efter att åter ha varit bosatt i Kansas City, kom han på våren 1888 till San Francisco. Han har mestadels arbetat som tillskärare. Efter bran-

den 1906 öppnade han egen skrädderiaffär i no. 108 Montgomery st. under firmanamnet Sörenson & Hjelte. H. är en framstående bassångare. Hans hem är 1265 Stanyan st. Han är medlem af Svenska Sångsällskapet, Svenska Sällskapet och

F. A. Hjelte och familj.

sv. luth. kyrkan, i hvilken han tjenstgjort som diakon oafbrutet sedan 1893. Gift sedan 1889 med Alma A. Leaf från Högsby, Linköpings län, och har en son.

Holmgren, Chas. J., läkare — Oakland — född i Jönköping 1834. Utvandrade till Amerika 1858 och egnade sig åt olika sysselsättningar till 1874, då han slog sig på medicinska studier vid New York Homoeopathic College. Slog sig 1888 ned i San Francisco som praktiserande läkare och stannade der flera år, hvarunder han utöfvade mycken välgörenhet och var en nitisk medlem af Svenska Hjelpföreningen. Han flyttade senare till San José, men är nu sedan flera år tillbaka bosatt i Oakland, der han har sitt kontor i no. 1833 Telegraph ave.

Holmgren, Frans Gustaf, byggmästare och fruktodlare — Fresno — född i Båstad, Kristianstads län, den 8 mars 1860. Lärde snickareyrket i Sverige och reste på våren 1880 till Brockton, Mass., hvarest han stannade 6 år, arbetande om vintrarne i skofabrikerna, om somrarne som snickare. 1886 aflade han ett tre månaders besök i Sverige. Efter återkomsten stannade han någon tid i Brockton och reste på hösten 1887 till San Diego, Cal. Här arbetade han som husbyggare tillsamman med sin broder John A. Westberg (denne blef senare köpman i Seattle, Wash., och förvärfvade stor förmögenhet, men omkom genom olyckshändelse den 11 sept. 1907). Den 1 jan. 1890 kom H. till Fresno. Under 7 års tid hade han möbelbutik och i 9 månader cigarrbutik, men för det mesta har han arbetat som byggmästare. 1905 köpte han en 20-acres vingård 3 mil från staden och flyttade ut på den i april 1906. Hans adress är: Route 7, Bx 118. Han är medlem af sv. luth. kyrkan, Knights of Pythias och Carpenters Union. Gift sedan den 2 juni 1888 med Lovisa Larson från Torekov och har en dotter, som är gift med Erik Anderson.

F. G. Holmgren med familj.

Hultberg, Frank L., tandläkare — San Francisco — född i Chicago, Ill., den 29 okt. 1866. Medföljde vid 13 års ålder föräldrarne till Denver, Colo., och ett år senare till San Francisco. H. studerade här först under den gamle tandläkaren dr Lundborg, sedan i statsuniversitetet i Berkeley, hvarifrån han 1888 tog afgångsexamen såsom tandläkare. Han har alltsedan varit praktiserande tandläkare i San Francisco och hade under flera år sitt kontor i Y. M. C. A. Bldg, hörnet af Ellis & Mason sts. 1900 organiserade han en Alaska-expedition, då han jemte 11 andra personer seglade till Alaska i den lilla

skonerten Mary Sachs, för att söka efter guld. Färden upprepades två gånger. Mary Sachs förliste i en storm på Alaskas kust den 26 okt. 1909. H. eger flera värdefulla "claims" i Alaska och ett fint hem i Ross Valley. Han har sitt tandläkarekontor i Investors Bldg, rum 109, hörnet af 4 & Market sts. Var i många år medlem af Svenska Sällskapet.

Dr F. L. Hultberg

Hultberg, N. O., kolonigrundläggare, grufegare — Turlock — född i Vidtsköfle, Torrlösa förs:g, Malmöhus län, den 24 mars 1865.

N. O. Hultberg.

Lärde smedyrket. Reste den 24 mars 1887 till Amerika. Arbetade under 3 års tid af och an som smed i Pullman, Ill., ett år på farm och ett halft år för Chicago, Burlington & Quincy-bolaget i Galesburg, Ill. Reste på våren 1893 till Golowin Bay i Alaska. Han var i missionsföreningens tjenst, och syftet med hans resa var att undersöka, huruvida det kunde vara lämpligt, att regeringen der upprättade en slöjd- och teknisk skola. H. afrådde från ett sådant företag, sedan han funnit, hur ogynsamma förhållandena då voro. Han arbetade som

skollärare i 3 års tid, på samma gång medverkande vid införandet af renar. Emellanåt försökte han sig som guldgräfvare. På hösten 1898 reste han till San Francisco. Återvände till Alaska våren 1899 och till San Francisco på hösten samma år. På vintern flyttade han till San José och köpte sig ett hem der. 1900-1 tillbragte han i Alaska. Vintern 1901-2 började han landaffär i San José. Följande vinter lemnade han affären och flyttade till Turlock och började det stora

N. O. Hultbergs hem i Turlock.

kolonisationsföretag, som förut omnämts på sid. 174 och rönt en sådan storartad utveckling. Omkring 80,000 acres ha sedan dess sålts till nybyggare och blifvit uppodlade. Hvarje år fr. o. m. 1903 t. o. m. 1907 har H. tillbragt hela sommaren i Alaska, egnande sig åt grufaffärer. Han är delegare i den ryktbara Hot Air-grufvan, i hvilken Eugene Chilberg, Erik-

son m. fl. Alaska- och Seattle-svenskar äro intresserade. Under de senaste 11 åren har H. gjort inalles 39 resor genom Förenta Staterna. H. är skicklig i flera yrken såsom snickeri, jernarbete m. m. och eger en ovanlig företagsamhet. Han bragte till stånd det första mejeriet i Turlock, två brädgårdar och Commercial-banken, i hvilken han ännu är aktieegare. Han eger ett fint hem i staden, vidare ett hotell och logihus, som han utarrenderar, en kontorsbyggnad samt några mil från staden en farm på 89 acres, planterad med vingård och fruktträd. Såsom omtaladt på sidan 84 är han delegare i ett

N. O. Hultbergs farmhem vid Turlock.

grufföretag i Inyo co. och har tillsamman med A. M. Erickson grufkontor i Mechanics Bank Bldg, San Francisco, rum 301. Som kolonisatör har han utmärkt sig genom en ovanlig frikostighet. En af hans principer var att aldrig tillåta någon nybyggarefamilj lemna kolonien på grund af fattigdom. Han lemnade hellre en långt utsträckt kredit, på så vis hjelpande en hvar, som ville göra någon ansträngning, att komma på fötter. H. är medlem af Foresters och Fraternal Brotherhood. Gift sedan våren 1894 med Hanna Holm från Ilnestorp, Kristianstads län, och har 5 barn.

Hulting, Fredrik B., apotekare — San Francisco — född i Kyrkhult, Vestergötland, den 1 jan. 1851. Medföljde 1865 en farbroder till Andover, Ill., för att stanna ett halft år eller så, men trifdes från början så väl, att han öfvergaf tanken på att återvända till Sverige. Han konfirmerades af pastor Jonas Swenson, fader till den bekante läroverksgrundläggaren, dr C. A. Swenson i Kansas. H. arbetade någon tid på farm och var äfven arrendator ett ryck, men fann jordbruket föga lönande och tog 1869 plats på apotek i Colona, Ill. Efter att senare ha arbetat ett par år på apotek i Rock Island, begaf han sig 1873 till Philadelphia och genomgick Philadelphia College

F. Hultings apotek vid 3 & Howard sts. Hulting sjelf står vid dörren och vid sidan om honom skådespelaren A. F. Brandstedt.

Fotografi tagen af E. Skarstedt.

of Pharmacy. Efter aflagd examen återtog han sin förra plats i Rock Island, men lemnade den redan på våren 1875 och for till San Francisco, der han fick anställning hos apotekare Rottanzi. Han stannade hos honom i nära 10 år med undantag af 3½ månader, som han tillbragte i Illinois. 1880 aflade han en hedrande examen vid farmaceutiska afdelningen af Californias universitet. I jan. 1886 köpte han ett apotek i hörnet af 3 & Howard sts och skötte detta med stor framgång till den olycksdigra 18 april 1906, då jordbäfning och eld ödelade sta-

Hultings byggnad vid Dolores st.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Hultings hem i Ross Valley.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

den. H. förlorade vid detta tillfälle både sitt apotek och sitt präktiga hem vid Dolores st, snedt emot sv. luth. kyrkan. Illustrationen på sid. 145 visar, hur det efter brandens slut såg ut, der hemmet kort förut stått. En ny, ståtlig byggnad har H. sedan dess uppfört på samma plats. Det är den, som är afbildad å vidstående illustration. I Ross Valley eger han likaledes ett fint hem (likaledes afbildadt här) och 4 acres värdefull jord. Sedan branden har H. icke egnat sig åt några affärer. Han har med sin hustru företagit ett par resor på kusten. (För en del år sedan gjorde han med hela familjen en resa till Europa). Eljest tillbringar han sin tid dels i sitt hem i Ross Valley, der han varit bosatt sedan 1906, dels i San Francisco. H. är direktör i Svenska banken och medlem af Skandinaviska Sällskapet, Svenska Sällskapet samt svenska frimurarelogen Balder. Gift sedan den 16 dec. 1891 med Signe Löfgren från Kalmar och har två söner och en dotter.

Högberg, Emil, kontraktör — San Francisco — född i Hökhult, nära Alingsås, Vestergötland, den 29 april 1871. Fadern, Sven Höök, var hemmansegare och egde derjemte en liten mekanisk verkstad samt egnade mycken tid åt uppfinningar. I april 1887 reste H. till Amerika och började sin bana som handtlangare åt murare i Chicago. Ett år derefter flyttade han till St. Paul, Minn., och försökte sig på olika fält — ploguppsättare, smed, murare, kock m. m. Under fristunderna tog han liflig del i föreningsväsendet och var bl. a. ifrig goodtemplare. Han var en af stiftarne af sångföreningen Apollo och tillhörde äfven Oddfellow-orden. Vintern 1892-3 tillbragte han i Sverige. Vistades åter i St. Paul från mars 1893 till 1896, då han reste vesterut. Under 1897 uppehöll han sig ett par månader i Seattle, Wash., och 8 månader

Emil Högberg.

i Leavenworth, Wash., der han försökte sig som restauratör. I dec. 1897 kom han till San Francisco. Efter att några år ha arbetat i gjuteri, slog han sig på mureri och började efter branden 1906 egen affär som murerikontraktör. H. är en kämpagestalt med en förmåga, som synes räcka till för allt. Som nitisk och trogen föreningsvän, villig komitéarbetare, ifrig sångare och allas hjelpare är han troligen utan like. Utan hans flitiga och välvilliga bistånd hade svenskheten i San Francisco ingalunda blifvit så väl representerad i denna bok, som nu är fallet. Han är en trogen roycrofter, medlem af svenska frimurarelogen Balder, Politiska Klubben, Svenska Sällskapet, Svenska Sångsällskapet och Patriot. Förbundet och har innehaft ordför.-platsen i de tre sistnämda föreningarne. Han var styrelsemedlem i Iduna; deltog i Portland 1905 i organiserandet af Svenska Sångarförbundet på Stillahafskusten och var dess förste ordf. Han har med skicklighet spelat flera roller vid Dramat. Klubbens teaterföreställningar. Han var medlem af byggnadskomitén för Svenska Byggnaden och medlem af Hall-styrelsen. Gift sedan 1901 med Ingrid Lindström och har två söner.

C. A. Jacobson.

Jacobson, Carl A., pianofabrikant — San Francisco —född i Svartsjölandet den 9 juli 1855. Medföljde som litet barn föräldrarne till Stockholm. Inträdde vid 16 års ålder i lära hos instrumentmakare Berglöf i Stockholm och lärde der tillverkningen af pianon så grundligt, att han för sin skicklighet erhöll kungl. handtverksföreningens stora medalj. Stannade hos den ofvan nämde mästaren 11 år och utflyttade 1887 till Amerika samt bosatte sig i San Francisco. Han arbetade först som husbyggare till i maj 1888, då han fick anställning hos den stora musikfirman Sherman,

Clay & Co., för hvilken firma han alltsedan arbetat. J. är mångårig medlem af Svenska Sällskapet och medlem af frimurarelogen Balder. Gift sedan 1878 med Josefina Söderström från Stockholm och har en dotter, som är gift med E. T. Poulson, delegare i en stor trävarufirma i Berkeley.

Jacobson, Nils August, ångbåtsstyrman — Oakland — född i Högby socken, Öland, den 29 jan. 1861, son till sjökaptenen Jacob Samuelson. Arbetade på faderns gård till sitt 22dra år. Reste då till Stockholm. Gick till sjös och gjorde flera resor som sjöman, innan han 1883 som passagerare reste till Philadelphia, Pa. Seglade som sjöman från Baltimore till San Francisco, dit han ankom den 26 okt. samma år. Han har sedan dess vistats på olika orter i California, varit sjöman på flera kustfartyg, besökt Honolulu m. fl. platser. Åren 1888-91 dref han egen affär i San Francisco. Han aflade der styrmansexamen och förde flera båtar som tillförordnad kapten. Han är nu anställd som styrman hos Southern Pacific-bolaget på en af deras båtar, som trafikerar farleden San Francisco-Oakland. J. har haft eget hem både i Oakland, Berkeley och Hayward. På den sistnämda platsen hade han en 10-acresfarm. Gift sedan 1893 med Tilda Peterson från Öland och har en son och två döttrar.

Kapten N. A. Jacobson.

Jacobson, Sven J., urmakare — Los Angeles — född i Mariestad den 23 juni 1855. Kom i urmakarelära 1871 och stannade der till 1874, då han flyttade till Stockholm. 1881 reste J. till Amerika och kom efter två års vistelse i New York till Galveston, Tex., der han började egen urmakeriaffär. 1887 slog han sig ned i Los Angeles och började omedelbart egen affär. I 21 års tid hade han sin verkstad och affärsplats vid 106 W. 2 st. Den 1 april 1907 flyttade han affären till 108

3 st. J. har eget, fint hem, no. 1619 Millard ave., och flera andra fastigheter i staden samt är mycket svensksinnad och starkt utpräglad demokrat. Han var en af stiftarne af Sv. Nationalförbundet och är dess kassör. Han är medlem af Maccabees, Knights of Honor samt Nordstjernan. Gift sedan 1886 med Augusta Larson från Borås och har en son, som likaledes egnar sig åt affärslifvet och har anställning som varuförsäljare.

S. J. Jacobson.

Jacobson, Severin, affärsman — Arcata — född i Långaryd, Jönköpings län, den 16 juni 1866. Sedan han lemnat föräldrahemmet, arbetade han på jernvägar och som stenhuggare till 1889, då han reste till Amerika och slog sig ned i Arcata, Cal. Efter att de första två åren ha slagit sig fram som skogsarbetare, började han 1892 saloonaffären Opera Liquor Store, som han ännu innehar. Medlem af Foresters, Improved Order of Redmen samt af Eagles.

Severin Jacobson.

Jepson, John August, köpman — Los Angeles — född i Fortuna, Skåne, den 25 juni 1865. Reste 1879 till Worcester, Mass., och fick an-

ställning i klädeshandel.. Han var senare under 1½ års tid bokhållare och kom 1889 till Seattle, Wash. Var der under 9 månader anställd i klädeshandel. Var derpå bosatt först i Salt Lake City, U., och så i Portland, Or., innan han i sept. 1892 slog sig ned i Los Angeles. 1894 började han egen affär som klädeshandlare i no. 537-9 S. Spring st., hvilken han ännu bedrifver, och som är en af de största och den enda svenska i staden. J. är frimurare samt medlem af Elks, Lyran och Nordstjernan. Gift sedan feb. 1884 med Hilma Amanda Lindgren från Margretetorp, Skåne, och har 2 söner och 2 döttrar. Äldste sonen är handelsresande; yngste sonen är anställd i bank.

Johanson, H., urmakare — San Francisco — född i Svärdsjö förs:g, Dalarne, den 7 juni 1866. Stannade i hemmet till 1883. Lärde urmakeriyrket hos en kusin i Kungsgården, mellan Gefle och Falun. Reste till Amerika i maj 1892, direkt till San Francisco, der brodern Johan Johanson hade urmakeriaffär. Ankom till San Francisco en fredags qväll och började följande morgon kl. 11 arbeta hos brodern, hos hvilken han alltsedan haft anställning. Har eget hem vid Brazil ave. helt nära broderns. Är medlem af sv. baptistkyrkan och Skand. Sällskapet. Gift sedan 1897 med Hildegard Rundberg, dotter till vattenläkaren dr P. Rundberg i Chicago, och har en son.

Johanson, Johan, urmakare — San Francisco — född i Svärdsjö socken, Dalarne, den 24 maj 1863, äldre broder till H. Johanson. Stannade i 18 år hos fadern, som var hemmansegare, och kom derpå i urmakerilära hos den i broderns biografi omnämde kusinen. Fick i början af 1885 anställning hos urmakare Wahllöf i Gefle och arbetade sig på 6 månader upp till första platsen hos honom. Utvandrade på våren 1888 och slog sig efter ett halft års vistelse i Oakland ned i San Francisco. Hade först anställning i Golden Rule Bazaar, det nuvarande Emporium. Köpte derpå 1889 urmakare Åkermans affär vid Market st. Hade sedan i många år affär i no. 1189 Market st., ända tills branden i april 1906 förstörde den. Redan månaden derpå var J. färdig att börja på nytt. Han hyrde vid Mission st. en gammal och trång målareverkstad, 8 fot bred och 12 fot djup, och hade affären i ordning der den 28 maj. Kort derpå hyrde han i hörnet af Golden Gate ave. och Webster st. en större lokal och dref urmakeriaffär der flera månader samtidigt med affären vid Mission st. På hösten

hyrde han hela huset vid Mission st., i hvilket f. d. målareverkstaden var belägen, utvidgade sin affär o. s. v. Under första året efter branden gjorde han lysande affärer, bättre än någonsin vid Market st. I maj 1908 drabbades han af eldsvåda. Innan ens ruinhögen efter platsen blifvit aflägsnad, var han i full gång med att sälja varor och mottaga beställningar. J:s affärsplats är i no. 2431 Mission st. J. har eget hem vid Brazil ave. och landtställe vid Shellville i Sonoma co. Han är en

Bröderna H. och J. Johnson i den senares affärslokal.

skicklig amatörfotograf samt medlem af sv. baptistförsamlingen, Oddfellows och Redmen. Gift sedan 1891 med Christine Johnson från Oakland.

Johnson, Abel W., M. D., läkare — San Francisco — född i Lindsborg, Kans., den 22 maj 1879, son till handl. Johnson af firman Carlson & Johnson, den äldsta diversehandlarefirman i Lindsborg. J. genomgick Bethany College, aflade studentexamen 1897, erhöll graden A. M. 1899, aflade läkareexamen vid Rush Medical College i Chicago 1901 och egnade sig derpå under 2½ års tid åt medicinska specialstudier beträffande

sjukdomar i ögon, öron, näsa och hals i London, Berlin, Wien, Paris, Leipzig, Freiburg och Stockholm. Slog sig ned i San Francisco 1904 som praktiserande specialist i ögon-, öron-, näs- och halssjukdomar. Har sitt kontor i no. 2095 Market st. Gift sedan 1907 med miss T. Anderson från California.

Dr. Abel Johnson.

Johnson, Alfred, badmästare — Oakland — född i Laholm, Halland, den 7 feb. 1864. Kom till Amerika 1884 och till San Francisco 1892. Har under de sista 20 åren haft förbindelse med och varit föreståndare för olika badanstalter. Han förlorade en stor badaffär genom San Francisco-branden i april 1906 och bosatte sig derefter i Oakland, der han nu är egare till den ryktbara badanstalten Piedmont Baths, hvilken byggdes för 15 år sedan för en kostnad af $160,000 och är den största och fullständigaste på vestkusten, försedd med alla beqvämligheter och anordningar för alla sorters bad, simbad såväl som turkiska bad o. s. v. Anstalten är belägen vid 24 st., ett par minuters väg från Broadway. J. har eget fint hem på Oakland Heights. Gift sedan 1893 och har en son.

Alf. Johnson.

Johnson, August, köpman — San Francisco — född i Refteled, Jönköpings län, den 26 maj 1871. Efter att ha genomgått folkskolan, arbetade han hos bönderna i trakten. Kom till Amerika i april 1887. Under sin första Amerika-tid arbetade han i sågverk i Eureka, Cal., men studerade under fritimmarne så flitigt, att han inom kort kunde intagas i stadens folkhögskola. Der tillbragte han 2 år, hvarefter han genomgick affärs- och stenografi-kurser och i maj 1893 flyttade till San Francisco. Här hade han till en början anställning som stenograf och bokhållare. Under åren 1897 och 1898 hade han egen specerihandel i Spokane, Wash., men återflyttade sistnämda år till San Fran:o och blef föreståndare för en specerihandel. Han har nu egen affär i no. 3148 22 st., hörnet af Capp st. J. är medlem af frimurare- och oddfellowordnarne samt af sv. luth. kyrkan, i hvars verksamhet han städse tagit liflig del. Han har i flera år tjenstgjort som diakon, och är kassör för California-konferensen. Gift sedan sept. 1905 med Agda Anderson, dotter till byggmästaren Emanuel Anderson i San Francisco.

Aug. Johnson.

Johnson, Ben O., byggmästare — Oakland — född i Ousby, Skåne, den 6 nov. 1863. Reste vid 16 års ålder till Bangor, Me., och blef senare bokhållare i en landthandel i Florida, der han äfven försökte sig på apelsinodling. Han öfvergaf Florida för klimatets skull och slog sig ned i Minneapolis, Minn., som snickare och byggmästare. 1887 kom han till Oakland och har här utöfvat en vidsträckt verksamhet som kontraktör och byggmästare. Bl. a. har han byggt den sv. luth. kyrkan. Han har eget, fint hem, no. 1741 Myrtle st. Han är medlem af Oddfellows (har innehaft alla sysslorna der,) Woodmen of the World, Politiska Klubben (varit ordf.

der flera år), Sv. Sällskapet i Oakland, varit ombud i Patr. Förbundet o. s. v. Gift sedan 1883 med Sophie Johnson från Hastings, Minn., och har 2 döttrar och 3 söner.

Mr och mrs C. A. Johnson.

Johnson, Carl Alfred, köpman — Kingsburg — född i Hällefors, Vestmanland, den 18 juni 1859, der fadern var bergsman och nämdeman. Kom 1878 till Ishpeming, Mich. Skötte diamantborr vid grufvorna i 5 år. Hade äfven handel. Kom till Kingsburg den 25 juli 1886, en bland de allra första, såsom utförligare omtalats på sidan 173. Köpte 1887 40 acres jord en mil öster om staden för $65 pr acre och uppodlade platsen. Blef 1888 utnämd till postmästare i Kingsburg och innehade sysslan 5 år, samtidigt boende på farmen. Våren 1898 arrenderade han ut farmen på 3 år och for till Alaska. Han färdades till fots och på båt från Skagway till Dawson, arbetade i grufvor och begaf sig på hösten 1899 till San Francisco. På hösten 1900 återkom han till Kingsburg och återtog farmen. I feb. 1903 sålde han den och köpte egendom i Kingsburg, byggde butik och började speceriaffär i aug. Den 6 aug. 1907 ödelades den genom eldsvåda. Två dagar efter branden hyrde J. lokal och började på nytt. I mars 1909 köpte han ett hus, flyttade det till den gamla affärsplatsen och bedrifver nu sin affär der. Medlem af Foresters. Gift sedan den 10 april 1909 med Eda Theedman från Norrköping.

Johnson, Chas. A., trädgårdsmästare, poet — Los Angeles — född i Göteborg den 30 nov. 1866. Genomgick 6 klasser af Göteborgs Högre Läroverk och studerade i 2 år vid stadens handelsinstitut. Efter vidsträckta resor genom europeiska länder, Canada och Mexico ankom han 1902 till Los Angeles,

efter att redan på 1890-talet ha i flera års tid varit bosatt i California. J. är poetiskt begåfvad, och många af hans dikter ha varit offentliggjorda i Vestkusten och Los Angeles Tribun.

Johnson, Charles Axel, byggmästare — Oakland — född i Trollhättan den 22 nov. 1858. Kom 1879 till Chicago och 2 månader senare till Minneapolis. Arbetade 3 år der som snickare. Bosatt i Chicago 1882-4 och i Kansas City till 1886, då han reste till California. Uppehöll sig i San Francisco, Los Angeles och San Bernardino, innan han på våren 1890 slog sig ned i Oakland. Från 1897 till 1900 vistades han i Klondike, Alaska, som guldgräfvare och byggare af vattenrännor, på hvilket sistnämda arbete han under en lång tid förtjenade sina 30-40 doll. om dagen. Han hade vid ett tillfälle på en gång 5 gruf-"claims." En af dessa gaf endast 15 cents om dagen. Den man, som kom i besittning af den efter J., tog hvarje vår $100,-000 från densamma. J. begaf sig 1900 till Nome och så till Oakland, hvarest han alltsedan arbetat som kontraktör och byggmästare. Han har eget hem, 649 62 st. Gift sedan 1893 med Laura Laurin från Gotland och har en dotter och 2 söner.

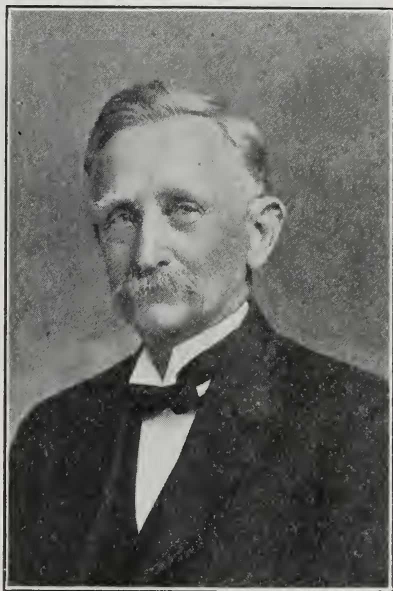
Claus Johnson.

Johnson, Claus, bankpresident — Turlock — född i Åsheda, Småland, den 29 okt. 1860. Kom den 12 maj 1879 till Gladstone, Ill. Arbetade der i 3 års tid på farm, hvarefter han flyttade till Red Oak, Ia., och i 3 år dref jordbruk för egen räkning. I mars 1887 kom J. till Wakefield, Neb., och på våren 1892 till Wausa i samma stat, hela tiden idkande jordbruk. På hösten 1903 sålde han den farm, han egt i Wausa, och flyttade till Turlock, Cal., der han likaledes slog sig på farmning. 1907 organiserades Peoples State Bank, och J. blef vald till dess pre-

sident. Han bor på sin farm, 4 mil från staden. Han har utom densamma egt en stor sträcka land, som han sålt i smärre delar till 19 nybyggare. J. har i 27 år tillhört missionskyrkan och var med om att organisera församlingar i Wakefield och Wausa, Neb. Gift sedan den 7 mars 1883 med Lina Wærn från Skeninge och har 8 barn.

Johnson, Edmund, kontraktör — Turlock — född i Asklanda socken, Elfsborgs län, den 10 feb. 1866. Kom vid 16 års ålder till Maple Ridge, Minn. Arbetade i skogarne der och sedan i St. Paul såsom murare, kalkrappare m. m. Samtidigt egde han farm ända till hösten 1902, då han flyttade till Turlock, Cal. Här har han köpt och sålt land flera gånger och har nu qvar blott ett par acres. Han eger hus i staden. I april 1903 ingick han kompanjonskap med G. A. Carlson. De taga kontrakt på cementarbeten, mureriarbete o. s. v. J. är medlem af missionsförsamlingen. Han gifte sig den 24 juni 1897 med Alma Landin från Alexandria, Minn. Hon afled den 11 mars 1906, efterlemnande en son och tre döttrar.

Johnson, Eric, krigsveteran, tidningsman — Clearwater — född i Vestmanland den 15 juli 1838. Medföljde sina föräldrar till Amerika 1846. Familjen stannade någon tid i New York och på ett par platser i Illinois, innan den i sept. flyttade till Bishop Hill. J. uppväxte i Bishop Hill-kolonien. Efter dess upplösning 1861 började han odla de 11 acres, som fallit på hans lott vid egendomsfördelningen, men lemnade snart farmlifvet och ingick i unionsarmén den 16 sept. 1861. Då kompani D af Ill. 57:de regemente organiserades, blef han vald till löjtnant. Han deltog i belägringen af och intagandet af Fort Donelson och befordrades till kapten efter sla-

Kapt. Eric Johnson.

get vid Shiloh. Under belägringen af Corinth, Miss., angreps han af tyfusfeber och rödsot och tog på läkares tillrådan afsked från armén. 1864-5 var han utgifvare och redaktör af tidningen Galva Union i Galva, Ill., och 1868 blef han utgifvare af Altona Mirror och Galva Union, hvars namn ändrades till Republican. I jan. 1869 började han utgifvandet af tidningen Illinois Swede och hade således samtidigt tre tidningar. I juli 1869 tog han Andrew Chaiser och i aug. C. F. Peterson till kompanjoner i Illinois Swede. Namnet förändrades till Nya Verlden, tidningen flyttades till Chicago i jan. 1871, antog sedermera efter sammanslagning med ett par andra tidningar namnet Svenska Tribunen och heter i dag Sv. Trib.-Nyheter. J. sålde sin andel deri 1871. Han var under 1871 "journal clerk" i Illinois' representanthus, flyttade 1873 till White City, Kans., och slog sig på landaffärer och handelsrörelse. Torka och gräshoppor gjorde honom utfattig. 1876 började han jern- och virkeshandel i Nekoma, Ill. 1879 samlade han material till boken Svenskarne i Illinois, som han och C. F. Peterson utgåfvo. Samma år började han i Moline, Ill., utgifva tidningen Citizen, tog C. E. Osborn till kompanjon, sålde sin andel 1882, skötte en plats i krigsdepartementet i Washington till 1885, redigerade under ett år tidningen Republican i Stromsburg, Neb., och var derpå i tidningsaffär i Holdredge, Neb., till 1891. J. valdes 1888 till medlem af Nebraskas legislatur, valdes till "chief clerk of the House" 1891, omvaldes enhälligt 1893. J. flyttade till Texas 1894 och egnade sig åt landaffärer till 1896, då han återvände till Nebraska och blef redaktör för Wahoo Era. I maj 1906 sålde han tidningen. I juli utgaf han första numret af tidningen Viking, hvilken var afsedd att på engelska språket behandla svensk-amerikanska angelägenheter. Tidningen fyllde sin uppgift på ett förträffligt sätt, men erhöll icke tillräckligt understöd. Dess sista nummer utkom i aug. 1907. I okt. samma år flyttade J. till California och slog sig ned som trädgårdsodlare i Clearwater. Under 1909 egnade han en del af sin tid åt insamlande af biografiska och andra uppgifter bland landsmännen i Los Angeles och närbelägna trakter för denna bok. J. gifte sig den 31 jan. 1863 med Maria Octavia Troil. Hon afled 1890. J. gifte om sig den 15 juli 1902 med Georgia A. Tillinghast från McDonald, Pa., en literärt och musikaliskt begåfvad qvinna. I första giftet hade J. 8 barn, af hvilka

tre lefva, — en dotter bosatt i Omaha, Neb., en son i St. Louis, Mo., och en son, som är tidningsutgifvare i Wood River, Neb. En son afled i spansk-amerikanska kriget.

Johnson, F. G., köpman — San Francisco — född i Tranås, Säby församling, Jönköpings län, den 8 dec. 1863. Efter genomgången skolkurs reste han 1881 till Amerika. Stannade först i Burlington, Ia., och derefter i 2 års tid i Illinois, hvarpå han begaf sig till Denver, Colo., och erhöll anställning som biträde hos firman Skimner Bros. & Write. Han behöll denna plats i 2 år, mottog derefter anställning hos Louis Pursell och var under några års tid föreståndare för hans affär. Från Denver flyttade J. till San Francisco. Här har han haft anställning hos några af de största klädesfirmorna i staden. Efter branden 1906 började han egen klädes-, hatt- och ekiperingsaffär, F. G. Johnson Clothing Co., i no. 2558 Mission st., nära 22 st. Han har rönt en ofantlig framgång här och gör nästan lika stora affärer som de väldiga handelshusen af samma slag i stadens förnämsta affärsdistrikt. Han lägger sig särskildt vinn om att tillhandahålla goda varor och handla rätt mot hvar man. Han är hög frimurare, innehar 32dra graden, och är medlem af den svenska logen Balder, äfvensom af Scandinavian Brotherhood och National Union. Gift sedan 1891 med Amanda Jones och har 2 söner och en dotter.

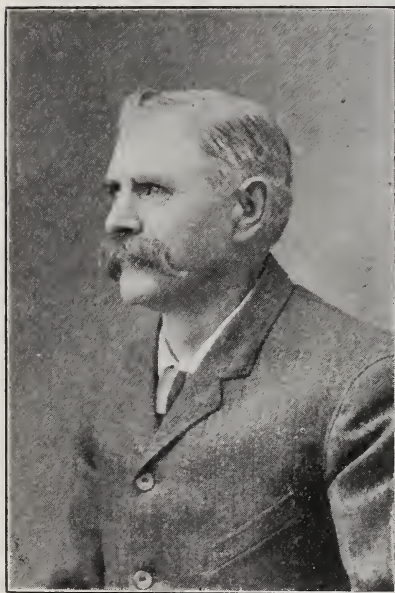
F. G. Johnson.

Johnson, mrs Fred, skådespelerska — San Francisco — född i Ljungby köping, Småland och har varit bosatt i San Francisco sedan 1884 och hela tiden tagit en verksam del i föreningslifvet och nedlagt en oerhörd mängd arbete som medlem af olika komitéer, särskildt i barmhertighetens tjenst. Hon har näml. i många år tillhört Sv. Hjelpföreningen, äfven-

som Sv. Damsällskapet, i hvilket sistnämda hon är ordförande. Medlem af Patriotiska Förbundet, alltsedan det stiftades, har hon ständigt varit en af dess ifrigaste medlemmar och der såväl som i öfriga föreningar alltid punktligt och till allas belåtenhet utfört alla henne ålagda uppdrag. Hon är medlem af Rebecka-logen Freja och har med stor talang och aldrig svikande intresse deltagit i Sv. Dramatiska Klubbens arbete. Hon har uppträdt vid alla dess tillställningar och skött sina roller på ett sätt, som vittnar om stor dramatisk begåfning. Gift sedan den 26 mars 1892 med Fred Johnson.

Mrs. Fred Johnson.

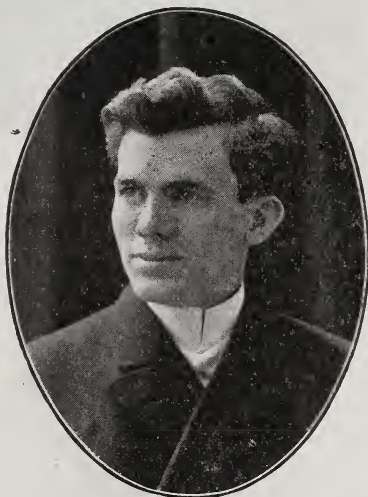
Henning Johnson.

Johnson, Henning, farmare — Templeton — född i Hornhult, Dalstorps pastorat, Vestergötland, den 22 dec. 1852. Medföljde sin fader till Amerika 1868. Efter en veckas uppehåll i Chicago fortsattes färden till De Kalb, Ill., der J. tog arbete hos en farmare för $8 i månaden och under ett års tid "slet en hund," ovan som han var vid det hårda arbetet, den starka sommarvärmen och de irländska arbetskamraternas råhet. Han fortsatte med farmarbete på

andra platser till våren 1872, då han begaf sig till Chicago, som föregående höst härjats af den stora branden. Här fick han plats hos en omnibusfirma och körde en "dubbeldäckare" i tre år, tills han en ruskig vinterdag körde omkull på den isbelagda gatan och med knapp nöd undgick en ögonblicklig död. Var derpå i 3 år spårvagnskonduktör på Lincoln ave. Fick derefter arbete vid Haish's ståltrådsfabrik i De Kalb. Ostadiga arbetsförhållanden der förmådde honom att taga plats som handelsbiträde. 1890 flyttade han till Templeton, Cal., och har alltsedan idkat jordbruk der. Gift sedan 1883 med Olga Hedberg och har 5 söner och 6 döttrar.

Johnson, J. A., sjökapten — Eureka — född i Qville, Bohuslän, den 13 feb. 1847. Kom till Amerika 1882 och var bosatt i Galveston, Tex., innan han 1888 flyttade till Eureka, Cal. J. har studerat navigationskonsten både teoretiskt och praktiskt under långa sjöfärder och har varit kapten på flera fartyg. Under de sista 14 åren har han varit kapten på ångbåtarne Alta och Antelope. Han gifte sig i Galveston, Tex. Hustrun är född i Skara, Vestergötland. Makarne J. ha 4 barn: Adolph, Teller, Adelina och Amelia.

Johnson, J. Emanuel, affärsman — Turlock — född i Högsäter, Dalsland, den 13 okt. 1879. Kom den 28 maj 1897 till Chicago. Arbetade ett par år vid Santa Fé-banan och i verkstäderna i Pullman. Studerade vid affärsinstitut i Chicago 1900. Hade i två år plats hos ett telefonbolag. Reste derpå till Oregon. Lärde fotografiyrket i Newport. Hade egen fotografiatelier der och i Toledo och arbetade sedan hos en fotograf i San Rafael, Cal. Kom 1903 till Los Angeles. Efter att ha skött en plats hos ett telefonbolag i 4 år, hade han kommissionsbyrå i bolag

J. E. Johnson.

med Fredenholm och Roumaine. 1908 flyttade J. till Turlock och började bok-, pappers- och konsthandeln Studio Store vid Broadway. Han är medlem af missionsförsamlingen och president i Y. M. C. A. i Turlock. Gift sedan 1906 med Anna Wahlberg från St. Paul Minn., och har ett barn.

Mr och mrs J. P. S. Johnson.

Johnson, J. P. S., byggmästare och kontraktör— San Francisco — född i Gräsgårds socken, Öland, den 11 maj 1851. Började vid 11 års ålder lära snickeriyrket. Reste 1871 till Quebec, Canada, och sedermera till Chicago, der han jemt och nätt undslapp med lifvet i branden 1872. Begaf sig 1874 till San Francisco och erhöll omedelbart anställning som förman hos West Coast Furniture Co. 1876 började han egen affär som byggmästare. D :t första huset byggde han åt Rud. Armstrong. Det står ännu "i trots af jordbäfningen och tidens gnagande tand." J. var en af Svenska Sällskapets stiftare och är äfven mångårig medlem af Druids. Gifte sig 1877 med Josefina Östlund från Upsala. Hon dog 1884. J. gifte om sig 1893 med Hulda Christina Roth från Hjo, Vestergötland.

Johnson, Peter, sjökapten — San Francisco — född i Helsingborg den 14 okt. 1862. Gick till sjös vid 15 års ålder. Seglade mestadels med amerikanska fartyg. Kom 1886 till San Francisco, Cal., och fick anställning hos Matson Navigation Co., som då endast egde ett fartyg. J. har stannat i bolagets tjenst alltsedan och har fört fartyg mellan San Francisco och Alaska samt för det mesta mellan San Francisco och Hawaii-öarne. Han har en liten andel i bolaget. Har eget

hem i Berkeley, 3033 Deakin st., hörnet af Webster st. Medlem af Frimurare orden, Oddfellows, Master Mariners och master Mariners Shipmasters Association. Gift sedan 1896 med Elsie Rasmussen (af dansk härkomst) och har tre barn.

Kapt. P. Johnson.

Johnson, William, fruktodlare — Kingsburg — född i Näsby, Öland, den 26 okt. 1849. Gick till sjös 1869 och fortsatte som sjöman i 6 års tid med undantag af en del af året 1874, då han arbetade i ett garfveri i New York. 1875 tog han hyra i New York och for rundt Cape Horn till San Francisco och stannade der. Han arbetade dels i staden, dels på ostronbankarna i Sansalito. Seglade äfven något på kusten. Kom 1876 till Fresno. Arbetade för farmare i 4 år. Köpte 640 acres land och odlade hvete i 6 års tid, hvarpå han sålde farmen och i början af 1880-talet flyttade till Kingsburg. Han köpte 70 acres, förlorade dem, köpte 20 acres med samma resultat. Köpte 40 acres i närheten af Fowler. Han sålde denna plats och köpte en vacker 40-acres-farm med vingårdar, trädgårdar o. s. v. 5 mil norr om Kingsburg och 2½ mil från Parlier. Flyttade på farmen i april 1906. Adressen är Parlier, Route 2. J. är medlem af sv. luth. kyrkan. Gift första gången 1883 med Mathilda Göhranson från Öland, hvilken dog 1891. Omgift 1898 med Hilma Nilson från Kingsburg. Har ett barn ur första och 6 ur andra giftet. **Porträtter finnas å nästa sida.**

Kallstrom, Charles, fabrikör — Arcata — född i Stockholm den 4 aug. 1856. Reste 1882 till Amerika och kom efter en veckas vistelse i San Francisco till Arcata. Arbetade i sågverk och takspånsfabriker. Organiserade 1894 Humboldt

Will. Johnson med familj.

Will. Johnsons farmhem.

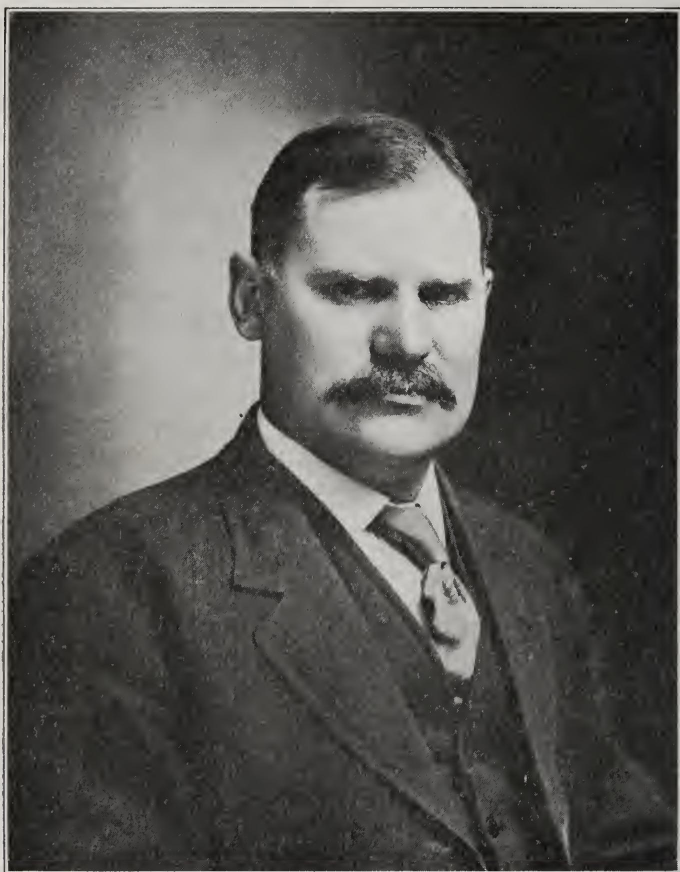
Manufacturing Co. Sålde affären 1901 och satte upp sågverk i Luffenholtz. Den 23 sept. 1908 förstörde eldsvåda sågverket och en mängd annan, K. tillhörig egendom, bl. a. en lada som kostat $3,000. K. anslår den af branden vållade förlusten till $80,000. K. är frimurare och oddfellow. Gift sedan 1882 med Amanda Olson från Stockholm och har ett barn. Två ha dött.

Kinell, Nils, jernvägstjensteman — San Francisco — född i Kila, Vermland, 1881, son till pastor A. Kinell, som efter att ha utvandrat till Amerika 1869 besökte Sverige i början af 1880-talet och återvände med sin familj till Amerika 1882 och der prestvigdes. Familjen hade varit bosatt i Pennsylvania, Florida, Nebraska, Wisconsin och Illinois, då pastor Kinell 1899 tillträdde pastoratet i Templeton, Cal. Pastor K. flyttade sommaren 1909 till Minnesota. Sonen Nils är bosatt i San Francisco, der han sedan 10 år tillbaka innehar en förmånlig anställning hos Southern Pacific-bolaget.

Kyhlberg, Hjalmar, M. D., läkare — Mariposa — född i Småland 1866. Genomgick en kurs i Chalmerska Läroverket i Göteborg. Gick till sjös 1882. När han 1886 tog afsked af sjölifvet, var han underofficer i engelska marin-transportflottan. Han begaf sig derpå till San Francisco. Efter förberedande praktiska studier inskrefs han 1891 vid California Medical College. 1893 tog han läkarexamen och var sedan någon tid professor vid akademien. Han uppehöll sig under flera år som praktiserande läkare i San Francisco och Oakland, men har de senaste åren haft sitt verksamhetsfält i Mariposa City. Gift två gånger — först 1886 med Ida Thiberg från Vestergötland. Efter hennes frånfälle omgift med Josefina Janson från San Francisco.

Kunou, Charles A., slöjdlärare, redaktör — Los Angeles — född i Stockholm den 20 juli 1865. Lärde bildhuggeri och möbelsnickeri, genomgick kurser i slöjd, studerade i folkskola och teknisk skola och reste 1888 till Amerika. Blef biträdande slöjdlärare i Boston, Mass., under öfverläraren Gustaf Larson, banbrytaren för slöjdundervisning. K. blef 1889 anställd af staten Connecticut som uppsyningsman öfver slöjdundervisningen i lärareinstituten i New Britain och Willimantic och behöll denna befattning i 5 år, hvarefter han reste till California på anmodan af Troop Academy att komma och

inrätta kurser för utbildande af slöjdlärare. Efter 2 års tjenstgöring blef K. öfverlärare i slöjd vid folkskolorna i Los Angeles. Från nov. 1908 till sept. 1909 var han derjemte redaktör för Los Angeles Tribun. Han är medlem af Sv.-am.

C. A. Kunou.

Nationalförbundet och Lyran. Han är sekr. i den förstnämda, vice-ordf. i den andra. Gifte sig 1891 med Anna Sofia Stark från Trollhättan. Är skild från henne. Har haft 2 söner. En af dem är död.

Lagercrantz, Carl Theodor, typograf, sportsman — San Francisco — född på Enge i Brunnflo socken, Jemtland, den 5 juli 1844, son till dåvarande löjtnanten, sedermera kaptenen vid Jemtlands fältjägarekår Carl August Ferdinand Lagercrantz och hans maka Christina Ulrika Piel. Efter år 1864 aflagd studentexamen egnade L. sig åt ingeniörsverksamhet till 1869, då han utvandrade till Amerika, der han på midsommardagen landsteg i New York. På den amerikanska frihetsdagen, 4 juli, anlände han till St. Croix Falls, Wisconsin, hvilken stad han var med om att göra mätningar för. Han mätte upp 40,000 acres skog för Caleb Cushing, flyttade på våren 1870 till St. Paul, Minn., hvarest han efter ett års verksamhet som biträde i en bank erhöll anställning hos Northern Pacific-bolaget som ritare och landtmätare. I början af 1873 antog han plats som ritare i Omaha, Neb., hos Union Pacific-bolaget. I oktober 1873 flyttade han till San Francisco, Calif. Hans första anställning här var hos en arkitekt. Derefter uppdrogs åt honom att göra mätningar för Sutro-tunneln i Nevada. Omedelbart efter sin återkomst derifrån i mars 1877 erhöll han plats i postkontoret i San Francisco såsom kartritare och har innehaft den samma oafbrutet allt sedan. Han har introducerat ett nytt system för uppgörande af kartor öfver de olika brefutdelningsdistrikten, hvilket system sedermera adopterats i flera andra af landets större städer. L. var en af grundläggarne af Svenska Sällskapet, som ursprungligen från sin grundläggning 1868 varit en sångförening, och han var sällskapets förste invalde president. I öfver 10 års tid var han medlem af San Francisco Flycasting Club. Han är ifrig forellfiskare, naturvän och bergvandrare. Sina sommarferier

C. Th. Lagercrantz.

använder han alltid till utflykter i bergs- och skogstrakter inom Stillahafs-staterna och har sålunda besökt Yosemitedalen, Calaveras-skogen, Lake Tahoe, Independence Lake, Pelican Bay i Oregon, Olympiska bergen och Lake Chelan i Washington, för att nämna några af de af honom mest beundrade trakterna. L. har inlagt stor förtjenst i att få Calaveras-skogen räddad undan skogssköflarnes framfart och bevarad åt folket. Hur ett af de dervarande jätteträden genom hans åtgörande kom att prydas med den svenske blomsterkonungens namn, har redan omtalats på sidan 75. L. gifte sig i dec. 1873 med Hanna Gustava Johnson, af gammal odalslägt från Kalmartrakten i Småland. I öfver 25 års tid åtföljde hon honom på hans sommarutflykter. Hon var en af de ursprungliga grundläggarne af Old Peoples Home, tjenstgjorde under en termin som dess vice-president och var hela tiden den ledande anden i dess styrelse. Hon afled den 27 mars 1907.

Dr C. J. Lander.

Lander, Charles J., M. D., läkare — San Francisco — född i Linderås, Jönköpings län, 1876. Medföljde som liten gosse sina föräldrar till Marshalltown, Ia. Deltog i det spansk-amerikanska kriget och tjenstgjorde en tid som sjukskötare. Efter krigets slut afmönstrades han i San Francisco och har varit bosatt der sedan 1899. Efter att i flera år ha haft anställning som sjukskötare, började han på hösten 1905 studera medicin. Våren 1909 aflade han läkareexamen och tog plats som läkare vid St. Mary's Hospital. Medlem af sv. luth. kyrkan, Oddfellows, Frimurare-orden, Spanish War Veterans och Alpha Kappa Medical Fraternity.

Larson, Bengt August, fruktodlare — Vinland — född i Ryssby, Kronoborgs län, den 28 dec. 1852. Kom 1872 till Boulder co., Colo. Efter att i ett halft år ha arbetat dels på jernväg, dels hos farmare, begaf han sig till Black Hawk och arbetade der sedan i en "stamp mill" 18 år. 1890 flyttade han till Templeton, Cal., köpte 27 acres jord och planterade fruktträd på en del deraf, men gräfde längre fram upp de flesta igen, sedan traktens olämplighet för fruktodling blifvit uppenbar. L. arrenderade mellan 4- och 500 acres och dref

B. A. Larsons farmhem i Vinland.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

jordbruk i stor skala till 1905, då han i okt. flyttade till Vinland och köpte 51 acres jord, hvaraf 7 voro bevuxna med gammal trädgård. Från dessa 7 acres sålde han 1907 frukt för öfver $2,500 och betalte endast $87 för plockning och körning. L:s adress är Kerman, Route no. 2. Han är medlem af sv. luth. kyrkan. Gift — första gången den 30 nov. 1877 med Kerstin Bengtson, som afled den 23 feb. 1897; andra gången den 27 okt. 1897 med Hulda Erikson. L. hade 7 barn i första giftet.

Larson, Charles Alfred, köpman — Eureka — född i Linderfva förs:g, Skaraborgs län, den 16 juli 1867. Reste 1887 till San Francisco, Cal. Arbetade i Judsons jernfabrik i Oakland 2 år och flyttade i mars 1889 till Eureka. Här arbetade han först i sågverk och sedan i 16 års tid som hamnarbetare. 1906 började han grocery-affär i no. 1907 California st. Han har eget fint hem i 638 Pratt st. och eger flera byggnadstomter. Är medlem af Frimurare-orden, Oddfellows, Knights of

C. A. Larson med familj.

Pythias, Redmen, Skandinaviska Brödraförbundet och sv. luth. kyrkan, i hvilken han tjenstgjort som diakon i 18 år och som trustee nästan lika länge. Gift sedan 1891 med Emma Anderson från Skaraborgs län och har 6 barn.

Larson, George W., juvelerare, gravör — San Francisco — född i New York den 30 april 1875. Har genomgått Cooper Institute of Fine Arts and Science och hos den berömda firman Tiffany & Co. vunnit utbildning som gravör och juvelerare. L. hade innehaft många ansvarsfulla befattningar och i flera år tjenstgjort i New York State National Guard, först som man i ledet, slutligen som kompanichef, då han för 12 år

sedan flyttade till San Francisco för att öfvertaga befattningen som superintendent för graverings- och mönsterteckningsdepartementet i Shreve & Co:s stora affär. Efter att ha innehaft denna plats i 6 år, började L. egen affär under firmanamn Larson & Co. och har under de senaste åren ej blott allt mer stadgat sitt redan förut förvärfvade anseende för skicklighet, utan äfven medhunnit otroligt mycket, — ett re-

Geo. W. Larson.

sultat, som — enligt hvad han sjelf påpekar — icke kunnat vinnas utan beslutsamhet, hårdt arbete och goda vänners bistånd. Bland de mer betydande konstverk, som L. förfärdigat, påminna vi om pokalen till drottning Victoria, minnestallrikarne till Grover Cleveland och Wm. McKinley, den å

sid. 222 afbildade pokalen till konung Gustaf 5 samt minnespenningen med anledning af presidenterna Tafts och Diaz möte i El Paso, Tex., hösten 1909. L:ns affärslokal är i no. 150 Post st. L. talar både svenska, engelska och tyska flytande och är en framstående skytt och atlet. Han är en af stiftarne af svenska frimurarelogen Balder samt vidare medlem af National Union of America, Svenska Sällskapet, Sv.-am. Politiska Klubben, Patriotiska Förbundet, Atletiska Klubben, U. S. Revolver Association, San Francisco Schützen-Verein, Shellmound Pistol & Rifle Club m. fl. föreningar. Han har af den sistnämda skytteföreningen blifvit krönt till skyttekung.

Dr Julia Larson.

Larson, Julia P., M. D., läkare — San Francisco — född i Meade, Neb., den 6 jan. 1873, dotter till lutherske pastorn derstädes, L. G. Larson. Efter fullbordade folkskolestudier ingick hon vid Bethany College i Lindsborg, Kans., och tog afgångsexamen derifrån 1891. Inträdde 1896 i medicinska afdelningen af Californiauniversitetet och aflade läkareexamen i maj 1900. Hon var i 3½ år läkare vid lasarettet för barn och qvinnor i San Francisco och har alltsedan fortfarit att verka som praktiserande läkare i San Francisco. Hon har sin mottagningsplats och kontor i no. 240 Dolores st. Hösten 1909 utnämdes hon till medlem af den qvinliga läkarestaben vid Childrens Hospital. Under den literära föreningen Idunas lifstid var hon en af dess verksammaste medlemmar och tjenstgjorde som dess protokollsekreterare. I diskussioner ådrog hon sig ofta uppmärksamhet genom sitt goda omdöme och skarpsinne.

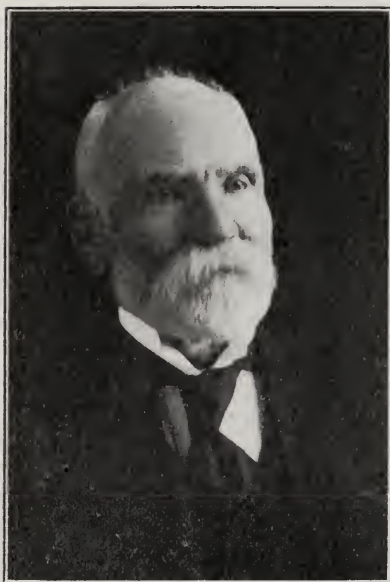
Larson, Louis, hyrkusk — Arcata — född i Sunne, Vermland, den 14 sept. 1868. Kom 1888 till Eureka och arbetade

ett år i sågverk. Flyttade derpå till Arcata. Sysslat mest med skogsarbete, men har äfven haft farm i Bayside. Har sålt denna och köpt en annan på 17 acres. Började 1909 hyrkuskstall i bolag med J. E. Olsen. Är medlem af Oddfellows och Eagles. Gift sedan 1904 med Anna Larson från Långaryd, Småland, och har 2 barn.

Leuvenmark, Joseph, höjddykare — San Francisco — född i Stockholm 1860. Vann rykte som verldens förnämste höjddykare, sedan han 1891 i Kansas City hoppat från ett 82 fot högt torn. I början af 1894 kom han till San Francisco med anledning af den då pågående Midvinterutställningen. Den 11 mars gjorde han ett hopp från ett 75 fot högt torn i Harbor View-parken, beskådad af en talrik menniskomassa. Samma afton fick han blodstörtning och förbjöds af dr Westerberg att uppträda den 18 mars, såsom han annonserat sig ämna göra. L. lät emellertid ej afråda sig. Den 18 var han på platsen och företog några förberedande öfningar före den till kl. 3 utsatta förevisningen. Han fick flera förfärliga anfall af blodstörtning och afled på sin namnsdag den 19 mars 1894. Den 21 begrofs han i Laurel Hill Cemetery af prof. C. M. Esbjörn. L. var en af de vänsällaste naturer, oförarglig, gladlynt, full af lustiga infall och komiska berättelser. Hans lifsfarliga yrke, understödt af högt lefnadssätt, blef orsaken till hans förtidiga död. Att han hade afundsmän, som sökte förbittra lifvet för honom, framgår af följ., af honom sjelf i Vestkusten för den 27 feb. 1894 införda utmaning: "En viss herr Ericson, som påstått sig ha hoppat 90 fot, och S. Lundblad, som påstår sig utan fara kunna hoppa från hvad höjd som helst, erbjudas $50, om de kunna hoppa från Leuvenmarkska tornet i Harbor View Park." Det säger sig sjelft, att de två skräflarne icke upptogo utmaningen.

Le Veau, A. M., prest — San José — född i Malmö den 11 sept. 1851. Kom till Amerika i maj 1870. Arbetade på jernvägsbygge i Michigan. Inträdde 1873 vid Augustana College i Paxton, Ill Tog afgångsexamen från läroverket 1880 och blef samma år prestvigd. Var pastor i Salina, Kans., 3 år, i Assaria, Kans., 3 år och reste i okt. 1886 till California, der han den 23 jan .1887 stiftade församling i Oakland, efter att redan den 19 dec. 1886 och den 1 jan. 1887 ha hållit gudstjenst der. Redan den 1 mars 1887 hade han skaffat pengar nog att betala för kyrkan. L. stannade som pastor i Oakland till okt. 1897, då han öfvertog pastoratet i Riverside. Han befriade

församlingen der från en skuld af $2,500. Sedan 1900 har han varit pastor för församlingen i San José. 1889 stiftade han församlingen i Eureka. Han har varit ordf. och kassör i California-konferensen. Under sin verksamhet i Oakland utgaf han tre tidningar, först Herderösten, sedan Fridsbudet och slutligen Kosmos. Han satte, tryckte och expedierade sjelf alla tre. Han har skrifvit flera dikter och utgifvit en af dem, betitlad Nordbon i Amerika, i särtryck med illustrationer. Han är mycket road af astronomi och andra grenar af naturvetenskapen och har hållit flera vetenskapliga föredrag. Gift sedan 1880 med Ellen Larson från Moline, Ill., och har tre barn. Två ha dött.

T. Linck.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

Linck, Theo., f. d. posttjensteman — San Francisco — född i Stockholm den 2 april 1832. Erhöll efter slutade skolstudier anställning på ett handelskontor. Han hade en farbror, som i många år fört befäl på Stockholmsfartyg. Med honom gjorde han en resa till Ostindien och två till Brasilien. I Pernambucco insjuknade L. i feber och måste på ett lasarett afbida sitt tillfrisknande. Derpå reste han till New York, mönstrade på ett amerikanskt klipperskepp och kom till San Francisco i maj 1853. Härifrån företog han en resa till Alaska och en till Söderhafsöarne med ett handelsfartyg, som utbytte varor med infödingarne. 12 öar, tillhörande 3 ögrupper, besöktes. Efter återkomsten till San Francisco begaf L. sig till guldgrufvorna i Shasta och Trinity counties. 1863 erbjöds han af ett San Francisco-bolag att öfvertaga öppnandet af en grufva i Humboldt, Nevada. Hösten 1868 måste han för sjuklighets skull begifva sig till San Francisco. Han låg länge under läkarevård. Derpå reste

han till Sverige och kom till Stockholm julen 1869. Den 1 feb. 1871 återvände L. till Amerika. Efter att ha genomrest en del af staterna, stannade han en tid i Denver, Colo., och kom slutligen på hösten 1874 till San Francisco. 1875 erhöll han anställning i postverket. Efter 30 års trogen och trägen tjenstgöring der inlemnade han på hösten 1905 sin afskedsansökan, hvilken beviljades, hvarjemte L. hedrades med en vacker rekommendations- och tacksamhetsskrifvelse. L. är oddfellow sedan 1877 och var en af stiftarne af Svenska Sällskapet. Han gifte sig 1883 med Anna Sofia Holmgren från Stockholm och blef enkling våren 1905.

Lind, Emil J., skräddare — Los Angeles — född i Östra Husby, Östergötland, den 5 april 1861. Lärde skräddareyrket i Norrköping. Kom vid 15 års ålder till hofskräddare Kæding i Stockholm. Reste under 2 års tid på statsstipendium i England, Ryssland och Tyskland och återkom 1882. For 1883 åter genom Europa. Blef reseombud för en London-firma och kom i denna egenskap 1884 till Amerika. Arbetade ett år i New York och sedan i Buffalo, San Francisco, Denver och Los Angeles, hvarest han nu varit bosatt sedan jan. 1889. Gift första gången 1887 med Nellie Hagquist; andra gången 1905 med Hanna Nilson från Småland. Har 2 barn ur första giftet.

Lindblom, Erik O., grufegare — Oakland — född i Dalarne den 27 juni 1857, son till en skolmästare. Lärde i sin ungdom skrädderiyrket och genomvandrade en stor del af Europa. 1886 reste han till Amerika. Han arbetade i sitt yrke i Oakland, Cal., vid den tid då ryktet om guldfynden i Kotzebue spreds öfver landet. Den 27 april 1898 inskeppade L. sig som sjöman på barkskeppet Alaska, kapten B. Cogan, som förde passagerare och deras utrustning till de nya guldfälten. Då fartyget kom till Indian Point på Sibiriens kust, fick L. höra, att ryktet om de stora guldfynden var öfverdrifvet. Kapten Cogan förde sitt fartyg till Grantly Harbor, i tanke att der invänta gynsam väderlek. Den 5 juli sände han några af sjömännen, L. bland dem, i land efter vatten. L. passade på tillfället och rymde. Han hade för afsigt att söka leta sig fram till den mer än 100 mil aflägsna handelsstationen Vid Golovin Bay. På tredje dagen af sin vandring mötte han en ensam guldgräfvare, som rådde honom att genast återvända. L. följde rådet. Kommen inom synhåll för fartyget och rädd för att bli upptäckt af kaptenen eller besättningen, hade han den stora lyckan att möta en eskimåhöfding vid

namn Promarshuk, hvilken hade en stor båt, med hvilken han jemte sin familj just stod i begrepp att anträda en handelsresa till Golovin Bay. Han tog L. med sig i båten och gömde honom bland en hop djurskinn. Båten passerade förbi kapten Cogans fartyg på helt kort afstånd, men L. blef icke upptäckt. Glad var han dock, när han hunnen utom synhåll för detsamma kunde krypa fram ur sitt gömställe, der han nästan qväfts af stanken från skinnen. Under ett uppehåll, som båten gjorde den 27 juli vid Egoshoruk - floden (nu känd under namnet Snake River, samma plats der staden Nome nu är belägen), upptäckte L. guld i sanden och omtalade detta vid ankomsten till Dexters handelsbutik vid Golovin Bay. Dexter ville genast skicka honom tillbaka till fyndorten, men L. föredrag att mottaga en honom af N. O. Hultberg erbjuden anställning, som gaf honom tillfälle att söka efter guld vid olika vattendrag. Efter att ha gjort undersökningar i sällskap med Haglin, Brynteson och Jafet Lindeberg vid Mystery Creek och Fish River, utrustade L. i bolag med de två sistnämda en mycket enkel farkost, i hvilken de seglade längs kusten i stormigt och regnigt väder, tills de den 15 sept. anlände till

Mr och mrs E. O. Lindblom.

Snake River. Den 22 sept. och följande dagar gjorde de flera fynd, hvarpå de återvände till Golovin Bay. Här blefvo de bekanta med en gammal guldgräfvare vid namn Gabe Price, som just ankommit från Kotzebue Sound. Han klargjorde för dem lagens bestämmelser rörande organiserandet af nya grufdistrikt. Det var nödvändigt, att de hade med sig flera personer, innan de kunde organisera ett nytt distrikt. De förtrodde sig derför åt Price, dr Kittelsen, renvaktaren Tornensis samt Haglin. Hela sällskapet begaf sig till Nometrakten och utstakade claims. Ehuru vintern redan stod för dörren och marken var frusen, gjorde de en enkel guldvaskningsmaskin och försökte sin lycka. På tre timmar togo Lindblom, Lindeberg och Brynteson ut guld till ett värde af $166. Några dagar derefter hade sällskapet tagit ut mer än $1,500 i guldsand, hvarefter de alla återvände till Golovin Bay och gjorde förberedelser för följande vårs arbete. Fynden vid Nome voro ofantligt värdefulla. Lindblom, Lindeberg och Brynteson organiserade bolaget Pioneer Mining Co., hvari L. eger en tredjedel. Han har en tredjedel i Latona Bay Mining Co. och är delegare i flera andra grufföretag. I Parral, staten Chihuahua i Mexico, är han ensam egare af vattenverket, elektriska ljusledningen, telefon- och spårvägssystemen. I British Columbia eger han Davis & Ward Milling & Lumber Co. Han är aktieegare i Hanford Electric & Irrigation Co., i Lumber Exchange Bldg och Mechanics Exchange Bldg i Spokane, i Scandinavian American Bank och Hotel Washington i Seattle, vidare i Big Bend Light & Power Co. i östra Washington. Han eger fastigheter i San Diego, dito i Oakland, bl. a. den ståtliga Golden Gate-byggnaden, i hvilken han har sitt hem. Han var en af grundläggarne af Svenska banken i San Francisco och af frimurarelogen Balder. Han försträckte kapital till åstadkommande af Svenska Byggnaden och är hedersledamot af Svenska Sällskapet. Han är medlem af nästan alla svenska föreningar, kassör i Balder. Han är medlem af Shriners. Föreningarne ha fått många skänker af honom. Efter ett otillfredsställande första äktenskap är han nu lyckligt omgift med en begåfvad och intelligent dam, Hanna Ulrika Sadie Sparman från Oakland, hvilken följer honom på alla hans vidsträckta affärsresor och utflykter.

Lindegren, Gustaf, kommissariat-föreståndare — San Francisco — född i Marstrand, Bohuslän, 1867. Genomgick Elementarskolan derstädes. Reste 1890 till Amerika och kom

1891 till San Francisco, hvarest han genast erhöll anställning hos den stora firman Goldberg & Bowers. Han qvarstod der 5 år, hvarefter han fick plats i Palace Hotel och inom kort befordrades till inköpare af alla förnödenheter, som behöfdes för hotellet. Efter den stora branden 1906 erhöll han befattning som föreståndare för både Fairmount och Palace-hotellets kommissariat eller byrå för anskaffande af matvaror och andra förnödenheter. L. är mångårig medlem af Sv. Sällskapet och medlem af svenska frimurarelogen Balder. Gift sedan 1899 med Jennie Hedberg från San Francisco, den välkända sångerskan, dotter till A. Hedberg. Makarne L. ha en son.

G. Lindegren.

A. Th. Lindgren.

Lindgren, Axel Theodor, bankkassör — Kingsburg — född i Lindsborg, Kans., den 10 feb. 1872, son till S. P. Lindgren, som var sekreterare för det första svenska landbolaget, som bebyggde trakten. L. reste till Kingsburg, Cal., på våren 1889. Fadern kom dit på hösten samma år. L. var med om att organisera Skandinavi-

ska Brandstodsbolaget och var dess förste sekreterare. Deltog i organiserandet af Linnea Packing Co. och arbetade i detsamma tre år. I juni 1904 organiserades banken i Kingsburg, och L. blef dess kassör och sekreterare, hvilken befattning han fortfarande innehar. Han eger 10 acres i stadstomter, gränsande intill högskolan. Eger vidare en 40-acres-farm. Har eget hem i staden. Är medlem af sv. missionskyrkan och kassör i handelskammaren. Gift sedan juni 1906 med Selma Elizabeth Snoren från Minnesota och har en son.

Lindgren, M. E., fastighetsmäklare — Kingsburg — född i Chicago den 25 nov. 1867, broder till den föregående. Kom 1871 till Lindsborg, Kans. Genomgick affärskurs vid Bethany College. Reste på hösten 1888 till Kingsburg och stannade der till 1903, då han flyttade till Turlock. Köpte 60 acres och var farmare till 1908, då han arrenderade ut farmen samt återvände till Kingsburg och började fastighets- och försäkringsaffär den 1 juni 1908. L. tillbragte somrarne 1899 och 1900 i Nome, Alaska. Han är medlem af sv. missionsförsamlingen. Gift sedan den 19 dec. 1900 med Esther Hallner, dotter till A. Hallner i Turlock. Makarne L. ha tre söner: Earl Ebenezer, David Emanuel och Ivar Daniel Andrew.

Lindgren, N. G., maskinist — Oakland — född i närheten af Laholm, Halland, den 13 maj 1863. Efter genomgången skolkurs studerade han bokhålleri och var i 4 år bokhållare i Halmstad. 1886 reste han till Amerika. Vistades i 5 år i San José, Cal., der han lärde maskinistyrket, men senare äfven hade restaurant. Från San José flyttade han till San Francisco och 1894 derifrån till Oakland, hvarest han alltsedan haft plats som förste maskinist vid Bay City Flour Mill. Han har eget hem: 545 22 st. Medlem af Oddfellows och Woodmen, i hvilka han beklädt flera förtroendeposter. Vid Sv. Sällskapets i Oakland bildande valdes L. enhälligt till dess förste ordf. och har i många år varit dess finans-sekreterare. Har likaledes i många år varit sekr. i Pol. Klubben. Har varit v. ordf. i Patr. Förbundet. Gift sedan den 10 jan. 1893 med Alma Anderson och har 2 söner. **L:s porträtt finnes på sidan 225.**

Lindström, A. O., naturopatisk läkare — San Francisco — född i Stockholm 1862. Studerade i Stockholm, Upsala. Ultuna Institut, Gymnastiska Institutet m. m. Vid jubelfesten den 15 nov. 1876 med anledning af 100-årsminnet af P. H.

Lings födelse belönades L. af Kongl. Gymnastiska Central-Institutet för utmärkt skicklighet i gymnastik. Blef 1877 medlem af Stockholms Gymnastikförening. 1884 förvaltade han sin faders egendom, säteriet Finstaholm i Upland. 1885—1891 egde och bebodde han säteriet Löfås i Elfsborgs län. Var 1889-91 landstingsman i Elfsborgs län och direktör i dess brandstodsbolag. Reste på sommaren 1893 till verldsutställningen i Chicago och på hösten till San Francisco, der han öppnade Institut (Lindstrom Institute) för svensk sjukgymnastik och massage samt medicinska och elektriska bad. Institutet har alltsedan fortgått och under årens lopp svingat sig upp till ett af de förnämsta i landet. 1903 tog L. till kompanjon sin mångårige medhjelpare, dr A. Einarson, välkänd gymnast från Stockholm. Institutet är beläget i no. 1515 Scott st. Genom L:s och några få andras förenade ansträngningar har den svenska sjukgymnastiken blifvit af Californias lagstiftande församling erkänd och likställd med den medicinska läkekonsten. L. var den förste, som här i landet introducerade de svenska ramieunderkläderna. De säljas nu öfver hela Amerika, och deras införsel har gifvit upphof till en lofvande industri. The International Fibre Co. har 25 afbarkningsmaskiner, som arbeta på fälten i södra California, der vildhampan (Sesbania-plantan) växer. För. Stat:a ha under de sista 3 åren importerat hampfiber och andra fibersorter för 70 mill. doll. årligen. Som hampa och ramie trifvas bra i California och kunna med fördel odlas, är det antagligt, att För. Stat:a om några år ej längre behöfva importera någon fiber. L. har vid flera tillfällen uppträdt som tidningskorrespondent och

Dr A. O. Lindström.

lemnade särskildt efter branden utförliga och sakrika skildringar om den samma i bref till Öresunds-Posten. Han har gjort tre Sverige-resor, näml. 1897 (då han skref om den stora Stockholms-utställningen i bref till Vestkusten), 1902 och 1908, då han tillsamman med red. Alex. Olsson öfverlemnade silfverpokalen från California-svenskarne till kung Gustaf. (Se illustrationen på sidan 222). Han är medlem af frimurarelogen Balder och Sv. Sällskapet och har flera år varit dess ordf. Han har skänkt flera hundra böcker till dess bibliotek och skaffat det 2,000 böcker genom donation från Sverige, såsom nämts på sidan 214. Han var grand marshal på svenskarnes dag 1894.

Lindström, Louis, skräddare — San Francisco — född i Jerna socken, Dalarne, den 1 dec. 1867. Medföljde som liten gosse föräldrarne till Utmeland och senare till Vestmanland. Kom vid 15 års ålder i skräddarelära. Vistades i Upsala och i Gefle, innan han 1885 reste till Chicago. 1886 flyttade han till Minneapolis och bodde derpå i Denver. Kom 1889 till Seattle, Wash., och 2 år senare till San Francisco. Efter någon tids vistelse i Colorado slog han sig 1892 på allvar ned i San Francisco. Hösten 1901 öppnade han damskrädderiaffär. Han har sin affärslokal i no. 251 Post st. och sysselsätter en mängd arbetare. L. är musikaliskt begåfvad. Har varit sångledare, spelar guitarr skickligt. Medlem af sv. baptistkyrkan och oddfellowföreningen. Gift sedan den 20 juni 1905 med Elizabeth Rundberg och har en son.

Lindström, N. P., fastighetsmäklare — Stockton — född i Sverige omkring 1846. Han tillbragte flera år i Norge, innan han utvandrade till Amerika. Han bosatte sig som nybyggare i Minnesota, arbetade tidtals som snickare och byggmästare, flyttade 1896 till California och slog sig ned i Stockton. Han spekulerade litet i jordegendom, hade god framgång och kom så på tanken att anlägga en svensk koloni. Han reste till Minnesota och höll föredrag om California och visade bilder härifrån. Till plats för kolonien utvalde han ett område vid Escalon, 20 mil från Stockton. Kolonien kallade han New Sweden. Några landsmän kommo och köpte land der, men L:s svaga helsa gjorde det omöjligt för honom att vidare fullfölja sin plan. Den 3 sept. 1906 afled han i sitt hem i Stockton, efterlemnande hustru och 2 fullvuxna söner. L. var en genomhederlig sanningssökare och forskare. Fördragsam var han med allt utom humbug. Det var han, som

fångade och befordrade till laglig näpst förre presten A. F. Lindquist, sedan denne under en mängd namn (Segerborg, grefve Piper, löjtnant Uddengren m. fl.) i ett par års tid bedragit landsmän öfverallt i vestkuststaterna.

Lundahl, Charles Victor, urmakare — Turlock — född i Fort Dodge, Ia., den 28 dec. 1873. Var butiksbiträde i Sverige, innan han 1903 reste till Amerika och slog sig ned i Turlock som affärsman. Han är delegare i bolaget Cunningham, Lundahl Co., som har stor klädes-, sko- och juvelhandel. L. sköter den sistnämda afdelningen. Han är medlem af Knights of Pythias. Gift sedan 1908 med Clara Powell från Turlock.

V. Lundahl.

Lundahl, Victor, tunnbinderiförman — San Francisco — född i Forsås socken, Kalmar län, den 14 mars 1869, der fadern var jordbrukare. Reste 1889 till Amerika och kom den 27 aug. till San Francisco. Fick genast anställning hos California Barrel Co., den största tunnbinderiaffär på kusten och den enda i San Francisco, i hvilken någon svensk är anställd. Den eger en fabrik i Arcata. 1899 blef L. befordrad till förman. Han är äfven aktieegare i bolaget. Har eget prydligt hem, no. 936 Noe st. Är frimurare och medlem af Svenska Sällskapet. Gift sedan aug. 1896 med Christina Hammar från Veby, Skåne, och har en dotter.

Lundberg, John Ephraim, affärsbiträde — Arcata — född i Långaryd, Småland, den 25 sept. 1867. Reste 1883 till Ludlow, Pa., och våren 1887 till Arcata, Cal. Var till en början skogsarbetare, men har sedan 1890 haft anställning i Brezards stora affär. Medlem af Oddfellows och Foresters. Gift sedan 1893 med Maria Duse från Gotland och har haft 3 barn, af hvilka två lefva.

Lundin, August, köpman — Oakland — född i Linneryd, Kronobergs län, den 26 nov. 1861. Reste 1878 till Stillwater, Minn., och 3 år senare till Minneapolis, der han tog plats i groceryaffär. 1891 for han till Spokane, Wash., och hade der egen affär till 1894, då han sålde den och flyttade till Oakland, Cal. Här hade han i 12 år anställning hos Olson Co. Började 1906 egen groceryaffär i 1152 7 st. Medlem af sv. luth. kyrkan, Frimurare-orden, Woodmen of the World och Svenska Sällskapet. Gift sedan 1891 med Amanda Peterson från Uddevalla och har en dotter.

A. A. Lundquist.

Lundquist, Axel Alfred, kartritare — San Francisco — född i Karlskrona, Bleking, den 2 april 1865, der fadern var pelsvaruhandlande. Genomgick Elementarläroverket och aflade studentexamen 1885. Genomgick kanslistaten. Var tillförordnad länsman i Ronneby 1886. Inlade ansökan vid olika verk, men fann väntan för lång och reste efter en tur genom Sverige till Amerika 1887. Fick anställning hos arkitekten Hallberg i Chicago och derefter hos andra firmor, bl. a. Rand McNally & Co. Var äfven en tid massör hos en millionär. Reste på hösten 1888 till San Francisco. Hade till en början olika platser hos arkitekter, landtmätare m. fl. Blef derpå förste ritare hos Dakin Publishing Co. och stannade der till okt. 1895, då han antog en förmånligare anställning hos Sanborn Map Co. Han har hos denna firma befordrats till superintendent för dess kuststatsdepartement och har under sig en arbetsstyrka af omkring 30 personer. Under årens lopp har L. lyckats gifva anställning åt ej så få landsmän. L. är en god sångare. Har eget hem i Mill Valley. Är direktör i Svenska banken, medlem af och sekr. i svenska frimurarelogen Balder samt medlem af Svenska Säll-

skapet. Han har varit dess sekreterare i många år och är nu vice-ordf. Som finansielt ombud vid åstadkommandet af kapital till Svenska Byggnaden inlade han stor förtjenst. Gift sedan den 2 april 1889 med Agnes Rydström, dotter till förvaltaren Rydström vid flottan i Karlskrona. Makarne L. ha 2 söner och 2 döttrar.

Lundström, Albert, uppfinnare — San Diego — född i Vestervik den 2 juni 1860. Reste vid 15 års ålder till Sundsvall och ett år senare till Stockholm, der han arbetade som skräddare. Efter flera års vistelse i Tyskland kom han 1887 till Amerika. Uppehöll sig i Nova Scotia flera år, i Kansas City o. s. v. och kom 1906 till San Diego. 1908 besökte han Frankrike och Tyskland. L. eger 4 öar öster om Halifax, är sekr. i ett grufbolag och har patent i Canada och För Stat:a på två uppfinningar — en spis och en koffert, som kan slås upp och förvandlas till hylla, skrifbord, byrå, garderob. Dess namn är "transformable camping trunk." L. är frimurare, oddfellow, knight of Pythias m. m.

K. A. Lundström.

Lundström, Knut A., hattfabrikör — San Francisco — född i Klara församling, Stockholm, den 12 maj 1861, der fadern var hattfabrikör. L. lärde hans yrke och reste 1877 till England samt stannade der tre år. Efter ett besök i Sverige, som räckte ungefär ett år, reste han åter till England och stannade der åter lika länge som första gången. Den 4 juli 1884 kom han till Amerika och den 16 juli till San Francisco. Efter att ha haft anställning hos ett par olika firmor började han 1886 egen affär vid Sutter st. I 5 år hade han hattfabrik der, hvarefter han flyttade den till Geary st. och öppnade butik i no. 605 Kearny st. Längre fram började han affär äfven vid Market st. Hans affärsplatser förstördes i den stora branden

1906, men icke hans företagsamhet. I närvarande stund eger han den största hattfabriken på Stilla hafskusten samt 4 hattbutiker: 64 och 1164 Market st., 605 Kearny st. och 2640 Mission st. Fabriken är belägen i no. 61 City Hall ave. Hur vidt kända och använda Lundströms hattar äro, framgår af följ. lilla episod, som tilldrog sig i San Francisco sommaren 1909. Skrifvaren af dessa rader stod och språkade med några vänner. Vi voro 8 i sällskapet. Rätt som det var, ryckte en af sällskapet hatten af sitt hufvud och ropade: "Jag har en Stetson-hatt." Lika snabbt svarade jag med att taga af min hatt och säga: "Jag har en Lundström-hatt." "Så har jag," ropade en annan. "Jag med," inföll en tredje. Det befans, att i sällskapet funnos 7 Lundström-hattar mot en Stetsonhatt, som dock äfven är ett vida bekant fabrikat. L. är bosatt i Ross Valley, der han eger ett beqvämt hem. Han har besökt Sverige flera gånger. Har i San Francisco flera gånger talangfullt uppträdt som skådespelare i Dramatiska Klubbens föreställningar. Är medlem af Svenska Sällskapet (i hvilket han äfven varit ordförande), Skandinaviska Sällskapet (hvars sekreterare han varit), National Club (hvari han i flera år tjenstgjort som kassör), National Union, Frimurare-orden m. fl. Gift sedan den 16 nov. 1887 med Catharine Bates och har 3 söner och 3 döttrar.

Vice-konsul N. Malmberg.

Malmberg, Nils, målare, vice-konsul — San Diego — född i Helsingborg, Skåne, den 14 aug. 1868. Började vid 16 års ålder lära faderns yrke (fadern var maskinist). Reste 1889 till Amerika och kom efter ett par månaders vistelse i Marcus, Ia., vid jultiden till San Diego. Här fick han arbete som målare. 1894 började han taga kontrakt på måleriarbeten. Han har haft hand om sådana arbeten som målningen af Sefton-bygg-

naden, Isis-teatern m. fl. och har sedan 1900 haft under sitt öfverinseende all målning i teosofkolonien i Point Loma. Han eger en stor byggnad, no. 3435 C st., mellan 25 & 26 sts. Han har varit medlem af stadsstyrelsen och utnämdes till svensk vice-konsul den 12 sept. 1908. Han innehar 32dra graden i Frimurare-orden, är trustee i Skand. Sällskapet, desslikes medlem af Oddfellows, Rebecka-orden, Master Painters Ass:n och San Diego Builders Exchange, som han var med om att stifta. Gift sedan 1896 med Edith Holmquist från Salina, Kans., och har en son, John Walden.

Malmquist, C. L., maskinist — Oakland — född i Vissnum, Vermland, den 17 juli 1863. Lärde maskinistyrket och reste till Amerika 1884. Stannade i New Haven, Conn., till 1887, då han flyttade till San Francisco. Arbetade i Union Iron Works i 10 år. Flyttade till Oakland 1897. Har sedan dess arbetat i flera maskinverkstäder, de sista 4 åren i S. P.-verkstäderna i Oakland. Har eget hem i 1221 Adeline st. Är medlem af sv. luth. kyrkan, Svenska Sällskapet och Machinists Union. Var en af Svenska Sångsällskapets stiftare. Gift sedan den 17 juli 1895 med Maria Anderson från Vermland och har en dotter.

Matson, William, affärsman, skeppsredare, konsul — San Francisco — född i Bohuslän 1850. Lemnade Sverige som sjöman 1864 och ankom första gången till Amerika (New York) 1866. Han har vistats i San Francisco och på Stilla hafskusten sedan 1867. Vid 21 års ålder var han kapten på fartyget William Frederick. Han har byggt tremastade skonerten Emma Claudina och briggen Lurline 1882 och senare köpt barkskeppen Harvester, Annie Johnson, Santiago (från White Star-bolaget) och Rhoderick Dhu samt fullriggade skeppen Marion Chilcot och Falls of Clyde, äfvensom oljeskeppet Monterey. År 1901 organiserade han Matson Navigation Company, hvilket under hans skickliga och insigtsfulla ledning vunnit en storartad utveckling. Det började med att ega några få segelskutor. I dag eger det fyra stora ångbåtar och ett dussin segelfartyg. Dess senast byggda ångbåt, hvars namn är Wilhelmina, kostade nära en million dollars. Bolagets flotta är sysselsatt med att från San Francisco och Seattle föra olika slags varor till Hawaii-öarne, dels förnödenheter till sockerbruken, dels lifsmedel till öarnes befolkning, samt att på återfärden från öarne forsla socker och tropiska frukter, såsom bananas, pineapples m. fl. Ångaren Hilonian

med en drägtighet af 2921 tons för passagerare och frakt mellan San Francisco och Honolulu. Ångarne Enterprise och Lurline om resp. 2675 och 5928 tons drägtighet äro liksom Hilonian utrustade med elektrisk belysning, trådlös telegrafering, "cold storage" och alla moderna tillbehör och beqvämligheter. Hilonian har platser för 30 passagerare, Enterprise för 25 och Lurline för 60. Befälhafvare på Hilonian har länge varit kapten Peter Johnson, hvars porträtt och biografi finnas å sidan 347 i denna bok. Nu är han befälhafvare på Wilhelmina. Enterprise föres af kapt J. O. Youngren från Öland. Hans biografi och porträtt återfinnas i slutet af boken. Kapt. Chas. Rock (helsingborgare liksom kapt. Johnson) har i många år fört ett af bolagets barkskepp. Han är äfven aktieegare i bolaget och har både som kapten och föreståndare för utrustnings- och förnödenhetsdepartement e t gjort bolaget stora tjenster. Hans biografi och porträtt äro införda längre fram i boken. Ganska många af bolagets segelfartyg ha svenskar till befälhafvare. Alltsedan bolagets organisering har M. köpt och sålt segelfartyg och ångare och tjenstgjort som bolagets president. Han är utanför affärskretsarne mestadels känd såsom kapten Matson af Matson Navigation Co., men har äfven på andra områden bedrifvit en så framgångsfull verksamhet, att han väckt det största uppseende öfverallt bland affärsmän. I många år har han egnat stort intresse åt statens oljeproduktion och oljetransportering. Redan 1896 organiserade han Commercial Petroleum Co., och i dag är han president i fyra olje-bolag, alla organiserade af honom sjelf. 1902 organiserade han Pacific Oil Transportation Co., 1904 Coalinga Oil Transportation Co. samt byggde en 118 mil lång rörledning från Coalinga till Monterey. Arbetet med

Konsul, kapten William Matson.

nedläggandet af de 6 tum tjocka rören började den 6 juni 1904 och fullbordades den 9 okt. samma år. Pumpningen af olja genom dem började den 1 nov., och den 9 nov. lastades oljan på fartygen. Denna rörledning är den näst största i California. Den största anlades af Standard Oil-bolaget. M. har äfven köpt en 40 mil lång rörledning mellan Santa Maria och Gaviota i Santa Barbara co. 1905 sålde han sin oljeaffär till Associated Oil Companies för $3,450,000. Detta var en betydelsefull seger efter en skarp strid med mäktiga rivaliserande bolag, och det var denna transaktion, som mer än något annat drog affärsverldens blickar på M. och skapade hans af-

Matson Navigation Co:s skeppsdocka i Honolulu.

färsrykte. Hans fosterland visade honom och hans affärsskicklighet erkännande genom att hedra honom med utnämning till Sveriges konsul på Stilla hafs-kusten. M. är direktör i de mest ansedda affärsorganisationer i San Francisco, såsom Merchants Association, Cal. Promotion Committee, Chamber of Commerce, i hvilken sistnämda han i många år varit trustee och för närv. är 2dre vice-president och ordf. i hamn- och sjöfartskomitén och finanskomitén. Han är direktör i sv.-amer. banken, medlem af Pacific Union Club, Bohemian Club m. fl. Han har deltagit i grundläggandet af sådana mäktiga bolag som Honolulu Plantation Co. (kapital

5 mill. doll.), Paahau Sugar Co. och National Ice Co. (kapital 3 mill. doll.) och är direktör i det förstnämda, hvilket liksom Paahau-bolaget har sitt verksamhetsfält på Hawaii-öarne. Han är president i andra bolag, såsom Matson, Lord & Belser Co., inkorporeradt 1905 i San Francisco. Detta bolag, som har sitt affärsfält på Filippinerna, innehar för närv. ett regeringskontrakt på 3 mill. dollars att anlägga ett vattensystem i staden Manila. Utan vice-konsuln, dr Fr. Westerbergs välvilliga och ihärdiga medverkan hade det troligen varit omöj-

Svenska konsulatet i San Francisco.

Konsul Matson längst till venster, vice-konsuln dr Westerberg längst till höger.

ligt att anskaffa M:s biografi och porträtt för denna eller någon annan bok eller publikation. Lika naturligt som det faller sig för M. att handskas med de vidlyftigaste affärsproblem, lika förskräckt är han för allt, som åsyftar bekantgörandet af hans bragder genom tryckpressen. På det örat vill han icke höra. "Det har," skref dr Westerberg, då han sände mig of-

vanstående uppgifter om M., "tagit mig mer än ett år att öfvertala honom att gifva mig sitt porträtt till publicering. Jag ville dock icke släppa mitt tag, ty på samma gång som M. är känd och högaktad af alla "hafvets arbetare" på denna kust, så fins det en mängd af hans landsmän, som icke träffat honom, men helt naturligt äro nyfikna att i en bok sådan som denna finna porträttet af denne man, som genom egen kraft och duglighet svingat sig upp till anseende och rikedom, och som efter att ha lemnat sitt fädernesland Sverige såsom en fattig sjömansgosse, nu representerar detsamma såsom konsul i San Francisco med ett distrikt, innefattande staterna California, Oregon, Washington, Idaho, Utah och Nevada samt territorierna Arizona och Alaska — ett område tio gånger så stort som hela Sverige."

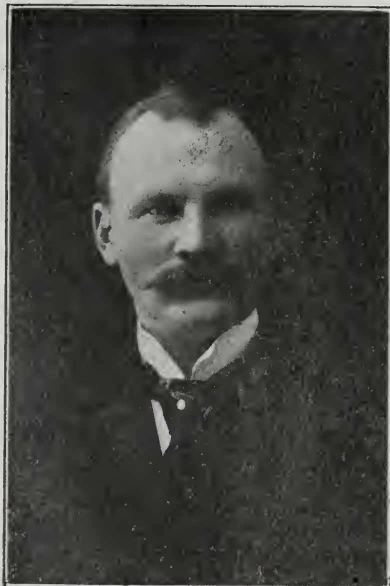
Mauritson Nels, apelsinodlare — Riverside — född i Fjelkinge, Kristianstads län, den 2 feb. 1866. Lärde möbelsnickeri. Arbetade 4 år i Stockholm. Reste till Amerika 1892. Bodde i Minneapolis i 8 år och lika länge i St. Paul, der han arbetade i möbel- och snickeriaffär. Kom på vintern 1908 till Riverside och köpte en apelsinlund vid Grand ave. Gift sedan den 17 mars 1894 med Emma Charlotta Johnson från Hamneda socken.

Harry Mentzer.

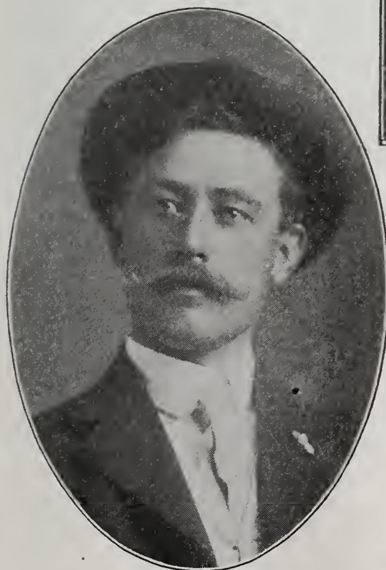
Mentzer, Harry, fabriksförman, skådespelare — San Francisco — född i Södermanland den 3 nov. 1871. Genomgick Elementarskolan i Visby. Reste till Amerika 1889. Kom efter 2 års vistelse i New York till San Francisco och har här i många år haft en förmånlig anställning som departements-förman hos California Card Manufacturing Co. M. är en af de mest omtyckta och ifriga föreningsmedlemmarne och oförliknelig som sekreterare, hvilken syssla han innehar i Patriot. Förbundet, Svenska Sällskapet, Skand. Sällskapet och Dru-

ids. Han är medlem af Hall-komitén för Svenska Byggnaden, medlem af frimurarelogen Balder. Som skådespelare har han vid upprepade tillfällen visat den mest omisskänneliga talang. Gift sedan 1894 med Elina Benson och har två söner.

Molander, D., mekaniker — San Francisco — född i Bjerträ förs:g, Vesternorrlands län, den 9 dec. 1871. Efter slutad skolgång började han arbeta hos Ångermanelfvens flottningsbolag vid Sandslån. Hösten 1891 reste han till Amerika. Kom i okt. till San Francisco och tog arbete i gjuteri, hvarmed han fortsatt alltsedan. För visadt nit och skicklighet har han upptagits som delegare i firman, H. C. Macaulay Foundry Co. i Berkeley. Han var en af stiftarne af svenska oddfellowlogen; har varit ordf. i Patriot. Förb., Sv. Polit. Klubben, Sv. Sångsällskapet, Druids och Woodmen. Gift sedan den 25 juli 1896 med Emelia Swenson och har en son och en dotter.

D. Molander.

Chas. Monson.

Monson, Charles, fabrikör — San Francisco — född i Slagisnäs, Bleking, den 14 feb. 1881. Kom till Seattle, Wash., våren 1900 och 1903 till San Francisco, hvarest

han är kompanjon med sin äldre broder Olof i snickeriverkstaden Valencia Mill. 1908 aflade han ett besök i Sverige. Medlem af frimurareorden och Scandinavian Brotherhood. Gift sedan våren 1909 med Nellie Anderson från Skåne.

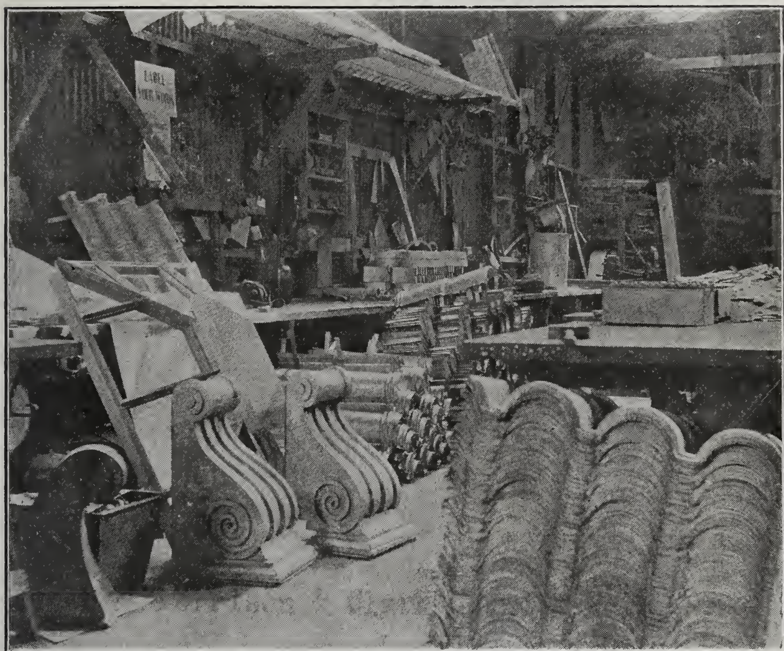
Olof Monson.

Monson, Olof, fabrikör — San Francisco — född i Slagisnäs, Blekinge, den 22 aug. 1879, äldre broder till den föregående. Efter fullbordad skolgång reste M. till Amerika och kom till Seattle, Wash., på våren 1901. Han arbetade der i 2 års tid som snickare, hvarefter han flyttade till San Francisco och kort efter ankomsten dit började verksamhet som byggnadskontraktör i kompanjonskap med brodern under firmanamnet Monson Bros. Han skaffade sig senare egen snickerifabrik, Valencia Mill, no. 1726 15 st., och gör äfven affär i fastigheter. Han är medlem af frimurarelogen Balder, Oddfellows, Scandinavian Brotherhood m. fl. Har varit den sistnämda föreningens delegat till östern. Gift sedan den 6 mars 1909 med Anna Carlson från Småland.

Moody, Charles, apelsinodlare — Riverside — född i Bjuråker, Helsingland, den 7 feb. 1867. Kom till Amerika 1880 och, efter att ha varit bosatt i Missouri, till Riverside 1888. Här slog han sig på apelsinodling och har haft stor framgång. Eger ett af de finaste hem i trakten. Gift sedan 1906 med Jennie Johnson från Unnaryd, Jönköpings län, och har ett barn.

Morrison, C. J., fabrikör — San Francisco — född i Lund, Skåne, den 19 juni 1863. Genomgick folkskolan och lärde bleck- och plåtslagareyrket hos Hasselgren. Reste 1881 till Boston, Mass., tre år derefter till New York och 1886 till San

Francisco. Han har alltsedan varit bosatt der och har i no. 791 McAllister st. egen fabrik och verkstad (Cornice Works) under firmanamnet Morrison & Clark. Han har eget hem.

Morrison & Clarks verkstad.

4123 17 st. Är medlem af Frimurare-orden, Maccabees och Sv. Polit. Klubben. Gift sedan 1890 med Cathrine Heriot från London, England, och har en dotter.

Nelander, Edward, Ph. D., prest — Los Angeles — född i Knoxville, Ill., den 16 sept. 1855. Studerade i Knox College i Galesburg 1870-3 och i Augustana College i Rock Island, Ill., 1877-81. Tog studentexamen 1881. Idkade vidare studier vid universitetet i Berlin, Tyskland. Tog filos. kandidatexamen 1884 och promoverades till filos. doktor 1895. Var 1883-9 president för Bethany College i Lindsborg, Kans. Prestvigdes 1889. Var pastor för sv. luth. förs. i Kansas City, Mo., till hösten 1894, för sv. luth. församl. i San Francisco nov. 1894—mars 1896, för engelsk-luth. församl. i San Fran-

cisco till juli 1905, då han öfvertog den sv. luth. församlingen i Los Angeles. Han har tillhört Kansas-Postens och Fosterlandets redaktioner och varit redaktör för Sydvestern i Kansas City, lemnat bidrag till tidskrifter och skrifvit psalmer, dels original, dels öfversättningar, för engelsk-lutherska psalmböcker. 1902 utgaf han i San Francisco en samling predikningar under titel "Echoes from the Sanctuary." Första upplagan är slutsåld, och en ny, omarbetad upplaga är under förberedelse. 1908 företog han en resa till Palestina och utgaf vid sin hemkomst boken "Till Jerusalem," en både lärorik

Dr E. Nelander och familj.

och intressant reseskildring, som vunnit högt beröm både här och i Sverige. Han har visat varmt intresse äfven för rörelser, som stått utom hans presterliga verksamhetsfält, men haft till mål svenskarnes sammanhållning. Han deltog i San Francisco i Polit. Klubbens möten, var med i Patriot. Förbundets styrelse, var ordf. i den literära föreningen Iduna och är ordf. i Nationalförbundet i Los Angeles. Han är en mycket framstående talare. Gift sedan 1881 med Anna Elizabeth Larson och har 7 barn.

Nelson, Arthur H., målare — San Francisco — född i Stora Frö, Vickleby, Öland, den 25 april 1882. Reste efter genomgången skolkurs till Kalmar och lärde målareyrket. Stannade der 3 år och reste 1900 till San Francisco. Arbetade i 4 år för den välkände målaremästaren A. Gradin och började derefter egen affär som målerikontraktör, hvarmed han haft stor framgång. Har eget hem, 109 Roanoke st. Är medlem af Druids och har i många år varit delegat åt Patr. Förbundet. Gift sedan 1905 med Lydia Weaver från Marshfield, Oregon,

A. H. Nelson.

Axel Nelson.

af finsk härkomst. Makarne N. ha en dotter.

Nelson, Axel, smed och hofslagare — Riverside — född i Vimmerby socken, Småland, den 16 feb. 1868. Lärde snickeri och smedarbete. Reste 1886 till Amerika. Var under första året jernvägsarbetare i Pennsylvania. Kom 1887 till Riverside. Arbetade i 2 års tid i apelsinlundarne. Började 1890 arbeta i smedja som hofslagare och har alltsedan fullföljt denna verksamhet med stor framgång. 1899 började han egen smed- och hofslageriaffär vid 8 st. och har upp-

arbetat den till den förnämsta i staden. Har eget fint hem vid 11 st. Gift sedan juli 1895 med Hilma Rose från Mulseryd, Jönköpings län, och har en dotter och en son.

Nelson, C. G., prest — Turlock — född i Småland 1872. Reste till Texas 1891 och stannade der till hösten 1907, då han flyttade till Kingsburg, Cal. Den 1 mars 1908 flyttade han till Turlock och är der pastor för Sv. Evang. Friförsamlingen.

Nelson, Carl Mauritz, prest — San Diego — född i Ny socken, Vermland, den 17 april 1849. Genomgick folkskola och konfirmationsskola och studerade i 2 års tid i en privatskola. Vistades äfven en längre tid i en landtbruksskola. Reste på våren 1873 till Amerika. Ingick 1875 vid det amerikanska och tyska luth. teol. seminariet i Philadelphia och utgick derifrån 1878. Förenade sig 1880 med en amerikansk baptistförsamling i Philadelphia. Reste samma år till Chicago och stannade 2 år vid de svenska baptisternas teol. skola i Morgan Park. Blef prest i juni 1882 i Burlington, Ia., och har sedan betjenat församlingar i Des Moines, Ia., Clay Center, Kans., Oakland och San Francisco, Calif., hvilken sistn. församling han organiserade. Förestår nu sv. bapt.-församlingen i San Diego. Gift sedan den 18 maj 1882 med Clara Mathilda Johnson och har två döttrar.

Nelson, G. A., fruktodlare — Kingsburg — född i Kandioyhi co., Minnesota, den 28 nov. 1878. Hade brunnsborrningsaffär och farm. Sålde sin farm 1904 och flyttade till Kingsburg, Cal. Köpte 1907 P. S. Rycéns farm, den samma, hvaraf porträtt finnes på sidan 127. N. hade dessförinnan egt en närliggande farm, men sålt den. Gift sedan 1903 med Ida Holmberg från Bigstone co., Minn., och har 3 barn.

Nelson ,Henry F., politisk embetsman — Riverside — född i Andover, Ill., 1874. Kom 1894 till Riverside. Under åren 1898-9 tillhörde han under flera månaders tid För. Stat:s krigshär. Den 1 jan. 1907 blef han för en tid af 4 år vald till deputy sheriff. Dessförinnan hade han haft till affär att taga beställningar på att spruta (spray) fruktträdgårdarne med kemiska blandningar till förebyggande af insekthärjningar. Är medlem af Oddfellows, Woodmen, Fraternal Brotherhood, Spanish War Veterans och sv. luth. kyrkan. Gift sedan aug. 1903 med Hanna Ringberg från Andover, Ill., och har en son och en dotter.

Nelson, F. O., smed, fruktodlare — Kingsburg — född i Benarp, Malmöhus län, den 12 mars 1861. Fadern var smed, och N. arbetade hos honom i 5 år. Reste 1881 till Amerika. Arbetade i fabrik i St. Louis, Mo., på jernväg, i kolgrufva och ett år på farm i Iowa. Tog 1885 homesteadland i Wilsonville, Neb., och stannade der på veckan 20 år. Flyttade 1905 till Kingsburg och köpte 30 acres land 4 mil sydvest om staden och har planterat nästan allt i trädgård och vingård.

F. O. Nelson med familj (hustru, son, styfdotter, styfson och dennes hustru).
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

Vid sidan derom har han haft en smedja. Gift sedan 1887 med Augusta Samuelson från Gammalkil förs:g, Östergötland, och har en son.

Nelson, Olof, kontraktör — San Diego — född i Pixbo, Vestergötland, den 11 april 1858. Reste våren 1883 till Amerika. Efter ett års vistelse i Galveston, Tex., kom han till San Francisco och flyttade i nov. 1887 till San Diego. 1891-4

bodde han i San Bernardino. Återkom derpå till San Diego. Har tagit kontrakt på gatujemningsarbeten o. d. Har eget hem, no. 2370 E st. Är medlem af Skand. Sällskapet, Woodmen m. fl. Gift sedan 1900 med Karin Johnson och har 2 söner.

J. F. Nelson.

Nelson, John F., maskinist — San Francisco — född i Åhs förs:g, Öland, den 24 okt. 1874. Reste i dec. 1893 till San Francisco och erhöll genast anställning i Union Iron Works. Alla lediga stunder använde han på studier med resultat, att han 1904 aflade examen i maskinistyrket och fick plats som andre maskinist på ångaren Alaska. Han har sedermera befordrats till förste maskinist på samma båt. Är medlem af svenska frimurarelogen Balder och af Marine Engineers Association.

Nelson, N. S., farmare, mjölkförsäljare — San Francisco — född i Hjusås förs:g, Kristianstads län, den 2 juli 1863. Var landtarbetare under sin vistelse i Sverige och reste i maj 1886 till Amerika. 1891 kom han till San Francisco och började mjölkaffären San Carlos Dairy, hvilken under årens lopp utvecklats till en storartad affär, sysselsättande 14 arbetare i staden och 20 på landet. I april 1905 arrenderade N. nämligen från C. A. Hooper Co. 1,400 acres land i Contra Costa co., utgörande en del af den stora farmen Rancho Los Medenos. Der har han från 250 till 300 kor. Mjölken efter dem skickas på Santa Fé-banan två gånger om dagen till San Francisco. N. tillbringar en del af sin tid i staden, en del på farmen, öfvervakande alla detaljer af affären. Hans adress är 143-145 Noe st., San Francisco. Gift sedan den 14 mars 1896 med Sofia Blomquist från Orovais, Finland, och har tre barn.

San Carlos Dairy.

En af N. S. Nelsons mjölkvagnar.

Nelson, Robert, byggmästare — San Francisco — född i Runsten socken, Öland, den 20 nov. 1887. Efter genomgångna skolkurser reste han den 29 aug. 1905 till Amerika och kom till San Francisco den 29 sept. Arbetade som snickare för flera olika kontraktörer och började 1908 att på egen hand bygga och sälja hus, en verksamhet, hvarpå många af våra landsmän vunnit förmögenhet. Är medlem af Svenska Sällskapet och sv. luth. kyrkan och dess ungdomsförening.

Robert Nelson.

Mr och mrs A. J. Nicholson.

Nicholson, A. J. farmare — Lankershim — född i Vasa, Finland, den 5 juli 1874. Var landtbrukare, innan han 1895 reste till Amerika. Sysslade de första 10 åren med grufverksamhet och är ännu egare af värdefull grufegendom i Rawhide, Nev. 1905 slog han sig ned i San Fernando-dalen och köpte den farm i Lankershim, som han ännu bebor. Den innehåller nära 14 acres och är en enda stor fruktträdgård, men mellan trädraderna idkar N. en betydande fjäderfäskötsel. N. är gift sedan 1901 med Ida Klemetr, född i Vasa, Finland, och uppfödd i Stockholm, Sverige.

Nilson, Brown Oscar, sjökapten — San Francisco — född nära Engelholm, Skåne, den 13 aug. 1858. Fadern, som var sjökapten, omkom, när N. var endast 13 veckor gammal, i det hans fartyg blef påsegladt i Kattegat af ett annat fartyg. N. lemnade hemmet 1872. Kom 1879 till San Francisco. I många år förde han fartyg, tillhörande Spreckels. Sålunda var han i 9½ år kapten på barkskeppet W. H. Dimond. Under de 25 år, som han tillbragte i Spreckels' tjenst, förlorade han icke en enda dag genom sjukdom eller annat hinder. I öfver 5 år har han fört fartyg för Matson Nav. Co. Han har gjort öfver 170 resor till Hawaii-öarne. Hans hem är i no. 560 Devisadero st. Han är enkeman och har en dotter.

Kapten B. O. Nilson.

D. Nordstrom.

Nordström, David Algot, skräddare — San Diego — född i Vårkumla socken, Vestergötland, den 20 juni 1867. Lärde skräddareyrket i Sverige. Reste 1886 till Amerika. Efter en kortare tids vistelse i New York och Buffalo bodde han i Chicago i 8 år, i Los Angeles sommaren 1894 och i San Francisco till hösten 1897, hvarpå han flyttade till Seattle, Wash. Under 1900 vistades han i Nome, Alaska. I jan. 1902 flyttade han från Seattle till San Diego. Under spanska kriget ingick han i armén och stannade der 4 månader. Med undantag af

6 månader, då han tjenstgjorde som polisman i San Diego, har han mestadels arbetat i sitt yrke. Han är bassångare; tillhörde sångföreningen Svithjod i Chicago 7 år och var dess delegat till New York 1892. I San Francisco tillhörde han Svenska Sångsällskapet. Är medlem af Woodmen of the World och Scand. Society. Han har eget hem, 409 25 st. Gift 1890 med Ida Norell från Norrland. Hon afled 1900. Omgift i dec. 1900 med Johanna Olson från Vermland. Har ur första giftet en son, som är skicklig mekaniker. I andra giftet har han tre döttrar.

Pastor M. A. Nordstrom.

Nordström, Magnus Adrian, prest — Riverside — född i Borda förs:g, Vermland, den 7 juni 1856. Studerade några år i Örebro och Vesterås och fick af biskoparne Björling i Vesterås och Rundgren i Karlstad predikotillåtelse och tjenstgjorde som pastorsbiträde. Reste 1884 till Amerika och fortsatte sina på grund af fattigdom afbrutna studier vid Aug. College & Seminary i Rock Island 1885-7. Prestvigdes i Chicago i juni 1887. Första verksamhetsfältet blef Kane och Wilcox, Pa., med kringliggande platser. Derifrån flyttade han 1892 till Woodhull, Ill. Stannade der i 2 år och var sedan i 10 år pastor i Hoffman, Minn. 1903 flyttade han till California och genomlefde, såsom omnämts på sidan 186, några mödosamma år. Han grundade en liten koloni i Vinland och köpte sjelf ett stycke jord på skuld. Afundsamma menniskor förbittrade hans lif, men trots all vedermöda och under stort motstånd arbetade han på koloniens framgång, byggde kyrka i Fresno och organiserade församling der och i Vinland. 1908 antog han kallelse till församlingen i Riverside. M. är en menniskovän som få. Han har qvar sin farm i Vinland, fast det varit nära, att den gått honom ur händerna. Gift sedan 1889 med Hildur Runstedt och har två döttrar.

Norell, Oscar, politisk embetsman — Los Angeles — född i Des Moines, Ia., den 8 dec. 1871. Medföljde föräldrarne 1879 till Enterprise, Kans., der fadern köpte 80 acres jord. 1888 flyttade familjen till Central City, Kans. Fadern afled

Oscar Norell.

der 1889. Modern och barnen flyttade 1891 tillbaka till Enterprise. N. arbetade i 7 år i en mjölqvarn och försörjde modern och flera syskon, fast hans lön länge ej var mer än $1.35 om dagen. 1897 kom han i försäkringsaffär i Topeka. 1900 for han till San Francisco och slog sig 1901 ned i Los Angeles,

efter att ha rest som solicitör för tidningen Bulletin. 1906 blef han utnämd till deputysheriff. Han har vid sidan af sitt arbete i stadens tjenst verkat som manager för den svenska tidningen. Är frimurare och sedan 1904 gift med Ida Johnson från Chicago samt har en dotter.

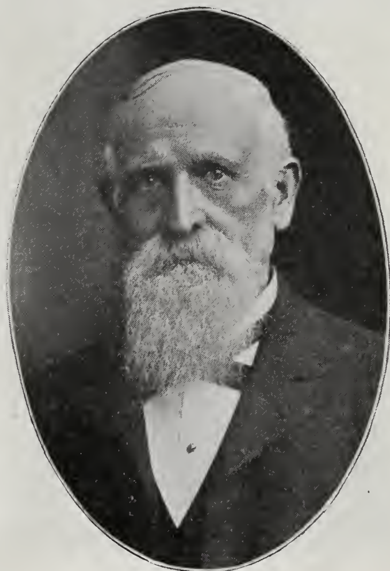

Bror Ohlson.

Ohlson, Bror Olof, affärsman — San Francisco — född i Kristianstad den 10 jan. 1863. Genomgick Elementarskolan och for till Bremen, Tyskland. Efter att ha genomgått handelsskola der, återvände han till Sverige. Reste 1883 till San Francisco och erhöll plats som bokhållare hos den stora sadelmakerifirman W. Davis & Son. Stannade der 5 år, hvarefter han erhöll en förmånligare plats som kassör hos Fairbanks & Co. Innehade denna plats till 1907, då han i kompanjonskap med James Geddes började egen affär i 521 Market st. under firmanamn Geddes & Co. Firman innehar generalagenturen för Standard Scales. O. är mångårig medlem af Svenska Sällskapet. Gift sedan 1892 med mrs Anna Thornsvärd, moder till den välkända sångerskan Elsa Thornsvärd. Makarne O. ha en son.

Ohlson, Carl, uppfinnare — Sacramento — född i Stockholm den 2 juli 1870. Arbetade på mekaniska verkstäder till 1890, då han reste till Norge och blef sjöman. Som sådan besökte han de flesta stora hamnar i Europa, Afrika och Indien. Våren 1906 reste han, efter att i 5 års tid ha innehaft en vaktmästarebefattning i ett af de största affärshusen i Kristiania, till Amerika och slog sig ned i Sacramento den 13 maj. Han har der under största delen af tiden arbetat för Isbolaget. Hans adress är 518 N st. Han har med framgång försökt sig som uppfinnare på det mekaniska området. Gift sedan 1900 och har en dotter. Hustrun är från Arvika.

Okerblad, Joseph, affärsman, föreningsbefrämjare — San Francisco — född i Alingsås den 19 mars 1841. Lärde garfvareyrket. Var 6 år bosatt i Gefle, der han såsom medlem af frivilliga brandkåren blef öfverhettad under släckningsarbetet vid den stora branden 1869, drack iskallt vatten och derigenom fick sin mage förstörd. 1869-1872 arbetade han hos en sin broder, som hade garfveri i Alingsås. På hösten 1872 reste O. till Amerika och slog sig efter någon tids vistelse i San José ned i San Francisco. I 10 år arbetade han i sitt yrke, försökte sig derpå som begrafningsentreprenör, hade arbetsbyrå, kafé m. m. och öppnade 1889 spirituosaaffär i no. 16 5 st. Efter eldsvådan 1906 stod O. så godt som utblottad, men lyckades dock snart komma på fötter igen och började den affär vid 14 st., som i dag bär hans namn. O. afled den 22 okt. 1907. Han var en stor föreningsvän, medlem af Skand. Sällskapet, Sv. Sällskapet, Patriot. Förbundet, Dramat. Klubben o. s. v. I all synnerhet var han en vän af sång. Han var med om att organisera den svenska qvartett, hvarur sedan sångföreningen Svea och längre fram Svenska Sällskapet utvecklade sig. I 10 år beklädde han ordf.-platsen och hade alltid någon förtroendeplats i styrelsen, senast på begrafningskomitén. "För den svenska sången var han," skref Vestkusten i sin dödsruna öfver honom, "villig att kasta ut sin sista dollar. Ända till sin död stod han qvar som sångare och hyste en barnsligt öfverdrifven tro på sin dunderbas' styrka. Under sångarfesten 1907 var han i sitt esse. En sådan njutning hade han icke varit med om på länge, och han täflade med ungdomen i galanteri mot damerna — ty galant mot dem var O. alltid — han höll tal och sjöng, så att det gråa skägget gick i vågor. Det var f. ö. lätt att få honom att ifra för alla sven-

J. Okerblad.

ska företag. Han gick med på komitéer och ledde det hela i sin ungdom och mannaålder, och i sena ålderns höst gick han med som hedersmedlem och rådgifvare."

J. E. Olsén.

Olsén, John Edward, affärsman — Arcata — född i Långaryd, Småland, den 25 mars 1863. Reste, efter att ett par år ha varit handelsresande, till Amerika och kom till Arcata den 25 mars 1888. Egnade sig åt olika sysselsättningar i många år, mestadels i samband med skogsafverkning. I 3 år var han i handelsaffär. Våren 1909 öppnade han i kompanjonskap med Louis Larson hyrkusksfall, Pioneer Stables. Är medlem af Oddfellows, Foresters m. m. Gift sedan mars 1902 med Hilma Mellgren från Vestergötland och har 3 barn.

Olson, Alfred, byggmästare — San Francisco — född i Tidan, Skaraborgs län, den 16 april 1856. Genomgick förberedande underbefälsskolan i Örebro 1879. Reste 1880 till Chicago och 1881 till Minneapolis. Var förman vid brobyggen. Kom 1884 till San Francisco och började 1891 affär med att bygga och sälja hus. Besökte Sverige 1894, Alaska 1898. Gift första gången 1888. Hustrun afled den 31 juli 1894, efterlemnande en dotter. Omgift den 3 aug. 1901 med miss M. Carlson från Finland.

Olson, Henry, affärsman — Oakland — född i Borgeby, Malmöhus län, den 17 okt. 1863. Kom till Chicago 1881 och några år senare till Oakland, der han alltsedan 1888 har varit i affär, först vid 9 & Washington sts., nu vid Broadway & 10 st. Dels ensam, dels i kompanjonskap med sin broder Nils har han varit egare till stora affärer i San Francisco och annorstädes. I början af 1900-talet egde han på en gång ett halft dussin butiker i San Francisco, Oakland, Alameda

och Berkeley och hade 30 personer och 30 hästar i sin tjenst. Hans omsättning 1901 var $600,000. Han har egt en guldgrufva i Alaska, på hvilken han förlorade $50,000. Gift sedan 1889 med Augusta Lundberg från Skåne och har 2 söner.

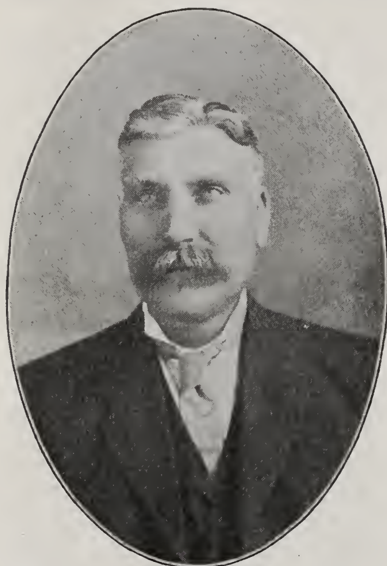
Olson, John, smed — Kingsburg — född i Enviken, Dalarne, den 2 nov. 1872. Reste 1888 till Lägre California. Köpte land der och stannade ett år, hvarefter han flyttade till Kingsburg. 1896 började han lära smedyrket i San Francisco. Var derpå bosatt någon tid i Selma. Började 1899 egen smed- och hofslageriaffär i Kingsburg. 1905 köpte han 15 acres land sydvest om staden och egnade sig åt dess skötsel från våren 1906 till jan. 1909. Under 1906 bodde han 6 mån. i Fresno. Han har nu åter smedja i Kingsburg. O. är skicklig musiker. Kornett är hans hufvudinstrument, men han har äfven spelat fiol och försökt sig på flera andra instrument.

Olson, O. G., prest, affärsman — Turlock — född i Ransäter, Vermland, den 25 april 1865. Reste 1883 till Amerika. Efter att ha varit bosatt i Minnesota inträdde han på hösten 1891 i Chicago Teol. Seminarium och hösten 1892 i Missionsförbundets skola i Minneapolis. Tog afgångsexamen våren 1894. Var prest i Brainerd, Minn., 1½ år, i Superior, Wis., 4 år. Egnade sig derpå åt affärer i Ashanti co., Minn., samt i Superior. Kom i juni 1908 till Turlock och blef föreståndare för Turlock Rochdale Co. Han predikar stundom, sysslar äfven med musik och är sångledare. Gift sedan 1894 med Annette C. Backman från Ala, Helsingland, och har 6 barn.

Olson, Peter, naturopatisk läkare — Los Angeles — född i Näs församling, Kopparbergs län, den 1 jan. 1875. Reste till Amerika 1893 och slog sig först ned i Ridgway, Pa. 1896 flyttade han till Los Angeles, Cal. Efter att i 4½ års tid ha genomgått kurser i privata och offentliga helsovårdsanstalter öppnade han 1898 Scandinavia Health Institute, hörnet af Pico & Hope sts., och har rönt stor framgång. Gift sedan 1907 med Olive Olson.

Olson, Theodor, köpman — Turlock — född i Leksand, Dalarne, den 5 maj 1865. Studerade vid Praktiska skolan i Hedemora; arbetade sedan som byggmästare i Gefle, der han bl. a. byggde stora lasarettet. Reste på våren 1888 till Colorado och blef förman för ett stort bolag i Central City, som uppförde qvarnbyggnader m. m. Han hade 30-40 man under sig mest hela tiden. Han organiserade kort efter sin ankomst en svensk friförsamling, byggde kyrka och tjenstgjorde hela

tiden som dess prest. Han var en verksam medlem af Colorado-missionen. 1903 flyttade han till Turlock och organiserade tillsamman med M. Hedman Turlock Lumber Co. och var dess manager under de två år affären egdes af dem. Sedan de sålt den, organiserade de den stora jernvaruaffären Turlock Hardware Co. O. blef, när Turlock på våren 1908 inkorporerades som stad, vald till medlem af stadsstyrelsen och på hösten omvald för 2 år. Det är hans förtjenst, att staden fått sitt eget vattensystem. Han är verksam medlem af missionsförsamlingen, eger fint hus i staden och en farm i godt skick. Gift sedan 1890 med Emma Hökberg från Vermland och har 2 döttrar och en son. En dotter är död.

T. Olson.

Olsson, Alexander, tidningsman — San Francisco — född på gården Norra Lund i Onsala socken, Halland, den 27 feb. 1868. Lärde boktryckeriyrket och var i öfver 4 år anställd vid tidningen Nordhalland i Kongsbacka. Reste på våren 1889 till San Francisco. Försökte sig under första året på hvarjehanda — hade bl. a. en tid cigarrbutik — och fick 1890 anställning som faktor på Vestkustens tryckeri. Började 1891 skrifva krönikor och kåserier för tidningen och blef i jan. 1894 i kompanjonskap med denna boks författare egare af tidningen. På hösten 1895 förenades den med svenska bokhandeln. I mars 1896 blef O. ensam egare af affären och har alltsedan beklädt alla de dermed förbundna sysslorna såsom affärsföreståndare, redaktör, reporter o. s. v. 1895 utgaf han under titeln Kallprat en samling humoristiska kåserier. Efter branden 1906 var han någon tid bosatt i Oakland och utgaf tidningen der, såsom redan omtalats i tidningskapitlet på sidorna 206 och 208. O. har företagit flera resor de senare åren, den längsta en färd till och genom flera europeiska länder,

särskildt Sverige, 1908. Det var under denna färd som han såsom Calif.-svenskarnes representant tillsamman med dr Lindström framlemnade den på sidan 222 omtalade och afbildade pokalen. En samling reseskildringar från denna färd har han under utgifning. O. tillhör en mängd föreningar: Patriotiska Förbundet (som han var med om att stifta), Svenska Sällskapet, frimurare-logen Balder o. s. v., har innehaft förtroendeposter i mängd och städse sökt genom tidningen såväl som i tal och föredrag vid föreningsfester och andra tillställningar väcka svenskheten och fosterlandsandan till lif bland landsmännen. Han är en fyndig och ledig talare och tillfällighetspoet och som tidningsman något alldeles enastående, i det han synes vara lika insigtsfull på det praktiska som på det teoretiska området, lika skicklig sättare, boktryckare och prenumerantsamlare som redaktör och skribent. Som "allaround - newspaperman" har han nog ingen medtäflare i Svensk-Amerika, och det är på grund af denna sin mångsidighet som han lyckats uträtta det otroliga — att få en svensk tidnings- och tryckeriaffär på Stilla hafskusten att betala sig utmärkt. O. eger den på sid. 206 afbildade byggnaden, hvars bottenvåning upptages af tidningen och tryckeriet. Gift sedan den 12 sept. 1897 med Augusta Grahn från Kalmar och har en dotter och en son.

Alex. Olsson.

Olsson, Pehr, f. d. kommunalman och jordbrukare — Fruitvale — född i Vestra Emtervik, Vermland, den 4 sept. 1839. Blef tidigt föräldralös (fadern, Olof Person Blomström, afled vid 35 års ålder, just efter det han blifvit vald till riksdagsman i andra kammaren) och uppfostrades af sin farfar Pehr Blomström i Sunne socken. Efter att ha varit faktor vid ångsågar i Norrland, flyttade O. 1870 till Finland som

föreståndare för timmeraffärer. Arrenderade Hulta egendom i Tenala socken 1873 och köpte Brändboda säteri 1879. Sålde denna och egnade sig åt skogsaffärer och handel i Bjärnå till 1890, då han köpte egendom i Nagu socken. Sålde den 1899 och reste 1900 via England och Syd-Afrika till Australien, följd af sin familj 2 år senare. O. innehade en sockerplantage i Queensland till 1905, då han flyttade till Fruitvale, Calif., der hans adress är 1488 27 ave. Under sin vistelse i Finland var O. mycket anlitad i kommunala uppdrag, var i många år kommunalordf. samt intresserad i industriella företag. Flera gånger besökte han de skandinaviska länderna och Ryssland i skogsaffärer. Gift sedan den 27 dec. 1872 med Alma Meria Rothström, dotter till fabrikören Gustaf Rothström, och har haft 11 barn, af hvilka 8 lefva. Barnen ha alla antagit namnet Olsson-Seffer. Äldste sonen är den bekante botanisten, dr **Pehr Olsson-Seffer,** som, född i Finland den 14 sept. 1873, aflade studentexamen i Åbo 1892 och promoverades till fil. doktor vid Stanford-universitetet i California 1905, efter att under de mellanliggande åren ha idkat universitetsstudier i Europa, företagit en mängd naturvetenskapliga expeditioner, tillbragt 3 år i Australien och utgifvit flera böcker. Han har sedan början af 1906 haft sitt hem i Mexico, der han bl. a. är direktör för en botanisk experimentalstation. Han har för regeringens och enskilda bolags räkning företagit vidsträckta resor, bl. a. till Japan, Ceylon, Europa o. s. v., stiftat en gummiodlareförening, skrifvit digra afhandlingar om tropiskt jordbruk och annat på spanska, franska och engelska, är sedan den 1 dec. 1905 gift med Helen Rolfe från Palo Alto, Cal., och bosatt i Mexico City, adress: Apartado 133 Bis. Hans yngre broder **Rolf Gustaf Rafael Olsson-Seffer,** född i Finland 1879 och åren 1900-3 bosatt i Australien och på New Zealand, bor i Tezonapa, V. C., Mexico, der han är förvaltare för stora plantager. Han är sedan aug. 1909 gift med Emma Nelson, dotter till sjökapten Nelson från Oakland, Cal. Ännu en broder är bosatt i Mexico, näml. **Runar Ivar Olsson-Seffer.** Han föddes i Finland 1883, var 1901-2 sysselsatt med sockerodling i Queensland, vistades senare i Syd-Amerika, idkade derpå universitetsstudier i California och är sedan jan. 1909 assistent vid Tozonapa botaniska station i Mexico. Han har utgifvit en afhandling om Australiens tropiska foderväxter. De öfriga syskonen äro bosatta i California. En broder studerar vid teknisk skola i Oakland, en annan vid statsuniversitetet i Berkeley. En annan broder nämnes särskildt här nedan. Likaledes en afliden syster.

Olsson-Seffer, Ellen Alma Cecilia, forskare — Palo Alto — född i Finland den 20 feb. 1878, dotter till ofvannämde Pehr Olsson. Genomgick fruntimmersskola, gymnastikinstitut och en kurs vid barnbördshus. Praktiserade som sjukgymnast i Reval, Ryssland, och senare i Detroit, Mich., och Washington, D. C. Var 1898-9 biträde hos den berömde kirurgen von Bergman i Riga, Ryssland. Idkade längre fram studier vid Stanford-universitetet i California och afled der af hjertslag 1904. Hon var vid sitt frånfälle sysselsatt med utarbetandet af en lärobok i sjukgymnastik under medverkan af en professor vid universitetet.

Olsson-Seffer, Ragnar Michael, D. V. S., djurläkare — Palo Alto — född i Finland den 30 maj 1882, broder till den föregående. Studerade i Åbo och Helsingfors. Reste 1899 till Australien och var 1901-3 anställd vid Colonial Sugar Refining Co. i Queensland. Kom till California 1904. Genomgick veterinärinstitut i San Francisco och utexaminerades 1906. Är bosatt i Palo Alto som praktiserande veterinärläkare och studerar samtidigt bakteriologi och fysiologi vid Stanford-universitetet. Är medredaktör i American Review of Tropical Agriculture.

Olsson, Ludwig, förgyllare, affärsförman — San Francisco — född i Frenninge, Malmöhus län, den 6 nov. 1863. Lärde

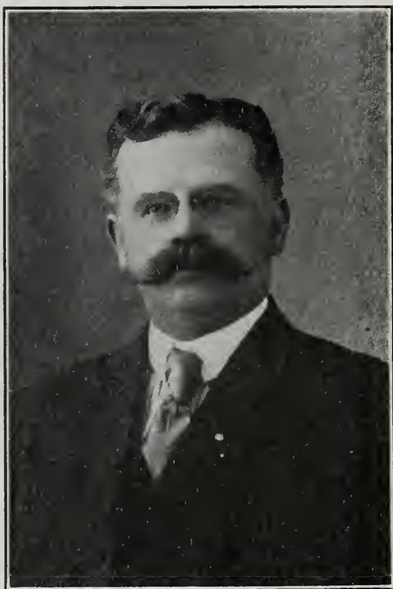
Ludwig Olsson med familj.

vid unga år förgyllareyrket. Reste 1889 till San Francisco och fick omedelbart anställning hos den stora firman Sanborn Vail & Co., der han nu är förman för förgyllare-departementet. Han har eget hem, no. 3244 21 st. Tillhör sv. luth. kyrkan. Är församlingens kassör samt medlem af kyrkorådet. Gift sedan den 22 april 1889 med Kerstin Johnsson, skollärarinna från Eslöf, Skåne, och har tre döttrar.

Ostrom, Carl E., skräddare — Los Angeles — född nära Askersund den 17 nov. 1855. Kom 1875 i skräddarelära i Örebro. Hade senare egen affär i Ångermanland. Reste 1886 till New Haven, Conn., 1889 till Denver, Colo., och 1900 till Los Angeles, hvarest han alltsedan varit bosatt och arbetat i sitt yrke. Har eget hem. Gift första gången 1883 med Ida Söderström från Nerike. Hon afled 1900. Omgift 1902 med Alma Gustafson från Vestergötland och har en son med henne.

Ostrom, Oscar, M. A., prest — Kingsburg — född i Stockholm den 29 juni 1861. Uppfostrades i Eriksberg, Elfsborgs län. Tillbragte åren 1876-9 i handtverkslära i Jönköping. Började studier i Stockholm och utskrefs vid nyåret 1883 som gymnasist i sjette öfra klassen vid Norra Latinläroverket. Uppmuntrades och gynnades på många sätt under denna tid af dr A. W. Staaf, lektor Löfvenhjelm, pastor B. Wadström m. fl. Reste till Amerika och började efter ett par års verksamhet på olika fält studera vid Chicago Theol. Seminary. Utskrefs derifrån 1889 med graden B. D. och ordinerades till predikant inom kongregationalistsamfundet. Fortsatte samma år att studera vid Ripon College i Wisconsin. Tog der första priset för vältalighet och utexaminerades 1892 med graden B. A. Var i 2 år predikant i engelsktalande församling i Kansas. Fortsatte med predikoverksamhet i Hartford, Conn., 1894-5 och studerade samtidigt vid Hartford Theol. Seminary. Var derpå reporter i ett halft års tid för Inter-Ocean i Chicago. Uppehöll predikoverksamheten några månader vid den engelsk-luth. Messias-församlingen i Chicago. Begaf sig hösten 1896 till Augustana-seminariet för att bereda sig för inträde som pastor inom Augustana-synoden. Prestvigdes vid synodalmötet i Rock Island 1897. Erhöll samma år lärdomsgraden M. A. från Ripon College. Har tjenstgjort som pastor i Buffalo, N. Y., Aurora, Ill., Astoria, Or., Idaho Springs, Colo., och sedan maj 1907 i Kingsburg, Cal. Är liksom sin företrädare i Kingsburg, dr C. M. Esbjörn ,väl bevandrad på det literära fältet och stark kritiker. O. A. Linder skrifver om ho-

nom: "Han eger djupa insigter i filosofiska och teologiska ämnen. Älskar god poesi — tycker inte om mina saker. Har sönderplockat dem bit för bit." O. är gift sedan 1905 med Marie Lindquist från Astoria, Or.

G. F. Palmer.

Palmer, Gustave F., försäkringsagent — San Francisco — född i Oskarshamn, Småland, den 2 jan. 1864. Efter fullbordad kurs i Elementarskolan i Vexiö reste han 1882 till San Francisco, Cal. Efter vexlande öden erhöll han anställning hos Liverpool, London & Globe Insurance Co. och har allt-sedan qvarstannat i dess tjenst. Sedan 1901 har P. förestått stads-afdelningen. Är medlem af Svenska Sällskapet och svenska frimurarelogen Balder. Har eget hem i det vackra Mill Valley. Gift sedan 1895 med Ella Murray och har två döttrar.

Paulson, P. M., affärsbiträde — San Francisco — född i Ströfvelstorps församling, Kristianstads län, den 19 dec. 1863. Gick i folkskola till sin konfirmation, arbetade derpå hos en bonde en kort tid och sedan 3 år i vagnmakarelära. I april 1882 reste han till Amerika och vistades först i Geneva, Ill. En tid arbetade han i vagnfabrik i Batavia, Ill. Flyttade på våren 1884 till Dallas, Tex., 1885 till Weatherford, Tex., i dec. 1886 till Los Angeles, Cal., i april 1890 till Racine, Wis., i april 1891 till San Francisco. 1896 fick han anställning hos Stauffer Chemical Co. som byggmästare. Det första uppdrag, som der gafs honom, var då han jemte S. A. Carlson utsändes att ytterligare utvidga fabriken i Stege, som bolaget just då inköpt. Efter några månaders arbete der återkallades P. till San Francisco att uppföra en 5-våningars cremor tartari-fabrik, den enda vester om Brooklyn, N. Y. Afsade sig en honom tillbjuden befattning som förman i fabriken,

emedan han ej ansåg sig ega tillräckliga kemiska insigter, och tog plats i en hyfvelfabrik på några månader. Från mars 1899 till feb. 1903 var han bosatt i Brooklyn, N. Y., ditsänd af firmorna Schilling & Co. och Stauffer Co. att uppföra en stor cremor tartari-fabrik. Under tiden brann den ner och måste återuppbyggas. Derefter slog P. sig ned i Los Angeles, Cal., med tanke att slå sig på fastighetsaffär, men blef pr telegraf efterskickad af bolaget och utsänd att taga reda på, hvad pris vinfabrikerna begärde för cremor tartari. Han

P. M. Paulson med familj.

reste i detta ärende hela året, uppförde flera byggnader för bolaget och utsändes sedan som försäljare af Stauffer-bolagets kemikalier. Han reste så långt i norr som till Seattle, Wash., och i sydost till New Orleans, La. Under tiden upptog han äfven prenumerationer för tidningen Väktaren i Seattle och skref talrika resebref. Med detta höll han på 1904 och 1905, besökande hvarje stad i Arizona, New Mexico, California och äfven platser i Texas. Han besökte äfven grufvor och insände till bolaget rapporter om deras afkastning, mineralier m. m. Han återkom till San Francisco kort före jord-

bäfningen. Omedelbart efter branden var han i full verksamhet igen med att rödja undan askan efter bolagets fabrik och bygga en ny. På hösten fick han i uppdrag att bygga dess stora kemiska fabrik i W. Berkeley, hörnet af Snyder ave. & 7 st., en byggnad till hvilken det åtgick 2 millioner tegelstenar. Många svenskar voro anställda vid bygget, bl. a. Emil Högberg, Lindell m. fl. I maj 1907 var fabriken färdig. Under resten af året reste P. som varuförsäljare, hvarefter han haft anställning på Stauferb olagets kontor i San Francisco. P. har eget hus, no. 3831 17 st. Han har egnat mycken tid åt tidningsverksamhet. 1893-5 skötte han Vestra Söndebudets affärer och skref uppsatser i tidningen. Han är medlem af sv. metod-kyr- sv. metod.-kyrkan. Gift sedan d. 19 feb. 1885 med Jennie Nelson från Winslöf, Kristianstads län, och har tre barn: Esther, Albert och Arthur.

P. M. Paulsons hus.
Fotografi tagen af J. Ludwig.

Paulson, Swan, farmare — Chatsworth — född i Kattarp, Skåne, den 1 dec. 1860. Erhöll god folkskolebildning, lärde murareyrket och reste till Amerika våren 1879. Arbetade i

skogar och grufvor i Pennsylvania, i jernverkstad i Chicago 1½ år, i kolgrufva i Streator, Ill., på jernvägsbygge i Iowa, Minnesota och Dakota. Stannade länge i Seattle, Wash., sysslande med olika arbeten. Hade derefter plats i sågverk i Port Madison och Blakeley; arbetade på Green River-jernvägen; reste till California, arbetade i sågverk i Eureka och anlände till Los Angeles 1885. Fick först arbete på kloakanläggningarne och sedan för vattenbolaget, hvarefter han egnade sig åt smedarbete. Var sedan förman i ett ishus i 7 år. Köpte derpå 200 acres jord i Chatsworth, sålde en del deraf. Skickade efter en syster från Sverige och hjelpte henne att börja sömmerskeaffär. (Redan flera år förut hade han skickat efter en ung man, som han varit god vän med i Sverige. Denne afled kort efter sin ankomst till Amerika). Un-

Swan Paulsons farm i Chatsworth.

der de första åren i Chatsworth genomgick P. svåra pröfningar. Hans hustru dog, lemnande honom ensam med 5 döttrar. Tre torkår gjorde honom så utfattig, att han måste sända sina barn till ett barnhem. Han kom i skuld till en speceri-

handlande på $3,000. Men lyckan vände sig. Väderleken blef gynsam, grödan rik, och på ett år tog P. in $6,000, hvarigenom han sattes på fötter igen. I dag är han en af södra Californias storfarmare och är gemenligen känd under namnet "kungen af Chatsworth." Han eger 150 acres och arrenderar 3,000 acres dessutom. 1909 hade han 2,300 acres i säd, som skars med 10 skördemaskiner. Han skördade öfver 3,000 tons hö och sysselsatte en arbetsstyrka på 40 man. Han har varit bjuden $10,000 för sin farm, men afslaget anbudet. P. är medlem af föreningen Lyran och har lemnat frikostigt bistånd åt den svenska tidningen i Los Angeles. Han gifte sig 1887 med Anna Pearson från Vermland, hvilken, såsom ofvan nämdes, sedermera afled, efterlemnande 5 döttrar.

Mr och mrs E. K. Pearson.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

Pearson, E. K., kontraktör och husflyttare — San Francisco — född i Mjellby församling, Bleking, den 28 juni 1866. Utvandrade 1886 till Amerika och slog sig ned i San Francisco, Cal. Här har han hela tiden varit sysselsatt som husflyttare och kontraktör. 1905 besökte han i sällskap med sin

familj Sverige och stannade der hela 15 månader, men drefs af längtan efter Californias härliga klimat att åter utvandra. Under sin vistelse i San Francisco har han tagit verksam del i Sjundedags-adventisternas församlings angelägenheter och var under många år ordförande i dess styrelse. Han har eget fint hem, no. 2374 Bryant st., och eger dessutom sex våningar i samma byggnadsqvarter, fastigheter i Petaluma och Anselmo samt en vacker fruktträdgård i närheten af Petaluma. Gift sedan den 19 maj 1890 med Jenny R. Hanson och har 4 döttrar.

James Pearson.

Pearson, James, köpman — Los Angeles — född i Kropps socken, Malmöhus län, der fadern var landtbrukare. Efter slutad skolgång var P. i 4 år trädgårdselev vid flera herregårdssäten i södra Skåne. Reste vid 20 års ålder till Amerika och kom efter flera års vistelse i Illinois till California i nov. 1901. Den 1 jan. 1907 ingick han i kompanjonskap med specerihandlaren S. Sandell. Affären är belägen i no. 110 W. 9 st. och omfattar äfven kötthandel. P. är en framstående medlem af sv. metodistkyrkans styrelse.

Pearson, J. P., grufdirektör — San Francisco — född i Tågarp, Malmöhus län, den 1 sept. 1856. Studerade hemma och i skola. Öfvertog 1877 på 5-årigt arrende gården Sönnerberg i Småland. Denna gård innehåller 3,000 tunnland. Reste 1882 till Amerika. Sysslade med olika saker i St. Peter och andra platser i Minnesota till 1885, då han började mejeri- och mjölkaffär. Reste 1890 till South Bend, Wash., och hade fastighetsaffär der ett år. Var derpå medarbetare i en farmtidning i Portland, Or., dels som referent, dels som annonsagent, hvarefter han skötte först ett mejeri nära Portland och derpå ett i Auburn, Wash. 1895 tog han plats som mejeridisponent i Fal-

lon, Cal., och hade i 2 års tid en mejeriskola, den första i staten. I 3 års tid representerade han under en månad hvarje år California-universitetet vid utställningen i Sacramento, beträffande mejeri- och boskapsskötsel. Efter att i 2 år ha haft anställning hos den stora boskapsskötarefirman Miller & Lux i Los Banos blef han 1900 disponent för en större egendom nära Galt. 1901-3 var han i groceryaffär i Oakland och samtidigt intresserad i hönsfarm vid Fruitvale. Derpå reste han till Alaska och köpte grufegendom i Solomon. 1904 var han manager för Nome-Montana-N. Mexico Mining Co. Han har anlagt två diken om resp. 15 och 22 mils längd, skaffat bolaget vattenrätt och inköpt åt detsamma 8,000 acres guldförande grusland. På 50 dagar uppsatte han 5 mil från Solomon år 1908 ett uppmuddringsverk, som han köpt i Hope, Alaska, för $125,000, och som kan upptaga 2,500 kubikyards på 24 timmar. P. är troligen den ende grufdirektör i Alaska, som af sitt bolag tillerkänts rätt att handla fullkomligt efter eget behag och utan att behöfva ställa någon säkerhet. Han har för bolagets räkning gjort flera resor genom Amerika och till Europa. Från våren 1908 till våren 1909 tillryggalade han 35,000 mil på jernvägar och ångbåtar m. m. P. är gift sedan den 26 mars 1908 med Lucretia Daniels från Danville, Ill.

Pearson, Peter, målare — San Diego — född i Bäckaskog, Skåne, den 24 sept. 1859. Arbetade om somrarne som målare hos en broder. Reste 1882 till Peoria, Ill. Arbetade som målare der. Kom 1884 till Los Angeles och 1885 till San Diego. Under de sista 20 åren har han tagit måleriarbeten på kontrakt. Han tillhör Skand. Sällskapet.

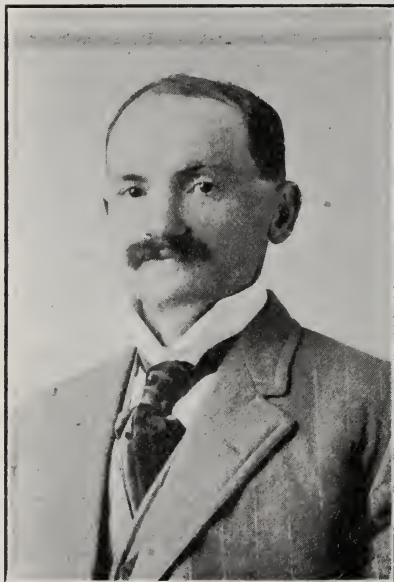
Persson, S., byggmästare och kontraktör — San Francisco — född i Grötby, Ivetofta socken, Kristianstads län, den 27 nov. 1858. Lärde snickare- och vagnmakareyrket i Sverige och började redan vid 11 års ålder taga sig fram på egen hand. Han färdades omkring i Sverige och i Danmark. I tre års tid hade han egen vagnmakeriaffär i sin hembygd. 1882 reste han till San Francisco, Cal. I 6 års tid arbetade han för andra. Började derpå bygga hus på kontrakt tillsamman med Gottfrid Peterson. De ha sedan dess uppfört en mängd byggnader, både stora och små, och förvärfvat en ansenlig förmögenhet. Under de senare åren har deras affärsomsättning uppgått till mellan 400,000 och 800,000 dollars om året. De ega bl. a. värdefull egendom vid Mason st. För egen del eger P. hela den rad af 3-våningsbyggnader, som upptager sydvestra hörnet af Sanchez & Elizabeth sts., och har sitt hem i

en af dem, no. 1065 Sanchez st. År 1906 besökte han Sverige. Han är en stor vän af automobilsport och egare till en dyrbar automobil. Han är medlem af Oddfellows och Frimurare-orden. Gift sedan 1886 med Carolina Anderson från Råby, Ivetofta socken, och har tre barn.

Person, Pete B., fabrikör —Los Angeles—född i Breareds förs:g, Halland, den 19 sept. 1864. Lärde snickareyrket. Kom 1891 till Erie, Pa. Arbetade der i sitt yrke. Flyttade 1904 till Los Angeles och började kort efter sin ankomst i bolag med J. A.

P. B. Person.

A. W. Peterson.

Cederlind och W. Peterson United Phosphate Co., af hvilket bolag han ännu är medlem. Han är äfven dess kassör. Det handlar med gödningsämnen och talg och har sin affärsplats vid 38th st. & Santa Fe-banan. P är gift sedan 1894 med Anna Peterson från Gryteryds församling, Jönköpings län, och har en son.

Peterson, Axel Wilhelm, fabrikör, uppfinnare — San Francisco — född i Bredviks förs:g, Skaraborgs län, den 3 jan. 1874. Fadern var sjökapten. P. medföljde honom i 3 års tid på segelturer på Venern och Vettern och kom

derpå i lära på mekanisk verkstad i Stockholm. Arbetade äfven som instrumentmakare och öfvergick derpå till uppsättning af maskiner o. s. v. Arbetade dessutom i Norrtelge samt några månader i Tyskland och någon tid i Husqvarna. På hösten 1902 reste han till Quebec, Canada. Arbetade någon tid i Montreal, Can., och Detroit, Mich., och kom 1903 till San Francisco. Arbetade i mekaniska verkstäder till jordbäfningsdagen 1906, hvarefter han hela sommaren arbetade i Portland, Or., och Seattle, Wash. På hösten återvände han till San Francisco. I mars 1908 inlemnade han ansökan om patent på en skiftnyckel (en förbättrad skrufnyckel). Patentet beviljades den 3 nov. Nyckelns namn är Petersons rapid wrench. P. bildade med sin broder Herman i april 1909 ett aktiebolag, Peterson Rapid Wrench Co., och uppsatte verkstad i no. 44 Natoma st. Bolaget är inkorporeradt för 20,000 aktier a $1 pr aktie och har mött stor framgång. Skrufnyckeln förevisades på utställningen i Seattle. P. har äfven inlemnat ansökan om patent på ett skrufstycke. Han är medlem af Svenska Sällskapet.

C. J. A. Peterson.

Peterson, Carl J. A., farmare, köpman — Kingsburg — född i Hvena, Småland, den 4 maj 1859. Reste 1882 till Dayton, Ia. Arbetade på farm der till 1885, då han flyttade till Chicago och i 6 års tid arbetade som snickare. Efter att 1890 ha tillbragt 8 månader i Ferry, Cal., uppehöll han sig åter ett års tid i Chicago som förman vid husbygge och kontraktör. Kom i nov. 1891 till Kingsburg och köpte 10 acres jord, som han planterade i vin- och fruktträdgård, hvarjemte han arbetade som snickare och kontraktör. Tre år har han tillbragt i Stanislaus co. och ett år i Oakland, men större delen af tiden som farmare vid Kingsburg, der han nu eger 160 acres land i od-

ling samt 40 acres på Laguna de Tache-området och tre hus i staden. 1907 öppnade han redskaps- och maskinhandeln Kingsburg Implement Co. Han tillhör baptistförsamlingen. Är gift sedan 1885 med Emma Swenson från Hultsfred, Småland, och har haft 4 barn, af hvilka 2 aflidit.

C. T. Peterson.

Peterson, Carl T., köpman — Oakland — född i Säfsjö by, Kalmar län, 1870. Genomgick Elementarskolan. Utvandrade 1889 till Amerika. Egnade sig åt speceriaffär först i New York, senare i Worcester, Mass., m. fl. städer i östern och anlände 1895 till Oakland, Cal. Redan 1896 satte han upp egen affär, hvilken han alltsedan bedrifvit under namnet Peterson Cash Store och lyckats upparbeta till en af de mest välkända i staden. Den var först belägen i no. 48 San Pablo ave. En tid i början af 1890-talet hade han samtidigt två butiker vid San Pablo ave. Sedan 1905 har han sin affär i hörnet af 19 st. & San Pablo ave. P. har eget hus och hem, no. 1927 Filbert st. Han är medlem af Svenska Sällskapet, Oddfellows, Frimurare-orden, Sv. Sångsällskapet, Patriotiska Förbundet, Sv. Republ. Klubben. Han har varit president i Sv. Sångsällskapet och under flera års tid i Sv. Republ. Klubben. Han är direktör och kassör i Oddfellows' byggnadsbolag och direktör i Svenska Byggnadsbolaget. Han tillhör äfven sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1900 med Elise Gustafson från Karlslunda församling, Kalmar län, och har en dotter och en son.

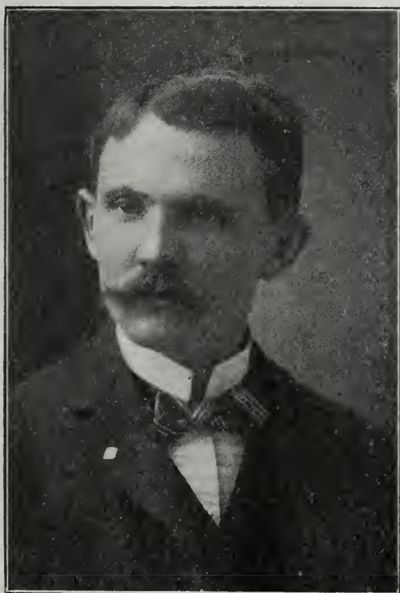
Peterson, Gustave, fabrikör, garfvare — San Francisco — född i Åhs, Öland, den 4 maj 1852. Började vid 16 års ålder att lära garfvareyrket i Mörbylånga. Reste till Amerika 1875 och begaf sig efter en kortare tids vistelse i New York samma år till San Francisco, der han alltsedan vistats. 1883 grundlade han tillsamman med en tysk vid namn Poetsch den

garfveriaffär, som under firmanamnet Poetsch & Peterson genom egarnes duglighet och redbarhet vuxit till en af de förnämsta i staten, och hvars varor äro bekanta i olika delar af För. Staterna. Garfveriet är beläget vid Army st. (no. 3112-3118), mellan Folsom & Harrison sts. Affären giffver arbete åt omkring 60 man. P. har äfven städse varit verksam inom föreningsverlden. Han har i många år varit förtroendeman i Svenska Sällskapet och varit dess ombud i Byggnadsföreningen. Han var likaledes Politiska Klubbens kassör alltsedan dess organisation. I föreningen Druids har han beklädt de flesta embeten. Han är medlem af svenska frimurarelogen Balder. Han har sitt hem i no. 1402 Alabama st. P. har varit gift. Hans hustru afled för några år sedan, efterlemnande en dotter.

Gustave Peterson.

Fotografi tagen af Johnson.

J. A. Peterson.

Peterson, John Arvid, maskinist — San Francisco — född i Visby, Gotland, den 22 mars 1866. Efter fullbordad folkskolekurs reste han till Amerika 1882. Lärde maskinistyrket i New York och stannade der 6 år. Efter att ha företagit en resa

till Sverige besökte han en stor del af de amerikanska staterna och ankom till San Francisco 1894. Han fick plats som förman i Risdon Iron Works och var under spanska kriget anställd vid transport-tjensten. Han har nu egen affär hos San Francisco Elevator Co., 256-8 Spear st. Är mångårig medlem af Oddfellows, likaledes medlem af Svenska Sällskapet och frimurarelogen Balder. Gift sedan 1902 med Ruth Håkanson och har 2 barn.

Peterson, J. W., affärsman, importör — San Francisco — född i Wallace, Kansas, den 20 april 1869. Kom som gosse till Colorado, der fadern var intresserad i grufaffärer. Sedan han sålt dessa, skedde återflyttning till Lawrence, Kans., 1875. P. fick god skolbildning, var anställd i postverkets tjenst 1886-7, kom 1889 till Helena, Mont., och blef "shipping clerk" hos Harley & Co. 1891-2 var han anställd i klädesaffär i Wenatchee, Wash., hvarefter han begaf sig till Colorado och blef reseexpedit för olika Chicago-firmor. 1898 dref han cigarraffär en gros i Denver. Kom i maj 1904 till San Francisco och öppnade import-affär. Han importerar varor från Norge, Sverige, Danmark och Frankrike och innehar hufvudagenturen på vestkusten för Carnegies porter m. m. Han har gjort denna firma bekant på vestkusten. P. har sitt affärskontor i 510 Battery st. och sitt hem i Oakland. Han är frimurare och medlem af Elks, Woodmen of the World, Commercial Mens Ass:n m. fl. Gift sedan 1897 med Alma J. Sandén.

Peterson, Otto, hotellegare — Eureka — född i Göteborg, Sverige, den 15 nov. 1874, men flyttade redan i barndomen med sina föräldrar till Erikstad, Dalsland, hvarest han uppfostrades. Utvandrade 1890 till Amerika och arbetade under det första året i olika sysselsättningar i Wisconsin, hvarifrån han begaf sig till Eureka, Calif. Efter att i 1½ års tid ha haft anställning vid skeppsbyggeri, egnade han sig åt cigarraffär i förening med pappershandel m. m. samt reste på våren 1899 till Nome, Alaska. Här försökte han sig som guldgräfvare och led stora förluster. På vintern 1890 gick han till fots till Dawson City och uppehöll sig sedan der och i dess omnejd under några år, arbetande med vexlande framgång under ansenliga mödor och försakelser, tills han i kompanjonskap med A. M. Swanson köpte grufvan 46 Below Discovery vid Hunker Creek. Sedan de båda kompanjonerna i 3½ års tid

med god framgång bearbetat denna grufva, togo de Chas. Freeman som tredje kompanjon år 1905 och köpte ej färre än 11 gruf-"claims", hvarefter P. företog en resa till Sverige. Efter sin återkomst till Alaska 1906 sålde han på hösten samma år sin andel i grufaffären, med undantag af en grufva i Fairbanks, som han fortfarande eger i bolag med Swanson och Freeman, samt flyttade till Eureka, Calif., och köpte en derstädes af G. A. Waldner bedrifven hotellaffär, arrenderande af Waldner hans stora hotell "Western Hotel." En afbildning af detta hotell, som P. inredt på bästa sätt, finnes å

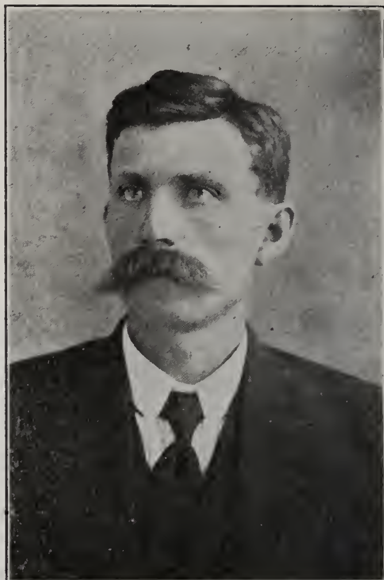

Mr och mrs Otto Peterson.

sidan 177 i denna bok. P. är medlem af Foresters, Eagles, Knights of the Royal Arch och Skandinaviska Brödraförbundet. Gift sedan hösten 1907 med Ida Isakson, som, född i Vasa, Finland, varit bosatt i Eureka sedan sitt femtonde år.

Peterson, P., byggnadskontraktör — Turlock — född i Jerfsö socken, Helsingland, den 28 mars 1874. Tog vid 17 års ålder arbete i sågverk. Öfvade sig äfven i snickeri och reste 1900 till South Dakota och tog arbete hos farmare. I nov. samma år begaf han sig till Youngstown, O. Arbetade som snickare det mesta af tiden och flyttade i mars 1903 till Turlock, Cal., der han köpte 30 acres jord och slog sig på farmning. I juli 1907 bildade han tillsamman med S. Wakefield bolag och började taga husbyggen på kontrakt. Sommaren 1909 hade firman ej färre än 4 byggnader samtidigt under

uppförande, näml. Turlock Hotel, Idaho Block, ett automobilstall och ett boningshus. P. är gift sedan nov. 1900 med Christina Johnson från samma plats i Sverige som han sjelf. Makarne P. ha 3 barn.

P. Peterson.

Petersson, Torsten, Ph. D., universitetslärare—Berkeley—född i Trelleborgs förs:g, Malmöhus län, den 18 nov. 1878. Kom till Amerika i aug. 1892. Idkade studier vid Harvard-universitetet i Cambridge, Mass., 1897-1902 samt 1903-5. Var lärare i latin, grekiska och tyska i Worcester Academy

Dr. Torsten Peterson.

1902-3. Förvärfvade lärdomsgraden A. B. 1901, A. M. 1902 och blef filosofie doktor 1905. Har varit bosatt i Berkeley, Calif., sedan aug. 1905 och är adjunkt i latin vid California-universitetet derstädes. Hans adress är: 2508 Etna st. Gift sedan juli 1906 med Ruth Constance Nelson från Görslöf, Skåne, och har en dotter.

Petterson, Gottfrid, byggnadskontraktör — San Francisco — född i Elghult, Kronobergs län, den 4 juli 1863. Kom 1885 till Amerika. Var i Rockford, Ill., med om att anlägga en möbelfabrik.

Slog sig derpå ned i San Francisco. Han är kompanjon med S. Persson i byggmästarefirman Petterson & Persson. Är frimurare, medlem af Patriot. Förbundet, i hvilket han flera år varit kassör, o. s. v. Gift och har 2 döttrar.

Pihlström, Axel, musiker, sångledare — San Francisco — född i Linköping, Östergötland, den 19 aug. 1870. Anlände i

Prof. A. Pihlström.

april 1887 till Amerika och fick — skrifver Alex. Olsson i en biografi öfver honom — "liksom de flesta af oss egna sig åt näringarne. P. gick till alla goda gåfvors centralpunkt, specerihandeln, och säges ha varit en god expedit. Hans musikaliska talang gjorde, att han erbjöds organistbefattningen i luth. kyrkan i Oakland, hvilken han skötte för någon tid. Se-

nare kom han till San Francisco och sökte fortfarande att förena det musikaliska med det matnyttiga, men fann omsider, att han måste bli musikant och sångare uteslutande, om det skulle bli harmoni utaf, och han har derför de senaste åren uteslutande egnat sig åt musiken. Hans instrument är pianot, men på utflykter i det gröna tutar han i bastuban och är äfven mästare på violoncell. För den svenska sången har han ifrigt arbetat och är sedan flera år Svenska Sångsällskapets ledare. Har äfven tid efter annan varit anförare för danska och tyska sångföreningar samt låtit sin rullbas höras i solon och duetter, "gluntar" m. m. Vanligtvis ses han leda orkestern vid de svenska festerna." Detta skrefs 1902. Senare har P. äfven varit verksam i affärslifvet, i synnerhet såsom föreståndare för Swedish Mercantile Co:s "Café du Nord." Han är för närv. ledare af Sv. Sångsällskapet, Nordmændenes Sangforening och danska föreningen Lyren. Utom de ofvan nämda instrumenten trakterar han äfven fiol och basfiol. Han har arrangerat många musikstycken för orkester. Han är medlem af Sv. Sällskapet, Skand. Sällskapet och Musicians Union. 1907 aflade han ett besök i Sverige. Han gifte sig den 20 jan. 1895 med Anna Sandelin från Vermland. Hon dog den 22 juli 1903.

Quarnström, Johan, affärsman — Templeton — född i Gräsmarks förs:g, Vermland, den 26 jan. 1851. Efter att ha någon tid arbetat vid brädgård i Sundsvall gick han 1869 til sjös, men lemnade samma år sjölifvet, efter att ha gjort en resa till England. Tog våren 1870 arbete vid sågverk i Sundsvall och våren 1873 vid sågverket Mon. Var derpå bodbetjent, skogsarbetare och åter bodbetjent. Kom på hösten 1874 till Svartvikens sågverk, derifrån till Sörfors på skogsarbete. Blef förman för all flottning och arbetade sedan i brädgård vid Nyhamns sågverk. Blef så återigen förman långt upp i Jemtland för hus- och stallbyggen, för flottningsbyggen och stenkistor, för flottning och var i ett år förman för 60—70 man vid bombyggen i floden vid Hafre i Medelpad. Begaf sig derpå till Sundsvall och Svartvik och 6 mil uppåt Ljungan, för att hugga skepps- och byggnadstimmer, sparrar, bjelkar m. m. Utredde en del arbetsangelägenheter och tog 1880 kontrakt på timmerkörning i Klöfsjö, Jemtland. Vistades i Vermland från våren 1881 till faderns död 1883. Reste 1884 till Minneapolis, Minn. Arbetade i dörrfabrik och sågverk. Blef förman. Byggde hus och sålde med vinst. Flyttade våren 1888 till Templeton, Cal., och köpte en liten butik. Det

fans då 8 dylika diversebutiker i staden. Nu är Q:ms den enda. Han utvidgade sin affär år efter år, men ämnar nu sluta dermed och egna sig åt mjölnareverksamhet. Han har bildat ett bolag för bedrifvande deraf och inköp af en qvarn, som kan mala 75 tunnor mjöl om dagen. I många år har Q. haft vedhandel med en omsättning af ett par tusen cords om året. På 1890-talet hade han äfven bank, först i bolag med tysken Horstman, sedan ensam. Gift sedan 1886 med Selma Karolina Erickson från Långbanshyttan, Vermland, dotter till slöjdläraren Lars Erikson, bosatt i Minnesota. Makarne Q. ha 3 söner och 3 döttrar, de yngsta barnen tvillingar.

Ramsay, Allan G., ingeniör, arkitekt — San Francisco — född i Stockholm, Sverige, 1876 af skotska föräldrar. Efter genomgången skolkurs studerade han i 3 års tid ingeniörsvetenskap i Göteborg. Vid 20 års ålder började han studera arkitektur hos W. W. Thomas i Liverpool, England, och tog samtidigt en kurs i ingeniörs- och grufvetenskap vid College of Liverpool, hvarifrån han 4 år senare utexaminerades som civil- och grufingeniör. Utvandrade derefter till Amerika och har här varit associerad med åtskilliga grufbolag såsom rådgifvande ingeniör. Han har uppfört några af de största byggnader i landet och var en af de första ingeniörerna, som introducerade "reenforced concrete" i Amerika. R. är föreståndare för byggnadsdepartementet i arkitekten L. B. Duttons kontor i San Francisco. Hans hustru är från Stockholm.

A. G. Ramsay.

Randel, Bo Folke, tidningsman — Los Angeles — född i Karlskoga, Vermland, den 15 sept. 1881, son till komministern R. och sonson till tonsättaren A. Randel. Uppfostrades i Karlstad. Reste i feb. 1900 till Chicago. Hade der plats som ritare och var redaktör för nykterhetsbladet Vägvisaren.

Kom i början af 1904 till Los Angeles, Cal., och 3 månader senare till Eureka. Här arbetade han först som ritare och biträde hos ett timmerbolag. Började i sept. 1907 tillsamman med I. Nordfors utgifvandet af tidningen Vestern. Öfvertog tidningen ensam i feb. 1908, bildade ett bolag i juli. Tidningen upphörde att utkomma i slutet af juni 1909. R. blef i slutet af sept. redaktör för Los Angeles-Tribunen. Han är medlem af sv. luth. kyrkan, Foresters, Skand. Brödraförbundet. Gift sedan den 24 sept. 1905 med Littze Augusta Helen Carlson från Öland och har en son.

Mr och mrs B. F. Randel

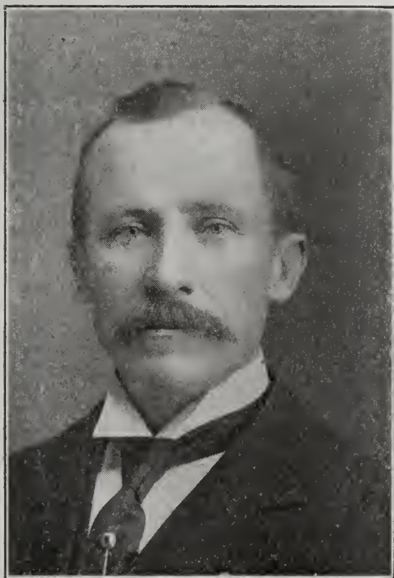
Rapp, John A., köpman — Turlock — född i Skaraborgs län den 19 maj 1853. Kom till Princeton, Ill., 1868 och stannade der som farmarbetare och arrendator till 1881, då han köpte farm i Hamilton co., Neb. 1902 flyttade han till Knox co., Ill., och 1903 till Turlock, Cal., hvarest han köpte land och slog sig på jordbruk. Den 1 juni 1907 öppnade han möbelaffär i Turlock. Är medlem af missionsförsamlingen. Gift sedan 1876 med Ida Swenson från Kronobergs län och har 6 söner och 5 döttrar. Två af de förra äro delegare i affären.

Rask, Paul, affärsbiträde — Oakland — född i Vestra Karup, Skåne, 1860. Gick till sjös 1876. Hade tjenstgjort som styrman i 6 år, då han första gången 1886 kom till Seattle. 1891 stannade han i Seattle och började hotell- och restaurantaffär. Flyttade derpå till California och hade omvexlande restaurant i San Francisco, hotell i Oakland och San José. Arbetar nu för andra. Medlem af Svenska Sällskapet och Druids. Gift sedan aug. 1893 med Minnie Hanson från Norge.

Ravnos, mrs Amalia, född Norder, artist — Turlock — född den 22 juni 1871, dotter till smeden Peter Norder vid Forsbacka bruk, Dalsland. Medföljde som barn fadern till Minnesota. Uppfostrades hos en vän till fadern, kom sedermera till Denver, Colo., samt 1906 till Santa Cruz, Cal., och hösten 1908 till Turlock. Gift sedan den 22 feb. 1902 med fotografen Ole Ravnos från södra Norge. Mrs R. har målat ett stort antal oljefärgstaflor, som vittna om omisskännelig talang. Ett af henne måladt porträtt af Colorado-guv. Waite har fått plats i kapitoliet i Denver.

Mrs Amalia Ravnos.

C. J. Rehn.

Rehn, C. J., skräddare — San Francisco — född i Östergötland den 12 april 1862. Fadern var skräddare, och R. började redan vid 12 års ålder lära yrket i Linköping. 1880 begaf han sig till Köpenhamn och 1882 derifrån till London, hvarifrån han hösten 1883 reste direkt till San Francisco. Han började egen affär och hade under 1890-talet och till branden 1906 sin affärsplats i hörnet af Market & Taylor sts. Nu har han den i no. 1028 Market st., rum 27 och 28, Golden Gate Bldg. Han har eget fint hem vid 14 st. Är gift och har flera barn.

Renstrom, Frank O., mekaniker, affärsman — San Francisco — född i Hernösand den 29 aug. 1876. Flyttade med föräldrarne vid 5 års ålder till Sundsvall och 1889 till San Francisco. Här fick han genast arbete i Pacific Rolling Mills och längre fram i Union Iron Works. Under hela tiden begagnade han sig flitigt af tillfällena till studier om aftnarne och tog examen vid Lincoln Evening Grammar School. I verkstaden arbetade han sig upp så, att innan hans lärotid

F. O. Renstrom.

Mrs F. O. Renstrom.

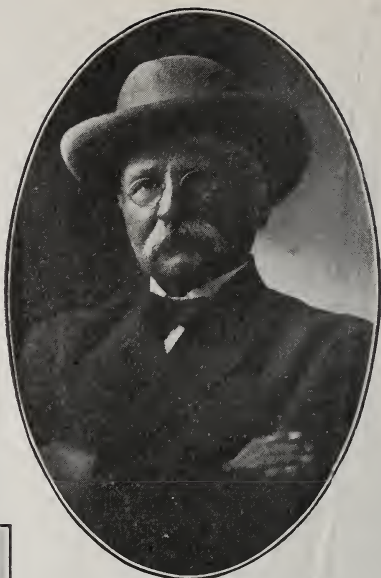
var till ända, han blef ledare för en arbetsstyrka, som hade till uppgift att uppsätta maskinerier o. d. Han tog en högskolekurs om aftnarne och studerade maskinritning och elektricitet i flera års tid. I 8 år var han föreståndare för den elektriska afdelningen inom Union Iron Works, der elektricitetsapparater för krigsskeppen tillverkas. Under hans föreståndaretid växte denna afdelning så, att den från att

sysselsätta 2—3 man slutligen hade en arbetsstyrka på öfver 150 man. Den 1 mars 1908 lemnade R. sin befattning för att börja affär på egen hand. Hans anhållan om afsked beviljades under beklagande. Han började nu den under namnet Frank O. Renstrom Co. så välbekanta automobilaffären, 424-446 Stanyan st., hvarest all sorts reparation å automobiler utföres och alla för dessa maskiner erforderliga maskindelar tillhandahållas. R. är medlem af frimurarelogen Balder, oddfellowlogen Apollo samt flera automobil- och maskinistföreningar. Han tillhör äfven sv. luth. kyrkan och har varit trustee der i många år. Gift sedan den 22 maj 1909 med Ebba Adamson från San Francisco.

J. A. Renstrom.

Renstrom, John A., mekaniker, affärsman — San Francisco — född i Åtvidaberg, Östergötland, den 5 jan. 1864. Lärde smedyrket hos sin fader, som i många år förestod smedarbetet vid Adelsnäs. Var från 1882 maskinarbetare vid Skönviks sågverk, Hernösands mek. verkstad m. fl. och reste 1889 till San Francisco. Efter att ha arbetat vid Pacific Rolling Mills med tillverkande af hästskor medelst en nyuppfunnen maskin, arbetade han i vingård i Santa Clara. Blef 1891 jernsvarfvare i Risdon Iron Works, tog senare plats vid Hercules Gas Eng. Works, tillverkade derefter motorcyklar, uppsatte maskinerier vid Palo Alto-universitetet och arbetade vid Union Iron Works till 1901, då han öppnade specerihandel i 3417 16 st. Affären ändrades senare till utskänkningslokal. Efter branden 1906 byggde R. ett logihus med 78 rum, som i början visade sig som en mycket vinstgifvande affär. Har eget hem. Gift sedan 1899 med Alma Dahlberg från San Francisco.

Rock, Charles, sjökapten —San Francisco — född i Ösjö (mellan Engelholm och Helsingborg) och gick vid 10 års ålder till sjös. Seglade från sitt 14de år på amerikanska fartyg. Kom 1861 till San Francisco. Sedan början af 1890-talet har han varit befälhafvare på Matson Navigation Co:s barkskepp Harvester. Han är delegare i nämda bolag och har, såsom förut nämts på sidan 371 varit föreståndare för dess utrustnings- och förnödenhetsdepartement.

Kapten Charles Rock.

O. E. Rosberg som skyttekung.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

Rosberg, Oscar E., affärsman, sportsman — San Francisco — född i Säby socken, Småland, den 24 maj 1874. Lärde snickareyrket. Reste till Amerika 1893. Bodde i 3 år i Indianapolis, Ind., senare i St. Louis, Mo., och kom 1897 till San Francisco. Hade först arbete såsom "structural iron worker," var derpå biträde i jernhandel och började 1900 affär som spirituosahandlande. Var ölbryggare någon tid, men sålde ut med god vinst och började åter spirituosaaffär i no. 65 4 st. R. är en af stadens förnämsta skyttar. 1907 blef han vald till skyt-

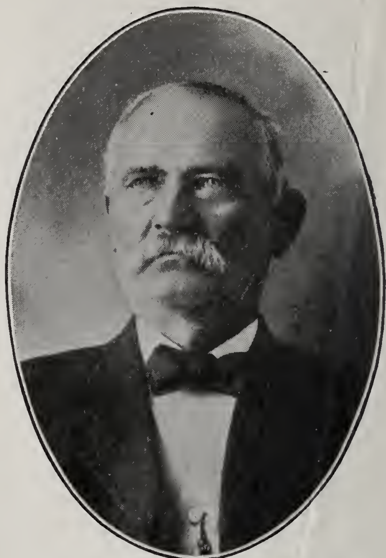
tekung af Redman Schützen Co., tog 1908 första priset i Calif. Schützen Club och har vid flera andra täflingar och fester belönats med medaljer. Han är medlem af flera svenska och tyska föreningar. Gift sedan 1900 och har 2 barn.

Rosén, Carl, vagnmakare — San Francisco — född i Ekberga, Kronobergs län, 1864. Började vid 20 års ålder egen vagnmakeriaffär i Lemry socken. Reste 1888 till San Francisco. Arbetade först som förman, men började snart egen affär. Flyttade till Sansalito 1892 och åter till San Francisco 1900. Han har eget hem i no. 1526 Golden Gate ave. 1908 aflade han besök i Sverige. Medlem af sv. luth. kyrkan, der han varit diakon sedan 1889, delegat till synodalmöte, vicesuperintendent flera gånger. Han har ofta predikat. I Sausalito var han i 7 år direktionsmedlem i en låneförening. Gift sedan 1890 med Johanna Magdalena Peterson från Ljuders förs:g, Kronobergs län och har flera barn.

Rosén, Frans Anton, mekaniker — San Francisco — född i Ekberga, Kronobergs län, 1867. Kom 1887 till San Francisco. Har i många år haft anställning i Union Iron Works vid byggandet af jernfartyg. Besökte Sverige 1897. Medlem af sv. luth. kyrkan, der han liksom brodern Carl varit mycket verksam både som söndagsskollärare och i ungdomsföreningen.

Rosendahl, Frank D., fastighetsmäklare, fredsdomare — Kingsburg — född i Nerike den 5 juni 1843, son till valsmästaren Henry Rosendahl. Följde som barn med föräldrarne till Vestmanland. Fick god skolunderbyggnad och studerade landtmäteri och trädgårdsskötsel. 1868 hade han i uppdrag att lägga ut Umeå stadspark. Utvandrade 1869 till Amerika. Hade anställning som trädgårdsmästare i Central Park, New York, till 1875, då han reste till San Francisco och fick plats som trädgårdsmästare i Golden Gate-parken, som just då höll på att utläggas. Ett år derefter slog han sig på trädskoleaffär i Oakland. Flyttade 1878 till Fresno co. och egnade sig åt fruktodling i Washington-kolonien. Här egde han 40 acres. 1885 sålde han sin farm för $10,000 och köpte 140 acres vid Kingsburg samt flyttade dit och började trädskoleaffär, som han bedref till 1900, då hans son Henry öfvertog den samma. Samtidigt egnade R. sig ända från 1885 åt landaffärer och kom, såsom berättats på sidan 174, att taga verksam del i grundläggandet af Kingsburg-kolonien. Under de hårda åren på 1890-talet led R. stora förluster. I dag eger han dock 40 acres land söder om staden samt hus och tomt i staden.

Han blef 1907 af guvernören utnämd till notarius publicus och på hösten samma år vald till fredsdomare för Township 9. R. är medlem af Frimurare- och Forester-ordnarne. Gift sedan 1866 med Hanna Elizabeth Wickman från Falun och har sönerna Frank och Henry (den förre farmare vid Bakersfield, den senare trädskoleegare i Kingsburg) samt döttrarna Fannie, Edith och Florence, alla lärarinnor, de två första i Fresno, den sistnämda i San José.

F. D. Rosendahl.

Roumaine, E. Axel, affärsman — Los Angeles — född i Färjaryds förs:g, Jönköpings län, den 14 aug. 1877. Genomgick Jönköpings handelsinstitut och var delegare i sin faders affär. Reste 1902 till Chicago och i aug. 1907 derifrån till Los Angeles, hvarest han den 1 okt. samma år öppnade den svenska tjenstebyrån (Swedish Employment Bureau) i no. 101½ S. Broadway. Har sökt efter bästa förmåga skaffa en mängd landsmän goda platser. Medlem af sv. baptistkyrkan. Gift sedan 1904 med Annie Johnson från Östergötland.

E. A. Roumaine.

Ryden, Johan Alf,, skräddare — Arcata — född i Asa förs:g, Kronobergs län, den 15 dec. 1854. Lärde skrädderi och arbetade i detta yrke i Sverige till våren 1879, då han reste till Amerika. Kom till Evanston, Ill., den 6 maj.

Reste 1881 till Sverige och stannade der ett år. Vistades sedan ett år i New York och Brooklyn. Efter någon tids vistelse i Emporia, Kans., bodde han nära ett år i Portland, Or., och sedan i San Francisco, hvarifrån han flyttade till Arcata och började skrädderiaffär. 1893 köpte han 50 acres jord några mil från staden, men fortsatte med sin affär till 1902, då han flyttade ut på farmen, rödjade land och egnade sig åt mejeriskötsel. I nov. 1907 återflyttade han till Arcata, köpte hus och började åter skrädderiaffär. R. är medlem af Oddfellows. Gift sedan aug. 1891 med Ida Alden från Algotsboda, Småland, och har en dotter och tre söner.

Rudebeck, Geo. M., banktjensteman — San Francisco — född i Kalmar, Småland, den 15 mars 1865, der fadern var godsegare samt kapten vid flottan. R. genomgick läroverket i Kalmar och studerade 2 år vid Stockholms Tekniska Högskola. Sommaren 1888 reste han till New York och på hösten samma år till San Francisco. Han fick strax plats vid bank och har under alla de följande åren innehaft anställningar i olika banker. Han var 1908 med om att organisera den sv.-amerikanska banken och är dess kassör. Han är medlem af åtskilliga föreningar, bl. a. Elks och svenska frimurarelogen Balder, i hvars organisering han tog särskildt verksam del, och och hvars förste mästare han var. Han innehar 32dra graden inom Frimurare-orden. Gift sedan 1903 med Anna Ström.

G. M. Rudebeck.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry

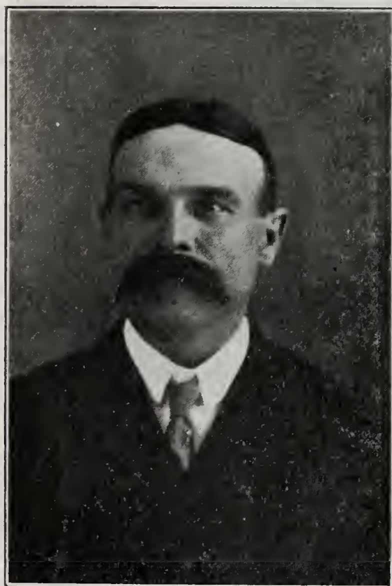
Sahlberg, Detlof, affärsman — Turlock — född i Djursjö socken, Vestmanland, den 8 juli 1852. Var från sitt 13de till sitt 20de år i skomakarelära. Efter att sedan ha haft egen rörelse i Ljusdahl, Bollnäs och Jerfsö, reste han 1882 till

Duluth, Minn. Arbetade först i sitt yrke. Hade sedan egen affär i Port Wing, Wis., i 10 år och flyttade på hösten 1903 till Turlock, Cal. Han är egare till Turlock Shoe Store vid Main st. och har äfven farm. Medlem af sv. missionskyrkan. Gift sedan 1887 med Ida Lindquist från Dalarne och har två barn.

D. Sahlberg.

Samuelson, Joseph, hotellegare — Turlock — född i Husby socken, Dalarne, den 18 okt. 1861. Fadern var jordbrukare och predikant. S. reste 1882 till Amerika och stannade först i

J. Samuelson.

Clay co., S. Dak., der han tog homesteadland och var farmare till 1890, då han flyttade till Paso Robles, Cal. Efter att i 8 år ha haft mejeriaffär der, hade han specerihandel i San José 2½ år och kom 1902 till Turlock. Här började han som snickare, blef derpå handelsföreståndare och är sedan 1905 egare af Ramona-hotellet, hvaraf ett porträtt finnes infördt på sidan 175 i denna bok. S. är medlem af sv. baptistkyrkan och af stadens helsovårdsnämd. Gift sedan våren 1891 med Martha Johnson från Paso Robles.

Sandberg, J. P., murare, bokagent — San Francisco — född i Stora Lundby, Elfsborgs län, 1861. Kom 1880 till Amerika och efter många års vistelse i Nebraska m. fl. stater 1888 till San Francisco. 1891-2 studerade han vid Bethany College. 1907 var han Calif.-konferensens ombud vid synodalmötet i New Britain, Conn. Han tillhör sv. luth. kyrkan, har varit söndagsskollärare, agent för Augustana-synodens publikationer m. m.

Sandelin, Fred., apotekare — Oakland — född i Skåne 1851. Kom den 1 juni 1866 i apotek. Var provisor på apo-

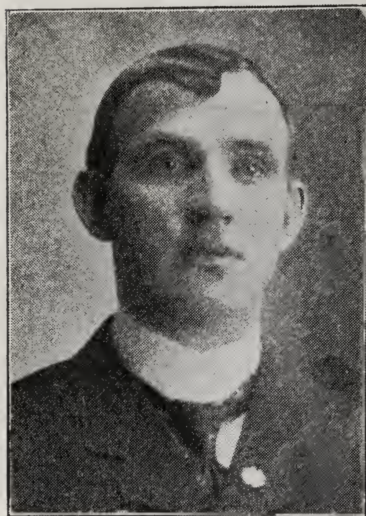
Fred Sandelins apotek.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

tek i Lund, då han 1876 utvandrade till Amerika. Den 22 jan. 1879 öppnade han i Oakland vid 7 & Willow sts. det första svenska apoteket på Stilla hafskusten, detsamma som han eger ännu, och som är afbildadt här. I maj 1904 sålde han det och slog sig för en tid af 7 månader på grufaffärer i Nevada. I feb. 1905 började han apoteksrörelse vid Clay st. i Oakland, men sålde ut i juni 1906 och tillbragte åter några månader i Nevada. Den 20 jan. 1907 återköpte han sitt gamla apotek vid 7 & Willow sts. S. har eget hem i Melrose. Han är frimurare. Gift sedan 1875 och har två döttrar.

Sandell, J. August, barberare, poet — San Francisco — född i Grangärde socken, Kopparbergs län, den 10 okt. 1863. Medföljde föräldrarne 1869 till Lindsborg, Kans., der fadern blef farmare. S. arbetade på farm och på jernväg, studerade i 3 år vid Bethany College, lemnade Kansas 1885, vistades i Denver, Colo., ett år, i Wyoming en kortare tid, i Oregon ett år och kom till San Francisco i febr. 1887. I dec. 1889 öppnade han rakstuga i no. 492 Haight st. och har den ännu. Han har gjort flera lyckade fastighetsspekulationer och eger ett fint hus nära Golden Gate Park samt flera byggnader i hörnet af Haight & Eddy sts. 1903 besökte han Kansas efter 18 års bortovaro. S. är medlem af sv. luth. kyrkan och har varit trustee i 9 år. Han är poetiskt begåfvad och har skrifvit flera vackra saker både på svenska och engelska. Gift sedan 1891 med en tysk dam, som afled 1897. Omgift 1899 med Amelia Peterson och har en dotter.

J. A. Sandell.

Swanty Sandell

Sandell, Swanty, köpman — Los Angeles — född i Tofta förs:g, Malmöhus län, den 2 jan. 1874. Kom den 9 maj 1889 till Denver, Colo., och stannade der 17 år, under de sista 10 åren såsom

specerihandlande. Efter ett 3 månaders besök i Sverige kom han den 9 dec. 1906 till Los Angeles och öppnade en vecka derefter groceryaffär i no. 904 S. Broadway. Den 1 jan. 1907 blef James Pearson kompanjon i affären, hvilken längre fram flyttades till 110 W. 9 st. Firmanamnet är Sandell & Pearson, och affären som inbegriper både speceri- och kötthandel, tillhandahåller endast de bästa varor. S. är gift sedan den 14 okt. 1904 med Agnes Anderson från Göteborg och bosatt i Amerika sedan 1899. Makarne S. ha två döttrar.

Sanden, Louis Fredrik, byggmästare — San Francisco — född i Vassängen nära Skara, Vestergötland, den 27 juli 1862. Han var från sitt 10de till sitt 16de år vallgosse. Lärde sedan husbyggare- och snickaryrket i Borås. Kom den 20 maj 1888 till New York. For derifrån till Odebolt, Ia., och 1891 till San Francisco, Cal. Efter att i flera år ha arbetat för andra började han 1899 bygga hus på egen hand och har haft stor framgång dermed. Han eger huset, i hvilket han bor, 3577 22 st. 1909 gjorde han i sällskap med sin mångårige vän Yngve en resa till Sverige. S. är medlem af sv. luth. kyrkan, har varit trustee deri samt egnat mycken tid åt dess ungdomsförening, i hvilken han varit både ordf., kassör och sekreterare. Gift sedan den 20 maj 1899 med Ida Johnson från Småland och har en son och en dotter.

L. F. Sanden.

Sellgren, Folke, apotekare — Templeton — född i Varberg, Halland, den 7 dec. 1865, son till kyrkoherden Sellgren. S. gick i skola i Uddevalla och Göteborg, der han tog studentexamen. Kom på apotek i Stockholm. Reste 1888 till Melbourne, Australien, och 1893 till Auckland, N. Z., der han var föreståndare för en svafvelsyrefabrik till 1897, då han

begaf sig till Amerika och efter ett par års vistelse i Chicago kom till San Francisco 1899. Han har sedan dess arbetat på olika apotek i San Francisco, hos R. Bohmanson i Arcata, i Fresno, i Angels Camp och haft egen affär i Sebastopol till april 1908 samt från den 1 april 1909 i Templeton.

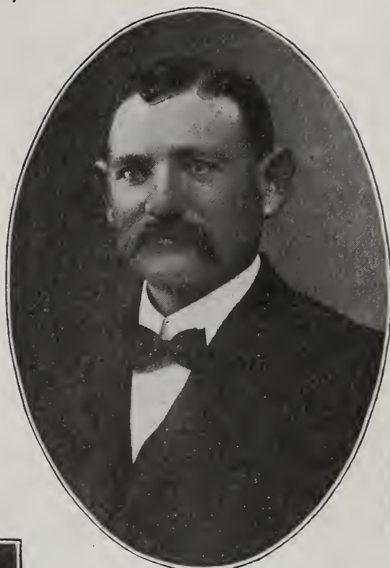

H. A. Shellen.

Shellen, H. A., apotekare — Los Angeles — född af svenska föräldrar i södra Minnesota den 2 nov. 1874. Aflade apotekare-examen vid Minnesota Institute of Pharmacy och skötte apotek i 3 år i St. Paul m. fl. platser i Minnesota och 2 år i Spokane, innan han i nov. 1901 kom till Los Angeles och tog hand om det apotek, som han tre månader senare köpte på kredit och nu eger. Han hade intet kapital vid sin ankomst till Los Angeles, men skötte affären med sådan skicklighet och framgång, att han på ett års tid betalte hela köpesumman, $1,000.

Sjösten, Claus O., apelsinodlare, f. d. tidningsman — Riverside — född i Påskallavik, Sverige, den 4 sept. 1860. Utvandrade till Chicago 1882. Blef agent för tidningen Kurre och hade affär vid Townsend st. till 1892, då han sålde den och reste till Sverige. Återkommen 1893, öfvertog han annonsdepartementet i Sv. Kuriren och skötte det till april 1908. På hösten 1908 köpte han en 10 acres-apelsinlund i Riverside, Cal. Är medlem af sv. luth. kyrkan och Royal Arcanum. Gift sedan dec. 1884 med Emelie Christine Engström och har 5 döttrar: Alice, Edith, Esther, Ebba och Beatrice.

Sjögren, August, byggnadskontraktör — San Francisco — född i Gräsgårds socken, Öland, den 26 nov. 1863. Lärde i

unga år byggmästareyrket af fadern och reste i april 1880 till Amerika. Arbetade först i Chicago som snickare för Northwestern-banan och reste i nov. till Fresno, Cal., hvarest han fortsatte som byggmästare till 1885, då han flyttade till San Francisco. 1900 besökte han Alaska och arbetade som snickare för Pioneer Mining Co. Under de senaste 5 åren har han varit byggnadskontraktör i firman Sjögren Bros. Han är medlem af Svenska Sällskapet sedan 1890, af Druids,

Aug. Sjögren.
Fotografi tagen af Johnson.

Otto Sjögren.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry

Polit. Klubben och frimurarelogen Balder. Gift sedan 1891 med Hulda C. Wolf och har 5 söner och 2 döttrar.

Sjögren, F. O., byggnadskontraktör — San Francisco — född i Gräsgårds förs:g, Öland, den 5 maj 1866, yngre broder till den föregående. Lärde snickeriyrket hemma och begaf sig till sjös. Var sjöman i 5 år och kom efter flera verldsomseglingar och efter att ha lidit skeppsbrott några gånger och genomlefvat en mängd andra äfventyr den 12 sept. 1888 till San Francisco, hvarest han allt sedan

varit bosatt och verkat som snickare och byggmästare. 1904 grundade han och brodern kontraktörsfirman Sjögren Bros. S. har sedan 1888 varit medlem af Svenska Sällskapet, tillhörde byggnadskomitén för Svenska Byggnaden, är ordf. i Patriot. Förbundet, medlem af Polit. Klubben, af Frimurareorden och af Druids, af hvilken orden han hedrats med utnämning till distriktsdeputerad. Han har eget hem, 3861 26 st. Gift sedan 1892 med Hulda C. Peterson och har en dotter.

Agnes Slettengren.

Slettengren, Agnes, sjukgymnast, massös — Pasadena — född i Lenhofda, Småland, den 10 sept. 1867. Uppfostrades i Säfsjö. Reste i sept. 1885 till Brockton, Mass., och 1890 tillbaka till Sverige. Studerade sjukgymnastik och massage vid prof. Unmans institut i Stockholm. Var praktiserande sjukgymnast och massös i Brockton, Mass., från hösten 1891 till hösten 1893, då hon återvände till Stockholm och fullbordade sin kurs för prof. U. samt lärde sig den gynekologiska underlifsmassagen enligt Thure Brandts system under ledning af dr Kjellberg. Återupptog sin praktik i Brockton hösten 1894 och rönte stor framgång. 1900 slog hon sig ned i Pasadena och praktiserade der till sommaren 1907, då hon reste till Seattle, Wash. Efter 2 års vistelse der återvände hon sommaren 1909 till Pasadena. Hon är syster till den framstående fastighetsmäklaren Hugo Slettengren, af firman Slettengren & Arnell i Seattle.

Sommarström, Edward, byggnadskontraktör — Oakland — född i Mariehamn, Finland, den 18 mars 1879, son till sjökaptenen J. E. Sommarstrom. Gick vid 17 års ålder till sjös. Aflade styrmansexamen 1901 och seglade som styrman till 1904, då han afmönstrade i Mexico och reste till Alaska. Arbetade der 2 somrar, under mellantiden besökande San Francisco.

Efter branden 1906 slog han sig tillsamman med brodern Felix på byggnadsverksamhet och är nu kontraktör i Oakland. Bland byggnader, som firman Sommarström Bros. uppfört, må nämnas det stora apartmenthuset i hörnet af Poplar & 12 sts., hvari äro inrymda slagteri och grocerybutiker, samt flera boningshus. Firman är en af de största bland de svenska byggmästarefirmorna i Oakland.

E. Sommarström.

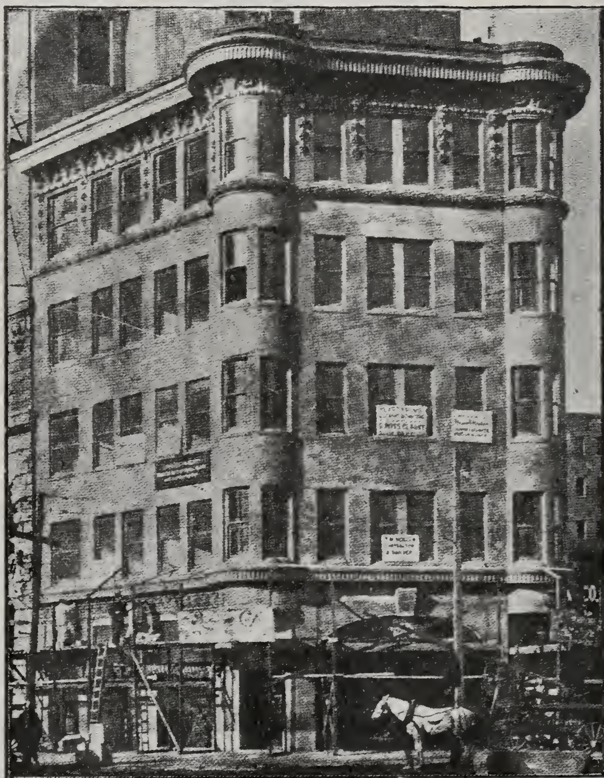
Sommarström, Felix, byggnadskontraktör — Oakland — född i Mariehamn, Finland, den 9 mars 1882, yngre broder till den föregående. Gick till sjös vid 17 års ålder och gjorde en verldsom-

Mr och mrs F. Sommarström.

segling. Efter att ha varit sjöman i 5 års tid återkom han till Finland och reste 1903 till Amerika. Arbetade 4 år i Alaska. Bosatte sig sedan i Oakland och bildade med brodern Edward byggmästarefirman Sommarström Bros. Gift sedan juni 1907 med Esther Matson, född 1886 i Manistique, Mich. Makarne S. ha en son.

Stanquist, John Victor, byggnadskontraktör — San Francisco — född i Visby, Gotland, den 21 juli 1868, son till Lars

Flannery Building, San Franciscos första byggnad af reenforced concrete efter branden 1906. Uppförd af J. V. Stanquist.

Niclas Stanquist och Maria Kristina Ljungman, hvilka 1892 öfverflyttade till Amerika, der modern afled i Chicago 1904. S. blef sjöman och aflade 1889 förste styrmansexamen i Visby,

men blef på sin första resa till Amerika som styrman samma år så betagen i det nya landet, att han stannade der. Han arbetade i jernhandel i Chicago och var äfven bosatt i Duluth, Minn., innan han 1893 flyttade till California. I San Francisco har han verkat som byggmästare och kontraktör. Han uppförde den första byggnad af "reenforced concrete," som uppfördes i San Francisco efter branden 1906, näml. den här afbildade Flannery-byggnaden i hörnet af Geary & Market sts. Han har byggt flera andra hus af samma material. S. är egare till ett fint hem i no. 65 Landers st., 1908 företog han tillsamman med sin hustru en vidsträckt resa genom Europa. Bl. a. besöktes Norge och nästan alla städer i Sverige. S. är medlem af Mystic Shriners, 32dra graden i Frimurare-orden, frimurare-logen Balder, Oddfellows och Svenska Sällskapet. Gift sedan den 11 okt. 1890 med Johanna C. Peterson från Slite, Gotland.

J. V. Stanquist.
Fotografi tagen af Terkelson & Henry

Stenmark, Johan Olof, fyrvaktare—East Brothers Island—född i Skellefteå den 24 maj 1865. Lärde maskinistyrket och äfven andra yrken och begaf sig till sjös 1881 och fortsatte som sjöman till 1885. Stannade 1883 i San Francisco 8 månader och arbetade för en klädesfirma. 1885 kom han rundt Cape Horn åter till San Francisco, seglade på kusten och begaf sig till Alaska och stannade der 18 månader (en vinter och två somrar) anställd som styrman och kapten på en skonert. 1888 blef han fyrvaktare och förestod i öfver 5½ år fyren på Point New Years. 1894 blef han fyrvaktare på East Brothers Island utanför Point Richmond och har innehaft denna befattning allt sedan. Våren 1909 var det på vippen, att han omkommit vid landningsbryggan, då han hoppat i vattnet för

Kapten J. O. Stenmark med familj.

East Brothers Island, på hvilken kapten Stenmark och hans familj haft sitt hem 16 år.

Fotografierna tagna af E. Skarstedt.

att rädda sin son Folke, som fallit i. Gossen fattade tag om faderns nacke på ett sätt, som hindrade honom från att begagna sina armar. Begge kommo under vattnet och skulle ha drunknat, om icke biträdande fyrmästaren i tid hört deras rop och skyndat till hjelp. S. hade fått lungorna så fulla med vatten, att han förlorade sansen och med möda återkallades till lif. S. är medlem af Oddfellows. Gift sedan 1892 med Brita Peterson från Dalarne och har 2 döttrar och 2 söner.

Stone (Hellsten), C. J., fruktodlare, affärsman — Kingsburg — född på Fredriksbergs bruk, Dalarne, den 27 dec.

Mr och mrs C. J. Stone.

1855. Medföljde 7-årig föräldrarne till Sandviken och senare till Hammarby bruk. Genomgick skolan der. Arbetade som smed, faderns yrke, till 1876. Ingick derpå vid seminariet i Upsala och utgick derifrån 1880. Reste i juni 1881 till New York och i nov. till Minneapolis, Minn. Arbetade sedan som smed i Ishpeming, Mich., der han äfven var sångledare i sv. metod.-församlingen. Eftersände sina föräldrar samt två bröder. De förra afledo i Michigan. S. flyttade 1884 åter till Minneapolis. Han tog homesteadland i Sherbourne co. och bodde på det i 3 år. Under tiden såväl som efteråt arbetade

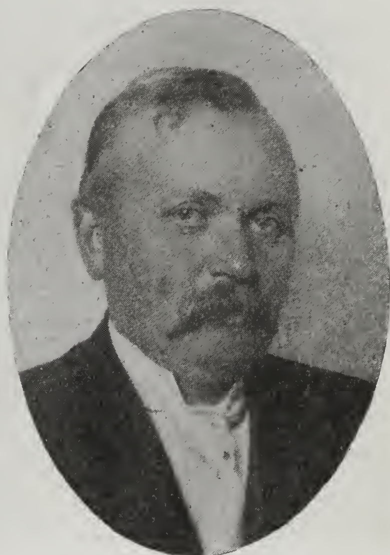
han tidtals som murare i Minneapolis. Kom till Oakland, Cal., den 7 juni 1889 och var murare der till 1897, då han flyttade till Kingsburg . Han bildade sångkörer i de svenska baptist- och missionskyrkorna i Oakland och San Francisco och blef äfven i Kingsburg sångledare. Köpte 40 acres nära Selma, planterade dem i fruktträdgård och bodde der omkring 4 år, hvarefter han sålde platsen för $4,000 och köpte för $6,400

C. J. Stones farmhem vid Kingsburg.
Fotografi tagen af E. Skarstedt.

en till hälften uppodlad plats på 160 acres. Af denna har han sjelf behållit 40 acres och har derpå uppfört den ståtliga byggnad, som är afbildad här. Af de öfriga 120 acres har han gifvit 40 till två af sina söner och sålt 80 för $11,150. Han har 3 gånger varit bjuden $20,000 för de 40 acres, han nu bebor. Vid ett annat tillfälle köpte han 160 acres, styckade upp dem i 20-acres-tomter, gaf en son en af dessa och sålde resten med en vinst af $10 pr acre. Vintern 1908-9 byggde S. 4 tegelhus i Kingsburg. Han eger en hel del hustomter i staden

och ett packinghus. Han arbetar äfven för lön och kommission som fruktuppköpare för N. Ontario Packing Co., hvars hufvudkontor är i Los Angeles. Ett år uppköpte han sålunda på 5 veckor 900 tons frukt och förtjenade $1 pr ton utom sin gifna årslön af $500. S. är medlem af sv. metodistförsamlingen och har hela tiden varit söndagsskolsuperintendent och sångledare. Gift sedan den 5 feb. 1882 med Hilma Dorothea de Wahl och har 2 döttrar och 4 söner. En dotter afled 6-årig i Oakland. Äldsta dottern, Naima Elizabeth, är gift med norske farmaren Raymond Nelson, son till metodistpresten Martinus Nelson.

F. G. Strandberg.

Strandberg, Frank Gustav, snickare och byggmästare — San Francisco — född i Piteå, Norrland, 1861, son till hamnlotsen Lars A. Strandberg. Reste vid 20 års ålder till Iron Mountain, Mich., och arbetade der som snickare till 1888, då han flyttade till San Francisco. Här har han hela tiden följt sitt yrke, först som snickare, sedan som förman hos kontraktörer och superintendent vid husbyggen. Han har eget hem, no. 107 Hoffman av. Är medlem af sv. luth. kyrkan, var 1886 ombud till Illinoiskonferensens möte från Iron Mountain och 1896 till mötet i Los Angeles från San Francisco. Han har nästan oafbrutet tjenat som diakon eller trustee och har i flera år varit ordf. för trustees. Gift sedan 1881 med Betty Martin från Jio, Finland, och har 3 söner och 2 döttrar.

Strid, Andrew, fruktodlare — Kingsburg — född i Östhammar, Sverige, den 13 april 1886. Utvandrade i maj 1902 till Amerika och slog sig ned vid Kingsburg, der han eger en vacker fruktfarm.

Sundberg, H., farmare — Salinas — född i Envikens förs:g, Dalarne, den 17 okt. 1855. Stannade hos fadern, som var hemmansegare, till 1876. Förvaltade derpå en af faderns

egendomar till moderns död 1888, då enligt gemensamt familjebeslut all familjens egendom blef såld och S. i sällskap med hustru och barn, 2 bröder, syster, svåger och sin 62-årige fader utvandrade till den Mexico tillhörande halfön Lägre California och gjorde försök att anlägga en svensk koloni i en liten dal, benämd Colnett, dit några af familjens bekanta några månader förut utvandrat. Lockade af braskande annonser, köpte de land af International Land Co., byggde hus och började odla en del af landet, men funno företaget hopp-

H. Sundberg med familj.

löst, hvadan S. efter några månaders vistelse reste till den svenska kolonien i Kingsburg, Cal., för att undersöka dervarande förhållanden. Han köpte 10 acres, hemtade sin familj och sina slägtingar och slog sig ned i Kingsburg i maj 1889, byggde hus och odlade sin farm. Sedan fadern 3 år derefter aflidit, sålde S. sitt hem, besökte olika platser vid kusten och slog sig på våren 1892 ned i Salinas-dalen. Efter att i 2 års tid ha arbetat för andra, arrenderade han 40 acres och har alltsedan varit arrendator, fast han längre fram betydligt utvidgade egorna. Han har nu i många år skött från 500 till 800 acres. År 1909 hade han 525 acres i korn och hafre och

öfver 80 acres i bönor. S. har alltid varit stor bokvän och genom sjelfstudier vunnit ansenliga kunskaper. Han uppträdde redan i Sverige vid 24 års ålder som advokat för ett 20-tal hemmansegare som väckt åtal mot Kopparbergs & Hofors sågverks aktiebolag för oloflig skogsafverkning. Det märkliga skedde, att fast bolaget hade till ombud en framstående jurist, häradshöfdingen, sedermera landskamrern C. Schmidt, Sundberg dock vann målet inför häradsrätten. Det öfverklagades af det förlorade bolaget, och häradsrättens utslag blef af outransaklig anledning kullkastadt af högsta domstolen. S. har ofta uppträdt som korrespondent till Sv. Tribunen och Vestkusten. Han har varit gift sedan 1876 med Bertha Hedman från Svärdsjö, Dalarne, och har 3 söner och 2 döttrar, alla utom yngsta dottern födda i Sverige.

Sundin, P. O., M. D., läkare — Los Angeles — född i Sunne, Jemtland, den 5 aug. 1877. Medföljde föräldrarne till Los Angeles 1888. Efter genomgångna folkskolekurser tog han en 4-årig akademisk kurs vid Södra Californias universitet, en 2-årig kurs i afdelningen för de sköna konsterna, afslutande sina studier med en 4-årig kurs i den medicinska och kirurgiska afdelningen, hvarifrån han utexaminerades med heder 1907. Han hade under ett års tid anställning som läkare vid California-lasarettet i Los Angeles, tillbragte 6 månader i sjukhus i östern, var någon tid biträdande läkare vid ett sjukhus i New York och innehar för närvarande anställning vid läkaredepartementets i California-universitetet klinik. I dec. 1908 öppnade han läkarekontor i no. 212 Broadway och har rönt stor framgång.

Dr. P. O. Sundin

Sundström, Bror Frithjof, sjöman, resande — Vallejo — född i Mariefred 1870. Gick vid 17 års ålder till sjös. Ham-

nade i San Francisco efter vexlande öden under olika flaggor och i många länder den 28 feb. 1891. Vid spanska krigets början gick han in vid flottans maskinistafdelning som volontär, befordrades till underofficer och sändes till sjös ombord på kryssaren Philadelphia. Deltog i expeditionen till Nicaragua och Apia 1899. Afmönstrades vid krigets slut och dekorerades med Calif.-medaljen. Reste 1900 till Alaska och besökte de flesta gruffälten på den amerikanska sidan. Var en af de första, som anlände till Fairbanks. Återvände efter 5 års strapatser till California och är anställd vid flottstationen i Mare Island. Gift sedan den 21 april 1905 med miss M. R. Reddy från San Francisco.

A. W. Sutherland med familj.

Sutherland, Albin W. C., köpman — Oakland — född i Lund, Skåne, den 4 jan. 1864. Var handelsbiträde, innan han i juni 1887 utvandrade till Amerika, dit han anlände den 5 juli. Efter ett års vistelse i Chicago, Ill., begaf han sig till Los Angeles, Cal. Sommaren 1889 tillbragte han i Karluk, Alaska, och har sedan hösten 1889 varit bosatt i Oakland. Han har här egnat sig åt speceriaffärer och har sedan 1900 haft egen grocerybutik i no. 1738-40 7 st., hörnet af Wood. Han har sitt hem i no. 1142 Magnolia st. År 1907 besökte han med sin familj Sverige efter 20 års bortovaro. Han är medlem af Svenska Sällskapet i Oakland och Svenska Sångsällskapet i San Francisco. Var ordf. inom begge sällskapen 1906-7. Gift sedan den 26 dec. 1898 med Charlotta Maria Troili från Fällingsbro socken, Vestmanland, och har två barn: Inez Margaret och Uno Samuel Troili.

Swan, Peter, kock — San Francisco — född i Hästveda, Skåne, den 21 juli 1860. Kom i maj 1880 till Chicago och i juli till San Francisco. Lärde matlagning hos en fransman

och har sedan arbetat i restauranter och skogsläger som kock. Har vistats i Seattle i 2½ år, i Oakland, i Nevada och Arizona. S. är broder till den bekante nykterhetsifraren Adam Swan, grundläggaren af nykterhetstemplet Svanen, som blomstrade i San Francisco under första hälften af 1890-talet. Adam S. blef sedan hotellegare i Valdez, Alaska.

Swanberg, Carl Olof, affärsman — San Francisco — född i Kalmar, Småland, den 5 april 1846. Började vid 9 års ålder att medfölja fadern, som var sjökapten, på hans sjöresor. Arbetade i 6 år som kock för honom. Lemnade honom i London, England, 1861 och tog hyra som lättmatros på engelskt fartyg. Var vid 16 års ålder matros och seglade som sådan några år och hamnade i Brasilien, hvarifrån han styrde kosan till Uruguay. For derifrån som andre styrman till Callao, Peru, och sedan till Iquique samt på ångbåt längs Syd-Amerikas kust. Kom med skonerten Mary Taylor till San Francisco den 20 maj 1870. Påföljande höst fick han anställning vid Morgan-bolagets ostronfiskeri och begaf sig våren derpå till Shoalwater Bay och började egen ostronbankanläggning 1872. Han har alltsedan dess varit i ostronaffär. Den 1 jan. 1887 blef S. delegare i Morgan Oyster Co., af hvars styrelse han är medlem. 1891 grundade han Merchants Ice & Cold Storage Co., hvilken affär vuxit till en af de största i staden. I dess byggnad tillverkas äfven det berömda Acme-ölet. S. eger dessutom Portola Café i Flood-byggnaden, med hufvudingång i 18 Powell st., det finaste och största kaféet i staden. Han är ledamot af styrelsen för den svenska banken, alltsedan den organiserades. Vid sidan om alla sina affärer i storstaden har S. funnit tid att praktiskt ådagalägga det stora intresse, han hyser för landthushållning. Han är på samma

C. O. Swanberg.

Ladugården på C. O. Swanbergs egendom Engeltofta.
Troligen den största ladubyggnad i Sverige, om icke i Europa.

gång affärsman och praktisk storfarmare. Hösten 1887 köpte han den stora egendomen Svartingstorp i Kalmar län, Småland, och 1888 egendomen Virum i samma län. 1903 köpte han en tredje svensk egendom, godset Engeltofta i Kristianstads län. På dessa gårdar, som han besöker allt emellanåt (ty en resa till Sverige hvart eller hvartannat år afskräcker ingalunda honom), gör han vigtiga jordbruksexperiment, hvarpå följande uppgifter, som jag fått af honom sjelf, kunna tjena som bevis. På en af gårdarne har han endast fullblodiga Jersey-kor, på en annan en blandningsras af 75 procent Jersey- och 25 procent Holstein-blod. Afkastningen af dessa kor har noga bokförts och blifvit jemförd med afkastningen af vanliga bondkor. Då för en viss gifven fodermängd de senare endast gåfvo en ersättning af 9 kronor, var inkomsten (med samma fodermängd) från de rena Jersey-korna 16 och från Jersey-Holstein-korna 17 kronor. Med andra ord, man fick nära på dubbelt så mycket från en Jersey-Holstein-ko som från en vanlig bondko, då man gaf dem samma mängd af näringsämnen. S. har gjort experiment för upptäckande af medel till förekommande af vissa farliga sjukdomar bland kor och kalfvar och tror sig ha lyckats. I detta fall har han gjort jordbruksintressena en tjenst, som ej kan öfverskattas. Han har likaledes gjort omfattande försök att införa alfalfa-odling på sina egendomar. På en stor gård i Danmark lär man ha lyckats förträffligt med denna, den förnämsta af alla foderväxter. Den påstås der ha gifvit en afkastning, som täflar med afkastningen i Amerikas alfalfa-distrikt. Lyckas S. i detta företag, och blir resultatet någorlunda efter förväntan, så kommer han att fördubbla sin jords produktionsförmåga. Den enda möjlighet till åstadkommande af detta mål synes vara, att de längre sommardagarne i Sverige i någon mån kunna ersätta, hvad som brister dem i värme, och att växten sjelf genom ihärdiga odlingsförsök kan acklimatiseras och vänja sig vid de nya klimatiska förhållandena. Alfalfan är, som bekant, en varmluftsväxt, som bäst trifves, der sommaren är lång och het. Det är väl, att förmögna personer lika S. emellanåt visa sig ha smak för landtliga idrotter och ej draga sig för att våga en del af sin förmögenhet på experiment i odlingsföretag, boskapsförädling m. m. En sådan man hjelper jordbruket framåt mer, än hundra farmare af den gamla konservativa sorten någonsin göra. Vanliga farmare ha i regel hvarken råd eller lust att försöka något nytt och äro ofta så bekajade med misstro till allt, som ej far eller farfar haft reda

på, att de i sin okunnighet motarbeta och håna framstegsmännen och tro sig göra dem misstänkta genom att tilldela dem benämningen "bokfarmare," ehuru det i de flesta fall är bokfarmarenas förtjenst, att jordbruket i våra dagar intager en så ofantligt mycket högre ståndpunkt än i flydda tider. Det är klart, att en man sådan som S., som på sina egendomar håller hundratals mjölkkor och har råd att inrätta allt på beqvämaste sätt och införa alla tidsenliga förbättringar, skall ha oändligt rikare tillfällen att göra nya rön och upptäckter än en vanlig småfarmare, som måste draga sig fram bäst han kan och dertill saknar det tränade affärsvett, som eges af den, som är vand att röra sig i den stora affärsverlden. S. är hög frimurare, mystic shriner, medlem af Politiska Klubben o. s. v. Han har gift sig 2 gånger, först den 16 dec. 1873 med Ione Wirt, som afled 1877. Omgift den 28 juni 1879 med Julia Shumacher. Han hade en son och en dotter i första och en dotter i andra giftet.

Swanson, John, apelsinodlare — Riverside — född i Toffterud, Småland, den 14 feb. 1864. Lärde smedyrket och hade egen smedja i 5 år, innan han den 17 april 1888 reste till Grand Rapids, Mich. For i dec 1888 till Riverside, arbetade i sitt yrke 1½ år, skötte sedan en annans farm i 8 år. Reste 1899 till Sverige, köpte egendom i Skillingaryd, men sålde den igen 1903 och återvände till Riverside, der han köpte 10 acres alfalfaland. Sålde dem 1906. Vistades 10 månader i Los Angeles. Köpte derpå en 11 acres-apelsinlund vid Sierra st. i Riverside. Han har sedan sålt 5 acres deraf. Medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan 1894 med Minnie Nelson från Toffterud och har en dotter.

Sward, Axel Wilhelm, köpman — Kingsburg — född i Knutby socken, Upland, den 29 juli 1863. Reste till Minneapolis 1880. Arbetade som butiksbiträde i flera år, skötte derpå en smedja i Kansas City 1 år och arbetade som snickare i Omaha, Neb., lika länge. Sedan han derpå varit byggmästare i Phelps co., Neb., och äfven någon tid farmare, reste han 1906 till Kingsburg, Cal., och öppnade diversehandel i kompanjonskap med John Carlson under firmanamn Carlson & Sward. Medlem af fria missionskyrkan. Gift sedan 1894 med Almida Dahlström, dotter till en af de äldsta nybyggarne i Phelps co., Neb.

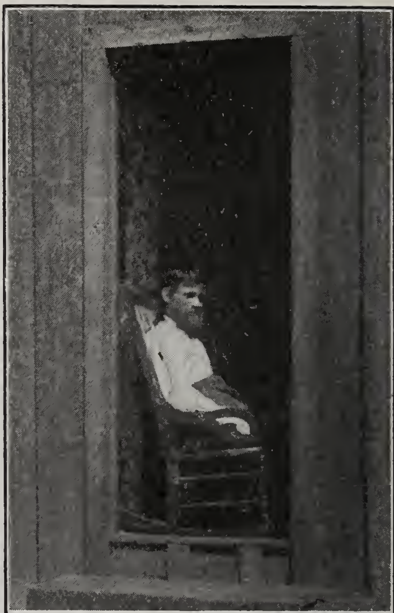
Swenson, Charles, musiklärare, pianovirtuos — Eureka — född i Paxton, Ill., den 14 nov. 1872. Flyttade vid 7 års ålder med sina föräldrar till Friendshome, Kans. Kom till Lindsborg 1882. Studerade musik i 2 år vid Bethany College, derpå vid Augustana College i Rock Island, Ill., flera år. Fortsatte studierna i Chicago samt vid Musikaliska Akademien i Stockholm, Sverige, der han studerade något öfver 3 år. Vid sin återkomst till Amerika blef han organist i en katolsk kyrka i Cleveland, O. Fick dock snart derefter kallelse till Augustana-församlingen i Minneapolis och till prof. Johnsons musikskola, i hvilken senare han verkade som musiklärare 2½ år, hvarefter han 1903 flyttade till vestkusten och slog sig ned i Eureka. S. är virtuos på piano och har uppträdt som solist vid en mängd konserter i östern. Han är ledare för Orpheus Singing Society, organist i presbyteriankyrkan och meddelar undervisning i sång och piano. Han har haft en sångkör på 50 röster, och antalet af hans elever uppgår stundom till 60. S. är medlem af Oddfellow-orden. Han gifte sig i juli 1905 med Julia Helene Lundberg från Eureka, hvilken var hans första elev och hade ämnat sig till Stockholm för att studera musik. Hon är skicklig violinist och gifver äfven lektioner.

Prof. Chas. Swenson.

Swärd, Axel August, A. M., prest, skald — Templeton — född i Snaflunda, Örebro län, den 27 mars 1854. Tjenade i sin ungdom som bonddräng. Genomgick folkskola, studerade i 2 år i Ahlbergs skola i Örebro och reste 1883 till Amerika samt fullbordade sina studier vid Augustana College i Rock Island, Ill. Han förvärfvade lärdomsgraden A. M., prestvigdes 1887 och blef pastor för församlingen i Marshfield, Or. I juni 1890 flyttade han till Templeton, Cal., dit han erhållit kallelse.

Der afled han i lungsot den 20 juli 1891, efterlemnande enka (Emilia Erikson från Snaflunda, med hvilken han varit gift sedan 1887) samt 2 söner. S. var en sällspordt ädel och älskvärd personlighet och en af de rikast begåfvade och mest ursprungliga skaldenaturer. Han utgaf två diktsamlingar: "Vilda blommor från prärien" och "Från vestanskog," hvilka innehålla många storslagna skaldestycken och tillhöra det bästa, som utgifvits i Svensk-Amerika.

Pastor A. A. Swärd i dörren till sitt hem i Templeton.

Fotografi tagen af E. Skarstedt 2 veckor före pastor Swärds död.

Swärd, Carl, hotellföreståndare — San Francisco — född i Sörbytorp, Kristianstads län, den 14 jan. 1879. Reste 1893 till Amerika och stannade först i Nebraska. Han tog genast sysselsättning i hotell och har sedan haft anställningar i de finaste hotell i New York, Chicago, St. Louis, Kansas City, Omaha, Point Comfort, Fla., Portland, Or., innan han 1903 kom till San Francisco. Här fick han först plats som "clerk" i Palace Hotel. När det sto-

C. Swärd.

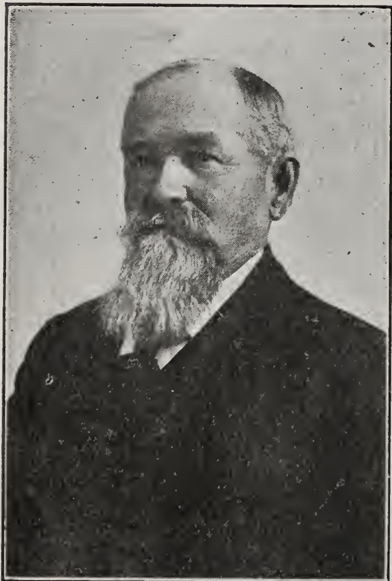
ra St. Francis Hotel öppnades, blef han erbjuden anställning der som "assistant manager", hvilken plats han fortfarande innehar. Han är på grund af sin intelligens och sitt fina sätt troligen den mest populäre man i hotellet. Han är medlem af frimurarelogen Balder.

Sykes, N. L., sångare och föreningsfaktotum — San Francisco — född i Vermland 1829. Kom på 1850-talet till California och försökte sig, ehuru med ringa framgång, som guldgräfvare i norra California och södra Oregon. Slog sig sedan ned i San Francisco, der han organiserade och anförde en sångförening, som enligt hans egen utsago lär varit öfverdådig. Sjelf egde han en präktig andra bas. I många år var han Skandinaviska Sällskapets bibliotekarie, kassör, bokhållare och allt i allom, och en trognare tjenare har ingen förening haft. Skand. Sällskapet var hans ögonsten. Ville man bli ovän med S., behöfde man blott säga ett ondt ord om föreningen; ett godt ord om densamma var genaste vägen till gubbens hjerta. Hans originella berättaretalang, hans klassiska sätt att vara och att uttrycka sig, hans komiska utseende — en kolossal kropp, vägande 280 lbs., kort och bred, hvarpå tronade en jätteskalle med ett det mest godmodiga ansigte—hans oförgätliga skratt, allt förenade sig att göra honom till ett af de största original, som någon råkat ut för. En mer oförarglig, gemytlig, förnöjsam hedersman har aldrig funnits. Han dog af hjertslag den 8 feb. 1896.

Telleen, Edward, banktjensteman — San Francisco — född i Ottumwa, Ia., 1875, son till C. A. Telleen. Medföljde vid 12 års ålder föräldrarne till Templeton. Genomgick allmänna skolan och affärsinstitut i San José, hvarefter han i 2 år hade anställning i bank i Paso Robles. Började 1896 studera vid Aug. College i Rock Island och tog studentexamen 1902 med höga betyg. Deltog under studietiden med ifver i de olika föreningarnes verksamhet. Var medlem af 2 musikaliska sällskap, 2 diskussionsföreningar, gymnastikklubb o. s. v. samt hedrades med ordförandeplatsen i Lyceum och med uppdraget att vid utträdet från läroverket hålla å klassens vägnar det sedvanliga afskedstalet till kamrater och lärare. Han har sedan dess varit lärare, jernvägstjensteman och är nu anställd i Central Trust Co:s bank i San Francisco. Medlem af sv. luth. kyrkan.

Telléen, Charles A., fastighetsmäklare — San Francisco — född i Trälshult, Halland, den 28 jan. 1844. Medföljde föräl-

drarne till Amerika som litet barn. Hade sitt hem först i Moline, Ill., sedan i Paxton, Ill., och Ottumwa, Ia., dit han kom 1869. Han arbetade der i specerihandel och hade äfven egen affär. Var med om att grundlägga sv.-luth. församlingen der. I dec. 1887 flyttade han till Templeton, Cal., och var under de följande åren mycket intresserad i att befrämja utvecklingen af den svenska kolonien derstädes. Han var agent för West Coast Land Co. samt 11 brandstodsbolag. Han var med om att grundlägga en bank i Paso Robles och är ännu delegare i densamma. 1902 flyttade han till San Francisco och köpte sig ett hem, 1964 16 st. Han är fortfarande brandförsäkrings- och fastighetsmäklare och har kontor i Melrose. Är medlem af sv. luth. kyrkan, har varit synodalombud 3 gånger, näml. i Minneapolis 1886, i Chicago 1887 och i Ishpeming 1902. Under sin Ottumwatid var han konferensombud flera gånger. Gift sedan 1872 med Kristina Josephina Johnson och har en son, Edward. T. är broder till San Francisco-församlingens grundläggare, den inom Aug.-synoden bemärkte prestmannen dr Johannes Telleen.

C. A. Telleen.

Fotografi tagen af Terkelson & Henry

Trubeck, N. A., byggmästare —San Francisco — född i Röddinge förs:g, nära Tomelilla, Malmöhus län, den 12 mars 1870. Stannade hos fadern, som var jordbrukare, till 1888. Reste då till Danmark och arbetade som skeppsbyggare i 2 års tid, hvarefter han efter ett par månaders vistelse i Sverige reste till Amerika 1890. Han arbetade som snickare i fabriker i Rockford, Ill., 2 år och sedan vid vagnfabrikerna i Pullman samt vid utställningen i Chicago. Besökte Oregon och Washington och arbetade med fruktplockning, vid tröskmaskiner o. s. v. och kom på vintern 1893 till San Francisco. Efter nå-

gon tids vistelse i Fresno återvände han 1894 till Chicago, der han först hade plats i Rock Island-banans verkstäder och på våren 1895 öppnade restaurant vid Milwaukee ave. Skötte affären i 10 månader, sålde den derpå, köpte tomter och sålde dem med god vinst, hvarefter han 1896 reste till California. Arbetade en kort tid i koppargrufva i Shasta co. Blef under resa till Sacramento bekant med en elektriker och fick af honom arbete med insättande af elektriska apparater på ångbåtar. Fortsatte derpå med skeppsbyggeri på kusten och i Benicia ett par år, hvarefter han reste till Chicago, tog hyra och följde med till Filippinerna, Kina, Japan m. m som skeppstimmerman i guvernementets tjenst, först på transportbåten Dix, sedan på Thomas. Efter 2 års bortovaro återkom han till San Francisco och slog sig, efter ett nytt besök i Chicago, ned här på allvar 1901. Han arbetade som husbyggare för Petterson & Persson m. fl. firmor och var med om uppförandet af flera stora byggnader såsom St. Francis Hotel, på hvilket han arbetade i 14 månader, Flood Bldg., som tog ett år. Började sedan på egen hand köpa tomter och uppföra hus och sålde dem med god vinst. Jordbäfningen skadade intet af de byggen, han då hade under hand. Bl. a. har han byggt ett elegant 3-våningshus vid California st. & 8 ave. Han gör sjelf planritningarne till sina byggen. Sommaren 1909 hade han samtidigt 4 hus under uppförande. Han har eget hem, 783 5 ave. Är frimurare samt gift sedan den 27 sept. 1902 med Katrina Margreta Shultz, född i San Francisco af tysk härkomst. Makarne T. ha en son, Gustaf Wilhelm, uppkallad efter Sveriges kung och Tysklands kejsare.

N. A. Trubeck.

Fotografi tagen af Terkelson & Henry.

A. Turnross.

Turnross, Alf., affärsman — San Francisco — född i Göteborg, Sverige. Hade haft anställningar som bokhållare, då han i nov. 1896 reste till Kapstaden i södra Afrika. Var bosatt der till 1899, då han reste till Australien. Återvände 1904 derifrån till Sverige och stannade 6 månader. I nov. samma år begaf han sig åter till Sydafrika samt i dec. 1906 via Australien till San Francisco, dit han anlände den 14 jan. 1907. Här har han varit cigarrhandlande. Hans adress är 673 Hermann st. Gift sedan den 30 juni 1908 med Ida Lovgren från Red Wing, Minn.

Wahlin, Fritz, köpman — — San Francisco — född i Stenåsa förs:g, Öland, den 18 april 1877. Reste 1894 till Amerika och slog sig ned i San Francisco. Fick anställning i en af stadens större grocery-affärer och befordrades kort derpå till bokhållare, hvilken befattning han behöll i 10 år, hvarefter han öppnade egen affär. Han lyckades öfver förväntan. Kom så den stora branden och ödelade allt för honom på hans 29de födelse-

F. Wahlin.

dag. Så snart elden var släckt, började han affär igen vid Laguna st. nära Sutter st. och är nu åter på goda fötter. W. är en präktig bassångare och sjunger i flera kyrkokörer. Han är medlem af frimurarelogen Balder m. fl. Gift sedan 1891 med dottern till en af Californias äldsta spanska familjer och har en dotter.

Wakefield, Swan, byggnadskontraktör — Turlock — född i Klippan, Skåne, den 9 feb. 1867. Lärde snickeriyrket i Sverige. Utvandrade 1889 till Boston, Mass., och arbetade der

S. Wakefields hem vid Turlock.
Fotografi tagen af Ravnos.

som snickare i 3 år. Hade sedan anställning i pianofabrik i New York 4 år, hvarefter han begaf sig till Hallock, Minn. Der byggde han hus på egen hand till 1903, då han flyttade till Turlock, Cal. Köpte 20 acres invid staden och har der ännu sitt hem, fast han tillbringar sin mesta tid med byggnadsarbeten i staden. Han är kompanjon med P. Peterson,

såsom i dennes biografi på sidan 409 omtalats. Gift sedan 1900 med Ida Moon från Hallock, af norsk börd, och har 4 barn.

Waldner, Gustaf Adolf, affärsman — Eureka — född i Vestra Skrukeby socken, Östergötland, den 18 nov. 1856. Efter slutad skolgång lärde han skomakeriyrket, men fann ej behag deri, utan gick i stället till sjös och var sjöman under många år än på svenska eller norska, än på amerikanska fartyg. Han var med i kriget mellan Kile och Peru 1878-9 som sjöman på kileanska flaggskeppet Blanco El Coronado. Han

G. A. Waldner med familj.

deltog i åtskilliga drabbningar och var med om intagningen af Callao och Lima. Efter krigets slut afmönstrade han i Valparaiso och for med en engelsk ångare till San Francisco, dit han anlände på hösten 1879. Han arbetade dels i Mendocino co., dels ett år som spårvagnskusk i San Francisco, innan han i april 1883 flyttade till Eureka. Han arbetade i skogarne, hade 1885-8 fiskhandel, hade ett år anställning i skeppsbyggeri och började 1890 hotellaffär. I 7 år egde och förestod han Scandia Hotel. Arrenderade derpå Western Hotel och köpte det senare för $17,000. Ett halft år derefter

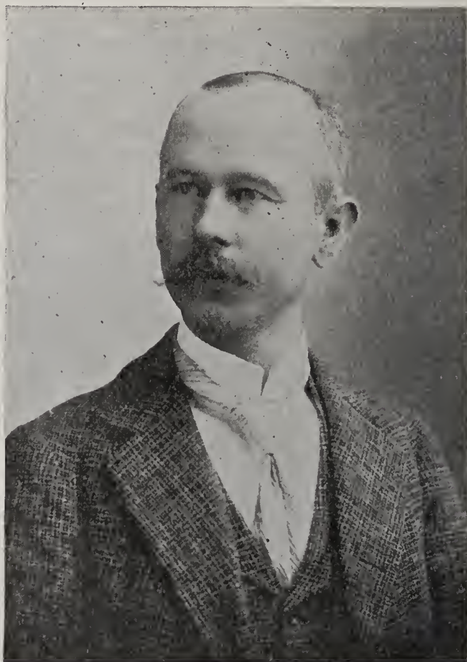
var han bjuden $35,000, men afslog anbudet. Han förestod Western Hotel (det samma som är afbildadt på sidan 177) till 1907, då han arrenderade ut det till Otto Peterson och företog en resa till Europa. Han är nu i fastighetsaffär med Holmes i no. 407 E st. W. eger öfver 2,000 acres land och det stora huset 1525 G st., hvari han bor. Han är past grand och past chief patriarch af Oddfellow-orden, medlem af Eagles, Foresters (i hvilken senare han äfven är past chief), Royal Arch (var dess förste commander i Humboldt co.) samt Rebecca-orden. Gift sedan 1888 med Tillie Anderson från Torslunda, Öland, och har 2 söner och 2 döttrar.

A. M. Wallen.

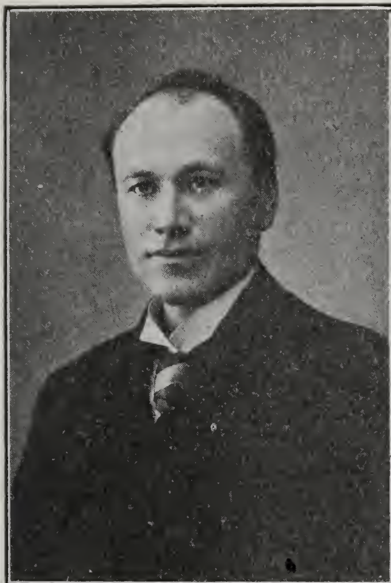
Wallen, A. M., byggnadskontraktör — San Francisco — född i Gårdby, Öland, den 14 mars 1868. Kom vid 14 års ålder till Stockholm och stannade 4 år, lärande snickeriyrket under tiden, hvarefter han for till Amerika. Efter ett besök i Toronto, Ont., begaf han sig till Vancouver, B. C., dit han anlände strax efter den stora branden. Arbetade ett år i sitt yrke der och stannade lika länge i San Diego, Cal., innan han 1888 slog sig ned i San Francisco. Efter att i 10 år ha varit sysselsatt som förman vid husbyggen, började han 1900 som byggnadskontraktör och gör goda affärer. Utnämdes 1907 af borgmästaren till poliskommissarie och var 1909 rep. kandidat för stadsfullmäktig. Besökte Sverige 1908. Har eget hem i 1253 Waller st. Har i många år varit ordf. för den sv.-am. pol. klubben, är medlem af Druids, Odin, Balder, Builders ass:n, Driving ass:n m. fl. Gift sedan 1889 med Ida Sophia Danielson och har 2 döttrar.

Welander, Aug. N., affärsman — Oakland — född i Loshult, Skåne, 1859. Efter fullbordad skolgång blef han bodbiträde i Mörrum, Blekinge. Stannade der 6 år, hvarefter han reste till Amerika och slog sig ned i Oakland i jan. 1881. Han började som shipping clerk i en grosshandelsaffär och arbetade sig upp till föreståndare för affären. 1890 började han tillsamman med några andra skandinaver en snickeriaffär, men lemnade den snart och associerade sig 1891 med den stora vinfirman Theo. Gier Co. samt blef längre fram manager för dess butik i 915 Washington st. Sedan 1902 är han medlem af firman Tillman & Welander, som har spirituosaaffär (både en gros och minut) i 855 Adeline st. och 1154 7 st. W. har egendom i Oakland och är medlem af åtskilliga föreningar.

A. N. Welander.

Wallgren, Wilhelm Edward, M. D., läkare — San Francisco — född i Sjunkäng, Östergötland, den 20 april 1865. Lärde mjölnaryrket. Reste på våren 1884 till Amerika. Arbetade i 3 år på farmar, jernvägar och i grufvor i Illinois, Iowa, Minnesota och Indiana. Kom hösten 1887 till San Francisco och sysslade i flera år med olika arbeten, såsom konduktör, stallkarl m. m. Studerade 1894-5 vid Calif. College of Pharmacy och inträdde 1901 i College of Physicians & Surgeons. Aflade läkarexamen der 1905. Hade anställning

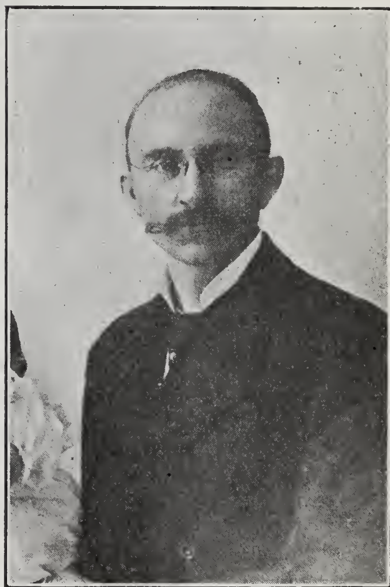
Dr. W. E. Wallgren.

till California. Erhöll sitt doktorsdiplom i San Francisco och var praktiserande läkare der från 1898 till våren 1906. Efter branden slog han sig ned i Oakland Han har sitt kontor och hem i 883 San Pablo ave. Han är Svenska Sällskapets i Oakland läkare och ordf. för den i Oakland bildade Hall-associationen. Är gift och har ett barn.

Werner, Gustav Adolph, prest — Los Angeles — född i Vennersnäs socken, Vestergötland, den 26 feb. 1879. Reste vid 19 års ålder till Amerika. Efter att i Michi-

1906-7 vid San Francisco-lasarettet, sista året som "resident physician" och har sedan dess varit praktiserande läkare i San Francisco med kontor i 3009 16 st.

Werner, Adolf Fredrick, M. D., läkare — Oakland — född nära Motala, Östergötland, 1863. Genomgick Linköpings Allmänna Läroverk, aflade studentexamen 1884 och började medicinska studier vid Upsala universitet samma år. Tog medico-filosofie-kandidatexamen i jan. 1886. Reste 1888 till Australien, men trifdes ej rätt väl der. 1894 reste han

Dr. A. F. Werner.

gan ha arbetat i skogar och grufvor, som butiksbiträde och lokomotiveldare genomgick han en 4-årig kurs i teologiska ämnen i metodisternas seminarium i Evanston, Ill. Från

Pastor G. A. Werner.

1904 till 1908 betjenade han sv. met.-episkopal-församlingen i Oakland, Cal., samtidigt genomgående en 4-årig kurs i klassiska ämnen vid baptisternas läroverk California College i

East Oakland. Han var ledare af en debattförening, som vid åtskilliga debatter i rusdrycksfrågan besegrade klubbar från universiteten i Berkeley och Palo Alto. W. är nu pastor för sv. metodistförsamlingen i Los Angeles och genomgår samtidigt en kurs i vetenskapliga ämnen vid södra Californias universitet.

West, Carl A., skräddare — Los Angeles — född i Framestad förs:g, Skaraborgs län, den 28 okt. 1864. Lärde skrädderiyrket och hade egen affär i 3 års tid, innan han i okt. 1887 reste till Amerika. Han tillbragte någon tid besökande syskon bosatta på olika platser i Illinois, arbetade i sitt yrke i Kansas City och reste derifrån till Los Angeles. 1889 flyttade han till San Francisco, fortfarande arbetande i sitt yrke, och 1891 till San Joaquin-dalen, der han tog homesteadland nära Tulare Lake. Något senare öppnade han tillsamman med sin broder Edmund skrädderiaffär i Sanger. På våren 1894 flyttade bröderna till San Francisco. 1895 återflyttade W. till Los Angeles. Den 10 feb. 1898 reste han till Alaska tillsamman med fem andra personer, som bildat ett grufbolag. Ångbåten, med hvilken de foro, mötte allehanda olyckor, rände mot isberg o. s. v., tills resenärerna ansågo det rådligast att lemna densamma. De landstego vid Haines Mission, upplöste bolaget, men fortsatte sin färd ett 80-tal mil inåt landet. På våren började de söka efter guld, men först den 8 okt. gjorde de något anmärkningsvärdt fynd vid McKinley Creek. De bildade nu

Carl A. West.

ett nytt bolag. Under 4 års tid arbetade W. som guldgräfvare under sommaren och som skräddare under vintern. År 1900 köpte han en liten tomt, 10x40 fot, i Nome och uppsatte först ett tält och sedan ett brädhus. Under tiden gjorde han en resa till Seattle och råkade derunder ut för den hemska storm, som då hemsökte Alaskas kust. Han gjorde också en resa till Big Horn-distriktet och köpte der en grufva, som sedan såldes för $40,000, ehuru W. förlorade sin andel genom en kompanjons bedrägeri. På hösten 1902 kom W. för tredje gången till Los Angeles. 1905 öppnade han egen skrädderiaffär vid 3 st., som dock ett år derefter uppgick i lågor, utan att vara brandförsäkrad. W. började ny affär i 217 W. 1 st. och flyttade ett år senare tillbaka till sin förra lokal i den nya Henne Building, 122 W. 3 st., der han fortfarande är stadd i framgångsfull verksamhet. W. är gift sedan den 23 dec. 1904 med Henrietta Ennema Pearson från Frykeruds församling, Vermland, samt bosatt i Amerika sedan den 13 maj 1893 och i Los Angeles sedan den 21 juni 1899. Makarne W. ha en dotter.

Westberg, P. August, arkitekt — Los Angeles — född i Ölme, Vermland, den 28 okt. 1857. Kom som gosse till Berg-

P. A. Westberg i sitt kontor.

vik i Norrland, der han i 4 år var anställd hos ett engelskt bolag som byggmästare och maskinist och uppförde en mjölqvarn. Den 1 juni 1882 kom W. till Chicago, Ill., och sysslade sedan i många år som byggmästare. Han bodde i Englewood. I dec. 1903 flyttade han till Los Angeles, Cal. Hade till en början anställning hos en arkitekt, men öfvertog efter dennes död hans affär. W. hade sitt kontor i Deltabyggnaden, rum 315-316, no. 426 Spring st. och egde ett 7-rums-hus i förstaden Alhambra. På sommaren 1909 insjuknade han och afled d. 20 okt. Han hade sedan den 1 juni 1894 varit gift med Emma Bostrand från Horns socken, Östergötland, och hade en son.

V.-konsul, dr Fr. Westerberg.

Westerberg, Fredrik, M. D., läkare, vice-konsul—San Francisco—född i Nacka, Sveriges minsta församling, den 14 juni 1854. Studerade vid Stockholms Gymnasium, aflade studentexamen och fortsatte sina studier vid Upsala Universitet och Karolinska Institutet i Stockholm. Var underläkare vid Kongl. Garnisonssjukhuset i Stockholm 1875-6, stipendiat i fältläkarekåren 1878 och innehade förordnanden som läkare i Öster- och Vestergötland 1879-81. I jan. 1882

Mrs Fr. Westerberg.

ankom han till Amerika. Promoverades till medicine doktor vid universitetet i Vermont 1883 och bosatte sig samma år i Princeton, Ill., som praktiserande läkare. Flyttade till Moline, Ill., och var praktiserande läkare der samt gymnastiklärare vid Augustana College i Rock Island, Ill., till sommaren 1886, då han flyttade till San Francisco, Cal. Här verkade han som läkare i 9 år, tills han genom sjukdom tvangs att afbryta sin praktik. Han har varit läkare för Skand. Sällskapet, Svenska Sällskapet, United Workmen m. fl. föreningar. Under sin

Dr. Westerberg vid grinden till sitt hem Breidablik.

Fotografi tagen af E. Skarstedt.

sjukdomsperiod, som varade i flera år, genomlefde han rent af sagolika pröfningar med ett jemnmod och själsstyrka, som gränsa till det underbara. Som ett prof på, hvad han utan klagan genomgick, kan omnämnas hans äfventyr under jordbäfningen den 18 april 1906. Han låg då sjuk och hjelplös i andra våningen af ett hus i San Francisco. Huset kastades ett långt stycke åt sidan och föll med brak från sin grundval. Golf och väggar blefvo illa tilltygade. Gasrören sprungo sönder, och gasoset höll på att qväfva W. Han trodde sig förlo-

rad, oförmögen som han var att rädda sig sjelf. Han blef likväl räddad och förd till en trygg plats i staden. Hade ej sjuksköterskan af en ren tillfällighet den föregående aftonen tagit bort lampan, som eljest alla nätter hölls brinnande i sjukrummet, skulle en gasexplosion ha inträffat och vållat hans död. W. har sedan dess återvunnit sin helsa och innehar sedan 1908 anställning som vice-konsul i svenska konsulatet i San Francisco (se bilden på sidan 373). Han eger ett idylliskt hem, kalladt Breidablik, i den vackra landsortsstaden Mill Valley. Han är medlem af ett par föreningar och sedan den 8 sept. 1891 gift med Ida Grönqvist, en framstående sångerska från Stockholm, och har en son, Josua Ninian Fredrik, född den 2 feb. 1894.

Westfeldt, Gerhard Ewald, jernarbetare och brobyggare — San Francisco — född i Lidköping, Sverige, 1869. Kom, efter att ha genomgått Elementarläroverket, till Amerika 1888. Har arbetat i sitt yrke i nästan alla de olika staterna samt i Mexico, Canada och Alaska. Medlem af Svenska Sällskapet.

Wetterman, August, musiker — San Francisco — född i Vesterås, Sverige, den 16 aug. 1828 af norsk fader och svensk moder. Kom vid 10 års ålder i en regementsmusikkår, avancerade till solist, var "med i musiken" vid Karl 14 Johans begrafning och började senare studier vid Musikaliska Akademien i Stockholm. På hösten 1850 for han i sällskap med några andra musiker med briggen Jacquin rundt Cape Horn till San Francisco, dit de anlände den 2 april 1851. Der fingo de anställning i stadens största saloon, köpmännens stamhåll, California Exchange, och blefvo snart kända under namnet Jenny Lind-orkestern. Betalningen var 1 uns guld ($16) om dagen. De spelade äfven vid alla begrafningar i staden. Efter branden den 3 maj 1851 begåfvo de sig upp i bergen att söka efter guld. W. arbetade som guldgräfvare till i okt. och tog ut från 12 till 25 doll. om dagen. Han slog sig sedermera ner i Oakland som musiklärare och bodde der under en lång följd af år. Den 28 feb. 1874 beslöt hans hustru i samråd med några andra qvinnor att grundlägga ett hem i San Francisco för ålderstigna och orkeslösa personer. Den 19 mars organiserades ålderdomshemsföreningen. Resultatet af dess verksamhet blef uppförandet af Old People's Home, en präktig anstalt med 170 rum, bibliotek, mottagningsrum o. s. v. Till detta hem flyttade W. och hans hustru för några år sedan, för att der i lugn och ro tillbringa sina sista dagar.

Wilen, Louis Emil, köpman — Kingsburg — född i Floda socken, Södermanland, den 26 maj 1867. Reste på hösten 1887 till Ishpeming, Mich., och arbetade der ett år som grufarbetare. Var derpå i ett par års tid i Moorhead, Minn., i snickeri, hvarefter han återvände till Ishpeming och gick i affärsskola en vinter. Efter att ha arbetat ett par år i butik reste han till Redlands, Cal., och arbetade som trädgårdsmästare. Slog sig så ned i Los Angeles som lifförsäkringsagent m. m. Var i 4 års tid i groceryaffär, hvarefter han skötte Olson Bros.' butik i East Oakland ett år och tillbragte lika lång tid i San José. 1900 blef han manager för Rochdale-

L. E. Wilens butik.

butiken i Kingsburg. Sedan den 1902 förstörts af eldsvåda, började W. i liten skala affär med försäljning af té, kaffe, kryddor och extrakter. Den utvidgades snabbt. Något senare var han under ett halft år kompanjon med Benson. Nu är W. egare till Kingsburg Feed & Poultry Supply Store. Han har eget hem i staden, 20 acres nära staden och 40 acres

4½ mil från staden. Han är medlem af Modern Woodmen och sv. baptistkyrkan. Gift sedan 1898 med Hanna Erikson från Los Angeles och har 3 barn.

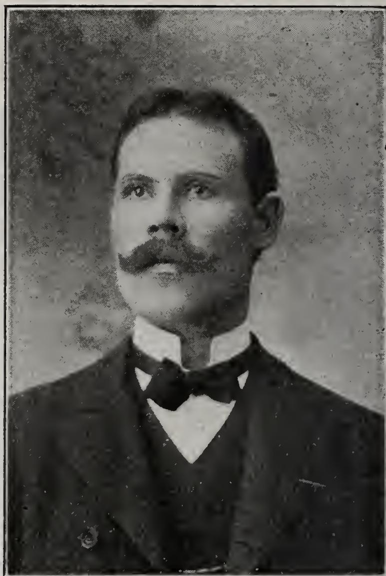

Prof. A. Wilson.

Wilson, Albert, Ph. D., skolrektor—Los Angeles—född i Omaha, Neb., son till Peter Wilson och hans hustru Maria född Magnuson. Studerade i Denver, Colo., i Bethany College i Lindsborg, Kans., och tog studentexamen vid Augustana College i Rock Island, Ill., 1893 Efter fortsatta studier i Chicago blef han lärare i högskolan i Ogden, U. Han var i flera år skolans rektor, hvarefter han utnämdes till professor vid landtbruksskolan i Utah. Han egnade 3 år åt resor och studier i Europa och förvärfvade derunder doktorsgraden vid universitetet i Berlin "magna cum lande" (med högt beröm) och slog sig derpå ned i Los Angeles, Cal. Han har alltsedan varit rektor eller föreståndare för en af stadens offentliga högskolor. Under sin vistelse i Europa tillbragte han äfven någon tid i Sverige, der han stiftade bekantskap med flera af landets framstående skolmän. W. delar hem med sina systrar Minnie och Emma, i no. 1215 New Hampshire st. Syskonen intressera sig särskildt för studiet af svensk musik och literatur.

Yngve, Carl, byggmästare — San Francisco — född i Erikstads församling, Dalsland, den 9 juli 1870. Stannade till sitt 20de år hos fadern, som hade landtgård. Kom i maj 1890 till Denver, Colo., och arbetade ett år som husbyggare. Efter några månaders vistelse i Marshfield, Or., slog han sig hösten 1891 ned i San Francisco. Arbetade först som husbyggare, derpå från 1894 till 1906 i Albert Hansons snickeriverk-

stad. Han har sedan dess haft egen affär som husbyggare, köpt tomter, byggt hus, sålt dem o. s. v. Han är egare till trevåningsbyggnaden 130 Alpine st., i hvilken han har sitt hem. Sommaren 1909 gjorde han i sällskap med L. F. Sandén en resa till Sverige. Y. har alltsedan sin ankomst till Amerika varit medlem af sv. luth. kyrkan. Gift sedan hösten 1891 med Hulda Hagman från Kalmar, Småland, och har en son och en dotter.

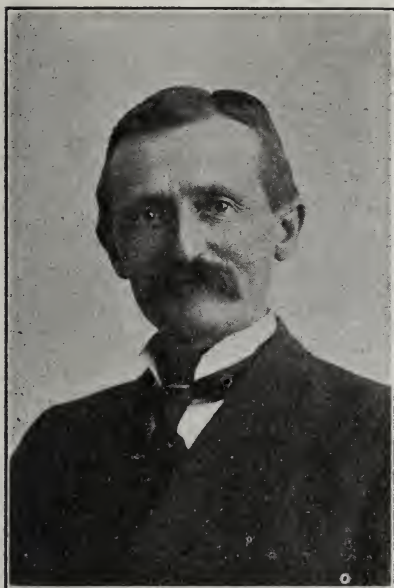
C. Yngve.

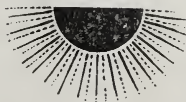
Kapten J. O. Youngren.

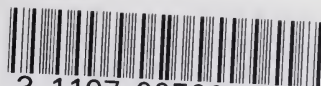
Youngren, J. O., sjökapten — San Francisco — född på Öland den 23 sept. 1858, son till sjökapten Martin Youngren i Kalmar. Gick vid 14 års ålder till sjös och kom 3 år derefter till California. Seglade på amerikanska fartyg 1876-9. Har sedan 1881 varit befälhafvare på fartyg från San Francisco, från skonerter till fullriggade skepp. De sista 6 åren har han varit kapten på ångaren Enterprise och gjort regelbundna turer mellan San Francisco och Hilo, H. I. Han har eget hem, no. 844 Clayton st.

Östlund, John L., målare — San Francisco — född i Högerud förs:g, Vermland, 1862, der fadern var jordbrukare och nämdeman. Ö. utvandrade till Amerika 1883 och har varit bosatt i San Francisco sedan 1889. Han har här haft stor framgång som målerikontraktör och har ett eget fint hem, äfvensom ett i Camp Meeker, Sonoma co., hvarest han tillbringar en del af sommaren med sin familj. Han har alltsedan sin ankomst till San Francisco varit en verksam medlem af sv. missionskyrkan och tjenstgör för närvarande deri som sekreterare och trustee. Gift sedan 1889 med Augusta Hjertberg från Jönköpings län, Småland, och har tre barn. Hans döttrar äro mycket musikaliska.

J. L. Östlund.

3 1197 00500 8708